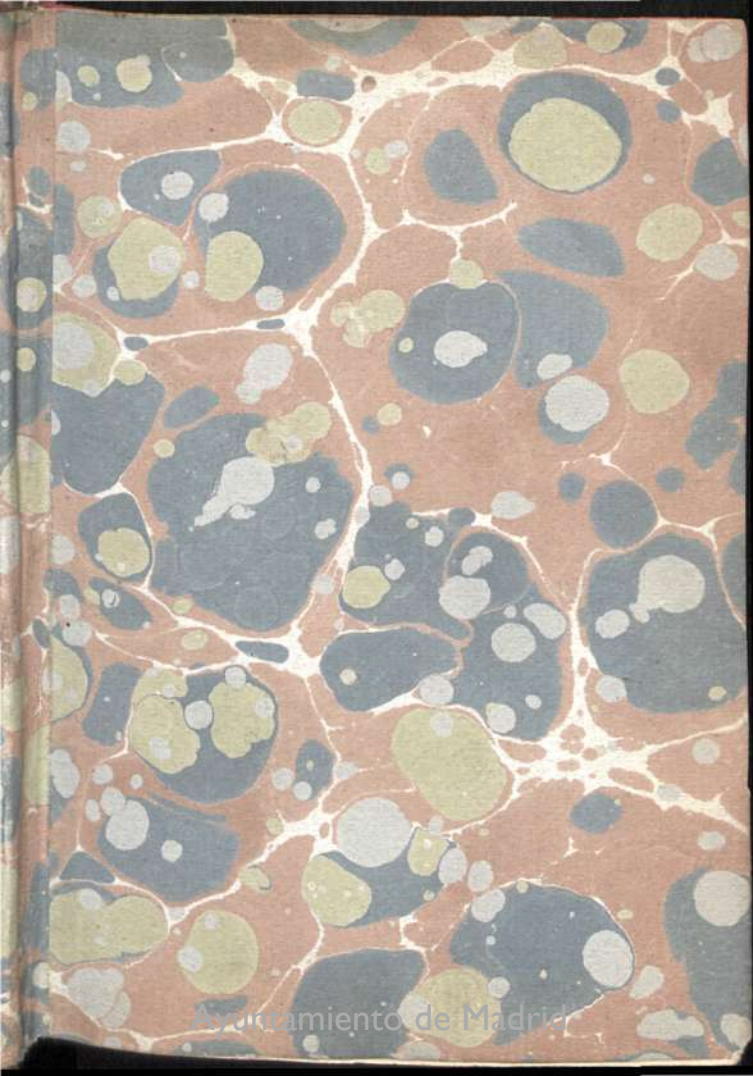

Ayuntamiento de Madrid

The image shows the front cover of a book with a marbled paper design. The marbling features large, irregular, dark blue-green spots on a reddish-brown background, with smaller light green and greyish spots scattered throughout. A small, rectangular, cream-colored label with a scalloped edge is affixed to the top center of the cover. The label contains the text 'R' above '803'.

R
803

Ayuntamiento de Madrid

Ayuntamiento de Madrid

Ayuntamiento de Madrid

Ayuntamiento de Madrid

Ayuntamiento de Madrid

Ayuntamiento de Madrid

Ayuntamiento de Madrid

Ayuntamiento de Madrid

Comunidad de Madrid
Ayuntamiento de Madrid

Comunidad de Madrid
Ayuntamiento de Madrid

Homelia prima Fo. ij.

Incipit prefatio Gregorii pape in homeliis super ezechielem prophetam.

Dilectissimo fratri. Mariano ep̄o Gregorius seruus seruorum dei homelias quae in libro ezechiele prophetae ut coram populo loquebar excepte sunt multis curis irruentibus et abolitioe reliqua. Sed post annos octo petentibus fratribus notariis credulas requirere studui easque fauente domino transcurrere inuestigabam angustia tribulationum sicut emendavi. Tua itaque dilectio has sibi ad legendum mitti poposcerat. Sed valde incongruum credidi ut aqua despicabile hauriret: quae constat de beatorum patrum abrosii atque augustini torrentibus profunda ac perspicua fluentia assidue bibere. Sed rursus domini cogito quod sepe inter quotidianas delicias etiam viliores tibi suauiter sapiant: transmissi minima legenti potiora ut dum cibi grossior velint per fastidium sumit ad subtiliores epulas avidius redeatur.

ExPLICIT prefatio

Incipit homelia prima

Dei omnipotentis aspiratione de ezechiele propheta locuturus: prius debeo tempora et modos aperire prophetie: ut dum accessus eius ostenditur: virtus melius cognoscatur. Prophetie tempora tria sunt: scilicet preteritum presens et futurum. Sed sciendum est quod in duobus temporibus prophetia ethymologiam perdit. Quia cum ideo prophetia dicta sit quod futura predicat: quando de preterito vel presenti loquitur rationem sui nominis amittit. Quoniam non prodicitur quod venturum est: sed vel ea memorat que transacta sunt: vel ea que sunt. Que tamen tria prophetie tempora verius loquimur: si ex sacre scripture testimonio ostendamus. Prophetia de futuro est. Ecce virgo concipiet et pariet filium. Prophetia de preterito: In principio creauit deus celum et terram. De presentia enim tempore dixit homo quo non erat homo. Si de presenti est: quando paulus apostolus dicit. Si quis de presentibus prophetent: intret aliter quis infidelis vel idiota: cum

A.
Propheta
vñ dicitur

I. Iose. vij.
Señ. i.

Coz. xij.

AA. ij.

Liber primus

citar ab omnibus diiudicatur: ab omnibus occulta cordis eius manifesta sunt. Et ita cadens in faciem adorabit dñs: pronuncians qđ vere deus in vobis sit. Cum igitur dicitur: occulta cordis eius manifesta sunt: profecto monstratur: quia per hunc modum prophetie spiritus non predicat quod futurum est: sed ostendit quod est. Quo autem pacto prophete dicatur spiritus qui nihil futurum indicat: sed presens narrat. Quia in re aduertendum est quod recte prophetia dicitur: non quia dicit ventura: sed quia prodit occulta. Rem cuiuspe quamlibet sicut ab oculis nostris in futuro subtrahunt tempora: ita ab oculis nostris in presenti subtrahit causa. Ventura etenim res occultatur in futuro tempore: presens autem cogitatio absconditur in latenti corde. Est etiam prophetia presens cum res quelibet non presentium: sed per absentem locum tegit: quod tamen per spiritum denudat. Et ibi sit presens prophetie animus: ubi presentia non est corpus. Nam si quis longe a propheta recesserat: cum naaman syri muneribus percipiebat. Cui tamen idem propheta dicit. Nonne cor meum in presenti erat quando reuersus est homo de curru suo in occursum tibi? Sciendum quoque est quod prophetie tempora inuicem sibi percipiunt ad probationem: ut aliquando ex futuris preterita: aliquando vero ex preteritis presentia futura. Dixerat enim moyses. In principio creatus est celus et terra. Sed quis crederet quod verbum de preterito diceret: si de futuro etiam aliquid non dixisset. In ipsius etenim libris sine cuius exordio illa de preterito dixerat: aliquid prophetie per iacob vocem de veteris permiscuit dicens. Non auferetur sceptrum de iuda: et dux de femoribus eius: donec veniat qui mittendus est et ipse erit expectatio gentium. Qui etiam per semetipsum eisdem quod mittendus erat ei quem dicebat populo prophetavit dicens. Prophetia suscitabit vobis dominus deus vestrum de fratribus vestris tanquam messem audietis. Erat autem quicquid non audierit prophetam illis: extimabit de populo suo. Cur ergo preteritis vetera permiscuit nisi ut deus impleret ea que de futuro predicaret: ostenderet etiam de preterito vera dixisset. Quia itaque docuimus quomodo ex futuro prophetie presentia preterita: restat nobis ut adhuc presentis eloquiis ostendamus: quomodo in ipso prophetie preteritis presentia futura. Certe rex babilonicus cum vidisset: misit ad magos et ariolos: omnesque sapientes

ij. Reg. v.
B.

Gen. l.

Gen. xliij.

Deu. xviij.

Homelia prima Fo. iij.

tes babilonie conuocauit: nec ab eis solimodo interpreta-
tionem somnij: sed etiam somnium quesuit: vt nimirum ex
preterito colligeret: si quid in eorum responsionibus de ve-
turo certum teneret. Qui cum dicere nulla potuissent. **Ms**
mel deductus ad medium est qui de interpretatione somnij
et de narratione requisitus: non solum hoc rñdit quod in-
terrogatus est: sed ipsam somnij originem replicauit dicēs
Tu rex cepisti cogitare in stratu tuo quid eēt futurū post
hec. Et paulo post. Tu rex videbas et ecce quali status
vna grandis. &c. Cuius videlicet somnij mor vt ordinez di-
xit: quicquid ex eodem venturum sequebatur aperuit. **Pē**
semus ergo ordinem prophetie. A cogitationib⁹ venit ad
somnia a somnio peruenit ad futura. Qui ergo i ipsam (vt
ita dicam) radicem somnij ptulit: profecto ex preteritis p-
bavit q̄ vera essent que de futuris diceret. **Prophetia au-**
tem presentis temporis: nec preteriti attestacione indiget:
nec futuri. Quia cum res occulta per prophetie verba des-
tegitur: veritati illius res ipsa que ostenditur attestatur.
Igitur quia de temporibus prophetie tractauimus: restat
vt de modis eius ac qualitatibus aliqua differamus. Spi-
ritus quippe pphetie nec semp: nec eodē modo prophete
animum tagit. Aliqñ enī spūs pphetie ex presenti tangit
anīmū pphetatis: et ex futuro nequa q̄ tagit: aliqñ ex futu-
ro tagit: ⁊ ex pñti nō tagit. Aliqñ vō ex pñti ⁊ ex futuro tagit:
aliqñ autē ex pterito et ex pñti atq; ex futuro piter tagit:
anīmū pphetatis. Aliqñ tagit ex preterito pphetie spi-
ritus: nec tagit ex futuro: aliqñ aut tagit ex futuro: nec ta-
git ex pterito. Aliqñ vero i pñti ex parte tangit: ⁊ ex parte
nō tagit: aliqñ i futuro ex parte tagit: et ex parte nō tagit.
Sed hec ipsa si possum⁹ eo ordine quo premissa sunt: sacre
scripture testimonijs ostēdam⁹. Ex presenti enī pphetie
spūs pphetatis anīmū tagit: atq; ex futuro nō tagit: sicut
Iohānes baptista venientem dñm vidēs ait. Ecce agnus
dei: ecce q̄ tollit pctā mūdī. Sed cū iā iocuturus esset: mi-
ssa discipulis req̄rebat dicēs. Tu es q̄ ventur⁹ es: an aīū
expectam⁹? In quib⁹ verbis ostēdit: quī in terris quidē ve-
nisse redēptōrē nouerat: sed an p semetipm ad aperendū
infernī claustra descēderet dubitabat. Et pñti enim pph.

Daniel. 8.

Johan. 1.
Matth. xi.

A. A. iij.

Libet primus

Se. xxvij.

Ille spūs tactus fuerat: qui humanitatem mediatoris videns
et diuinitatem eius intelligens: confitebatur agnum qui
peccatā mundi tolleret. Sed tactus ex futuro non fuerat quia
aduentum illius in inferno nesciebat. Aliquando vero pro
phetie spiritus animum prophetantis ex futuro tangit atq;
q̄ ex presenti non tangit: sicut aperte libri geneleos hysto
ria testatur cum isaac esau filium suum ad ueniendum mi
sit: cū minorem filium rebecca ad benedicendū supposuit.
Qui hedinis pellic⁹ induit⁹: paterno palpatui corpus fra
ternū fuit. Cui ille minori filio tanq̄ maiori benedictio
nem dedit: queq; ei essent longe futura nunciauit: sed quis
esset qui coram se assisteret: scire nō potuit. Prophetie er
go spiritus ex futuro animum prophetantis tetigit: atq; ex
presenti non tetigit: quādo caligant⁹ oculis pater et uen
tura predicebat: et penitētē filius nesciebat. Aliquādo p
phetantis animū ex presenti pariter et ex futuro tangit. q̄d
ex eodem libro geneleos liquido docemur. In illo quippe

Se. xlvij.

scriptum est: qz cū vite iam terminum p̄pinq̄aret iacob:
et duos filios suos ioseph fecisset assistere ante eum: vt ex
benedictione illius possent longe post futura p̄merer i. cui
maiorē ad dexterā: minorem uero posuit ad sinistrā. Cū
q; ille oculis senectute caligant⁹ nepotes suos q̄s p̄or q̄ sue
esset minor hūanovisu discernere nequa q̄ possent: ductis in
obliquum brachijs dexterā manū minor: sinistram maiorū
posuit. Quod dū corrigere fili⁹ uellet: ait. Non ita cōuenit
pater: qz hic est primogenit⁹. Auduit. Scio fili mi. scio. Et
iste quidē erit in populos ⁊ multiplicabit sed frater ei⁹ ius
nior maior illo erit. prophetie ergo spūs ex p̄nti pariter ⁊
ex futuro p̄phetantis animū tetigit: dum iacob ⁊ uentura
nūciabat: ⁊ eos quos corporeis oculis videre non poterat:
an se positos p̄ spm̄ discernere. Sic ahie p̄phete alim pro
phetie spūs ⁊ ex p̄nti atq; ex futuro tetigerat: cū caligant
ibus oculis eaq; se esse aliā simulabat: ⁊ vxorē hieroboā eē
cognouit: ⁊ q̄cūq; ei futurū esset aperuit dicens. Ingredere
proter hieroboā: qre aliā te eē simulat. Ego autē missus sum
⁊ te dur⁹ nūci⁹. Uade ⁊ dic hieroboā: hec dicit dñs de⁹
iel. Quia operat⁹ es male. sup oēs q̄ fuerūt ante te: et feci
tibi deos alienos ⁊ cōstatiles vt me ad iracundiā puoca

llj. Reg. xlvij.

Homelia. i. Jo. iiii.

res: me aurem proiecasti post corpus tuum: i. circo ego uis
ducam mala super domuz hieroboam. Ex presenti ergo at
qz ex futuro pariter prophetans anonus tactus fuerat: q
z ingredientem deprehendere potuit: z ei ventura nucia
re. Aliquando autem ex preterito z ex presenti atqz ex futu
turo pariter agonus tangitur prophetantis: sicut elizabetz
venire ad se mariam cospiciens: quia incarnatū verbū ses
staret in vtero agnouit: eamqz ia. n. domini sui matrē voca
uit dicens. Unde hoc mihi: vt veniat mater domini mei ad
me: De cuius cōceptione per angelum quoqz ad ioseph vi
citur. Quod eniz in ea natum est: de spiritu sancto est. Que
videlicet elizabetz dicit. Beata que credidisti: qm̄ pficiens
tur ea q̄ dicta sunt tibi a domino. Dicēs ei beata q̄ credidi
sti: aperte indicat qz p̄ba angeli q̄ dicta ad mariā fuerat: et
p̄ spm̄ agnouit: atqz subiūgēs. pficient ea que sunt dicta tibi
a dño: q̄ eam in futuro sequerent̄ preuidit. Simul ergo
de p̄terito z p̄nti atqz ex futuro p̄ p̄phete spm̄ tacta est: q̄
eam p̄missionibus angeli credidisse cognouit z matrē no
minās: qz redēptorē humani generis in vtero portaret in
tellexit. Et cū oia pficiēda prediceret: qd̄ etiā de futuro se
queret̄ asperit. Aliqñ hō p̄pheticē spūs ex p̄terito tāgit an
mū: nec tāgit ex futuro: sicut in paulo. ap̄lo ap̄te onditur q̄
discipulis dicit. Notū vobis factū fies euāgelū qd̄ euāgelū
zātū est a me: qz nō est s̄m̄ hoīem: neqz ei ego ab hoīe acce
pi illud neqz didici: s̄ p̄ reuelationē iesu xpi. vñ alius qzqz di
scipulis d̄r. Scdm̄ reuelationē notū factū est mihi sacramē
tum. Qui tñ hoc ipm̄ euāgelū qd̄ p̄ reuelationē cognoue
rat cū hierosolima predicaturus ascenderet ait. Ecce ego
allegatus spiritu vado in hierusalē: que in ea ventura sunt
mihi ignorās. hoc quippe euāgelū sacramentū est: qz vni
genitus patris incarnatus atqz p̄fect⁹ homo fact⁹ est. Qui
crucifixus: mortuus: z sepultus: die tertia surrexit. die quo
qz quadragesima ascendit in celum: atqz in dextera patris
sedet. Qui ergo p̄ reuelationes euāgelū agnouit: p̄pheticē
spiritu de p̄terito tactus est. Sed quia quid pro eodē euan
gelio passurus esset ignorabat: de futuro p̄culdubio tactus
nō est. Nā si dicit. Nisi qd̄ spūs sanct⁹ p̄ oēs ciuitates pt.
stat mihi dicēa. Qm̄ vincula z tribulationes hierosolymis

Luce. l.
Matth. l.
Luce. l.

Gal. l.

Ephē. iiii.

Act. xx.

Act. xx.

B. A. iij.

Liber primus.

Act. xxi.

me manent. Aperte ostenditur quod ea que ipsi futura essent: alijs de ipso reuelata erant non autem ipsi de se. Sicut de illo per agabum dicitur. Virum cuius hec zona est: ita alligari oportet in hierusalem. Aliquando autem prophetie spiritus tangit ex futuro nec tangit ex preterito: sicut in helisei facto scriptum est. Quia cum vnus ex filijs prophetarum materiem succideret: huic ferrum securis in aquas cecidit:

iiij. Reg. v.

qui exclamauit. Heu heu domine mi. et hoc ipsum mutuo acceperam. Dixit autem homo dei. Vbi cecidit? At ille monstrauit ei locum. Precedit ergo lignum et misit illuc. natusque ferrum. In quo videlicet prophete facto cognoscitur: quod qui requirit vbi ceciderat: quid esset facturus nouerat: sed tamen cum requirit: constat quod vbi ferrum cecidisset ignorabat. Prophetie ergo spiritus helisei mentem ex futuro tetigerat: sed ex preterito non tangebatur: qui et ferrum ex profundis dimersum quod reuocaturus esset ad superficiem scire potuit: sed vbi ceciderat: omnino nesciuit. Aliquando vero prophetie spiritus in presenti ex parte tangit: et ex parte non tangit. Quod petri apostoli hystoria testatur: cum missi ad eum cornelio milites: eis sunt per spiritum nunciati. Scriptum quippe est. Et dixit spiritus ei. Ecce viri tres querunt te. Ad quos ille descendit: et requirere dixit. Que causa est: propter quam venistis? In quibus verbis ostenditur quod eandem causam per spiritum non audierat quam a militibus requirebat. In presenti ergo mentem petri spiritus ex parte tetigerat: et ex parte non tetigerat quod adesse milites dixit: et pro qua causa venerat tacuit. Aliqua spiritus prophetie in futuro ex parte tangit: et ex parte non tangit: sicut prophetarum filij de auferendo helia ad heliseum dicunt. Nunquid nosti quod hodie dominus tollat dominum tuum a te? Quo tamen ablato sese per diuersa disperserunt: eumque in rupibus et vallibus querunt. In futuro ergo eorum mentem prophetie spiritus ex parte tetigerat: et ex parte non tangebatur: quoniam eum quem tollendum nouerant: non inueniendum querebant. Et ex parte itaque tacti sunt: atque ex parte non tacti: quod sciebant quod tolli posset: et nesciebant quod inueniri non posset. Idem quoque heliseus per prophetie spiritum de futuro ex parte tactus est: et ex parte non tactus: cum regi israel diceret. Percute saculo terram. Et cum percussisset tribus vicibus: et stetit: iratus est terra cuius vir dei: et ait. Si percussisses quatuordecim aut sexies siue septies: percussisses syriam usque

Act. x.

iiij. Reg. ij.

iiij. Reg. xij.

ad cōsumptionem. Nunc aſit tribus vicibus percuties eaz
 Qui itaq; nouerat: q; totiens pcuteret ſyriam quoties per-
 cuſſiſſet terram: ſed cum ei diceret. percutite terrā: quotiens
 eam percullurus eſſet ignorabat quippe: ⁊ indignatus ter-
 ram tertio fuiſſe percullam: pfecto conſtat: quia de futuro
 ex parte tactus fuerat: ⁊ ex parte non tactus qui ſyriā pcuti-
 ti pcedit: ſed terram amplius percuti voluit. Sic ſamuel
 cum ad yngendum dauid a domino mitteretur reſpondit.
 Quomodo vadā? Audiet enim ſaul: et interficiet me. Qui
 et dauid vnyit: nec tamen a ſaule occiſus eſt. Ex parte ergo
 de futuro tactus prophete animus fuerat: ⁊ ex parte nō
 tactus: qui ⁊ yngendum Dauid in regno nouerat: ⁊ quia a
 ſaule non eſſet occiſus ignorabat. Sciendū quoq; eſt q; pro-
 phete quidam e proximo tangunt: atq; e longinquo mini-
 me tangunt. Aliū vero e longinquo: ⁊ nō tangunt e primo
 Aliū autē ⁊ e longinquo ⁊ e primo pphetie ſpiritu tangunt
 Nā quidā tangūt e primo ⁊ nō e longinquo. Simul ſamuel
 perſiſſe aſinas nouerat: eaſq; inuētas eē nūciabat. Saul re-
 gē futurū p̄dicat. Dauid q; q; in eius regno ſuccederet nū-
 ciat. Sed q; pater regis eterni futurus ſit nō p̄dicat. Quidā
 ſo tangūt e longinquo ⁊ nō tangūt e prio: ſicut idē Dauid
 incarnandū dei vnigenitū nouerat de iudea: dicēs. hō ſa-
 cuius eſt in ea: ⁊ ipſe fundauit eā altiffim⁹. Atq; hūc ad ce-
 los aſcenſurū: ⁊ ad patris dexterā ſeſſurū intelligit: dicēs.
 Dixit dñs dño meo: ſede a dextris meis. Et tñ multa q; e
 vicino acta ſunt minime puidit. Ut em pauca de multis lo-
 quar: ſeruū Diſhiboſet ſibā p̄tra ſuū dñm mētientē nō in-
 tellerit: ⁊ amaſe pmittēs dicit. hec faciat mihi de⁹: et ad-
 dat: ſi nō magiſter militie fueris corā me oī tpe p Joab. vi-
 delicet qd ſequeret ignorās: q; amaſa idē nō ſolū p̄incipa-
 tū militie p Joab nō ſuſciperet: ſ; etiā p Joab poſt paululū
 vitā ſin irer. Et cū templū deo cōſtruere voluit: quid e vicī-
 no ſequeret nesciēa pphetā alterū requiſiuit. Quidā ſo e
 longinquo tangunt ⁊ e primo: ſicut eſaias longe poſt futura
 p̄nūciat dicēs. Ecce hōgo cōcipiet ⁊ pariet filiū: ⁊ vocabit e
 nomē ei⁹ emanuel. De quo rursus ait. Paruulus natus eſt
 nobis: ⁊ fili⁹ datus eſt nobis ⁊ fact⁹ eſt p̄ncipat⁹ ſup hūme-
 rū eius et vocabit nomē ei⁹ admirabilis: cōſiliarius: deus

i. Reg. xvi.

i. Reg. x.

i. Reg. ix.

i. Reg. xv.

ps. lxxvi.

ps. cix.

ij. Reg. xvi.

ij. Reg. xix.

ij. Reg. viij.

Eſaie. viij.

Eſaie. ix.

Liber primus

- fortis: pax futuriseculi: princeps pacis. Multiplicabit eius imperium ⁊ pacis non erit finis. Qui etiam de ezechia rege propheticè spiritutactus e vicino: qz de infirmitate sua surgeret predixit: ⁊ quot annis post infirmitatem viueret: nunciavit. Aliquādo enim propheticè spiritus pphetie deest: est ne semper eorum mentibus preesto est: quatinus cū habent non habent: se hunc agnoscant ex dono habere cū habent. Unde heliseus cum flentem sunamitē mulierem a suis pedibus per syezi puerum auelli prohiberet: dixit. Dimitte illam anima enim eius in amaritudine est: ⁊ dominus celauit a me: et non indicauit mihi. Sic quoq; cum eum iosephat de futuris requirit et et propheticè et spiritus deesset saltem fecit applicari vt propheticè ad hunc spiritus p laudem psalmodie descenderet: atq; eius animū de venturis repletet. Vox etenim psalmodie cū per intentionem cordis agitur: per hanc omnipotenti domino ad cor iter paratur: vt intente menti vel propheticè mysteria: vel cōpunctionis gratiam infundat. Unde scriptū est. Sacrificium laudis honorificauit me: ⁊ illi iter est quo ostendam illi salutare dei. Quod enim latine salutare: hoc hebraice Iesus dicitur. In sacrificio igitur laudis fit. Iesu iter ostētionis: quia dū per psalmodiam cōpunctio effundit: via nobis in corde fit per qua ad Iesum in fine puenit: sicut ipse de sua ostensione loquitur: dicens. Qui diligit me: diliget a patre meo: et ego diligam eū: ⁊ manifestabo ei meipsum. Hinc quoq; scriptū est. Cātate dño psalmū dicite nomini eius iter facite ei qui ascēdit sup occasus: dñs nomē est ei. Ipse etenim sup occasum ascēdit: qui morte resurgēdo calcauit. Cui dum cantamus iter facim⁹ vt ad nostrū cor veniat: ⁊ sui nos amoris grā accēdat. Quis autē pphetis pphetie spūs nō semp adest: etiam vir dei indicat: qui ptra samariā missus: mala q̄ ei erāt v̄tura nūciauit. Qui tñ phibitus a dño in via comedere: pphete falsa p̄uasiōe deceptus est: quē fallax fimo nō deciperet: si pphetie spm̄ pntem habuisset. Sciendū quoq; ē q̄ aliqui pphete sancti dū cōsulant: ex magno vsu pphetans di quedā ex suo spū pferunt: ⁊ se hec ex pphetie spiritu dicere suspiciant. Sed qz sancti sunt: p sanctū spm̄ citi⁹ correat: ab eo q̄ vera sunt audiūt: ⁊ semetipfos qz falsa dixerūt
- Esaię xxxviiij
C
iii. Reg. iij.
iiij. Reg. iij.
Jo. xlix.
Jo. xiiij.
ps. xlvij
iiij. Reg. lxxij.

Liber primus.

da p lustoz cōfortiuz cōsolet. Ne si omni modo deserat: nul-
lus post culpas adveniā redeat. Tenedo igit repellit ⁊ re-
pellendo tenet: qñ cū his quos dūdicat simul in tribula-
tionem mittit quos amat. Quis ista tāte pietatis viscera pē-
sare sufficiat: qđ ⁊ culpas ppli dñs sine vindicta nō deserit:
⁊ tamen delinquentē populuz a se funditus nō repellit. Sic
cū moyses ad repromissionis terrā exploratores duodecim
misisset: ex quibus cum decem postmodum desperationem
populo facerent: idem populus in ira murmurationis accē-
sus: seductū se a domino esse cōquestus est: vt eius cadaue-
ra iacerent in deserto. Cui omnipotēs deus irat⁹ dixit qđ
nullus eorum in terram repromissionis intraret. Quo terro-
re cōpuncti prauē se egisse cognouerunt: sese in lachrymis
afflixerunt: ⁊ accincti armis p̄tinus ceperunt cōtra hostes
ascendere: vt repromissionis terram post lachrymas intra-
re potuissent. Quibus per moysen dominus dicit. Dic eis.
nolite ascendere neq; pugnetis: non enim sum vobiscum: ne
cadatis coram inimicis vestris. Qua in re pensandum est
si cum ipsis non erat: cur eos ne caderent ascendere phibe-
bat: Si autē cū ipsis erat: quid ē qđ ait: nō enim sum vobiscum:
Sed mira dispēfatione discipline ac misericordie: ⁊ cū ipsis
erat: ⁊ cū ipsis nō erat. Cū ipsis nō erat vt vincerēt: sed tñ
cū ipsis erat ne ab hostibus perirēt. O ineffabilia pietatis
viscera. Culpas insequit: ⁊ tñ peccātes p̄tegit. Iratū se in-
dicat. ⁊ tñ ab hostibus defendit. Sic plerūq; paruulo filio
delinquenti irascit mater: reprehēdit / increpat / h̄berat. S; si
hunc in preces ire cōspexerit vbi in mortis periculū ruat
manū tendit ⁊ retinet: ⁊ q̄ sic irata h̄berauerat ac si nō di-
ligeret: sic diligēter retinet: ac si irata nō verberasset. hec
in sola p̄fatione colloquētes: nauigij nr̄i quasi intra por-
tum exercitium fecimus: vt ad indaganda p̄phetie myste-
ria velut in immēsitāte pelagi post vela p̄adamus. Quod
tamen non in nostra virtute p̄sumim⁹: sed in eo qđ linguas
infantiū fecit disertas. Quia spūs dñi repleuit orbē terrarū: ⁊
hoc qđ cōtinet oīa sciētiā habet vocis. Dipotens em̄ de⁹
sermo patris ospotēris est. Et qđ de illo loqui cōcupiscimus
muti in illo nullo modo erimus. Dabit em̄ h̄ba vtilia om̄i-
potens verbū qđ p nobis incarnatū viuū ⁊ regnat cū patre

Abē. xij. et
xij.

Numē. xij.

Homelia .ij. Fo. vij.

in unitate spiritus sancti deus: per ora scilicet scilicet. Amen.

Homelia secunda.

Q factum est in tricesimo anno .in
quarto in quinta mensis cum esse in
medio captiuorum iuxta flumem
chobar. aperti sunt celi et vidi visiones dei.
In quinta mensis ipse est annus quintus transmigracionis regis ioachim: factum est verbum domini ad ezechielem filium buzi sacerdotem in terra chaldeorum secus flumen chobar. Et facta est super eum visio domini. Et vidi et ecce ventus turbinis veniebat ab aquilone et nubes magna et ignis inuoluens. Et splendor in circuitu eius et de medio eius quasi species electri id est de medio eius similitudo quattuor animalium: et hic aspectus eorum. Similitudo hominis in eis.

U Sus prophetie locutionis est: ut prius personam: tunc
pauca: locum: describat et postmodum dicere my-
steria: prophetie incipiat quatinus ad veritatem
solidius ostendendam ante historie radicem fi-
gat: et post fructus spiritus per signa et allegorias
pferat. Ezechielis itaque etatis sue tempus indicat dicens. Et
factum est in tricesimo anno in quarto mense in quinta mensis. *Ezechie. i.*
Locum quoque denuncians adiungit. Cum essem in medio captiuorum
iuxta flumen chobar aperti sunt celi: et vidi visiones domini. Tempus
etiam insinuat: subdit. In quinta mensis: ipse est annus quintus
transmigrationis regis ioachim. Qui ut bene personam indicet et
genus narrat cum subdit. Et factum est verbum domini ad ezechielem filium

110. 07E Liber primus

buzi sacerdotē. Sed prima q̄stio nobis erit curis q̄ nihil ad
huc dixerat ita exorsus est dicēs. Et factū ē i tricesimo āno
Et nāq; fmo cōsuetudinē ē. Et scim⁹ q; nō cōsueglt fmo subse
quēda: nisi fmonē pcedētī. Qui igit̄ nihil dixerat: cur dicit ⁊
factū ē cū nō sit fmo cui hoc q̄d icipit subiūgat. Qua i re in
tuedū ē: q; sicut nos corpalsa sic pphete sēsu spiritualia aspī
cūt: eīq; illa sūt p̄sētia q̄ nre ignorātie absētia vidēt. Un
sit vt i mēte ppheraꝝ ita p̄iūcta sūt ext̄iorib⁹ it̄iora qua
tū⁹ sū vtraq; vidēt: sicut i eis fiat ⁊ itus verbū q̄d eudicit
et foras q̄d dicunt. Patet igit̄ causa cur q̄ nihil dixerat in
choauit dicēs. Et factū ē in tricesimo anno q; hoc verbū q̄d
foris p̄tulit: illi verbo q̄d intus audierat cōiūxit. Continua
uit ergo verba q̄ p̄tulit v̄sioni intime: ⁊ idcirco sapit dicēs
Et factū ē. Subiūxit ei hoc q̄d exteri⁹ loq̄ inchoat: ac si ⁊ il
lud foris sit q̄d int⁹ vidit. Hoc aut̄ q̄d dicit: q; i n tricesimo āno
sp̄s pphete accepit indicat aliq̄d nobis considerādū vcz
q; iuxta rationis vsū doctrine fmo nō suppetit: nisi i etate
p̄fecta. Un ⁊ ip̄e dñs āno duodecimo etatis sue i medio do
ctoꝝ i templo sedens: non docēs: sed interrogans voluit
inueniri. Ut enī nō auderent hoies in infirma etate predi
care: ille anno duodecimo etatis sue interrogare hoies est
dignatus in terra qui p̄ diuinitatē suā semper angelos do
cet in celo. Quē enī ip̄e est dei sapiētis: de ipso angeli viden
do vsūt: hoc q̄d beatitudine eterna satiantur. Qd moyses
bis quoq; sub allegorie mysterio admonet: dicens. Nō ara
in primogenito bouis. Primogenit⁹ enī bouis accipimus
in infirma etate p̄mi nri tēpotis bonā operationē. In qua
tamē arādū nō est: q; cū prima sunt a cōlescētie vel inuen
tutis nre tēpora nobis adhuc a predicatiōe cessandū est vt
vomer lingue nre p̄cūdere non audeat terrā cordis alic
ni. Quoad usq; etenim infirmi sumus: continere nos intra
nosmet ipsos debemus nedū tenera bona citius ostendam⁹
amittamus. Quē et arbusta plātata si prius in terra radice
ta nō fuerint: manu fracta citi⁹ arefcūt. At si semel radice
fuerint: manus tangat: ⁊ tñ nihil officit. Venti impellunt:
nec tñ impellentes ledūt. Et cōstructi parietes si impellan
tur eruantur nisi a suo prius fuerint humore siccati. Veno
itq; quousq; ab humore paruitatis sue perfecte non fuerit

A.

Luce. ij.

Deut. xv.

110. 07E

Homelia secunda Fo. viij.

efficata aliene lingue manu tangi non debet: ne priusq̃
plene percipiat perdat soliditatem suam: ne impulsam ru-
at: ne velut arbutum sine radicibus dum plusq̃ tolerare
valet cōcutitur: arefcat. Ad exēplum ergo nō sunt ostēden-
da: nisi que firma sunt. Prius etenim conualescere debet
mens: itaq̃ ad vtilitatem proximorum postmodum demon-
strari: cum iam nec per laudem eleuata corrumpat: nec per vi-
tuperationem percussa contabescat. Nam et si Thimoteo
dicitur. Percipe hec & doce: nemo adolefcentiam tuā con-
temnat. Sciendum est quod in sacro eloquio nōnunq̃ adole-
fcentia iuuentus vocatur. Unde scriptum est. Letare iu-
uenis in adolefcentia tua. Profecto igitur vt ostendatur cu-
sus auctoritatis sit in predicatione: etatis solide esse descri-
bitur quatenus et cum vīta et spiritu omnia que ad predi-
candum congruē concordare videantur. Nec contra hec
quempiam mouere debet quod heremitis atq̃ daniel pro-
phetie spiritum pueri perceperunt: quoniam miracula in
exemplo operationis non sunt trahenda. Omnipotens enī
deus et linguas infantium fecit disertas: et ex ore infantū
atq̃ lactentium perfecit laudē. Sed aliud est quod nos de
doctrine vsu atq̃ discipline dicimus: aliud q̃ de miraculo
scimus. Jā vero si queritur vt in ipsa quoq̃ etatis illius ex-
pressionē mysticū aliqd̃ designet: absurdum non est quod
ppheta dñm quē verbis denūciat: ipso quoq̃ etatis sue tē-
pore ostendat. Anno tricesimo Ezechiel pphete celi aper-
ti sunt: & vidit visiones dñi iuxta flumē chobar: q̃ & quasi
tricesimo etatis sue anno dñs ad flumē iordanis venit.
Ibi itaq̃ celi aperti sunt: q̃ syris in colūba descendit: vox
q̃ de celo sonuit dicens. hic est filius meus dilectus: in quo
mihi complacui. Sed & ipsa hebreæ verba multū nobis ad
mysteriū inter p̃tādū valent. Nam chobar interpretat. gra-
uitudo vel grauitas: ezechie fortitudo dei: buzi despectus
vt contemptus: caldei captiuātes vel quasi demones. Ue-
nit ergo ezechiel iuxta flumē chobar. Quia enim chobar
grauitudo vel grauitas dī q̃d p̃ chobar flumē: nisi huma-
nū gen⁹ & grue designat: q̃d ab ortu defluit ad mortē gra-
ue tibi est ex p̃ctis q̃ & p̃perat: portat. Quia sicut scriptū est.
Iniquitas in talentū plumbi sedet. Omne enī p̃ctū graue iacha. v.

i. Thi. iij.

Eccles. xl.

hiere. l.

Dani. xij.

psal. vij.

Ezechie. i.

Mat. xvij.

Liber primus

Psal. iiii.
i. Coz. i. B.

ps. i.

Textus.

Cap. i.

Ibidem

Quis non permitit animam ad sublimia leuari. Unde et per psalmistam dicitur. Filii hominum usquequo graui corde? Scriptum quippe de dno est quia ipse est dei virtus et dei sapientia. Venit ergo ezechiel iuxta flumem chobar: quia fortitudo dei per incarnationis sue mysterium propinquas re dignata est: peccatorum suorum pondera portanti generi humano: quod ab ortu suo quotidie defleuit ad mortem sicur de illo per psalmistam dicitur. Et erit tanquam lignum quod plantatum est secus decursus aquarum. Juxta decursus quippe aquarum plantatus est: quia iuxta lapsus incarnatus est defluentium populotum. Ezechielem autem fortitudinem dei: buri pro despectu interpretari diximus. Sed ezechiel filius est buri: quia ex illo populo vni genitus dei incarnari dignatus est: quae propter culpam perfidie dominus desperit. Fortitudo ergo dei ex contemptu vel despectu nascitur: quia redemptor nisi humanitatem assumere ex populo perfido et contempto dignatus est. Venit ergo in terram caldeorum. Caldei interpretantur ut diximus captiuantes vel quasi demones. Iniqui enim: quia et ipsi iniquitates perpetrantes et ad iniquitatem alios persuadendo trahunt: nimirum captiuantes sunt. Qui recte quae et quasi demones interpretantur: quia et hi quae et alios ad iniquitatem suam ducendo pertrahunt: in semetipsum misterium demonum ad iniquitatem suscipiunt: quibus demones per naturam non sunt. Venit ergo fortitudo dei in terra caldeoꝝ: quia inter eos vni genitus patris: quae et semetipsum ad peccatum defluerant: et ad peccatum alios captiuantes traherent. Sed expositionis summo ad prophetam nunc personam redeat. Et facta est super eum ibi manus domini. Manus vel brachium domini filius dicitur: quia per ipsum omnia facta sunt. De quo etiam psalmista ait. Fiat manus tua ut saluum me faciat. Manus quippe dei quae per diuinitatem non est facta: sed genita per humanitatem facta est: ut humani generis vulnera sanaret. Ibi ergo propheta incarnationem vni geniti agnouit: ubi super se manus domini factam vidit. Quod vero hic subditur: et vidi: et ecce ventus turbinis ventebat ab aquilone: intuentium nobis est quod sit in propheta: ubi ostendit locutionis. Qui enim super se de seipso dixerat. Aperti sunt celi et vidi visiones domini: postea tanquam si de alio narret addidit. Et facta est super eum ibi manus domini. Ac deinde quasi ad se reuertitur.

Homelia secunda. Fo. ix.

tit & dr. Et vidi ecce vêt⁹ turbis veniebat ab aq̄lōe. Quid
ē hoc q̄b mō ezechiel loq̄t mō de ezechiele? Si p totū dice
ret de se q̄stio nō eēt: si p totū diceret q̄si d̄ alio: nūq̄lōmū?
questio non fuisset. Quid est ergo hoc q̄b sic variatur ser
mo propheticus. vt modo propheta de se loquat: mō aut
de ipso quasi alius loqui videatur. Sed sciendum est qz hi
qui prophetiel spiritu replentur: per hoc quod aperte non
nunq̄ loquuntur de se: & nōnunq̄ sic de se verba tāq̄ de a
lijs proferunt. indicant: qz nō ppheta: sed sp̄s sanctus lo
quitur p ppheta. Pro eo ei q̄b p ipsos sermo fit. ipsi loquū
tur de se. Et p eo q̄b aspirate sp̄s sancto loquūtur: idē sp̄i
tus sc̄s p ipsos loquit de ipsis. veritate attestate q̄ dicit. **Matth. x.**
Nō enim vos estis q̄ loquimini: sed sp̄s patris vestri q̄ lo
quit in vobis hinc etiam moyses ait. Erat moyses vir mi
tissimus super omnes homines qui morabantur in terra. **Numeri**
Qui enim non dicit eram: sed erat profecto aperte indicat
qz is qui per illum de illo loquebatur alius erat. hinc ioh
hānes ait. Vidit illum discipulū quē diligebat iesus. Ubi &
paulus vt non se eē qui loquebat ostenderet: dixit. An ex
pimentis q̄ritis eius: q̄ in me loquit x̄ps? Quia igit in locutio
ne prophetica alter est qui p̄sidet: alter qui obsequitur. Cū
de se ipso propheta loquitur: persona obsequens est. cum
vero p ppheta sp̄s loquit: subltas p̄sidentis ostenditur
Recte ergo & tanq̄ de alio dicitur. facta est sup eū ibi ma
nus dñi. Et de se protinus adūgit. Et vidi: & ecce vêt⁹ tur
binis veniebat ab aq̄lone. Nunc itaq̄ discutiēdū nobis est
qd sit q̄b dicit. Et ecce ventus turbinis veniebat ab aq̄lo
ne: & nubes magna. Pro eo quod vêtus aquilo constringit
in frigore: nō incongrue aq̄lonis noie corpori maligni sp̄is
tus designat. Qd esaias q̄z ppheta testat: q̄ dixisse diabo
lū denūciat dicēs. Sedebo in mōte testamēti in laterib⁹ aq̄
lonis. Malignus enī sp̄s mōtē testamēti tenuit: qz iuda
cum populū qui legē acceperat: sibi in p̄fidias sibi iugavit.
Qui enī corda doctorū tenet montem testamēti diabol⁹
p̄sidet. Qui etiam in lateribus aquilonis sedet: qz men
tes hominum frigiditas possidet. Unde et sponsi voce in cā
tico canticorū dicit. Surge aq̄lo & veni auster perfla hortū
meū: & fluant aromata illi. Qui et iubete dño frigid⁹ sp̄i

Matth. x.

Numeri

Jo. xix.

4. Cor. xii.

Textus.

Esa. xliij.

Canti. iij.

Liber primus

ritus recedit: calidus spiritus mentem fidelium occupat: quod ortus dei: id est sanctam ecclesiam perflat: ut opiniones virtutum eius ad multorum noticiam velut aromata defluant. Recedente etenim a quiete: id est maligno spiritu: sanctus spiritus mentem quasi auster replet. Qui dum calefaciendo flauerit: statim de fidelium cordibus aromata virtutum fluunt. Propheta ergo ea quae essent in fine veteris conspiciens: venire ab aequilone ventum turbinis vidit quod in extremo seculi mentes hominum torporis sui frigore malignus spiritus grauius occupat. Unde scriptum est. Ne terre et mari: quod descendit diabolus ad vos habens iram magnam sciens: quod modicum tempus habet. Antiquus quippe aduersarius insidiarum suarum molimina in humanis mentibus grauius exagerauit. Contra cuius excrescentem superbiam incarnati manifesta est humilitas dei: atque ut humanum genus a suo languore sanaret tunc magna apparuit potentia medici: cum languore creuit egroti. Sed autem maligni spiritus immissio vetus turbinis appellatur. Turbo quippe edificius quod tangit concutendo subruit. Et omnia antiqui hostis tentatio quae agit in mente ventus est turbinis: quod hanc concutendo propter desideria a statu sue rectitudinis euellit. Sed nos ista reuoluentes quae humano generi erunt ab hoste callido in finem ventura: ad solam iudeam ex qua propheta fuit: et cuius perditionem prophetando conspexit: verba vertamus. Que incarnato domino tanto grauius ab aequilone ventum turbinis pertulit: quanto a sua rectitudine concussa cadens: per torporem mentis in perfidia frigida remansit. Ventus ergo turbinis ab aequilone vent: cum vitam iudaici populi malignus spiritus in tentatione percussit. Ubi et recte additur. Et nubes magna. Quia quanto plura quisque exarsit in crudelitate tanto amplius obcecari meruit in ignorantie sue caligine. Redemptorem quippe humani generis quem in lege ac prophetis intelligentes expectauerant: videntes negabant. Unde actum est: ut eorum mens magna ignorantie sue nube tegeretur ne hunc post inquirentes agnoscerent: quem prius et denunciari poterant et amare renuebant. Nam eodem modo eius virtutes et miracula modo sunt passionem conspicerent: in infidelium cordibus nubes magna ab aequilone uenerat: quod ex peccati sui frigore propter infirmitatem passionis illius et inter signa caligabant. Quid vero ex illa nube magna

Apo. xij.

Homelia secunda Fo. r.

caligine sic secutum subiungitur: cū prius dicit. Et ignis inuoluens. Ignis enim nomine cum per significationē dicitur aliquando spiritus sanctus: aliquando autē mentis malicia designatur. De bono enim igne scriptum est. Ignem veni mittere in terram: et quid volo: nisi vt accendatur. Ignis quippe in terram mittitur: cum per ardorē sancti spūs afflata terrena mēs a carnalibus suis desiderijs cōcremat. De malo autē igne dicit. Et nunc ignis aduersarios cōsumit: qz cor pessimum ex sua malicia tabescit. Sicut autem ignis amoris mentem erigit: ita ignis malicie inuoluit: qz spūs sc̄tus cor qd replet eleuat: et ardor malicie ad inferos rā temp incuruat. Iudea igit nube sue ignorātie cecata: qz mor ad psecutionis neq̄tā erupit: igne suo uoluta est q̄ in obligatione sue nequitiē p eādē ipsā crudelitatem qua arsit implicauit. Uetus aut turbus ueniebat ab aq̄lone: et nubes magna: et ignis inuoluens: qz ex torporis sui frigore ad ignorātie caliginem pducta: vsqz ad maliciam psecutionis erupit. Uñ ad aliū quoqz pphetaz dicitur. Quid tu uides? Qui illico respōdit. Olla succensam ego uideo: et faciem eius a facie aquilonis. Iudeoz q̄ppe mēs in psecutione seuiens atqz in crudelitate malicie yndas cogitationū uolūcū quid aliud q̄ olla succensa fuit: Cuius facies a facie aq̄lonis esse dicitur: quia si se aduerso spiritui per torporem mentis non subderet cōtra bonos in tāta malicia nō exarsisset. Nubem itaqz sequitur ignis inuolūcū: quia in eius cecitate mentis secuta est crudelitas psecutionis. Si enī cognouissent nūq̄ d̄ dominum glorie crucifixissent. Sed iste ignis alibi arsit atqz alibi splenduit. Nā subdit. Et splendor in circuitu eius. Dum enī psecutio in iudea agit: sancta ap̄loz p̄dicatio in uniuerso m̄ndo dispersa est sicut ipsi dicunt. Uobis missum fuerat uerbū dei: sed quid ignos uos iudicastis: ecce imus ad gētes. De crudelitate ergo malicie q̄ mētē iudee cōcremauit: oipotēs deus lucē gētibz sparsit: qz p hoc qd illa redēptore sustulit ac mēbra eius psecuta est sc̄tis ap̄tis p diuersa dispersis. nos qui in iudee circuitu positi in tenebris fuimus: dono celestis grē splendore uel luminis uidimus. Uñ scriptū est. Sedētis in tenebris: et umbra mortis: lux orta ē eis. Iste itaqz ignis malicie q̄ a cordibus iud eorum arsit in

Luce. xij.
Hebr. x.

*Amor diuini et
sancti.*

hiere. i.

i. Cor. ii.
Ezechi. i.

Act. xi.

Esai. ix.

B B. ij.

Libert primus

Ezechie. i.

persecutione priusq̄ sc̄os ap̄los seniendo affligeret: i ip̄o se
excreuit auctore ac redēptore generis humani. Unde ⁊ sub
ditur. Et de medio eius quasi species electri: id est de me-
dio ignis. Quid electri specie: nisi x̄ps iesus mediator dei
et hominum designatur? Electrum quippe ex auro ⁊ argē-
to est. In electro dum aurum argentumq̄ miscetur: argen-
tum ad claritatem crescit. aurum vero a suo fulgore palle-
scit. Illud ad claritatem proficit: hoc a claritate tēperatur.
Quis igitur in vnigenito dei filio nature diuinitatis vnita-
est natura nostra: in qua adunatione humanitatis in maies-
tatis gloriā excreuit: diuinitas vero a sui fulgoris poten-
tia humanis se oculis tēperauit: per hoc quod humana na-
tura clarior facta est: quasi p̄ aurū creuit argentū. Et q̄ di-
uinitas a fulgore suo n̄ris est aspectibus tēpata: quasi au-
rū nobis palluit p̄ argētū. Illa enī natura imutabilis q̄ in
se manēs innotat oīa: si ita vt est nobis apparere voluisset
fulgore suo nos incēderet: potius q̄ renouaret. S; clarita-
tem sue magnitudinis tēpauit n̄ris oculis. deus: vt dum
nobis eius claritas tēpata: etiā n̄ra infirmitas p̄ ei⁹ simili-
tudinē in eius lucē claresceret ⁊ p̄ acceptā gratiā (vt ita di-
cam) sue habitudinis colorē mutaret. Quasi elec trus ergo
in igne est deus factus hō in p̄secutione. Sequitur: Et in me-
dio ei⁹ similitudo q̄tuor aialū. Q̄b in medio ei⁹ dicit: sine
electri sine ignis: nil obstat intelligi: q̄ quattuor hec aialia
sc̄i sc̄z euāgeliste: ⁊ ex eiusdē d̄ni incarnationē ad fidei virtutē
solidati sunt: ⁊ in igne p̄secutiōis m̄tris tribulatiōib⁹ affli-
cti. Q̄b si q̄s hec q̄ de primo d̄ni aduentu dixim⁹ ē de sc̄o
velit accipere: celeri assensu sequendus est: q̄ sepe p̄phetie
sp̄s minimū q̄ loq̄tur multa simul intuet. Ventus etenim
turbinis ab aquilone venit: q̄ numtrum cā pctōz exigit: vt
districti iudicij concussio oīa simul elementa p̄turbet. Ter-
ror enī p̄turbatiōis vltime inde venire d̄: vñ ḡnatur. Nay
q̄ ad feriēdas frigidās pctōrum m̄tes iudicij p̄turbatiō-
nis vltime agit: recte ab aquilone ventus turbinis venire
p̄hibet. Que videlicet p̄cussio apte vētus turbinis dicitur
q̄ in illo die cūctorū qui tūc in carne mortali inuēri fuerint
in p̄uore nimio corda p̄mouentur. Cū enim cepit impleri
q̄ scriptū est. Sol obscurabitur: ⁊ luna nō dabit lamē suā.

Ezechie. i.

Matth. xxliij

Homelia Secunda Fo. xi.

et stelle cadent de celo: et virtutes celorum commouebuntur. Que mens erit hominis eterni iudicis sniam non formidantis? Ibi enim tunc cuncta simul peccata ante oculos redeunt: ibi omnia que cum delectatione acta sunt ad memoriam cum pauore reuocantur: ibi caligo cogitationis misere ex pena proxime damnationis. Unde et subditur. Et nubes magna. Tunc quippe ex peccatorum memoria sensum mentis deprimit caligo cecitatis cum unigenitum dei filium in forma diuinitatis conspiciere reprobis non permittunt. **U**bi debuit enim in quem transierunt: et tollat impius ne videat gloriam dei. **U**bi et apte subditur. Et ignis inuoluet. Quia videlicet ignis ille iudicij qui celum aereum et terram concremat: peccatores in sua superbia non permittit erigi: sed inuoluit. quos perculdulo in pena sue damnationis confringit. Et splendor in circuitu eius. Quia sicut fulgur exit ab oriente et paret usque ad occidentem: ita erit aduentus filij hominis. **U**bi nullus tunc a pudicio in sua mente latere permittitur: quia ipso iudicis fulgore penetrat. **D**e quo mox iudicij die subdit. Et de medio eius quasi species electri. id est de medio ignis. Ipse enim angelus atque archangelis omnibusque virtutibus presidens redemptor noster: qui velut in electri similitudinem vnus ex traxit et in vtraque natura: et deus permansit cum patre: et ad redemptionem nostram factus est mortalis cum hominibus: in suo tunc terrore videlicet eius ignis iudicij in reproborum vindicta famulat. **H**inc enim scriptum est. Dies domini declarabit: quia in igne reuelabitur. **H**inc psalmista ait. **D**eus manifeste veniet: deus noster et non silebit. **I**gnis in conspectu eius ardebit: et in circuitu eius tepestas valida. **H**inc petrus apostolus dicit adueniet dies domini ut sicut in quo celi magno impetu transibit: elementa vero ignis ardore soluentur. **E**t quia tunc facti omnes qui mundum perfecte reliquerunt iudices veniunt: apte mox subdit. **E**t in medio eius similitudo quattuor animalium. **Q**uid enim per quattuor animalia: nisi quattuor euangeliste significant? **N**ec immerito per euangelistas quattuor peccatorum omnium numerus exprimitur: quia omnes qui in ecclesia modo perfecti sunt et perfectionis sue rectitudinem per eorum euangelium didicerunt. **D**e medio: eius similitudo quattuor animalium: quia illi tunc eius corpori vniti: eius maiestati iuncti: et simul facti cum eo iudices videbunt: qui modo perfecta opera iuxta euangelica precepta secuti sunt.

BB. iij.

Textus.

1. act. xij.

Textus

Textus.

1. Cor. iij.

ps. xlix.

4. pe. iij.

Textus. C. 4

Libert primus.

Math. xix.

Isaie. lii.

Puer. vltimo

Textus.

Phil. ij.

i. Co. iij. r. xl

i. Coz. xv.

Luce. xix.

Math. xix.

Johan. viij.

Hinc est enim quod ipsis sanctis a apostolis dicitur. Vos qui secuti estis me in regeneratione cum sederit filius hois in sede maiestatis sue sedebitis et vos super sedes duodecim iudicantes duodecim tribus israel. Hinc esaias ait. Dominus ad iudicium veniet cum senioribus populi. Hinc salomon de ecclesia loquitur dicens. Nobilis in portis vir eius cum sederit cum senatoribus terre. Hic itaqz sub breuitate trascursum aduētus primi ordines sicut cepimus exequētes: ad euāgelistarū psonas in expositione redeamus. Sequit. Et hic aspectus eoz similitudo hois in eis. Quis hoc loco homo describit: nisi ille de quo scriptū est. Qui cū in forma dei esset: nō rapinā arbitratus est esse se equalem deo: sed semet ipsum exinanuit formā seruī accipiēs in similitudinē hominū factus: et habitū inuētus vt hō. Hec itaqz aialia vt surge re ad sanctitatis p̄tutē valeāt: ad huius hois similitudinē tendunt: Sancta ei nō essent si huius hois similitudinē nō haberēt Quia quicquid in eis de visceribz pietatis: quicquid de māsuetudinē spū: quicquid de custodia hūilitatis: quicquid de feruore charitatis est: hoc ab ipso fonte misericordie: ab ipsa radice māsuetudinis: ab ipsa virtute iustitie. i. a media tore dei et hoim deo dño traxerūt. Huius se hois similitudinē habere egregius predicator ondit: dicens. Imitatores mei estote sicut et ego xpi. Ad eius nos similitudinē surgere ad monet: cū dicit. Primus homo de terra terrenus. Scōs homo de celo celestis. Sicut portauimus imaginē terreni. portemus: imaginē ei q̄ de celo descēdit. Sanctus et em quisqz intm̄ ad similitudinē huius hois ducit: in q̄tū vitā sui redēptoris imitat. Nā ab eius mādati. atqz operibus discordare qd est aliud q̄ a similitudine longe recedere: Plangūt autē vt iā delinquentiū pdicatores sc̄i. Sed de ipso nro capite scriptū est: qz sicut sup h̄im. Gaudēt de bonis actibz subditorz: et recte operātes diligūt. Sed de redēptore nostro scriptū est. Cui cū adolescēs quidā diceret: hec oia custodiū a iuuetute mea: magis dilexit eū. Portant illatas contumelias pdicatores sc̄i et nullā ad inuicē p̄meliam reddūt Sicut cū redēptori nro diceret. Demoniū habes. nō iniurias reddidit: s; māsuetudinē respondit dicens. Ego demoniū nō habeo. Fernēt zelo rectitudinis pdicatores sc̄i. Sed re

dēptor omniū flagello de resticulis facto: vendētes ⁊ emē-
 te s erigit de tēplo. Cathedras vendentiū colūbas euertit:
 ⁊ nūmulariorū effudit es. In omne qđ fortiter agunt humis-
 litatem tota intentione custodiunt. Sed p redēptionē dicit
 Discite a me qz in itis sum et humilis corde. Persecutores
 quoz suos diligit predicatores sancti. Sed ipse auctor om-
 niū ac redēptor in passione positus p psecutorib⁹ interce-
 dit dicen s. pater ignosce illis: qz nesciūt quid faciūt. Mē-
 bra sua ponūt in passione. p fratrib⁹: sed p electoz vitasqz
 ad mortē se tradidit auctor vite. Dicat ergo de sanctis aīa
 libus qđ similitudo hoīs in eis est: qz qđ sancta: qđ mira sunt:
 hoc in eis de specie similitudinis est. i. de xtute imitationis.
 Caput quippe oīm nostrū redēptor noster est. Et p salomo-
 nē dicit. Oculi sapientis in capite ei⁹: stult⁹ autē in tenebris
 ambulat. Tūc em in capite oculos habem⁹ cū vitā redem-
 ptoris nostri tacita cogitatioē cōspicimus cū oīs nra inten-
 tio in eius imitationē se erigit. Ne si vias lucis aspicerē ocu-
 lus mentis. neglexerit statiz clausus in tenebris erroris ca-
 dat. Ad huius similitudinē hoīs surgere festinabat ppheta:
 cū diceret. In mādatīs tuis exercebor ⁊ pldē abovias tu-
 as. Qui ei vias dñi tacite in mēte p̄siderat ⁊ se exercere in
 mādatīs illi⁹ festinat: qđ aliud in semetipō nisi imaginē no-
 ui hoīs reformiat: Qđ qz in sanctorū cordib⁹ incessant agit
 recte nūc de alialibus dī. Similitudo hoīs in eis. Post hāc ho-
 similitudinē q nūc in morib⁹ tenet: qñqz ad similitudinē gñe pue-
 nit. hinc eterni iohannes dicit. Nūc filij dei sum⁹ ⁊ nondū ap-
 paruit qđ erim⁹. Scim⁹ aut qm cū apparuerit: siles ei eri-
 mus. Qui mox vñ hoc fieri valeat: adiūgit dicēs. Qm̄vi de-
 binus eū sicuti est. Esse ei dei est eternū hūc atqz incōmū-
 tabilem pmanere. Nā oē qđ mutat desinit eē qđ fuit ⁊ inci-
 pit esse qđ nō fuit. Dei vero esse est dissimiliter nunqz esse.
 Vñ ad moysen dī. Ego sum qđ sum. Et dices filijs isrl. Qui
 est. misit me ad vos. Jacob⁹ quoz ait. Apud quem non est
 transmutatio: nec vicissitudinis obumbratio. Itaqz p iohan-
 nē dī. Siles ei erimus: qm̄ videbimus eū sicuti est. Quia p
 hoc qđ aspiciū⁹ ei⁹ essentiā nature: a mutabilitate nra li-
 berati figuram in eternitatem. Immutabimur q̄ppe in ipso
 quē videbim⁹: qz morte carebimus videndo vitā. Mutabi-

Joan. ij.**Mat. xi****Luce. xxij.****Eccles. ij.****Ps. cxvij.****Textus.****i. Jo. ij.****Ezo. ij.****Jaco. i.****BB. iij.**

Libet primus

Philipp. iij.

litate nostrā transcendem⁹. vidēdo immutabilē. Corruptio
ne nulla tenebimur: videndo incorruptionē. Erat autē tunc
silitudo hoīs etiā in corporib⁹ nostris. hinc etem p paulū
br. Nostra quersatio in celis est. Un etiā saluatore expectā
mus dñm iesum xp̄: q̄ reformabit corp⁹ humilitatis nostre
figuratū corpori claritatis sue. Erūt ergo tūc electorū cor
pora claritati dñici corporis cōfigurata: q̄ si equalitatem
glorie eius nō habēt p naturā: silitudinē tñ cōfigurationis
eius habebūt p gratiā. Quia itaq̄ silitudo vite ei⁹ nūc in
moribus trahit electorū: et in resurrectione sequit silitudo
eternitatis in mēte: qm̄ videbim⁹ eū sicuti est. Et q̄ silitu
dinē quoq̄ illi⁹ etiā corpora nra p̄cipiēt in figuratiōe: dicat
recte de sc̄tis aialib⁹. Silitudo hoīs in eis. hec nos in expo
sitiōis exordio plibasse sufficiat: vt loquēdi p̄tus silitio refo
ta ad indagāda mysteria q̄ sequit robustior exurgat. Certe
ti etenim sumus: q̄ ipsum de quo loquimur habem⁹ adius
torem. Qui viuit et regnat cūz patre in vnitate spiritus san
cti deus per omnia secula seculorū. Amē. homelia tertia

Textus.

Et quattuor facies vni: et quattuor
penne vni. Et pedes eorum pedes
recti et planta pedis eorum quasi
planta pedis vituli et scintille quasi aspe
ctus eris candentis. Et manus hominis sub
pennis eorum in quattuor partibus et facies et
pennas per quattuor partes habebant iun
cteq̄ erant penne eorum alterius ad alterū.
Non reuertebantur cū incederent: sed vnū
quodq̄ ante faciem suam gradiebatur.

3

Sancta quattuor aialia q̄ pphetie spū futura
p̄uidēt subtili narratiōe describūt cum dicūt.
Quattuor facies vni et quattuor penne vni. Quid
p facie nisi notitia: et qd p penas nisi volat⁹ et

Homelia. iij. Fo. xij.

primū. Per faciē q̄ppe vnusq̄sq̄ cognoscit. Per pēnā hō in
altē autē corpā subleuā. Facies itaq̄ ad fidē p̄tinet: pēna
ad p̄tēplationē. Per fidē nāq̄ ab omnipotēti deo cognoscit̄
mur: sicut ipse de suis ouib⁹ dicit. Ego suz pastor bonus: ⁊ co
gnosco oues meas: ⁊ cognoscunt me mee. Qui rursus ait.
Ego scio quos elegerim. Per cōtēplationem hō qua sup
nosmetip̄os tollimur: quasi in aere leuamur. Quattuor et
sō facies vni sunt: q̄ si requiras qd̄ matthe⁹ de incarnatio
ne dñi sentiat hoc nimirū sentit: qd̄ marcus/lucas/ioannes/
⁊ mattheus. Si queras quid ioannes sentiat: p̄culdubio qd̄
lucas/marcus/⁊ mattheus. Si queras quid marc⁹ hoc qd̄
in mattheus ioannes ⁊ lucas. Si queras quid lucas: hoc qd̄
ioannes/mattheus/⁊ marcus sentit. Quattuor ergo facies
vni sunt: quia noticia fidei qua cognoscunt a deo: ipsa est in
vno que est simul in quattuor. Quicquid enim in vno inuene
ris. hoc in oibus simul quattuor cognosces. Et quattuor pē
nē vni: q̄ dei omnipotētis filiū dñm nostrū iesuz xpm simul om
nes p̄corditer p̄dicāt ⁊ ad diuinitatē ei⁹ mētis octos leuan
tes: pēna cōtēplationis volāt. Euāgelistarū ergo facies
ad humanitatē dñi p̄tinet: pēna ad diuinitatē. Quia in eo
quē corporeū aspiciūt: quasi facies intēdūt. Sed dū hūc eē
in circūscriptū atq̄ incorporeū ex diuinitate adnūciēt: p̄ p̄tē
plationis pēnā quasi in aere leuāt. Q̄ itaq̄ vna est fides in
carnationis eius in oibus: ⁊ par p̄tēplatio diuinitatis eius
in singulis: recte nūc d̄r. Quattuor facies vni: et quattuor
pēnē vni. Sed q̄ vrus esset: si fidē atq̄ p̄tēplationē dñi hā
bētes p̄dicatores illius sancta opa nō hab erēt: Sequit̄. Et
pedes eorū pedes recti. Quid p̄ pedes: nisi gressus actuum
designant: Quattuor ergo aialium pedes recti esse descri
bunt: q̄ sanctorū euāgelistarū atq̄ oim̄ p̄fectorū opa ad se
quendā iniquitatē nō sunt retorta. Hi autē pedes rectos nō
habēt: q̄ ad mala mūdi q̄ reliquerūt reflectunt. De quibus
scriptū est. Canis reuersus ad suum vomitū: ⁊ sus lota in vo
luntabro luti. Dolebat de quibusdā doctor egregius qd̄ p̄
dū rectitudinē retro retorserant: quibus p̄ increpationem
dicebat. Quomodo cōuertimini iterum ad infirma ⁊ ege
nā elementa: quibus denuo seruire vultis: Dies obserua
tis ⁊ tēpora ⁊ annos: timeo vos ne forte sine causa labora

Johan. x.
Johan. xij.

Textus.

Textus

ij. Pe. ij.

Sak. iij.

Liber primus

uerim in vobis. Qui alios admonet: dicēs. Propter qđ re-
missas manus ⁊ soluta genua erigite ⁊ gressus rectos faci-
te pedibus vestris. At vero in eisdē sanctis predicatōibus
vite grauitas: fortitudo atq; discretio monstraretur: recte
subiūgit. Plāta pedis eorū quasi planta pedis vituli. Quia
em̄ predicatorēs sancti boum nose designant: docet Paul⁹
apłs legis testimoniū exponēs. Nō obturabis os boui tri-
turanti. In sanctis ergo pdicatorib⁹ planta pedis est vituli
scz mature incedēs: ⁊ fortis: ⁊ diuisa: quoniam quisq; pdicator
⁊ venerationē habet in maturitate: ⁊ fortitudinē in opere:
⁊ diuisionē vngule in discretionē. Nō ei facile pdicatio eius
accipit: si leuis in morib⁹ esse videat. Et nulla erit maturi-
tatis ostēsiō: si cōtra a duersa oia nō adfuerit operis fortitu-
do. Virtutis autē meritū ipsa fortitudo opis amittit si discre-
tio in intellectu nō fuerit. Ecce enim sacra scripturā legim⁹
si oia ad lram sentimus virtutē discretionis amissimus. si oia
ad spiritualem allegor iā ducim⁹: sicut indiscretionis stultici-
tia ligamur. Legūt ei sacra eloquia pdicatores sancti: ⁊ ali-
qñ in hystoria lram suscipiūt: aliqñ hō p significationem lre
spm̄ requirit. Et modo bona facta patrū pcedentium sicut
iuxta lram inueniūt: imitant. modo quedā iuxta hystoriam
imitāda nō sunt spiritualiter intelligūt: ⁊ ad pfectū tendūt.
Quid ergo aliud pdicatores sancti in suo ope: nisi in pede
vngulam findūt. De quib⁹ adhuc apte subdit. Et scintille
quasi aspectus eris candentis. Eris metallūvalde sonorū
est. Et recte voces predicantiū eri cōparantur: qđ in omnē
terrā exiuit sonus eorū: ⁊ in fines orbis terre verba eorum.
Bene alit es candens dicit: quia vita predicantiū sonat: et
ardet. Ardet em̄ desiderio: sonat hō. Es ergo candēs est
predicatio accēsa. Sed de candente ere scintille prodeunt
quia de eorū exhortationibus hōba flammāria ad aures au-
diētium pcedunt. Recte autē predicatorū hōba scintille ap-
pellate sunt: qđ eos quos in corde tetigerint incēdūt. Consi-
derandū quoq; est qđ scintille subtiles valde ⁊ tenuēs sunt:
qđ cū predicatorēs sancti de celesti patria loquunt: nō tātib⁹
valent aperire hōbō qđrum possunt ardere desiderio ⁊ ex eo-
rum lingua quasi quedam ad nos scintille veniūt: qđ de ce-
lesti patria in eorum voce vix tenue aliqd cognoscit: qđ tñ

Textus.

i. Cor. ix.
Deut. xxx.

Textus.

ps. xviii.

ab eis nō tenuiter cremat. Neq; em̄ celestem gloriā aut tantum videre sufficiunt: quantum est aut tantū loqui preualeant: s̄tum vidēt. Tandens ergo es scintillas p̄icit: qñ vix tenuiter predicator loqui sufficit hoc vñ ipse fortiter ignescit. Diuina autē pietate agitur: vt ⁊ ex ipsīs scintillis tenuissimis audientis animus inflammet: qñ sunt quidā qui dum parua audiūt: maiori desiderio replent. Et inde perfecte iudei amore ardēt: vnde vix tenuissimas s̄borū scintillas acceperūt. Verbū quippe p̄dicationis semen in corde audiētis est. Et auditor bonus inde p̄fert postmodum magna messē sciētie: vñ parū prius acceperat semen lingue. Cui rei bene cōcinnit factū in vidua ab heliseo p̄pheta mīraculum: q̄ ne duos filios auferente creditore amitteret: p̄phete dictis obediuit. Et ex eo q̄ parū olei habebat: per vasa vacua effudit: q̄ cuncta post vsq; ad summū replata sunt: ⁊ ex eorū repletionē mulier a creditore suo debito est soluta. Que videlicet mulier quā aliam nisi sanctā ecclesiā signat: duorū populorū: id est iudaici ⁊ gētilis quasi duorū filiorū mater. Que prius ex puero ope p̄ callidi spūs p̄suasionez quasi quandā peccati nummi a creditore acceperat ⁊ duos quos in fide genuit: amittere filios timebat. Sed p̄phete s̄bis. i. scripture sacre p̄ceptis obediens ex puo q̄ habebat olei vasa vacua infudit: qñ dñ ab vnus ore doctoris puū quid de amore diuinitatis multorū vacue mētes audiūt: exuberāte gratia vnguēto diuini amoris vsq; ad summū replent. Et iam multorū nūc corda q̄ prius fuerāt vacua vascula vnguēto spiritus plena sunt: q̄ ex paucitate olei solummodo infusa videbant. Q̄ dum alijs atq; alijs datur: ⁊ ab auditoribus fides accipit: sarepta mulier videlicet sancta ecclesia: sub creditoris sui iam debito nō tenet. Sequitur Et manus hoīs sub pēnis eorū in quattuor p̄tibus. Possunt hoc in loco quattuor partes mūdi accipi. scz oriens/occidēs/meridies/ ⁊ septētrio: quia sanctorū predicatio auctore deo in cūctis mūdi partibus est egressa. Possimus etiā p̄ quattuor p̄tes principales quattuor s̄ntes accipere: ex quibus relique s̄ntes oriuntur. videlicet prudentiam/fortitudinē iusticiam: atq; temperantiam. Quas nimirū virtutes tunc veraciter accipimus. cū earū ordinem custodimus. p̄ma

lit. reg. it.

Textus.

Liber primus

quippe prudentia, secunda fortitudo, tertia iusticia, quarta temperantia est. Quid enim prodesse potest prudentia si fortitudo desit? Scire etenim cuius quod non potest facere pena magis quam virtus est. Sed qui prudenter intelligit quod agat: et fortiter agit quod intelligit: iam proculdubio iustus est: sed eius iusticiam temperantia sequi debet. Quia plerumque iusticia si modum non habet in crudelitatem cadit. Ipsa ergo iusticia vere iusticia est: que se temperantie freno moderatur: ut in zelo quo quisque feruet sit etiam temperans: ne si plus ferueat perdat iusticiam cuius seruare moderamina ignorat. Due aut sunt sanctorum predicatorum vite, actiua scilicet: et cõtemplatiua. Sed actiua prior est tempore quam cõtemplatiua: quia ex bono opere tendit ad cõtemplationem. Cõtemplatiua aut maior est merito quam actiua, quia hec in usu presentis operis laborat: illa vero sapore intimo venturam iam requirit degustat. Quid itaque pro manu nisi actiua: et quod pro penas nisi cõtemplatiua vita signat? Manus ergo hominis sub penis eorum est, id est virtus operis sub volatu cõtemplationis. Quod bene in euangelio due ille mulieres designant: martha scilicet: et maria. Martha etenim satagebat circa frequens ministerium. Maria aut sedebat ad pedes domini: et verba eius audiebat. Erat ergo vna intenta operi: altera contemplationi. Vna actiue seruiebat pro exterius ministerium: altera cõtemplatiue pro suspensionem cordis in verbum. Et quis actiua bona sit: melior tamen est cõtemplatiua: quia ista cum mortali vita deficit: illa vero in immortalis vita plenius excrescit. Unde dicit. Maria optimam partem elegit que non auferet ab ea. Quia igitur actiua minor est merito quam cõtemplatiua, recte nunc dicit. Manus hominis sub penis eorum. Nam si per actiuam boni aliquid agimus: ad celestem terram desiderium pro cõtemplatiuam volamus. Vnde et apud moysen actiua seruit: cõtemplatiua aut libertas vocat. Et cum utraque vita ex dono sit gratie: quod diu tamen inter primos viuimus: vna nobis in necessitate est: altera in voluntate. Quis enim cognoscens deum ad eius regnum ingreditur: nisi prius bene operetur? Sine cõtemplatiua ergo vita intrare possunt ad celestem patriam: quod bona que possunt operari non negligunt. Sine actiua aut intrare non possunt: si negligunt bona operari que possunt. Illa ergo in necessitate

predicatorum
duplex vita.

Luce. 10.

Ibidem.

Homelia Tertia Fo. xv.

tate: hec in voluntate est. Illa in seruitute: ista in libertate. Exo. xxi.
 Hinc est enim quod ad moysen dicit. Si emeris seruis hebrei
 sex annis seruiet tibi: in septimo egredietur liber gratis. Cum
 quali veste intrauerit: cum tali exeat. Si habens uxorem: et
 uxorem egrediatur simul. Si autem dederit illi dominus uxorem et pe-
 perit filios: et filias: mulier et liberi eius erunt domini sui: ipse vero
 erit cum vestitu suo. Quod si dixerit seruus: dilige dominus meus:
 et uxorem ac liberos non egrediar liber. offerat eum dominus dominus:
 et applicabitur ad ostium et postes: perforabuntur aures eius
 subula: et erit eius seruus in seculo. Paulo latius testimonium
 dedimus ut distinctionem seruitutis atque libertatis in utraque
 vita mostremus. Sed onerosum esse non debet: si hoc expo-
 nendo exequimur hanc ista quam diximus affirmemus. Hebraeus enim
 transiens interpretatur. Et seruus hebraeus emittitur: quasi vnusquisque
 qui iam ab hoc seculo mente transiit: seruitio omnipotentis domini
 subditur. Ille etenim vere deo seruire appetit: qui ab hoc seculo
 mente transire didicerit. Sic moyses transiit: ut videret visum.
 Sic dauid cum videret impium exaltatum et eleuatum super
 cedros libani transiit: et ecce non erat. Quia iniquorum potentias
 esse magnum aliquid fortasse credimus: nisi ad permanens
 seculi mente transeamus. Seruus vero hebraeus septuaginta sex an-
 nis seruire precipitur: ita ut in septimo liber exeat gratis.
 Quid enim per senarium numerum: nisi actiue vite perfe-
 ctio designatur? Quid per septenarium: nisi contemplati-
 ua exprimitur? Sex ergo annis seruit et septimo egreditur
 liber: qui per actiuam quam perfecte exhibuerit ad contem-
 platiue vite libertatem transit. Et notandum quod gratis li-
 ber egreditur: quia hi postquam omnia fecerint dicunt se inuti-
 les seruos eius: proculdubio sicut ipsa actiua fuit ex munere:
 ita erit ex gratia etiam contemplatiua: cum quali veste
 intrauerit: cum tali exeat: quia omnino necesse est ut vnus
 quisque nostrorum in hoc quod incipit perseueret: atque usque ad
 fines operis in ea quam inchoauit intentione perduret. Ille
 quippe ad contemplatiuam transit qui in actiua vita intentionis
 sue vestem ad deteriora non mutauerit. Et sunt nonnulli qui pri-
 usquam omnipotentis dei seruitio in sancta querfatione socientur:
 iam bona opera diligunt. Sunt vero alii qui bona opera postquam
 ad seruitium omnipotentis dei venerint: discunt. Qui ergo ope

Ps. xxxvi.

Liber primus

iii. Reg. ij.

ratione bonā et p̄iusq̄ ad dei seruitū veniret habere stuz
dunt: hebreus seru⁹ cū vxore emptus est. Et plerūq̄ is qui
talis est potest ad cōtēplatiuā vitā trāsire: et tamē actiuas
nō deserere. Vñ et illic subdit. Si habēs vxorē: et vxor egre
dit simul. Cū eo enī ad libertatē et vxor egredit: qñ is qui
ad cōtēplationem peruenit: etiam foris actionem boni
operis qua prodesse possit alijs non relinquit. Sin autem
dominus dederit illi vxorem: et peperit filios et filias mu
lier: et liberi eius erunt dñi sui ipse vero erit cum vestitu
suo. Seruo empto dñs dat vxorem: cum predicator quisq̄
eum quem iuri omnipotentis dei mancipauerit bone actio
ni coniungit. Nam et predicatorum domini vocantur: sicut
heliseo prophete de p̄dicatore suo dicit. Scis quod domi
nus tuus tollat a te. Vxor vero serui emptitij filios et filias
parit: qñ bona actio fortes vel teneros fructus generat. S3
mulier q̄ a dño data ē eidē dño cū filijs remanet. Ipse vero
seru⁹ erit cū vestitu suo: qz bona actio v̄ elusdē bone actio
nis fructus p̄dicatoris mercedē reputatur. Ipse vero in de
siderij sui intēione perdurās: p̄ supernā gratiā ad cōtē
plationē liber egredit. Qb̄ si dixerit seruus: diligo dominū
meū et vxorē ac liberos: nō egrediar liber. Seruus dñs suū
diligit qñ p̄dicatoris verba sollicita mēte custodit. Vxores
quoq̄ amat et liberos liber egredi recusat: qñ actiuam vi
tam eiusq̄ fructus diligēs trāsire ad cōtēplatiuam nō vult
qz bona se opera habere in ministerij sui seruitute conside
rans: ad libertatis quietē recusat se cedere. S3 offerat eis
dñs dñs et applicetur ad ostiū et postes: et p̄foret aurē ei⁹
subula vt sit ei seru⁹ in seculū. Is enim qui in actiuas dispos
uit vita p̄durare a dño dñs offerit: qñ a p̄dicatore suo ante
quorū patrū dictis ibuitur: qui nobis in via omnipotentis
dñi sacerdotes fuerunt: atq̄ ad ostiū et postes tabernaculi
ducit: vt de ingressu celestis habitaculi alius aliqd̄ audiat
atq̄ tremēdi iudicij diē subtiliter agnoscat: ne p̄ bona opa
q̄ faciat placere hoibus appetat. Sicq̄ auris eius subula
p̄forat dū mēsa illius timoris dei subtilitate p̄cutit: vt verbi
acumine trāsire p̄ omne qd̄ agit: nouerit ingressum regni
semp̄ attendere: quasi ab ostio et poste tabernaculi p̄forata
aurē portare: qui erit seruus in sc̄lo vt esse post seculū liber

Homelia tertia Fo. xvi.

possit. In seculo etenim seruus est: qui per actiua vitam homibus seruire disposuit: ut post hunc seculum ad libertatem, veram valeat peruenire. De quo paulus dicit. Quia et ipsa creatura liberabitur a fuitute corruptionis in libertate glorie filiorum dei. Tunc etenim in nobis vera libertas erit cum ad gloriā filiorum dei adoptio nostra peruenit. Nunc vero non solum actiua vita in seruitute est: sed ipsa quoque contemplatio qua super nos rapimur libertatem mentis adhuc perfecte non obtinet: sed imitatur, quia illa quae intima in enigmate videtur. Ipsa tamen in quantalibet sit contemplationis angustia actiua vita iam valde est latior atque sublimior: quam ad quamdam mentis libertatem transit tempora non cogitans: sed eterna. Quia itaque contemplatiua vita ad superiora euolat: et actiue vite superest quadam (ut ita dicam) dignitate securitatis suae apte nunc dicitur. Et manus hominis sub penis eorum. Si vero hoc in loco homo redemptor non accipit: manus hominis sub penis eorum est: quia nisi deus homo fieret qui mentes predicantium ad celestia subleuasset: illa quae apparatus aialis non volarent. Nec immerito manus hominis esse sub penis dicitur: quia de eodem redemptore nostro scriptum est. Qui cum sit splendor gloriae et figura substantiae eius: portatque omnia. Eius ergo manus corda nostra portat: eius manus in contemplatione nos subleuat. Nisi enim ut dictum est omnipotens verbum propter homines homo fieret: humana corda ad contemplandam dei excellentiam non volarent. Inde ergo excelsae factae sunt hominum mentes nisi inter homines appuisset humilis deus. Dicat itaque de sanctis aialibus. Et manus hominis sub penis eorum. De quibus ad huc subditur. Et facies et penas per quattuor partes habebant: iunctaeque erant penae eorum alterius ad alterum per quattuor partes. Facies et penas habet: quia in cunctis mundi regionibus predicantes demonstrant quicquid de humanitate: quae quid de diuinitate nostri redemptoris sentiunt. Quia deus incarnatus deum vbius predicat: in quattuor mundi partibus faciem demonstrat. Vbius eum esse vnum cum patre et spiritu sancto annunciat: vbius pena contemplationis volat. Quorum penae iunctae sunt alterius ad alterum: quia omnes eorum spiritus: omnesque sapientia qua ceteros homines contemplationis suae volatu transcendunt: vicissim sibi in pace atque vnanimitate coniungunt. Unscriptus est. Que desursu est sapientia: primum quidem pudica est: deinde pacifica. Un et

Ro. viij.

Textus.

Debe. l.

Textus.

Jaco. iij.

Liber primus

Marci. ix.

eisdē suis p̄dicatoribus veritas dicit. habete in vobis salū
& pacē habete inter vos. Pēna ḡ aialium alteri^o ad alterū
iungit: q̄ sanctorū p̄dicatorū virtus atq; sapientia: vicissim

Textus.

sibi in c̄haritatis atq; concordie pace sociat. Pēna autē al-
terius ab altero diuisa esset: si in hoc vnusquisq; in sapien-
tia euolat: habere pacem cū alter recusaret. Sequitur. Nō
reuertebātur cuz incederēt: sed vnū quoq; ante faciē suam
gradiebat. Pēnata aialia videlicet p̄dicatores sancti cum
incedunt, minime reuertunt: q̄ sic a terrenis actib; ad spi-
ritalia pertranseunt. vt ad ea que reliquerūt: vlti^o nulla
tenus reflectant. Quasi enī p̄ quandā viā eis incedere est
mente ire semper ad meliora. Quo contra de reprobis dī:
q̄ reueri sunt corde in egyptū. Per semetipsam vitas dī-
cit. Nemo mittens manum in aratru; & aspiciens retro: as-
ptus est regno dei. Manum quippe in aratru; mutere est:
quasi per quendam compunctionis vomerē ad proferēdos
fructus terram sui cordis aperire. Sed retro post aratrum
aspicit: q̄ post exordia boni operis ad mala reuertitur que
reliquit. Qd̄ q̄ electis dei minime contingit: recte nunc p̄
prophetam dicitur. Non reuertebantur cū incederēt. Qui
cur non reuertantur: indicat cū subiūgit. Unūquodq; ante
faciem suam gradiebat ur. Ante nos enim eterna sunt: p^o
nos tēporalia. Quia et illa p̄gentes inuenimus: & ista rece-
dentes q̄si post dorsum relinquimus. Vñ & magnum illud
venatū aīal dicebat: qd̄ vsq; ad celi tertij secretavolaauerat
Unū vero q̄ retro oblitus in ea q̄ sunt ante extendens me:
sequor ad palmam superne vocationis. In anteriora etenī
extētus eorū q̄ retro sunt oblitus fuerat: q̄ t̄palia despici-
ens: sola que sunt eterna q̄rebat. Ante faciē ḡ suam gradi-
unt sc̄ta aialia: q̄ & ea q̄ reliqrūt nullo iā appetitu respi-
ciunt: & in eternis q̄ appetūt sub cōtē platiōis sue oculos boni
operis pedē ponūt. Quisq; itaq; iā añ faciē suā ambulare
decreuerit: magna ei cōsideratione pensandū est qd̄ alit̄ re-
tro respicit ex ope atq; alit̄ ex cogitatione. Sūt etei qdā
q̄ magna deliberāt & pctōz suoz cōscij multa ex his q̄ pos-
sident egenis distribuere tractant: vt culpas suas ante dei
oculos mīse visceribus redimant. Jāq; hec operari inchoāt
Et plerunq; cum operantur paupertatis timor eorū aīal

Luce. ix.

Textus

Phil. iij.

Homelia Tertia Fo. xvii.

cōcurit atq; timētes ne egeāt erga egētes tenaces sūt: se
seq; ab ea quā ceperāt bona opatione suspēdūt. Hi nimirū
incedentes reuersi sunt quia ante faciem suam ambulare
noluerunt. Contra quos recte per salomonez dicitur. Pro-
pter frigus piger arare noluit: medicabit ergo estate & nō
dabitur ei. Qui enim nunc propter pauorem mentis atq;
torporē bene opari negligit: cū sol iusticie in iudicio velut i
estate claruerit medicat vitā s; nō accipit q; pp̄ illā bona
opari p̄tēpsit. Ali⁹ despect⁹ carnis desiderijs cūcta reliq; re
olpotēt⁹ deise subdere seruitio p̄tractat seq; ip̄s resistere
sub cōtinētie & castitatis freno deliberat. S; cū cecidisse ali
os etiā post castitatē conspicit hoc ipsū facere q; deliberat
p̄tmescit s; fitq; vt retro p̄ cogitationē redeat. q; ad āteriora
respiciēs iā mētis gressib⁹ ad alta ibat. De quo bñ p̄ salo-
monē dī. Qui obseruat v̄tū nō seminat & q; p̄siderat nubes
nūq; metet. V̄tū q̄ppe noie malign⁹ spūs q; mētē tētationi
b⁹ ipellit. Nubis nō appellatioe p̄ctos exprimit: q; tētatio
nis impulsione cōmouet. Qui q̄ attēdit ventū nō seminat: et
q; cōsiderat nubes nūq; metit. Q; is q; tētationes maligni
spūs metiēs & iniquoz lapsus cōspiciēs semetip̄m despe-
rat. neq; nūc exercet in bono semine opis: neq; post reficē
de munere iuste retributionis. Sūt vero nōnulli q; bona q;
dem q; nouerūt operātur: atq; hec operantes meliora deli-
berant. sed retractātes meliora q; deliberāt imutāt & q; daz
bona agūt q; ceperant sed a melioribus q; deliberabāt suc-
cūbunt. Hi nimirū añ humana iudicia stare vident in ope
sed añ oipotētis dei oculos ceciderūt in deliberatione. Cū
fit plerūq; vt bonum op⁹ eoz min⁹ deo placeat: q; cū pauo-
re mentis in meliori gradu deliberationis incōstanter po-
nitur. hoc ipsa cogitationis incōstantia accusat. Sed quia
perfecti quiq; magna se discretionis subtilitate conspiciūt
ne ad deteriora vniq; vel in opere vel in cogitatione dela-
bantur: q̄tum quoridie proficiant incessanter pensant. Re-
cte de his dicitur. Non reuertebantur cum incederent: sed
vnum quodq; añ faciē suā gradiēbat. Inter hec igit̄ consi-
derare libet nos ad ista tractāda. q; sumus: vnde venim⁹ &
vsq; ad que sacri eloquiū mysteria p̄scrutanda subleuamur
Certe in ant̄iquis parētibus n̄s cultores idolorū fuimus

Prover. xx.

Eccles. xi.

Textus

C. i.

Libert primus

Sed ecce p spm grē hba iū celestia rīnamur. Tñ hoc nob
S; p̄p̄tē redēptor h̄ant s̄his q̄ p̄ p̄phētā dixit. Et dexta
l' vbertatē h̄sa aduene cōcedēt. hec q̄ppe p̄phētā dicit a
dexta ap̄b iudeos fuerit q̄ p̄ intellectū mysticū ea excolere l
q̄rēdo noluerit. Nobis at̄ in vbertatē h̄sa sunt q̄ r̄ iuxta h̄
storiā visionis dicta largiētē deo mēti n̄re spiritalit̄ sapist̄:
r̄ iā aduene cōcedim⁹: q̄ ciues legis manducare noluerunt
Sint grē vnigenito sit laus eterne sapiētie. Qui vult. &c.

Homelia quarta

Similitudo aut vult⁹ eorum facies
hois et facies leonis a dextris ip
soru q̄t tuor facies at̄ bouis a sini
stris ipoz q̄t tuor: et facies aq̄le desuper ip
soz quattuor: et facies eoz et p̄ne eoz extē
te desup. Due p̄ne singuloz is̄gebantur. et
due tegebant corpora eozū. Et vnū quodq̄
eorum coram facie sua ambulabat.

Der sc̄m̄ p̄phētie sp̄; p̄nata a salia subtilit̄ de
scribunt: vt p̄ hec euāgelistaz significari p̄so
nas ip̄a nob̄; subtilitas discretiōis ap̄iat nihil
q̄ s̄mo dei n̄ro intellectu dubietat̄ relinquat.
Ecce ei d̄r. Similitudo aut vult⁹ eoz facies hois. et facies
leonis a dextris ipoz q̄t tuor. facies at̄ bouis a sinistris ipoz
q̄t tuor: r̄ facies aq̄le desup ipoz q̄t tuor. Q̄ ei q̄t tuor hec
p̄nata a salia sc̄tos q̄t tuor euāgelistas designēt ip̄a vnus
cuiusq̄ libri euāgelici exordia testā. Nā q̄ ab h̄uana ḡna
tiōe: cepit iure hoies matthe⁹. Q̄ p̄ clamorē i dexto recte
designat p̄ leonē marc⁹. Q̄ s̄ sacrificio exoz⁹ ē b̄n̄ p̄ vitulū
lucas. Q̄ n̄o a diuinitate h̄bi cepit: digne p̄ aq̄lā signifi
cat iohannes: q̄ dicit. In principio erat h̄b̄s: r̄ h̄b̄s erat ap̄b
deū r̄ deus erat h̄b̄s. Dū in ip̄a diuinitatis substantia int̄ en
dit: quā si more aq̄le oculos in solē fixit. S; q̄ electi oēs mē
bra sūt redēptoria n̄r̄ ip̄e autē redemptor noster caput est

Esai. 9.

17. 6133

Textus

Johan. i.

Homelia. iiii. Fo. xviii.

oim electorū: p hoc q̄ mēbra ei⁹ figurata sunt. nihil obstat
 si etiā in his oib⁹ ⁊ ipse signet. Ipse enī vnigenit⁹ dei filius
 veraciter factus est hō ipse in sacrificio nre redēptionis dī
 gnatus est mori vt vitulus: ipse p virtutem sue fortitudinis
 surrexit vt leo. Leo etiā apertis oculis dormire phibetur: q̄
 in ipsa morte in q̄ ex hūanitate redēptor noster dormire po
 tuit ex diuinitate sua immortalis pmanēdo vigilauit. Ipse
 etiā post resurrectionē suam ascendens ad celos: i superio
 ribus est eleuatus vt aquila. Totū ergo simul nobis est: q̄
 ⁊ nascēdo hō: ⁊ moriēdo vitul⁹: ⁊ resurgēdo leo: ⁊ ad celos
 ascēdēdo aq̄la fact⁹ ē. S; q̄ p hec aialia euāgelistas q̄tu
 or: ⁊ sub eorum specie simul pfectos oēs tā supius significa
 ri dixim⁹: restat vt quō vnusquisq; electorū istis aialiu; viz
 sionib⁹ exprimat: ostendam⁹. Omis etenim electus atq; in
 via dei pfect⁹ ⁊ homo: ⁊ vitulus: ⁊ leo simul ⁊ aquila ē. ho
 mo enim rōnale est animal. Vitulus autē in sacrificio macta
 ri solet. Leo vero fortis ē bestia. Sicut scriptū est. Leo fort
 tissim⁹ bestiarū: ad nulli⁹ pauebit occursum. Aquila ad sub
 limia euolat: ⁊ irreuerberatis oculis solis radijs intendit.
 Ois itaq; q̄ in ratiōe pfect⁹ est hō est. Et qm̄ semetipsum ab
 huius mundi voluptate mortificat: vitulus est. Quē vero ip̄a
 sua spōtanea mortificatiōe cōtra aduersa oīa fortitudines
 securitatis habet. Vñ scriptū est. Iustus autē quasi leo confi
 dens absq; terrore: leo est. Quia vero sublimiter contēplat
 ea que celestia atq; terrena sunt: aquila est. Igitur qm̄ ius
 tus q̄sq; p rōnē hō: p sacrificiū mortificatiōis sue vitulus:
 p fortitudinē securitatis leo: p cōtēplationē hō efficit aq̄la
 recte p hec sc̄a aialia signari vnusq; pfectus pōt. Quō id ē
 circo dicim⁹ vt ea q̄ de q̄tuor aialib⁹ dicta sunt: pertinere
 quoq; ēt ad pfectorū singulos demonstrē. S; magna nob
 bis de eisdē euāgelistis ⁊ sanctis predicatozibus questio
 out: cur hō ⁊ leo a dextris ipsorum quattuor: vitulus vero
 a sinistris ipsorum quattuor esse phibetur? Neq; enim si
 ne mura rōne ē: cur duo illa a dextris: ⁊ vnū hoc esse a sin
 istris dī. Et rursū q̄rendū: cur aq̄lā non a dextris vel sin
 istris: sed de sup ipsorum quattuor esse mēorat. Duas itaq;
 nobis questionēs obiecim⁹: quas oportet vt apiente dño
 dissoluam⁹. hō igit ⁊ leo a dextris vitulus vero a sinistris

Proverbio.
 xxviii.

CC.ii.

Libert primus

esse phibet. A dextris etenim leta: a sinistris vero tristitia hēm?
Uti et sinistrum nobis esse dicimus: hoc quod aduersum es-
se dubitamus. Et sicut prefati sumus: per hominē incarnatio.
per vitulū passio: per leonē vero auctoris nri resurrectio designa-
tur. De incarnatiōe autē vni geniti filij q̄ redēpti sumus: oēs
electi letati sunt. De morte vero illi ipsi electorū primū sc̄ti
ap̄li cōtristati: q̄ iterū de ei⁹ resurrectione gauisi sunt. Quia
eius et natiuitas et resurrectio leticiā discipulis suis p̄buit:
q̄s ei⁹ passio tristitauit. hō et leo a dextris. vitul⁹ vero a sini-
stris ei⁹ fuisse describit. Ipsi nāq; euāgeliste sc̄ti de ei⁹ hu-
manitate gauisi sunt de ei⁹ resurrectione p̄firmati: q̄ de eius
passiōe fuerāt contristati. homo ergo et leo ei⁹ a dextris est.
q̄ redēptoris nostri eos incarnatio viuificauit: resurrectio
confirmauit. S; vitulus a sinistris: q̄ mors illi⁹ eos ad mo-
mētā tēporis infidelitate p̄strauit. Iure autē locus aq̄le nō
iurta: s; de sup̄ esse describit: q̄ siue per hoc q̄ eius ascēsiōne
signat: seu q̄ verbū patris deū apud patrē esse denunciat
sup̄ euāgelistas ceteros virtute cōtēplationis excreuit: cū
quibus et si simul de ei⁹ deitate loquit: hanc tñ oib⁹ subtili⁹
cōtēplā. Sed si aquila cū trīb⁹ aliis adiuncta quattuor
aialia esse memoratur: nimirū quōd de super ipsorū quattuor
esse describit nisi q̄ iohannes per hoc q̄ in principio verbum
vidit etiam sup̄ semetip̄m trāsiit. Nam nisi et se trāsiisset
verbum in principio non vidisset. Qui ergo et semetipsum
trāsiit: nō iā solum sup̄ tria: s; adiūcto et se sup̄ quat-
tuor fuit. Sequitur. Et facies eorū et p̄ne eorū extēte de sup̄
facies et p̄ne de super describuntur: quia omnis inten-
tio: omnisq; cōtēplatio sanctorum super se tendit. vt il-
lud possit adēp̄sci quod in celestibus appetit. Sine enī bo-
no op̄e: siue hō inuigilet cōtēplatione: tunc veraciter hoc
quod agit bonum est: q̄ ei complacere concupiscit a quo
est. Nam qui dona agere videt: et per hec non deo sed homi-
nibus placere desiderat: inuentionis sue faciem deorsum pre-
mit. Et q̄ idcirco in sacro eloquio ea q̄ diuinitatis sunt cō-
tēplā. vt per hoc q̄ intelligit occupari ad questiones pos-
sit: q̄ nō dulcedine quiete bñndictis satiri appetit: s; do-
ctus videt: iste nimirū intellectus sui p̄nas de sup̄ nō extē-
dit. Sed q̄ sensus sui vigilātiā in terreno appetitu occu-

Textus

Homelia. iiii. Fo. xix.

pat: pennas quas sublenare in altum: et quibus sublenari ipse potuit in unis deponit. Quas in re pensandum est vt omne bonum quod agitur: per intentionem semper ad celestia leuetur. Qui enim per bona q̄ facit terrenam gloriam concupiscit pennas suas ⁊ faciem suam deorsum deprimi. Hinc enim per prophetam de quibusdā dicitur. Victimam in profundum deferrebant. Quid enim sunt lachryme orationis: nisi victimae oblationis nostrae: Sicut scriptum est. Sa: crificiū deo spiritus cōtribulatus. Et sunt nōnulli q̄ idcirco se in p̄ce lamētis afficiunt: vt aut terrena q̄moda acq̄rant: aut hoibus sc̄ti esse videant. Quid isti: nisi victimas in profundo deferunt. Qui p̄ hoc q̄d i inio sunt q̄ requirūt: orōnis sue sacrificiū deorsum deponunt. Electi aut̄ quia ⁊ in bono ope oipotentī deo placere appetūt ⁊ p̄ cōtēplationis gratiam eternā iā beatitudinē degustare cōcupiscūt facies et p̄nas desup̄ extēdūt. Sequit̄. Due p̄ne singulorū iungebant: ⁊ due tegebāt corpora eorū. Dictū fuerat Et facies ⁊ p̄ne eorū extente desup̄: atq̄ mor subiectū ē hoc q̄d ptulimus: qz due p̄ne singulorū iungebant. Ubi apte intelligit̄ qz extēdebant desup̄ ⁊ iūgebant due vero tegebāt corpora eorū. Quid aut̄ p̄ne aialii: nisi aie nolant: Quas i re nobis diligētī p̄scrutatione querēdū est: q̄ sunt quattuor p̄ne sanctorū ex q̄d? due sup̄ius extēse iūgūt: due vero eorū corpora cōtegunt. Si enī vigilanter aspiciunt̄ q̄tuor esse virtutes inueniunt̄: q̄ a terrenis actibus omne p̄natū aial leuāt. in futuris videlicet amor ⁊ spes: de p̄teritis aut̄ timor ⁊ p̄nia. P̄ne ergo sibimet iuncte sup̄ius extēdunt: qz sanctorū mētē amor et spes ad sup̄na eleuāt. Que apte quoq̄ cōiuncte nolant: qz electi p̄culdubio et amant celestia q̄ sperant: et sperāt q̄ amāt. Due vero corpa cōtesūt: qz timor ⁊ penitētia ab oipotentis dei oculis eorū mala p̄terita abscondunt. Due itaq̄ vt dictū est p̄ne iūgunt̄ sursum qn̄ amor ⁊ spes electorū corda ad sup̄iora eleuāt: ad celestia suspēdūt. Due aut̄ p̄ne tegūt corpora: qn̄ eorū mala p̄terita a cōspectu eterni iudicis timor ⁊ p̄nia abscondūt. In eo enī q̄d se peccasse meminerūt qz ptimescūt ⁊ desistūt: qd aliud q̄ corpus cooperiūt: Qui facta carnalia p̄ sup̄duca hor a opa a di-stricto examine abscondūt. Scriptū quippe ē. Beati quorū

Osee. v.
psal. i.

Textus.

B

Amor ⁊ spes
sanctorū mētē
eleuāt ad
sup̄na.

ps. xxxi.

C. C. iij.

Libet primus

remisse sunt iniquitates: et quorum recta sunt peccata. Peccata et regimus: cum bona facta malis actibus supponimus. Omne enim quod operitur: inferius ponitur. et hoc unde operitur: de super ducitur. Quando ergo abdicamus mala quae fecimus et eligimus bona quae faciamus: quasi regimen ei rei superducimus quae in erubescimus videre. Quamquam enim sancti viri in hac adhuc vita sunt: habent tamen quod ante dei oculos operire debeant. Quia omnino est impossibile ut aut in opere: aut in locutione: aut in cogitatione nunquam delinquant. Unde et beatus iob qui perfecta quidem hominibus dixerat: dei tamen vocem audiens: seque ipsam de ipsa sua perfecta locutione reprehendens dicebat. Manum meam ponam super os meum. In manu quoque operario: in ore locutio est. Manum ergo super os ponere est: perfectae locutionis per virtutem boni operis regere. Libet fratres charissimi ad huius rei testimonium magistrum gentium vocare: qualiter sanctus illud aial alis quattuor imitatur aspicere: ex quo quod duabus ad superiora euolat: duabus vero penis corpore protegit: quae praeterita: quae egerat: abscondit. Videamus igitur quantus hunc amorem ad celestia eleuet. Mihi viuere christus est: et mori iudicium. Cognoscamus quam spe ad superiora tollit. Quia conuersatio in celis est: vnde etiam saluatore expectamus iesum christum dominum nostrum. Videamus si et in tantis virtutibus positus adhuc timet. Castigo corpus meum et seruituti subdico: ne forte cum alijs predicauerim: ipse reprobus efficiar. Cognoscamus si hinc malitia fecisse penitet. Ego minimus apostolorum sum qui non sum dignus vocari apostolus: quia persecutus sum ecclesiam dei. In cuius verbis quod aliud quam duricia in se metum accusatur. Quia ipse plagus quid ante baptismum miserat: nos homo et post baptismum multata misimus: et tamen flere recusamus. Quattuor itaque penis facta aialia vnum: quae et per amorem et spiritum ad celestia euolat: et per timorem et penitentiam facta in se illicita deplorat. Sed quia dicitur est due pene singulorum insigebant: hoc fortasse intelligitur quod non penam propriam eleuantes iungant: sed vnum ad alterum pene conuolte sunt: ut penne videlicet eleuate vicissim sibi in conuolte concordent. Quia in re quatuor sunt: quae si due pene quae eleuantur amore et spiritum: due quae corpora contigunt: timorem et penitentiam designant: cur due quae extense sunt dicuntur esse coniuncte: et due quae corpore contigunt non dicuntur. Sed haec in re facili largiente

Job. xxxix.

Phili. i.
Phili. ii.

i. Cor. ix.

i. Cor. xv.

Homelia .iiij. Fo. xx.

domino ratio occurrit: q̄ sa nctoru p̄ne cōiuncte sunt amor
r spes: due vero p̄ne que corpora contesunt: sibi metipsis
ad alterutrum cōiuncte nō sunt: timor r penitētia. Dauid
et p lapsu carnis r timēdo r penitēdo affligit. Petrus cas
sum p̄ditie sicut amare. Paulus in se crudelitātē p̄terite
persecutionis plāgit. Oēs tñ vnam patriā appetūt: ad vñū
auctore oim puenire festinant. Due ergo singulorū p̄ne cō
iuncte sunt: r due nō sunt: qz per amorē r spē vnū est quod
desiderāt: sed p timorē r p̄nitiam diuersum est qd̄ deplorant
Sequit. Et vnūquodqz eorū corā facie sua ambulabat. Dis
crum superius fuerat: vnūquodqz eorū ante facie suā gras
diebat: nūc autē dicit. corā facie sua ambulabat. Ipsa itaqz
rep̄ta videt esse snia. Sed qz corā in p̄senti dicim⁹: possu
mus subtilius inquirēdo discernere: q̄ aliud sit ante faciem
ambulare: atqz aliud in p̄senti. Ante facie quippeambu
lare est anteriora appetere. In p̄senti vero ambulare est
sibi metipsis absente nō eē. Ois etenim iustus qui vitā suā sol
licitus aspicit: r diligēter p̄siderat: q̄tum quotidie sibi bonis
crescat: aut fortasse q̄tum a bonis decrescat: iste qz se ante
se ponit corā se ambulat. Quippe q̄ vigilanter videt vtrū
surgat an desinat. Quisqz vō vite sue custodiā negligit: di
scutere q̄ agit: q̄ loquit: q̄ cogitat: aut despicit: aut nescit co
ram se iste nō ambulat: qz qualis sit in suis moribus: vel in
actibus ignorat. Nec sibi metipsi p̄s est: q̄ semetipsū quoti
die exquirere atqz cognoscere sollicitus nō est. Ille autē ha
citer se añ se ponit: sibiqz in p̄senti est: q̄ se in suis actibus
tanq̄ aliu atēdit. Nā sunt multa p̄ctā q̄ cōmittim⁹: sed id
circo nobis graua nō vident: qz priuato nos amore dilige
tes clausis nobis oculis in nra deceptione blādūmur. Vñ si
plerūqz vt r nra graua leuiter r primorū mala leuia gras
uiter iudicem⁹. Scriptū quippe est. Erunt homines seipsos q̄. Th. iij.
amātes. Et scim⁹ qz vehemēter claudit oculū cordis: amor
suat⁹. Et quo sit vt hoc qd̄ nos agim⁹ r graue esse nō exi
stimamus: plerūqz agat a prio et nimis nobis detestabile
esse videat. Sz q̄re hoc qd̄ in nobis vile eē videbat graue
esse videt in primo: nisi qz nec nos sicut primū: nec primū
aspicim⁹ sicut nos? Si em̄ nos sicut primum aspiceremus
nra rep̄sibilis districte viderem⁹. Et rursum. Si primū

CC. iij.

Liber primus

Leui. xix. 1
Drouer. xx.

Prover. ij.

Aggei. i.

i. Johan. ij. 5

aspicerem⁹ vt nos: nūq̄ nobis ei⁹ actio appareret et intolera-
bilis: q̄ sepe fortasse talia egim⁹: et nil nos primo intolera-
bile fecisse putam⁹. hoc male diuisum mētis nre iudici-
um corrigere p̄ legis p̄ceptū moyses studuit cū dixit vt ius-
tus deberet esse modi⁹ equisq̄ sextari⁹. hinc salomō ait.
Pōdus et pōdus: mēsurā et mēsurā: vtrūq̄ abhominabile est
apud deū. Scim⁹ q̄ i negotiatorū duplici pōdere aliud ma-
ius: aliud minus est. Nā aliud pōdus hnt ad qd p̄fant sibi
et aliud pōdus ad qd p̄fant primo. Ad dandū pōdera le-
uioza: ad accipiendū nō grauiā p̄parant. Ois itaq̄ homo
q̄ aliter p̄fat ea q̄ sunt primi: et aliter ea q̄ sua sunt pondus
et pondus hz. Utrūq̄ ergo abhominabile est apud deū: q̄
si sic primū vt se diligeret: hūc in bonis sicut se amaret. Et
si sic se sicut primū aspiceret se in malis sicut primū iudi-
caret: debemus ergo nosmetip̄os sollicitē sicut alios vide-
re: nosq̄ ip̄os vt dictū est aī nos ponere: vt p̄nata aī alia
incessanter imitātes nesciam⁹ qd agim⁹: corā facie nostrā
semp̄ ambulem⁹. peruersi aūt sicut paulo aī tam diximus
corā facie sua nō ambulāt: q̄ ea q̄ agūt nunq̄ p̄siderāt. ad
interitū tendūt: in prauis actibus exultant. De quib⁹ scri-
ptū est: qui letant cū malefecerint: et exultant in reb⁹ pessimis.
Sepe nō iustus q̄ eos cōspicit desit: sed ipsi freneticorum
morte plangunt et ridēt. Alij indigētibus de reb⁹ pro-
prie multa largiunt: sed cū occasionis tēpus inuenerint in-
digētes opprimūt: eosq̄ quib⁹ valuerint rapinis deuastāt.
ponūt aī oculos cogitatiois sue bona q̄ faciūt: et nō ponūt
pessima q̄ cōmittunt. hī videlicet corā facie sua nō ambu-
lant: q̄ si sibi metip̄is p̄ntes essent: cūcta subtiliter q̄ agūt
viderent: qualiter bona opera malis actib⁹ p̄dāt agnosce-
rent. Sicut scriptū est. Et q̄ mercedes p̄gregauit misit eas
in sacculum p̄tium. De p̄tiso quippe sacculo aliunde erit:
qd aliunde mittit: q̄ indigēte mētes mercedē q̄ ex bono
ope acquirūt nō aspiciunt quō ex malo opere perdat. Alius
castitatē corporis seruat: seos vigiātē circūspicit: ne quid
foris reprehēdibiliter admittat: suis cōtentus est aliena nō
diripit: s̄ tñ in corde odiū fortasse cōtra proximū seruat. Et
cū scriptū sit. Qui odit fratrem suū homicida est. Cōsiderat
q̄ sit mundus foris in opere: et nō p̄pendit q̄ sit crudelis in

Homelia. iij. Fo. xxi.

mente. Quia iste nisi sibi met ipsi absens est: q̄ in cordis sui
tenebras ambulat ⁊ ignorat: Alius iam aliena nō diripit. taz
corpus ab immūditia custodit: iam mēte pura. p̄mū dūis
git: ⁊ maloz p̄teritoz cōscius lamētis se in p̄ctoz afficit
Sed finita p̄ce letat: de quib⁹ in hoc mūdo gaudeat requi
rit: ⁊ tēporalibus gaudijs negligentē animū dimittit: nec
curat ne in eo lachrymaz mēsurā unmoderata gaudia trās
eant. fitq; vt bonū minime ridēdo p̄dat: quod plangendo
lucrat⁹ est. hic itaq; cotam facie sua nō ambulat: qz dāna
que parit: cōspicere recusat. Scriptū quippe est. Cor sapie
tium vbi tristitia est ⁊ cor stultoz vbi letitia. In cūctis ergo
que agimus: diligēter nosmet ipsos cōspicere interius exte
riusq; debem⁹: vt p̄nata animalia sequētes nobismet ipsis
presentes simus: ⁊ corā facie nostra semp ambulemus. hāc
bentes ad intozē vnicū patris Jesum xpm̄ dñm nostrum.
Qui cum eo viuūt et regnat in vnitāte spiritus sancti deus.
per omnia secula seculozū. Amen. Homelia quinta.

Ecclesia. vii.

Ubi erat impet⁹ spiritus: illuc gra
diebant: nec reuertebant cū am
bularent. Et similitudo aīalium
⁊ aspectus eozū quasi carbonū ignis arden
tium: ⁊ quasi aspectus lampadarū. Hec erat
visio discurrens in medio animalīū splendor
ignis: et de igne fulgur egrediens. Et ani
malia ibant et reuertebantur in similitudi
nem fulguris chouscantis.

Quā mira est p̄funditas eloq; dei. libet huic in
tedere: libet ei⁹ itima grā duce penetrare. hāc
q̄riēs intelligēdo discutim⁹: qd aliud q̄ siluaz
opacitatē ingredimur: vt in ei⁹ refrigerio ab
hui⁹ seculi estib⁹ abscondamur: vbi vidiſſimas
fmarū herbas legēdo carpin⁹: tractādo ruminam⁹. In ea
locutiōe q̄ ad vos fratres h̄mōi nudiustertius facta est: qua

Liber primus.

Textus. A.

litter offia alia vel redēptorē nostrū: vel quattuor ei⁹ enū-
gelitas atq; pfectos oēs significant dictū est quoz videlis
cet aialū adhuc subtil⁹ hūc exprimit: vt ad eoz uniatio
nē nos quoq; infirmi ⁊ despiciabiles inq̄stus dño largiente
possum⁹: extēdamur. Ecce em̄ dī. Ubi erat impetus spirit⁹
illuc gradiebant. In electis ⁊ reprobis diuersi sunt impet⁹
In electis videlicet impet⁹ spūs: in reprobis impet⁹ carnis
Impet⁹ q̄ppe carnis ad odiū: ad elationē: ad immundiciā:
ad rapinā: ad exteriore gloriā: ad crudelitātē: ad perfidiā
ad desperationē: ad irā: ad iurgia: ad voluptates. alim impel-
pellit. Impet⁹ hō spūs ad charitatē: ad humilitatē: ad cō-
tinentiā: ad largitatē misericordie: ad interiorē pfectū.
ad pietatis opera: ad eternoz fidē: ad spē sequētis gaudiū
ad patientiā: ad pacē: ad q̄siderationē vite immortalis: ad
lachrymas mentē p̄trahit. Uñ necesse est vt magna semper
cura q̄siderare debeam⁹ in om̄e q̄ agim⁹: quis nos impet⁹
ducit: vtrū nra cogitatio p̄ impetū carnis: an p̄ impet⁹ spūs
ritus impellat. Amare etenim terrena spalia eternis spō-
nerē. exteriora bona nō ad vsum necessariū h̄re: sed ad vo-
luptatē cōcupiscere: vltionē de inimico querere: de emuli ca-
su gaudere: ipet⁹ carnis ē. At q̄tra amare celestia: q̄tenere
trāsitoria nō ad fructū voluptatis trāsitorie: sed ad vsus ne-
cessitatis q̄rere de inimici morte tribulari: ipet⁹ spūs est. Et
q̄ pfecti q̄s i istis se sp̄ h̄utib⁹ exercēt: recte nūc de sanctis
alialib⁹ dī. Ubi erat ipet⁹ spūs: illuc gradiebāt: s; sciēdū no-
bis ē: q̄ plerūq; ipet⁹ carnis se subvelamine spiritalis ipet⁹
palliat: ⁊ q̄ carnaliter facit mētē sibi ipa cogitatio: q̄ hoc
spiritaliter faciat. Nā sepe q̄s iracūdie stiumitavict⁹: cōtra
delinquētes zelo vlciscē de iustitie plusq; necesse ē iustāma-
⁊ iustitie limitē i vltionē trāsitiēs agit crudeliter q̄ se agere
iuste suspicat. Impet⁹ igit carnis hūc sub sp̄ spūs velat⁹: ē:
q̄n hoc q̄ iuste agi crediē sub discretionis moderamine nō
teneat. Et sepe ali⁹ nimie māsuētudini studēs: subiectoz vi-
tia aspicit: atq; hec p̄ feruore zeli corrigere recusat: q̄ leu-
crudeliter h̄ corrigēdo multiplicat. Fitq; vt ei⁹ leuitas ⁊ sibi
sit ⁊ subiectis iunica: q̄ torporē mētis sue patientiā deputat
p̄ carnis spm̄ ab ipetu spūs elongat. P̄tia ergo in nos cogi-
tatio inq̄sitionē nri cordis d̄s excutere: ne ad q̄dā q̄ agimus

Textus

p aptū carnis ipetū ducamur: ne prauis cogitatioib⁹ ani-
 m⁹ seduct⁹ mala eē cognoscat: ⁊ tñ faciat. Scōa hō nos cu-
 ra debet vigilātes reddere: ne se ipet⁹ carnis quasi ipetus
 spūs latēter subūciat: ⁊ culpas q̄s agim⁹ nobis virtutes fin-
 gat. Sciēdū hō ē: q̄ grauiotes culpe sunt q̄ supducta specie
 virtutes imitant: q̄ ille in apto cognite animū in p fusionem
 deiciūt: atq; ad pñiam trahūt: iste hō nō solū in pñiam nō
 humiliāt. sed etiā mentē operātis eleuāt dū virtutes purant
 hoc autē qd̄ de sanctis aialib⁹ dictū superi⁹ fuerat vt altius
 firmet: itez replicat. Nō reuertebāt cū ambularēt. Quia
 electi q̄q; sic ad bona tēdūt: vt ad mala ppetrāda nō rede-
 ant. Qui ei pseuerauerit vsq; in fine hic salu⁹ erit. Et sicut
 p salomonē dī. Iusto ⁊ semita q̄i lux splēdēs pcedit: ⁊ cre-
 scit vsq; ad pfectū diē. In eoz nāq; animū bonū desiderius
 atq; intellect⁹ lucis intune iam pars diē est: sed q̄ vsq; ad
 fine vite in virtute pficiūt ad pfectū diē tūc veniūt: q̄n ad re-
 gna celestia pducti in ea luce quā desiderāt: iam minus ali-
 quid nō habebūt. Sequit. Et similitudo aialium ⁊ aspect⁹ eoz
 rū quasi carbonū ignis ardentū: ⁊ quasi aspect⁹ lapadarū
 Aspect⁹ aialium carbonib⁹ ignis ardentib⁹ atq; lampadib⁹
 cōparat. Quisquis ei carbonē t̄git: incendit. q̄ q̄ sc̄to viro
 adheret ex ei⁹ assiduitate vitiōis: vsu locutionis: exemplo
 opis accipit: vt accēdat in amorē vitatis pctōz suoz tenez
 bras fugat: in desiderio lucis exardescit: vt iam pvez amo-
 rem ardeat: q̄ prius in iniquitate tñ mortu⁹ q̄tū frigidus
 tacebat. Lāpades hō lucē suā longius spargūt: ⁊ cū in alio
 sint: in alio resplendēt. Qui ei spū pphetie: hō doctrine:
 miraculoz pollet gratis: huius opinio longe lateq; vt lam-
 pas lucet: ⁊ quoz bona ei⁹ audiūt: q̄ p hec ad amorē cele-
 stiu surgūt: in eo q̄ se p bona opa exhibēt: quasi ex lāpadi-
 lumine resplendēt. Q̄ ergo sc̄i viro quosdā iuxta se positos
 quasi tangēdo ad amorē patrie celestis accēdūt: carbones
 sunt. Quia hō quibusdā longe positis lucēt eoz itinera. ne
 in pcti sui tenebras corruāt: lampades sūt. hoc vero inter
 carbones ⁊ lampades distat: q̄ carbones ardēt quidē: sed
 ei⁹ loci in q̄ facerint tenebras nō expellunt. Lāpades autē
 q̄ magno flāmarū lūme respicdēt: diffusas circūq; tene-
 bras effugāt. Quis ex re notādū est: q̄ sūt pleriq; sc̄toz ita

Textus.

B

Mat. i. ⁊. iij.

Textus.

Liber primus

simplices et occulti: seseq; in locis minoribus sub magno silentio contegentes vt vix eorū vita ab alijs possit agnosci. Quid itaq; isti nisi carbonēs sunt: Qui et si per feruorē spiritus ardorem habent: tamen exempli flammam non habent. Nec in alienis cordibus tenebras peccatorum vincunt quia vitam suā omnino sciri refigiunt. Sibi metipsis, quidē accensi sunt: sed alijs in exēplo luminis nō sunt. Hi autē qui exempla virtutū prorogant: et lumē boni operis p̄ vitam et h̄b̄i errantibus demōstrant: iure lampades appellant: qui et p̄ ardorē desiderij: et p̄ flammam h̄b̄i a peccatorum cordibus erroris tenebras repellunt. Qui igit̄ in occulto bene uiuit: sed alieno p̄fectui minime p̄ficat: carbo est. Qui vero in imitatioe scitatis positus lumen ex se rectitudinis m̄tis demōstrat lāpas est qz et sibi ardet et alijs lucet. Sequitur Et hec erat visio discurrens in medio aialiu: splēdor ignis: et de igne fulgur egrediens. Splēdor ignis et de igne fulgur egrediens in medio aialium discurrens videt: qz nisi ab igne p̄tatis p̄nata illa aialia calorē suscipere: ipsa in carbonū atq; lampadarū similitudinē nō arderēt. Ignis ei noie sancti spiritus significari solet. De quo in euāgelio dñs dicit. Ignē veni mittere in terrā. Et quid volo nisi vt accendat: Cum em̄ carnalis mēs sp̄m̄ sanctū accipit spiritali amore succensa malū plāgit qd̄ fecit. Et terra ardet qm̄ accusante p̄scientia cor p̄toris viuit: atq; in dolore penitētie crematur. hinc rursus scriptū est. Deus tuus ignis cōsumens est. Quia ei mētē quā repluerit: eā a peccatorū rubigine mundā rededit. creator noster et ignis dicitur et cōsumēs. Scilicet ergo spiritus in medio aialium splēdor ignis: et de igne fulgur egrediens discurrens dicitur. qz vniuersam eccliam replēs in electorū cordibus ex seipso flāmas amoris p̄icit: vt coruscimozē p̄ terrores feriat ad amorē suū corda torpētia accendat. Sed qz sp̄s sc̄tus deus ante secula patri est et filio coeternus: querē dū nobis est cur discurrere dicatur: Ois etenim qui discurrerit accessit ad locum in quo non fuit: et eum deserit in quo fuit. Quia igitur ratione discurrere spiritū dicamus: dñs cum cetera intra ipm̄ sint: et locus nusq; sit vbi nō sit. Sicut scriptū est. Spiritus dñi repleuit orbē terrarū. Et tñ cū laus sapientie describeret: adiuncti est. Est et in illa sp̄s intellectus

Textus

Luce. xij.

Deus. iij.

Sapientie. i.
Sapientie. vij.

Homelia quinta Fo. xxij.

Ipſus vnicus. multiplex. ſubtilis. mobilis. Et paulo poſt. hu-
manus ſtabilis. In quibus rurſum verbis magna nobis que-
ſtio oriſ: cur iſte ſpūs qui implet oīa: ſimul mobilis et ſtabi-
lis dicat: Sed ſi ad vſum cōſuetudinis hūane recurrimus:
ſenſum citi⁹ loquentis inuenimus. hō q̄ppe qui in ea regio-
ne in qua eſt vbiq; diſcurrit: p̄culdubio vbiq; obui⁹ venit: et
repēte vbiq; nō credit inuenitur. Oipotētis ḡ ſpūs vt vbiq;
preſentia ſignare: ſimul et mobilis et ſtabilis dī. Stabillis
q̄ per naturā oīa cōtinet. Mobilis autē dī: q̄ vbiq; etiam
neſciētibus occurrat. Tenens ḡ oīa ſtabilis: preſentē ſe oībus
exhibēs mobilis appellatur. Splēdor ergo ignis et de igne
fulgur egrediēs iter pēnata aſalia diſcurrit: q̄ ſpūs ſanct⁹
ſimul ſingulis atq; oībus p̄ſto ſit: et incēdit quos cōſiderit:
et illuminat quos incēdit: vt poſt frigus p̄ſtitiū accenſi ar-
deant: et per ignē amoris quē acceperunt flāmas exēploꝝ
reddāt. Fulgur q̄ppe d̄ hoc igne egrediēs torpētes mētes
percutit: ea ſq; p̄culdēdo excitat et inflāmat: vt poſt amorem
illius ardentes pariter et lucentes currūt. Uñ alias ſcriptū
eſt. Thron⁹ ei⁹ flāma ignis: rote ei⁹ ignis accēſus. hi enī
qui animarum cuſtodes ſunt: et paſcēdi greges onera ſuce-
perunt mutare loca mōxime p̄mittunt. Si q̄ vno loco po-
ſiti: diuinitatis in ſe preſentia portāt et ardent: thronus dei
flāma ignis dī. hi autē q̄ amore dñi in predicatione diſcur-
runt: rote eius ignis ardētes ſunt: q̄ cū eſt deſiderio p̄ va-
ria diſcurrūt vñ ipſi ardent: alios accendunt p̄dēt tñ diſcur-
ſus atq; mobilitas ſpiritus requiſitiōe alteri⁹ cōſideratio-
nis intelligi. In ſanctorū quippe cordibus iuxta quaſdam
virtutes ſp̄ p̄manet: iuxta quaſdam ḡo reſceſſur⁹ venit: et
vēturus recedit. In fide etenim ſpe atq; charitate: et in bo-
nis alijs ſine quibus ad celeſtem patriā non pōt venire: ſi-
cut eſt humilitas caſtitas: iuſticia atq; miſericordia perfe-
ctorum corda non deſerit. In prophetie vero virtute. do-
ctrine ſacundia miraculorum exhibitione electis ſuis ali-
quando a deſt: aliquando ſe ſubtrahit. A deſt vt eleuentur
et ſemetipſum ſubtrahit: vt humilienſ. A deſt vt eos oſtē-
ſa virtute glouificet recedit vt ſemetipſos ſubtracta ei⁹ vir-
tute cognoscāt. A deſt vt oſtēdat q̄ per ſemetipſū ſunt: rece-
dit vt patefaciat q̄ vlt̄q; reſmaneāt ſine ipſo. In his itaq;

Daniel. vj.

Liber primus

virtutibus sine quibus ad vitam minime pervenit: sanctus spiritus in electorum suorum cordibus permanet. In his vero per quos sanctitatis virtus ostenditur aliqui misericorditer praesto est: et aliquando misericorditer recedit. Discurrens ergo et mobilis spiritus dicitur: quia in signis atque virtutibus iuxta uniuscuiusque votum continue non habet. Si autem inter sancta aialia discurrere prohibetur. Discursus quippe ad celeritatem pertinet. In perfectos autem se discurrens spiritus: quia et si ab eorum corde ad monumentum recesserit: citius redit. Sequitur. Et aialia ibant et reuertebant in similitudine fulguris coruscantis. Cum superius dictum sit: non reuertebant cum ambularent: qua ratione nunc dicitur: aialia ibant et reuertebant? Valde sibi haec videntur esse contraria: quia ibant et non reuertebant: et ibant et reuertebantur. Sed qualis intelligendum sit citius agnoscimus: si duas vitas/activam scilicet et contemplativam sollicitè discernamus. In una enim fixi permanere possumus: in altera autem interita mente manere nullo modo valeamus. Cum enim torporis nostrum relinquimus nosque ipsos ad bone operationis studium excitamus: quod alibi nisi ad activam vivimus/aquam reverteri post nos nullo modo debemus. Quia qui post illam ad torporis negligentiam ad praunitatis nequitias quas reliquerat redit: esse sine dubio celestis aial nescit vero ab activam vitam ad contemplativam surgimus: quia diu mensurare in contemplatione non valet: sed omne quod de eternitate per speculum et in enigmate spectat: quasi furtim hoc per transitum videt. ipsa sua infirmitate ab immensitate ratione celsitudinis animi repulsus: in semetipso relabatur. Et necesse est ut ad activam redeat: sequitur ipsum continue in usu bone operationis exerceat: ut cum mens surgere ad contemplanda celestia non valet: quod potest bona agere non recuset. Sicque fit ut ipsis suis bonis actibus ad superiora rursus in contemplationem surgat: et amoris pasci de pabulo contemplationis vitatis accipiat. In qua quod diu se tenere ipsa corruptionis infirmitas non potest: ad bona rursus opera rediens suavitatis de memoria pascit et foris pijs actibus: inter sanctis desiderijs nutrit. hinc etenim de perfectis viris post contemplationem suam redeuntibus dicitur. De memoria suavitatis tue eructabunt. Dulcedinem quippe suavitatis intime: quod utcumque possunt (velut quodam ex cornu) gustando tangere: et in memoria student recolendo sequi et loqui.

Textus.
E.

ps. cxliij.

Homelia. b. Fo. xliii.

do eructare. Unde et aperte nos psalmista admonet dicens Ps. lxxvi.
Lux orta est iusto: et recte corde leticia. Letamini iusti in Ps. xxx.
dño: et cōfitemini memorie sanctitatis eius. Qui rursus ait
Et magna multitudo dulcedinis tue dñe q̄: uidelicet q̄ ma-
gna esset nullo modo agnosceret: nisi hanc aliquatenus cō-
templando gustasset. Hinc iterum dicit. Ego dixi in extasi
mea: proiectus sum a vultu oculorum tuorum. Nisi enim Ps. xxx.
in mentis excessu subleuatus dulcedinem suauitatis eter-
ne cognouisset. in hoc adhuc mundo retentus non discerne-
ret q̄ longe proiectus iaceret. Ostēsa ergo animalia vadūt
et non reuertuntur: atq; vadunt et redeunt quia sancti viri
et ab actus vita quam apprehenderunt ad iniquitates nō
corruūt et a p̄tēplatiua quam tenere iugiter nō p̄t in actis
ua relabūtur. Sicut enī dictū est ipso infirmitatis sue pon-
dere deuicti: ad semetipsos repulsi redeūt: vt eūtes discāt
qd̄ desiderēt: et reuertētes vbi iaceāt sciāt. Eūtes intell-
gāt vbi nōdū sint: reuertētes qd̄ sint. S; q̄liter hec sc̄ta ala-
lia redeāt: demonstrat cū subdit. In similitudinē fulguris cor-
ruscātis. Bñ autē reuertētia aialia coruscanti fulguri cōp-
rant: qz sc̄ti viri cū ad supna p̄tēplāda euolāt cū primitiis
sui spūs in celestis p̄rie amore ligāt. Sed grauatū humane
p̄uersationis pōdere ad semetipsos redeūt bona celestia q̄
salsē p̄ speculū p̄tēplari potuerūt fratrib; denunciāt eo tūq;
alos in amorē intime claritat; accendūt quā nec videre si-
cut est: nec loq̄ p̄ualēt sicut vidēt. Loq̄ntes autē verbis suis
corda audiciū ferūt et incendunt. Quasi ergo fulgur cor-
ruscās redeūt qz cū celestis loquūtur: p̄ eos supnū lumē in-
termicat: et ad amorē celestis patrie mētes audiciū inflā-
mat. Mōre itaq; coruscantis fulguris cū loquendo p̄cuti-
unt ignē spiritualis desiderii spargunt. Alio qz modo sancta
aialia vadūt et redeūt. Vadūt enī cū ad insinuandā celestis
doni gratiā in p̄dicationē mittunt: atq; vt ad fidem trahāt
intra corā infidelib; faciunt. S; redeunt qz hec omnipotentis
dñi virtuti tribuētēs: sibi metipsis q̄ fecerunt non ascribunt
Cū enī stupēda faciūt fulgura sunt: qz corda infideliū p̄cu-
tūt: terrēt illumināt: et accendūt. Vñ scriptū est. In lumine
iacula tua ibunt: in splendore fulgoris armorum tuorum. Iacula
dñi sūt p̄ba sc̄torū: q̄ corda peccantiū fuerunt. S; ista iacula

Textus.

Abahuc. ij.

Libert primus

habent arma. Scitis fratres quia pliatores viri iacula mittunt armis vero maniantur. Dum ergo verbis addunt miracula quasi armis se muniant: ne ipsi feriantur. In lumine iacula tua ibunt quia in aperto exeunt verba dei. Sed quod comitari debent sententias doctorum facta miraculorum recte subiungitur. In splendore fulguris armorum tuorum. Quia dum addunt eis arma miraculorum mentes persequentiū fulgurant ut eos persequi non presumant. hec itaque asialia vadunt et reuertunt in similitudinē fulguris choruscatis: quod postquam mira facti inter homines faciunt postquam corda audientium sparsio lumine incēdit ad quādā auctori suo gloria redeunt ut illi laudē reddant per quē se posse talia sciunt. Sic petrus cum sanato homine quod claudus ex utero matris fuerat signū fecit quod omnes quod cognoscerent valde mirabantur dixit. Quid miramini in hoc: aut nos quod intuemini quasi nostra virtute aut pietate nostra fecerimus hūc ambulare? Deus abraham deus isaac deus iacob deus patrum nostrorum glorificauit filium suum iesum. Et paulo post. In hōie nois eius hunc quē videtis et nostris confirmant nomen eius. Signū quippe faciendū intuentiū oculos miraculū lumine perstrinxit sed humilitates custodiēs et laudē auctori reddens: quasi vnde venerat rediit: quod lux fulguris vnde fuerat ostendit. Sancta itaque asialia cum ad signa operanda veniūt: et cum ad reddendā auctori suo gloriā intus apud semetipsos redeunt fulgura sunt: quod et ostendendo miracula: et exempla humilitatis prebēdo mentes intuentiū feriūt et incēdūt. In omne autem quod faciūt idcirco semper ad laudē creatoris redeūt ut in ea virtute quā accipiūt vera stabilitate persistāt. Nā si quod sibi tribuerēt: in hoc quod acceperāt stare non possent. Unā hōie etiam per salomonē dicitur. Ad locū de quo exēsit flumina reuertunt ut iterū fluāt. Siue enī in virtutibus seu in doctrina quod aliud sūt sancti viri quod flumina: quod terrā cordis carnaliū aridā rigāt: Si siue in operatione quā faciūt seu in doctrina verbis citius siccarent: nisi per intentionē cordis semper solliciti ad locū de quo exēsit redeirent. Si enī introitus ad cor non redeāt: ac sese in amosē cōditos desideriorū viculis nō astringant et manus ab eo quod agebat deficit: et lingua ab eo quod loquatur arefcit: si intus semper per amorē redeūt et hoc quod in publico operantes atque

Act. iij.

Eccles. i.

Homelia. vi. Fo. xxv.

loquētes fūdūt i secreto suo de fonte amoris hauriūt. Amā
do enī discūt qđ docēdo pferūt. Ad locū ergo de quo exēūt
flumina reuertunt v̄t iterū fluāt: qz aquā sapiētie inde sen
per hauriūt v̄n̄ orī: ne cū curret exsiccet. Per omne ergo
qđ agūt: ad fontē veri luminis sollicita mente redeamus
Reddam⁹ creatori nro gratias de bonis q̄ accipimus: eiqz
cū Esaiā ppheta suppliciter dicam⁹. Oīa opa nra operatus
es nobis. Bona enī nra eius sunt opa: cuius visceribus nō
sufficit vt nos erigeret: nisi ⁊ semetipm p nobis inclinaret
Si ei coeternus patri de⁹ añ sc̄la nō fieret hō in tpe: qñ hō
p̄p̄s saperet eterna: Descēso ḡ veritat̄ ascēso facta est
hūanitat̄ nre. Dem⁹ ei gloriā dem⁹ laudē: q̄ v̄iuit cū p̄e
in v̄nitate sp̄s sancti de⁹: p oīa secula seculorū. Amen.

Esai. xxvi.

¶ Homelia sexta

AUmqz aspicerem aialia appuit ro
ta vna sup terrā iuxta aialia habēs
quattuor facies. Et aspectus rota
rū ⁊ opus earum quasi visio maris: et vna si
militudo ipsaz quattuor et aspectus earum
et opera quasi sit rota in medio rote. Per
quattuor ptes eaz eūtes ibant ⁊ non reuer
tebantur cum ambularent. Statura quoqz
erat rotis et altitudo ⁊ horribilis aspectus.

Aenebrosa aq̄ i nubib⁹ aers: qz ob scura ē scie
tia in pphetis. Si salomonis voce attestāte
didicimus gloria regū celare verbū: ⁊ gl̄ia
dei est inuestigare sermonē qz et honor est
hominū eorum secreta abscondere et gl̄ia
dei est: mysteria sermonis eius aperire. Ipsa autem p
se veritas discipulis dicit. Que dico vobis in tenebris dici
te in lumine id est aperte exponite q̄ in allegoriarū obscu
ritatibus auditis. Magne vero v̄ritatis est ipsa. obscuri
tatis eloquior dei: quia exercet sensum vt fatigatione dis

puer. xxy.

Matth. x.

DD. i.

Liber primus.

Textus.

B

Sec. xxvj.

ps. lv.

latet: et exercitatus capiat quod capere non potest otiosus. Habet deus
adhuc aliud maius: quia scripture sacre itelligentis si in cunctis
esset apta vilesceret. In quibusdam locis obscurioribus tanto ma-
iore dulcedine inuenta reficit quanto maiori labore fatigat
animum quesita. Ecce enim sancti ezechielis nunc voce dis-
citur. Cumque aspicerem animalia appuit rota una super ter-
ram. Quid autem rota: nisi sacram scripturas signat: quia ex
omni parte ad auditorum mentes voluntur: et nullo erroris
angulo a predicationis sue via retinetur. Ex omni autem
parte voluntur: quia inter aduersa et prospera: et recte et
humiliter incedit. Circulus quippe preceptorum illius mor-
do sursum: modo deorsum est: quia perfectioribus spiritaliter dis-
cunt: infirmis iuxta scripturas congruit. Et ipsa que puuli iuxta scripturas
intelligunt docti viri per spirituales intelligentiam in altum ducit.
Quis namque puulorum in facto esau et iacob: quod alter ad vena-
tum mittit ut benediciat: alter homo per suppositionem misis a pre-
dicat: nisi iuxta sacre electionis hystoria pascitur. In qua vide-
licet hystoria si ad intellectum paulo subtilius astringat: videtur
quod iacob primogeniti benedictionem non per fraudem surripuit: sed ut
sibi debitam accepit: quia procedente fratre data letis mercede
emerat. At homo si quis alius sentiens: utroque facta velit per alle-
gorie archana discutere: primum ab hystoria ministerium sur-
git. Quid est ei quod isaac de maioris filii sui venatione vesti-
culi bona operatione pasci desiderabat. Sed illo tardate: mi-
noris rebecca supposuit: quia dum iudaeus populus bona opera
suis querit gentile populum mater gratia instruit: ut omni-
potenti patri cibum boni operis offerret: benedictionemque maio-
ris fratris acciperet. Qui eosdem cibos ex domesticis animalibus
subiit: quia gentilis populus placere deo de exteris cibis sacrifi-
catis non querens: per vocem prophetie dicit. In me sunt deus vota
tua que reddas laudationes tibi: Quid est quod idem iacob ma-
nus ac brachia et collum hedinis pellibus texit: nisi quod hedinis
per peccatum offerri consuevit. Et gentilis populus carnis quidem in se
erubuit: sed cooperitum se peccatis carnalibus confiteri non
nisi quod sacre scripture preceptis que maiori populo data fue-
rant in bona operatione vestitus est: et eis minor in domo patris

Homelia. vi. fo. xxvi.

q̄ maior foras erēs intus reliq̄t: Q̄ illa gentilis pop̄s p̄ce-
pra tenet in mēte q̄ iudaicus pop̄s h̄re nō potuit dū solā in
eis Isam attēdit. Et q̄ d̄ est qd̄ isaac eūdē filiū nescit quem
b̄ndixit: nisi hoc quod de gentili populo dominus per psal-
mistam dixit. Populus quem non cognoui seruauit michi:
ob auditū auris obediuit michi. Quid est quod p̄ntem non
videt: et tamen q̄ ei in futuro veniebant: videt: nisi q̄ omni-
potens deus cum per p̄phetas suos predicaret gentilitati
gratiam p̄rogandam: eam et in presenti p̄ gr̄am non videt
q̄ t̄c in errore dereliq̄t: et t̄n q̄ h̄c q̄nq̄ collectur⁹ erat: p̄
benedictionis gratiam p̄uidit. Unde et idem iacob gēti-
lis pop̄i figurā tenet: eius in benedictione dicitur. Ecce odor
filij mei sicut odor agri pleni: cui benedixit dominus deus
Sicut enim in euāgēlio veritas dicit. Ager est hic mūdus
Et quia gentilis populus ad fidem perductus per electos
suis in vniuerso mundo virtutibus redolet: odor filij odor
est agri pleni. Aliter nāq̄ olet flos vire quia magna est vir-
tus et opinio p̄dicatorum qui inebriant mentes audientium.
Aliter flos oliue: quia suauis est opus misericordie: quia
more olei refouet et lucet. Aliter flos rose: quia mira ē fragran-
tia: q̄ rutilat et redolet ex cruore martyriū. Aliter flos lilij:
quod cādida vita carnis est de incorrupte h̄ginitatis. Aliter
flos viole: quia magna est virtus humilitatis: q̄ ex desiderio loca
vltima tenētes se p̄ hūilitatē a fra in altū nō subleuāt: et ce-
lestis regni purpurā in mēte seruant. Aliter redolet spica:
q̄ ad maturitatē p̄ducit: q̄ bonorū operū p̄fectio ad saele-
tatē eorū q̄ iustitiā esuriūt p̄parat. Q̄ ḡ gentilis populus in
electis suis vbiq̄ p̄ mundū sparsus est: et ex eis virtutib⁹ q̄
regit: oēs qui intelligūt odore bone opinionis replet: dicat
recte. Ecce odor filij mei sicut odor agri pleni. Et q̄ easdē
virtutes ex semetipso nō h̄: adiūgat: cui b̄ndixit d̄ns deus
Et quā electorū pop̄s p̄ quosdā etiā in cōtēplatione surgit
p̄ quosdā s̄o in actiue vite solūmodo opa p̄inguescit. recte
illuc addit. Det tibi d̄ns de rose celi: et de pinguedine terre
Ros enī desup et subtiliter cadit. Et totiens de rose celi ac-
cipim⁹: quoniam p̄ infusionē cōtēplationis intine de super
nis aliqd̄ tenuiter videm⁹. Cū s̄o bona opa etiā p̄ corpus
agim⁹: de terre pinguedine ditamur. Quid ē autē qd̄ esau

Ps. xvij.

Se. xxvij.

Luce. xvij.

Dat. filij.

Se. xxvij.

Se. ibidem.

DD. ij.

Liber primus

tarde ad patrē redit: nisi q̄ iudaic⁹ populus ad placandus
dominum sero reuertitur. Cui est hoc in benedictione dictu
tur. Tēpusq̄ erit cū soluat̄ iugū de collo tuo. Quia seruitu
ture pcti iudaic⁹ populus in fine liberabitur: sicut scriptum
est. Donec plenitudo gentiū introfret: et sic ois israel salu⁹
fieret. Quem non pa
uuloꝝ ipsa euangelica hystoria in mi
racull operatione reficiat: q̄ ydrias vacuas domin⁹ aquas
implere p̄cepit: eandemq̄ aquam protinus in uinū uertit.
Sed cum hec uigilantiores ingenio audiunt: et sacram hy
storiā credendo uenerantur: q̄d interius inuauat requirunt.
Qui enim mutare aquam in uinū potuit: etiā vacuas ydri
as uoluit uino statim replere. Sz ipleri ydrias aqua iubet: et
prius p̄ sacre lectiōis hystoriā corda nra replenda sunt. Et
aquā nobis in uinū uerti q̄n ipsa hystoria p̄ allegorie mys
teriuꝝ in spiritalē nobis intelligētiā p̄mutat. Rota ḡ q̄si p̄
terrā trahit: q̄ puulis hūili sermone p̄cordat: et tñ magnis
spiritalia: infundēs: quasi circuli in altū leuat. Et inde sur
sū erigitur: vñ terrā t̄gere paulo ante uidebant. Quia uero
yndiq̄ edificat: quasi p̄ circuli rota currit. Uñ et in lege scri
ptum est. Facies candelabru ductile de auro mundissimo.
hastile ei⁹ et calamos: et scyphos et sperulas ac ilia ex ipso
procedentia. Quis in candelabro nisi redēptor humani ge
neris designatur q̄ in natura hūanitat̄is: infudit lumen di
uinitatis: ut mundi candelabru fieret: quatin⁹ in ei⁹ lumie
ris pctōi in q̄bus iaceret tenebris uideret: Qui p̄ eo q̄ na
turā nram sine culpa suscepit: cādelabꝝ tabernaculi ex auro
purissimo fieri iubet. Ductile aut̄ feriendo producit̄ur.
q̄ et redemptor noster q̄ ex conceptione et natiuitate p̄fes
ctus deus et homo extitit: passionum dolores pertulit: et sic
ad resurrectionis gloriā puenit. Ex auro ergo mundissis
mo ductile candelabꝝ fuit: q̄ et peccatum non habuit: et
tamen eius corpus p̄ passionis p̄tumellas ad immortalitatē
p̄fecit. Nā iuxta uirtutes a se q̄d⁹ percussioibus potuisset
p̄ficere: oino nō habuit. In membris aut̄ suis q̄ nos sumus
quotidie p̄cussioibus p̄ficat: quis dū nos t̄dimur et efficit̄ur
mur ut eius corp⁹ esse mereamur: ipse proficit. De ei⁹ aut̄
corpore scriptū est. Ex quo totū corpus p̄ nexus et cōdictio
nes subministratū et cōstructum: creuit in augmentum dei

Esale. x.

Johan. ij.

Exo. xxxv.

Col. ij.

Homelia. vij. Jo. xxvij.

Corpus quippe illius nos oēs sum⁹. Per nexus hō & cōiū-
ctiones corp⁹ ligat⁹: qz dū capiti pectus: dū pectori brachia
dū brachijs manus; digiti manibus sunt cōiuncti: ac mē-
bra cetera membris inherēt: corpus oē pficit. Sicut sancti
apostoli qz redemptori nostro p̄p̄inqui steterunt: quasi pes-
tus capiti inherit. Quos qz martyres sunt sicuti: qm̄ p̄m̄-
cta brachia pectori fuerūt. Quib⁹ dū pastores & doctores
subiuncti sunt p̄ bona op̄era: ma⁹ brachijs inhererūt. hoc
p̄ omne corpus redēptoris nostri quotidie p̄ nexū & cōiū-
ctionem subministratū in celo: qz cū ad eū illuc electe anie-
ducitur. ei sua mēbra colliguntur. De quo bñ d̄r. Submini-
stratū & cōstructū crescit in augmētū. dei qz deus op̄s redē-
ptor noster qui in se quo pficiat non h̄z: adhuc p̄ mēbra sua
quotidie augmētū habet. Unde rurſū scriptū est. Donec
occuramus oēs in virum perfectum in mēsuram etatis ple-
nitudinis xpi. Hastile hō eiusdem candelabro ipsa eccle-
sia d̄z inteligi q̄ corpus ei⁹ est: qz inter tot aduersa libera-
stat. Calami autē q̄ de hastili p̄cedunt: p̄dicatores sūt q̄ dul-
cem sonus in mūdo ediderunt: videlicet canticum nouum.
Scyphi autē vino repleti solēt. Quid ergo mentes audito-
rum nisi scyphi sūt: q̄ sanctis p̄dicatib⁹ vino sciētie replent⁹:
Spera autē ex omni pte voluit. Et p̄dicatio q̄ nec aduersi-
tate retineri pōt: nec p̄speritatib⁹ eleuat⁹ spera ē. Et inter
aduersa fortis: & inter p̄spera humilis: nec timoris h̄z āgu-
lum: nec elationis. In cursu ergo suo h̄z nō valet: qz p̄ cūcta
se volubilit̄er trahit. Ut autem hoc quod exem pli causa p̄-
tulimus exequamur: bene post calamos scyphos et speras
laetitia candelabro lilia describuntur: quia post eam quam
dicimus predicationis gratiam atq; volubilitatem illa vi-
rens patria sequitur: que animabus sanctis idest floribus
vernat eternis. Sperule ergo ad laborē prinēt: lilia ad res-
tributionē. Itaq; sicut apud moysen sperula doctrina p̄dis-
cariōis accipit: itaq; hic p̄ rotā ipsa sacra scriptura signat.
Propheta igit dū sc̄ta aialia videret. adunxit. Cūq; asp̄i-
cerē aialia: apparuit rota vna sup̄ terrā. Qua in re q̄rēdū
est cum inferius rote describunt: cur vna rota pri⁹ appu-
se d̄r: nisi qz antiquo populo vetus solūmodo testamētū da-
tū est: qd̄ ad erudiendā mentem illius quasi rota voluerit.

DD. iij.

Ephē. iij.

Textus.

Liber primus

Beh. lxx.

tur: Bene autē rota eadem super terram apparuisse dicitur. Peccanti enim homini dictum est. Terra es: et in terrā ibis: quia deus omnipotens legem super corda peccantis dedit. Sed quia hec pennata animalia sanctos (vt ante diximus) euangelistas designant quomodo prius animalia: et postmodum rota vna aspicitur: dum ante testamentum vetus fuerit: et postmodum sancti euangelistae secuti sunt. Sed intelligere in his possumus quod illi prius a propheta vili sunt: qui merito transcendunt. Nam quatum sanctum euangelium testamentum vetus precellit: tanto et predicatores eius in descriptione prophetica preferri debuerunt: quibus sit adhuc aliud quod in hac descriptione considerari debeat. Quod prophetie spiritus sic intra semetipsum anteriora et posteriora simul colligit: vt hec simul prophete lingua proferre non possit. Sed ampla que videt de preteritis sermonibus emanare: et nunc vltima post prima: nunc vero prima post vltima loquitur. Unde ezechiel propheta sub figura sancte vniuersalis ecclesie et euangelistarum glorie per quattuor animalium similitudinem videt et tamen repente illa subiungit que anterioribus temporibus gesta sunt. Ut patens indicet simul se vidisse: quod carnis lingua non sufficeret simul dicere. Quod vero per quattuor animalia etiam perfectos omnes significari dixerunt: considerandum quoque est quosdam sanctorum et ante legem fuisse qui naturali lege districte viuerent: et omnipotenti domino placerent. Post animalia ergo rota describitur: quod electorum multi apud omnipotentem dominum perfecti et ante legem fuerunt. Sin vero animalia solos vt diximus euangelistas debemus: accipere: est adhuc aliud quod considerare debeamus. Videbat enim in spiritu propheta quod hec ipsa verba que obscuritatibus obuoluta preferbat non in dato populo: sed gentibus paderentur. Nobis igitur loquens prius animalia et post rotam describere debuit quod nos ad fidem domino largiente venientes: non per legem euangelium: sed per scriptum euangelium iungit cum dicit. Juxta animalia habens quattuor facies. Ubi adhuc subditur. Et aspectus rotarum et opus earum quasi vultus maris: ex vna similitudo ipsarum quattuor. Et aspectus earum et opera: quasi si sit rota in medio rote. Quid est hoc quod cum vna rota diceret: paulo post adiungitur

Textus.
B.

Homelia. vi. Fo. xxviii.

quasi si sit rota in medio rote: nisi q̄ in testamento veteris
ista testamentū nouū latuit p̄ allegoriam: Un̄ et rota eadē
que iuxta aialia apparuit: quattuor facies habere describit
q̄ scriptura sacra per vtraq; testamēta in quattuor p̄ribus
est distincta. Vetus etem testamētū in lege ⁊ p̄phetis. No-
uum vero in euāgelis atq; ap̄torum actibus ⁊ dictis. Sci-
mus aut̄ q̄ vbi faciēm intēdimus: ibi q̄ necesse est videm⁹
Rota ergo quattuor habet facie: q̄ prius reseranda ma-
la in populis vidit per legē postmodū vidit per p̄phetas
Subtilius vero per euāgelium: ad extremū aut̄ per apo-
stolos ea q̄ in culpis hoīm reseraretur asperit. Potest quo-
q; itelligi q̄ quattuor facies rota habeat p̄pter hoc q̄ scri-
ptura sacra p̄ gratiam p̄dicationis extensa in quattuor mō-
di p̄tes innotuit. Un̄ ⁊ bene rota eadē vna prius iuxta aia-
lia apparuisse: ⁊ postmodū quattuor facies habuisse descri-
bitur: q̄ nisi lex euāgelio concordaret in quattuor mundi
partibus nō innotesceret. Sequitur. Et aspectus rotarū et
opus earum quasi visio maris. Recte sacra eloquia visio-
maris s̄ilia narratur: q̄ in eis magna sunt volumina sen-
tentiarū: cumuli sensuum. Nec immerito mari s̄ilia scriptu-
ra sacra s̄: q̄ firman̄ in ea sentēte locutionis sacramento
baptismatis. Vel certe cōsiderandum est: q̄ manib⁹ in ma-
re nauigamus: cū ad desideratas terras tēdimus. Nobis
aut̄ quid est in desiderio: nisi illa terra de qua scriptum est
Portio mea in terra viuentiū: Ligno aut̄ vt dixi euehitur
q̄ mare trāsit. Et scim⁹ q̄ sacra scriptura lignū crucis p̄ le-
gem nobis p̄nunciat cū dicit. Maledict⁹ ois q̄ p̄ndet in
ligno. Quod de redēptore nostro paulus attestat̄ dicens.
Factus p̄ nobis maledictū. Per p̄phetas quoq; lignum an-
nūciatur cū dicitur. Dñs regnabit a ligno. Et rursus. Mit-
tamus lignum in pane eius. Per euāgelium vero lignum
crucis aperte ostenditur: vbi ipsa domini passio que p̄phe-
tata est declarat̄. Per apostolum aut̄ hec eadē crux etiam
in p̄bis ⁊ operib⁹ tenet̄: cū paulus dicit. Mihi mūdus cru-
cifixus est: ⁊ ego mūdo. Et rursus. Mihi aut̄ absit gloria
rē: nisi i cruce dñi nr̄i iesu xp̄i. Nobis ergo q̄ ad eternā p̄riaz
tēdim⁹: scriptura sacra p̄ q̄ttuor suas facies mare est: q̄ cru-
cē annūciat: q̄ nos ad terrā viuentiū ligno portat. Nisi aut̄

Termino

Ps. cxlj.

Deut. xxi.
Gal. iij.
Psal. lcv.
Hier. xi.

Gal. vi.
Ibidē.

DW. iij.

Liber primus

*Esate. xi.
Textus. C.*

Textus.

*Gen. ij.
Gen. xlii.*

Josue. xx.

Exo. xxv.

Ibidem.

Rom. ij.

manus scripturam sacram similem cereret: prope heta minime
dixisset. Repleta est terra scientia domini sicut a que maris
operientis. Sequitur. Et una similitudo ipsarum quattuor.
Et aspectus earum et opera: quasi si sit rota in medio rote
Una similitudo ipsarum est quattuor: quod predicat lex hoc
etiam prophete. quod denunciant prophete: hoc exhibet
euangelium: quod exhibuit euangelium: hoc predicauerunt
apostoli per mundum. Una ergo est similitudo ipsarum quat-
tuor. quod diuina eloquia et si temporibus distincta: sunt tamen
sensibus unita. Et aspectus earum et opera quasi si sit rota
in medio rote. Rota intra rotam est testamentum nouum (si-
cut diximus) intra testamentum vetus: quod quod designat
testamentum vetus: hoc testamentum nouum exhibuit. Ut enim
pauca de multis loquar quid est quod adam dormiente eua
producit nisi quod moriente christo ecclesiam format. Quid est quod
isaac ad immolandum ducitur et ligna portat: are supponit et
vixit: nisi quod redemptor noster ad passionem ductus: lignum si-
bi crucis ipse portauit? Et si sic in sacrificio pro nobis ex hu-
manitate est mortuus: ut tamen immortalis maneret ex diuini-
tate. Quid est quod homicida post mortem summi pontificis ab-
solutus ad terram propriam rediit: nisi quod humanum genus quod
peccando sibi metipsum mortem intulit: post mortem veri sacerdo-
tis videlicet redemptoris nostri peccatorum suorum vinculis sol-
uitur: et in paradisi possessione reparatur? Quid est quod in ta-
bernaculo propitiatorum fieri iubet: super quod duo cherubim
a summitate una: et alterum a summitate altera ex auro mundum
sumo ponunt expandentes alas et operantes oraculum. Quid
est quod se mutuo respiciunt angelis vultibus in propitiatorum: nisi
quod utraque testamenta ita sibi in mediatorum dei et hominum con-
cordant: ut quod unum designat: hoc alterum exhibeat? Quid est
pro propitiatorum: nisi ipse redemptor humani generis designat-
ur? De quo per paulum dicit. Quem proposuit deus propitiationem
per fidem in sanguine ipsius. Quid homo per duo cherubim qui ple-
nitudo scientie dicunt: nisi utraque testamenta signata sunt?
Ex quibus unum a summitate una propitiatorum: aliud vero a
summitate altera stat: quod quod testamentum vetus de incarna-
tione nostri redemptoris cepit prophetando promittere: hoc testam-
entum nouum perfecte narrat expletum. Duo autem cherubim ex au-

Homelia .vi. Fo. xxix.

ro mundissimo facti sunt: quia utraque testamenta pura ac simpliciter veracitate describunt. Expandunt vero alas et otaculum operis: quia nos qui omnipotentis dei oraculum sumus a culpis imminentibus scripture sacre edificatione protegitur. Cuius dum sinas sollicito aspiciamus: ab errore ignorantie eius alis velamur. Duo ergo cherubim in se mutuo respiciunt versis vultibus in propiciatorium: quia utraque testamenta in nullo a se discrepant. Et quasi ad semetipsa vicissim facies tenent: quia quod unum promittit: hoc aliud exhibet: dum inter se positum mediatorum dei et hominum vident. Facies quippe a semetipsis cherubim quaerent si quod unum testamentum promitteret: aliud negaret. Sed dum concorditer de mediatorum dei et hominum loquuntur ut vicissim se respiciunt in propiciatorium intercedunt. Nota ergo in medio rote est quod inest testamento veteri testamento nouum. Et sicut sepe iam diximus quod testamentum veteris: hoc nouum exhibuit: quod illud occulte annunciat: hoc istud exhibitum aperte clamat. prophetia ergo testamenti noui: testamentum vetus est: et expositio testamenti veteris: testamentum nouum. Sequitur. Per quattuor partes earum ibant et non reuertebantur. Quo alibi diuina eloquia: nisi ad corda hominum vadit? Sed per quattuor partes euntes ibant: quia scriptura sacra per lege ad corda hominum vadit: signando mysterium. Per prophetas vadit paulo aperti prophetando dominum. Per euangelium vadit exhibendo quem prophetauerunt. Per apostolos vadit: predicando eum quem pater in nostra redemptione exhibuit. habet ergo rote facies et vias: quia ostendunt sacra eloquia noticiam preceptorum cum exhibitione operum. Et per quattuor partes vadunt: quia distinctis (ut diximus) temporibus loquuntur vel certe quia in cunctis mundi regionibus incarnatum dominum predicant: de quibus apte mox subdit. Et non reuertebantur cum ambularent. hec superius de animalibus dicta sunt: sed non eadem intelligi de rotis quod de animalibus possunt. Rotis quippe signari testamenta diximus. Et testamentum veteris ambulauit quidem: quia per predicationem ad mentes hominum venit: sed post ad semetipsum reuertit: quia iuxta litteram in preceptis suis et sacrificijs usque ad finem seruari non potuit. Non enim sine immutatione permanet: cum in eo spiritualis intelligentia defuit. Sed cum redit

Ibidem.

Textus.

Textus.

Liber primus.

ptor noster in mundum venit: hoc spiritualiter fecit intelligi: quod carnaliter inuenit teneri. Itaque dum spiritualiter littera eius intelligitur: omnis in eo illa carnalis exhibitio uiuificat. Testamentum uero nouum etiam per testamenti ueteris paginas testamentum eternum appellatum est: quia intellectus illius nunquam mutatur. Bene ergo dicitur quod rote euntes ibant et non reuertebant cum ambularent: quia nouum testamentum non rescinditur: dum uetus iam spiritualiter intelligitur. Post se non redeunt: quia uisus ad finem mundi immutabilis persistunt. Ambulant ergo: sed non reuertuntur: quia sic spiritualiter ad cor nostrum ueniunt: ut eorum precepta uel studia aliter non mutantur. Sequitur. Statura quoque erat rotis et altitudo et horribilis aspectus. Quid est quod in scripture sacre eloquio tris hec inesse uarrantur: ut statura: altitudinem: et horribilem aspectum: id est terribilem habere memorentur. Querendum nobis magnopere est: que diuine scripture statura: que altitudo: quis horribilis aspectus dicitur. Sciendum ergo est: quia stare ad vitam congruit bene operatio. Unde per Paulum dicitur. Qui stat uideat ne cadat. Qui etiam discipulis dicit. Sic staret in domino charissimus. Et propheta qui se uita ac moribus ante dominum stare uidebat ait. Uinit dominus in curius respectu suo. Altitudo homo est celestis regni promissio. Ad quam tunc pergitur: quam iam mortalium uite omnia corruptio subiungat. Horribilis uero aspectus est terror gehene: qui sine fine reproborum cruciat: et semper in cruciatu conferuat. Statura ergo in rectitudine predicationis est. Altitudo in celsitudine superne promissionis. Horribilis homo aspectus in minis atque terroribus supplicij sequentis. Scriptura igitur sacra staturam habet: quia mores ad standum dirigit: ut auditorum mentes ad terrenam concupiscentiam non curuet. Altitudinem habet: quia in celesti patria eterne uite gaudia promittit. Horribilem quoque aspectum habet: quia omnibus reprobis gehene supplicia minatur. Ostendit igitur staturam suam in edificatione morum. Ostendit altitudinem in promissione premio. Ostendit horribilem aspectum in terroribus suppliciorum. Recta est ei in preceptis: alta in promissionibus: horribilis in minis. habet staturam cum per prophetam dicit. Qui scilicet te agere uertere: discite benefacere. Querite iudicium subuenite oppresso. iudicate pupillo. defendite uiduam. Et rursum

Textus. E.

I. Cor. x.
Phil. iij.
iij. reg. iij.

Esa. i.

sum. Frange esurienti panem tuum et egenos vagosque indue
 in domum tuam. Cum videris nudum operi eum: et domesticos
 feminis tui ne despereris. habet altitudinem: cum per eundem
 prophetam dicit. Non erit tibi sol amplius ad lucendum per
 diem: nec splendor lune illuminabit te. sed erit tibi dominus
 in lucem sempiternam: et deus tuus in gloria tua. habet hor-
 ribilem aspectum: cum infernum describens dicit. Dies ultio-
 nis domini: annus retributionis iudicii syon. et couertentur
 torretes eius in picem: et famus eius in sulphur: et erit terra
 eius in picem et dentem: nocte et die non extinguetur in semper-
 ternum. Quam beatus quoque Job describit dicens. Terram te-
 nebrosam et opertam mortis caligine: et terram miseram et te-
 nebrarum: ubi umbra mortis et nullus ordo: sed sempiternus
 horror inhabitans. habet staturam: cum per eum dominus propiti-
 us horrorem dicens. Sicut celi noui et terra noua ego stare fa-
 licet coram me dicit dominus: sic stabit semen vestrum et nomen vestrum
 Illi enim veraciter coram domino stant: qui vitam suam in prauitate
 non dissipant. habet altitudinem: cum statim subdit. Et erit me-
 sis ex mense. et sabbatum ex sabbato. et veniet omnis caro ut ado-
 ret coram facie mea: dicit dominus. Quid est mensis nisi perfectio
 dierum: et quid est sabbatum: nisi requies in qua fieri oportet
 nihil non liceat. Mensis ergo ex mense est: quia quod hic perfectio inuit
 illuc ad perfectionem glorie producant. Sabbatum vero ex sabbato
 est: quia qui hic cessant a pueris opere illic quiescant in celesti re-
 tributione. habet etiam horribilem aspectum: cum prius adiu-
 git. Et egredientes et videbunt cadavera viro-
 rum: qui per uariationem sunt in me. Vermis eorum non morietur et ignis eorum non extingue-
 tur. Quid enim horribilius dici: quod cogitari potest: quam danna-
 tionis vulnera suscipere: et dolores vulnerum nunquam finire?
 De hoc horribili aspectu rotarum bene per Sophoniam dicitur
 cum supuenire duris meribus dies iudicii denunciat. Juxta
 est dies domini magnus iuxta et velox nimis: vox diei domini
 amara. tribulabitur ibi fortis. Dies ire dies illa dies tribu-
 lationis et angustie: dies calamitatis: et miserie: dies tene-
 brarum et caliginis: dies nebulae et turbinis: dies tibe et cla-
 goris. Sed quia exterioris rote dicta posuimus: restat nunc
 ut exterius quoque staturam: altitudinem: et horribilem aspe-
 cum proferre debeamus. habet quippe tota interior staturam

Esa. lviij.

Esaie. lx.

Esaie. xxxiij

Job. i.

Esaie. ultimo

Ibidem.

Ibidem

Ibidem

Sopho. i.

Liber primus

- Luce. xxi.** sua: cū p̄ factū euāgelii ad terrena desideria incuruare nos
phibet redēptōis nostri uocibus dicens. Attendite uos
grauentur corda uestra in crapula et ebrietate: aut in curis
huius uite. Habet altitudinē cū de eodē redemptore p̄mit-
Johan. i. tit: dicens. Quotquot autē crediderūt in eū: dedit eis potesta-
tem filios dei fieri. Quid ei hac potēte altit? q̄d hac altitudi-
dine sublimius dici pōt: in qua creat⁹ q̄sq̄ efficii filii? crea-
toris: habet horribilē aspectū: cū de reptobis loquit: dicens
Ibūt in supplicii eternū. Habet staturā: cū ueritas discipu-
los admonet dicens. Uēdite q̄ possidetis et date elemosinam
facite uobis sacculos nō ueterascētes. Habet p̄missionis al-
Mat. xxv. titudinē: cū dicit. Ueniēt ab oriente et occidēte: et recumbent
Lu. xij. cū abraham. et isaac. et iacob in regno celozū. Habet horri-
Wat. viij. bilem aspectum: cū subdit. Filij autem regni eūicientur in
tenebris exteriores: ibi erit fletus et stridor dentium. Quis
bus rursū uoce ueritatis dicit. Uos in peccatis uestris mo-
Ibidem niemini. Habet staturā: cū primi pastoris uocib⁹ dicit. Mi-
Johan. viij. nistrare in fide uestra uirtutē. in f̄tute autē scientiam. in sciē-
ij. Pet. i. ti: autē abstinētiā. in abstinētiā autē patientiam. in paciē-
tia autē pietates. in pietate autē amorē fraternitatis. in amo-
re autē fraternitatis charitatē. Habet altitudinē: cuius paulo
post dicit. Sic ei abundāter ministrabit uobis introitus in
Ibidem. eterno regno dñi et saluatoris nri iesu xpi. Qui rurs⁹ bonis
pastoribus pollicet dicens. Cū apparuerit princeps pasto-
rum: p̄cipietis immarcessibilem glorie coronā. Habet horri-
bilē aspectū: cū dicit. Adueniet autē dies dñi ut fur: in qua
celi magno impetu trāsient: elemēta h̄o calore soluentur.
ij. Pe. ij. Cū hec igit̄ oia dissoluēda sint: quales opz uos esse in san-
ctis uersationib⁹ et pietatibus: expectātes et p̄perātes in
aduentū diei dei: p̄ quā celi ardētes soluent. elemēta uero
ignis ardore tabescēt: Habet staturā: cuius per Paulum nos
a terrenis desiderijs erigit dicens. Mortificate mēbra ue-
Col. ij. stra: q̄ sunt sup terrā: fornicationē: immundiciā: libidinem.
cupiscētiā: malam: et auariciā: q̄ est idolorū fuitus. Habet
Ibidem altitudinē: cū p̄mittit dicens. Uita ūra abscondita est cū xpo
in deo. Cū em̄ xps apparuerit uita ūsa: tūc et uos appare-
i. Thess. i. bitis cū ipso in gl̄a. Habet horribilē aspectū: cum minatur
dicens. In reuelatione dñi nri iesu xpi de celo cum angelis

Homelia. vii. Fo. xxxi.

ut uis es? in flamma ignis: dātis vindictā his q̄ nō nouerūt
desūt q̄ nō obediunt euāgelio dñi n̄si iesu xp̄i q̄ penas da-
būt in iteritu eternas a facie dñi. ⁊ a gl̄a virtutis ei⁹. habz
staturā: cū nos admonet dicēs. Videte ne q̄s alicui malum
p̄ malo reddat: sed semp̄ q̄s bonū est sectamini in inuicē ⁊
in oēs habet altitudinē: cū pmittit dicēs. Si commorimur
⁊ cōquiescimus. si sustinem⁹ ⁊ cōregnabim⁹. Et rursus. Nō
sunt cōdigne passiones hui⁹ t̄pis ad futurā gl̄iam q̄ reuela-
bit in nobis. habet horribilē aspectum: cū minatur dicens.
Terribilis q̄dē expectatio iudicij: ⁊ ignis emulatio que cō-
sumptura est aduersarios. Qui rursus ait. horēdus est in-
cidere in man⁹ dei uiuētis. Que oīs breui quocq̄ sn̄ia strins-
sit dicens. Ut possitis comprehendere: cum oībus sanctis
que sūt latitudo: longitudo: sublimitas: ⁊ profundum. La-
ta quippe est charitas: quia et inimicorum dilectionem ca-
pit: et per eam charitatem que nos omps de⁹ late diligit:
etiā longanimiter portat. hoc ergo nos debemus exhibe-
re proximis: q̄s indignis nobis a creatore n̄ro conspicim⁹
exhiberi. Latitudo itaq̄ et longitudo ad staturam perti-
net: quia per amorem mores dilatat: vt fraterna mala cha-
ritas lōganimitē portet. Sublimitas autē est eternoz illa
remuneratio p̄miorū de cui⁹ inēsitate d̄r. Quz nec oculus ui-
dit: nec auris audiuit: nec in cor hoīs ascendit: q̄ preparauit
de⁹ diligētib⁹ se habz q̄ in sublimitate altitudinē: q̄: eter-
na sc̄oz gaudia nulla nunc p̄ualēt cogitatione penetrari.
Profundum q̄q̄ est illa inestimabilis dānatio supplicioz
que eos quos susceperit: in imis demergit. In quibus sacra
eloq̄a horribilē aspectū habēt: q̄: testimabilē terrore audi-
entib⁹ incutiūt: cū supplicia inferis loquunt. Bñ q̄ d̄r. Staturā
quocq̄ erat rotis: ⁊ altitudo: horribilis aspect⁹. Quia
scriptura sacra in vtroq̄ testamēto ⁊ amonēdo recta est: et
pmittēdo alta: ⁊ minādo terribilis. hec nos f̄res k̄m̄i ho-
dierna die largiente dño dixisse sufficiat: vt ad differenda
ea q̄ subiūcta sunt ocio repati redeam⁹: in auctore oīm deo
et dño n̄ro iesu xp̄o p̄sidentes. Qui uiuit ⁊ regnat cū p̄fe in
unitate sp̄s̄s̄cti deus. Per oīs secula seculozum. Amen.

i. Theſ. v.
Ro. viij.
Ibidem.

hebre. v.
Ad hebre. x.
Ephē. iij.

Textus.

Homelia septima.

Liber primus

Et totū corp^o oculis plensū i circuitu ipsarū quattuor. Cūq; ābularent aīalia ābulabāt p iter z rote iuxta ea: z cuz eleuaret aīalia de tra eleuabantur simul z rote. Quocūq; ibat spūs: illuc eunte spū z rote piter eleuabant sequentes eum. Spūs enī vite erat in rotis. Cū eūtib^o ibāt z cū stantibus stabant et cū eleuatis a tra piter eleuabant z rote sequentes ea: qz spūs vite erat in rotis. Et similitudo super caput aīaliū firmamēti quasi aspect^o cristalli horribilis et extenti sup capita eorū desup. Sub firmamēto autē penne eorum recte alterius ad alterum. Unumquodq; duabus alis velabat corpus suum z aliter similit^o velabatur.

ps. vij.

Sicut nostis fratres km̄: cōsuetudo pphete ē nunc ista nunc illa spicere: z ab aliis in aliud subito sba diriuare. Sicut psalmista cū de domino loqueret: dixit. Deus iudex iustus fortis et patiens nunquid irascitur per singulos dies. Nūc conuertamini gladium suum vibrauit arcum suum tenebit et parauit illum: z in ipso parauit vasa mortis: sagittas suas ardentibus effecit: Repente subiungit. Cōcepit dolorem: ei peperit iniquitatem. Lacum aperuit z effodit eum et incidit in foueam quā fecit. Ecce cum dñs narraret iusticiā: quasi nō mutata voce repente p̄tōris intulit culpam. Quod vnū me exēpli causa dixisse sufficiat. Qz quisquis in pphētis vsū lectionis hz q̄ crebro ista faciat: non ignorat. Vñ nūc ezechiel ppheta cū de rotis loqueret adiungit

Homelia. vij. Fo. xxxij.

Et totū corpus plēnū oculis in circuitu ipsorū hūmor. Qui **Textus.**
enī nō ipsaz: sed ipsorū dixit: pfecto indicat: qz repēte ser-
mo ei⁹ a rotis ad aialia rediit. Per q̄ nimirū perfecti quicqz
vt predictum est designantur Corpora itaqz animalium id
circo plena oculis describūtur quia sanctorū actio ab om-
ni parte circumspecta est bona desiderabiliter prouidens
mala solerter cauens. Et hoc est laboriosius quia sanctorū
mens vehemēter inuigilat: ne se ante eorum oculos mala
sub bonorum specie abscondant. Circūspecta ergo est vita
sanctorum ne sic sit libera vt superba sit quia sepe superbia
excedit in verbis: et audiri appetit libertas puritatis. Ne
sic sit humilis vt formidolosa quia aliquando timor restris
sit anim: et loqui que recta sunt non presumit. Sed tñ in ipsa
timida cogitatione humilitatem esse se simulat. Ne sic sit
parca vt tenax sit: qz plerūqz tenacia parsimonia appetit
estimari vt iuste ac necessarie videat tenere: q̄cqd egēti p-
rimo misericordit nō vult sp̄dere. Ne sic sit misericors vt
effusa sit: qz nōnunq̄ effusio esse mlam putat. Aliud enī est
pietatis studio necessaria p̄mis dare: atqz aliud ea que
possidet sine mercedis intētiōe dispergere. Quicqd ergo
agit: in radice intētiōis p̄sandū est q̄ merito apud iudicis
creatoris habeat. Vñ et idē creator dicit. Si oculus tu⁹ sim-
plex fuerit totū corpus tuū lucidū erit. Oculi videlicet in-
tētiōe: corpus vō actionē nosans. Qz si nra intentio apud
Deum simplex fuerit: in ei⁹ iudicio nra actio tenebrosa non
erit. Itē qz sc̄i viri solerter inuigilāt: vt se vndiqz aspiciāt
et vbiqz custodiāt. Ne aut mala ppter ea ipsa appetāt aut
hec eadē sub specie bonorū agant: sc̄s de se eis vitia virtu-
tes esse mētiānt totū corp⁹ plēnū in circuitu oculis habent
qz ois eorū actio puidētia sollicitudinis et replet: et circums-
dat. hinc est q̄ paul⁹ ap̄s dñi cuidā penitenti de p̄petrato
facinore cothibos prosp̄ceret voluisse misereri: ait. Si cui
aliquid donastis et ego. Nā et ego nō donavi propter vos in
p̄sona xp̄i vt nō circūueniamur a sathana. Non enī ignora-
mus cogitationes eius. Si enī parendū erat cur se humili-
tati tante voluntati discipulorū magister egregius sociat.
vt neqz ipse a discipulis neqz ab eo discipuli in compassio-
nis causa diuisi viderent: nisi quia sollicito puidēte oca-

Matth. vi.

ij. Cor. ij.

Liber primus

lo attendit quod plerūq; dum alter donat: alter irascitur.
Et quale est iam misericordie sacrificium quod cum discor-
dia proximi offertur. Unde recte ait. Ut non circumuenias
mur a sathana. Non enim ignozam⁹ cogitationes ei⁹. Quae
videlicet inde in alterius corde rixe malum solet immittere.
Vnde alterum conspicit pietatis negocium fecisse. Imper-
fectum enim bonum est quod sic agitur vt (ne quid ei ex a-
lio latere male surrepat) non attendatur: nisi forte hoc qd
sine cuiuspiam scandalo fieri non potest culpa sit non fecit
se. hoc vero ideo dicimus: vt votum nostrae dilectionis faci-
amus qz in nostro bono opere aliqui cauendum est scanda-
lum proximi: aliquando vero pro nihilo contemnēdū. Qd
in ipso nostro auctore didicimus: qui dum tributum petro
inquisito peteretur: prius paradigma preposuit: per quod
se nihil debere respondit dicens. Reges terre a quibus ac-
cipiant tributum vel censum s filijs suis an ab alienis. Cum
diceretur ab alienis: illico respondit. Ergo liberi sunt
filij. Sed postq; liberum se esse monstrauit: ne fortasse scan-
dalum cuiq; faceret: subdidit. Ut autē non scandalizemus
eos. vade ad mare et mitte hominum: et eū piscem qui prius
ascenderit tolle ⁊ aperto ore eius inuenies staterem: illum
sumens da eis pro me et te. Qui rursus cum diceret: quia
omne quod in os intrat non coinquinat hominem: tunc ac-
cedentes discipuli dixerunt ei. Scis quis pharisei audito
verbo scandalizati sunt. At ille respondens ait. Omnis pla-
ntatio quam non plantauit pater me⁹ celestis eradicabitur.
Sinite illos: ceci sūt ⁊ duces cecorum. Ecce magistra veri-
tas ne in quorūdam cordibus scandalum signeretur: quod
non debuit tributum dedit. Et rursus quia generari scan-
dalum in quorūdam cordibus contra veritatem vidit in
suo eos scandalo remanere permisit. Et qua re nobis con-
siderandum est: quia inq̄stum sine peccato possumus: vita-
re proximorum scandalum debemus. Si autem de verita-
te scandalum sumitur: vtilius permittitur nasci scandalum
q̄ veritas relinquatur. Corpora ergo animalium plena
sunt oculis: euz se hinc inde caute circumspeciant. Sed sci-
dum nobis est: quia sepe dum alios reprobos intendimus:
At vt alia negligamus. Et vbi negligimus: ibi proculdu-

Mat. xvij.

Mat. xv.

Homelia. vij. Fo. xxxij.

bio oculū nō habemus. Nā phariseus ille q̄ ascenderat in
templū orare (testāte euāgelio) q̄ dixit agnouim⁹. Aut enī.
De⁹ gratias ago tibi. Recte ergo gratias deo agebat: a q̄
acceperat bona que fecerat. Qui etiam subiūgit. Quia nō
sum sicut ceteri homin: raptores iniusti adulteri velut etiam
hic publicanus: ieiuno bis in sabbato: decimas do omniū
que possideo. Ecce ad exhibēdā mlam: ad referendas deo
gratias oculū pharise⁹ habuerat: sed ad humilitatis custo
diam oculū nō habebat. Et qd̄ prodest qd̄ contra hostium
insidias pene tota ciuitas caute custodit: si vnum foramen
apertū relinquit vñ ab hostib⁹ intretur. Quid ergo pdest
custodia que pene vbiq; circumponitur: quando ininicia
tota ciuitas per neglectū loci vnus aperit: pharise⁹ autē
qui ieiunijs erubuit: decimas dedit: deo gratias retulit: q̄
si pene per circuitum in sue ciuitatis: custodiam vigilauit.
S; qz vnū in se foramē superbie non attendit: ibi hostem p
tulit: vbi per negligentiam oculum clausit. Quia ergo scō
rum mentes vndiq; se circumspectantes inuigilāt. atq; in of
ficio opere pauoris ⁊ sollicitudinis oculum circumducunt: ne
aut praua agant: aut recta q̄ precepta sunt non agant: aut
bonis actibus expletis in suis cogitationibus intumescent
et tanto graui⁹ offendāt quāto iusti videntur foris: ⁊ ocul
ti⁹ peccant. Recte dī. Totū corpus eorum plenum oculis i
circuitu. Sciendum quoq; in trāslatione veteri non habet
totum corpus eorum in circuitu: s; dī dorsa eorū plena ocu
lis. Que videlicet sentētia ab efficacionis intellectu nō dis
crepat. Ea enim que sunt in facie: sepe etiaz peccatores ho
mines custodire solent. Iusti aut̄ viri qz se in eis custodiunt
q̄ in p̄optu ⁊ in facie nō vidētur in dorsis oculos hēre refe
runt. Qui ergo et ea q̄ in oculis sūt discutiūt: atq; ab ipsis
se custodiunt q̄ latent: profecto oculos in dorsis habēt. Qd̄
tñ intelligi ⁊ aliter pōt: qz ea q̄ sunt ante faciem nostram vi
dem⁹: dorsa aut̄ nostra ali⁹ in nobis videt ⁊ nos videre nō
possumus. Qz aut̄ sancti viri solerter se aspiciunt in quibus
ab alijs iudicari p̄nt: ⁊ districte se vidēt sicut sepe districte
ab alijs vident: q̄ in se nec ea q̄ latere poterunt ignorāt: lu
mē in dorsum portāt. Sequitur. Cūq; ambularet aialia: am
bulabāt parit ⁊ rote iuxta ea. Et cū eleuaret aialia de tra

Luce. xviij.

Textus.

Textus.

EE. i.

B.

Liber primus

elevabantur: rote: ambulat aialia: cū scī viri in scriptura sacra intelligūt: quemadmodū mortaliter vivūt. Elevantur a terra aialia: cū scī viri se in contemplatione suspendunt. Et q̄ unusquisq̄ sc̄ōz q̄to ipse in scriptura sacra p̄fecerit t̄to hec eadem scriptura sacra p̄ficit apud ipsū. Recte d̄r Cū ambularent aialia: ambulabant p̄ter ⁊ rote ⁊ cū elevarent aialia de terra: elevabantur sicut ⁊ rote: q̄ divina eloquia cū legēte crescunt: nā t̄to illa quisq̄ alti⁹ intelligit: q̄to altius in eis intēdit. Cū nec elevant rote si nō elevant aialia q̄ nulli legentū mētes ad alta p̄fecerint divina dicta velut in imis nō intellecta tacēt. Cū ei legēti cuilibet sermo scripturę sacre (si tepidus videt sensus divini eloqui) eius mētem non excitat: et in cogitatione sua nullo intellectu lumine emicat: rota et ociosa ⁊ in terra est: q̄ aial non elevat a terra. At vos si aial ambulet. i. bene vivendi ordinem q̄rat: et p̄gressum cordis invenient: quemadmodū gressū boni operis ponat: ambulat p̄ter ⁊ rote: q̄ t̄tū in sacro eloquio p̄fectū inuenis: q̄tū apud illū ipse p̄feceris. Si enim pennatum animal sese in contemplatione tenderet: rote p̄tinus a terra subleuantur: q̄ terrena non esse intelligit nō prius in sacro eloquio iuxta terrenum morē dicta credidisti. Sic q̄ ut scripture sacre verba eē celestia sentias: si accensus p̄ cōtēplationis ḡfaz temetipsum ad celestia suspēdas. Et mira atq̄ ineffabilis sacri eloqui v̄tus agnoscit: cum superno amore legentis animus penetrat: q̄ ḡ aial ad alta se subleuat: rota volat. Sequitur. Quocūq̄ ibat spūs: illuc eunt spiritū ⁊ rote pariter leuabantur sequentes eum. Quo enim spūs legentis tendit: illuc et divina eloquia leuantur: q̄ si in eis altum quid videndo et sentiendo q̄sieris: hec eadē sacra eloquia tece crescūt: in altiorib⁹ ascendūt. Bene autē de eisdem rotis d̄r: sequentes eum. Legentis enī spūs si q̄d in eis scire morale aut hystoricū querit: sensus hunc moralem hystorie sequitur. Si q̄d typicū: mor figurata locutio agnoscit. Si q̄d p̄tēplatiū: statim rote q̄si pēnas accipiunt ⁊ in aere suspendunt: q̄ in verbis sacri eloqui intelligenti celestis aperit. Quocūq̄ ibat spūs: illuc eūte spūs ⁊ rote pariter leuabantur sequētes eum. Rote enim spiritum sequuntur: quia verba sacri eloqui (ut sepe iam dictum est) iuxta

Textus.

Homelia. vii. Fo. xxxiij.

sentum legentium p̄ intellectum crescunt. In vna eadē
q̄ scripture snia: ali^o sola hystoria pascit: ali^o typica: alius
vero intelligentiā p̄ typū cōtēplatiuā querit. Et fit plerūq̄
q̄ vt (sicut dictū est) in vna eadēq̄ sentētia: cōtra siml̄ tria
valeat inueniri. Moyses ei cū de ardētī rubo vocatus fuit
set: accessit p̄topi^o vt videret visum: et ecce rubus ardebat
et non consumebatur. Magnū est hoc miraculū. Si solā in
eo hystoria req̄ras: est vñ legētis nutritiū anim^o: vt videas
q̄d in ligno ignis ardeat: et nō consumat. At vero si typicaz
intelligentiā q̄ras: quid flāma: nisi legē de qua scriptus
est in dextera ei^o ignea lex: Et quid rube^o ille: nisi iudaicū
pp̄m designauit pctōrum suozū sp̄inis obstrum? S; rubus
ardens consumi non potuit: quis iudaicus pp̄s et ignem q̄
dē legis accepit: et tamen peccatorū suozum sp̄inas non de
seruit: nec eius vitia diuini sermonis flāma concremauit.
Fortasse in hoc facto ali^o maiora p̄ typū cōtēplari desi
derat: huius q̄ sensus excreuit: eleuant pariter et rote. In
ter hoies enim p̄fect^o hō fact^o est vnū^o dei filius q̄ sua pec
cata non habuit: sed sp̄inas nostre neq̄te suscepit: atq̄ vsq̄
ad passiōē p̄ nobis humiliari dignat^o est: et in semetipso
ignem tribulationis nostre suscipere. Sed arsit et non arsit.
q̄ ex humanitate est motuus et tamen immortalis ex diuini
tate p̄mansit. Suscepit a nobis vnde sacrificiū fieret p̄ no
bis: et tamen impassibilis atq̄ incommutabilis p̄mansit in
proprijs: vt nos cōmutaret a nostris. Alius, fortasse hysto
rie moralitatem: atq̄ per allegoriam intelligentie contem
platiōē requirit. Paret cunctis iuxta hystoriam hoc q̄d in
lege scriptū est: vt turtur que p̄ peccaco offerit: retorq̄atur
caput eius ad pennulas: ita vt collo inherat et nō penitus
abūpat. In quibus verbis dubius legentibus sensus hysto
ricus non est. Sed si hec intelligere moraliter requiras: az
situr rota dum ad moralem intelligentiam ducitur sacri
verbi sententia. Nos enim ipsi in omnipotentis dei sacrifi
cium esse turtur debemus: ita vt caput nostruz retorquet
ad pennulas. i. animus ad virtutes. Nos enim immerito p̄
caput mentem intelligimus: q̄ sicut caput corp^o: ita mens
actiones regit: s; caput ad pēnulas retorq̄ri p̄cipiē: vt ea q̄
bilis facias: vt os ad opa p̄ūgas. Nec itaq̄ caput abscidē
E. ij.

Ero. iij.

Deut. xxxij.

Le. i. r. v.

Liber primus

Ro. xliij.

Ephē. i.

Textus.
C.

Exodi. xxxliij.
Nūe. xxxv.
Act. v.

dum est: vt a corpore diuidat: s; ex parte decisū corpori suo
iubet inherere. Quia videlicet mens nra a carnali delectatione
ne incidenda est: s; a carnis cura necessāria incidēda nō est.
hinc enī scriptū est. Carnis curā ne feceritis in desiderijs.
Que ḡ in desiderijs fieri phibet: pculdubio in necessitate
cōceditur. Caput ḡ turturis ex pte abscisū est: ex pte inhe-
ret. vt sicut dictū est ⁊ a voluptate carnis mēs nra incisa sit:
et tñ a necessitate non sit abscisa. Quōd si hoc sacrificij genui-
sub typica redemptoris nri intelligentia ali^o ad contēplā-
tionem requirat. Ascendat ergo ad fortiora animus: eleuat
tur animalia: vt elcuent partiter ⁊ rote. Quis ei caput nri
est: nisi redemptor ḡnis humani: De q̄ scriptū est. Ipsum
dedit caput supra omnem ecclesiam: q̄ est corp^o ipsi^o. Quō-
tū iudei persequerentur: nomen eius delere de terra con-
tū sunt. Cūq; eum crucifixum et sepultum viderunt: hūc se
ab amore omnium diuississe crediderunt. S; caput turturis
et incisū est et tñ a suo corpore diuisum nō est: quia ex eo q̄
p nobis mortem ptulit: oēs nos sibi verius in ipsa sua mor-
te pūxit. Et p hoc q̄ se nris oculis visibiliter: subtraxit: no-
stris se mētib^o insubilit^o radicauit. Caput ḡ turturis incisū
inheret corpori: q; p nobis quidē redemptor nri passus est:
sed a nobis separat^o per passionē non est. Quia igitur di-
cta sacri eloquij cum legentium spūs excrefcunt: recte num-
dicitur. Quocūq; ibat spūs: illuc eunte spūs ⁊ rote pariter le-
ugbantur sequentes eum. Et subditur. Spūs enī vite erat
in rotis. In rotis enim spiritus vite est: quia per sacra elo-
quia dono spiritus viuificamur: vt mortifera a nobis ope-
ra repellam^o. Potest enim intelligi: quia spiritus vadit cu-
legentis animam diuersis modis ⁊ ordinibus tangit deus: q̄
hūc p verba sacri eloquij mō i zelo excitās ad vltionem eri-
git. mō ad patientiā mitigat: mō in pdicationē instruit: mō
ad pntē lamētā pūgit. S; curram^o breuiter p hec apd ver-
ba q̄ dixim^o: ⁊ videam^o quō sequūtur rote spm q̄ vite spūs
dī: rotis inesse perhibet. Certe si legentis anim spūs vite in-
zeli feruore tetigerit: pūm^o in sacris eloquijs videt q̄ mor-
tes ad castra rediēs: ⁊ pplm p idola peccatis cognoscen-
hūc p feruore in spūs gladius strauit: q̄ fines psequēdo
xuria irā dñi gladio placuit: q̄ petrus sibimet mētentes

Homelia. vii. Fo. xxxv.

verbo ptulit ⁊ occidit: q̄ paulus negligētib⁹ discipulis vir
sa minatur. Si vite spiritus legentis animum ad seruādā
patientiam tangit: statim sequuntur et rote: quis in sacris
eloquijs inuenit q̄ moyses ⁊ aaron cum loquentes rectam
psecutionem populi passi sunt: ad tabernaculum cucurre-
runt: pro ipso populo exortātes quem fugiebant. Sanctā au-
tem eorū mens ⁊ timorem supbientium pertulit: et tamen
contra eos ad odiū non erupit. Patientia enī vera est q̄ et
ip̄m amat quē portat. Nā tolerare s̄ odisse nō est: virt⁹ mā-
suetudinīs: s̄ velamentum furoris. In eisdē q̄s eloquijs in-
uenit q̄ samuel de principat⁹ culmine deiecit⁹: orasse se etiā
p̄ deycientib⁹ constitetur: q̄ nemo sanctorū ad celestē glo-
riam: nisi patientiam seruando peruenit q̄ ip̄e auctor: ⁊ res-
demptor generis humani sputa: colaphos spineam coro-
nam: crucem: lanceam ptulit et tamen p̄ persecutorib⁹ or-
uit. Si vite spiritus legentis animum ad studium predica-
tionis excitat: statim sequuntur et rote: q̄ in sacris eloquijs
inuenit: moyses iudē dño cōtra egyp̄ti regem in quantis
se pdicationib⁹ libere h̄bis erexit: q̄ stephan⁹ iudeis p̄si-
dis diceret: vos semp̄ spiritui sc̄o restitistis. nec inter lapi-
des timuit: q̄ petrus fustib⁹ cesus ne in noie iesu loqr̄t: cū
magna libertate respondit obedire oportet deo magis q̄
hoib⁹: q̄ paulus cethenaz vinculis stringitur: s̄ tñ h̄bus
dei nō est alligatū. Si vite sp̄s ad p̄nie lamētā p̄ungit: se-
quant⁹ prin⁹ rote: cū scripture sacre h̄ba dauid p̄niam pro-
ferūt: q̄ rex resp̄sus a p̄pheta: q̄ subiect⁹ celesti: regi nō
fuit subiecto increpātī nō erubuit cōfiteri q̄ fecit: q̄ publi-
can⁹ q̄ reatū sue neq̄tie cognouit: ⁊ si iniust⁹ ad tēplū venit
iustificatus a tēplo rediit: q̄ petrus negatiōis maculas la-
chrymis lauit: q̄ latro q̄ in cruce cognouit culpā: in ipsa iā
morte luenit veniā. De q̄b⁹ adhuc rote eadē p̄pheta repli-
cat atq̄ subiūgit. Cū eūib⁹ ibāt ⁊ cū stantib⁹ stabant: ⁊ cū
eleuatis a terra pariter eleuabātur: ⁊ rote sequētes ea: q̄
sp̄s vite erat in rotis. Nec sicut nostis fratres charissimi
et maxima pte iā dicta sūt: s̄ iterata descriptiōe narrant.
Nec nos itaq̄ pigest eades breuiter exponēdo repeterē q̄
sp̄s per p̄phetā dignat⁹ est replicando narare. Hoc enī
sōlū in his h̄bis nouū dicit q̄ dictū est: cū stantib⁹ stabant

EE. iij.

i. Cor. iij.
Nū e. xx.

i. Re. viij.

Exo. xv.
Act. viij.

Act. v.
Phili. i.
ij. Re. xij.
Lu. xvij.
Lu. xxvi.
Lu. xxij.
Textus.

Libet primus

Sunt autem quidam qui vsq; ad hoc proficiunt: vt terrena que accipiunt bene dispensare nouerint: misericordie opib; intendant: oppressis subueniant: hi videlicet vadunt in eo qd se ad proximi utilitatem tendunt. Cum his ergo rote graduntur: quia sacra eloquia dictorum suorum passim in eis itinere disponunt. Et sunt alij qui in fide quam acceperunt ita ad tenendum fortes sunt: vt aduersis quibusq; resistere valeant: et non solum minime ad peruersitates trahuntur p; fide: sed etiam peruersa loquētes ipugnet: eosq; ad rectitudinē trahant. Cū istis stantib; stant etiam rote: q; in eis rectitudinē suā sacri eloqui verba cōfirmant: cum in eis audiunt: stant et tenere traditiones quas didicistis. Et rursus aduersarius vester dyabolus tanq; leo rugiens circūcūq;rens quem deuoret: cui resistite fortes in fide. Et sunt alij qui omnia terrena despiciunt: nulla que pretereunt possidere dignantur: et in dei se (vt predictum est) contemplatione suspendunt. Cum his ergo eleuatis et rote pariter leuatur: quia inq̄tum quisq; ad alta profecerit: intrin; et sacra eloquia de altioribus loquitur. Vadūt ḡ animalis ad utilitatē primū: stat ad custodiā sui: eleuāt ad cōtemplationē dei. S; r rote pariter vadūt: stat: r eleuātur: q; q̄st a sacra lectio talis inuenitur: q̄lis r sit ipse a q̄ q̄rit. Ad actiā enī vitam p̄fecisti: ambulat rectū. Ad imobilitatē atq; q̄stantiam spūs p̄fecisti: stat rectū. Ad cōtēplatiā vitā p; dei gratiā puenisti: volat rectū. Et rursū subditur. Quia spūs vite erat in rotis. Quō idcirco sc̄do d; vite spūs in rotis esse q; scripturae sacre duo sunt testamēta: q; vtrāq; dei spūs scribi voluit vt nos a morte aie liberaret. Vel certe q; duo sunt p̄cepta charitatis: dilectio videlicet dei: et dilectio proximi: per que vtrāq; nos sacre scripture dicta viuificant. Sc̄do ḡ d; spūs vite erat in rotis q; dilectionē dei r proximi capim; in eloquiis diuinis. Per p̄cepta enim scripture sacre reuiuifimus: q; mortui in culpa iacebam;. Un; d; ipotēt; d;no p; psalmistā d;. In eternū nō obliuiscar iustificationes tuas: q; in ipsis viuificasti me. Iustificationes enī p̄cepta d;ni dicunt; in quib; nō corrigēdo iustificat. De q̄b; psalmista aperit; dicit. In tuis iustificationibus meditabor: non obliuiscar sermones tuos. In eis itaq; nos viuificat: quia p; hec nobis

ij. Thes. ij.
4. pe. v.

Textus.

ps. cxvij.

Homelia. vij. Fo. xxxvj.

piritalen vitā demōstrat eāq; p̄ affiatū spūs n̄ris mētibus
infundit. Quod q; quotidie per donū gratie in electorū mē-
tibus agitur: spiritus vite erat in rotis. hec nobis scriptu-
ra in tenebris vite presentis: facta est lumen itineris. Hinc
etenim petrus ait. Cui benefactis intēdentes quasi lucer-
ne lucenti in caliginoso loco. Hinc psalmista dicit. Lucerna
pedibus meis verbum tuū domine: et lumen semitis meis.
Scimus tamen quia et ipsa nobis nostra lucerna obscura
est: nisi hanc nostris mentibus veritas illustret. Unde ite-
rum psalmista ait. Quoniam tu illuminas lucernam meā
dñe: deus meus illumina tenebras meas. Quid enim lucer-
na ardens: nisi lumen est? Sed lumen creatum nobis nō lu-
cet: nisi illuminetur a lumine nō creato. Quia ergo omni-
potens deus ad salutem nostrā sanctorum testamentorū dicta
et ipse creavit: et ipse aperuit: spiritus vite erat in rotis. Se-
quitur. Et similitudo super capita animalium firmamenti
quali aspectus cristalli horribilis extēti super capita eo-
rum defuper. hec largiente domino duobus modis exponi-
mus: vt lectus iudicio quod eligendum censeat relinquas-
mus. Possunt em̄ firmamēti nomine celestes potestates in-
telligi. Quod firmamētū recte quali aspectus cristalli dicitur:
quia videlicet cristallum forte quidem nimis est: sed
et aqua solidatur. Et natura angelica quando creata est:
liberū arbitrium accepit: vtrum vellet in humilitate persis-
tere: et in omnipotētis dei conspectu p̄manere: an ad sup-
bias laberet: et a beatitudine caderet: p̄ similitudinē aqua fuit.
Sed q; cadentibus aliq; sancti angeli in sua beatitudine pre-
sisterunt: atq; hoc acceperūt in munere: vt iam cadere om-
nino nō possent. Et eis natura sua: q; iā deici matabiliter nō
pōt: quasi in magnitudine cristalli durata ē. Quō cristallus
horribile et extēsum sup capita animalium dicitur. q; ille p̄tates an-
gelice q; oipotētis dei aspectu assistūt: nobis adhuc in hac
corruptiōe positus: terribiles atq; pauēde sunt. Quaz nūc
gaudia q; sensum n̄rarū mētū excedūt: sup capita animalium
esse memorant. Quis ei in carne corruptibili positus cōpre-
hendere valeat q; sit illa angelorū ineffabilis et sine fine le-
ticia? Que b̄tando sine defectu vultū videre creatoris: at-
q; in ei⁹ delectatiōe sine imutatiōe p̄sistere? Pōt autē fir-

i. Pe. li.
ps. cxvij.

ps. xvij.

Tertius
D

Et. iij.

Liber primus

firmamēti nose ipse p figuram noster redēptor intelligi ver⁹
deus sup oia ⁊ factus inter oia hō pfectus: in quo nra natu
ra apud patrē cōfirmata est. De quo etiaz p psalmistā p
phetādo b̄t. fiat man⁹ tua sup vix dextere tue: ⁊ sup filijs
hois quē pfirmasti tibi. h̄hana etēsi natura p̄m̄q̄s a crea
tore oim suscipere: terra erat. Nā firmamētū non erat.
Peccatori q̄ppe homini dictū est. Terra es: ⁊ in terrā ibis
Et postq̄ assumpta est ab auctore oim: atq̄ in celis suble
uata ⁊ sup angelos ducta firmamētū facta est q̄ terra fuit.
S; firmamētū qd̄ aspiciē cui⁹ habeat similitudinēz subinfert
cū dicit. Quasi aspect⁹ cristalli horit illis. Cristalluz sicut
dictū est ex aqua cōgelascit ⁊ robustum fit. Scim⁹ hō q̄ta
sit aq̄ mobilitas. Corpus autē redēptoris nri qz vsq̄ ad mor
tē passioib⁹ subiacuit: aq̄ s̄tē iuxta aliqd̄ fuit. Qz nascēdo:
crescēdo: lace scēdo: esuriēdo: moriēdo: vsq̄ ad passionem
suam p momēta tēporū mobiliter decurrit. Cui⁹ cursum p
pheta intuēs ait. Exultauit ḡigas ad currendā viā. Sed
qz p resurrectionis sue gl̄iam ⁊ ex ipsa sua corruptioē in in
corruptionis virtute cōualuit: q̄si cristalli more ex aq̄ duruit:
vt in illo ⁊ hec eadē natura eēt: ⁊ ipsa q̄ ita fuerat corruptio
nis mutabilitas nō esset. Aq̄ ḡ in cristallū nra est: qn̄ corru
ptionis ei⁹ firmitas p resurrectionē suā ad incorruptionē
est firmitatē mutata. S; notādū q̄ hoc cristallū horribile
i. pauēdum b̄t. Quis ⁊ sit nesciat cui⁹ pulchritudinis sit cris
tallum: Et mix quō i hoc cristallo ueniat pulchritudo cū
pauore: S; oibus vera sciētib⁹ cōstat qz redēptor h̄iam ge
neris cū iudex apparuerit ⁊ speciosus iustis: ⁊ terribilis e
rit iniustis. Quē em̄ māsuētū aspiciūt electi: hūc eūdē pauē
dum atq̄ terribilē p̄spiciūt reprobi. S; hūc iō tūc electi ter
ribilem nōvidebūt: qz mō terrore illi⁹ p̄siderare nō cessant
Studiose ei p̄derāt q̄s terribilis ad iudiciū ueniat: culpā
anteactas des̄t̄: iminētes declinant. Pauore illius q̄t̄ dicit
ante oculos mētis ponūt: ⁊ qn̄ tremēd⁹ appareat sine celsi
tatione suspecti sūt. Atq̄ q̄tidie timēdo agūt ne qn̄ uenerit
p̄timeat. Silitudo ḡ sup capita aialū firmamēti: q̄si aspe
ct⁹ cristalli horribilis. Et qz ipse pauor ei⁹ quē in suis cogi
tationib⁹ tenēt eoz mētes p̄regit: recte subiungit. Ex̄cti
super capita eorum desuper. Firmamētū hoc quod in s̄t

ps. lxxix.

Sen. iij.

Textus.

ps. xvij

Homelia. vij. Fo. xxxvij.

multitudine cristalli sup capita eorum animalium apparet
et horribile et exterrum est: qz bonoru mentes vnde terret
inde ptegit. Si enim pauendus in eoru cordibus non esset
pfector: et modo a peccatis et post a supplicijs non faulset.
Qz aut semp considerant quis pauor ex iudicio immineat.
Tunc penas in rectitudine cōseruant. Vñ et apte mox sub
ditur. Sub firmamēto aut pēne eoz recte alteri ad alteru
Tūc pēne virtutum sub firmamēto recte sunt: qñ bonū quod
alter hz hoc alteri impēdit: vt q̄ terrenā substantiā accipit:
indigētis pximi inopiam subleuet. Qui doctrine grā plen⁹
est: ignorātis pximi tenebras verbo sue pdicationis illustret
Qui tēporali p̄tate subnixus est: oppressos a violētis rele-
uet. Qui pphetie spū plenus est: a vita pximi mala immi-
nētia bona suadēdo declinet. Qui grām curationis accipit
in cessione sua saluti infirmātū pie et humiliter impendat.
Qui a terrenis actib⁹ liber solū deo vacare meruit: p delin-
quentib⁹ pximis exoret. fit aut sepe vt q̄ in terrena substā-
tia nimis occupat: ofoni nō q̄rū dz inuigilet. Et fit plerūqz
vt is q̄ ad exorandū dñm cūctis mūdi onerib⁹ exut⁹ vacat:
sustētationē viuēdi nō habeat. S; dñs diues porrigit alimē-
tū atqz vestimentū pauperi: et dū paup ofonē suā aie diuiti-
tis impēdit: pēne aialitū recte alteri ad alterū tendūt. Nā
dū ille mihi hūbū pdicationis exhibet: et lumine virtutis ex cor-
de meo ignorātis tenebras expellit: dūqz illi ego qz fortasse
a mūdi hui⁹ potēte opprimūt solatiū mee defensionis impar-
tior: atqz hūc de violētis manib⁹ euello: vicissim nobis pē-
nas nras tēdim⁹: vt nos affectu et ope vicaria: ex bono qd
accepim⁹ tāgam⁹. Vñ vñ p̄m⁹ pastor admonet dicēs. Olim
fuit appropinqūbit. Estote itaqz prudētes et vigilate in oꝛo
nibus. Ante oīa mutuā inuolūmentis charitatē p̄tinuā hñ-
tes: qz charitas operit multitudine peccoz. hospitales iuicē-
sine mururationib⁹. Unusqz sicut accepit grām: in alter-
utrū illā admistrātes. Qd ḡ apd esechielē pēna: hoc apud
petrū ap̄lin accepta grā dz. Et qd ille ait. Recte pēne alte-
rius ad alterū: hoc ecclie pastor dz vnusquisqz sicut accepit
grām in alterutrū illā admistrātes. Pēne ei nre recte iā
nō sunt si ad vtilitatē nras solūmō reflectūt. S; tūc recte fi-
unt cū vtilitate pximi dū igim⁹ qd habemus. Qz ei bona

l. pe. iij.

Liber primus

1. pe. liij.

Textus. E.

Textus.

nostra non a nobis sunt: sed ab eo accepimus a quo factum est vt essemus. tanto ea nobis non debemus retinere prima ta q̄to ea nobis conspicimus ab auctore nostro ad cōmunitatē data. Unde recte Petrus apostolus in exhortatione huius rei subdit dicens. Sicut boni dispensatores multiformis gratie dei. Atq; adhuc adijcit. Si quis loquitur quasi sermones dei. si quis ministrat: tanq; ex virtute qua admittit deus. Ac si aperte dicat. Humiliter impēdite bonū primis: q̄ scitis vobis non a vobis esse q̄d habetis. Quilibet enim pennis virtutis cū ad primum impartitō tendit recta non erit si humilitate caruerit. Sequit. Unūquodq; duabus alis velabat corpus suum: et alterū similiter velabatur. Quia per corpus actio: p̄ alas hō virtutes signant: supra iam diximus. Et cum dicat. sub firmamento autē pennis eorum recte alterius ad alterū. querēdū est qualiter subditur: unūquodq; duabus alis velabat corpus suū: Quia in re hoc patēter indicat: q̄ et p̄nas alias ad alterū tendebat et tñ duabus alis corpus p̄vium velabāt. Quid est hoc nisi q̄ sic debem⁹ virtutes quas accepim⁹ alijs impēdere: vt ea in quib⁹ peccavimus nō designam⁹ caute cogitare: et reatū n̄m q̄ridie p̄ timorē et p̄niam plāgere. Duas ei alas supius quib⁹ corp⁹ velat: timorē et p̄niam dixim⁹. Sic ergo in charitate crescim⁹: vt p̄nas tēdamus in primos: et nō: q̄ desinam⁹ cogitare et plāgere nosmetipsos. p̄ne tendit iuxta: p̄ne cooperiāt corpa: vt et de bonis actib⁹ p̄beamus exēpla et mala q̄ egim⁹ abscōdāt a iudicio timor et penitentia. In trāslatione autē veteri de his alis s̄. Sigulis due cōiuncte et tegētes corpora eorū. In q̄b⁹ h̄bis intelligit: q̄ et ipse erāt p̄ne q̄ iugebant alteri⁹ ad alterū: et ipse q̄ eorū corpora cooperiebāt. Qd̄ p̄ figurā bñ accipit: q̄ ille nos virtutes ap̄d oīpotentē deū p̄regit: q̄s ex charitate primis imperitum atq; p̄vium. Cū quib⁹ dū cōcorditer vivimus: mala q̄ fecim⁹ velam⁹. p̄nt̄ q̄ etiā p̄ has alas duo p̄cepta charitatis intelligi: amor sc̄z dei et p̄vium. Amādo ei deū n̄ra in nobis mala p̄sequimur: id ē corp⁹ velam⁹. Diligēdo autē p̄vium: et ei q̄ p̄desse possum⁹ festinam⁹. i. alas ad alterū tendimus. hoc autē q̄ subdit: et alterū s̄lter velabat: in trāslatione veteri nō h̄t. Et queri pōt cur postq̄ dictū est: unūquodq;

Homelia. vii. Fo. xxxviii.

duabus alis velabat corpus suum subiungitur. et alterum
similiter velabatur. Translationem aut septuaginta inter-
pretū a quibus theodosionis et symnachi sollicitè perscrutan-
tes: nihil ex his verbis inuenimus: sed beati hieronimi scri-
pturam legentes: agnouimus: quia hanc sententiā in hebreā
veritate ita positum nō quidem iuxta verbū: sed iuxta sen-
sum inuenit. Queri etenim potest cur postq̄ dictum est:
vni quodq; velabat corpus suum: statim subditur. Et alte-
rum similiter statim subdit velabatur. Si ei diceret vnus
et alter: loquēdi ratio staret. Postq̄ vero dictū est vni quodq;
cur adiicitur alterū: cum in vno quodq; omnes competerent:
dunt. Sed si et perfectorū vitā et p̄ficiētū merita distinguit
mus: et vni quodq; et alterū nō irrationabiliter positū videm⁹
Qui enim et sua desunt: et p̄tūtū p̄nas ad primos in exēplū
tendūt: p̄culdubio p̄fecti sunt. Sic aut pleriq; puulorū: q̄
eorū lachrymas cōspiciunt et imitant. Et q̄ nudi in suis viti-
uitatib⁹ esse potuissent: sc̄tōs vigilātiorelōs viros p̄siderāt
morū suis prauitatib⁹ irati accendunt vt plangant: et in-
flāmant ad p̄niam. Atq; vt velare sc̄tōs corpa sua p̄spiciūt
ita ipi quoq; lachrymarū suarū alis velant. Seip̄os ei ma-
gis increpationib⁹ ferūt: cur q̄ p̄tutes nō habēt p̄cā sua
minime deplorāt: si adhuc et illi plāgere nō desistunt: q̄ iaz
p̄tutum p̄nas p̄ exēpla ad primos tendūt: In quib⁹ vobis
necesse est vt nos q̄ puuli adhuc sumus: p̄fectorū semper et
p̄tutes et lachrymas an̄ mētis nostre oculos ponam⁹. Imi-
temur q̄ in illis aspiciunt⁹: vt dū ceperimus p̄ incrementa cre-
scere: possimus ab illo districto examine mala q̄ fecim⁹ ve-
lare. In assiduis ei fletib⁹: in quotidiana n̄ra penitētia. ha-
bens sacerdotē in celis q̄ interpellat p̄ nobis. De quo eti-
am p̄ Johānnem dicit. Si quis peccauerit: aduocatū habet
apud patrē iesum xpm̄ iustum: et ipse est p̄piciatio pro
peccatis nostris. Ecce exultat animus cur aduocati nostri
potētiam audimus. Sed exultationē nostrā iterum remor-
det timor: quia ipse qui nobis aduocatus est: dicitur iustus
Nos enī causas iniustitie habem⁹: iustus vero aduocat⁹
iniustas cās nullo modo suscipit: nec vba dure p̄ iniustitia
defendit. Quid igitur agim⁹ charissimī fratres mei: s; ecce oc-
curritis qd agam⁹ Mala q̄ fecim⁹: deseram⁹ et accusem⁹.

1. Jo. ij.

Liber primus.

Dioner. xvij

scripti est. iust⁹ i principio accusatoris sui. quibet et ei pctōi cō
uersus in fletibus iam iustus esse inchoat cū ceperit accusa
re quod fecit. Cur ei iustus nō sit qui cōtra suam iniusticiā
tam p lachrymas seuit. Iustus igitur aduocatus noster: ius
stos nos defendet in iudicio: quia nosmetipfos et cognosce
mus et accusamus iniustos. Non ergo in fletibus: nō in ac
tibus nostris: sed in aduocati nostri allegatione fidamus
Qui uiuit et regnat cum patre in unitate spiritus sancti de
us Per omnia secula seculorum. Amen.

Homelia octaua.

Et audiebam sonum alarum qua
si sonum aquarum multarum qua
si sonum sublimis dei. Cumambu
larent quasi sonus erat multitudinis castro
rum: ut sonus castrorum. Cumq; starent de
mittebantur penne eorum. Nam cum fieret
vox super firmamentum quod erat super ca
put eorum: stabant et submittebant alas su
as. Et super firmamentum quod erat immi
nens capiti eorum quasi aspectus lapidis sa
phiri. similitudo throni et super similitudi
nem throni similitudo quasi aspectus homi
nis desuper. Et vidi quasi speciem electri:
velut aspectum ignis intrinsecus per circui
tum a lumbis eius et desuper ⁊ a lūbis eius
vsq; deorsum vidi quasi speciem ignis splē
dentis in circuitu: velut aspectum arcus

Homelia. viij. Fo. xxxix.

cum fuerit in nube in die pluuie. Hic erat a
spectus splendoris p̄ girū. Hec visio sicuti
dinis glie dñi. Et vidi ⁊ cecidi i facie meā.

Quod per exēpla iustoz mlti p̄ficiāt sup̄ioris
locutiōis sine tractatū ē. Atq; hoc ipsū p̄phe
ta nobis certi⁹ aperit cū his q̄ dixerat ad is
git. Et audiebā sonū alaz quasi sonū aquaz
mitaz. Solent in sacro eloquio p̄ aquas ppli
designari. Vñ p̄ iohāne dē. Nō sūt ppli. Idcirco at̄ aq̄s
ppls designat: q̄ ⁊ in vita sonū h̄y ex̄ simultu carnis ⁊ q̄i
die defluit ex̄ decursu mortalitat̄. Ut aut̄ sepe iā dicitur
ale alalis s̄ctoz. Quid est q̄ qd̄ p̄pheta alaris so
nū audit q̄si sonū aquarū multarū nisi quod ex̄ ospotentis
dei pietate ille ale virtutum que in paucis pri⁹ sanctis so
nabant. iam nunc predicatione diffusa: in multozum popu
lorum conuersione resonant. Incarnato eum passo: ac re
surgente dño pauca peninata animalia fuerunt: quia rari
valde exiterunt qui celestia desiderarent: ⁊ virtutum p̄s
nis se in alta suspenderent. Sed postq̄ diuinitatis ei⁹ p̄s
dicatio in mundo diffusa est: quanti iam puuli: quanti gra
uiores quāti fortes iuuenes: quāti imbecilles quāte cōuer
se peccatrices: quāte annose virgines p̄ fidē: p̄ spem p̄ amo
rem ad celestia euolat: q̄s dicere: q̄s estimare sufficiat. Ec
ce alaz sonit⁹ q̄ pri⁹ in paucis alalib⁹ fuit iā nunc in popu
lis resonat: iā nūc mūdi multitudinē ad celeste desiderium
penne virtutū leuāt. Bñ ḡ d̄. Et audiebā sonū alarū q̄si so
nū aq̄rū multaz. Quasi p̄fati sum⁹. ille virtutū son⁹ q̄ in
aurē dei pri⁹ ex paucis sanctis fact⁹ est: postmodū ex aq̄s
multis. i. ex innumeralib⁹ est populis multiplicat⁹. De q̄
sono adhuc bñ addit. Quasi sonū sublimis dei Quid est qd̄
alarū son⁹ in sctis alalib⁹ q̄si sonus sublimis dei d̄: nisi qd̄
ospotēs de⁹ ⁊ ipse implet mētes sctōrū celesti desiderio ⁊ ipse
exaudit impletas. Ipse etenim creat in sctōz cordibus amorē
⁊ ipse ex amātib⁹ cordib⁹ suscipit precē. Negationē suam
perius fleuit amare: sed tñ illic premisit quia: Iesus respexit
petrū. Venit maria magdalene post multas maculas cul

Textus.

Luce. xxiij.

Liber primus.

per ad pedes redemptoris nostri cum lachrymis. Sed quis
illam infudit intus: nisi qui benigne suscepit foris? Quis il-
lam ad lachrymas vertebat per cōpunctionis spm: nisi qui
hanc exterius coram simul recubētib; recipiebat ad veni-
am? Redemptor igitur noster peccatrici mulieris men-
ter extergebat cum de culpa cōpūgeret. Suscipiebat: ut a cul-
pa liberaret. Bñ ergo iste alarum sonus cui si sublimis dei
dicitur: qz quicquid in sanctorum virtutib; agitatur ei; est
gratie qui merita largitur q; recte p. pphetas sublimis dei
esse memoratur. In scriptura etenim sacra aliqui deus nū-
cupatiue: aliqui vero essentia liter dicit. Nuncupatiue enim
dicit sicut scriptū est. Ecce pstitui te deū pharaonis. Et sic-
cut moyses ait. Si quis hoc vel illud fecerit: applica illum
ad deos videlicet ad sacerdotes. Qui rursus dicit. Dñs nō
detrahet. i. sacerdotib;. Et sicut psalmista ait. Deus stetit
in synagoga deorū: in medio autē deos discernit. Essentia
liter autē deus dicit sicut ad moysen dicitur. Ego sum de-
us patris tui: deus abrahā deus isaac, deus iacob. Vñ paulus ap-
tōs nuncupatiuū dei nomen ab essentiali discernere: de re-
dēptore nostro locutus est dicens: quorum patres ex quib;
xps secundū carnē qui est super omnia deus benedictus in
secula. Qui enim nuncupatiue dicitur deus inter omnia qui deo
essentialiter deus est. Ut q; consideret christū naturaliter deū:
nō hunc deum in modo: sed deū super oia esse memorauit.
Qz et electi quisq; sicut pmissum: vñ in exēplo iusticie pre-
rogando possit dici deus potest: sed inter oia qm nuncupatiue
deus. Xps autē deus est sup oia: qz naturaliter deus. Quē ergo
paulus deū sup oia hūc ezechiel ppheta deū sublimē noiat
Postq; nō dictū est. Audiebā sonū alarū qñ sonū aquarū
multarū: qz adhuc addidit. Quasi sonū sublimis dei: etiā hoc
intelligere possum: qd futurū electis oib; scim;. Alarum
etenim sonus (sicut dixim) fuit in pdicatorib; sanctis: aquarū
sonus in cōuersis & sequētib; populis. Sed idē ipse sonus
erit qñq; sonus sublimis dei: qz multitudo q; nūc ad fidē
per scōs doctores trahit qñq; in celestē patriā gregatur
vt vbi oēs electi sine fine laudēt: cū viderint sine fine quem
laudent. Et qz tūc pfecte corpus redēptoris eff. cū ois mul-
tudo scōrū: iuxta pauli vocē dicentis. Qz: & ipsa creatura

Esa. lviij.

Exodi. xij.
Exo. xxij.
Ibidem
ps. xxxi.

Exodi. iij.

Ro. ix.

Textus.

Ro. viij

Homelia. viij. Fo. xl.

liberabitur a seruitute corruptionis in libertate glie filio
rum dei: eis ita tunc inheret vt eis de corruptione que p
resurrectionem vincitur iam nihil in suo sancto amore con
tradicat: sed vnica glorie sui redemptoris fiat. Recte dicit
Quasi sonus sublimis dei. Notandus est ordo describētis
Qui a prius sonus ex aliis animalibus qui postmodum quasi so
nus aquarum multarum: ad extremum vero quasi sonus
sublimis dei dicitur. Quod enim prius pdicauerunt sancti hoc
postmodum crediderunt atq; tenuerūt cōuersi ad fidē po
puli qui ad extremum quoq; liberato omni reddent laudē
in celestia subleuati. Sonus itaq; animalis sit quasi sonus
aqrum: et sonus aquarum sit quasi sonus sublimis dei: quia
laudem omnipotentis dñi quam prius in mūdo pauci hāc
postmodū multi clamauerunt. Et quā nunc multi clamant
cū adhuc eis in semetipsis sua corruptio repugnat: hanc in
celestem patriam electi omnes suo iam capiti vniti resona
bant. Adhuc autem sanctorum animalium opera virtutes
q; describuntur cum subditur. Cum ambularent: quasi so
nus erat multitudinis: vt sonitus castrorū. Si per sonitum
sublimis dei laus nri creatoris in celesti patria designatur
mirādum nō est qd rursus ad sanctorū opera in hac adhuc
vita vsuentiū ppheticus sermo re fundit qz scđūe spūs in cor
de pphetarū qd simul ostēdit intus non simul eicit per lin
guā foras. Aqua quippe sciētie qua pphetātis animus re
plet: in cōtēplatiōe vehemēter exuberat. Sed qz angustus
est spiritus oēs os hoīs. i. foramen carnis ad explendā illam
imēstatē q̄ aspicit: pferendo lingua variatur. Postq; ergo
sonū alaz q̄si sonū sublimis dei esse aspexit in celis: rursus
ad terras redit: et pennata aialia qd hinc agāt loquit vt il
lic sūma mereant dicēs. Cū ambularet q̄si sonus erat multi
tudinis: vt sonus castrorū. Cū pdicatores scđi mundo pres
dicādo et trahendo circūelūt: a salia ambulāt. Et qz hi etiaz
quos colligunt statim vt crediderint in laudē nri creatoris
erurgūt fit sonus q̄si sonus multitudinis. Et qz in predicatio
ne eadē bellū ptra aerias ptates sumunt recte sublungiūt
vt sonus castrorū. Cū sanctis pdicatorib; fideles populi cōiū
gunt ptra malignos spūs in pcinctu fidei: multitudinis ca
strorū sumunt. Et dñi quotidie fideles quosq; celestibus deſi de

Textus.

Textus.
B

Liber primus

Ephē. vi.

Canti. vi.

i. Pe. i.

Canti. vi.

rijs replent: terrena despiciūt: dura sibi p amote supne patrie pponūt. cōtra ptātes aerias castra sūt: qz armati fide ⁊ bonis opibus muniti gradiunt. Quasi enī qbusdā castris spiritalis exercitus p paulū dī. Induite vos armatura dei: vt possitis stare aduersus insidias diaboli. Quia nō est nobis colluctatio aduersus carnē ⁊ sanguinē: s; aduers⁹ pncipes ⁊ ptātes: aduers⁹ mūdi rectores tenebrarū harū: cōtra spiritalia neētie in celestib⁹. Sctōz ergo multitudinis castra sunt: q bellū cōtra ptātes aerias suscepit. Un scē vniuersalis ecclesie ita sub specie dilecte describit: vt dicat pulchra es amica mea suavis et decora sicut hī līn terribilib⁹ vt castrorum acies ordinata. Quia ei hī līn pacis visio interpretatur: cuius nomine patria celestis exprimit: facta ecclesia suavis ⁊ decora vt hī līn dicitur: qz eius vita et desiderium vīsoni iam pacis intine cōparatur: vt i eo qz auctores suum diligit: qeius speciem videre concupiscit. De quo scriptū est. In quem desiderant angeli proficere: per ipsa iam amoris sui desideria angelis filijs dicat. Que quātum deo amabilis efficit tanto agitur vt malignis spiritibus terribilis fiat. Qualiter autem sit terribilis: subuncta cōparatione ostēditur. .i. vt castrorū acies ordinata. Quid est qd sancta ecclesia ab hostibus suis vt castrorum acies sit timenda. Non enim a magno intellectu vacat ista cōparatio: et idcirco est subtiliter intuenenda. Scimus enī et constat: qz castrorum acies tunc hostibus terribilis ostenditur: qn ita fuerit conspata atqz densata: vt in nullo loco interrupta videat. Nā si ita disponitur vt locus vacu⁹ per que hostis possit ingredi dimittatur. pfecto iam suis hostibus terribilis non est. Et nos ergo cum cōtra malignos spiritus spiritalis certaminis acie ponimus summōpere necesse est vt per charitatē semp vniti atqz constricti nunq̄ interrupti per discordiam inueniamur. Qui si quelibet bona in nobis opera fuerint si charitas desit: p malum discordie loc⁹ aperitur in acie: vnde ad feriendos nos hostis valeat intrare. Antiquus vero inimicus castitatem in nobis si sine charitate fuerit non timet: qz ipse nec carne premitur: vt in eius luxuria dissoluatur. Abstinentiā non timet: qz ipse cibo nō vitatur: qz necessitate corporis nō vrget. Distributionē terri

Homelia. viij. Fo. xij.

renax rex nō timer: si eidē opi charitas desit: qz diuitiaz
subsidijs nec ipse eger. Valde aut in nobis charitatē verā
idē amorē humilē quē nobis vicissim ipēdū^o timer: ei ni
mus concordie nostre inuidet: qz hanc nos tenemus in ter
ra: quā ipse tenere nolēs amisit in celo. Si ergo dī terribi
lia vt castrorū acies ordinata: qz electorū multitudinē; eo
maligni spirit^o ptimeſcunt: quo eos per charitatis concor
diā munitos cōtra se: & cōglobatos aspiciūt. Quanta aut sit
concordie virt^o ostēdit cū sine illa virtutes relique: virtu
tes nō esse mōstrant. Magna enī est virtus abstinentie. Sz
si qd ita ab alimētis abſtineat vt ceteros i cibo dūdicet: &
alimēta eadē q̄ de^o creauit ad p̄cipiēdū cū grarū actiōe
fidelibus etiā donet: qd huic virt^o abſtinentie facta est nisi
laque^o culpe: vñ p̄missa quoqz nullā esse abſtinentiā sine
concordia designans ait. Laud: est in tym: & cho. In tym:
pano enī corū siccum resonat in choro aut voces cōcordis
ter cātant. Quid ergo p tympanū: nisi abſtinentia: Et qd
p chorū nisi charitatis cōcordia designat: quā itaqz sic ab
ſtinentiam tenet vt concordia deferat: laudat qdē in tym
pano: sed non laudat in choro. Et sunt nonnulli q̄ dum pl^o
sapere q̄ necesse est student: a p̄motū pace resiliunt: dū
eos velut hebetes stultosqz cōſentūt. Vñ p se veritas amo
net dicēs. habete in vobis sal: et pacē habete inter vos: vt
quisquis habere sal sapientie studet: curet: necesse est qua
tinus a pace concordie nunq̄ recedat. Qd vero de his dua
bus virtutib^o dixim^o: hoc de ceteris oibus sentiendū est.
Vnde paulus terribiliter admonet dicens. pacē sectamī
ni cū oibus & ſctimoniam sine quo nemo videbit. deū. Qd
aut nil sine concordia deo placeat: ipsa p se veritas demō
strat dicens. Si offers mun^o tuum ad altare: & ibi recorda
tus fueris: qz frater tuus habet aliquid aduersum te relin
que ibi munus tuū ante altare & vade prius reconciliari fra
tri tuo: & tunc veniēs offers mun^o tuum. Ecce discordan
tibus accipere non vult sacrificium holocaustum suscipere
& recusat. Hinc ergo perpendite quantum sit malum discor
die ppter qd & illud abūcū p quod culpa laxatur. Qz vero
electi sp̄ in charitate iuncti sunt: & hec eadem eorū chari
tas sonum laudis reddit auctori: malignis vero spiritibus

Ro. xiiij.
Psal. cl.

Matth. ix.

hebre. xij.
Matth. v.

FF. i.

Liber primus

Textus.

Id est antiquis suis hostib⁹ penā incutit timoris. Recte etiam
de pennatis animalibus dicit. Cum ambularent quasi ve-
nus erat multitudinis vt sonus castrorum. Debet autem
ab exortu sancte ecclesie fidei oculos vsq; ad finē mundi te-
dere: et hec eadem castra quomodo ambulent videre. Cas-
tra enim multitudines appellantur ex ercitus cum in pro-
cinctu pergunt aut in certo quolibet loco in itinere demo-
rantur. Castris ergo via est vita p̄sentis seculi oibus con-
corditer viuētib⁹ sc̄tis. Alia aut sunt castra p̄dicantium
qui huc illucq; p̄ colligendis animalib⁹ in sancti operis p̄-
cinctu laborāt: alia castra continentium atq; ab hoc mun-
do recedentium: quia malignorum spirituum bella quotidie
in corde se preparant. Alia castra bonorum conjugatorum
qui viuētes in amore omnipotentis dei concorditer sic vi-
cissim sibi carnis debitum soluunt: vt tñ quid deo de bonis
operibus debeant nullatenus obliuiscantur. Sed et si quis
(vt hoies) delinquit: hec incessanter p̄iis actib⁹ redimunt.
Quia ergo distincti fidelium ordines ab exortu sancte ecclesie
vsq; ad finē mundi cōcorditer viuētes cōtra p̄tates aeris
dimicant: castra ambulant: et sic q̄si q̄dam castrorū sonit⁹: et
in eis ad laudes omnipotentis dei et virtutum gladiū: et ar-
ma miraculorū sonant. De sanctis vero animalibus adhuc
subditur. Cuius starent: dimittebant p̄ne eorū. Starent facta
et alia q̄n ea que dei sunt: intenta cōtēplatione considerant.
S; eorum penne deponuntur qz dum alta dei iudicia aspi-
cunt: sue eis virtutes vilescunt. Quod aperte exponit eius
statim subditur. Nā cū fieret vox super firmamētū q̄ erat
super caput eorum stabant: et submittebant alas suas. Fir-
mamētū superius sub intellectu duplici iudicium⁹ expo-
nētū. Possunt enim sicut dictū est firmamētū nosse celestia
p̄tates intelligi. Et pōt firmamētū nosse incarnatus vnige-
nitus: p̄ hoc q̄ in eū natura nostra ad eternitatē firmata ē
designari. Prius ergo qd sentim⁹ de angelis: et postmodū
de dño angelorū loquamur. Ecce enī dñ. Cū fieret vox sup
firma mētū stabant et submittebant alas suas. Quo in loco
hoc primo sciendum est qz nō submittere ab inferiori ad su-
piora tendere: sed a supiori ad inferiora alas deponere. De-
bet intelligi: p̄pter hoc q̄ premissū est. Cū starent dimitte

Textus.

Textus.

Homelia. viij. Fo. xliij.

banē pēne eorū. Querendū itaq; nobis est q̄ sit vox q̄ super
firmamentū sit. Sz eādē vocē melius intelligim⁹: si ab
unīs ad superiora gradientes quasi quibusdam passib⁹ ascē
damus. Sicut audit⁹ cor poris excitat voce ita sensus mē-
tis excitatur intellectu/ q̄ de interiorib⁹ agit. Vox ergo est
in mēte quasi q̄dā son⁹ intelligentie. Sz sciendū est qz nris
sensibus aliqñ vox carnis loquitur/ aliquando vox aie/ ali-
quando vox firmamēti/ aliqñ vox q̄ super firmamentū est.
Ponamus ergo ante oculos qd̄ si q̄piā sit lesus a proximo:
q̄ ex humana rōne cogitat vt vicem lesioni reddat: malū p
malo retribuatur: huic vox carnis loquit in mēte. Cz cū diui-
na mandata p̄cipiant bene nos facere his qui nos oderunt
quisquis malefacere se odientibus cogitat: in eius aīo vox
carnis sonat. Multa terrena quotidie agimus: post hec ad
orationem redim⁹. Accenditur ad cōpunctionem animus:
sed earum rerum quas agimus imagines versantur in mē-
te ⁊ intētiōe p̄punctionis p̄pediunt in ofone: ⁊ quod volen-
tes egimus: hoc interius patimur inuiti: ⁊ q̄daz cogitatio
num fantasmata mēte p̄ imagines corporeas dispungunt/ ne
stricta totā in ofone se colligat: hec q̄q; vox carnis est. Cū
vero ⁊ ista subigim⁹: atq; ab oculis mentis cunctas corpo-
reas imagines effugam⁹: ipsā in nobismetipsis naturā anī-
me q̄rētes qualis sit q̄ carnē viuificare pōt: semetipsā strin-
gere in bonis cogitationibus sicut desiderat nō pōt: inue-
nimus quendam intellectuālē spiritū per creatoris potens-
siam viuentem corpus quot sustinet viuificantem. Sed ta-
men obliuioni subditum/ mutabilitati subiectum: quē sepe-
tinoz afficit leticia extollit. Ipse itaq; intellect⁹ aīe vox ei⁹
est: qz sonat quod est: q̄ tñ adhuc vox sub firmamēto ē. Sz
transcendentes animam vocē de firmamento querim⁹: cui⁹
illa sanctorum angelorum innumera multitudo iōipoten-
tis domini conspectu qualis sit inuestigamus: q̄ sit in eis si-
ne fine festiuitas visionis domini: q̄ leticia sine defectu qui
amotis ardot non crucians: s; delectans q̄tū in eis sit desi-
derium visionis dei cū satietate: et quanta satietas cū desi-
derio. In quib⁹ nec desiderū penā generat: nec satietas fa-
stidiū parit: quō inherēdo beatitudini sint beati: quō cōtē-
piādo semp̄ eternitatē sint eterni: quō cōiuncti vero lumini

Liber primus

facti sunt lux quō aspiciētes sp̄ incōmutabilem: mutati sunt
in incōmutabilitatē. Sed cū ista de angelis cogitamus ad
huc vox de firmamento est non super firmamentum. Tūc
est ergo animus: et ab ipsis transcendat oē qđ creatum est
In solo creatoris sui lumine fidei oculos figat: qđ vn̄ viuit
sicut oīa: qui creauit deus qđ vbiq; est: vbiq; totus est qđ inci-
cūscriptus et incōprehensibilis sentiri potest et videri non po-
test qđ nusq; deest et tñ ab iniquorum cogitationibus longe
est: qđ nec ibi deest vbi longe est quia vbi non est per gratiā
deest per vīdīctam: qđ omnia tangit ne tamen equaliter
omnia tangit. Quedā enī tangit vt sint: nec tamē vt viuunt
et sentiāt: sicut sunt cūcta insensibilia. Quedā tangit vt sint
viuant: et sentiāt: nec tñ vt discernāt sicut sunt bruta animalia.
Quedam tangit vt sint: viuunt: sentiāt: et discernant: sicut
est humana et angelica natura. Et cum ipse nunq; subinet
ipsi sit dissimilis: dissimiliter tangit dissimilia: qđ vbiq; pre-
sens est et inueniri vix potest: qđ stantem sequimur et appre-
hendere non valeamus. Ponamus ergo ante oculos mētē
que illa natura sit que tenet omnia si plet: omnia circūplecti-
tūc omnia superexcedit omnia subinet omnia. Nec ali-
lla ex parte sustinet atq; alia superexcedit neq; alia exple-
plet atq; alia circūplectit s; circūplectēdo implet impledo cir-
cūplectit sustinēdo superexcedit superexcedēdo sustinet hanc
nate potētā cū strictus i ea cogitat alim? vo r sup firmamē-
tū sit qđ ei intellectū cōcipit: qđ et angelorū sensū sua incō-
prehensibilitate transcendit. Cum ergo vox super firmamē-
mentum sit: stant animalia: et submittunt alas suas: omni-
sanctorum mentes cum creatoris sui potētā intenta cōre-
platione cōsiderāt: vilescūt eoz aio virtutes quas habent
Et tanto sūt apud se humiles: quo nro eis illud altū est et
super angelos sonat. fortasse enī doctores sunt cū ceperit
tacita mente cogitare qđ sit ineffabilis dei sapiētia: qđ mētē
hoim sine strepitu hōy docet: et quō si hec eadē sapiētia
si auditorū mētēs non doceat: vox docentiū vacue laborat
sua eis doctrina ptin̄ vilescūt: qđ neq; qui plātat est altū
neq; qđ rigat: sed qui incrementū dat deus. fortasse pphete
sunt: s; cū tacita mētē cōsiderāt qđ pphete sue oculo sicut
oīa diuinitatis mysteria penetrare nō possūt: qđ sicut qđ

i. Cor. iij.

Homelia. viij. Fo. xliij.

apls: ex parte cognoscimus et ex parte prophetamus. In illa immensitate secretorum vident: quia parum est omne quod vident. Atq; ex ipsa immensitate altitudine luminis consideratq; minus sit illud quod intento oculo q̄si per rimas viderunt. Deponant ergo alas suas cum vox sup firmamentum fit. i. humiliantur in eo quod apprehēdunt: cū superna cōspiciunt q̄ ab eis comprehendī nō possunt. Sepe etiā scti cogitatōib; ipsa q̄ habet bona blāditur: vt eorū mētes in aliqua sui fiducia eleuēt: sed p̄tinē ad occulta dei iudicia recurrūt. Quō alij ex virtutib; ad infernū p̄ elationē corruūt alij ex vitijs correcti ad celū p̄ humilitatē leuantur. Vt nos ad humilitatē reuocās p̄pheta ferret ⁊ admonet dicens. Venite ⁊ videte opa dñi: q̄ terribilis in cōsilijs sup filios hominū. Quis enī digne considerare valeat quāt⁹ super nos terror sit consilioꝝ dei: quando alter ex virtutibus in finē tendit ad vitia et alter ex vitijs in virtutibus concludit finem. Quia iuxta salomonis vocem sunt iusti atq; sapientes: ⁊ opera eorum in manu dei. Nec tamē scit⁹ homo vtrum amore an odio dignus sit: sed omnia in futuro seruat⁹ incerta. Et est via que videtur hominibus re cta: ⁊ nouissimum eius ducit ad mortem. Hec itaq; occulta iudicia profunda cogitare quid est aliud q̄ alas deponere id est de nulla iam virtute considerare sed sub magno timore trepidare. Siue enim omnipotentis dei naturā cōsiderent siue ei⁹ iudicia p̄pēdāt trepidēt p̄tuncscāt. Eis ergo q̄si alas depōere est virtutes q̄s habet hūiliare. Sic abrahā alas deposuit: q̄ quando loqui cū deo cepit: puluerē et cinerem se esse cognouit dicēs. Loquar ad dñm meū cū sim puluis et cinis. Sic moyses alas deposuit: q̄ eruditus omni scientia egyptioꝝ: mox vt verba dñi audiuit: v̄ba se nō habere dep̄hēdit dicēs. Obsecro dñe nō sum eloquēs ab heri ⁊ nudius tertius. Ex quo locutus es ad seruū tuū impeditioris et tardioris lingue sum. Ac si aperte diceret. Postq̄ a te verba vite audio: p̄sum me in verbis prioribus agnosco. Sic elias cui⁹ vita dño ad predicandū placuerat cū eūdē dñs cōreplatus carbone de altari in ore tact⁹ es: ait. Ue mihi q̄ tacui: q̄ vir pollutus labijs ego sū. Ecce nō supiora subleuatus: s̄ bimetipsi de labioꝝ pollutioe displicuit. Nisi et

1. Cor. xij.

Ps. lxxv.

Eccles. ix.
Ibidem

Prouer. xliij.

Eccl. xvij.

Exo. liij.

Elsie. vi.

ff. iij.

Liber primus

Hiere. i.

Dani. viij.

Job. xliij.

Ibidem.

Ibidem.

Textus.

D.

Col. i.

celestis iudicis alta cōspiceret: esse se iudicabilē nō inuenisset. Sic loquēte dño: hieremias clamat. A a dñe de⁹: ecce nescio loqui: qz puer ego sum. Iuxta ei ea verba q̄ audiebat: verba se nō hñe cognouerat. Sic daniel sublimē visionē vidēs: p plurimos dies elanguit ⁊ egrotauit. Quia: hi qui in virtutib⁹ fortes sunt: cum altiora dei cōspiciūt: in sua sibimet estimatione infirmi: atq; imbecilles fiunt. Sic bñs iob de quo dñs amicis illi⁹ dixit. Non estis locuti corā me rectū sicut seru⁹ meus iob: cū verba dei colloquētis audiret: rñdit dicēs. Insuper locut⁹ su⁹: ⁊ q̄ vltra modū excederēt sciētia meā. Et paulopost. Idcirco me reprobēdo: ⁊ ego pñiam in fauilla ⁊ cinere. Qui enī q̄tū ad hōes sapiēter locutus fuerat: loquētē sibi deū audiens: insipienter se locutū fuisse rephēdit: qz in cōtēplatiōe vere sapiētie sua ei sapiētia viliuit. Ad vocem ergo desup venientē ante malis alas deponunt: quis virtutem dei siue in natura sua contemplari requiramus: siue in occultis iudiciis inuestigare cogitemus pro eo quod ei⁹ alta nobis impenetrabilia sunt nostra nobis si qua inesse bona credantur vilescūt. Et qui in quantulacūq; scientia volare credebamur: inuisibilem super nos naturam et impenetrabilia eius iudicia perpendentes: submissis alis humiliter stamus. Sequitur. Et super firmamentum quod erat imminens capiti eorū quasi aspect⁹ lapidis saphiri similitudo throni. Et sup similitudinem throni similitudo quasi aspectus hōis desup. Quid p thronum: nisi ille virtutes angelice designantur: que ipsos quoq; angelos dignitate loci superioris excedunt: Nā cū angeli nunciij dicantur: et sepe angeli ad annucianda quedam hominibus veniunt: throni missi ad ministerium nūc cū nūcq; leguntur: quia eis longe sublimi⁹ creator omnū pcedit. Unde paulus apostolus ordines celestium agminum quos ad tertium celum raptus viderat describens ait. Sive throni: siue dominationes. siue pñcipat⁹ siue pñtes oīa p ipsum: ⁊ ipso creata sunt. Thronos igitā eos angelorū ordines dixit: qbus illis hōis eē cognouit. Bñ autem thron⁹ lapidi saphiro pparat: qm lapis saphir⁹ aereus hñ colorē. Virtutes q̄ celestius lapide saphiro designantur: qz hi spūs qbus de⁹ oīpotēs alti⁹ pñdet: superioris loci in cele

Homelia. viij. Fo. xliij.

tribus dignitate tenet. Sup thronū sūo sicutudo hōis: qz et
sup illas virtutes q̄ r̄ ipsos angelos aīcedū: n̄ est gl̄ia res-
dēptoris. Notādū ergo q̄ ordo fual. Sup aīalia et firmas
metū: sup firmamētū thronū: sup thronū hō esse describit:
q̄ r̄ sup sc̄tōs hōies adhuc in hac corruptiōe corporis vīuēt:
res angelū: r̄ sup angelos supiores et deo prime angelice
ptātes. Sup ptātes deo primas eleuat̄ est mediator dei
r̄ hōim hō x̄p̄s Iesus. Sūi s̄o (vt predixim⁹) firmamētū nos-
trū mediator dei r̄ hōim p̄ assumpta hūanitate d̄y intel-
ligi: qz sub vni⁹ nois appellatiōe solēt p̄ p̄phetie s̄ p̄m mul-
ta signari. Vox sup firmamētū facta est: q̄ sup baptizati do-
minū de celo sonuit dicēs. Tu es fili⁹ me⁹ dilect⁹: in te cō-
placui. Sicut p̄ euāgelistā aliū b̄i. hic est fili⁹ me⁹ dilect⁹
in quo mihi cōplacui. Queram⁹ igit̄ quō h̄ac vocē aīalia
audiūt r̄ alas deponūt: Abachuc p̄pheta requisitus: dicat.
Dñe audiui auditū m̄i r̄ timui: consideravi opera tua r̄ ex
pau. Quid est autem q̄d pater de filio loquit̄ dicēs in quo
mihi cōplacui. Omnis em̄ qui penitendo corrigit aliqua q̄
fecit: eo ipso quo penitet se sibi dupliciūssē indicat: qz emē-
dat q̄d fecit. Et qz omnipotens pater sicut intelligi ab hō-
minibus poterat humano mūdo de peccatoribus locutus
est: dicens. Penitet me fecisse hōem sup terrā: quasi sibi. **Sec̄. vi.**
metipsi displicuit in peccatoribus quos creauit. In solo au-
tem sibi vni⁹ genito dōmīno nostro iesu x̄p̄o cōplacuit: qz h̄ic
inter hōmīnes hōmīnē creasse eum non penituit omni mo-
do: in quo peccatum nullo modo inuenit. Sicut de illo per
psalmistā dicit. Iurauit dñs r̄ non penitebit eū: tu es sacer **Ps. cix.**
dos in eternum: secūdum ordinem melchisedech. In solo er- **Marci. l.**
go, sibi redēptore nostro complacuit pater: quia in solo non
inuenit culpam: in qua se reprehendat quasi per penitētiā
Sancta itaqz animālia vocem super firmamētū audiant
et pertimescant: quia si solus sine peccato est: in eius inno-
centiam aspiciunt: in quantis ipsa quotidie delinquāt: que
necesse est vt incessanter defluant. Considerant quoqz qz
r̄ ipse auctor vite sine passionis dolore ex hac vita nō erit
Et hec ergo vox super firmamētū facta est: qz oipotētis
patris s̄nia etiā de morte ac resurrectione vni⁹ geniti p̄cessit
S; cū vox sup firmamētū sit stat̄ aīalia: et submitunt alas

ff. iij.

Libet primus.

suas: qz sancti quicqz cū ipm quoqz vnigenitū flagellatuz in hoc mūdo cōspiciunt: deponūt si qd de suis meritis psumūt nā si ipse hinc sine flagello nō erit qui venit sine pctō: quō flagellis digni nō erunt q̄ huc cū pctō venerūt. Ipsum ergo firmamentū qd est sup caput aialium. i. qd trāscēdit mētes scōrū hz sup se vocē: qz redēptor noster eā quā cū patre dī posuit ex dīnitatē sniam ptulit in carne. Quā audientes iusti terreni: qz cōm de suis vīrib⁹ psumptionem deponunt. Quibuslibet etem p̄tutibus polleat: qd digna est vita peccatorum si ⁊ eius vīta p nobis flagello subiacuit q̄ subditā nllō pctō fuit: Sz ecce grauis nobis questio orit̄ cum dicit: qz sup firmamētū qd erat unīcū capiti eoz quasi aspectus lapidis saphiri silitudo throni. Si ei p firmamētū dñs. ⁊ p lapidē saphirū ⁊ silitudinē throni summe ille ptātes angelice figurant: quō sup firmamētū. i. sup dñz eē credēde sunt cū ⁊ mox subdit: ⁊ sup silitudinē throni silitudo quasi aspectus hoīs desup? Nā si ita vt dictū est: firmamētū exprimitur dñs: ⁊ rursus homo accipit dñs: qua rōne pōt intelligi: ⁊ ipse sup thronū: ⁊ ipse sub throno? Sz astrictos hui⁹ questio nis nodos ipse soluit de quo loquit̄: q̄ afflatu sancti spūs ea q̄ clausa sunt aperit. Incarnat⁹ em vnigenit⁹ p̄ris p hoc qd homo factus est infra angelos fuit: sicut de eo scriptum est. Dimiisti eū paulomin⁹ ab angelis. Resurgēs autē et ascēdens in celos: omnib⁹ angelicis ptātibus p̄sider: sicut de eo illic rursus scriptū est. Oia subiecisti sub pedibus eius. Et sic ut ipse ait. Data est mihi oīs ptās. firmamentū ergo sub throno: hō sup thronū est: qz p hūane assumptionē nature: ⁊ ipse est sub angelis nat⁹: ⁊ ipse sup angelos exaltat⁹. Qui prius p̄ resurrectōis exaltaret glīam: diuinitate sup angelos fuit: sed tñ angelis (vt dictū est) humanitate minoratus ex qua ⁊ morti subiacuit. At postqz mortez resurgendo calcauit: hūilitatem suā etiaz maiestātib⁹ angeloz supposuit. Prius itaqz thron⁹ sup firmamētū: ⁊ post hō sup thronū nūvisus esse describit: qz hūani gñis redēptor humanitate quā descēdendo sub angelis assumpsit: ascēdēdo sup angelos exaltauit. Sic hō factū est sub angelis dicim⁹: sicut factū sub lege p̄dicāte ap̄d audim⁹. Assumptū ergo humanitate sub angelis accipim⁹. p ea minoratione in qua digna

ps. iij.

Ibidem.
matth. xxvij

Gal. iij.

Homelia. viij. Fo. xlv.

tus est apparere. Nā mox vt verbū caro factū est: mox de
hō p̄tate sup angelos fuit. De ip̄o quippe añ passionē scri-
ptū est. Ecce angeli acceſſerunt: ⁊ ministrabāt ei. S; tñ vt
hūanitatē ei⁹ infirmitas mōstraret: rursum de eo scriptus
est. Apparuit illi angel⁹ de celo confortans eū. Indumēto er-
go vtriusq; nature huic ⁊ angeli ministrare: ⁊ hūc angelus
confortare describit. Unus quippe in vtraq; natura: qm̄ q̄ de⁹
añ secula extitit: hō factus est in fine seculorū: cui tñ añ pas-
sionē suā ⁊ angeli ministrāt: ⁊ hūc angelus confortat. Post
passionē vero atq; resurrectionē ei⁹ huic angeli ministrare
possunt: sed iam hūc confortare nō p̄nt: q; vt predictū est: et
si p̄tius firmamētū sub throno apparuit: iā tñ hō sup throno
nūm est. In cui⁹ p̄sona vt p̄pheta sc̄tus adiunctionē vtrius-
q; nature se vidisse oñderet: p̄tinus adiūxit. Et vidi quasi
speciem electri. Quid est q̄b aspect⁹ hominū videt in throno
quasi species electri: nisi q̄b in electro (sicut longe superius
diximus) aurū argētūq; miscet: vt res vna ex metallis duo-
bus fiat? In qua ⁊ p̄ argentū auri claritas tēperat: ⁊ p̄ au-
ri claritatē species clarescit argenti. In redēptore autē nr̄o
natura diuinitatis ⁊ hūanitatē in cōfusa vnita sibi vnēt atq;
vincta est: vt ⁊ per hūanitatē diuinitatis eius claritas no-
stris potuisset oculis tēperari: ⁊ p̄ diuinitatē hūana natu-
ra seo claresceret: atq; exultata fulgore vltra hoc q̄b crea-
ta fuerat haberet. Ipse hō aspectus hoīs sup thronū: ⁊ spe-
cies electri quā vidit qualis ei apparuerit: adhuc scribēdo
subiūgit. Velut aspect⁹ ignis intrinsecus ei⁹ p̄ circuitum: a
lumbis eius ⁊ desup. Et a lumbis ei⁹ vsq; deorsum vidi qua-
si speciē ignis splēdētis in circuitu. Quid est q̄b mediator
dei ⁊ hoīs hō xp̄s iesus a lūbis ⁊ desup aspectū ignis intrin-
secus p̄ circuitū h̄re describit: ⁊ a lūbis ⁊ deorsum speciem
ignis splēdētis p̄ circuitū? Inuestigādū nāq; est q̄re a lum-
bis ⁊ desup igne intrinsec⁹: nec tñ splēdētē ignē h̄re narrat
a lumbis hō ⁊ deorsum h̄re ignis speciē v̄r: nō tñ hūc habe-
re intrinsec⁹ memorat: q; ⁊ splēdētē ⁊ in circuitu hūc habe-
re describit. Quid em̄ lumborū nomine: nisi p̄propago mor-
talitatis exprimitur: propter quod etiam ⁊ leui dicit: quā
adhuc in lumbis patris erat cum melchisedech occurrit
abrahe. De lumbis vero abrahe virgo Maria exiit: in cui⁹

Mat. lxx.)

Luce. xxiij.

Textus.

Textus.

Liber primus.

¶ Vtero vnigenitus patris per sanctū spiritū incarnari dīgnat⁹ est. Ex q̄ incarnatione vniverso innotuit mūdo deus sicut ⁊ p̄ psalmistam dī. Accingere gladio tuo circa femur tuum potētissime. Gladīū etē in circa femur potētissim⁹ sum p̄sit: q̄ sermo predicatiōis illius ex incarnatione cōualuit. Quid vero iste ignis designat nisi ardorē sancti spūs: q̄ corda q̄ repleuerit incēdit. De q̄ ip̄a h̄itas dicit. Ignē veni mittere in terrā. Quid est q̄ q̄d in hoc aspectu hōis q̄ p̄phete apparuit a lūbis superi⁹ intrinsec⁹ p̄ circuitū ignis ardet. A lūbis h̄o inferius nō ignis intrinsec⁹: sed in circuitu resplendet: nisi q̄ aī incarnationē vnigeniti redēptoris nostri sola intra se uidea ardorē amoris ei⁹ habuit: post incarnationem h̄o illius in circuitu ei⁹ ignis resplēdit. Q̄ in vniverso mūdo gentibus claritatē sancti spūs effudit. Pri⁹ ergo intrinsec⁹ ignis erat: sed splēdor nō erat: q̄ spirit⁹ sanctus in multis quidē patrib⁹ iudeam replebat: sed ad noticiam gentiū nec dū eius lumen emicuerat. A lūbis h̄o ei⁹ ⁊ deorsum ignis in circuitu splēdet: q̄ postq̄ de h̄gine carnem sumpsit: in hūano genere longe lateq̄ sancti spūs doctrina dilatauit. Et notandū q̄ ignis iste a lūbis superi⁹ p̄ circuitū esse describit nō extrinsec⁹ sed intrinsec⁹: q̄ amoris flāma sicut dictum est in electis atq̄ spiritualib⁹ viris vbiq̄ in suis finibus iudeā repleuit. Nec th̄ exiebat extrinsecus q̄ sese in multitudinē gentiū nō dilatabat. Que ardoris flāma vita est postmodū in circuitu splēdeve: q̄ per mūdi cardines in vniversis gentibus omnipotētis dei cepit amor ex crescere. Erat ergo prius ignis intrinsec⁹: cum isacob diceret. Salutare tuū expectabo p̄he. Q̄d em̄ salutare dicimus latine: hoc h̄bo hebraico iesus dī. In quo h̄bo b̄ti iacob mēa ostēditur quo iesu desiderio ardebat: quē se moriēs expectare perhibebat. Ardebat ignis: cum moyses diceret. Si inueni grāz in aspectu tuo ostēde mihi remeti p̄m vt videaz te. Ardebat ignis in mēte cum dauid diceret. Sitiuit aīa mea ad deū viuū: q̄n veniā ⁊ parebo aīa faciē dei mei. Qui incarnationē h̄bi desiderans: ait. Ostēde nobis dñe misericordias tuā: ⁊ salutare tuū da nobis. Ardebat ignis: cū symeon de corruptiōe vite p̄stis exire desiderans: audiuit nō prius se visurū mortē: nisi videret x̄pm dñi. Sed ecce iam ignis iste

ps. xliij.

Luce. xij.

Gene. xlix.

Exodi. xxxij.

ps. xliij.

psal. lxxliij.

Homelia. viij. Fo. clvj.

quasi sub lumbis exterius resplendet: quia vniuersa gentilitas incarnari dei est amor suscensa. Quod tamen intelligi aliter potest: quia redemptor noster deus dominus Iesus christus per humanitatem suam hominibus innotuit qui per diuinitatem notus angelis et ante incarnationem fuit. Nobis ergo sub lumbis inferius resplendet in circuitu cuius ignis intrinsecus a lumbis superius ardet in celo: quia illic celestes spiritus eius diuinitate sua: conspiciunt et amoris eius ignibus accendunt. Nos vero qui hunc ex assumpta humanitate diligimus ad hunc in hac corruptibili vita positi: splendorem ignis illius foris habemus. Unus itaque super thronum est: qui et super lumbos ignis in intrinsecus habet: in angelis et sub lumbis ignem in circuitu habet in hominibus: quia in omne quod ab angelis amat: pro omne quod ab hominibus desiderat vnus est: qui in cordibus ardet amantissimus. Hinc est enim quod magne ille preces angelice seraphim. i. incendium notant. Hinc de ipso omnium creatore scriptum est. Deus noster ignis consumens est. Ignis ei deus dicitur: quia flammis amoris sui incendit mentes quas replet. Et idcirco seraphim incendium dicunt et potestates ei prime in celis inestimabili amoris eius igne successerunt. Ex hoc igne successerunt: ardet in terra corda iustorum. Hoc igne calefacta rededit ad patriam corda peccantium: qui inflammata vehementer timore in amorem vertunt. Nam que prius tabescere metu ceperunt: postmodum igne amoris flagrant. Et quia eius membra sunt electi angeli in celo: eius membra sunt quiers homines in terra. Unus homo est qui et super lumbos ardet intrinsecus: et sub lumbis inferius ignis sui splendorem in circuitu emittit: quia et angelos ad amorem suum per diuinitatem tenuit et homines ad sancti ardoris sui desiderium ex humanitate reuocauit. Sequitur. Velut aspectus arcus cum fuerit in nube in die pluuie. Arcus operis deus inter se arcus homines in signo posuit: ut vltimus mundum diluuii non deleteret dicens. Arcus meus posuit in nubibus: et erit signum federis inter me et inter terram. Et sic obduxero nubibus celum: apparebit arcus meus in nubibus et recordabor federis mei vobiscum. Vnde et in arcu eodem color aquae et ignis simul ostendit: quia et ex parte est ceruleus et ex parte rubicundus: ut vniuersus iudicij testis sit: vnde videlicet faciendi et alterius facti. Sed iam non vltimus faciendi: quia mundus quidem iudicij igne cremabit: sed aqua iam diluuii non deletur

Hebre. xij.
Deut. iij.

Textus.

Gene. ix.

Liber primus.

Quid est aliquid splendentem ignem a libris hōis throno p̄sidentis sicut ait aspectus arcus cū fuerit in nube in die pluuie. P̄pheta p̄sperit. Quod et p̄ ignem sicut dictum est ardor sancti spiritus designat: quod similitudo arcus et spiritus ut ignis qui apparuit quasi aspectus arcus apparuisse diceret. Sed si ipsi quā p̄diximus visioni arcus intēdimus quod arcus significet spiritum videm⁹. In arcu quippe sicut p̄fatus sum: aqua et ignis appareret. Et post mediatoris aduentum eo virtus spiritus sancti in humano genere claruit: quo electos dei et aqua baptismatis lauit: et igne diuini amoris incēdit. Quasi ei admixto calore aque simul et ignis quādam arcus in nube ad p̄bationem ponitur. cum x̄itas dicit. Nisi quis renatus fuerit ex aqua et spiritu sancto non potest introire in regnum dei. Qui arcus in nube est in die pluuie: quod in diuina incarnatione et in effusione p̄dicationis ostēditur: ut ad ventā corda credentium dño p̄diciente reuocentur. Nubem enim in redēptoris carnem non incōuenienter accipimus. De qua per psalmistā dicitur. Qui ponit nubem ascensum suum. Nubem quippe ascensum suum posuit: quod is qui diuinitate vbisq; est. carne ad celestia ascendit. Expleta vero omni mystica visione: subiungit. hic erat aspectus splendoris per girum: et hec visio similitudinis glorie dñi. Quid enim in vniuerso mundo sancti spiritus gratia agat aspiciens ait. hic erat aspectus splendoris per girum. Que vero intrinsecus eiusdem sancti spiritus gloria maneat cōsiderare volens: sed sicut erat non valens: subiungit. Et hec visio similitudinis glorie dñi. Non ei ait visio glorie: sed similitudinis glorie. Ut videlicet ostendatur quod quantalibet se in tēratione mens humana tendat: etiam si iam fantasias imaginū corporalium a cogitatione cōpescat: si iam omnes circūscriptos spiritus ab oculis cordis amoueat: adhuc tñ in corde mortali posita videre gloriam dei non valet sicut est. Sed quies quid de illa est quod in mente resplendet: similitudo et non ipsa est. Unde et ille predicator qui raptus vsq; ad tertium celum fuerat: dicebat. Videmus nūc per speculum in enigmate. Qua in re non despicienda nobis questio oritur: quomodo Johannes euangelista cum erga miracula redēptoris nostri iudeorū p̄fidiam etiā ex libris prophetis de scripsisset: adiungit dicens. hec dixit esaias quando vidit gloriam

Joel. iij.

ps. iij.

Textus.

i. Cor. iij.

Homelia. viij. Fo. clviij.

ei⁹: et locut⁹ est de eo. Et si ezechiel vidit qd est qd iste si
millitudinē glie: ⁊ ille ei⁹ glia vidisse describitur: Sed cū
iohannes euāgelista pri⁹ miracula redēptorū nri narrauit
atq; infidelitate iudeorū postmodū subdidit: hāc eiusdē re
demptoris nri glia q̄ in mūdo apparuit: eia⁹ vidisse ma
nifestat. Omne enim qd in terra mirū diuinit⁹ agit: glia oī
potētis dei est: et ei⁹ glia in oībus factis videtur. Esaias
ergo ei⁹ gloriā in terra vidit. Ezechiel hō gloriā in celo
sicuti est videre nō potuit: q; aliter est gloria eius in rebus
factis aliter in semetipso. hec ergo ei⁹ gloria q̄ in reb⁹ est
videri pōt: illa hō q̄ in ipsa est videri mō nisi p̄ similitudinē
nō pōt. Sed ⁊ si eandē similitudinē glorie vel subleuatus por
tare. ppheta potuerit: cognoscām⁹. Sequit⁹. Et vidi ⁊ ceci
di in faciē meā. Quid ergo de hoc viro fieret si ita vt ē ei⁹
gloriam vidisset: si ferre nō valens cecidit. Qua in re cum
magno merore pensare ⁊ considerare cum lachrymis de
bemus in quantam miseriam et infirmitatem cecidimus:
qui est ipsum bonum ferre non possumus ad quod videndū
creati sumus. Est tamen est aliud quod de propheta facto
consideremus in nobis. Propheta enim mor. vt gloria dñi
similitudinē vidit: in faciem suam cecidit. Cuius similitu
dinem glorie quia nos per spiritū ppheticū videre nō possu
mus: hāc assidue cognoscere: ⁊ sollicite contēplari in sacro
eloquio: in celestibus monitis in preceptis spiritalibus de
bemus. Qui cum aliquid de deo conspiciamus: in faciem no
stram cadimus: quia ex malis erubescimus qui nos remin
scimus perpetrasse. Ibi enim cadit homo vbi confunditur.
Unde et paulus quasi quibusdam in facie iacentibus dice
bat. Quem ergo fructum habuistis tunc in illis in quibus. Ro. vi.
nunc erubescitis. Ecce celestis gratie dono largiente ob
nolum mysteriorū libri initium in ezechiel propheta dis
cussim⁹: ⁊ dicta mystica moraliter differentes: volantē p̄
phete historia a terra extraximus: vt q̄ prius puulorū ale
mihq; siliū volabat: sed nō eleuabat: tam nūc ab eis legal
⁊ cognoscatur euolet et leuet. Agamus ḡ gfas redēptorū
nri q̄ spiritali semp alimēto nos reficit: q̄ panis vit⁹ descē
dit de celo ⁊ dat vitā mūdo: q̄ vinit ⁊ regnat cū patre syūi
tate spiritus sancti deus per omnia secula seculorū. Amen.

Liber primus

Homelia nona

S audiui vocē loquentis. Et dixit ad me. Fili hominis sta super pedes tuos et loquar tecū. Et ingressus est in me spūs postq̄ locutus est mihi: et statuit me supra pedes meos. Et audiui loquentem ad me et dicentē Fili hominis mitto ego te ad filios israel: ad gētes apostatrices que recesserunt a me. Patres eorum preuaricati sunt pactum meum vsq̄ ad diem hanc: et filii dura facie et indomabili corde sunt ad quos ego mitto te. Et dices ad eos. Hec dicit dominus deus si forte vel ipsi audiant et si forte quiescant quoniā domus exasperans est et scient quia propheta fuerit in medio eorū. Tu ergo fili hominis ne timeas eos neq̄ sermones eorum metuas: quoniam increduli et subuersores sunt teci: et cum scorpionibus habitas. Verba eorum ne timeas: et vultus eorum ne formides quia domus exasperans est. Loqueris ergo verba mea ad eos si forte audiant et quiescant:

Homelia. ix. Fo. xlviij.

quoniam irritatores sunt. Tu autem fili ho-
minis audi quecumq; loquor ad te: et noli es-
se exasperans sicut domus exasperatrix est.
Aperi os tuum: et come de quecumq; ego do-
tibi. Et vidi: et ecce manus missa ad me: in
qua erat inuolutus liber: et expandit illum
coram me qui erat scriptus intus et foris: et
scripte erant in eo lamentationes et carmen
et ve.

Titulum libri in ezechiel propheta ma-
gnis obscuritatibus clausum et quis
buscā nobis ligatus in homelijs octo
deo domino nostro iesu chusto largitē
te discussimus. Jam nunc planiora sūt
et minus difficilia que sequunt. Cha-
ritati itaq; vestre colloquimur: eidem
omnipotenti deo gratias referentes
quia post tot opaca siluarum tandem

leti ad campos exiimus. In quibus liberis gressibus locu-
tionis nostre inrepidum pedem ponam⁹. Ecce enim post
q̄ propheta similitudinem glorie domini contemplatus in
faciem suam cecidit adiungit. Et audiui vocem loquentis
et dixit ad me. Fili hominis sta super pedes tuos et lo-
quar teci. Ubi adhuc subditur. Et ingressus est in me spi-
ritus postq̄ locutus est mihi statuit me super pedes meos
Ecce diuina vox iaceti prophete iussit vt resurgeret. Sed
urgere omnino non posset nisi in hunc omnipotentis dei spiri-
tus intrasset. Quia ex omnipotentis dei gratia ad bona ope-
ra conari quidem possumus: sed hec implere non possum⁹

Textus.

Textus
B.

Liber primus

Phili. ii.

Johā. xv.

si ipse non adiuvat qui iubet. Sic paulus cū discipulos ad
meneret dicens. Cum metu & tremore vestram ipsoꝝ salu
tem opamini. Illico quis in eis hec ipsa bona oparetur ad
iunxit dicens. Deus est enim qui operatur in vobis & velle
et p̄ficere p̄ bona voluntate. Hinc est quod ipsa veritas vi
scipulis dicit. Sine me nihil potestis facere. Sed in his cō
siderandum est: q̄ bona n̄ nostra sic omnipotentis dei dona
sunt vt in eis aliquid nostrum non sit: cur nos quasi p̄ meri
tis eternam retributionem querimus. Si autem ita nostra
sunt vt dona dei oīpotentis non sint cur ex eis omnipotentis
deī gratias agimus? Sed sciendum est: q̄ mala nostra
solummodo nostra sunt: bona autē nostra & oīpotentis dei
sunt & n̄ n̄ra. Quia ipse aspirando nos preuenit vt velimus:
qui adiuvando subsequitur ne inaniter velimus: sed possi
mus implere q̄ volumus. Preueniente ergo gratia & bona
voluntate subsequente: hoc quod omnipotentis dei donum
est fit meritum nostrum. Quod bene paulus breui senten
tia explicat dicens. Plus illis omnibus laboravi. Qui ne
sue videretur virtuti tribuisse q̄ fecerat adiunxit. Nō au
tem ego: sed gratia dei mecum. Q̄ enim celesti dono puen
tus est: quasi alienum se a bono suo opere agnouit dicens.
Non autem ego. Sed q̄ pueniēs gratia liberū in eo arbi
trū fecerat i bono: q̄ libero arbitrio eādē gr̄a est subsequen
tus i ope: adiunxit: s̄ gr̄a dei mecum. Ac si diceret. In bono
ope laboravi: nō ego s̄ & ego. In hoc ei q̄ solo dñi dono puen
tus sum: non ego. In eo autem q̄ donū voluntate subsequen
tus: & ego. his igitur breuiter contra pelagium & celesti
num dictis: ad exponendi ordinem redeamus. Fili hominū
n̄a super pedes tuos et loquar tecū. Notāmus nobis est or
do locutionis et operis: q̄ prius similitudo glorie domini
apparet vt deiciat / postmodum alloquitur vt eleuet: de in
de superabundantis gr̄e spiritum mittit et leuat ac supra
pedes statuit. Nisi enim aliquid de efermitate in mēte vi
deremus: nunq̄ in facie nostra penitendo caderemus. Si
iam iacentes vox domini consolatur nos facere vt in ope
re surgamus quod tamen nos nostrā virtute non possumus
facere. Ipse ergo nos spiritus implet: & tenet: et sup pes
des nostros statuit: vt qui proni in penitentia pro culpa las

i. Cor. xv.

Textus.

Homelia. ix. Fo. xlix.

quibus: recti postmodum in bono operemur. Si istas propheta
ta quod audierit adiungit dicens. Et audiui loquentem ad me et **Textus.**
dicentem. Filii hominum multo ego te ad filios israel: ad gentes
apostatrices que recesserunt a me. Sic propheta describit
sua: ut significet nostra. Nam quid est hoc quod ei iacenti dicitur.
Ista supra pedes tuos et loquar te cum? Qui ei iacenti loque-
bat: cur non se mihi stanti promittit esse locuturum? Si scien-
dum quod alia sunt que iacentes: alia que stantes audire debeamus.
Iacenti ei dicitur ut surgat: stanti autem precipitur ut
ad predicationem perficisci debeat. Adhuc enim nobis in infir-
mitatis confusione iacentibus preberi non debet suctionis
predicationis. Si cum iam in bono opere surgimus: cum iam re-
cti stare ceperimus: dignum est ut ad lucrandos alios in pre-
dicatione mitti debeamus. Stans ergo propheta: visiones
spiritalium vidit et cecidit. Cadens vero ista monitionis ver-
bum suscepit ut surgeret. Surgens autem preceptum audiuit
ut predicaret. Nam qui adhuc ex superbie vertice stans: cum iam
de eternitatis timore aliquid sentire ceperimus: dignum est
ut ad penitentiam cadamus. Et cum infirmitatem nostram
subtiliter cognoscimus humiliter iacemus: per divini verbi
consolationem surgere ad fortia opera iubemur. Et cum
iam in bonorum operum soliditate persistimus necesse est ut
non nosmetipsos corremus: inde iam predicantes et alios le-
nemus. Iacenti ergo non precipitur ut ad predicationem
pergatur: infirmus quisque hoc quod verbo edificare potest
opere destruat. Unde recte quoque per psalmistam dicitur. Edu-
xit me de lacu miserie: et de luto fecis. Statuit supra petram
pedes meos: et dixerit gressus meos: et misit in os meum casti-
cum novum hymnum deo nostro. Prius enim de luto pravitate
educit: ut eius pedes per fidem in petra solidentur. Si quod
recta fide: recta subsequens operatio: gressus eius directi sunt.
ut post directionem gressuum. id est post perfectionem boni ope-
ris in ore acciperet etiam novum canticum predicationis. **Act. ix.**
Sicut saulus dum superbe damascum pergeret: receptus
voce prostratus iacuit. Et qui predicator futurus erat: non timor
ut predicaret quod viderat audiuit: sed ei iacenti dicitur
Ingredere in civitatem: et dicet tibi quod te oportet facere
Iacens ergo hoc solum audire potuit: ut surgens diceret quod enim

Liber primus

Job. xvij.

Textus.
B.

Hct. r.

Ibidem.

Textus.

clerat: Surgens vero hoc didicit ut quod cognouerat predicaret. Sed querendum nobis est cur ezechiel et paulus in facie cadunt et de ascensore equi. i. de eo qui in huius mundi gloria elatus est dicitur: ut cadit ascensor eius retro. Rursum quoque de persecutoribus domini scriptum est. Abierunt retrorsum et ceciderunt in terram. Quid est hoc quod electi in facie et retrorsum retrorsus cadunt: quod ois qui post se cadit: ibi proculdubio cadit ubi non videt: Qui vero ante se ceciderit: ibi cadit ubi videt. Iniqui ergo quia in inuisibilibus cadunt: post se cadere dicuntur: quia ibi corruunt ubi quid eos tunc sequatur videre non possunt. Iusti vero quia in istis visibilibus semel ipsos sponte desiciunt: ut in inuisibilibus erigantur in faciem cadunt: et timore compuncti videntes humiliant. Quod etiam verum quod dicitur. Mitto ego te ad filios israel: ad gentes apostarrices que recesserunt a me. Sicut enim duobus modis a deo receditur ita duobus modis a deo apostate homines sunt. Nam unusquisque a conditore suo aut deo recedit aut opere. Sicut ergo qui a fide recedit apostata est ita qui ad peruersum opus quod deserit redit ab omnipotente deo apostat: et absque ulla dubietate deputabitur: etiam si fidem tenere videatur. Unus enim sine altero non prodesse valet: quia nec fides sine operibus: nec opera adiuuant sine fide: nisi fortasse pro fide precipienda fiant: sicut Cornelius ante pro bonis operibus meruit audire quod fides eius existeret. Quis ex re colligitur: quia bona opera pro fide precipienda faciebat. Nam cum ab angelo dicitur. Orationes tue et elemosine tue ascenderunt in memoriam in conspectu dei. Et mox pro eadem ascensione precipitur ut ad simonem mittat: qui ei veniens predicare debeat: constat quia hoc perit unde meruit exaudiri. Sequitur. Patres eorum per ueritatis sunt pactum meum usque ad diem hanc: et filii dura facie et indomabili corde sunt ad quos ego mitto te. Et te est una culpa superbie: quia per ueritatis sunt pactum. Et te altera obstinationis: quia usque ad diem hanc. Ecce in iniquitate filiorum culpa grauis impudentie: quia dura facie quoniam mala que faciunt iam non erubescunt: et nunquam post culpas ad penitentiam redeunt: quia indomabili corde sunt: et vero tate prauitatis: tantesque obstinationis sunt hi ad quos

propheta mittitur: quis is nō videat qz persona pphete a
 tā peruersis hominibus despicī valeat? Sed ecce auctori-
 tas persone tribuitur: cum subditur. Et dices ad eos. Hec
 dicit domin⁹ de⁹. Ac si aperte diceretur. Quia si ex te de-
 spiceris: ex mea voce necesse est vt loquaris. Ne cōcōnaris
 ipse qui mittis: verba mea proferens ostēde q̄ misit. Se-
 quitur. Si forte vel ipsi audiant et si forte quiescant: quia
 domus exasperans est. Dum constat q̄ omnipotens deus
 omnia sciat: mirandum valde est cur dī. Si forte audiant:
 et si forte quiescāt. Quapropter sciendum nobis est: qz ista
 dubitatio locutionis dei non ex ignorantia: sed ex aliqua si-
 gnificatione descendit. Nam quis nesciat quod quiescit et
 videt omnia: oīa sciat? Et per semetipsam in euangelio ve-
 ritas de antixpi predicatoribus dicit. Dabūt signa magna
 ⁊ prodigia: ita vt in errorem inducantur: si fieri potest etiā
 electi. Cur hoc sub dubitatione dicitur: cum quid futurum
 sit a domīno presciatur? Unum vero e duobus est: qz si ele-
 cti sunt fieri non potest. Si autem fieri pōt: electi non sunt.
 Et tamen dicitur vt in errorem inducātur si fieri pōt etiā
 electi. Ista ergo dominici sermonis dubitatio ex electorum
 cordibus designatio tērationis fuit: qz q̄ electi sunt ad per-
 sistendum per signa predicatorum antixpi tentabuntur ad
 cadendū. Per hoc ergo qd̄ dicitur: si fieri potest hoc expri-
 mitur q̄ electi in corde tentabuntur. Nutant enim: sed non
 cadunt. Dicitur ergo si fieri pōt: qz trepidabunt ⁊ tamen
 dicātur electi: qz nō cadunt. Dubitatio itaqz finis a dño
 in electis exprimit trepidationem mentis: q̄s ⁊ electos no-
 minat: qz cernit q̄ in fide ⁊ bono opere persistunt. Un̄ hic q̄
 q̄ dicitur. Si forte audiant: ⁊ si forte quiescant. Per hoc enī
 qd̄ dī si forte: qz ex magna multitudine pauci audituri sūt
 demonstratur. Per dubitationem ergo sermonum dei qd̄
 significat aliud: nisi paucitas auditorū? Not. idē hō q̄ post
 q̄ mala penitū defunctorū dixerat: mittēs pphētā ad filios
 dicat: si forte vel ipsi audiat: et si forte quiescant. Quid est di-
 cere vel ipsi: nisi qz eorū patres qui in culpa defuncti sūt: au-
 dire noluerūt. P̄sem⁹ rogo q̄ virt⁹ sit hoc domīni: cōfmo
 nis defectu: vt dicat: si forte vt ipsi audiat. Nobis hoc apre-
 di qui afflicti oppressi: conclusi: oīa q̄ in hoc mūdo habuit.

SS. ij.

Textus.

Textus

Mat. xxiij.

Textus.

Liber primus

mus bona perdidimus: vires erutas: euersa castra: de po-
pulos agros suffossas ecclesias videmus: et tamē adhuc
parentes nostros. ad iniquitates sequimur: ab eorum elo-
quutione quam vidimus non mutamur. Et illi quidē inter gan-
dia: nos vero quod est grauius et inter flagella peccam⁹.
Sed ecce omnipotēs deus iniquitates iudicās: iā priores
nostros abstulit: iam ad iudicium vocauit. Nos adhuc ad
penitētiā expectat ad reuertendum sustinet. Et qui in il-
lis: iam iudicium exercuit: nobis sue patientie longanimita-
tatem prerogat: ne cum his prioribus perdat: dicens. Si
forte vel ipsi audiant: et si forte quiescant: quia dom⁹ exasper-
rans est. Dis alia etiā post acceptā fidē in peruersitate sua
aut permanēs aut reuertens dom⁹ exasperās vocat quia eū
quē per fidē susceperat: repellit a se prauis moribus habi-
tationem deum. Nā domus inhabitat a dño. Si ergo dom⁹
quare exasperans: Si vero exasperans quare dom⁹ quā vitiosā
iam non habitatur: Domus: quia in ea deus per fidem ha-
bitare ceperat. Exasperās vero est quia ab ea prauis mori-
bus repulsus exiit: vt vacua remaneat: quam prius cele-
stis inhabitator replebat. Unde etiam sicut veritatis voce
cognouimus: iniquissimus spūs cum septem alijs rediens
domum scopis mundatam inuenit: quia mentem a virtuti-
bus alienam replet. Sequitur. Et scient quia propheta fue-
rit in medio eorū. Malis scire bonos: aut ad adiutorū sa-
lutis pficere: aut ad testimonium dñationis solet. Sciant
ergo quia in medio eorū ppheta fuerit: vt audita pdicatione
aut adiunetur vt surgāt et cōuertētur: aut sic in iniquitatibus
eorū dñentur: vt excusatione careant. Sequit. Tu ergo fili
hols ne timeas eos neque sermones eorū metuas: quoniam incre-
duli et subuersores sunt tecti et cū scorpiōib⁹ habitas. Pa-
tet ad quos peruersos in predicationē mittit: quia ne timeat ad-
monet. Et quia prauis atque pueris quos bona sibi loquentibus
alia iniqua faciūt: et adhuc alia minatur: propter illa quae faciunt
dicit: ne timeas eos: et propter hoc quod minant: ad insigif neque
sermones eorū metuas. Vel certe quia reprobi atque iniqui et
mala bonis ingerūt: et eorū semp actibus derogat: ppheta
missus admonet: ne eorū vel crudelitate aut furore metuas
vel verba pertimescat. In hoc itaque quod dicitur: ne timeas.

Textus.

Textus.

Textus.

Homelia. ix. Fo. li.

prophete datur auctoritas predicationis. Et quia omnes
qui in deo viuunt organa veritatis sunt: vt sepe per alios
mihi: sepe vero alijs loquatur per me: sic nobis boni vbi
fuisse auctoritas debet: vt is qui preest dicat recta libere
et is qui subest inferre bona humiliter non recuset. Bonum
enim quod maiori a minore dicitur tunc vere bonum est si
humiliter dicatur. Nam si rectitudo sentiendi humilitatem
loquendi perdidit: radicem sensus in ramo lingue vitia
vit. Quod videlicet vitium iam non ex ramo: sed ex radice
est: quia nisi cor intumesceret: lingua minime superbi-
ret. Inesse ergo ad loquendum priori humilis auctoritas inesse
autem minori libera humilitas debet. Sed sepe in homi-
nibus ipse loquendi ordo confunditur sicut et longe superius di-
ximus. Nam aliqui quos per timorem elationis loquitur: et loquitur se per
auctoritatem libertatis existimat: et aliqui alios per stultum timo-
rem tacet et tacere se per humilitatem putat. Ille locum sue
regumis attendens non meretur sensum timoris: iste lo-
cum sue subiectionis considerans timet: dicere bona que sen-
tit: et ignorat quantum charitatis reus efficitur tacendo. Sic
vero sub auctoritate superbia et humanus timor sub hu-
militate se palliat: vt sepe nec ille valeat considerare quid
deo: nec iste quid debeat proximo. Nam ille eos que sibi sub-
iecti sunt conspicit: et ei cui omnia subiacent non intendit.
In elatione attollitur: et de elatione sua velut de auctori-
tate gloriatur. Ille vero non solum dum timet ne maioris gratiam
amittat: atque per hoc aliquid temporalis damni sustineat: recta que intel-
ligit occultat atque apud se tacitus ipse timorem quo constrigitur
humilitatem noiat. Sed etiam cui nil vult dicere tacendo in cogi-
tatione diiudicat. Fitque vt vni se humilem existimat inde gra-
uius sit superbus. Discernenda ergo semper sunt libertas et super-
bia. humilitas et timor: ne aut timor humilitatem: aut superbia
libertatem fingat. Ezechiel itaque quia non solum populo: sed
etiam senioribus loqui mittebat: ne incautum timorem humilitatem
crederet: vt timere non debeat admonet dum dicit. Ne time-
as eos. Ac ne forte derogationis eorum verba pertimescat:
adungit: neque sermones eorum metuas. Cur autem linguas de-
rogantium timere non debeat: etiam causa subiungit cum prius
subinfertur. Quonia in creduli et subuersores sunt techi: et ch

Liber primus.

scorpionibus habitas. Timendi eni essent hi quibus loqui
 mirebatur / si in fide & opere deo oipotēti placuissent. Qu
 autem increduli et subuersores sunt: in suis sermouibus de
 rogantes timendi non sunt: quia stultum valde est si illis
 placere qrim⁹ q̄s nō placere dño scim⁹. Debēt ei haberi i
 metu & reuerētia iudicia iustoz qz mēbra omnipotētis dei
 sunt & hoc ipsi in terra apprehēdunt quod dominus redar
 guit e celo. Nam peruersorū derogatio vite nostre appro
 batio est: quia iam ostenditur nos aliquid iusticie habere
 si illis displicere incipimus qui non placent deo. Nemo et
 enim potest in vna eademq; re omnipotenti domino atq;
 eius hostibus gratus existere. Nam deo se amicum dene
 gant qui eius placet inimico. Inimicus veritatis aduersa
 bit: q̄ eidē veritati in mēte subiungat. Vbi sancti viri in vo
 cis libere increpatione successi: eos ad sua odia excitare nō
 metuant quos deus non diligere cognoscunt. Quod pro
 pheta ardētē exhibēns: creatori omnium quasi in munes
 re obtulit dicens. Nonne qui oderunt te deus oderam il
 los: et sup inimicos tuos tabescebā. Perfecto odio oderā il
 los inimici facti sunt mihi. Ac si aperte dicat. Pensa quan
 tum te diligo qui tuorum hostium exercitare contra me in
 imicitias nō pertimesco. Hinc iterum dicit. Qui retribuūt
 mala pro bonis detrahebant mihi: quoniam subsecutus sū
 iusticiam. Bonum valde est quod iustus tribuit quādo ma
 le agentibus libera voce contradicit. Sed peruersi mala
 p bonis tribuūt cū iustis derogant: qz cōtra eos iusticie de
 fensionē seruāt. Nō eni iusti humana iudicia: sed eterni iu
 dicis examen aspiciūt: atq; ideo derogatiū vba contēnunt
 hinc etenim derogantib⁹ corinthiis: paulus dicebat. Mihi
 autē p minimo est vt a vobis iudicer aut ab humano die.
 Qui nec in corde suo vñ se rephendere potuisset inueniēs
 adiungit. Sed nec meip̄s iudico. Vidēs aut quia ei ad pe
 fectionē sanctitatis nec suū iudicium sufficeret: subd idē.
 Sed nō in hoc iustificat⁹ sum. Cū vero nec sibi in ep̄tū de
 seipso credidit cām reddidit cū subiunxit. Quia utem iudic
 cat me / dñs est. Ac si aperte dicat. Nec meo de me iudicio
 credēdū existimo: qz ille me iudicat cuius ego iudicium nō
 apprehēdo. Hinc veni⁹ Job cū amicorū derogatiū, lingua

psal. cxxviii

ps. xxxviij.

i. Cor. iij.

Inter dolores vulnerū pateret iacula h̄borum cogitatione
 prius ad cōscientiam recurrit atq; vbi mentem solidā ha-
 beret asperxit dicens. Ecce enim in celo testis meus et con-
 scius me⁹ in excelsis. Qui etiā subdidit. Verbosi amici mei
 ad deum stiliat oculus meus. In omne enim quod de nobis
 dicit: semper taciti recurrere ad mentē debem⁹ interiorē
 testem ⁊ iudicē querere. Quid ei p̄dest si omnes laudēt cū
 scietia accuset? Aut quid poterit obesse si omnes nobis de-
 rogent cōscientia sola nos defendat. Beatus ergo Job in-
 ter linguas derogantiū inflexa mente p̄stans: qz in terra
 se impugnat fallis sermonibus vidit in celo teste questuit.
 Dunc esaias ait. Popule meus qui beatificat te ipsi te deci-
 piunt: ⁊ viā gressuum tuorū dissipant. Qui videlicet popu-
 lus ne verba laudis attenderet: in culpis alius periret:
 statim ei dicit quē aspiciat cuius iudicium pertimescat: cū
 subditur. Stat ad iudicandū dñs: stat ad iudicandos popu-
 los. Ac si aperte diceret iudicia humana cur sequeris: qui
 stare super te celestem iudicē scis: hinc est qz Johanne ba-
 ptistam veritas esse harundinē v̄to agitaram negat dicens
 Quid exiis videre in desertum harundinem vento agita-
 tam. Quod qz negando dixerat: nō affirmando subiuncta
 v̄ba testant. At enim. Sed quid exiis videre in desertū
 hominē mollibus vestitum. Ecce qui mollib⁹ vestitū in do-
 mibus regum sunt: harūdo autem v̄to agitara modo fla-
 tibus erigit modo flatibus inclinat. Omnis autē infirmus
 animus qui vel derogatione deicitur vel laudibus exalta-
 tur: harundo v̄to agitara est: qd Johannes nō erat: qz in-
 flexibilem mētis p̄tatem inter laudes hoim ⁊ derogatiōes
 tenebat. Sed magna inquisitione res indiget cū recti ope-
 ris viam tenemus v̄rum semp despiciere derogantiū v̄ba
 debeamus an certe aliqñ cōpescere. De qua rescindū est
 qz linguas detrahentiū sicut nostro studio nō debemus ex-
 citare ne ipsi pereant ita p̄ suam maliciā excitatas debe-
 mus e quanimiter tolerare vt nobis meritū crescat. Aliqñ
 autē etiā cōpescere nedū de nobis mala disseminant eostū
 q̄ audire nos ad bona poterant corda innocentiū corūpant.
 Dunc est enī qz Johannes obrecreatoris sui linguā redar-
 suit dicens. Is qui amat primatum gerere in eis diotrephes

Job. xxi.
Ibidem.

Esaie. liij.

Ibidem.

Mat. xi.

Luce. vii.

Lib. I. Liber primus.

ij. Cor. x.

non recipit nos: ppter hoc si venero comoneam ei^o opa q^o
facit: verbis malignis garrivus in nos. hinc paulus: iteru^m
detrahentibus corinthiis loquit: dicens. Epistole inquam
graves sunt & fortes: presenna autem corporis infirma: et
sermo contempnibilis. hoc cogitet q^o hmoi est: qz quales su-
mus h^obo p^o ep^olas absentes: tales & pntes in opere. hi etel
quoz vita in ex^oplo imitatiois est posita. debent si possunt
detrahenti sibi h^oba copescere: ne eoz p^odicatioe no^o au-
diant q^o audire poterat: & in pravis moribus remanetes bn
vivere cotenant. Sed hac vi re subtili inquisitione necesse
est vt semetip^o anim^o inuestiget: ne forte sue laudis glo-
ria querat: & aliaz lucra se q^oreret nra cogitatio simulet. Se-
pe ei sui nois laude anim^o pascit: & quasi sub obtentu lucro-
rum spiritualiu: cu^m de se bona dici cognoverit letat. Et sepe
sue glorie defensione corra detrahentes irascit: & fingit sibi
met q^o hoc ex eoz zelo faciat: quoz corda a bono itinere
detrahentis hmo pturbat. Illi ergo debet magnopere cu-
rare: ne corra eoz op^oinionem detrahentiu h^oba p^ovenaleat: q^o
sua p^oscientia subtiliter discutietes se in ea inveniunt: de amo-
re p^oivate glorie nihil habere. hunc est ei q^o iusti atqz p^ofe-
cti aliqui vtutes suas p^odicant: bona q^o divinitus acceperut
narrant. No^o ipsi vt ap^o h^oies sua o^oh^osione p^oficiant: sed vt
eos q^obus p^odicat ex^oplo suo ad vita^m trahat. Un paulus apo-
stolus. quoties fustib^o cesus: quoties lapidat^o: quoties nau-
fragium ptulit: q^osta p^o veritate sustinuit q^o ad tertiu^m celum
raptus: q^o in paradisu^m duct^o sit corinthiis narrat: vt eoz
sensum a falsis predicatorib^o auertat: vt dum se innotesce-
ret qualis esset: illi eis vilescerent: quos ab eis cognoverat
iniquie venerari: q^o p^ofecti cu^m faciut. i. cu^m vtutes p^optias lo-
quunt: in hoc quoqz oipotetis dei imitatores sunt: q^o laudes
suas holous loquit vt ab oib^o cognoscat. N^o i cu^m scriptura
sct^a p^ocipiat: dices. Laudet te alien^o & no^o os tuu^m: quo facit
ipse q^o p^ohibet: S^z i vtutes suas op^os deus taceret: eum
nullus agnosceret: eu^m nullus amaret: si null^o amaret: null^o
ad vita^m rediret. Un & p^o psalmista de eo d^o. Virtute^m operu^m
suoru^m annu^ociabit populo suo: vt det illis hereditate^m g^oentiu^m
Virtutes g^o snas annu^ociat: no^o vt laudibus suis ipse p^oficiat:
sed vt h^oiq^o hunc ex sua laude cognoverut ad p^opetua^m here-

ij. Cor. xi

puer. xxxviij.

ps. cxxviii

Homelia .ix. Fo. liij.

ditate veniat. Iusti itaq; atq; pfecti nō solū cū vituperatio-
nis sue vba reprehendūt: sed etiā cū vtutes quas habent
infirmis loquunt reprehēdibiles nō sunt: q; p sua vta quas
referūt: alioꝝ aias ad vitā querūt. De quib; tñ sciendū ē.
q; nunq; bona sua detegūt: nisi eos vt dixi aut primoz vti-
litās: aut certe nimis necessitas cogat. Vñ Paulus apłs cū
vtutes suas corinthijs enumerasset: adiunxit. Factus sum
insipiens: vos me coegistis: fit hō aliqñ vt necessitate cō-
pulsus in bonis q; de se referūt: nō alioꝝ vtilitatē: sed suam re-
quirant. Sicut beatus Job facta sua enumerat dicens. Ocu-
lus fui ceco: et pes claudō. pater erā pauperū: et causas quā-
lus sciebam diligētissimē inuestigabā. Et multa alia q; sepe
egisse cōmēnotat. Sed q; i vulnere doloris postus ab ami-
cis increpatibus impie egisse: et violentus primis atq; op-
pressor pauperū fuisse dicebat: vir sanctus inter flagella dei
et humane increpationis vba deprehensus mentē suā gra-
uiter cōcuti: atq; ad desperationis fontē cōspexit impelli
qui iam iamq; cadere poterat: nisi ad memoriā bene acta
renocasset: vt ad spem animū reduceret ne oppressus ver-
bis et vulneribus in desperationem periret. Quod ergo bo-
na sua enumerat: non innotescere alijs quasi ex laude des-
derat: sed ad spem alim reformat. Iusti itaq; sicut sine arro-
gantia loquunt aliqñ bona q; agūt: ita sine zelo priuate glo-
rie detrahentū sibi linguas redarguūt: q; noxia loquūtur
Cum hō lingue derogantiū corrigi nequeūt: equanimitē
sunt p oia tolerande: ne obtreccionis fimo timendus est:
ne dum vituperatio pueroz metuit: recti opus vta deserat
Vñ nūc ezechielī pphete dicit. Sermones eoz ne memas
q; increduli et subuersores sunt tectū. Vinus autē malī eēt
si hī qui sūt increduli: subuersores minime fuissent. Quia ei
ipsi vel celestis regni premia vel gehēne esse supplicis nō
credunt: in suis p trauitibus dimissi: a fide et opere etiam
alios subuertunt: vt regnū qd ipsi appetere nō volunt: nec
alter assequatur. Hi nāq; cum teneriores quosdā bona inci-
pere mala iam deuitare cognouerint: modo irridendo qd
in celis pmittit: modo despiciendo qd deus omps de infer-
ni supplicis minat: mō laudādo bona tp alta et delectatio-
nes pntis seculi callidapsuasione pollicendo: deflectūt men-

4. Cor. xii.

Job. xix.

Liber primus.

tes innocentium: eorumque itinera pervertunt. Gaudent si quos potuerint a vita reuocare: ad mortem trahere: letantur in pernitatibus suis: exultant in alienis. His nimirum pena sua non sufficit: quae agunt ne seipsum moriantur. At si fortasse iustum quaeptant tate iam virtutis inuenerint: ut ei loqui in contumacia non presumant: quae subuersores esse non possunt: statim scorpiones fiunt. Scorpio et palpando incidit: sed cauda ferit. Nec mordet a facie: sed a posterioribus nocet. Scorpiones ergo sunt omnes bladii et maliciosi quae bonis quidem in facie non relinunt sed mox ut recesserit derogant: alios quos valuerint inflammat. Quaeque perit notitia immittunt: mortifera inferre occulte non desunt. Scorpiones ergo sunt quae bladii et innoxij in facie videntur: sed post dorsum portat unde venenum fundant. Qui enim in occulto ferunt: quasi morte latenter trahunt. Unde etiam per psalmistam dicitur. Circumdederunt me sicut apes: et exarserunt sicut ignis in spinis. Apes ei in ore mel habent: in aculeo caudae vulnus. Et omnes quae lingua bladii sunt: sed latenter ex malicia ferunt: apes sunt. quae loquendo dulcedinem mellis proponunt: sed occulte feriendo vulnus inferunt. Ista homo facientes exardescunt sicut ignis in spinis: quae per si amas detrahentium non iustorum vita comburitur: sed si qui eis esse poterant: peccatorum spiritum concremant. Dicitur ergo. Increduli et subuersores sunt tecum: et cum scorpionibus habitas. Increduli scilicet deo: subuersores vero infirmantibus proximis. Scorpiones autem etiam fortibus et robustis. Quibus et si in facie tradicere non presumunt: ex occulto tamen vulnere derogationis inferunt. Increduli quippe simul et subuersores et scorpiones sunt: quae et audita esse quae dei sunt non credunt et eos quos perualent bonis moribus subuertunt: quos inflectere non valent: occultis machinationibus ferunt. Quae in re hoc quoque notandum est: quae cum propheta dicitur. Increduli et subuersores sunt tecum: et cum scorpionibus habitas: nobis consolationis medicamentum profert. Quos sepe te det videre: dum nolumus cum malis habitare. Querimus et ei cur non omnes boni sunt quae nobis circumuiunt: Mala proximorum ferre nolumus: omnes sanctos iam debere esse decernimus: dum esse nolumus quod ex proximis portem. Sed haec in re adhuc ipsi de bono nolumus habeamus. Neque ei profecte bonum nisi quae fuerit: et cum malis bonum. Hinc beatus Job de semetipso

afferit dicēs frat sui dicit: et socii strutionis hic est paulus
 ap̄tus discipulis dicit. In medio nationis prauē et puerse:
 inter quos lucetis sicut luminaria in mūdo. Hinc petr⁹ gre-
 sis dominici pastor dicit iustum Loth opprēssus a nephā-
 doz iniuria puerfatione eripuit. Aspectu ei ⁊ auditu iust⁹
 erat: habitās ap̄ eos q̄ de die in diē clam iusti inq̄s op̄i-
 bus cruciabat̄. Sepe hō cū de vita primoz querimur: mu-
 tare locū conamur: secretum vite remotioris eligere: vide-
 licet ignorātes: q̄ si desit sp̄s nō adiuuat locus. Idē enim
 Loth de quo loquimur in sodomis sanctus exiit in monte
 peccauit. Quia auit loca mēte nō munit: ip̄e hūani gene-
 ris prim⁹ testator parēs: q̄ in paradiso cecidit. Sed min⁹
 sunt oia q̄ loquimur ex terra. Nā si locus saluare potuisset
 fathan de celo nō caderet. Vñ psalmistaybiq̄ in hoc mūdo
 tribulationes esse cōspiciens: quesuit locū quo fugeret: s̄
 sine deo inuente nō potuit munitū. Ex qua re ⁊ ip̄m sibi lo-
 cum fieri petuit. p̄pter quē locū quesuit dicēs. Esto mihi in
 deū p̄tectorē ⁊ in locū munitū: vt saluum me facias. Cole-
 rādi ergo vbiq̄ sunt primi: q̄ abel fieri nō valet quē cayn
 malicia nō exercet. Unum vero est pro quo vitari societas
 debet maloz: ne si fortasse corrigi nō valet: ad imitationē
 trahāt. Et cū ipsi a sua malicia nō mutant: eos q̄ sibi iuncti
 fuerint puertant. Unde paulus ait. Corrumpunt mores bo-
 nos colloquia mala. Et sicut p̄ salomonē d̄r. Noli esse am-
 cus homini iracundo: nec ambules cū viro furioso: ne forte
 discas semitas eius ⁊ sumas scandala ale tue. Sicut ergo p̄
 facti viri peruersos primos non debent fugere: q̄ ⁊ eos se-
 pe ad rectitudinē trahūt: ⁊ ipsi ad puerfationē nuncq̄ trahūt
 Ita infirmi quoz societate declinare debēt prauoz ne ma-
 la q̄ frequenter aspiciunt ⁊ corrigere nō valent delectentur
 imitari. Sic enim verba proximoz v̄diendo quotidie su-
 minus in mente: sicut flando atq̄ respirando aerem trahi-
 mus corpore. Et sicut malus aer assiduo flatu. tract⁹ inficit
 corpus: ita peruersa locutio assidue audita infirmant: infici-
 cit animū: vt tabescat delectatione prauū operis: assidui in-
 quitate sermonis. Sequit̄. Verba eoz ne timeas: ⁊ vult⁹ eo-
 rum ne formides: q̄ dom⁹ exasperas est. Ideo boni timen-
 di sūt ne offendāt: ne forte p̄ eos ille puocet ad irā qui eoz

Job. xxx.
Philip. ij.

Gene. xij.

Es. xxx.

i. Cor. xv.
Prouer. xxiij.

Textus.

Liber primus.

Textus.

Textus.

C

Textus.

Roff. ij.

Num. xxiij.

corda semper inhabitat. Nam sicut superius dictum est: si
malos offendimus timere minime debem⁹: quia illis nostra
actio displicet: quibus nec iusticia creatoris placet. Quid
ergo timendum est si nobis ingrati sunt: qui deo amabiles
non sunt. Unde recte nunc dicit. Verba eorum ne timeas: et vi-
sus eorum ne formides: quia deus exasperans est. Ac si aper-
te diceretur. Timēdi essent: nisi me in suis actib⁹ exaspera-
rent. De quibus adhuc subdit. Loqueris ergo verba mea
ad eos: si forte audiāt et descant: quia irritatores ei⁹ sunt. Om-
nis qui peccat quid aliud quā peccatoris sui in se iracundiā irritat.
Et scimus quia quotiens actu quotiens verbo quotiens cogi-
tatione delinquimus: deus contra nos toties irritam⁹. Sed
deus sustinet: et clemēter expectat per patientiā. Per predica-
tores autē suos verbum nobis exhortationis prerogat. Om-
nis autē qui recta predicat: si audiat iram irritati creatoris
super pernicitatorē populum placat. Vbi necesse est ut ipse
non debeat agere malum: quod solet in populo furorē cordi-
toris sui irritare. Propter quod etiā subditur. Tu autē fili
hominis audi quecumque loquor ad te: et noli esse exasperans
sicut domus exasperatrix est. Id est mala que fieri conspici-
cis: ipse non facias: ne hoc quod prohibere niteris: ipse com-
mittas. Omnis etenim predicator intēra semper debet mens-
te pensare: ne qui nullus est lapsos erigere: ipse in prauita-
te operis cum lapsis cadat: et pauli hunc sententiā feriat di-
centis. In quo alterum iudicas: te ipsum cōdemnas. Unde
Balaam spiritu dei repletus ad loquendum: sed tamen in car-
nalem vitam suo spiritu detentus: de semetipso loquit dicens
Dixit auditor sermonum dei qui nouit doctrinam altissimi:
et visiones omnipotentis videt. qui cadens: apertos ha-
bet oculos. Cadens apertos oculos habuit qui rectus quod
diceret vidit: sed recte videre cōtempserit. Cadēs videlicet
in peruerso opere: et apertos habens oculos in sancta pre-
dicatione. Est tamen aliud quod possit intelligi: cur beatus
ezechiel qui ad predicationē mittitur: esse exasperans pro-
hibetur. Nisi ei ad loquenda verba cum mittebatur obediret
omnipotentē deum sicut populus de peruerso ope: sic propheta
de suo silentio exasperasset. Nam sicut mali ideo deum ex-
asperant quia loquuntur vel faciunt mala: ita nonnulli boni exasperant

Homelia. ix. Fo. lb.

rāt qz reticent bona. Illis itaq; in culpa est puerfa agere:
illis recta reticere. In hoc ergo cum malis etiā boni simul
deſi exaſperāt: qz cū puerfa nō increpāt: eis p ſuū ſilentiu
pſicēdi licētiā preſtāt. Sequitur. Aperi os tuū: & comede
quecūq; do tibi. Aperiūſ os nrm cū recta loqmur: et co-
medimus que a deo accipimus: quia et tribuitur et auge-
tur in noſtris ſenſibus cibus vite: cum predicare ceperim?
Unde propheta alius dicit. Os meū aperui et attraxi ſpi-
ritum. Non enim ſpū attraheret niſi os aperiret. Quia niſi
ad predicandum proximis ſe impenderet: ſpiritualis doctri-
ne in eo gratis non creuiſſet. Sequitur. Et vidi: ecce ma-
nus miſſa ad me: in qua erat inuolutus liber. Et expandit
illum coram me: qui erat ſcriptus intus et foris. Sicut per
prophetam predicatorum ordo: ſic per librum quem acce-
pit ſcripture ſacre pagine deſignantur. Liber autem in-
uolutus eſt: ſcripture ſacre eloquium obſcurum. Quod p-
funditate ſententiarum iruoluitur vt non facile ſenſu om-
nium penetratur. Sed coram propheta liber expanditur:
quia coram predicatoribus ſacri elocū obſcuritas aper-
tur. Inuolutum librum manus dei porregerat cum apoſto-
lus dicebat. Simile factum eſt regnū celorum homini qui
ſeminauit bonum ſemen in agro ſuo. Cum autem dormirēt
homines venit inimicus eius: et ſuperſeminauit zizania
in medio tritici: et abiit. Cum autem creuiſſet herba et fru-
ctum feciſſet tunc apparuerunt et zizania et reliqua que
charitas noſtra etiam me reticente reminſcitur. Sed librum
quem inuolutum oſtenderat expandit: cum hoc quod per
enigmata loquebatur expoſuit dicens. Qui ſeminat bonū
ſemen eſt filius hominis. Ager autem eſt mundus bonū
vero ſemen hi ſunt filii regni: zizania autem filii ſunt nes-
quam. Inimicus autem qui ſeminauit ea: eſt diabolus.
Meſſis vero conſummatio ſeculi. Meſſores autem angeli
ſunt: ſicut ergo colliguntur: zizania et igni comburuntur:
ſic erit in conſummatione ſeculi. Inuolutus itaq; liber expā-
ditur qñ hoc quod obſcure platum fuerat: per latitudinem
intellectus aperitur: hunc inuolutum librum veritas expā-
dit: qñ in diſcipulis eſt qđ ſcriptum eſt. Tunc aperuit illis
ſenſum vt intelligerent ſcripturas. De quo adhuc libro ſub

Textus.

Ps. cxviii.

Textus.

Mat. xii.

Libri primus

Textus.

dicitur. Qui erat scriptus intus et foris. Liber ei sacri eloquii intus scriptus est per allegoriam: foris per hystoriam. Intus per spiritalem intellectum: foris autem per sensum littere simplicem: adhuc infirmantibus congruentem. Intus quia invisibilia promittit foris quia visibilia preceptorum suorum rectitudinem disponit. Intus quia celestia pollicetur: foris autem quia terrena contemptibilia qualiter sunt: et in usu hñda vel ex deserto fugienda precepit. Alia namque de secretis celestibus loquitur: alia vero in exterioribus actionibus iubet. Et ea quidem que foris precepit patent: sed illa que de internis narrat: plene apprehendi nequeunt. Unde scriptum est. Extendens celum sicut pellem: qui tegis in aquis superiora eius. Quid enim celi nomine nisi sacra scriptura signatur. De qua nobis et sol sapientie et luna scientie: et ex antiquis partibus stelle exemplorum atque virtutum lucet. Quod sicut pellis extenditur: quia per scriptores suos carnis lingua formati ante oculos nostros: et per verba doctorum exponendo displicat. Quid et aquarum nomine nisi sanctissimi angelorum signantur chori. De quibus scriptum est. Et aque que super celos sunt laudent nomen domini. huius ergo celi superiora dominus aquis tegit que alta sacri eloquii. id est que de natura divinitatis: vel de eternis gaudiis narrat: nobis adhuc nescientibus solis angelis in secreta sunt cognita. Celi ergo hoc et coram nobis extenditur et tamen in aquis superiora eius contegunt: quia et quod alta sacri eloquii iam nobis per aptationem spiritus patet: et quod alta que solis angelis patent esse manifesta: nobis adhuc servantur occulta. De quibus tamen occultis iam parte per spiritalem intelligentiam sentimus: tam sancti spiritus pignus accepimus: et hec et plene nec dum cognovimus: et tamen medullitus amamus: et in multis spiritualibus sensibus quos iam cognovimus: vitæ pabulo pascimur. Dicat ergo. Qui erat scriptus intus et foris. Quia in sacro eloquio et dicitur occultioribus atque sublimioribus fatiantur fontes: et preceptis aptioribus nos parum nutritur. Unde scriptum est. Motes excelsi cervinis: per terra refugium erinacis. habeant enim motes intelligentie qui iam parte platiōis facti dare novērūt. Sed terra sit refugium erinacis quia nos puni et peccatorum nostrorum svinis coopti: et si intelligere alta non possumus: et petreum refugium. id est in christi fide salvamur.

ps. c. xlii

ps. cii.

Homelia. ix. Fo. lvi.

Unde et quibusdam dicitur. Nihil me iudicavi scire inter
vos nisi xpm iesum et hunc crucifixum. Ac si diceret: Quia
nos capere diuinitatis eius mysteria non posse pensavi; so
la nobis humanitatis eius infirma locutus sum. Sequitur.
Et scripte erant in eo lamentationes: carmen: et ve. Car-
men aliquando in bono: aliquando vero in malo accipi dubium
non est: quia et letum carmen et lugubre carmen dicere possu-
mus. Sed nos scripture sacre vsu sequentes que pene se-
per carmen ponere in prosperis solet hoc in loco pro bona
parte dictum carmen accipimus. Nam cum omnipotes deus
populum suum de mari rubro liberasset: scriptum est. Tunc moy-
ses et filii israel cecinerunt carmen domino. Et celi dauid victoriarum
de hostibus fecisset: scriptum est. Locutus est dauid domino verba
carminis huius. Salomon quoque ait. Acetum in nitro et qui ca-
rat carmina corde pessimo. Acetum quippe si mittatur in
nitro: feruescit nitrum protinus et ebullit. Et peruersa mens
quando per increpationem corripitur: aut per predicatio-
nis dulcedinem bona suadentur: de correptione fit deterior.
Et inde in iniquitatis iniquitate succenditur. Unde
debit ab iniquitate compesci. Per heliu quoque de ingra-
to ac sese desperante dicitur. Et non dixit vbi est qui fecit
me: qui dedit carmina in nocte. Carmen quippe in nocte
est leticia in tribulatione. Carmen autem in nocte accipi-
mus quoniam in pressuris presentibus de futuris gaudis consolamur.
Carmen nobis ostendebat aplos cum dicebat. Spe gaudetes: in
tribulatione patientes. Carmen in nocte se dauid hinc indicat
dicens. Tu es mihi refugium a pressura que circumdedit me ex-
ultatio mea: redime me a circumdantibus me. Qui enim circum-
darise pressuris narrat: et tunc deus sibi esse exultationem volat
proculdubio carmen in nocte carat. Quia igitur pene sem-
per in bono carmen ponere scriptura sacra consuevit: ita a
nobis etiam in hoc loco debet intelligi. Ne autem in scriptu-
ra sacra sepius de eterno luctu: quod presentis solet intelligi. Unde
scriptum est. Ne impio in malo retributio enim manus
eius fiet ei. Et beatus Job loquitur dicens. Si impius fue-
ro: ve mihi est. Si autem iustus: non leuabo caput fatura-
tus afflictione et miseria. Iustorum enim afflictio tempora-
lis est. Ne ergo quod dixit: a temporali afflictione distinxit.

i. Cor. ij.

Textus.

Exo. xv.

ij. Reg. xxiij.

Proner. xxv.

Job. xxxv.

Ro. viij.

ps. xxxi.

Esai. ij.

Job. i.

Liber primus

Mat. xxix.

Lu. vi.

Marci. xx. iij.

Johel. ij.

Jaco. iij.

ps. lxxxiij.

Mat. xxij:

Esai. lvi.

Mat. xv.

qui et iustum afflictionem et impium ve habere perhibuit
Per semetipsas quoq; veritas dicit. Ne mundo a scandalis
Et ve vobis qui ridetis qm flebitis. Et ve pregnantibus
nutrientibus in illis diebus. Pensanduz q nobis e: quomo-
do hec tris in sacro volumine scripta sint lamatationes: car-
men: et ve lamentationes videlicet: q; in eo scripta est pen-
nitentia peccatorum. Carmen vero quia ibi prenuccian-
tur gaudia iustoz. Ne autem q; illic expressa est danatio
reprobos. Ut ergo peccata punias lege q; in hoc volumi-
ne scripta sunt lamenta. Scindite corda vestra ⁊ nō vestite
mēta vestra. Et rursus. Miseri estote ⁊ lugete: ris⁹ vester
luctum conuertatur: et gaudium in merore. Ut aut de pro-
missione gaudij sequentis hilarescas: cognosce que in hoc
volumine scripta sūt carmina laudis eterne. Beati qui ha-
bitant: in domo tua domine: in seculis seculi laudabunt te.
Et sicut per quendam sapientem de celesti hierusalē dicitur.
Ex lapide precioso ⁊ mundo omnes platee eius sternē-
tur: ⁊ per oēs vicos ei⁹ alleluja cantabitur. Hoc nobis car-
men celestis patrie nunciare ciues eius venerant: q; cōcor-
diter clamabant. Gloria in excelsis deo: et in terra pax ho-
minib⁹ bone voluntatis. S; si adhuc pnti seculo mente in-
heres: si adhuc terrenis voluptatib⁹ delectaris: amare nō
potes gaudia eterna que audis. Cognosce ergo in hoc vo-
lumine ve qd in eo scriptum est: atq; ab animo per timores
expelle quod diligis: vt possis ex iudicio carne amare qd
legis. Ibi quippe sub vnus damnati specie multitudo ois
exprimitur reprobos: cū voce veritatis dicitur. Ligatis
pedibus eius ac manibus mittite eum in tenebras exte-
res: illic erit fletus ⁊ stridor dentium. Tunc etenim repro-
bi in exteriores tenebras cadunt: q; nunc in interiorib⁹ sua
se sponte deiecerunt: vt veritatis lumine nec credendo nec
bene operando sequerentur. In quibus ligatis pedib⁹ ac
manibus mitti p̄cipiuntur: quia nunc dum tempus operan-
di atq; currendi est: habere manus ⁊ pedes liberos i bona
actione noluerunt. Ibi ve reprobos scriptū est. Vermes
eorum non moriet: ⁊ ignis eorum non extinguetur. Ibi dan-
natis ac repulsis dicitur. Discedite a me maledicti in igne
eternum qui paratus est diabolo et angelis eius. In hoc

Homelia. x. Fo. lviij.

Itaque volumine cuncta que edificant omnia que erudiant scripta continentur. Peccasti enim et iam te penitet illicita perpetraste ut agendam ad penam docearis ibi inuenis lameta. Sepe celestium gaudiorum mentem reuelare desideras: ibi ad consolationem tuam inuenis carnem. Sin hoc et mala perpetrasti: et hec te perpetraste non penitet: sed ceruicem mentis erigis ad nullas penitentiarum inclinatis: nulla celestium gaudiorum expectatio ne corrigeris: velis nolis: ibi scriptum auditur es ve. ut que nec timor ad penam humiliat: nec spes ad supra premia exaltat: damnationis sue iam nunc penam prospiciat: et sine excusatione in eternum supplicium cadat. Quid igitur fratres quid agendum est miseris nobis: nisi ut exiguemus ad huius verba voluminis: et mala que nos egisse meminimus fleatibus puniamus ut per lamenta penitentiae perueniamus ad carmen vite. Ne si affligi modo penitendo nolumus: ve postmodum sine fine sentiamus. Nec nos nostrorum vulnerum multitudine in desperationem deprimat: quia maior est potentia medicum quam magnitudo languoris nostri. Quid est enim quod reparare ad salutem non possit quod potuit omnia ex nihilo creare. Unigenitus quisque est omnipotenti patri coeternus. Qui cum eo viuit et regnat in unitate spiritus sancti deus per omnia secula seculorum. Amen.

Homelia decima.

Illi hominis quodcumque inuenieris comede. Comede volumen istud et vades loquere ad filios israel. Et aperuit os meum et cibauit me volumine illo. Et dixit ad me filii hominis veter tuus comedet et viscera tua complebitur volumine isto quod ego do tibi. Et comedit istud et factum est in ore meo sicut mel

Liber primus

dulce Et dixit ad me. Fili hominis vade ad domum israel. et loquaris verba mea ad eos. Non enim ad populum profundi sermonis et ignote lingue: quorum non possis audire sermones Et si ad illos mitteris spiritus audirent te. Domus autem israel nolunt audire te: quia nolunt audire me. Omnis quippe domus israel atrita fronte est et duro corde. Ecce dedi faciem tuam valentiozem faciebus eorum et frontem tuam duriozem frontibus eorum ut adamantem et ut silicem dedi faciem tuam. Ne timeas eos neque metuas a facie eorum: quia domus exasperans est. Et dixit ad me Fili hominis: omnes sermones meos quos ego loquor ad te assume in corde et auribus tuis audi et vade ingredi ad transmigrationem ad filios populi mei et loqueris ad eos et dices eis. Hec dicit dominus deus: si forte te audiant et quiescant. Et assumpsit me spiritus et audiui post me vocem commotionis magne benedicta gloria domini de loco suo et voce alarum animalium percutientium alteram ad alteram et vocem rotarum sequentia aialia et vocem commotionis magne Spiritus quoque

leuauit me ⁊ assūpsit me ⁊ ab illi amarus in indignatione spīritus mei. Manus enim domini erat mecum confortans me.

Olēt quidam scriptu

ram sacri eloquij legentes cum sublimiores eius sententias penetrant / minora mandata que infirmioribus data sunt tumentur sensu despiciere ⁊ ea uelle in alio intellectu per

mutare. Qui si recte in ea alta intelligerent: mandata quoque minima despectui non haberent quia diuina precepta sic in quibusdam loquuntur magnis ut tamen in quibusdam congruant paruulis qui per incrementa intelligentie: quasi quibusdam passibus mentis crescant atque ad maiora intelligenda perueniant. Unde nunc sancto propheta dicitur. **Fili hominis quodcumque inueneris comedere. Quicquid enim in sacra scriptura inuenitur edendum est quia et eius parua simplicem componunt uitam et eius magna subtile edificat intelligentiam. Sequitur Comede uolumē istud ⁊ uadens loquere ad filios israel. Et aperui os meum ⁊ cibus uit me uolumine isto. Scriptura enim sacra cibus et potus. Unde etiam dominus per prophetam alius minatur. **Mittam famem in terram. Non famem panis neque sitim aque sed audiendi uerbum domini. Qui ergo substracto suo eloquio fame ac siti nos dicit atteri quia eius uerba et cibus nosser et potus sint demonstrat. Sed notandum quod aliquando cibus: aliquando potus sunt. In rebus enim obscurioribus que intelligi nequeunt nisi exponatur scriptura sacra cibus est quia quicquid exponit ut intelligatur quasi mandatum glutinatur. In rebus uero apertioribus potus est. potum etenim non mandando glutimus. Apertiora ergo mandata bibimus quod etiam non exposita intelligere ualemus. Pro eo autem quod multa ezechiel propheta obscura atque plera auditus erat nequaquam ei de sacro uolumine dicitur bibe sed comedere. Ac si apte diceret. Pertracta et intellige. i. p. i. mā****

Textus.

Textus.

A
amos. viij.

v. h. ij.

Liber primus

de et sic degluti. Sed in h'bis sacri eloqui iste debz stud
nostri ordo seruari: vt hec ideo cognoscamus: quia n'c
iniquitate nostra cōpūcti/cognoscentes mala que fecim'
vitemus ne alia faciamus. Et cū iam ex magno vsu lachry
marum de peccatorum remissione ceperit esse fiducia per
verba dei que intelligimus ad vitam quoq; et alios trah
mus. Ad hoc enim intelligenda sunt vt et nobis prosint: et
intentione spiritali aliis conferantur. Unde bene nūc dicit
tur. Comede volumē istud: et vade loquere ad filios israel
Ac si ei de sacro cibo diceretur. Cōede et pasce: saturare
eruta: accipe et sparge: confortare et labora. Et notandū
quod propheta subiungit dicens. Et aperui os meum: et ci
bauit me volumine illo. Os in corde alius propheta esse te
statut dicens. Labia dolosa in corde et corde solutum sūt ma
la. Os ergo aperimus quādo sensum ad intelligentiam sa
cri verbi pparamus. Itaq; ad vocē dñi ppheta os aperuit
qz ad spiramentū dñici precepti cordis nostri desideria in
hiant: vt de cibo vite aliquid sumant. Sed th hoc ipsū sume
re: nostrarum virium non est: nisi ipse cibauerit q vt come
dat iussit. Ille etenim cibatur qui per se edere non potest.
Et qz ad capiēda verba celestia idonea nra infirmitas
est: ipse nos cibet q nobis in tempore mensurā tritici reple
rat: qm̄ in sacro h'bo dñi hodie intelligim' quod h'bet
no die nesciebam: cras quoq; cōprehēdimus quod hodie
nescimus: p diuine dispensationis gratiam quotidiano ali
mento nutriamur. Omnipotens etenim deus quasi totiens
ad os cordis nostri manum porrigit: quotiens nobis intel
ctum aperit: et cibū sacri eloqui in nostris sensibus mittere
Cibat q nos volumine: cū sensū nobis scripture sue dispē
do aperit: et ei' dulcedine nostras cogitationes replet. Cū
et subditur. Et dixit ad me. Fili hois: venter tuus comedit
et viscera tua replebūt volumine isto qd ego do tibi. In tra
latione veteri non habetur: venter tuus comedit et viscera
tua replebuntur. Os enim nostrum comedit dum verbum
dei legimus: viscera vero nostra complentur cum intelligi
mus atq; seruamus ea in quibus legendo laboramus. In
posteriori autem translatione quam et veraciore credim'
scriptum est. Venter tuus comedit: et viscera tua replebuntur.

ps. xi.

Textus.

Homelia. x. Fo. lix.

In sacro vero eloquio nonnunquam venter pro mente ponitur. In sacro vero eloquio nonnunquam venter pro mente ponitur. Unde et per hieremias dicitur. Ventrem meum: venter enim mecum doleo. Quod quia de spiritali et non corporeo ventre dixerat adiunxit. Sensus cordis mei conturbati sunt. Neque enim ad salutem populi pertinebat si propheta venter meum corporeum se dolere predicaret. Sed venter doliuit: qui mentis afflictionem sensit. Sed cur exemplum prophete offerimus: cum testimonium domini apertius habemus? Et necesse est ut cum per semetipsam veritas loquitur propheta taceat: quia lucerna claritatem non habet in se: sicut enim. Qui credit in me (sicut dicit scriptura) flumina de ventre eius fluent aque viue. Quia enim de mente fidelium sancte predicationes defluunt: quasi de ventre credentium aque viue flumina decurrunt. Ventris autem viscera quid sunt aliud nisi mentis interna. id est. recta intentio. sanctum desiderium: humilis ad deum: pia ad proximos voluntas. Ut nunc recte dicitur. Venter tuus comedet: et viscera tua replebitur. Quia cum mens nostra pabulum veritatis acceperit interna nostra non tam vacua remanent: sed alimento vite saturata. Pensemus charissimi fratres mei quod sit pia ista promissio que dicitur. Venter tuus comedet: et viscera tua replebitur ut volumine isto quod ego doctus sum. Multi enim legunt: et ab ipsa lectione ieiunant. Multi vocem predicationis audiunt: sed post vocem vacui recedunt. Quorum: et si venter comedit: viscera non replentur. Quia et si mente intellexerint sacra verba precipiunt: obliuiscendo et non seruando que audierint hec in cordis visceribus non reponunt. Hinc est enim quod per prophetam alius quosdam dominus increpat: dicens. Pone corda vestra super vias vestras. Seminastris multum et inutiliter. Multi cordi suo seminat sed parum fert quod de mandatis celestibus vel legendo vel et audiendo multa cognoscit: sed negligentem operando pauca fructificat. Comeditur non satiatur: quod verbum dei audiens: lucra vel gloriam seculi concupiscit. Bene autem non satiari dicitur: quia aliud mandit: et aliud esurit. Bibit et non inebriatur: qui ad vocem predicationis aurem inclinat: sed mentem non mutat. Solet enim per ebrietatem bibentium sensus mutari. Qui ergo ad cognoscendum dei verbum deuotus est: scilicet

biere. liij.

Johan. vi.

Textus.

Aggel. i.

b. b. iij.

Liber primus

Mat. xvi.

Gal. v.

adipisci desiderat: bibit et inebriatus non est. Si et inebriatus
esset proculdubio mentem mutasset: ut iam terrena non
reret: iam vana et transitoria que amauerat non amaret. In
electis namque per psalmistam dicitur. Inebriabuntur ab
vbertate domus tue. Quia tanto omnipotentis dei amor
repleti sunt: ut mutata mente sibi metipsis extranei esse
deant implentes quod scriptum est. Qui vult post me veni
reabneget semetipsum. Semetipsum abnegat qui mutat
meliora: et incipit esse quod non erat et desinit esse quod erat. Si
pe aut quosdam vidimus ad vocem predicationis quasi
conversione compunctos: habitum non animum mutasse
ita ut religiosam vestem sumerent: sed ante acta vitia non
calcare: ire stimulis inaniter agitari: malicia dolosus
proximi lesione feruiscere: de ostensis quibusdam bonis
te humanos oculos superbie: phris mundi lucra inhiant
querere: et de solo exteriori habitu que sumperunt: san
tatis fiducia habere. Quibus quid aliud dicendum est: nisi
hoc quod doctor egregius quibusdam legis exteriora ser
tibus loquitur dicens. Quia in christo iesu neque circumcisio ali
quid valet: neque preputium: sed noua creatura. Non est me
sni meritum est si quid fortis erga nos agat in corpore: sed
snope pensandum est quid agatur in mente. Nam phre
mundum despiciere: transitoria non amare: mentem medi
lit in humilitate deo et pro sterno pro illatas contumelias
patientia suare et custodita patientia dolore malicie a con
de repellere: egenis propterea tribuere aliena minime ab
amicum in deo diligere: propter deum et eos qui inimici sunt
amare: de afflictione proximi lugere: de morte eius que in
cus est non exultare. Hec est noua creatura quam idem ma
gister gentium apud alios discipulos vigilanti oculo requirit
dicens. Si qua igitur in christo noua creatura vetera transi
runt: ecce facta sunt noua. Ad veteres qui ipse hominem
net partem mundum querere: transitoria ex concupiscencia
mare mentem in superbiam erigere: patientiam non habere
ex dolore malicie de proximi lesione cogitare: sua indige
bus non dare: atque ad multiplicandum aliena querere: non
lum pure propter deum diligere: inimicitias inimicis
dere: de afflictione proximi gaudere. Cuncta hec vetustatis

hominis: que videlicet de radice trahimus corruptionis.
 Sed qui iam ista exuperat: et ad precepta dominica mens-
 tem in benignitate comutat: de hoc recte fit: quod vetera tras-
 lerunt: ecce facta sunt noua. Tunc ergo in nostris mentibus
 noua sunt: cum a nobis vetusti hominis vitia transferantur: quasi
 sacri verbi preceptum venter comedit et viscera medulliter
 replentur. Sepe enim quosdam vidimus tota se mente ad
 sancte electionis studium contulisse: atque inter verba dñi-
 ca recognoscentes in quantis deliquerint semetipsos in la-
 chrymis mactare: merore continuo affligi: in nullis huius
 mundi prosperitatibus delectari: ita ut eius vita p̄sentis
 mundi lux ipsa fastidio fieret: vix ad colloquenda cōsa admit-
 tere atque a rigore discipline animi difficile relaxare: p̄ amo-
 rem p̄ditoris luctu solummodo et silentio gaudere. Hōr v̄t
 ter sacrum volumen comedit: et viscera repleta sunt: quod p̄ce-
 pta vite que sensus capere potuit: memoria nō amisit. Et
 hec collectus in deo animus iugēdo sp̄ et recolendo seruauit.
 Et sic plerūq; vt tales quosq; ex dono celestis gratie etiam
 v̄bi doctrine precipiant: atque de veritatis pabulo quod ipsi in-
 trinsecus dulciter ruminant: p̄ximos suauiter pascant. De
 quorū profectu ore predicatio audientibus dulcis est: quan-
 do eorum actio cōtraria suis predicationibus nō est. Quia
 de propria vita sumunt: quod p̄ linguam p̄ximis cōferunt. Unde
 recte hic quoque p̄pheta subiūgit. Et comedit illud: et factū
 est in ore meo sicut mel dulce. Liber quod viscera replent dul-
 cis in ore sicut mel factus est: quod ipsi de omnip̄ otēti dño sciūt
 suauiter loqui: qui hūc didicerunt in cordis sui visceribus ve-
 raciter amare. In ei⁹ quippe ore scriptura sacra dulcis est
 cuius vite viscera mandatis illius replent. Quia ei suauis
 est ad loquendum: cui interius impressa ad viuendū fuerit.
 Nam sermo dulcedine nō habet quem vita reprobā intra
 cōscientiam remordet. Unde necesse est: vt querebū loqui
 tur prius studeat qualiter viuat: vt post ex vita colligat quod
 qualiter dicat. Ad predicandū namque plus cōsciētis san-
 cti amoris edificat quod exercitatio sermonis. Quia amando
 celestia intra semetipsum predicator legit quod persuadeat
 vt despici debeant terrena. Qui civitā suā interius pensat
 et exēplo suo foris admonēdo alios edificat: quasi in corde

Textus.
 B.

h. iij.

Liber primus

- lingue calamus tingit: in eo quod manu verbum proximis
exterius scribit. Inde admirabilis predicator cum multa discipulis
exhortando dixit: quod nullam intra semetipsum de conscientia
contrarietatem pertulit: secutus adfluxit. Si quavis
tuis: si qua laus discipline. hec cogitate que et didicistis ac
cepistis: et audistis: et vidistis in me. hec agite: et de pacis
erit vobiscum. Sequitur. Et dixit ad me. Fili hominis vade
ad domum israel et loqueris verba mea ad eos. In eo quod
dominus prophete dicit loqueris verba ad eos quid aliud quam
eius os frenum moderamini imponit? Ne que prius in
non audierit: foris dicere presumat. Nam prophete falsi sua
et non dei verba loquebant: de quibus scriptum est. Nolite
audire verba prophetarum qui prophetant vobis: et decipiunt
vos visionem cordis sui loquuntur non de ore domini. Et rursum.
Non loquebar ad eos: et ipsi prophetabant. Quis ex re
quoque colligendum est: quod et quisquis expositor in explana-
tione sacri eloquii ut fortasse auditoribus placeat aliquid
mentiendi componit: sua non et domini verba loquit. si tam-
men placendi vel seducendi studio mentali. Nam si in ver-
bis dominicis fidem requirit: ipse aliter quam is per quem pro-
lata sunt senserit etiam sub intellectu alio edificationem
charitatis requirat: domini sunt verba que narrat: quod ad hoc so-
lum deus per totam nobis sacra scripturam loquit ut nos ad
suum et primi amoris trahat. Sequitur. Non et ad populum
fundis sermones et ignote lingue tu mitteris ad domum israel. ne-
que ad populos multos fundis sermonis et ignote lingue:
quorum non possis audire sermones. Et si ad illos mitteris
ipsi audire te. Domus autem israel noluit audire te: quod noluit
audire me. In ipso iustionis exordio quod propheta ad predicandum
mittitur: apte et vocatio gentium: et israelitarum repulsio desi-
gnatur. Nam cum dicitur: non ad populos multos fundis sermones
et ignote lingue mitteris: quorum non possis audire sermones
atque statim subditur: et si ad illos mitteris ipsi audire te.
apte declarat obedientiam gentium: que quibus predicatori essent
sine tarditate secuturæ. Et cum subditur. domus autem israel non
lunt audire te: quod nolunt audire me: iudee duricia designa-
tur: quod verba predicatum et cognovit et sequi noluit. Ignorantiam
tem lingua gentium ad obedientiam moram non fecit: quibus extra
- Phili. iij.**
Textus.
- iere. xxi.**
Idem.
- Textus.**

nea ab eloquio legis fuit. Bene autem dicitur. Nolunt a u
 dire te q: nolunt audire me: secundū hoc quod scriptū est.
 Qui vos spernit me spernit. Causa quoq; cur non audiant **Luce. x.**
 subinfertur cum dicitur. Omnis quippe domus israel attri
 ta fronte est ⁊ duro corde. Cum domus israel attrita fron
 te esse perhibetur: quid aliud sentiendū: quid ve cogitans
 dum est: nisi q; frontem cordis in impudentiā atterit culpa
 frequens: vt quo crebrius cōmittitur: eo de illa committē
 tentis animus minus verecundet: atq; ideo ad tātam cor
 dis duriciam quandoq; peccator peruenit: vt iam in corru
 ptione sensibilis nō sit. Quia qui vsu peccandi induruit: nul
 lo modo corripientis verbum idest manū palpantis sentit:
 sicut iudee quoq; crebrius delinquenti dicitur. Fronis mu
 lteris meretricis facta est tibi: noluisti erubescere. Vel cer
 te attrita frons est in huius mundi actibus assueta: q; sicut
 sunt nōnulli qui quietem cunctis mundi premijs atq; hono
 ribus preponūt: ita nōnulli vt in hoc mundo aliquid esse vt
 deantur: terrenis laboribus insidiant insistent caulis: pers
 miscentur iurgijs. Et quis se corpore deficere inter labo
 res sentiant: amore tamen terrenarū rerum deuicti: dele
 ctabiliter fatigant. Quibus per pphetam dicit. Effraim **Osee. x.**
 vitula docta diligere trituram. Vitula etenim in tritura a
 ree assueta: etiam si relaxat a labore: sponte redit. Sic qui
 busdam prauis mentibus nihil est laboriosius q; si eis pre
 cipitur: vt in huius mundi actibus nō laborent. Nam sepe
 quidam repulsi ab actione terrena deprecant vt redeant.
 Rogant vt premant: graue se incurrisse periculum quietē
 putant. Attrita ergo fronte sunt: q; nō solum labores nō su
 giunt: sed neq; importuni videri in laborib; q; sibi negant
 erubescūt. Sequit. Ecce dedi faciē tuā valentiorē facieb; **Textus.**
 eoz: ⁊ frontē tuā duriorē frontibus eoz. Sicut verecundia
 laudabilis est in malo: ita reprehensibilis est in bono. Eru
 bescere em̄ malū sapientie est. Bonū vero erubescere fatu
 tatis. Vñ scriptū est. Est cōfessio adducens pctm̄: ⁊ est cōfū **Eccle. iiii.**
 sio adducēs gl̄iam. Qui em̄ erubescit penitendo mala que
 fecit: ad vite libertatē puenit. Qui vero erubescit bona fa
 cere: a statu rectitudinis cadit: atq; ad dānationes tēdit. Si
 cut p̄ redemptorē dicit. Qui me erubuerit ⁊ meos sermones: **Luce. ix.**

Libert primus.

hunc filius hominis erubescet cū venerit in maiestate sua. Et sunt quidam qui bona sua iam in mente concipiunt: sed necdū malis aperte cōtradiciunt. Hi nimirū q̄ boni sunt in mente: sed auctoritatem nō habēt in locutione: apti ad veritatis defensionē nō sunt. Ille enim esse veritatis defensor debet: qui q̄ recte sentit loqui: nec metuit: nec erubescit. Vñ nunc in magno munere p̄phete p̄mittitur. Ecce dedi faciem tuam valentiozem faciebus eorū: et frontem tuā duriorē frontibus eorū. Quid est autē peccator: nisi vulneratus: et q̄d predicator nisi medicus? Si ergo nō erubescit peccator q̄ iacet in vulnere: cur erubescat medicus q̄ p̄ medicamenta p̄videt salutē? Sepe hō cōtingit vt p̄dicator reuertēter audiat. Nonnunq̄ hō a peruersis ita despiciat: ac si eis nihil utilitatis loquatur. Unde recte nunc dicit. Ut adamantē et vt silicē dedi faciem tuā. Adamas et silix vtraq̄ dura: sed vnum horū p̄ciosum est: alterū vile. Adamas ad ornamentū sumit: silix ab itinētibz calcatur. Et sepe cōtingit vt hos quos correptionē suā cōspicimus nimis hūiliter audire: verecūdemur eis aliqua dicere. Nonnunq̄ hō euenit vt eos quos increpationē suā videm⁹ postponere et despectu h̄re trepidem⁹ eis h̄bū p̄dicationis inferre. Sz si recte sapim⁹ et ad eos a q̄b⁹ nos honorari sp̄cimus: et ad eos a quib⁹ nos despici videm⁹ auctoritatē exhortatiōis v̄licre p̄tionis sumim⁹ vt nec illoz hūilitatē debeam⁹ erubescere: nec illoz supbiā formidare. Dical ergo. Dedi faciem tuā vt adamantē. i. si ab auditorib⁹ honoraris. Dedi faciem tuā vt silicē: si ab auditorib⁹ cōculcaris atq; despiceris: vt nec p̄ illatum honorē refrenet̄ lingua ex verecūdia: nec p̄ despectum taceat ex infirmitate. Sequit̄. Ne timeas eos neq; metuas a facie eoz: qz dom⁹ exasperas est: hoc iā superius dictū est. Sz notādū q̄ aspera dom⁹ habet: cui⁹ asperitas iā crebro replicat. In crepād⁹ itaq; pctōr est: et nūq̄ timēdus: qz dom⁹ exasperas est. Timere ei hō debuerat si ipse auctore oim vt hō timuisset. Nā q̄ rōnis sensus ad timorem dei nō habuit: tātō in nullo timēd⁹ est: q̄to hoc q̄d eē debuit nō est. Sequitur. Et dixit ad me. Fili hominis oēs sermōnes meos quos loquor ad te assume in corde tuo et aurib⁹ tuis audi: et vade ingredi ad trāsmigrationē filioz populi

Textus.

Textus.

Textus.

Textus.

Homelia x. Fo. lxiij.

li fut. Vigilanter intuentis est qd voce dñi ad pphetam di-
ctur: vt prius sermones eius audiat: & postmodu loquatur
Audimus enim verba dei si facimus. Et sic ea primis re-
cte loquimur: cū prius ipsi fecerimus. Quod bene marcus
euangelista pfirmat: cū factum domini miraculum narrat
dicens. Adducent ei surdum & mutū: & deprecabant eum **Mar. viij.**
vt imponat illi manum. Cuius ordi in curationis insinuat:
subdens. Adisti digitos suos in auriculas: expuensq; tetis
sit linguam eius: & suspiciens in celum ingemuit et ait illi.
Effeta: qd est adaperire. Et statim aperte sunt aures ei?
& solutum est vinculum lingue eius & loquebat recte. Quid
est enim q creator omnium deus cum surdum & mutum sa-
nare voluisset in aures illius suos digitos misit: & expuens
linguam eius tetigit? Quid p digitos redēptoris nisi do-
na sancti spiritus designantur? Unde cum in loco alio ele-
cisset demonium dixit. Si in digito dei eijcio demonia p- **Luce. xi.**
fecto peruenit in vos regnum dei. Qua de re per euange-
listam alijs dixisse describit. Si ego in spiritu dei eijcio de-
mones igitur peruenit in vos regnum dei. Ex quo vtroq;
loco colligit: q; digitus spūs vocat. Digtos ergo in auris
culas mittere est: per dona spūs sancti mentē surdi ad obe-
diendū aperire. Quid est hō q expuens linguā eius tetigit?
Salina nobis ē ex ore redēptoris: accepta sapientia in elo-
quio diuino. Salina q̄ppe ex capite defluit in ore. Ea ḡ sa-
piētia q̄ ipse est: dū lingua nra tangit: mox ad p̄dicationis
hōba format. Qui suspiciens in celū ingemuit. Nō q̄ ipse ne-
cessariū gemitū haberet q̄ dabat qd postulabat: s; nos ad
eum gemere q̄ celo p̄sudet docuit. Ut & aures nre p̄ donum
spiritus sancti aperi: & lingua p̄ saluā oris. i. p̄ sciētiā di-
vine locutionis solui debeat ad hōba p̄dicationis. Cui mos
effeta. i. adaperire dicit. Et statim apte sunt aures eius: et
solūtū est vinculū lingue eius. Qua in re notandū est: q; p̄
pter clausas aures dictū est adaperire. S; cui aures cordis
ad obediēdū apte fuerint: ex subsequenti p̄culdubio etiam
lingue ei? vinculū soluit: vt bona q̄ ipse fecerit: etiā facien-
da alijs loquat. Ubi bñ addit: & loquebat recte. Ille enim
recte loquit qui pri? obediēdo fecerit: q̄ loquēdo admonet
esse faciēda. Qd vero ad transmigratiōē p̄p̄ti admonēdā

Liber primus.

ppheta mittitur: nō solum ea trāsmigratio debet intelligi
q̄ ei⁹ ppli erat in corpore: s; etiā q̄ facta fuerat i mēte. Ab
hierusalem q̄ppe ad babiloniā venerat. Et q̄d hierusalem
nisi visio pacis: Quid babilonia nisi cōfusio vocat⁹: Quisq̄
ho a rectis operib⁹ in pueris actibus cadit: qm̄ a bono stu
dio ad vitia de sunt: quasi ab hierusalē ad babilonie ciuitas
temvenit. Cuius ei bone cōtemplationis deseruit: atq; i
transmigratione cōfusionis iacet. Quod illis sepe solet cue
nre: qui cū bona agant in hys de sua p̄tute gloriānt. Unde
psalmista ne a visione pacis. i. a bonis actibus captiuus ad
babiloniam emigraret: domino supplicans dicit. **Et duxerit**
meus nō emigrabo. Si enim in se consideret: a iusticie ope
ribus cadendo migrasset. Sed neq; hī qui a statu rectitu
dinis in prauam actionem ceciderunt desperandi sunt: q̄
ecce ppheta ad transmigrationem babilonie mittitur. Et
per pphetam alium dñs dicit. **Et venies vsq; babilonem**
et ibi liberaberis. Sepe enim quis postq̄ in cōfusionem vi
tiorum ceciderit: erubescens mala q̄ ppetrauit ad p̄nias re
dit: seq; a suis la p̄sibus bñ viuendo erigit. Quid ergo iste:
nisi vsq; ad babilonem venit: et ibi liberatus est: Qui post
q̄ cōfusio mēte pueris ppetrauit: hec ipsa erubescēs mala
q̄ fecit: se cōtra se erigit: et bene operando ad statū rectitu
dinis redit. In babilonē itaq; liberat⁹ est: q̄ p diuinā grām
ostēdit etiā de cōfusione saluat⁹. Propheta ergo ad trāsmi
grationē loquit⁹: cū illos increpat q̄ a statu rectitudinis ad
erroris vitia trāsmigrādo ceciderūt. Sequit⁹. **Et loq̄ris ad**
eos: et dices. hec dicit dñs deus: si forte audiat et quiescat.
Quis quotiens diuinis vocibus difficultas audiendi repetit
vt dicat si forte audiant: quid aliud q̄ trāsmigrati populi
duricia signat⁹: In quibus p̄bis magna est nostra cōsolatio
Quia si omnipotens deus pphetam mittens: a peruerso
populo suo p̄bis suis denūciat difficile audiri: cur nos miseri
constristamur cum sepe a fratribus in nostra admonitione
cōtemnimur: Nam crebro delinquentes alloquimur frequē
ter increpamus. Sepe cum eis blandis sermonib⁹ agim⁹:
et tamen alter audit: alter audire cōtemnit. Alter ex par
te verbum exhortationis suscipit: et ex parte recipere recu
sat: ita vt quotidie impleri videamus hoc q̄d p pphetam

ps. lxi.

xxiij. iij.

Textus.

alia dñs narrat q̄ fecerit irat⁹ cū dicit. Plui sup ciuitatem
 vnā: ⁊ sup alterā nō plui. Pars vna cōpluta est ⁊ ps q̄ com
 pluta nō est aruit: Cū enī sancte exhortationis verba alia
 mens suscipit: alia recipere recusat. Sup vnā ciuitatē dñs
 pluit: et sup alterā nō pluit. Cū vero et ip̄e q̄ p̄imos audit
 ab alijs sentitijs corrigit: atq; ab alijs emendare cōtemnit:
 vna eadēq; ciuitas ⁊ ex pte opluit ⁊ ex pte arida remanet:
 in q̄ a se p̄dicationis pluuia repellit. Sunt etenim quidam q̄
 exhortationis v̄ba omnino nō audiunt: hī penitus suscipere
 pluuiam nolunt. Et sunt quidam qui audiunt: sed tamen
 hanc medullitus non sequuntur: quia alia in seuita reses
 cant: sed in alijs grauitur perdurant. Sepe enim quosdā
 videmus quis per predicationis verbum a semetipsis aus
 ricie estum repellunt: et non solum iam aliena non rapit.
 sed propria indigentibus largiuntur. Nec tamen ire stimu
 los edomant: nec patientie moderamina per mētis trāq̄lli
 tatē seruāt. Et sepe alij ad exhortatiōis v̄bū in semetipsis
 tāto carnis insidiciā vincit: corpus in castitate custodit:
 nec tñ adhuc aln sicut debēt. p̄imis inclināt: sed per rigo
 rem supbie in cogitatione se eleuāt. In istis ps vna opluta
 est: q̄ fructū fecit: ⁊ ps q̄ cōpluta nō est aruit: q̄ hortatio
 nis verbū nō plene suscipiens: a bono ope sterilis remāsit.
 Sequit. Et assumpsit me sp̄s: ⁊ audiui post me vocem cō
 motionis magne: bñdicta gloria dñi de loco suo. Quid est
 hoc quod propheta postq̄ ad transmigratiōē filiozū po
 puli mittitur: vocem post se magne commotionis audit: di
 centem. Benedicta gloria domini de loco suo. Conuersus
 quippe ad peccatores babilonie fuerat: ⁊ vocem glorie do
 mini de loco suo post tergum audiebat. Locus est enim dei
 hierusalem idest visio pacis. Quia nimirū illa corda vidēt ea
 que dei sunt: que ad transmigratiōem babilonie: hoc est
 ad confusionis vitia non descendunt. Ibi enim inhabitat
 deus vbi vera pax queritur: interne contemplationis glo
 ria amatur. Nam qui ad perversitatem defluit: locus dei
 esse contemnit. Locus ergo glorie dei est vel sancta queq;
 anima: vel vnusquisq; in celestibus permanens angelicus
 spiritus. Et gloria domini de loco suo benedicitur cum vel
 ab electio hominibus vel a sanctis angelis auctori omnia

Textus.

Liber primus

laus eterna cantatur. In eo ergo quod iusti de cōuertēdis peccatorib⁹ cogitant: q̄t eorū vitia cōsiderādo ad carnales actus oculū ducūt: q̄si ad babiloniam intendūt. Qui tamē pro sta tu sue rectitudinis quia in laude dei bona sanctorū considerare uunq̄ desinunt: q̄uis per cogitationem aliud intendunt: quasi post se vocem glorie domini ab hierusalē scēst de loco suo audiunt. Sed cur in istis imozamur q̄ hec pphete verba largiente domino p sensū a' temp' ⁊ subtili⁹ intelligere: ⁊ aptius dicere valeamus. At enim. Et assūpsit me spūs. p̄dicatorem spūs assumit cum eius mentem in amoze dei omnipotētis eleuatam: a terrenis iā desiderijs alienam reddit: vt nihil ei agere libeat: nisi ea quibus lux era spiritalis congreget: et ad regna celestia quotidiani sui operis fructū porter. Un⁹ ⁊ nobis p̄dicatoribus iubetur. Operamini non cibum qui perit: sed qui permanet in v̄sa eternā Bene autem subditur. Et audiui post me vocem cōmotionis magne. Propheta sancto spiritu repletus: quasi transacta narrat que faciēda p̄uidet: quia et in p̄destinatione iam facta sunt: que adhuc in opere sequuntur. Un⁹ et in translatione veteri per ysaiam dicitur. Qui fecit que futura sunt. Quid est ergo q̄ post se p̄pheta vocem audiuit cōmotionis magne: nisi quod post sermonem p̄dicationis qui fit ad corda peccantium: lamenta penitentiu⁹ sequuntur. Peruersi etenim quicq̄ dum praua agunt ⁊ a iustis recta non audiūt. Nesciunt q̄ sint grātia que committunt: atq̄ ex ipsa sua ignorantia in suo stupore securi sūt: et facientes in culpis: quasi molliter quiescunt. Sicut de quodam peccatore et securo populo dicitur. Requieuit in feebus suis quia securus iacet in peccatis. Cum vero audire peruersi verbum p̄dicationis ceperint: que sint supplicia eterna cognoscere: qui terror iudicij: q̄ subtilis examinatō de singulis q̄busq̄ peccatis: illico contremiscūt: ipse gemit⁹: et non se cariet: b⁹ suspīris anxiānt: atq̄ magno fauore concussi: in luctu ⁊ fletib⁹ erūpunt. p̄phetā ergo vox magne cōmotionis seq̄tur: q̄ post verbum p̄dicationis cōuerfor atq̄ penitētū luct⁹ audiunt. Qui enī pri⁹ quieti iacebāt in vultu: ita cū postmodū manu medicine eū dolore redeūt ad salutē. De hac cōmotione penitētū per p̄

Johan. vi.

hie. xlvij.

Homelia. x. Fo. lxxij.

pheta aliu dicit. Pedes eius steterunt: et commota est terra quia zacharie. xliij
cu veritatis vestigia in mente audientiu figunt: ipsa mens in
sui consideratione turbata commouet. hinc psalmista p pec-
catoribus exorat dicens. Qui sedes sup cherubin moueat
terra. hinc pro afflictis et penitentibus de peccatis ait. Co-
mouisti terram et conturbasti eam: sana contritiones eius
quia mota est. Terra quippe commota et turbata est pec-
cator de cognitione reatus sui anxius et ad penitentie la-
menta perductus. Peccanti etenim homini dictus est. Ter-
ra es: et in terram ibis. Exoret ergo vt sanetur contritio ter-
re: et mota est: quatinus peccator qui de culpis suis affligi
re: de celestis misericordie gaudio consoletur. hec est ita
qz vox commotis pne pturbat. Sz qd vox ipsa dicat audiamus
in afflictioe pne pturbat. Sz qd vox ipsa dicat audiamus
Benedicta gloria domini de loco suo. Locus enim mali-
gni spiritus fuerant corda peccantium. Sed cum sibimet-
ipsis irati per penitentiam redeunt ad vitas glorie domi-
ni locus sunt. Jam enim se contra se erigit: is pne lachris
nis insequitur mala n commiserunt. Inde q audit bene-
dictio glie in laude dñi: vñ pri⁹ sonabat creabat creatoris
iniuria de amote pn̄tis seculi. Et corda penitentiu sunt iam
dño locus suus: q prius in peccata posita: fuerat locus alie-
nus. Ipsi aut q a peccatis suis ad dñm quertunt: non solum
delēt lachrimis puerfa. q fecerūt: sed etiaz miris opib⁹ ad
alta pficiūt: vt sc̄a a alia dei omnipotētis n̄ar: vt signis et vir-
tutib⁹ ad alta euolēt. vt tert̄a fidit⁹ deserāt: et acceptis do-
nis sese ad celestia p desideriu suspēdant. De quibus adhuc
subdit. Et vocē alarū penitentiu aliter ad aliter. Audit post
se ppheta vocē p̄motionis magne: qz sicut dictus est: verbū
se predicantium luctus penitentium sequitur. Audit post se
vocem alarum animalium: quia ex ipso luctu penitentium
oriuntur virtutes sanctorum vt tanto magis in sancta actio-
ne pficiāt: qto se ad cognitionem vite nequiter egisse me-
minerunt. Sed est in his verbis magna dubitatio: quis nō
aperte per prophetam dicitur vtrumvnumquodqz animal
alas suas in semetipsis percuciat: an certe hec eadē sancta
animalia aliis suis se vicissim feriāt: vt ala hui⁹ aliter et ala
alteri⁹ istud aial tāgat. Sed qz plerūqz in sacro eloquio id

ps. lxxix.
ps. lix.

Sen. liij.

Textus.

Textus.

Liber primus

aliqd obscure dicitur: vt dispensante mirabiliter deo multipliciter exponatur. Nos charitate vestre vtraq; exponere largiente dño debemus. Sepe iam alas animalium virtutes diximus esse sanctorū. Quomodo ergo vnūquodq; animal alas suas excutiens alteram ad alteram percutit: nisi quod apte datur itelligit: quia si sancta animalia efficiuntur virtus in nobis virtutem excitat: dum vna alteram ad perfectionem pulsat: Ecce etenim quis habz tam v erbi dei sci etiam discat vt viscera etiam mie habeat. Per scientiam quippe verbi dei dicit. Date elemosinā: et ecce omnia munda sunt vobis. Cumq; iam esse misericors in elemosinis ceperit: verba sancte auctoritatis legit: et quicquid in eis de misericordia dicitur: vberius p exprimētum intelligit. Ibi enim scriptum est. Pater eram pauperū. Quod fortasse antea legebat ⁊ preteribat. Sed cū in ore eius corde iam misericordiam ceperit imitari natura. Quod est patrē esse pauperum legit ⁊ recognoscit quia introsus redit in semetipso intelligit quod foris audit. Aliud namq; est elemosinam ex precepto facere: atq; aliud ex charitate. Ex precepto enim facere bonum inchoantium est. Ex charitate autem bonus perfectorum. Qui non solum quia iubetur facit: sed etiam diligunt faciendo quod iubetur. Hinc est enim quod in magna virtute per psalmistaz dicitur. Uide quia mādāta tua dilexi domine: in tua misericordia viuifica me. Mandata enim dei pro iussione facere seruientis et obedientis est diligendo hec facere obedientis ⁊ amentis est. Quia ergo per scientiam charitatis misericordia dicitur et per charitatem misericordia in corde compuncto scientia multiplicatur: als in nobis alam percutit: quia virtus virtutem excitat. Sic qui castitatis bonum in suo corpore custodit contra luxurias zelo accenditur vt ab immundicie maculis expientur. Et sepe dum quosdam in lapsibus inuenit: edomat: affligit: atq; ad castitatis mundiciam restringit. Curius: si forte mens de immundicia luxurie fuerit tentata et ipsa zelo quo alios correxit: semetipsum couenit et erubescit inmundā cogitare q̄ se i alijs recolit cotrexisse. In hoc ergo ala ala percutit: dū virtus virtutē pulsat: ⁊ ab immundicia castrōdit. Sin vero vt pfati sum⁹ vicissim se alijs suis aialia fe-

Luce. xi.

Job. xxxix.

ps. cxviii.

sunt: et altera ad alteram ala percutitur singulorum: huius
 sua quoque descriptionis largiente domino sensus patet. Quid
 est ergo quod hec penata a falsis vicissim alas altera ad altera
 ferunt nisi quod omnes sancti se invicem suis virtutibus tan-
 sent: et sese ad profectum excitant ex consideratione virtu-
 tis aliene? Non enim vni datur omnia: ne in superbiam elat⁹ ca-
 dat? hinc datur: quod tibi non datur et tibi datur quod illi denegatur. Ut
 dum iste considerat bonum quod habes et ipse non habet: te sibi in
 cogitatione preferat. Et rursus dum tu habere illud conspicis
 quod ipse non habes: te illi in tua cogitatione postponas
 et fiat quod scriptum est. Superiores sibi invidie arbutantes
 ut enim paucis ex multis loquar: isti mire abstinentie vir-
 tus tribuitur: et tamen verbum scientie non habet. Illi autem
 datur verbum scientie et tamen virtute perfecte abstinentie ap-
 prehendere conatur et non valet. hinc libertas vocis tribuitur:
 ut oppressis quibusque protectionis solatia impendens ad
 defensionem iusticie libertate loquatur: sed tamen adhuc multa
 hoc mundo possidens: relinquere omnia vult et non valet
 Illi vero iam datum est omnia terrena relinquere: et nihil in hoc
 mundo cupit habere: sed tamen adhuc auctoritate vocis
 contra peccantes quosque non presumit exercere. Et quod ideo
 plus loqui libere debuit: quia iam non habet. vni in hoc mundo
 teneatur: loqui contra alios libere recusat: ne ipsam vite sue
 quietem perdat. Isti virtus prophetie data est multa iam
 que ventura sunt preuidet: sed tamen presentis proximi egritu-
 dine conspiciens: atque compatiens non valet curare. Illi da-
 ta est curationis gratia: atque a corpore primi molestia que
 in presenti est orationibus repellit: sed tamen quid seipsum pau-
 lopost sequatur ignorat. Mira itaque dispensatione omnipotens
 deus sic in electis suis sua dona dispensat: ut et isti det quod il-
 li denegat: et alteri maius quod alteri minus tribuit: quoniam dum
 vel iste habere illud conspicit quod ipse non habet: vel ille hinc
 maius accepisse considerat quod sibi minus adesse prestat: do-
 na dei alter in altero. i. vicissim omnes admirantur: atque ex hac
 ipsa admiratione humilietur alii alteri: et que videt habere
 quod non habet: eum diuino iudicio sibi prelatum putat. Alii quoque suis vi-
 cissim se a falsis ferunt: cum sancte mentes alteri se virtutibus
 tangunt: et tangendo excitant: atque excitata ad profectum volat:

Libro primus

i. Cor. xv.

q. pe. iii.

Videamus paulum quomodo a apostolorum alis tactus: atque ad patriam excitatus fuerat: quod mala preterite persecutionis sine ad apostolorum innocentem vitam considerans: dicebat. Ego enim sum minimus apostolorum: quod non sum dignus vocari apostolus: quod plecutus sum ecclesiam dei. Consideravit prope apostolorum innocentiam: et propter precedere maiciam vultu in eius oculis facta est omnis quam exhibebat in ecclesia sollicitudo sua. Et quod multos ex accepto intellectu precederet non attendit: quia illorum innocentiam pensans plecutor alicui fuisse se doluit. Sed videamus si quis ex apostolis est qui paulo datus est intellectum miratur. Ipse nobis apostolorum primus requirere est qui discipulos admonens ait. Sicut et charissimus frater noster paulus scilicet data sibi sapientiam scripsit vobis: sicut in omnibus epistolis loquens in eis de his in quibus sunt quedam difficulta intellectu: que indocti et instabiles depravant. Miratur in apostolis omnibus paulus innocentiam: miratur apostolorum primus in paulo sapientiam. Alis ergo se tangunt qui inde se vicissim ad profectum excitant unde volant. Hoc itaque omnipotens deus agit in cordibus hominum: quod facit in regionibus terrarum. Poterat namque vni cuiuslibet regionis fructus omnes tribuere. Sed si vna quilibet regio alterius regionis fructu non indigeret: cõionem cum altera non habuisset. Unde fit ut huic vini: alii vero olei abundantiam tribuat. Vanc multitudinem pecudum: illam vero vbertate abundare fructu. Ut cum illa defert quod ista non habet: et ista reddit quod illa non detulit: per cõionem gratie sibi simul etiam diuise terre coniuncte sint. Sicut ergo regiones terrarum: ita sunt menses sanctorum. Que dum vicissim sibi offerunt: quod acceperunt: quod fructus suos regiones regionibus impediunt: ut in vna omnes charitate ungantur. Sed inter hec sciendum est: quod sicut electi quique hoc semper in alijs atcedunt: quod a deo melius acceperunt quam ipsi: ut eos sibi in cogitatione preferant: scilicet illis in humilitate substernant: ita reproborum mens nunquam considerat quid alter boni amplius quam ipse: sed quid boni ipse amplius quam alter habeat. Negat enim pensant quod bona spiritus alter accepit et ipsis defuit: sed quod bona ipsi et quod mala adsunt alteri. Et cum omnipotens deus ad hoc virtutes suas

Homelia .x. Jo. lxxvj.

ulas diuidat: vt alterum alteri in cogitatione humillet: ad hoc reprobi p̄trahunt bonū quod acceperunt: vt ex eo in elatione pdatur dum semp̄ cōsiderant bona que ipsi hñt et alij non hñt: et nunq̄ p̄pendere student quanta bona alij habeant: et ipsi nō habeat. Quod ergo diuina pietas i augmētū disponit humilitatis hoc mētes reprobe i argumētū vertunt elatiōis. Et ex diuersitate nuneꝝ a bono deficiūt vñ crescere in humilitatis bono deuenerunt. Propter hoc ḡ necesse est fratres charissimi: vt in vobis hoc ḡ debeatis aspicere q̄d in m̄? i: etis: in pxim̄s vero hoc q̄d vobis āpli⁹ acceperunt: quatuor dū sup̄ vosmetipsos eos pro bono q̄d ipsi hñt et vos non habetis aspiciatis: ad hoc quoq̄ obtinēdū et vos ex humilitate crescatis. Si enim et vos i illis accepra bona p̄penditis: et illi in vobis considerāt dona que habetis: vicissim vos alio tangitis: vt efficacit̄ semper ad celestia volētis: Sequit̄. Et vocem rotarū sequētium aiaz liā et vocem cōmōtionis magne. In rotis sacri eloquiū testamēta signari superius diximus. Vox igitur rotarū ē s̄mo testamentorū. Post vocem itaq̄ aliarum aialū auditur etiā vox rotarum: qz predicantium sermone suscepto duꝝ virtutes sanctorū ad altiora agenda euolant: seq̄ vicissim ad p̄uectū pulsant: sc̄tē ecclesie status erigitur: vt per vniuersū mundū sanctorū tm̄ testamentorū pagine legantur. Vbiq̄ erentū iā sanctū euāgelium: vbiq̄ apostolorū dicta: vbiq̄ lex et prophete resonāt. Post aliarum ergo vocem vox rotarum sequitur: quia post sanctorum miracula verba sacri eloquiū intra sanctā ecclesiam libere et licenter audiuntur. Que rote animalia sequuntur: quia vt superius dictū est postq̄ in honorem venit vita sanctorum: veneranda quos q̄ apparuerūt h̄cibus eloquia testamentorum. Vel certe rote animalia sequūtur: qz in sanctorū pat̄z vita cognoscim⁹ qd̄ in sacre scripture volumine intelligere debeamus. Illorū quippe actio nobis aperit hoc q̄d i suis predicationibus pagina testamentorū dicit. S; q̄rēndū nobis est cur postq̄ scriptū dicit̄ est: audiui post me vocem cōmōtionis magne p̄ vocem quoq̄ aliarū atq̄ rotarū subdit̄: et vocē cōmōtionis magne? Qd̄ si diligēter aspiciat̄: inuenti: pōt: qz nō ociose repetit̄. Que quippe sunt cōmōtionis magne q̄d corda n̄ra cōmō-

Textus.
C.

Liber primus

actur. Una quippe commotio ex timore: est altera ex charitate: una fit ex luctu penitentium: alta ex seruiore amantium. Post predicatonis ergo verbum prima commotio est: et im-
plangimus mala que fecimus. Post vocem vero alarum et
rotarum secunda commotio est: dum magnis fletibus que-
rimus celestia bona que audimus. Ecce enim quod intra san-
ctam ecclesiam de multis partibus virtutum exempla co-
gnoscimus: quasi alarum sonitum quotidie audimus: quod ubi-
que sacra eloquia personant: quasi rotarum vocibus excitamur. Et quod per eadem sacra eloquia ad amorem nostri condito-
ris accendimur magni seruiore ignis: esse nos longe adhuc
ab omnipotentis dei facie plangimus. Post primam ergo
vocem commotionis magne: et ad extremum quoque vox ma-
gne commotionis fit: quod qui cognoscendo deum cepimus peccata
plangere: iam diligendo quem cognoscimus non cessamus eum
cum fletibus desiderare. Post rotarum itaque vocem vox ma-
gne commotionis sequitur: quod cum testamenta dei in aure cor-
dis sonare ceperint: audientium spiritus ex amore compunctus ad
lamenta commouetur. Hinc est enim quod scripture sacre
verba fiunt in corde legentium sapida: hinc enim quod ab ama-
tibus plerumque in silentium quasi furtive et tacite leguntur.
Unde per prophetam quoque alium. dicitur. Precidisti in aliena-
tione capita potentium: mouebuntur in ea gentes: et aperient
ota sua sicut pauper edes in occulto. Omnipotens enim deus
in alienatione capita potentium prescidit: quod iudeorum super-
bia a semetipso alienando repulit. In qua alienatione gentes mo-
te facte: quod dum iudei a fide caderent: ad cognitionem fidei corda
gentium currerunt. Que videlicet gentes sacre lectionis pabu-
lo os cordis aperiant: et in occulto sicut pauper comedunt: quod cum
festinatione et silentio verba vite legentes sumunt. Sed sciendum est
quod huiusmodi auditores in charitate atque intellectu proficiunt: tanto
scilicet predicatoribus maior gratia spiritus datur. Unde cum prius propheta
dixisset: assumpsit me spiritus: et audiui post me vocem commotio-
nis magne: post vocem commotionis magne alarum atque rotarum
atque iterum commotionis magne: illico subiungit. Spiritus quoque ele-
uauit me et assumpsit me. Cur quod se assumpturiam a spiritu dixe-
rat: iterum eleuatum et assumptum narrat: Sed ad altiora mens pre-
dicantium proficit: cum per eos sensus audientium ad omnipotentis dei

Textus

Homelia. x. Fo. lxxvij.

desideriū comouet: qui videlicet p̄dicatores sancti idcirco
p̄ficiunt: vt per eorū ministeriū dona gr̄e in ser̄a ecclia m̄tri
placent: sicut de hac eadē sancta ecclia dictū est. Riuos ei⁹
mebriās multiplica ḡnationes ei⁹: in stillicidijs suis letabi
tur cum exoriet. Riu⁹ q̄ppe ecclie sancti predicatorum sunt
qui terrā nostri cordis infundit. Sed cum inebriantur iui
generaciones ecclie multiplicantur: quia cum vberiozem
gratiam spiritus predicatorum accipiunt: fidelium nume
rus auget: quō sancta ecclia in suis stillicidijs letat. In stilli
cidio etesi aqua de tecto in terrā vadit: que de celo cecide
rat in tectum. Tectū vero ecclie sancti predicatorum sunt
qui nos intercedendo ⁊ admonitionibus munēdo p̄regūt
Sed q̄ illorum cor diuinitas in p̄dicatione infundit: quā
si aqua de celo venit in tectū. Quia hō nos eorum verbis
irrigamur: quasi aqua de tecto defluit in terram. Sancta
itaq; ecclia dum exoritur in stillicidijs suis letatur: q̄ cum
in fide ⁊ bonis operibus nascitur: ea q̄ accepit dona ⁊ hie
rat: et in verbis predicantiū exultat. Quia ergo auditori
bus ad meliora surgentibus eorū quoq; predicatorū gra
tia multiplicatur: p̄pheta dicit. Spirit⁹ quoq; elauit me
⁊ assumpsit me. Inde enim predicator magis ac magis ele
uatur ⁊ assumitur: vnde auditor ad meliorem vitam mutat
Sed querendum nobis est: cum spiritus me ntem nō eleuet
nisi assumpserit: cur prius eleuauit: ⁊ postmodum dicit as
sumpsit: Sed hoc loco assumpsit dictum est: constanter te
nuit. Nam sunt nōnulli quos eleuat spirit⁹: sed nō assumit.
Quorū ⁊ intellectus ad spiritalia emicat: sed tñ vita in fa
ctis carnalibus remanēs intellectui nō cōcordat. Balaam
namq; per p̄phetie sp̄m eleuatus erat sed assumpt⁹ nō erat
q̄ ⁊ veraciter potuit longe post futura p̄spicere: ⁊ tñ a ter
renis desiderijs mentē noluit separare. Sed q̄ p̄pheta san
ctus sciētia eleuat⁹ est ⁊ vita pariter assumpt⁹: iam qualis
in p̄dicationē p̄gar audiam⁹. Et abiit amar⁹ in indigna
tione sp̄s mei. Pensate fratres charissimi is cui dona san
cti spiritus creuerāt: cur amar⁹ abibat? An offie cor qd̄ idē
sp̄s assumit: amar⁹ in indignatione sui sp̄s facit: ⁊ h̄ sciē
diū est: q̄ cui adhuc p̄sens vita dulcis est: etiam si verbū dei
loq; videat: eleuat⁹ ⁊ assumpt⁹ p̄dicator nō est. Mentē enim

ps. xxij.

Textus.

Nume. xxij. a

Textus.

Libet primus.

quam spiritus sanctus replet: in amaritudinē temporalium
delectatione eternorum comouet. Dulce enim esse in rebus
manis: sed ei qui adhuc de celestibus gaudia nulla sustulit
Quia quanto minus eterna diligit: tanto delectabilius in
temporalibus requiescit. Et si quis iam cordis ore gustauerit
sit in illa dulcedo celestium premiorum: cui illi hymnidici an
gelorum chori: qui incomprehensibilis visio sancte trinitatis:
huic quanto illud dulce sit quod intinvidet: tanto in amaritudi
dinem vertitur omne quod fortis sustinet. Rixatur secum de
his que male egisse se recolat: et sibi meritis displicet: cui ei
ille placere iam ceperit qui omnia creauit. Reprehendit se
de cogitationibus: insequitur de verbis: et punit flendo de
factis. Supernis inhiat: terrena iam omnia per mentis des
pectum calcat. Et quod in illud quod desiderat adhuc spes
cientiam non habet: se seque flere habet: se seque continuis
lamentis affligere. Et quod necdum se esse in patria ad quam
creatus est videt: in huius vite exilio nihil ei plus illud quam sua
amaritudo placet. Deditur itaque subiacere temporalibus
bus et ardentem suspirat eternis. Unde recte quoque per sa
lomonem dicitur. Eo quod in multa sapientia multa sit indigna
tio et qui apponit scientiam: apponit dolorem. Celestia eternis
cognoscentes terrenis animam subdere dedignamur. Et cuius
plus sapere incipimus de his que male egimus nobis ipsis
irascimur: et fit in multa sapientia multa indignatio: quod qua
tum plus proficimus in cognitione: tanto nobis indignamur
amplius de peruerso opere. Atque cum scientia dolor crescit.
et quanto magis eterna cognoscimus: tanto magis esse nos in
huius exilii miseria dolemus. Vel sicut in translatione alia
dicitur. Et qui addit scientiam addit laborem. Quo ei scire incip
imus que sunt celestia gaudia: eo magis vix errorum nostrorum
laqueos possumus euadere stulto laboramus. In multa et sa
pientia multa est indignatio: quod si eterna iam sapimus: cupimus esse
reproba dedignamur. Si eterna iam sapimus: nosmetipsos de
spicimus et esse hoc quod nos potuit ab eternitatis amore separare
Reprehendit semetipsum scientia: accusat quod egit: damnat pro
prium quod accusat: fit rixa in alio peritiam pacem cum deo. Si
achab rex iniquus a propheta reprehensus: cum contra se diuinam sententiam
audisset peritum: et magno merore deprehensus est: ita vix

Eccl. l.

phete suo dominus diceret. Nōne vidisti humiliatū achab
 coram me. Quia igitur humiliatus est mei causa: nō indu-
 cam malam in diebus eius. In quibus domini verbis ven-
 sandum est quomodo et in electis suis meror ama ritudinis
 placeat: qui amittere timent dominū: si sic ei ⁊ reprobi pe-
 nitētia placuit: q̄ timebat pdere presens seculū? Aut quom-
 modo ei gratia sit spontanea afflictio p̄ culpis in eis q̄ pla-
 cent: si hec ad tempus placuit ⁊ in eis qui displicebāt? Sed
 sciendū quia nullus hec p̄ amore omnipotentis domini ex to-
 to corde agere preualet: nisi is cuius animam spiritus san-
 ctus assumpsit. Nam quando homo ex sua virtute suffi-
 cia terrena despiciere: celestia amare: pacem cum deo que-
 rere: secum iram subire: in cogitatione semetipsum repre-
 hendere: et gemitibus punire: nullus hec agere nisi quem
 diuina gratia roborauerit valet. Vñ ⁊ subdit. Manus enī
 domini erat mecum confortans me. Ad bona quippe assurge-
 re perfecte nō possumus: nisi nos spiritus ⁊ preveniēdo ele-
 uet: ⁊ subsequendo confort et. Sed querendū est: cū superioris
 de volumine quod acceperit scriptum sit. Et factum est in
 os meum sicut mel dulce. Qua ratione postmodum dicitur
 Abī amarus in indignatione spiritus mei. Mirus quippe
 valde est: si dulcedo simul et amaritudo conueniant. Sed
 iuxta superiorem sensum sciēdum est: qz cū sermo dei in ore
 cordis dulcis esse ceperit: huius p̄culdubio cōtra semetip̄s
 animus amarescit. Quo enim in illo subtiliter discit qualis
 ter reprehēdere se debeat: eo se duri⁹ p̄ amaritudinē p̄nse
 castigat. Qui tanto sibi magis displicet: quanto in sacro vo-
 lumine amplius de omnipotenti deo videt q̄ amet. Sed
 qz ad ista proficere sua virtute non valet homo: recte nunc
 dicitur. Manus domini erat mecum confortans me. Mas-
 nus enim domini in sacro eloquio a iquando etiam vnige-
 nitus filius appellat: qz oīa p̄ ipsum facta sunt. Et de cui⁹
 ascēsiōne per moysen pater oīpotēs loquitur dicens. Tollā in
 cellū manū meā. hec man⁹ q̄ electorū suorū corda confortat di-
 scipulis dicebat. Sine me nihil potestis facere. In oī ergo
 q̄ cogitā: in⁹ semp cogitādū est vt ⁊ ip̄o aspirāte cogitem⁹
 ⁊ ip̄o adiuuant e faciamus. Qui viuit et regnat cum patre
 in unitate spiritus sancti in secula seculorū. Amen.

Textus.

Textus.

Johan. xv.

Liber primus.

Homelia undecima.

Eveni ad trāsmigratiōē ad aceruum nouarum frugum: ad eos qui habitabant iuxta flumen chobar: et sedi vbi illi sedebant et mansi ibi septem diebus merens in medio eorum. Cum autē pertransissent septem dies: factum est verbum domini ad me dicens. Fili hominis speculatozem dedi te domui israel ⁊ audies de ore meo verbum et annuntiabis eis ex me. Si dicēte me ad impium morte morieris nō annunciaueris ei: neq; locutus fueris vt auertatur a via sua impia et vsuat ipse impi⁹ in iniquitate sua morietur: sanguinem autē eius de manu tua requiram. Si autē tu annunciaueris impio: et ille non fuerit conuersus ab impietate sua et a via sua impia: ipse quidē in impietate sua morietur: tu autē animam tuam liberaſti. Sed et si cōuersus iustus a iusticia sua fuerit: et fecerit iniquitatem ponam offendiculum coram eo. Ipse morietur: quia non annunciaſti ei. In peccato suo morietur et non erunt in memoria iusticie eius quas fecit: sanguinem vero eius de

Homelia .xj. Fo. lxxix.

manu tua requiram. Si autem tu annunciaris iusto ut non peccet: iustus et ille non peccauerit: viuens viuet quia annunciaſti ei: et tu animam tuam liberaſti.

Inter cetera prophete miracula hoc quoque mirandum habet libri prophetarum quod sicut in eis verbis ita res nonnunquam verba rebus exponuntur ut eorum non solum dicta sed etiam res geste prophete sunt. Unde nunc dicitur. Veni ad transmigrationem ad aceruum nouarum frugum ad eos qui habitabant iuxta flumen chobar. Cum causa exigeret ut indicare debuisset quia ad transmigrationem veniret: que dicendi necessitas fuit: ut per fruges locum quoque exprimeret dicens ad aceruum nouarum frugum: nisi quod sepe et loca cause signantur. Multi quippe ezechiele prohibente iam captiuitatis anni deflexerant: atque ex his qui in captiuitatem ducti fuerant plures iam in morte carnis obierant: ad quorum filios loqui propheta veniebat. Unde et ei superius dicitur. Filii hominis mitte ego te ad filios israel ad gentes apostatras: que recesserunt a me. Patres eorum preuaricati sunt pactum meum usque ad diem hanc et filii dura ceruice et indomabili corde, sunt: ad quos ego mitto te. Ex quibus quia multi fuerant credituri atque per obedientiam ad fertilitatem boni operis perueniuri: aceruum frugum vocantur. Quia enim bone anime fruges appellantur dei propheta alius testatur dicens. Sancti israel domino primitie frugum eius. Fruges etenim domini etiam conuerse ad fidem gentes postmodum facte sunt. Sed quia similiter domino credidit: recte hanc propheta frugum eius primitias appellauit. Quia ergo propheta missus non priori populo: sed filius eiusdem populi verba intulit: ad aceruum frugum nouarum venit. Quod vero per chobar fluum designetur iam diximus: que nequaquam modo repetimus ne repetendo fastidium generemus. Sequitur. Et sedi ibi ubi illi sedebant et mansi ibi septem diebus

Textus.

Textus. B.

biere. g.

Textus.

Liber primus.

merens in medio eorum. Notandum captiuo populo propheta sanctus ita compassione se copulat: eorumque se meritoribus confedendo et merendo coniungit: quia ratio verbi virtus et operis. Et ille sermo ab audiente libenter accipitur: quia predicante cum compassione animi profertur. Sic ferrum cum ferro iungitur: liquatur prius: ut postmodum vicissim a semetipso teneatur. Si enim prius minime mollescit: postmodum tenere se fortiter non sufficit. Sic propheta captiuo populo confedit: et merens in medio eorum exiit: ut dum per charitatis gratiam condescendendo se et molliorem redderet: et eum statim per verbi fortitudinem teneret. Sin vero israeliticus populus qui domus est: asperans vocatur: quia culpas nec inter flagella cognouit: nullo merore animum depressit: propheta inter gaudentes merens sedere studuit: ut tacendo ostenderet quod loquendo venerat docere. Et priusque verba faceret: in hoc quod merens tacuit: formam verborum sumpsit. Sequitur. Cuius autem pertransissent septem dies: factum est verbum domini ad me dicens. In eoque septem diebus merens sedit: et post diem septimum verba domini iussus accepit: ut loqui debuisset: aperte indicat eisdem diebus merens tacuerat. Missus autem ad predicandum fuerat: et tamen septem diebus sedens tacebat. Quid est hoc quod nobis propheta sanctus in hoc suo silentio innuit: nisi quis ille loqui veraciter nouit: qui prius bene tacere didicerit? Quia si enim quoddam nutrimentum verbi est: cesura silentij. Et recte per extrescentem quoque gratiam sermonem accipit: qui ordinate ante per humilitatem tacet. Hinc enim per Salomonem dicitur. Tempus tacendi: et tempus loquendi. Non enim ait tempus loquendi et tempus tacendi: sed prius tacendi premitit tempus: et postmodum subdit loquendi: quia non loquendo tacere: sed tacendo debemus loqui didicere. Si ergo propheta sanctus qui missus ad loquendum fuerat diu prius tacuit: ut postmodum recte loqueretur: pensandum nobis est quanta ei culpa sit non tacere: quem nulla cogit necessitas loqui. Sequitur. Fili hominis speculatorem dedi te domui israel. Notandum quod quem dominus ad predicandum mittit speculatorem esse

Textus.

Eccles. iij.:

Textus. !

Homelia. vij. Fo. lxx.

denunciat. Cui enim aliena cura committitur: speculator
vocalur: vt in mentis altitudine sedeat: atq; vocabulū no-
minis ex virtute actionis trahat. Non est enim speculator
qui in imo est. Speculator quippe semper in altitudine stat
vt quicquid venturum est: longe prospiciat. Et quisquis po-
puli speculator ponitur: in altum debet stare vt possit pro-
desse per prouidentiam. Hinc propheta alius speculato-
rem admonet dicens Super montem excelsum ascende tu **Isaie. xl.**
qui euangelizas syon. Ut videlicet qui predicationis locus
suscipit ad altitudinem bene ascendat actionis. Ad excelsa
transseat et eorum qui sibi commissi sunt opera transcen-
dat: quatinus subiectorum vitam tanto subtilius videat:
quanto et terrenis rebus quas despicit animum non suppo-
nit. Quod dura mihi sunt ista que loquor: quia memetipsum
loquendo ferio: cuius neq; lingua vt dignum est predica-
tionem tenet neq; in quantum tenere sufficit: vita sequitur
linguam. Qui ociosis verbis sepe implicor: et ab exhorta-
tione atq; edificatione proximorum torpens et negligens
cesso. Qui in conspectu dei factus sum mutus et verbosus:
mutus in necessarijs: verbosus in ociosis. Sed ecce sermo
dei de speculatois vita compellit vt loquar: tacere nō pos-
sum et tamen loquendo me ferire pertimesco. Dicam: dis-
cam vt verbi dei gladius etiam per meipsum ad configen-
dum cor proximi transeat. Dicam: dicam vt etiam contra
me sermo dei sonet per me. Ego reum me esse non abnego
torporem meum atq; negligentiam video. Erit fortasse as-
pud pium iudicem impetratio venie ipsa cognitio culpe.
Et quidem in monasterio positus: valebam et ab ociosis
linguam restringere et intentione orationis penite continue
mentem tenere. At postq; cordis humerum sarcine pastos-
rali suppositus: colligere se ad semetipsum assidue non po-
test animum quia ad multa partitur. Cogor namq; modo ec-
clesiarum modo monasteriorum causas discutere. Sepe sin-
gulorum vitas actusq; pensare. Modo quedam ciuium nes-
sotia sustinere: modo de irruentib⁹ barbarorū gladijs ge-
mere: et comisso gregi insidiantes lupos timere. Modo re-
rum curam sumere: ne desint subsidia eiusus quib⁹ disci-

Liber primus

pline regula tenet. Modo raptorez quosdam equanimiter
ppeti. modo eis sub studio seruare charitatis obuiare. Cū
itaq; ad tot ad tanta cogitanda scissa ac dilaniata mens
ducitur: quando ad semetipsam redeat vt totam se in pre-
dicatione colligat: ⁊ a proferendi verbi ministerio nō rece-
dat: Quia autem necessitate loci sepe viris secularib; iun-
gor: nōnunq; mihi lingue disciplinam relaxo. Nā si in affli-
ctu censure mee vigore me teneo: scio quia ab infirmis
fugio: eosq; ad hoc quod appeto nūq; traho. Unde fit
vt eorum sepe ⁊ ociosa patienter audiam. Sed quia ipse
quoz infirmus sum in ociosis sermonibus paulisper tracto
libenter ea loqui incipio: q̄ audire ceperam inultus. Erub-
tebat cadere: libet iacere. Quis ergo ego vel qualis spe-
culator sum: qui nō in monte opis sto: sed adhuc in valle in-
firmitatis iaceo? Potēs hō est humani generis creator et
redēptor: indigno mihi ⁊ vite altitudinem ⁊ lingue effica-
ciam donare: p cuius amore in eius eloquio nec mihi par-
co. Esse ergo speculatoris vita ⁊ alta debet semper ⁊ circū-
specta. Ne enim terrenarum rerum amore succumbat: ala-
ta sit: ne occultis hostis iaculis feriat ex omni latere circū-
specta. Neq; enim speculatori sufficit vt altum viuat: nisi
loquend o assidue ad alta auditores suos pertrahat: eorū-
q; mentes ad amorem celestis patrie loquendo succendat.
Sed tunc hoc recte agit cū lingua eius ex vita arserit. Nā
lucerna que in semetipsam nō ardet: eam rem cui sup poni-
tur non accendit. Hinc enim de Johanne veritas dicit. Ille
erat lucerna ardens ⁊ lucens. Ardens videlicet per celeste
desideriū: lucens per verbū. Ut ergo seruetur veritas pre-
dicandi teneatur necesse est altitudo videndi. Unde recte
quoq; sancte ecclesie sponsi voce in canticum canticorū dis-
citur. Nasus tuus sicut turris libani. Que ergo laus est fra-
tres mei vt sponse nasus turri comparetur: Quia p nasum
semp odores fetoresq; discernim⁹. Quid per nasum nisi spe-
culatoꝝ discretio designat. Qui nimirū nasus et sicut tur-
ris esse et libani dicit: q̄ videlicet prepositorū discretio es-
sistere id est in valle infirmi operis non iacere. Sicut
enim turris in monte idcirco ad speculandum ponitur vt

Johan. 9.

Can. viij.

Homelia. xi. Fo. lxxi.

hostes qui venturum longius videantur: sic predicatoris vis
ta semper in alto debet fixa permanere: vt in ore narium
discernat fetores vitiorum: odoresq; virtutis. Incurfus ma-
ligorum spiritus longe prospiciat: et commissas sibi ani-
mas per suam prouidentiam causas reddat. Sequitur. Et
audies ex ore meo verbum: et annuntiabis eis ex me. Et
ce iterum monetur propheta: ne presumat loqui quod non
audierit: sed prius aurem cordis aperiat voci creatoris: et
postmodum os sui corporis aperiat auribus plebis. Unde
propheta alius dicit. Inclinabo ad similitudinem aurem
meam: apperiam in psalterio propositionem meam. Qui
enim recte predicat prius: sicut dictum est: aurem cordis
locutioni intime inclinat: vt postmodum os corpus in p-
positionem admonitionis aperiat. Sequitur. Si dicente me
ad impium: morte morieris: nō annunciaueris neq; locu-
fueris vt auertatur a via sua ipia et viuat: ipse ipius in ini-
quitate sua morietur: sanguinem autem eius de manu tua
requiram. In quibus verbis quid nobis notandum est: quid
solicite cogitandum: nisi quia nec subiectus ex culpa pre-
positi moritur: nec prepositus sine culpa est quando verba
vite non audiens ex sua culpa moritur subiectus? Impio et
enim mors debetur. Sed et a speculatore via vite nunciā-
da est: et eius impietas increpanda. Si vero speculator face-
at: ipse ipi⁹ in iniquitate sua morietur: qz i pieratis ei⁹ meri-
tū fuit vt dignus non esset ad quē speculatoris sermo fieret
Sed sanguinē eius dñs de manu speculatoris requirit: qz
ipse hunc occidit qui eum tacendo morti tradidit. In quibus
vtriusq; pensandum est: q̄tum sibi connera sunt pecca-
ta subditorum atq; prepositorum. Quia vbi subiect⁹ ex sua
culpa moritur: ibi is qui preest: qm̄ tacuit: reus mortis te-
netur. Pensate ergo fratres h̄m̄i pensate: qz et q̄ nos di-
gni pastores non sumus: et iam ex vestra culpa ex quibus
tales prelati sumus. Et si quando vos ad iniquitatem de-
fluistis: etiam ex nostro hoc reatu est: quod obliuiscetes atq;
reclamantes in prauis desiderijs non habetis. Vobis ergo
et nobis parcitis: si a prauo opere cessatis. Vobis et nobis
parcimus quando hoc q̄ displicet non taceamus. O q̄ liber
a commissorum sibi sanguine fuerat predicator: egregi⁹ q̄

Textus.

ps. xlvij.

Textus

Liber primus

Act. xx.

dicebat. Mundus sum a sanguine omnium. Non enim subterfugi: quo minus annunciar em omne consilium dei vobis. Si enim non annunciasset: mundus a sanguine non esset. Sed quibus omne consilium dei annunciar e studuit: ab eoz sanguine mundus fuit. In q̄ voce nos convenimur: nos constringimur. nos rei esse ostendimur: q̄ facer dores vocamur. qui sup ea mala que p̄p̄ia habemur: alienas q̄q̄ mortes addimus. Quia tot occidimus: quot ad mortem ire quot die tepti et tacentes videmus. Cum vero dicitur sanguine autem eius de manu tua requiram: si hoc in loco sanguinis nomine mors corporis designatur: valde nobis de nostro silentio augetur metus: quia si in subiectis suis: is qui prelatas ad speculandū est et de morte corporis quādoq̄ morituri tam grauitur reus tenetur: quo reatu de morte nime subiecti constringitur: que potuisset semper viuere: si verba correctionis audisset. Sed meli⁹ p̄nt sanguinis noie pctā signari. Unde quidam cum pctā carnis desieret dixit

Ps. l.

Libera me de sanguinibus de⁹ de⁹ salutis mee. Sanguis ergo morientis de manu speculatoris requiritur: quia peccatum subditi culpa esse prepositi si reauerit reputatur. Est ergo quod faciat: vt etiam moriente subditi se liberi reddat. Surgat: inuigilet: malis actibus contradicat: sicut scriptum est. Discurre. festina: suscita amicum tuum: ne dederis somnum oculis tuis: nec dormitent palpebre tue. Unde hic quoq̄ additur. Si autem tu annunciasueris impio: et ille non fuerit conuersus ab impietate sua: et a via sua impia. ipse quidē in impietate sua morietur: tu autē aiam tuā liberasisti. Tūc ei subiect⁹ moritur sine te: q̄n in causa mortis contradicere potulerit te. Nā morti cui nō contradicis adiunges. Et notandum que sunt que debeant a speculatore predicari. Nuntium fides et operatio. Nam ait. Si autem tu annunciasueris impio: et ille non fuerit conuersus ab impietate sua et a via sua impia. Impietas quippe ad infidelitatem pertinet: via vero impia ad prauam actionem. Et omnis speculator hoc habere debet studij vt prius ad pietatē fidei: postmodum ad piam viam id est ad bonam actionem trahat. Sed quia de exhortatiōe sermo se intulit: in reſe

**puer. vi.
Textus.**

re breuiter debemus in ore pastoris quantus esse debeat

Textus.

Homelia. xi. Fo. lxxi.

ordo: atq; consideratio locutionis: pensat: e etenim doctor
debet quid loquatur. cui loquatur: quando loquatur: quas
liter loquatur: et quomodo loquatur. Si enim unum horum
defuerit: locutio apta non erit. Scriptum quippe est. Si re
cte offeras: recte autem non diuidas peccasti. Recte autem
offerimus cum bono studio bonum opus agimus. Sed re
cte non diuidimus: si habere discretionem in bono opere
post ponamus. Considerare etenim debemus quid loquamur:
ut iuxta pauli vocem sumo noster semp in gra sale sit conditus
Persandū ho nobis est: cui loquamur: qz sepe increpationis
verbu qd hec admittit psona altera non admittit. Et sepe
ipsa eade psona scdm factū sit altera. Un nathan ppheta
dauid post adulterium sui ti increpationis sula percussit. q
cum de raptor e omis diceret: filius mortis est vir qui fecit
hoc: et protinus respondit dicens. Tu es ille vir. Cui tamē
cum de salomonis regno loqueretur / quia culpa defuit: ei
se humiliter in adoratione prostravit. In vna ergo eadem
qz persona: quia causa dispar extitit: etiam sermo propheti
cus dissimilis fuit. Persandum quoq; est quando loqui des
beam: qz sepe et si differatur increpationis: postmodum ven
sne recipit. Et non unq; la guescit: si hoc qd ante pferre de
buit: ipse amiserit. Nā q sapiēs mulier nabal ebrium vidēs
increpare de culpa tenacie noluit: quē digesto vino incre
pationis sue verbis vtiliter percussit. Et propheta adula
tium linguas non esse in subsequenti tempore differendas
annunciat: qui ait. Confundantur statim erubescentes qui
dicunt mihi euge euge. Adulatio etenim si vel ad ipso pa
tienter suscipit augetur: et paulisper demulcet animam:
vt a rigore suerectitudinis molestia in delectatione sermo
nis. Sed ne crescere debeat statim est et sine mora sentēda
pensandum quoq; nobis est qualiter loquamur. Nam se
pe verba que hunc ad salutem renocant: aliu vulnerat. Un Ad. Tit. ij.
paulus quoq; aplos qui Titu admonet dicens. Argue cum y.
omni iperio. Timotheu exhortat dicens. Argue: oblecto: in
crepa cū omni paciētia et doctrina. Quid est qd vni iperio
et alio paciētia precepit: nisi q vni lenitas / aliter ū ho ser
nētoris spūs esse consperit: Leni p auctoritatem ipe y in
iūgenda erat seueritas verbi: is aut qui p spm seruebat p

Leuit. ij.

Col. v.

ij. Re. xij.

i. Re. xxv.

pa. xi.

Ad. Tit. ij.

y. Th. iij.

Liber primus

patientiam temp erandus fuerat: ne si plus iusto inferre-
sceret non ad salutē vulnerata reduceret: sed sanavulnera
ret. Curandum quoqz quantū loquamur: ne si ei qui multas
ferre non valet: per verbum vel exhortationis vel increpa-
tionis lōgius trahim⁹: auditorem nostrum ad fastidium per-
ducamus. Unde idem predicator egregius: hebreis loquit
dicens. Obsecro vos fratres: vt sufferatis verbum solacii.
Etenim per paucis scripsi vobis. hoc tamen infirmis preci-
pue congruit: vt pauca quidem et que preualent capere au-
deant: sed que eorum mentem in penitentie dolorem cōpsi-
gant. Nam si eis vno in tempore exhortationis sermo fue-
rit multipliciter ductus: qz multa retinere non valēt: simul
amittunt oia. Unde ⁊ medici corporum pānos quos infir-
mantibus stomachis ponunt: apto quidem medicamine: s; s;
subtiliter liniunt ne si repleti multo medicamine fuerint:
infirmiratem stomachi non roborantes adiuuent s; oppri-
mentes grauent. Sciendum tamen quia et si quando mo-
dum suum sermo proxiior transeat: periculosum hoc audi-
toribus non est. Si autem qualiter quid dicatur: ⁊ quibus
dicatur non vigilanter conspicitur: va lde periculosum est.
Verēcunde etenim mentes si quas fortasse culp as admise-
rint: leniter arguende sunt: qz si asperius increpentur: frā-
gantur potius q̄ erudiuntur. At contra mentes aspere at-
qz impudentes si increpate leniter fuerint: ad maiores cul-
pas ipsa lenitate prouocantur. Quod bene in eodem egre-
gio pdicatore dicimus: qui cum corinthios cognosceret p-
amore personarum in scilina diuisos: eorum verēcūdie cos-
sulens locutionem suam eis a gratiarum actione et laudi-
bus cepit dicens. Gratias ago deo meo semp pro vobis in
gratia dei que data est vobis in xpo iesu: qz in omnibus vi-
uites facti estis in illo: in omni verbo ⁊ in omni scientia: illi-
cut testimonium xpi confirmatum est in vobis. Qui adhuc
adiungit et dicit. Ita vt nihil desit vobis in vlla gratia ex-
pectantibus reuelationē dñi nostri iesu xpi. Queso te pau-
le si iam nihil deest: cur eis scribendo fatigaris: cur in lōs
ginq̄u possi⁹ loqris: p̄sem⁹ ḡ fratres km̄i q̄tum laudat
Ecce ei⁹ gratiā dei datā asserit: factos in omnibus diuites
dicit: in omni verbo et in omni scientia xpi testimonium. l.

hebre. xliij.

i. Cor. i.

Ibidem.

Homelia. xi. Fo. lxxiij.

quod de semetipso moriendo ⁊ resurgendo testatus est: in
eorum vita confirmatum esse perhibet: ⁊ nihil eis deesse in
vlla gratia testat. Quis rogo credat: qꝫ paulo post eos cor
ripit: quos ita laudat: Nam post cetera subiungit. Obse
cro autem vos fratres per nomen domini nostri iesu xpi vt
idipsum dicatis omnes: ⁊ non sint in vobis scismata. Quid
enim potuit tam perfectis tamqꝫ laudabilibus scisma sur
ripere. Significatum enim est mihi de vobis fratres mei
ab his qui sunt cloes: qꝫ cōtentiones inter vos sunt. hoc au
tem dico quod vnusquisqꝫ vestrū dicit. Ego quidē suꝫ pau
li: ego autem apollo. ego vero cephe: ego autem xpi. Ecce
quos in omni verbo ⁊ in omni scientia laudauerat quibus
nihil deesse in vlla gratia dixerat: paulis per loquēs ad in
crepādū leniter veniēs: diuisos erga seipos reprehēdit. Et
qꝫ prius salutē narrauerat: postmodū vulnera patefecit.
Perit⁹ et medic⁹ vuln⁹ secādū vidēs sꝫ egrū timidū eē spī
ciēs diu palpauit et subito percussit. prius blāda manu lau
des posuit: ⁊ post modum ferrū increpationis flexit. Nisi ei
verecūde mētes fuerint palpādo reprehēse: ita vt ex alijs
rebus audiant: qꝫ in consolationē sumant per increpationem
protinus ad desperationem cadunt. Sed nunquid mē
tius est paulus vt prius eis nil deesse in omni gratia dice
ret: quibus postmodum dicturus erat vnitatē deesse: Ab
sit hoc vt quis de illo talia vel desipiens credat. Sꝫ qꝫ erāt
inter corinthios qꝫdam omni gratia repleti: et erant quidā
in personarum fauoribus excisi: cepit a laudibus pfectoꝝ
vt modesta inuectione ad reprehēssionem ptingeret infirmo
rū. Et in hoc quoqꝫ ad medicinā cordis: a medicina corpo
ris vsū trahēs. Nam cum feriendū vulnus medicus aspi
cit: prius ea membra qꝫ circa vulnus sana sunt palpat: vt p
ad ea que vulnerata sunt leniter palpando perueniat. Cū
ergo paulus perfectos in corinthijs laudauit: sana mem
bra iuxta vulnus tetigit. Cum vero infirmos de diuisione
reprehendit: vulnus in corpore percussit videamus tamen
hunc ipsum qui tanta modestia atqꝫ mansuetudine ad cor
ripandos corinthios ducitur: qualiter contra galathas qꝫ
a fide discesserant erigitur. Nulla enī modestia in exordio
inueniēdo redarguit. Nam premiffa saluatione sic cepit.

kk.i.

Ibidem.

Liber primus

Gal. I.

Virorum quod sic tam cito transferimini ab eo qui vos vocavit in gratia christi. Quibus etiam in aperta increpatione post cetera subiungit. O insensati galathe quis vos festinauit? Vultes etenim dure nisi aperta essent increpatione percussione: nullo modo malum cognoscerent quod egissent. Nam sepe hi qui impudentes sunt tamen se peccasse non sentiunt: quantum de peccatis que fecerunt non increpantur. Minores culpas suas estimant: quas minor inuectio castigat. Et quas vehementer obiurgari viderint: maiores esse deprehendunt. Unde necesse est ut semper sermo predicantis cum auditorum debeat qualitate formari: ne aut verecundis aspera: aut impudentibus lenia loquat. Quid autem mirum si hoc verbum dei erogator faciat: cum et agricola qui semina in terram mittit prius terre qualitatem preuidet: quibus seminibus apta videatur. Et postquam qualitate terre viderit: tunc semina apta agit. Sed quia de qualitate doctrine locutionem longum tractatum: oportet ut ad eum quem cepimus exponendo ordinem redeamus. Sed et si couersus iustus a iustitia sua fecerit iniquitatem: ponam offendiculum coram eo: ipse morietur. quia non annunciauit ei. In peccato suo morietur et non erunt in memoriam iusticie eius quas fecit: sanguinem vero eius de manu tua requiram. Quia iusto qui in peccato cadit: peccator tacuit: eius sanguine reus tenetur. Et qui sollicitus esse non studuit in predicatione: factus est particeps in damnatione. Sed cum deus in peccato suo morietur: et non erunt in memoriam iusticie eius quas fecit. hoc nobis maxime considerandum est: quia cum mala committimus: sine causa ad memoriam bona nostra transacta reuocamus. Quoniam in perpetratione malorum nulla debet esse fiducia honorum preteritorum. Sed queri potest utrum iusto postquam ceciderit predicandum sit: an et priusquam cadat? Inuigilare predicator debet ne ad causam veniat proculdubio et priusquam cadat. Quod sequitur. Si autem tu annunciaueris iusto ut non peccet in suis: et ille non peccauerit viuens: tuus est. Quia annunciauit ei tu autem animam tuam liberasti. Si ergo predicator ideo animam suam liberauit iusto ne peccaret denunciavit: cum iustus ad peccatum predicator tacente ceciderit predicator quia tacente reus tenetur. Sed quis nostrum rogo ad hec sufficiat ut non

Textus.
B

Textus.

Homelia. xi. Fo. lxxiiij.

solum peccatores studiose corripiat: sed etiam iustus multos
silet ne cadant: Nos enim infirmitatis nostre cōscī cū ius-
tos viros conspicimus: admonere eos non presumimus: vt
iustitie viam teneant quam qz tenent videmus: et tñ peccā-
toris est debitum etiam iustos admonere. Unde p̄dica-
tor egregius dicebat. Sapientibus et insipientibus debitor
sum. In his vero omnibus que de iusto ad inicitatem cō-
uerso dicta sunt: hoc est laboriosum ad loquendum: hoc val-
de pertimescendum quod dominus dicit. Ponam offendicu-
culum coram eo: ait enim. Si conuersus iustus a iustitia sua
fecerit iniquitatem: ponam offendiculum corā eo. Nos enī
dicimus qz si iniquitatem fecerit offendit: et verum est omni-
no quod dicimus: cur adhuc ei deus omnipotens offendicu-
lum ponet: quem iam impie egisse et cecidisse p̄ iniquitates
quam perpetraverit conspicit: Sz districta sunt omnipotentis
dei iudicia. Et qui peccatores diu expectat vt redeat: nō rede-
nti atqz cōtēnti: ponit adhuc vbi graui⁹ impingat. Pec-
catū quippe quod p̄ penitētiā citius nō deletur aut peccā-
tum est: aut causa peccati: simul et pena peccati. Omne enim quod
prius mittit: peccatum est. Sz si citius penitendū nō tergit iusto
iudicio omnipotēs de⁹ obligatam peccati mētē etiā in culpā al-
terā p̄mittit cadere: vt qui flendo: et corrigendo noluit mū-
dare quod fecit: peccatum incipiat peccato et mulare. Peccatum
qz penitentie iamēto non dīmit: peccatum simul et causa pec-
cati: qz ex illa oritur vnde adhuc peccatoris anīms et sensus
obligetur. Peccatum hō qz ex peccato sequitur: peccatum simul est
et pena peccati: qz ex crescente cecitate ex retributione prioris
culpe generatur: vt quasi s̄a qdā sint i peccatore supplicia sp̄a
incrementa vitiorum. Sit vero nōnunqz vt vni idēqz pecca-
tum et peccatum sit: et pena peccati: simul et causa peccati. Ponam
enim ante oculos quepiam proximi cōcupisse: quā qz aspera
te non valuit: furto diripuit: sed in furti accusatione posite
se hanc diripuisse iureiurando denegauit. Tūc ergo con-
cupiscentia peccatum fuit et causa peccati: quia per eam
p̄uenit ad rapinā. Ipsius hō furtū quo rē cōcupitā diripuit
et peccatum ei factū est: pena peccati: quia ex retributione iā non
repsit cōcupiscentie factū est vt veniret ad furtū: et culpa cotra-
dia ex cresceret in opere ex p̄litione cecitatis.

R.R.ij.

Roma. i.

Libet primus

Roma. I.

peritio tegere curauit: ex peccato rursum peccati genuit.
Furtum ergo quod ex concupiscentia processit et peritio
pertulit: peccati et pena peccati factum est culpe peccati.
peccati et peccati culpe subsequenti: quod de illa natum hanc genuit.
Quod bene paulus de quibusdam deum intelligentibus sed non honorantibus insinuat dicens. Cum cognouissent
deum: non sicut deum glorificauerunt aut gratias egerunt
sed euauerunt in cogitationibus suis. Ecce est peccati et causa
peccati. Ex qua causa quid sequatur adiungit. Et obscuratum
est insipiens cor eorum. Dicentes ei se esse sapientes stulti
facti sunt. Et mutauerunt gloriam incorruptibilis dei in similitudinem
ymaginis corruptibilis hominis: et uolucrum et quadrupedum et serpentium.
Ecce est peccatum solimodo. Et pena peccati esset: si non adhuc ex hoc peccato aliquid
sequeretur. Nam post infidelitatem eorum subditur. propter
quod tradidit illos deus in desideria cordis eorum in
immundicia: ut contumeliosis afficiant corpora sua in semet
ipsis. Quia igitur cognoscentes deum non sicut deum glorificauerunt:
ex eo peccato et causa peccati ad hoc quoque perducti
sunt: ut ad cultus serpentum et uolucrum laborarent. Sed
quod per hanc etiam cecitatem usque ad immundiciam et carnis contumelias
cecidit: ipsa infidelitatis eorum cecitas procedenti intellectui et peccatum est et
pena peccati: subsequenti vero immundicie peccatum factum est: et causa peccati.
Sed quod de his in libris moralibus diu tractatis: est nobis nunc
in eis diutius iminorandum non est. hoc autem nobis cum
tremore considerandum est quomodo iustus et omnipotens deus
cum precedentibus peccatis irascitur: permittit ut cecata in eis
etiam in alijs labatur. Unde moyses ait. Nondum completa sunt
peccata amorreorum dauid quoque ait. Appone iniquitatem super
iniquitatem ipsorum: ut non intrent in iusticia tua: propheta et
alius dicit. Maledictus et maledictus: et homicidius et furtum
et adulterius inundaauerunt: et sanguis sanguinem tetigit. Sanguis
enim sanguinem tetigit quasi peccato peccati addit: ut an deus
los ad iudicis iniquitatem aia cruentetur. Paulus apostolus ait
impleat peccata sua semper. Iohanni quoque per angelum dicit. Quod
nocet noceat adhuc: et qui in sordibus est sordescat adhuc. Quod
nunc etiam dominus dicit. Si conuersus iustus a iustitia sua fecerit

ps. lxxviii.

Osee. v.

i. Thl. ij.

Apo.

iniquitatem ponam offendiculum coram eo. Ac si aperte dicat. Quia videre penitendo noluit ubi iam impingit iusto eius iudicio deferens ponam ei vt ⁊ alibi impingat. Quod tamen domi ponere est nequaquam ad peccandum premere: sed ille a peccato liberare. Sicut de pharaone dicitur. Ego indurabo cor eius. Non enim cor peccantis dominus obdurat: sed obdurare dicitur cum ab obduratione non liberat. Misericors ei deus ipse nobis ad penitentiam relaxat: sed cum eius gratie patientiam nos ad augmentum vertimus culpe: hoc ipsius tempus quod ad parcendum pie disposuit: districtius ad ferendum vertit: vt quod reuertit quis etiam spacio teporis accepto noluerit per hoc mala sua ad reatum augeat per quod ea diluere potuit si conuerti voluisset. Unde scriptum est. Ignoras quoniam benignitas dei ad penitentiam te adducit? Sed misericordia auit tua ⁊ cor impenitens: thesaurizas tibi iram in die ire ⁊ reuelationis iudicii dei. De benignitate ergo oportet tuis dei iram sibi in die ire reprobis thesaurizat: quod dum ad penitendum tempus accipitur ⁊ ad peccandum exhibetur ipsum remedium gratie vertit in augmentum culpe. Unde et omnipotens deus quod collata remedia conspiciat ad culpe augmentum trahit: ipsam benignitatem quam contulit in iudicii districtiorem facit: vt inde post amplius feriat unde modo amplius expectat. Et quod homo deferere malum non vult vt viuat augeat unde moriatur. Sed siue iustus in culpa: siue peccator in morte corruat: speculatores timendum est: ne hunc ex suo silentio reatus peccantis per iter inuoluat. Sed interim dum loquor auertere a memetipso oculos volo: ⁊ ecce iter primo diuini me impingit: ⁊ in memetipsum vt mea negligentiam videri: ⁊ mihi dici hec que audio pertimesco. Sicut enim superius dixi: cuius cor in curis innumeris exarsit se ad se colligat quoniam etenim possum ⁊ ea que circa me sunt sollicitudo curare: ⁊ memetipsum adunato sensu conspiciere: Quoniam possum prauorum nequias insequendo corrigere: honorem actus laudando ⁊ admonendo custodire: alijs terrorem atque alijs dulcedinem demonstare: Quoniam valeo ⁊ de his que sunt necessaria fratribus cogitare: ⁊ contra hostiles gladios de vrbis vigilis sollicitudinem gerere: ne incursum subiecta ciues pereant pudere: ⁊ inter hec omnia per animam custodia plene atque efficaciter verbum

R. R. iij.

Exod. v.

Roma. ii.

Liber primus

exhortationis spendere? Loqui etenim de deo quiete vult de et libere metis est. Tunc nãq; bene lingua dirigitur in sermone: cum secure sensus quieuerit in tranquillitate. Quæ nec concussa aqua ymaginem respicientis reddit: sed tunc in ea vultus intendens aspicitur: cum non mouetur. Quæ ergo exhortatione vobis speculator vester fratres charissimi faciat: quem tot rerum confusio perturbat? Certe is de quo loquimur propheta reuelatione vltima templum videntis que in eodem templo cõpexerit: inter cetera narrat dicens. Terra vsq; ad fenestras: et fenestre clause. Paulus quoq; apostolus dicit. Templum enim dei sanctum est quod estis vos. In hoc autem templo fenestre sacerdotes et speculatores sunt: qui in populo fidelium lumen sancte predicationis fundunt. Sed cum terra vsq; ad fenestras est: fenestre clause sunt: quia cum terrena cogitatio in sacerdotum cordibus excrescit fenestre lumen non fundunt: quia sacerdotes ab officio predicationis obmutescunt. Est et alius valde in ordine sacerdotum graue: quia non sicut hi qui vitam quietam ac remotam ducunt: fixi valent in sua cogitatione permanere hi enim (sicut superius diximus) qui a loco regimini longe sunt possunt peccatorum suorum culpas et fletibus lacuare: et post fletus in eodem mentis merore persistere. Sic autem de bona quoque muliere scriptum est que ad tabernaculum orauerat: et ab intentione sua animum post compunctionis gratiam non mutauit: cum dicitur. Vultus eius non sunt amplius in diuersa mutati. In qua nobis considerandum est: quia si sic placuit mulier que querebat filium: quomodo debet perangere anima que querit deum? Sacerdos vero etiam post compunctionem ac lacrymas cogitatur nec cessat: quoque filiorum suorum cognoscere: et ea que refugit animo patienter audire: atque post suspiria celestium quorumlibet carnalium hominum onera portare: et sepe cum superuenientibus cor in diuersa qualitate transfundere. Quia aliqui de lucris spiritualibus gaudent: sed cum quilibet mercedis superuenerit: nisi ei merore in se susceperit: tribulationi illius copatiens non est. Et aliqui de danis aiarum lugent: et repete superuenit quod de quibusdam suis propteritibus letant. Quo

1. Cor. iij.

1. Re. i.

Homelia xi. Fo. lxxvj.

rū, si leticie sacerdos non cōgaudet: minus amare credit si-
llos in quorū gaudio nō exultat. p̄cipue cum paul⁹ dicat Roma. xij.
gaudere cū gaudentibus: flere cum flentibus. Nihil ergo
tam onerosum in ordine sacerdotū video: q̄ rigorem mē-
tis cōpatiēdo flectere: ⁊ cū personis superuenientib⁹ ani-
mam mutare: ⁊ tamen hoc valde est necessariū. Nam quā-
do ex predicatione eius ad boni operis gratiam peccator
reducitur si ipse predicator videtur ingratus: Unde p̄ hūc
quoq; eundem p̄phetam in extrema parte dicit. Et sacer-
dotes intrinsecus ministrant: vestibus laneis non vtantur
De quibus subditur. Cūq; egredientur atrium exteri⁹ ad
populum: eruent se vestimenta sua in quibus ministrauer-
ant: ⁊ reponēt ea in sasophylatia sanctuarij. Stollia q̄ p̄
pe vestimenta sunt lanea. Sed cum sacerdos ad sanctū mi-
nisterium accedit. i. cum intus per cōpunctionem ingredit̄
subtiliori intellectu: necesse est q̄ ipse quasi lineo vestimēto
vestiatur. Sed cum ad populum foras egreditur: oportet
vt vestimenta in quibus intrinsec⁹ ministrauerat reponat.
atq; populo alijs vestibus indutus appareat. Quia si in cō-
punctionis sue rigore se teneat: si in eo que orationis tēpo-
re habuit: merorē perdat: exteri⁹ verba suscipere non
admittat. Et quid grex de necessarijs faciat: si audire atq;
perpendere: ⁊ hoc quod presens tempus exigit pastor re-
cusat: Stollia ergo vestimenta sacerdos exiens ante po-
pulum induat: vt mentis sue habitū p̄ utilitate filiorū etiā
ad terrena toleranda cōponat. Pensate ergo fratres chas-
tissimi quantum specula totū labor sit ⁊ ad sublimitate cor ten-
dere: ⁊ hoc repente ad ima reuocare. Et in sublimitate cog-
nitionis intime extenuare aiām: ⁊ p̄pter exteri⁹ cau-
sas p̄miorū (vt ita dicam) subito in cogitatione grassesce-
re. Nō ergo mihi modo necesse est p̄phete verba expone-
re: sed meā coram vobis miserā deflere. Unde peto vt ve-
stra me oratio talē faciat: qualis ⁊ mihi valeam ⁊ vobis p̄-
desse. Potēs est indigno mihi ⁊ infirmo ex vestra interces-
sione ista tribuere: q̄ ex sua pietate p̄ nobis dignat⁹ est in-
firmari. Virtus ei dei est atq; sapiētia q̄ nostrā infirmitatē
sumpsit: vt ex sua nos infirmitate roboraret Iesus christus
dominus noster. Qui viuit ⁊ regnat in secula seculorū. amē

Exo. xxvij.
⁊ xxix.
⁊ Lem. xi.

i. Cor. xi.

Liber primus.

Homelia duodecima.

C facta est super me manus
dñi et dixit ad me. Surgens
egredere in campū: et ibi lo-
quar teci. Et surgēs egres-
sus sum in campū et ecce ibi
gloria dñi stabat quasi gloria
quam vidi iuxta fluuiū chobar: et cecidi in fa-
ciem meā. Et ingressus est in me spiritus: et
statuit me sup pedes meos et locutus est mi-
hi: et dixit ad me. Ingredere et includere in
medio dom⁹ tue. Et tu fili hominis. ecce da-
ta sunt super te vincula et ligabunt te in eis et
nō egredieris in medio eorum: et linguā tuā
adherere faciam palato tuo et eris mutus:
nec quasi vīr oburgans / qz dom⁹ exasperās
est. Cum autem locutus fuero tibi aperiam
os tuum: et dices ad eos. Hec dicit dominus
deus. Qui audit audiat / et qui quiescit quie-
scat: quia domus exasperās est. Et tu fili ho-
minis sume tibi laterem et pones euz coram
te: et describes in eo ciuitatem hierusalem.
Et ordinabis aduersus eam obsidionem et

Homelia. xij. Fo. lxxvij.

edificabis munitiones: et comportabis aggerem et dabis contra eam castra et pones arces in gyro. Et tu sume tibi sartaginem ferream/et pones eam in murum ferreum inter te et inter civitatem et obfirmabis faciem tuam ad eam et erit in obsidionem et circumdabis eam. Signum est domui israel.

Seruata veritate hy-

storie: divina eloquia aliqui ex tempore aliqui ex loco causas designant: quas aperto sermone non indicant. Ex tempore etenim sicut predicante iudeis domino per euangelistam dicit hyems erat. Inter illa enim mysteria que veritas loquebat: quod causa fuit ut nomen hyemis adderet nisi

per qualitatem temporis offideret frigus cordis. Quia et cum verba veritatis acciperent frigida iudeorum corda remanebant. Aliquando vero ex loco: sicut carnali israelitico populo descendente de monte moysi: lex in campatribus data est. Et sanctis apostolis dominus in monte sedens: summa et spiritualia precepta loquutus est ut ex locis videlicet monstraretur: quia et illis tanquam carnalibus mandata minima dabantur in valle terrarum et isti tanquam spirituales et sancti in monte mandata celestia audirent: quatinus aperte monstraretur quod ascendentes corde ad celestia in firmis mundi relinquerent et in mentis culmine starent. Unde nunc esechiel propheta quid iubente deo in locis egerit: describit: ut per locorum qualitatem indicet quid in profetum de propheta mysterium sequeretur. Ecce enim ait. Facta est super me manus domini. et dixit ad me. Surgens egredere in campum et ibi loquar tecum. Quid est hoc quod prius dominus in medio israelitarum loquutus ad prophetam suum fuerat et tamen postmodum dicit: egredere in

Johan. x.

Exo. xix.
Mar. v.

Textus.

Liber primus

campum ⁊ ibi loquar tecum nisi q̄ prophetie sue gratiam
et prius iudee infundere ⁊ hanc postmodum dignatus est
in latitudine gentium demonstrare. Neq̄ enim immerito
per campum gentilitas designatur: que longe lateq̄. i. in
vniuerso mundo distenditur. Ubi ⁊ subdit. Et surgens egres-
sus sum in campum: ⁊ ecce gloria domini stabat: quasi glo-
ria quam vidi iuxta flumen chobar. In campum gloria do-
mini propheta vidit: quam iuxta flumen chobar in medio
israelitarum viderat: quia ipsa eius maiestas gentib⁹ ap-
paruit que prius se electis in iudaico populo reuelante spi-
ritu declarauit. Sequitur. Et cecidi in faciem meam. Ubi
gloria domini in faciem suam p̄pheta cadit quia quilibet ho-
mo ad intelligenda sublimia eleuetur: ex contemplatione
tamen maiestatis dei: infirmitatem sue cōditionis intelli-
git. Et quasi statum non habet qui se ante dei oculos esse
cinerem et puluereui videt. Sequitur. Et ingressus est in
me spiritus: et statuit me supra pedes meos. Cum nos hu-
militer deo sternimus: cum esse nos puluerem cineremq̄
cognoscimus cum infirmitatem conditionis proprie p̄fatis-
tes: statū rigiditatis ⁊ superbie non habemus: omnipotēs
deus per suum nos spiritum leuat: et super pedes nostros
statuit: vt qui humiliter apud nos ex infirmitatis nostre co-
gitatione iacuumus ⁊ iacemus in bono post opere quasi su-
per pedes ex rectitudine stemus. Quod cur in cāpo de p̄-
pheta agitur: nisi vt specialiter designet quia etiā electio
gentium spiritus sanctus dandus esset qui eos quos assu-
meret ⁊ prius a superbie sue statu deiceret: ⁊ postmodum
super pedes suos: id est super bona opera solidaret. Sicut
per paulum dicit. Remissas manus ⁊ dissoluta genua eri-
gite: ⁊ gressus rectos facite pedib⁹ vestris. Sequitur. Et
locutus est mihi ⁊ dixit ad me. Ingredere et includere in
medio domus tue. Quid est q̄ de medio israelitici populi
propheta ad campum educitur: atq̄ ad domū postea de
campo reuocatur: nisi q̄ predicationis gratia a iudaico po-
pulo ablata in latitudine gentilitatis aspersa est. Sed ta-
men quia in fine mundi iudei ad fidem redeunt: quasi ad
domum propheta reducitur: vt in suo populo rursus p̄di-
catio inhabitet que modo velut in campo ita diuersis gen-

Textus.

Textus.
B

Textus.

Hebre. xij.
Textus.

Homelia. xij. Fo. lxxviii.

ibus fulget. Scriptum quippe est. Donec plenitudo gentium
subintraret: et omnis israel saluus fieret. Quia et per prophetam al-
terum dicit. Si fuerit numerus filiorum israel quasi arena ma-
ris reliqui salui fiet. Creata ergo propheta de medio popu-
li ad campum: de campo redeat ad domum ut predicatio que
iudee facta est egrediatur inter gentes et repletis fide gen-
tibus recipiat iudea spiritualis doctrine dona que amisit.
Includi autem propheta in medio domus sue precipitur:
quia antixpi tempora ab eis gentibus que in infidelitate re-
manserint plebs conuersa iudeorum duris persecutionibus eos
angustat. Unde scriptum est. Atrium autem quod est extra tem-
plum eiusce foras et ne meritis illud quam datum est gentibus et
ciuitatem sanctam calcabunt mensibus quadraginta duo-
bus. Et tu fili hominis: ecce data sunt super te vincula et li-
gabunt te in eis et non egredieris in medio eorum et lin-
guam tuam adherescere faciam palato tuo: et eris mutus: que ut
nec quasi vir obiurgans quia domus exasperans est. Que ut
delicet verba si per typice expositionis ordinem sequimur:
propheta in domo sua vincula accipit et ligatur: quia in extremis
cum iudea crediderit grauissimas antixpi tempore persecutiones
sentit: ut predicationes eius ministri iniquitatis non recipiant
Sed resistendo has vinculis dolorum premant et in medio eo-
rum non egreditur quia ad corda prauorum predicatio non peruenit
dum lingua bonorum ligata tribulationibus tacet. Erunt et
enim tunc multi ex iudeis infidelibus qui eosdem ipsos que ex
iudeis crediderint persecuent. Unde et notandum est quod hic quo-
que dicitur: quia in domo sua vincula propheta sustineat ut videli-
cet designet quam ex ipso suo genere iudea cum fidelis fuerit
tribulationem persecutionis poterit. Dum enim unigenitus sum-
mi patris incarnatus ac mortuus resurrexisset: atque ad ce-
los ascendisset non creditur: sicut per sacre scripture paginas predi-
cat nimirum apud eos propheta ligata erit. Que si ita ut di-
cta est in eorum intellectum decurreret: quasi gressus liberos sue
predicationis habuisset. Reprobis ergo tunc predicatorum scientia
tacere compellitur. Unde et hic subdit. Et lingua tua adherescet
re faciam palato tuo et eris mutus: nec quasi vir obiurgans: quia
domus exasperans est. Sed quia enoch et helia predicante multi
ex his que tunc ex iudea in infidelitate remanserint: ad cognis-

Roma. 11.

Apoc. xi.

Textus.

Mar. xvii.

Liber primus.

zach. iij.
Apoca. xi.

tionē veritatis rededit: sicut de eodē bella dicit. bellus ve-
niet & ipse restituet omnia. Qui vtriq; per zachariā due oli-
ue: & per Johannem duo candelabra nominātur: recte hic
quoq; subiungit. Cum autem locutus fuero tibi: aperit̄ os
tuum & dices ad eos. hec dicit dominus deus. Tunc enim
velut in extremo os prophete aperitur: cum in predicatio-
ne Enoch & helse iudeis ad fidem redeuntibus: ppheta
sacri eloquiū de christo fuisse cognoscitur. Sed quia hec ty-
pice diximus: nunc verba eadem charitati vestre moralit̄-
ter disseramus. Quid enim est q̄ exire propheta ad cam-
pum iubet: nisi q̄ vnusquisq; qui predicat ppter eos quos
extra se positos corrigit atq; ab iniquitate compescit: lo-
quendo ad campū exit: ibiq; gloriam domini videt? Quia
tanto largius doctrine gratiam percipit: quanto se in la-
bore predicationis ex amore proximorū tendit. Foras er-
go exeundo in altam vissonem ducitur: quia vnde in alie-
nis cordibus ignorantie cecitatem ministerio sue locutio-
nis illuminat: inde eum superna gratia in altiorem intelli-
gentiā exaltat. Sed quia semper predicator debet ad mē-
tem recurrere: humilitatem atq; mundiciam intrinsec⁹ cu-
stodire. Post campū necesse est vt ad domum redeat: qua-
tinus in his que dicit: qualis etiam ipse sit intra conscien-
tiam agnoscat. Si enim aut hoc quod loquitur minime cu-
stodit: aut de his que loquit̄ temporalem gloriam requirit
loquendo quidē ad campum exit: sed non cogitando semet
ipsum ad domum redire cōtemnit. Accepto etenim spiritu
in medio domus includimur: quando per eius gratias ad
discutiēda mētis nostre secreta reuocamur: vt apud seip-
sum inde animus quiescat: & nō iam per exteriores cōcupi-
scentias in appetitu laudis a glorie cogitationis mobilitate
discurrat. De hac domo cordis cuidam sanato p̄ semet-
ipsum hitas dicit. Tolle grabatū tuū & vade in domū tuā
per grabatū q̄ppe i q̄ carnis ē reſes ip̄a caro signat̄. Per
domū hō p̄scientia figurat̄. Et q̄ cū mēte mortui in vitis
iacem⁹: in carnis delectatiōe quiescem⁹: infirmi portamur
i lecto. Cū hō sanati fuerim⁹ mēte: vt iā pulsantib⁹ carnis
vitijs resistam⁹: necesse est vt & tentationū cōsmelias de-
nfa carne tolerem⁹. Egro itaq; ad salutē reducto precipit̄

Johan. v. et
Marci. ij.

Homelia. xij. Fo. lxxx.

tolle grabatū tuū. i. porta lectū i quo portat⁹ es: qz necesse est vt sanat⁹ q̄sqz portet cōtumeliā carnis in qua pri⁹ iacebat. egrot⁹. Quid est ergo dicere: tolle grabatū tuū ⁊ vade in domū tuā: nisi porta tētationes carnis in quib⁹ hacten⁹ lacui stit: ac reuertere ad conscientiam tuam vt videas que se: isti: propheta itaqz post cāpum in domo includi precipitur vt predicator post gratiam doctrine quam proximis ministrat ad conscientiam redeat: seqz ipsum subtili examinatione discutiat: ne de his que foris predicat: aliquid ipse apud se intrinsecus transitorie; laudis querat. Unde ⁊ per salomonem dicitur. Bibe aquam de cisterna tua: ⁊ fliuentia putei tui. Diriuentur fontes tui foras: ⁊ in plateis aquas diuide. habeto eas sol⁹: nec sint alieni p̄icipes tui. Valde aut cōtraria eē vidētur q̄ dicit. Diriuentur fontes tui foras: ⁊ in plateis aquas diuide: cū pri⁹ adūgit. habeto eas sol⁹: nec sint alieni p̄icipes tui. Quō eni aquā sciētie sol⁹ habere poterit: si hanc in plateis diuidit? Quō alieni aq̄ ei⁹ p̄icipes nō sūt: si fontes illi⁹ foras diriuantur? Sz cū pdicamus p̄p̄is: nimirū in plateis aq̄s diuidim⁹: qz in auditōz multitudinē sciētie h̄ba dilatamus. Cū vero nos ad iuuatē diuina gr̄a intrinsecus custodim⁹: ⁊ ne maligni sp̄s qui iure a nobis alieni sunt: qz for tē beatitudinis p̄diderit nobis: in elatione surripiant: sollicitudine cauta circumspicimus: sol⁹ habemus aquas in plateis diuidimus: vt nobis in eis alieni p̄icipes nō sint. Hi nimirum de quibus scriptum est. Alieni insurrexerunt in me: et fortes queesserunt animam meam. Aquas ergo et in plateis diuidit et solus habet: qui per hoc quod multis predicat se in cogitatione temporalis glorie non exultat. Tunc enim possidet homo quod docet: quando se nō gaudet innotescere. sz p̄desse. Ex cāpo ergo propheta ad domum reducit: vt is qui ex deo loquitur: postqz pro vtilitate proximorum loquendo foras eierit: ex humilitate semper ad discutienda cordis sui secreta renocetur. Unde et subditur. Et tu fili hominis: ecce data sunt super te vincula: et ligabunt te in eis: et nō egredieris in medio eorum. Cum enim predicator quisqz ad conscientiam domus sue reducit: super eo vincula dantur: et ligatur in eis: quia quanto plus se in cogitatione

puer. v.

ps. liij.

Textus.

Liber primus

Philipp. i.
ps. ci.
ps. lxxvi.

Tren. iij.

Philipp. ij.
I. Cor. xi.
Textus.

Textus.

discusserit: tanto amplius agnoscit iusti anima quātis mortalitatis sue infirmitatibus sit ligata. Nisi enim se ligatū conspiceret paulus: minime dixisset: desiderium habens dissolui et cum christo esse. hinc per psalmistā dicit: vt autem dicit gemitum vinculatorum: et soluat filios interemptorum. Et rursus. Intret in conspectu tuo gemitus compeditorum. Sepe autem cum iam anima ad redemptoris sui spem cor templandam exire desiderat: cum celestibus gaudis interesse suspirat: ipsa mortalitatis sue vincula conspicit et gemit: quibus adhuc in presenti mundo ligata retinetur. hinc est enim quod subtile omnipotentis dei iudiciū intuens. hieremias ait. Circum edificauit aduersum me et non egrediar: aggravauit compedem meam. habemus enim compedes: ipsam infirmitates atq; corruptionē mortalitatis nostre: sed cum tribulatio nobis et gemitus additur: ipse nostre cōpedes aggravantur. Et quidem quōd in hac vita iustus mores patitur loquendo bona p̄desse aliis festinat: sed cum duras mentes conspicit easq; considerat contentionibus occupari: predicationibus verbum retinet. Et in medio eorum non egreditur: quia a bonis que loqui poterat obmutescit sicut per paulum dicitur. Nihil per contentionem. Et rursus. Si quis vult contentiosus esse: nos consuetudinē nō habemus. Unde hic quoq; apte subiūgitur. Et linguam tuā adhaerescere faciam palato tuo et eris mutus: nec quāsi vir obiurgans: qz domus exasperata est. Aliqñ vero etiam contra resistentium linguas predicantium corda zelo sui dominus accendit ne taceant: sed dicta fallacium verbis veritatis premant. Unde hic subditur. Cum autem locutus fuero tibi: aperies os tuum et dices ad eos. hec dicit dominus deus. Sed hec que breuiter sub duplici intellectu discussimus placet vt iuxta considerationem littere leuiter tangendo transeamus. Quid enim nobis amplius p̄ ipsa verba hystorie q̄ virtus obediētie p̄medat? Cū modo ad trāsmigrationē iuxta fluuiū chobar pergere modo ad cāpū egredi: ex cāpū ad domū redire propheta precipitur: vt prius ex iussione pergeat: et paulopost erigat: atq; iterū domū rediens et smetipsū recludat: semp̄ sue voluntatis arbitriū ad diuini eloquiū p̄ceptū frangat quatinus in ce-

Homelia. xij. Fo. lxxx.

lecti iustione suspensus: nō suā sed cōditoris sui voluntatē im-
pleat. Cui dicitur. Et tu fili hoīs: ecce data sunt sup te vincula
et ligabit te in eis: et nō egredieris in medio eorū. Qua i re
notandum est: q̄ aduersa p̄pheta p̄noscit vt contra omnia
paretur. Minus enim mala contra mentem preualēt: que
inop̄nata non veniunt et tamen dum cōtraria p̄noscun-
tur: Ita sit in eo obedientie virtus ostēditur: qui et cogno-
scit q̄ aduersa passurus est: et tamen voci dominice inobe-
diēs non est. Magna enim cōsideratione indigēt verba q̄
p̄tinus addūtur. Et linguā tuā adherescere facias palato
tuo: et eris mutus: nec quasi vir obiurgās: q̄ domus exasper-
rās est. Discernēdū quippe nobis est vtrū p̄ solis malis au-
ditoribus: an aliquando etiam pro vitio predicationis ser-
mo subtrahatur. Quattuor enim qualitatibus res hec cō-
siderata distinguitur. Nam aliqui propter malos audito-
res bonis tollitur sermo doctoribus. Aliq̄ vero pro bonis
auditoribus datur sermo doctoribus et malis. Aliquando
autem propter docentium atq̄ audientium iustificationes
bonis doctoribus datur: vt et ipsi per meritum crescāt et au-
ditores eorū in intellectu et vita p̄ficiant. Aliq̄ vero quia
nec hi digni sunt accipere q̄ doctrinē s̄mo p̄ferit: nec illi
doctrinē verbū p̄ferre q̄ locū docēdi tenēt p̄dicationis ser-
mo tollitur: vt vtraq̄ p̄s districte iudicetur. Propter ma-
los namq̄ auditores bonis sermo doctoribus tollitur: sicut
nunc ad ezechielem dicitur. Linguam tuā adherescere fa-
cias palato tuo: et eris mutus nec quasi vir obiurgās: q̄
domus exasperans est. Et sicut paulo dicitur. Festina et
exi velociter ex hierusalem: quoniam non recipient testi-
monium tuum de me. Et sicut volentibus apostolis predi-
care in asia: scriptum est: quia prohibuit eos spiritus Iesu
propter bonos auditores etiā malis doctorib⁹ s̄mo datur
sicut de phariseis dñs dicit. Oia quecumq̄ dixerint vobis
seruate et facite s̄m vero opa eorū nolite facere: dicit enī et
nō facit. Propter docētis quoq̄ meritū et audientium iusti-
ficationē s̄mo doctrinē tribuit: sicut suis ap̄ta dicitur. Esti-
tes docete oēa gētes. Propter malos s̄o auditores et indi-
gnā vitā eorū q̄ docere debuerāt s̄mo doctrinē subtrahitur
sicut belli ad corrigēdos filios districte increpationis s̄bb

Textus.

Textus.
B.

Textus.

Act. xvi.

Mat. xxxij.
Mat. xvi.

1. Regū. ij. et
ij. et. iij.

Liber primus.

non habuit: qz et eius negligentia et filiorum exagebat vita
vt cum eis et populus caderet: et archa domini capta ad
alioyphlos transiret. Magna enim omnipotentis dei est gra
tia: cum inique agentibus durus a doctoribus sermo incre
pationis profertur. Quo contra nunc. Et eris mutus: nec
quasi vir obiurgans. Delinquentes etenim obiurgasset si di
gna ipsa obiurgationis gratia fuissent. Sed cum in doctri
na atq; silentio sit meritoyum tanta diuersitas: vt scribi facile
non possit vtrum ex auditoris: an ex ei⁹ visio q doctrine lo
cum videtur tenere docendi sermo subtrahat. Quid aliud
nobis q seruari semper in rebus dubijs humilitas iubet.
Ut qn loqui possum⁹ no extollamur: ne fortasse hec ipsa lo
quutionis nostre gratia no nobis: s; auditoribus nostris col
lata sit. Et rursus qn loqui non possumus: hi qui nobis con
missi sunt minime nos diiudicent: ne fortasse no ex nostro:
sed ex peccato audientium loqui minime possumus. Ad
hoc ergo nobis cuncta de meritis nris incerta sunt: vt vna
certam gratiam teneamus humilitatem quatinus et nos
cum loquimur: ex omnipotentis dei dono hoc esse nostrum
meritum putemus. Et quando locutione doctrine obnutes
scimus: quis nostra culpa sit: vos tamen hanc esse vestrat
specialiter credatis: vt cum vicissim mala nobis tribuimus
et bona alijs p ipsam humilitatis gratiam: fiat vt doctrine
sermo q ablatu fuerat redeat. Sequitur. Cum autem locu
tus fuero tibi aperies os tuum et loqueris ad eos. hec di
cit dominus deus. Qui audit audiat: et qui quiescit quies
cat: qz domus erasperans est. Sepe quidem verbu dei au
dire desiderant: sed dum alios conspiciunt aurem auertere:
etia ipsi a salutis auditu deuiant: et plerumq; multi quies
cere appetit: atq; cunctis mundi huius actibus vacare nul
lis iam desiderijs terrenis succumbere: sed dum vident ali
os inquiete agendo proficere: atq; in hoc mundo diuitijs
et honori⁹ extolli qz necdum in via rectitudinis firmi sunt:
ad praua opera ex aliorum exeplo dilabunt. hinc est enim
q in typo infirmantium psalmista loquens dicebat. Dei
autem pene moti sunt pedes: pene effusi sunt gressus mei.
Qz zelatus sum in peccatoribus: paces peccatorum videns
hinc iterum dicit. Dum superbit impius: incenditur paup

Terhis.

ps. lxxij.

ps. lx.

Homelia. xij. Fo. lxxxj.

Hinc ad hieremiā pphetā voce dominica de iuda & israel dicitur. Nuncuid vidisti q̄fecerit aduersatrix israel? Abijt sibi metipsa super omnem montem excelsus: & sub oē lignū fr̄dosus: & fornicata est ibi. Et dixi cum fecisset hec oīa ad me conuertere: & non est reuersa. Ubi statim' subdit qualiter ex emulatione eius etiā iuda cecidit qui stare videbatur. Alit enim. Et vidit preuaricatrix soror eius iuda qz pro eo quod mechata esset aduersatrix israel dimissem eam et dedissem ei libellum repudiij: & nō timuit p̄uaricatrix iuda soror eius s; abijt & fornicata est etiā ipsa. Ecce miseris deus contēnitur & vocat aduersantibus se sinum misericordie aperit: qz peccāti dicit: ad me cōuertere: et tamen non est conuersa. Sed quia omnipotentem deum plebs israelitica deseruit: reuerti nolens libellū repudiij accepit. Deseruit videlicet peccādo: sed libellum repudiij accepit: in suis iniquitatibus sine flagello remanendo. Anima enim que peccat recedit. Sed si eā post peccatū prosperitas sequitur nulla disciplina: nulla distractionis increpatio reuocat ad cor in diuisionem: quam inter se et dominum fecit. Et iam libellum repudiij accepit. vt tā velut aliena derelicta faciat mala que vult: zelū dei flagella non sentiat: quatinus ad eterna supplicia profūdus descendat. Sed soror eius iuda quoniam dimissam israeliticā plebem in suis voluptatibus vidit ipsa quoq; in immundicia fornicationis exarsit. Quia enim aspexit adulteram in sua peruersitate florere etiā ipsa non timuit deterius peccare atq; a consuetudine domini quasi a viri legitimi cubili recedere. Unde necesse est vt peccātes quosq; tunc consideremus āpli⁹ miseris: quādo eos conspicimus in culpa sua sine flagello derelictos. hinc enim per salomonem dicitur. Auersio parvulorum interficiet eos: et prosperitas stultorum perdet illos. Qui enim a deo auertitur & prosperatur: tanto pditioni fit p̄rimus q̄pto a zelo discipline inuenietur alienus. Dicatur ergo. Qui audit audiat: & q̄ quiescit quiescat: qz dominus exasperās est. Ac si apte diceret. Vos q̄ tā & verba vitatis audire & a praua cepistis actione q̄scē nolite illos imitari quoz me exasperari morib⁹ videtis. Qd̄ tñ intelligere & alit' possum⁹. Quidā ei h̄bū audietes nō audierū qm̄

iere. iij.

Prover. i.

Textus.

L. l.

Liber primus.

Tref. i.

Textus.

aures ad sacrū eloquū ponit: s; cor a mūdi desideris nō
euellunt. Et sunt uonnulli q̄ quiescentes minime q̄sunt q̄
a prauis q̄dem actibus ociosi sunt corpore: sed pueritate
operum ex delectatione versant in mente. Hinc est enī q̄
de iudea ad captiuitatem pueniente scriptū est. Uiderunt
eam hostes: et deriserūt sabbata ei⁹. hostes quippe sabbata
ta derident qm̄ malis nī spūs ociose mēri prauis cogitatio-
nes insiciunt: vt et si quiescit ab opere non quiescat a malo-
rū operuz delectatione. Recte ergo nūc dī: q̄ audit audiat
quatinus sic fiat sermo in ore corporis: vt sonet in aure cor-
dis. Et q̄ quiescit quiescat: vt prauitatis desideria repellā-
tur a cogitatione: cum iam repulsa videntur ab opere. Cabi-
ne malorum sicut diximus exempla sequātur adiungitur.
Quis domus exasperas est. Mali autem et si diu tolerant:
subito corruunt: et eoz penas infirmi conspiciunt: ne quoz
rum culpas impunitas existimant imitētur. Unde hic quo-
q; eiusdem iudee desolatio subiungitur: que dom⁹ exasper-
ans vocatur: cum protinus prophete suo dñs dicit. Et tu
fili hominis sume tibi laterem et pones eum cōtra te: et des-
cribes in eo ciuitatem hierusalem: et ordinabis aduers⁹ eā
obsidionē: et edificabis munitiōes: et cōportabis aggerē: et
dabis contra eam castra: et pones arietes in gyro. Et tu lu-
me tibi sartagine ferream: et pone eam murum ferream
inter te et ciuitatem: et obfirmabis faciem tuam ad eam: et
erit in obsidionē: et circumdabis eā: signū est domus israel.
In quibus videlicet verbis quid aliud iuxta hystoriā
hierosolyme yrbis obsessio atq; destructio designatur: et
victoris populi afflictio exprimitur: qui domus exasperas
vocatur cum aperte dicitur. Ordinas aduers⁹ eā obsidionē:
et edificabis in munitiōes: et cōportabis aggerē:
et dabis: ptra eā castra: et pones arietes in gyro. S; q; ver-
ba prophetie sic plerūq; narrant hystoriā vt per hec etiam
mystica describūt: oportet vt hec eadem dicta que promul-
mus hystorialiter: et ita spiritualiter differam⁹: maxime q̄
in eis interponitur q̄ teneri posse ad litterā nō videt: cum
dī. Et tu sume tibi sartagine ferream: et pones eā murum
ferreū inter te et ciuitatē: et obfirmabis faciem tuā ad eā: et
erit in obsidionē. Nisi ei reb⁹ hystoriciō mystica miscerentur.

Homelia. xij. Fo. lxxxij.

quid sartago ferrea necessaria prophete fuit: vt hęc inter
se et ciuitates poneret: quatin⁹ ab ei⁹ obsidione separari et
Cum eni⁹ dicitur: sume tibi sartaginē ferream: et pones eā
murum ferreum inter te et ciuitatē: apte declaratur qz per
eamdem sartaginē ferream ab obsidione ciuitatis pphe
ta se liberū reddat. Unde et qđ predictū subiungitur. Et ob
firmabis faciem tuā: et erit in obsidionem. Ex qua re osten
ditur: qz propheta in eadem obsidione nō erit: si sartaginē
ferream inter se et ciuitatem murum ferreum ponit. Et cer
te siue in ea captiuitate. siue in ea que postmodum israeli
tico pp̄s contigit: nullus ab eiusdem captiuitatis pericu
lo liber fuit: sed omnes simul par calamitas inuoluit. Quid
ergo intelligi iuxta istam pōt vt propheta inter se et ciuita
tem q̄ obsidenda est sartaginē ferreā ponat: Sed quis oē
hoc qđ in descriptione lateris sub signo hierosolymoz cis
uitatis legitur iuxta istam factū sit nobis tñ qz sciendū est
typicum aliqđ p sartaginē figurat: et obsessio hierosolimo
rū ita describit. Quare istuimur vt dū aliud ppletū iuxta
hystoriz scim⁹: et aliud iuxta allegoriā a rōe vacare cogno
scim⁹. Quatinus et obsessionē hierosolymoz q̄ iuxta istam
postmodū facta est in prophete h̄bis et sacris credam esse
figuratam: et tñ per eādem obsidionem: obsidio alta. i. inte
rior designat. In q̄ iure querim⁹ quid p sartaginē ferream
que murus ferreus dī valet designari. Illam itaqz obsidio
nem qua hierosolymoz ciuitas destructa est: tam factā no
uimus: sed nunc aliam intrinsecus q̄ quotidie agit requi
ramus. De qua p significationem dī. Et tu fili hominis su
me tibi laterem et pones eum coram te: et describes in eo
ciuitatem hierusalem. Sz ante nobis inquirendum est cur
ezechiel propheta vel quotiens sublimia cōspicit: vel quo
tens agere aliqua mystica iubet: pri⁹ fili⁹ hominis appel
latur: Sepe enim subleuatur ad celestia: et occultis ac inuis
sibilibus rebus eius mēs pascitur. Necesse ergo est: vt in
ter occulta que penetrat filius hominis vocetur vt semper
agnoscat quod est: et nunq̄ extollatur de his ad que ducit
Quid est enī prophete ad spiritalia subleuari sp̄ fili⁹ hoīs
dicere: nisi ei infirmitatis proprie memorias facere: ut cō
scio cōditionis infirme: eleuari i cogitatione nō debeat de

Textus.

Liber primus

Textus.

magnitudine p̄tēplatiōis sue. Quia hō idē p̄pheta vt supra iam diximus typum predicantiū vel doctorū tenet recte et nunc dicit. Sume tibi laterē et pones eū corā te. Omnis et doctor cum terrenum quēpiam auditorem ad celestis verbi doctrinam suscipit: laterem assumit. Cui dum loqui cęperit que sūt retributiō celestis patrie que visio pacis sup̄ne: ciuitatem hierusalem describit in latere. Que coram se ponit: quia intenta mente qualitātē audientis considerat idest p̄uēctū vel defectum conspiciet et iuxta eiusdē intellectū predicationis sue verba moderatur: vt describit in audientis mente ciuitas hierusalem idest visio pacis posita. Dicatur ergo. Sume tibi laterē videlicet p̄ximi cor terrenum. Pones eum coram te sc̄s vt v̄itam atq; intellectum illius intenta mente custodias. Et describes in eo ciuitatem hierusalem: vt ei que sūt sup̄erna gaudia de visione pacis innotescas. Quasi enim iam hierusalem in latere descripta est cum terrena mens ceperit que sūt illa interna pacis gaudia vera cognoscere: ad cōspiciendam gloriam patrie celestis anhelare. Quasi interna visio pacis describitur: quando mens q̄ prius terrena sapuerat: per amorem iam ad contemplandā gloriam regni celestis eleuatur. Si mor vt animus amare celestis cepit mor vt ad v̄isionē pacis intine tota se intentione collegerit: antiquus ille aduersarius qui de celo lapsus est inuidet: et insidiari amplius incipit et acriores q̄ cōsueuerat tentationes admonet: vt periculum sic resistentem animam tentet sicut ante nimis tēp̄auerat q̄n possidebat. Vñ scriptum est. Fili accedens ad seruitutem dei: sta in iusticiis et timore et prepara animam tuam ad tentationem. Vñ et demoniacus qui a dño sanatur ad exeunte demone discerpitur sicut scriptum est. Et clamans et multum discerpens eū: exiit ab eo. Quid est enim q̄ obfessum hominem antiquus hostis quem possessum non discerpserat deserens piscerpit: nisi q̄ plerūq; dum de corde expellit acriores in eo tēp̄tationes generat q̄ pri⁹ exercitauerit q̄n hoc quiet⁹ possidebat. Vñ et israelite quoq; ad moysen et aaron dicunt. Videat dñs et iudicet qm̄ fetere fecimus odorē nrm̄ coram pharōne et seruis ei⁹: et p̄buisistis ei gl̄iam dñi vt occideret nos. In moysē enī et aaron lex et p̄phete sūt

Eccle. ij.

Mar. ij.

Exodi. v.

gurate sunt. Et sepe apud se infirmus animus quasi cōtra
 sacra eloquia munitur atq; postq; verba celestia audire et
 sequi ceperit: regis egypti aduersitas. i. maligni spiritus
 tentatio excrescit. Debet ergo vigilanter doctor p̄cienti
 anime que illam tentationes sequant immolescere: vt cau-
 tam se valeat contra maligni spiritus insidias p̄parare. Un-
 de bene nunc post descriptam ciuitatē hierusalem in late-
 re dicitur p̄phete. Et ordinabis eam obsidionem edificas
 munitiones et cōportabis aggerem. In qua enī iam pas-
 cis visio describit ei necesse est vt tentationū bella nūcien-
 tur. Nam vt valeat ad illa pacis gaudia eterna pertunge-
 re hāc hic p̄culdubio oportet tribulationū certamina mul-
 ta sustinere. In qua bene dicitur: ordinabis aduersus eam
 obsidionem. Predicatores quippe cōtra erudiendam an-
 mā obsidionem ordināt: cum p̄monēdo indicant quibus
 se modis vitia p̄tutibus opponāt: quō luxuria castitatem
 feriat qualiter ira tranquillitatem animi perturbet q̄tum
 mepta leticia vigorem mentis resoluat: qualiter multo-
 quum munitionem cordis destruat: quomodo inuidia cha-
 ritatem interficiat: quemadmodū superbia arcem humili-
 tatis effodiat: qualiter fallacia cum veritatem in sermone
 corrumperit: hanc etiam in cogitatione corrumperit: vt qui ve-
 rum dicere noluit quod intellexit: iam nec intelligat quod
 dicere valeat. Ordinatur erga predicatorem obsidio cum
 per sancte admonitionis verba singulis quibusq; p̄tutibus
 q̄ vel quib; modis vitia insidient ostenditur. Et cōtra hie-
 rusalem quā describit in latere p̄dicato: munitiones edificat
 q̄n mala queq; q̄ munita cōtra mentē veniant demonstrat:
 vt sese vitia sub p̄tutū specie abscondāt. Quatinus sicut se-
 pe iam diximus immoderata ira iusticia videri appetat et
 discipline remissio mansuetudo videri velit et tenacia sese
 parsimoniā nominet et inordinata rerū effusio se beniuolē-
 tias appellet. Quasi ei edificare p̄tra mēre munitiones sunt
 q̄n vitia sub p̄tutum specie excrescūt et in alto se ostendunt
 per imaginē que in imo iacent semp per actiones. Adhuc
 quoq; addit et cōportabis aggerē. Quo enī mens deside-
 rare celestia ceperit eo in illam maligni spiritus tentatio-
 nibus suis terrenas amplius cogitationes exaggerant.

Liber primus

Propheta ergo aggerem coportat: cum predicator sanctus bonis mentibus qualis terrena desideria surripere solent denunciat. Atque adhuc additur. Et dabis contra eam castra et pones arietes in gyro. Quasi dat contra alas doctos castra: quando malignorum spirituum contra eam collectas atque adunatas insidias indicat: ut aliquando non solummodo ex vno sed ex confunctis vitis simul tentent. Nam sunt quaedam vitia quasi per quaedam sibi cognationem propinquas sicut dissolutio spiritus: appetitus gula: et immundicia luxurie: sicut multiloquium: fallacia atque periurium. Ex dissoluzione quippe spiritus mens ad ingluuiem ventris rapitur. Et dum cibus veter extenditur: ac luxuriam caro trahitur superbiendo captiva. Et rursum ex multiloquio fallacia generatur: quae valde difficile est ut qui multa loquitur non mentiat. Et sepe mendacium etiam periurio tegitur ut ante humana iudicia veletur. Superbia quoque esse sine inuidia atque inani gloria nullatenus potest. Superbus enim quisque honorem quem ipse ambit alijs invidet. Et cum hunc fortasse obtinuerit: in elatione gloriae temporalis at tollitur. atque quod alios conspiciat minime percipere potest: hoc se inane gloriae gaudet praeter ceteris habere. Sciedum quoque est quod sepe nonnulla vitia ad mentem non simul veniunt: sed supponuntur: ut vnum alteri in tentatione succedat. Et aliud contra faciem venit aliud vero in tentatione se ex latere subiicit: quatinus dum alteri resistitur: ab altero mens decepta capiatur. Ipsa enim que superius diximus vitia plerumque se alia pro alijs furtive supponunt. Sicut nonnumquam dum iram vincere in nobismetipsis conamur plusquam necesse est: lenitas mentem occupat: ut asperitatem peccatoribus quam oportet minime proponat. Sepe vero dum nobis inesse incanta lenitas displicet: zelus se in furorem trahit: atque extra patientie limitem animum captivum rapit. Quae ergo permixta vitia atque adunata praeter merem veniunt: recte in predicatore ore praeter descriptam hinc in castra proponunt. Et quia aliquando singula hinc inde sensum ferunt: in gyro arietes ordinantur. Ponit ergo predicator arietes in gyro: dum caute de inimico quae blande luxuria percutit: quae aspere in patientia occidit. Quae abortive avaricia accedit et interimit: quantum inde superbia

Homelia. xij. Fo. lxxxiiij.

extinguit. In gyro itaq; arietes ponere: est predicatio ostē-
dere: qui vndiq; soleant aiam mucrones vitioꝝ ferire. Se-
quit. Et tu sume sartagine ferrea: et pones eam muru fer-
reum inter te ⁊ inter ciuitate. Quia ferru forte metallu est
⁊ in sartagine cibus frigitur. Quid per sartagine ferrea
nisi spiritalis zeli fortis fritura signat. Omnis quippe spiri-
talis zelus doctoris aiam frigit: q; valde cruciat dum infir-
mos quosq; eterna deserere ⁊ rebus tēporalibus delectari
conspicit. Quā bene Paulus sartagine ferream sumplerat
cū zelo animarū cruciatus dicebat. Quis infirmatur et ego
non infirmor: Quis scandalizat ⁊ ego nōvtoꝝ: Ipsum suum
cor quod animarū zelo succenderat: quid aliud q; sartagi-
nem fecerat in quo amore virtutū cōtra vitia ardebat: Quō-
enim vrebatur sartago erat. Inardescere em ⁊ coquebat:
quia incendebatur amaritudine: sed virtutū alimenta pre-
parabat ex sua afflictā cogitatione. Sed quid est q; eandē
sartagine ppheta inter se ⁊ ciuitatem muru ferreū po-
nit: nisi q; idem fortis zelus qui nūc in mente doctoris agit:
in die extremi iudiciū inter eum ⁊ aiam quam a vitijs zelat
testis est: Ut ⁊ si audire is qui docet noluerit doctor: th pro
zelo quē exhibet de auditoris negligentia reus nō sit. Mu-
rum ergo ferreum inter se ⁊ ciuitate ponit: q; vltionis tem-
pore inde doctor a damnationis periculo munit: vnde nūc
per zelum custodie cordis frixurā patit: Nullū quippe om-
nipotentī deo tale est sacrificiū quale est zelus aiarū. Hinc
em psalmista ait. zelus domus tue comedit me. Quantū ve-
ro fritura cordis que spiritali zelo agit omnipotentē dñm
deum placat aperte ostendit: cum offerri ⁊ legem similia
sacrificiū iubet. De qua scriptū est. In sartagine oleo cō-
spersa friget offertq; eam calidā in odorem suauissimū do-
mi no sacerdos qui patri iure successerit ⁊ tota cremabitur
in altari. Tunc em simila in sartagine frigitur: cū munda
mēs insti p zelum sancti amoris crema. Que cōspersi oleo
pcepitur. i. charitati misericordie misceri q; cōspectu in om-
nipotentis domini ardet ⁊ lucet. Conspersatur ergo oleo
mens que in sartagine frigitur: quia in sancti zeli districtio-
ne necesse est vt ex misericordie virtute et ardeat: et cla-
rescat. Amat enim eundem ipsum quem insequi videtur.

Textus.

5. Cor. xij.

Ps. lxxvij.

2. Cui. vi.

Liber primus.

Unde et calida in odorem suavissimū domino offerri precipitur: quia si amorem zelus nō habet: ea que de sartagine offertur calorem simula amisit. Et notandū quis eam offerri precipitur: videlicet sacerdos qui patri iure successerit. Ille enim sacerdos patri iure succedit: qui esse se omnipotentis domini filium demonstrat moribus atq; a nobilitate intima operū suorum ignobilitate nō discrepat. Que in altari tota cremari precipitur: vt videlicet holocaustū fiat. Holocaustum enim totū incēsum dicimus. Unde et in trāsitione altera hoc in loco hec eadem similia que in sartagine frigitur holocaustum fieri iubetur. Hoc autem inter holocaustum et sacrificium distat: quia omne quidē holocaustum sacrificium est: nō omne sacrificium holocaustū. Sunt enim multa bona que aguntur sacrificia: sed holocaustū nō sunt: quia totam mentem in amore spiritali minime incendunt. Qui enim sic operantur ea que dei sunt: vt tamen et quedam que sunt seculi non relinquunt: nimirū sacrificium et non holocaustum offerunt. Qui autē cuncta que mūdi sunt deserunt et totam mentem igne diuini amoris incendunt: hi nimirum omnipotenti domino sacrificiū et holocaustū sunt. Simila itaq; in sartagine est: munda mens iusti in zeli spiritalis afflictione que per sollicitudinem animarū frigitur et nō solum sacrificium: sed etiaz holocaustum domino esse deputatur. Sumamus ergo sartagine ferream et ponamus eam murū ferreum inter nos et ciuitatem. i. assumamus zelum fortē: vt inter nos et auditoris nostri animā inueniamus hanc postmodū fortē munitionē. Tunc enim hunc murum ferreū inuenturī sumus: si nunc eum fortiter tenemus: videlicet docendo / custodiendo / suadendo / increpādo: mulcendo / terrendo. aliquid leniter / aliquid vero etiā seueri⁹ agendo. De qua recte seueritate subdit. Et obfirmabis faciem tuam ad eā: et erit in obsidione. Quid est obfirmare faciem ab hierusalem in latere descripta: nisi vt ei anime cui celestis pacts visionem doctor densuerint: si adhuc eam infirmari in suis actibus conspicit: remissiozem et clementiozem se minime ostendat: Unde scriptum est. Filie tibi sunt: serua corpus illarum: et non ostendas hilarem faciem tuam ad illas. Infirme quippe anime atq; appetitui mundi dedi te.

Eccle. viij.

Homelia. xij. Fo. lxxxv.

Aliquando melius ex seueritate seruant vt obfirmata fa-
cies. i. per seueritatis custodiam ab omni spe frivole remis-
sionis abducta in constantem animam terreat: atq; a dele-
tatione vitiorum distractionis vigore cōstringat. Quod cū
a doctore agitur: semper necesse est vt dulcedo et humilitas
in corde teneat: quatinus et multū amet: et nunq; cōtra
eum per elationem superbiat cui th amorem suum et humi-
litate p vtilitate eius proderet recusat. Sequit. Et circun-
dabis eam. Circundat doctor auditoris animā: cui in om-
ne quod in hac vita agitur tentationū laqueos apponit pos-
se denunciat: vt dum vbiq; sit mens pauida: vbiq; circun-
specta: quanto timidior: tanto vigilantior viuat. Sequitur
Signum est domus israel. Si ad hystoriarū obsidionis que
iuxta litteram facta est signum est domus israel qd pphes-
ta fecit si ad mysteriū quod quotidie erga vniuersosq; ani-
mā a doctore agit: signū ē domus israel et hoc qd egit et hoc
qd agēdū nūciauit. Quia sicut domus israel obsidionē cor-
poraliter pultit: ita vnaqueq; aia que iam seruire omnipo-
tenti deo incipit: obsidentes se insidias malignorū spiritusū
sentit. A quibus si vere eripi appetit: scire debet quia eri-
pi si a virtute nō possit: sed eius necesse est vt adiutorium
speret: qui nos et in carne corruptibili vuentes: p redēptio-
nis sue mysteriū potest etiam super spiritus qui sunt sine
carne roborare. Iesus xps dominus noster. Qui viuūt et re-
gnat cum patre in vnitare spūs sancti deus per omnia
secula seculorum. Amen.

Textus.

Textus.

Homeliarum beati Gregorij pape super
Ezechielem liber primus fuit feliciter.

Prefatio homeliarū bea- ti Grego. pape libri secūdi.

Quia multis curis prementibus Ezechielis p-
phete librum: coram charitate vestra totum
per ordinem perscrutari non licuit: bonis ve-
stris desiderijs placuit petere: vt saltē extre-
ma ei⁹ vīso que ei facta est de edificio in mō-

Liber secundus.

te constituto: que et cunctis est visionibus eius obscurior: lex
poni debuisset. Et quidem voluntati vestre me parere necesse
est: sed duo sunt que hac in re perturbant animum meum.
Unum quod hec eadem visio tante obscuritatis nebulis testatur:
ut vix in ea aliquid intellectu interlucente videatur. Aliud quod
iam Aguilum longobardorum regem ad oblationem nostram summopere festinantem padum transisse
cognouimus. Unde pensate fratres charissimi in caliginosis ac
mysticis sensibus penetrare quid valeat mens misera timoris
sui perturbationibus occupata: Quanto enim circa terrena plus
saturatur: tanto in his que sunt celestia minus videt pro eo
quod curis suis extra se ducitur et valde intus minor est
quia scriptum est. Deprimunt terrena inhabitatio sensum multa
cogitantem. Que enim superiora penetrat et etiam collecta non
sufficit pensate quid agere poterit diuisa. Scimus autem: scimus
omnes quia et fluuius qui in multis riuibus diuiditur a suo
alveo siccat. Sed tamen inter hec adest superna gratia. Et si
mentem meam cogitationum mearum pondera depri-
munt vestrorum hanc penne desideriorum leuant. Obscurum
quidem valde est opus quod aggredimur sed ponamus in
animo: quia nocturnus iter agimus restat ergo ut hoc palpando
carpamus.

Sapient. ix. 7

Homelia. xiiij.

In vice simo quinto anno transmigrationis nostre in exordio
anni decima mensis quarto decimo anno postquam percussa est ciuitas
in ipsa hac die facta est super me manus domini et adduxit me
in terram israel: et dimisit me super montem

Homelia. xliij. Fo. lxxxvi.

excessum nimis super quem erat quasi edificium civitatis vergentis ad austrum: et introduxit me illuc. Et ecce vir cuius erat species quasi species eris: et funiculus lineus in manu eius: et calamus mesure in manu eius. Stabat autem in porta et locutus est ad me idem vir.

In vigesimo et quinto anno transmigratiōis nostre in exordio anni decima mensis quatuordecimo anno postq̄ percussa est civitas: ipsa hac die facta est super me man⁹ domini: et adduxit me illuc. Diciturus mysticam narratiōē hystoricā premitit: ut fiat ex tēpore quod credat in revelatiōe. Notandū vero q̄ in exordio libri hui⁹ quo anno pphetare cepit: indicavit. in fine vero inseruit qd̄ in extrema visione vidit: ita ut cognoscivaleat in quorū annis pphetie sue librum dixerit. Temp⁹ nāq; quo pphetare cepit in locutionis sue initio posuit dicens. Aperti sunt celū: et vidi visiones domini in quinta mensis: ipse est annus quintus transmigratiōis regis Joachim. Nunc vero loquitur dicens. In vicesimo et quinto anno transmigratiōis nostre. Idem nāq; ppheta in captivitate prima: cum Joachim rege fuerat in babiloniam transfūctus. Nam de secunda hierosolymorum captivitate subiungit. Quatuordecimo anno postq̄ percussa est civitas. Undecim quippe annis Sedechias post captivitatem primā in qua ezechiel ppheta cum Joachim rege ductus est in hierosolymorū vrbē regnaverat. post captivitatē vero eiusdē Sedechie que etiā secunda erat vrbis captivitas quatuordecimo anno ppheta visione vltimā vidit. Undecim itaq; et quatuordecim simul iuncti faciunt viginti et quinque. Si igitur visionem primā quinto captivitatis prioris anno locutus est: atq; hanc vltimā vicesimo et quinto anno facta; fuisse describit: pfecto patet q̄ in viginti annis locutionis sue moras vsq; ad vltimum visionis sue verba te-

Textus.

Liber secundus.

tenderit. Nec mouere quēpiam debet q̄ in medio p̄phetie sue volumine cum de babilonico rege. loqueretur vice simi ac septimi anni memoriam facit. Quo in loco cui nihil de tēpore sue captiuitatis interferit: aperte demōstrat q̄ eius regis tempora describat: de quo vt propheta ret accepit. Quod vero ait in exordio anni decimi mensis: tempus simpliciter exprimit: vt ex ipso quoq; tēpore in corda audientium iuxta litteram verbi radicem figat ex qua spiritalis fructus postmodū p̄ferat. Notandū vero quod ait. Quartodecimo anno postq̄ percussa est ciuitas ip̄a ac die. Quid est enim q̄ per hāc visionem vltimā omnipotēs deus ipsa die dignatus est p̄missionis sue miam facere: qua die in percussa ciuitate iram iustitie impleuit: nisi q̄ illa vltimitas que vsq; in diuersitatis motū ⁊ mutabilitatē nō ducitur: ipsa luce iustitie afflictos ac penitentes viuificat: quos sup̄bientes ac rigidos percunt. Premisso itaq; visionis sue tēpore subiungit. facta est super me manus dñi: et adduxit me illuc in visionibus dñi. Adduxit me in terram israel: ⁊ dimisit me super montē excessum nimis: super quez erat quasi edificium ciuitatis ⁊ gentis ad austrū. Cuius videlicet ciuitatis edificium accipi iuxta litterā nullaten⁹ potest. Nam paulo post subdit hoc ipsum edificium calamo sex cubitorum ⁊ palmo. portā hō eiusdem ciuitatis quattuordecim cubitis mensuratā: cuius porte frontes esse perhibet sexaginta cubitorum. Que cūcta stare iuxta lram nullaten⁹ valēt. Quō em̄ totū simul edificium calamo. i. sex cubitis ⁊ palmo mensuratur: ⁊ porte edificij in quattuordecim cubitis: frontes vero portarū in sexaginta cubitis extendunt: Porta vero in ciuitate est: frontes hō in portis. Et nulla recipi ratio permittit: q̄ minus est hoc qd cōtinetur ab eo qd continet. In scriptura autē sacra ⁊ ea que accipi fm hystoriarū possunt: plerūq; spiritaliter accipiēda sunt: vt ⁊ fides habeat in veritate hystorie ⁊ spiritalis intelligētia capiat de mysterio allegorie. Sicut illud quoq; nouimus quod psalmista ait. Quā videbo celos tuos opera digitorum tuorū: lunā ⁊ stelle las que tu fundasti. Ecce enim exteriori descriptione extat sermo rationis: quia et celi opera dei sunt: ⁊ luna ac stelle ab eo create atq; fundate sunt. Sed si hoc psalmista iuxta

Textus.

ps. viij.

Homelia. xiiij. Fo. lxxxviij.

sola exteriora opa & nō etiā scdm intellectū mysticū asserit
q̄ celos opa dei esse p̄fessus est / dicitur⁹ luna & stellas: cur
non etiam solē quem scimus quia eius opus est p̄iter enu-
meravit. Si enim solum iuxta litteram loquebatur: dicitur
luminare minus / prius luminare maius dicere debuit.
ut ante solem et post lunam atq; stellas fundatas esse per-
hiberet. Sed quia iuxta intellectum mysticum loquebatur:
ut lunam sanctam ecclesiam et stellas homines sanctos ac-
cipere debemus. Solē nolare noluit: q̄ videlicet ipsi eter-
no soli loquebatur. De q̄ scriptū est. Vobis autē qui timetis
dñm orietur sol iustitie. De quo reprobi in fine dicituri sūt.
Sol iustitie non ortus est nobis. Discendo ergo lunam et
stellas quas tu fundasti: et tamen tacendo solem qui factus
est / indicavit quia illi soli locutus est qui non solum solem
et lunam atq; stellas corporaliter: sed etiam lunam eccle-
siaz atq; stellas homines sanctos spiritualiter fecit. Si ergo
aliquid de hystorie aperta rōne ducimus ad intellectū al-
legorie: quāto magis illa spiritualiter accipienda sūt in qb⁹
iuxta rōnez letter nihil hystoricum sonat. Facta est sup me
man⁹ dñi: & adduxit me illic in visionib⁹ dñi: adduxit me in
terras israel. Quod dixerat adduxit me illic: hoc replicās
subdidit: adduxit me in terram israel. Man⁹ quippe in vi-
sione est virtus in contemplatione: quibus verbis quid as-
serte indicat: nisi quia nihil de ciuitate quam viderat iux-
ta litteram dicat: Nam spiritualiter de ea loquitur: quam
spiritualiter contemplatur. Et dimisit me super montem ex-
celsum nimis. Quem ergo significat mons excelsus nisi me-
diatorem dei & hominum: hominē xp̄m iesum? Qui de ter-
ra quidē: s; vltra terrā est: q̄ caro eiusdē redemptoris nos-
tri de imis habet materiam: sed in summis p̄manet ex po-
testate. Quē min⁹ erat vt excelsum diceret: nisi adderet ni-
mis: q̄ nō solū hō: sed eiusdē humanitatis cōceptione que
ab eo assumpta est de⁹ & hō nō solum hō vltra hoies: s; hō
etiā sup angelos fact⁹. hinc enī de illo p̄falā dñi. In die
illa erit fruct⁹ terre sublimis. Creator etenī noster q̄ p̄ no-
bis incarnat⁹ est: fruct⁹ terre fact⁹ est nobis. Sed tā fruct⁹
terre sublimis est: q̄ q̄ hō nat⁹ est in terra: sup angelos re-
gnat in celo. Q̄ iuxta dauid & pauli vocē: oīa subiecit sub

Wala. liij.

Sapi. x.

Textus.

Textus.

Esate. liij.

ps. viij.

ve. ij.

Liber secundus

pedibus eius. In eo ei q̄ ei subiecit oia nihil dimisit nō sub-
lectus ei. Mons ergo iste est excelsus et nimis: quia & si de
terra e st per substantiam humanitatis: incomprehensibilis
tamen est ex altitudine diuinitatis. hinc est enim q̄ cu-
dem dominum cum Esais p̄pheta prospiceret in carne
esse venturū per p̄pheticū spiritum subleuatus ait. Et erit
in nouissimis diebus preparatus mons domus domini in
virtute montium. Mons itaq; domus dñi ille appellatus est qui in
israelitico populo incarnari dignat⁹ est. Fuerūt autē i eodē
pp̄lo sc̄i v̄iri qui montes iure vocarētur: qz p̄ vite meritis
ad celestia propinquauerunt. Sed incarnatus vnigenitus
istis mōtib⁹ eēlis nō fuit: qz naturā: vitā: merita ois ex sua
diuinitate transcendit. Unde et recte mons sup̄ verticē mō-
tium dicitur: quia excelsus ex diuinitate sua inuentus est:
etiam super cacumina sanctorum: vt hī qui multum in deo
profecerant eius vestigia vix potuissent tangere ex vertice
cogitationis. Qui ergo illic mons sup̄ verticem montium
dicitur: ip̄e hīc mōs excelsus nimis esse perhibetur. Sequi-
tur Super quem erat quasi ciuitas edificium vergetis ad au-
strū. Notādū qđ nō dī sup̄ quē erat edificium: s; qđ edificium
Unde videlicet consideretur qđ nō de corporalis: sed de spiri-
talis ciuitatis edificio cuncta dicerentur. Qui enim nō se
edificium: sed quasi edificium vidisse perhibet: cor audien-
tium ad spiritalem fabricam mittit. Sicut p̄ psalmistā dicitur
tur hierusalem que edificatur vt ciuitas. Quia etenim illa
interne pacis visio ex sanctorum ciuium congregatione cō-
struitur hierusalem: celestis vt ciuitas edificatur. Que tamē
in hac peregrinationis terra dū flagellis pcutitur: tri-
bulationib⁹ tūdatur: ei⁹ lapides quādie odrātur. Et ipsa est
ciuitas. s. sc̄ta eccl̄ia q̄ regnaturā celo adhuc laborat in ter-
ra. Cuius ciuib⁹ petrus dicit. Et vos tanq̄ lapides viuī
sup̄ edificamini. Et paulus ait. Dei agricultura: dei edifi-
catio estis. Que videlicet ciuitas h̄z hīc i sanctorū morib⁹
magnū iā edificium suū. In edificio q̄ppe lapis lapidē por-
tat: qz lapis sup̄ lapidē ponit. Et q̄ portat alter: portat ab
altero. Nā vicissim se primi tolerāt: vt p̄ eos edificium cha-
ritatis surgat. hinc enī paul⁹ admonet dicens. Inuitē ones

Esai. li.

Textus.

ps. cxvi.

i. pe. ii.
i. cor. iij.

Gal. vi.

Homelia .xiiij. Fo. lxxxviij.

ra vſa portare: ⁊ ſic adimplebitis legē xp̄i. Cui⁹ legis virtutem denſiſſiā aſt. Plenitudo legis charitas. Si enim ego vos portare negligo in morib⁹ meis: ⁊ vos me tolerare cōtenuit in moribus veſtris: charitatis edificium inter vos vnde ſurgit: quos vicaria dilectio per patientiam non cōiungit. In edificatio autem vt prediximus lapis qui portatur: quia ſicut ego ſam mores eorū. Tolerō qui adhuc in cōuerſatione boni operis rudes ſunt: ita ego quoq; ab illis toleratus ſum qui me in timore domini preceſſerunt et portauerunt vt portatus portare diſcerem. Sed et ipſi q̄q; a maioribus ſuis portati ſunt. Lapides vero qui in ſummitate atq; extremitate fabricę ponitur: ipſi q̄dē portantur ab alijs: ſed alios nequa q̄q; portant. Quia et hi qui in fine eccleſie. i. in extremitate mundi naſcitur ſunt toleratur qui dem a moribus: vt eorum mores ad bona opera imponantur. Sed cum non eos ſequuntur qui per illos proficiant: nullos ſuper ſe fideles fabricę lapides portant. Nūc itaq; alij portantur a nobis: nos vero portati ſumus ab alijs. Omne autem pondus fabricę fundamentum portat: quia mores ſimul oim ſolus redemptor noſter tolerat. De q̄ paul⁹ ait. Fundamētū enī aliud nemo vōt ponere p̄ter id qd poſitū eſt: qd eſt xp̄s ieſus. Portat fundamētū lapides: ⁊ a lapidib⁹ non portatur: quia redemptor noſter omnia noſtra tolerat: ſed in ipſo malum non fuit quod tolerare debuiffet. Unde bene nunc dicitur. Dimiſit me ſuper montem excelſum nimis: ſuper quem erat quaſi edificium ciuitatis. Quia mores et cul pas noſtras ſolus ille ſuſtinet: qui totā ſanctę eccleſie fabricā portat. Qui per prophete vocē de puerſe adhuc viuētib⁹ dicit. Laboraui ſuſtineſ. Nō aut ſuſtinent do dñs laborat: cui⁹ diuinitatis potētia nulla fatigatio cōtingit: ſed vobis hūanis loquēs ipſaz ſuā circa nos patientiā laborē vocat. Et notādum qd eādē ciuitatē quā p̄pheta cōſpexer at iad auſtrū vergētē vidit Auſter ei vent⁹: qz in ſancti ſpūs typo poni ſoleat. hi q̄ in ſacro eloq̄o ſtudioſi ſunt recognoſcit ſicut ecōtrario p̄ aquilonē ſepe diabolus designat: qz ⁊ ille relaxat in caloriē: ⁊ iſte p̄stringit i frigore. Et vitas dicit Abſorbabit iniquitas: refrigeret charitas multorum. Propheta q̄q; de iudea aſſerit dicēs. Sicut frigidā

Roma. xij.

I. Cor. iij.

Textus.

Hiere. vi.

Canti. iij.

Mat. xxij.

Hiere. vi.

Liber secundus

Esa. xliij.

ps. cxxv.

ps. lxi. lxi.

Abac. iij.

Textus.
B.

facti cisterna aquam: sic frigidam fecit maliciam suā. Vnde enim diabolus propheta attestāte dixisse phibetur. Sed et bo iniquit in monte testamenti in lateribus aquilonis. Et qz torporem mentis sancti spiritus gratia relaxat. Et sic phis mista est. Conuerte domine captiuitatem nostrā sicut torrens in austro. Captiuitas enim nostra que torporis frigore ad sequendum deum pigra remāserat: per calozē sancti spiritus relaxatur: vt currat in amorem dei. Vñ et nūc dicitur qz ciuitas q̄ in monte constituta est ad austrū vergit: qz electorum ecclesia cogitationes suas in afflatu sc̄i sp̄s aperit: atqz ab omni superbie sue vertice discedēs: i deo cui credit amoris calozē concipit: vt nihil ei libeat nisi ei⁹ gratie submitti eius dilectione calefieri: eius afflatus semper munere repleri. Vnde et valido amore succensus cōtemplator dicebat. Anima mea exultauit in domino delectabitur super saluari eius. Qui enim latine salutaris: ipse hebraice iesus dicitur. Propheta igitur qz vias ei⁹ atqz miracula redemptionis quoqz nostre mysterium p̄ prophetie spiritū cōtemplabatur: exultare se in domino: et delectari sup̄ iesu phibet: qz inde gaudium in mēte conceperat: vnde p̄ amorem fortiter ardebat. Pensemus itaqz si mētes spiritalis p̄m̄ in illo delectate sunt: qui necdū venerat: sed p̄uidebat cuius reatus sit eius vias: ei⁹ exempla: ei⁹ monita postqz venit et redemptionem exhibuit nō amare. Hec ergo ciuitas ad austrū vergere d̄f: ac si aperte dicere qz prior illa ciuitas. s. synagoga in infidelibus suis ad aquilonem stetit: que in frigore phidie durauit. Sācta vero ecclesia qz charitatem fidei concepit per calozem ad austrū vergit: et quasi concalido vento inmitit: qz nō in sui fiducia: sed in dono spiritalis gratie letatur. Sequitur. Et introduxit me illic. Celestis ciuitatis edificū ille intrat: q̄ in sancta ecclesia bonorum vias imitando cōsiderat. Intrare quippe est edificij super montem: electos sancte ecclesie aspiciere. Iste enim vitam coniugio ligatam ducit: p̄p̄ris rebus contentus est alienis non diripuit: de suo quicquid preualet indigentibus largitur: peccā sine quibus quotidiana vita a cōiugatis diuiciis non potest: flere non negligit. Pro eo enim qz ipsa familiaris cura animū cōturbat: sese ad lachrymas excitat. Ille

Homelia. xiiij. Fo. lxxxix.

vero iā cūcta q̄ sūt mūdi deseruit: nīl ei⁹ hēre appetit: soli⁹
cōtemplationis exercitacione pascit spe p̄miorū celestīū cū
fletibus letat: trāscendit p̄ntia q̄ habere concessa sunt: quo
tidianum cum dño hēre secretū querit nulla ei⁹ aim p̄terē
tā mūdi cura perturbat: mētē semper in expectatiōe cele-
stium gaudiorū dilatat. Ali⁹ vero iā huius mundi cuncta
deseruit: eiusq; mēs in cōtēplatiōe celestīū subleuat: sed ta-
mē p̄ edificacione multorū locū regiminis tenēs q̄ rebus p̄-
tereuntibus desiderio non succūbit: ad eas aīsq; p̄pter p̄-
rimorū cōpassionē reflectit: vt ex earū cura indigētib⁹ mi-
seretur: verbū vite auditorib⁹ p̄dicat: aiabus simul ⁊ cor-
poribus necessaria ministrat. Et qui p̄pter se ad celeste de-
siderium iam per cōtēplationē euolat: adhuc tñ p̄fectu ⁊
utilitate proximorū in rebus temporalibus laborat. Quis-
quis ergo in sc̄tā ecclesia cōsiderat esollicite studet: vt aut
in bonorū plugarū vitam: aut in arce cōtinentiū ⁊ oīa que
sunt hui⁹ mundi derelinquentiū: aut etiam in predicatorū
summitatem proficiat: iā ciuitatis in monte posite edificū
intrat. Nam qui considerare meliorum vitam vt p̄ficiat
negligit: adhuc extra fabricam stat. Et si honorē quē iam
sancta ecclesia in mundo habet admirantur: quasi edificū
foris conspicit ⁊ obstupescit. Et q̄ exterioribus solis inten-
tus est: intus ingressus nō est. Seq̄tur. Et ecce vir cui⁹ erat
spēs q̄ si spēs eris. Ipse signatur in viro: q̄ figurat: ex mōte
Vir aut iste meriti edificium dicitur. Et recte domin⁹ p̄ vi-
rum signat ⁊ mōtē: q̄ ⁊ ipse omnia intra sanctā ecclesiaz in-
dicādo disponit: et ipse eandē sanctā ecclesiaz portat: ⁊ por-
tando ad celestia subleuat. Sicut in sancto quoq; euange-
lio idem redemptor noster loquitur dicens. Qui intrat per
ostīū: pastor ē oīū. Et paulo post. Ego sum ostīū. Atq; ite-
rum post pauca subiungit. Ego sum pastor bon⁹. Si igitur
ipse pastor: et ipse ostīum ⁊ intrat pastor p̄ ostīū: cur nō hoc
loco et ipse mōs ⁊ ipse vir itelligitur: q̄ edificū metū i mō-
te. S; q̄rendū nobis ē: cur de hoc viro dicitur: cui⁹ species
erat q̄ si spēs eris. Cūcti aut nouim⁹ fratres metallū eris
valde esse durable atq; oīmodo sonorū. Quid ē q̄ aspe-
ctus mediatoris dei ⁊ hoīm specie i comparat eris: nisi hoc
q̄d agere nouim⁹: q̄ vnigenitus filius formā serui accepit.

202. i.

Textus.

Johan. i.

Liber secundus

Roma. xi.

Apoc. xix.

Esai. lxiij.
Ibidem

Mat. i. et.
Luce. iiij.

Textus.

fragilitatem nram carnis humane p resurrectionis sue gloriam vertit in eternitate: qz in eo caro facta est ia sine fine durabilis. Nam surgens a mortuis ia non moritur: et mox ei ultra non dñabitur. Quid est aut q ipsa eius incarnatio sonoro metallo comparatur nisi q p eandem assumptione hñanitatē nre insonuit oibus gloria maiestatis sue: Et qñ aspectu eris hz ex corpore: qz de mundo innotuit ex carne. Unde et per iohānem dñ. habebat in vestimento et in femore suo scriptu rex regum et dñs dominantium. Quid ei vestimētū eius est: nisi corpus qd assūpsit ex virgine? Nec aliud eius vestimētū est: atqz aliud ipse. Nq nrm qz vestimētum caro dñ: sed tamen ipsi nos sum⁹ caro q vescimur. hoc autem vestimentum illius longe ante Esaias aspiciē per crucem passionis sanguine cruentatum dixit. Quare rubrū est indumentū tuū: et vestimēta tua: et quasi calcamētū in torculari? Cui ipse respondit. Torcular calcavi solus et de gentibus non est vir mecum. Solus enim torcular in calcatus est calcavit: qui sua potentia eam quam pertulit passionem vicit. Nam qui vsqz ad mortē crucis passus est: de morte cū gloria surrexit. Bñ autē dicitur. Et de gētib⁹ non est vir mecu: qz hi pro quib⁹ pati venerat passio eius esse picipes debuerāt: q pro eo q illo tēpore necdū crederat: de ipsis in passione qrit quorū vita in illa passione d rebat. Per femur enim propagatio carnis est. Qz ergo per propaginem generis humani sicut generationum ordinis mattheo vel luca narrantibus describūtur: in hoc mundo venit ex virgine: et per incarnationis sue mysterium: qz res esset et dominus: cunctis gētib⁹ indicavit. In vestimēto et femore scriptū habuit: rex regū et dñs dominantium. Unde enim in mūdo innotuit: ibi de se lectionis sciam in hñ. Et dicitio ergo ei⁹ ex carne: qñ quidam somnus ex ere est. In cal igit recte cuius species qñ spēs eris. Sequit et funiculus line⁹ in manu eius. In septuaginta interpretib⁹ funiculus lineus non habetur: sed funiculus cementariorum. Quod si in hoc versu translationem ad exponēdum tenemus: quod aliud cementarios qz sanctos doctores accipimus: qui loquendo spiritalia: ad celeste edificium viuos lapides idē electorum animas componunt. Quicquid enim antiqui pa

Homelia. xiiij. Fo. xc.

tres: quicquid prophete: quicquid ap̄li: quicquid apostolorum
successores locuti sunt: qd aliud fuit q̄ cōpositio lapidum in
hac q̄ quotidie construitur fabrica sanctorum. In funiculo autē
cemeterij hoc agi solet: vt cognosci eq̄litas v̄l rectitudo sur
sentis parietis debeat vt si lapis int̄ est: foras eicitur: si
exteri⁹ prominat: interius reuocat. Et certe quotidie hoc
agit p̄dicatio doctorum: vna queq; anima cui regiminis one
ra sulcipere fortasse nō expedit: et si foris apparere appet
tat interius reuocetur. Et rursum que latere vult et sui tm̄
modo curam gerere: si sibi ac multis esse vtilis potest etiā
cui latere desiderat: exterius p̄ducatur: vt appareat. Sic
q̄ sit vt sanctorum lapidum ordo teneatur dum sepe ⁊ vo
lens ad honorem venire repellitur: ⁊ honorem fugiens in
sacri ordinis arce subleuatur. Sed q̄ vt per interpretes no
strum didicimus hebreorum historia non h̄z cementariorum
sed funiculus lineus in manu eius. hoc quod apud nos cer
tius: habet exponere debemus. Scimus autē q̄ funiculus
lineus subtilior est q̄ funiculi fiant aliunde. Et quid in funi
culo lineo nisi subtiliorem p̄dicationem: id est sp̄ritalem
debemus accipere: Censura etenim legis funiculus fuit:
sed lineus non fuit: q̄ rudē populū non subtili p̄dicatione
coercuit: in quo p̄ pene s̄lam non pctā cogitationis: s̄ ope
ris rescavit. At postq̄ per semetipsum dñs etiā cogitatio
nes hominum p̄dicando religauit: ⁊ p̄fectum esse peccatū
etiā in corde innotuit: funiculum lineum in manu tenuit.
Ait enim. Audistis q̄ dictum est antiquis: nō mechaberis
Ego autem dico vobis: q̄ qui viderit mulierem ad concu
piscendum eā iam mechatus est eā in corde suo. Funicul⁹
ergo lineus p̄dicatio est subtilis q̄ mētē audientis ligat: ne
se vel in misera cogitatione dissoluat. Et notādum q̄ d̄s q̄
ei funiculus in manu est: id est p̄dicatio in operatione. Ipse
enim ostenditur omne quod docuit: sicut scriptum est. Que
cepit Iesus facere et docere. Et quia ipsa que dixit etiam
scripture tradidit vt posteris mandaretur: recte subiungit:
Et calamus mēsurę in manu eius. De sacra ecclia p̄ p̄phetā
aliunde dñs pollicet: dicens. Quies in ea viros calami ⁊ iunci.
Qd in loco alio exposuisse me memini: vt p̄ calamū scripto

Exodi. xx.
Mat. v.

Act. i.

Textus.
Esa. xxy.

Libert secundus

res: p iuncū vero debeāt auditores intelligi. Sed qz ad hu
morem aque ⁊ iuncus ⁊ calamus nasci solet: ex vna eadēq
aqua vtraq proficiunt: et calamus quidem ad scribendū
assumitur: cum iuncio vero scribi non pōt. Quid in iunco et
calamo accipere debem⁹ nisi q vna ē doctrina veritatis q
multos auditores irrigat: Sed irrigati alii ad hoc vsq p
ficiunt in verbo dei: vt etiā scriptores fiant videlicet tanq
calami. Alij vero verbum vite audiunt: bone spei ⁊ rectos
operum viriditatem tenent: sed tñ ad scribendum pficere
nullaten⁹ pnt: hi quid in aqua dei: nisi quidam vt ita dicas
iunci sunt: Qui quidē viri discēdo pfiūt: s; lras expime
re nequaq pnt. Redemptor noster qz verba que dixit etiā
per doctorum studium scribi largitus est: in manu calami
tenuit: qui calamus mensure dī: qz in ipsa doctorum studia
sub quadam occulta iudiciū dispensatione detinentur: vt et
alijs legentibus profint: ⁊ alijs legentibus prodesse nō pō
sint. Unde sancti apostoli cum magistrum veritatis sibi ag
tius loquentem requirerēt cur turbis in pabolis loqretur:
audierūt. Qz vobis datum est nosse misterium regni celoz
ill is autē non. Vel certe calamus mensure est: qz in ipso la
cro eius eloquio quod nobis cōscriptus est occultas esse dis
pensationes eius agnoscimus. Nam per incomprehensibi
bile eius iudicium et alter intra mensuram electorum mē
titur: et alter foras relinquitur: vt nullo modo ad electorum
numerum pertinere mereatur. hz ergo funiculus: hz in ma
nu calamus mensure. Qui enim funiculo locum meritū
alibi funiculum trahit: aliunde retrahit: et huc ducit quem
aliunde subducit. Sic nimiz si redemptor nō in collectione
hoim facit: dum al'os a suis iniqtatib⁹ educit: alios in sua
iniqtate derelict. In his enim quos colligere dignat⁹ est:
occulte mensure funiculū traxit: ⁊ ab his quos reliquēdo
esse iudicauit qd aliud nisi funiculum retrahit: Ut et boni
intra mēsurā celestis fabricę teneant: et mali extra fabricę.
In qbus bona q estimant nō sunt: qsi line mēsurā remaneat.
Hunc funiculū ⁊ mensurā calami in manu sua redēptor nō
tenuit: cū paulū aplm p apparētē viz macedonē ad mone
re dignat⁹ est: ita vt idē macedo vir diceret. Trāsies adiu
ua nos. Et tñ volentib⁹ aplis ad pdicandū ire in alias: mo

Mat. xiii.
⁊. Mar. iij.

Act. xvi.

Homelia. xiiij. Fo. xxi.

permisit spiritus. Iesu. Quid est quod sancti apostoli et ibi vocabantur ire ubi fortasse pergere non cogitabant: et illuc ubi desiderabant pergere prohibebantur: nisi quia oculi iudicii funiculus et mensura calamus tenetur in manu: ut et alij verba vite audiant: et alij audire nullatenus mereantur. Funiculus ergo mensura est qui alio tractus est aliunde retractus. Sancto quoque euangelio testante didicimus quod venit qui diceret magister sequar te quocumque ieris. Cui responsum est. Vulpes foveas habent et volucres caelividas: filius autem hominis non habet ubi caput suum reclinet. Venit alter qui diceret. Magister: sine me primum ire et sepelire patrem meum. Cui dicit. Sine mortuos sepeliat mortuos suos: tu autem me sequere: et annuncia regnum dei. Quid est quod ille permittit se ire et deseritur: iste domum vult redire: et tamen ut sequi debeat iubetur: Ille non suscipitur: iste nec ad hore momentum ab obsequio relaxatur. Interno ergo occultoque iudicio funiculus et mensura calamus ducitur: in quo et iste trahitur et ille relinquitur: ut celestis fabrica non sine pio et iusto examine construatur. Potest etiam calamus mensura scriptura sacra pro eo intelligi: quod quisque hanc legit: in ea semetipsum vel meritum in spiritali virtute perficit vel quantum a bonis que precepta sunt longe disjunctus remanet: quantum iam assurgat ab bona faciendis: quantum adhuc in pravis actibus prostratus iaceat. Sequitur Stabat autem in porta. Quisquis in porta stat: ex quadam parte intus est: quadam vero foras. Quis aliud eius foras aspicitur: aliud intus absconditur. Redemptor itaque noster pro nobis misericorditer incarnatus ante humanos oculos quasi in porta stetit: quia et per humanitatem visibilis apparuit: et se invisibilem per divinitatem servavit. Hunc enim iudei qui hunc ex prophetarum promissione sustinuerant: perfidie sue confusionem turbati sunt: quia eum quem ad ereptionem suam venire crediderant: mortalem videbant. Qui igitur in porta stat (sicut supra dictum est) ex quadam parte foras: et quadam vero parte intus videtur. Unde nec ipsa iudeorum perfidia sine divina virtutis ostensione est derelicta. Nam miracula eius videntes: trahebant ut crederent. Sed rursus passio illius perpendentes: dedignabant deum credere: que carne mortalem videbant: unde factum est: ut de eius cognitione dubitarent. Vide-

Mat. viij.

Ibidem.

Textus
C.

Liber secundus.

bant/enim esurientem/sitientem/comedentem/bibentem
lascientem/dormientem. & purum hunc hominem esse esti-
mabāt. Videbūt mortuos suscitātē: leprosos mundantē: ce-
cos illuminantē: demonia eicientē & esse hūc vltra homied
sentiebant. Sed ipsa eius miracula in eorum corde cogita-
ta: humanitas perturbabat. Unde sancta ecclesia sub spōse vo-
ce hunc aperte iam videre desiderās: ait. En ipse stat post
parietem nostrum. Qui enim humanis oculis hoc quod de
mortali natura assumpsit ostēdit: et in seipso inuisibilibus per-
mansit: in aperto se videre querentibus quasi post parietē
stetit: quidendum se manifesta maiestate nō prebuit. Quia
si em post parietem stetit: q̄ humanitatis uatras quam as-
sumpsit ostendit: & diuinitatis naturā humanis oculis oc-
cultauit. Unde et illic subditur. Respiciens per fenestrā: p-
spiciens per cancellos. Quisquis enim per fenestras vel p-
cancellos respicit: nec totus later: nec totus videtur. Sic ni-
mirum redemptor noster ante dubitantium oculos factus
est: quia si miracula faciēs nil pertulisset vt homo plene eis
apparuisset deus: et rursus humana patiens si nulla fecis-
set vt deus purus putaretur homo. Sed quia et diuina fe-
cit et humana pertulit: quasi per fenestras vel per cancellos
ad homines prospexit: vt deus & apparet miraculis: & late-
ret ex passionibus: et homo cerneretur ex passionibus: sed
tamen esse vltra homines ex miraculis agnosceretur. Sed
q̄ vir iste stare in porta dicitur: querendum nobis est vtrū
facie interius stetit: Quis in re si ea que sunt premissa et
subiuncta conspiciamus citius qualiter steterit inuenimus.
Prius enī dī. Erat quasi edificium ciuitatis vergētis ad a-
strus: et introduxit me illuc. Et paulopost de eodem viro
subdit. Stabat autē in porta. Statimq; subigitur. Et locu-
tus est ad me idē vir. Qui enī introducto propheta in edifi-
cium stans in porta locut⁹ est: pfecto stat q̄ facie interius &
tergo exterius stetit. S; introduct⁹ ppheta cui vir stans in
porta locut⁹ est: pculdubio faciē ad portā tenebat vñ ver-
ba loqueris audiebat. Quid est q̄ vir interi⁹ aspicit: pro-
phete for is: Quid est q̄ eiusdē viri facias ad edificium: pro-
phete ho oculi ad portā sunt nisi q̄ vnigenitus patris dicitur
co incarnat⁹ est: vt nos ad spiritale edificium. i. ad sc̄tē eccles-

Cen. ij.

Ibidem.

Textus.

Homelia. xij. Jo. xcij.

lic fidem introduceret: Cuius oculi edificium suuz semper
aspiciunt: qz quantum quisq; in virtutibus proficiat: indeli-
neuter attendunt. Propheta vero ad portam respicit: quia
qui verba dei audit: semper oculos cordis ponere ad exitu
debet: et sine cessatione meditari qñ a pñti vita exeat: atq;
ad eterna gaudia pertingat. Propter hoc quippe incarna-
tus est deus vt nos introduceret ad fidem: et educat ad spe-
ciem visionis sue. Unde quoq; in sancto euangelio loquitur
dicens. Per me si quis introierit saluabitur: et ingredietur
et egredietur: et pascua inueniet. Ingridietur videlicet ad
fidem: egredietur autē ad speciem: pascua vero inueniet in
eterna satietate. hinc etiam psalmista ait. Dominus custo-
diat introitum tuum: et exitum tuum. Custodit enim domi-
nus vniuscuiusq; anime introitum quo intrat ad fidē: exitu
quoq; quo exit ad speciem: vt neq; intrans ecclesiā errorib;
supplante: neq; ab hac tēporali ad eternā exiēs: ab anti-
quo hoste rapiatur. Propter hunc vero egressum nostrum
quem quotidie debem⁹ mente meditari. A postolus de re-
demptore nostro loquitur: dicens. Ut sanctificaret per suum
sanguinem populum: extra portam passus est. Exeam⁹ ad
eum extra castra: improprium eius portantes. Non enim
hic habemus manentem ciuitatem: sed futuram inquit im⁹
Vir itaq; qui apparuit in porta stetit: atq; ita locutus est:
quia mediator dei et hominum christus Iesus in ipso quoq;
passionis sue tempore precepta vite discipulis dedit: vt hi
qui in eum credunt ad portam semper respiciant: et passio-
nem eius sollicita consideratione pēsantes: a suo quoq; exi-
tu cordis oculos non auertant. Nos quoq; cum iam clau-
stra carnis despiciere: mortalitatis nostre angustias p im-
mortalitatis desiderium trāsire ad superne lucis libertatē
tendere ad celestis patrie gaudia anhelare ceperim⁹: ad
portā oculos tenem⁹: qz dū a sacramētis tpalibus transire
ad eterna cupim⁹: qñ iā pñti vite terga dedimus: et cordis
faciē in desiderio nrī exitus habem⁹. Scriptus quippe est.
Corpus qd corruptū aggrauat aiām: et deprimū terrena in
habitorio sensus multa cogitatē. Si itaq; p orēplationē iam
mentē extra carnis angustias tendim⁹: adhuc tñ in sacra-
mētis q cognouim⁹: ipsa carnali angustia intra portā tene-

Johan. x.

ps. cxx.

1 heb. viij.

Ibidem.

Sapient. ix.

Libertate secundus

Isa. lxxij.
i. Coz. ij.

Ezo. xxxij.
Ibidem

ij. reg. xvij.

ij. reg. xix.

mus. Sepe nãq; anim⁹ ita in diuina cõtẽplatiõe suspẽdit vt
iã se pcipere de eterna illa libertate quã oculus nõ vidit:
nec auris audiuit aliqd p quandã imaginẽ letet. Sed tñ re
uerberatus põdere mortalitatis ad ima relabif: quibuldã
pene sue vinculis ligatus tenet. porte igitur intẽdit qui ve
re libertatis sue gaudia conspicit: iamq; exire concupiscit.
sed adhuc non valet. hinc est ergo q; hebraicus popul⁹ de
egypti seruitute liberatus cum loquente deo columnã nubis
cerneret: vnusquisq; in tabernaculi sui foribus stabat &
orabat. De quibus paulo superi⁹ dicit. Cum egrederetur
moyses ad tabernaculum surgebat vniuersa plebs et sta
bat vnusquisq; in ostio papilionis sue. Ibi etenim stam⁹ vbi
mentis oculos figimus. Vñ helias ait. Viuit dñs in cui⁹ cõ
spectu sto. Ibi vtq; stabat vbi cor fixerat. Quid est autem
populum columnã nubis aspicere & in tabernaculi sui fori
bus stare atq; orare: nisi q; humana mens cõ superiora il
la atq; celestia vtrũq; in enigmate cõspicit: iam claustra ha
bitationis corporee p subleuatã cogitationẽ exit: atq; illã
hũiliter adorat: cui⁹ & si videre substãtiã nõ valet: iam ta
men eius potentia per illuminationẽ spũs miratur. Et cõ
moyses tabernaculum ingreditur eius terga popul⁹ aspi
cit et in papilionum suorum ostijs consistit. Quis cum san
ctus quisq; predicator alta de deo loquitur superne habita
tionis iam vtrũq; tabernaculum ingredit. Cui⁹ predicatio
nis infirmi quicq; & si vtutẽ plene pensare nõ possunt: tamẽ
velut terga aspiciunt q; postrema q; preualent per intelle
ctum sequuntur. Sed in ipsis quoq; q; munus capere suffici
unt iam de suis papilionibus quasi exiit atq; in ostijs sau
q; & habitacula carnis relinquere: & ad illa etne vite sau
dia q; audiunt progredi conant. hinc est etiã q; helias cõ
voce dñi secũ loquẽtis audiret: in spelunce sue ostiã stetit
describit & faciem velasse: quia cũ p cõtẽplationis gratiã
vox superne intelligentie fit in mente: totus homo iam in
tra speluncam nõ est: quia animũ carnis cura non possidet
sed stat in ostio: quia mortalitatis angustias exire meditat
Sed iam qm ostio spelunce cõsistit & verba dei in aure cor
dis percipit necesse est vt faciem velet: quia dum per sup
nam gratiam ad altiora intelligenda ducimur: quanto sub

Homelia xliij. Fo. xciiij.

tilius leuamur: tanto semper ad humilitatem nosmetipfos intellectui nostro premere debemus: ne cognemur plus sapere q̄ oportet sapere sed sapere ad sobrietatem: ne dum nimis inuisibilia discutim⁹ aberremus ne in illa natura corporea corporei luminis aliquid queramus. Aurem enim intendere et faciem operire: est vocem interioris substantie audire per mentem et tamen ab omni specie corporea oculos cordis auertere: ne quid sibi in illa corporeale animus fingat que vbiq; tota ei vbiq; incircumspecta est. Nos itaq; fratres charissimi qui iam per redemptoris mortem ac resurrectionem atq; ad celos ascensionem gaudia eterna didicimus qui in testimonio diuinitatis eius apperuisse ex terius ciues nostros angelos illius scimus concupiscamus regem desideremus ciues quos cognouimus atq; in hoc sancte ecclesie edificio stantes oculos in porta teneam⁹ de mus terga mentis huic corruptioni vite temporalis intendamus cordis faciem ad celestis patrie libertatem. Sed et ce adhuc multa sunt que nos de cura vite corruptibilis premunt. Quia ergo perfecte exire non possumus: saltem in spelunce nostre ostio stemus exituri quandoq; prospere per gratiam redemptoris nostri. Qui uiuit et regnat cum patre in unitate spiritus sancti. Per oia secula seculorū. Amē.

Roma. xij.

Homelia decima quarta.

Hil hominis uide oculis tuis ⁊ auribus tuis audi: ⁊ pone cor tuum in omnia que ego ostendam tibi: quia ut ostendantur tibi adductus es huc. Annuncia omnia que tu uides domui israel. Et ecce murus forinsecus in circuitu dom⁹ vndiq; ⁊ in manu viri calamus mensure sex cubitorum et palmo. Et mensus est latitudinem edificiū calamo vno: altitudinem quoq;

Liber secundus.

calamo vno.

N Equidam me fortasse tacita cogitatione reprehendant qui Ezechielis pphete tā p hūda mysteria a magnis expozitoribus intēstata discutere presumo qua mente id faciam agnoscant. Nō enim hoc temeritate aggredior: sed humilitate. Scio enī quia plerumq; multa in sacro eloquio que solus intelligere nō potui coram fratribus meis posui intellexi. Ex quo intellectu ex hoc quoq; intelligere studui vt scirem ex quorum mihi merito intellectus daretur. Pater enim quia hoc mihi pro illis datur quibus mihi presens datur. Ex qua re largiente deo agitur: vt sensus crescat et elatio decreascat dum propter vos disco quod inter vos do ceo. Quia verum fateor plerumq; vobiscum audio quod dico. Quicquid ergo in hoc propheta minus intellexero: mee cecitas est: si quid intelligere apte potuero: vbi uiuo munere vestre venerationis. Sepe enim per omnipotentis domini gratiam in eius eloquio quedam intelligunt melius: cum sermo dei secretius legitur: atq; animus culparum suarum conscius dum recognoscit quod audierit: doloris se iaculo percutit: et compunctionis gladio transfigitur: vt nihil ei nisi flere libeat: et fluentes fletuum maculas lauare. Inter que etiam aliquando ad sublimiora cōtemplananda rapitur: et in eorum desiderio suaui fletu cruciatur. Doleat sese hic esse anima vbi adhuc prostrata per infirmitate iacet: atq; illic adhuc non esse vbi illuminata fortiter viget: et iam mentis oculum ad mortalitatis tenebras non rediret. Hinc itaq; hic ardor nascitur in mente: luctus oritur ex ardore. Et q; inherere celestibus necdū valet: sermone suo in lachrymis fessa requiescit. Sed aliud est cum deynius profectu res agitur: aliud cū de edificatione multorum. Ea itaq; doctrine sermone largiente deo pferenda sunt: que vltis audientū moresq; cōponant. Nunc ergo quicquid nos ad studium bone operationis edificet in pphete verbis sicut cepimus exequamur. Fili hominis vide oculis tuis: et auribus tuis audi. Ad testimonium spiritalium rerum deducit quid est q; cum dicitur vide oculis: additur tuis: et cor suo

Textus.

A

Homelia. xliij. Fo. xciiij.

ditur audi auribus: adiungitur tuis. Sed sciendū quia oculi atq; aures corporis adfunt etiam carnalibus eisq; sunt in visu rerum que corporaliter vidētur. Oculi vero atq; aures cordis solummodo spiritualium sunt: qui inuisibilia per intellectum vident: et laudem sine sono audiunt. Has omnipotens dñs aures querebat cum diceret. Qui habet aures audiendi audiat. Quis namq; in illo populo esse tunc poterat qui aures corporis non haberet. Sed cū dicitur qui habet aures audiendi audiat: aperte monstratq; illas aures querebat quas oēs habere nō poterāt. Dicat ergo. Fili hominis vide oculis tuis: et auribus tuis audi. In priori autem locutionē nostrarū parte iam diximus: cur ppheta quotiens ad videnda spiritalia ducitur filius hominis appellat. Sed ne hoc mente excesserit breuiter replicabo. Q: in hac appellatione memoratur semper quidem ex infirmitate ne extollatur de cōtemplationis magnitudine. Et notandum quia diuersa sunt vt dicatur oculis tuis vide: auribus tuis audi: et tamen filius hominis vocetur. Sed per hec verba quid ei aliud aperte dicit: nisi spiritalia spiritaliter aspice: et tamen infirmitatis tue memorare. Hinc est etiam qd plerumq; qui plus in cōtemplatione in rapitur: cōtigit vt amplius in tentatione fatigetur. Sicut quibusdam sepe cōtingere bene p̄ficiētib; solet: quorum mentē dum aut cōpunctio afficit: aut cōtemplatio super semetipsum rapit. Statim etiam tentatio sequitur ne de his ad que rapta est extollat. Nam cōpunctio vel cōtemplatione ad deū erigunt: sed tērationis sue pōdere nōberat ad semetipsam quatinus tēratio aggrauet: ne cōtemplatio inflet. Et itē cōtemplatio eleuet: ne tēratio demergat. Si ei sic p̄tēplatio attolleret vt tēratio fundit⁹ deesset in supbia anim⁹ caderet. Et si sic tēratio p̄meret vt p̄tēplatio nō leuaret plene in culpa laberet. S; mira dispēsatione in quodā medio aia liberat: vt neq; in bonis superbiat: neq; in malis cadat. Un⁹ p̄ beatum iob de dño dicit. Et aq̄s appēdit mēsurā. Aq̄s q̄ppe deo mēsurā appēdere est inter p̄sp̄era et aduersa: inter dona et tērationes. inter summa et infima aiaz sensuz humilitate custodire. Sic helyas ignē de celo deposuerat: aq̄s celo ligauerat: et in pauore vni⁹ mulieris terrū p̄ deserta fugiebat

Luce. viij.

Textus.

Job. xvij.
ij. Reg. xvij
et. xix. et. iij.
Reg. i.

Liber secundus

Textus.

Apo. xxiij.

Can. viij.

i. Pe. i.

Textus.

Esa. xvi.

Apparet fugiēti angel^o: cibū p̄bet: q̄ longū iter restat p̄te
dicit: ⁊ tñ timorē de corde non excurit: quia in corde p̄phe
te mentis magna erat custodia fortitudinis illa infirmitas
timoris. Sequitur. Pone cor tuū in omnia q̄ ego ostēdam
tibi: quia vt ostendatur tibi adductus es huc. Annūcia om
nia que tu vides domui israel. Pone cor tuum. Ac si dicat.
Cōsidera quia vt ostendant tibi adductus es huc. Et an
nuncia omnia que vides. Ad hoc ideo es adductus huc: vt
videas. Et ideo vides: vt annuncies. Quia quisquis spirita
lia videndo proficit: oportet vt hec loquenda etiam p̄
pinet. Videt quippe vt annūciat qui ideo quod in se p̄fecer
it ⁊ predicando de p̄fectu p̄rimi curam gerit. Unde ⁊ ali
bi scriptum est. Qui audit: dicat veni. Cui enim iam vox vo
cantis dei efficitur: in corde necesse est vt p̄rimi p̄ predica
tionis officium erūpat in voce. Et idcirco alium vocet: quia
iam ipse vocatus est. Unde ⁊ sponsus quoq̄ in canticis cā
torum loquitur dicēs. Que habitas in hortis amica: auscul
ta fac me audire vocem tuā. In hortis enim sancta ecclesia
In hortis vnaqueq̄ anima habitat: que etiā viriditate sp̄s
est et bonorum operum repleta. Sicca quippe sp̄s est hu
ius seculi: q̄ oia que hic amant cū festinatione marcescunt.
Et petr^o nos ap̄ls festinare admonet dicens. In heredita
tem incorruptibilē: incontaminatā: immarcescibilem. Que
ergo in hortis habitat: oportet vt sponsum suum vocem suā
audire faciat. i. cāticum bone predicationis emittat: in qua
ille delectetur quem desiderat: quia amici auscultant vide
licet omnes electi: quia vt ad celestem patriam reuiscā:
verba vite audire desiderant. Sed iam propheta ea nobis
que videt aperiat. Sequitur. Et ecce murus forinsecus in
circuitu domus vndiq̄. Plerumq̄ in sacro eloquio ex pote
ctionis sue munimine murus dici ip̄sē incarnatus dominus
solet: sicut de sancta ecclesia per p̄phetas dicitur. Ponetur
in ea murus ⁊ antemurale. Ip̄sē enim nobis murus est: qui
nos vndiq̄ custodiēdo circūdat. Antemurale aut̄ muri no
si ri p̄phete oēs fuerūt: q̄ priusq̄ dñs appareret i carne ad
p̄struendā fidē p̄phetando missi sunt. In sancta ergo ecclesia
dñs mur^o nobis ⁊ p̄phete eius antemurale sunt positi. Q̄
ad nos quos ip̄e p̄fecte p̄tegīt: etiā p̄phetarū v̄ba in fidel

Homelia. xliij. Fo. rcv.

constructionē venerūt. Un̄ & bñ p̄i⁹ murus & post antemur-
rale ponitur: quia vocati ex gentibus nisi prius dominum
cognosceremus: prophetarum illius dicta minime suscepis-
semus. Et notandum q̄ iste murus spiritalis edificij esse
forinsecus dicitur. Murus quippe qui ad munitionem edi-
ficij constituitur: non interius sed exterius poni solet. Quid
ergo necessarium fuit vt diceretur forinsecus: dum nunq̄
poni murus intrinsecus soleat? Quia necesse est vt exteri⁹
positus ea que intus sunt defendat. Sed in hoc verbo quid
aperte nisi ipsa dominica incarnatio demonstratur? Mur⁹
enī nobis intus est de⁹? Murus vero foris est deus homo
Un̄ & p̄ quēdā p̄phetā dī. Existi in salutem ppli tui: vt sal-
uos faceres x̄pos tuos. Iste etenim murus incarnatus vi-
delicet dominus murus nobis non esset: si forinsecus non
fuisset. Quia intus nos non protegeret: si exterius non ap-
pareret. Sed neq̄ hoc negligenter pretereundū est q̄ idē
murus positus dicitur in circuitu: domus vndiq̄. Domus
quippe dei non solum angeli sancti de quibus psalmista ait
Domine dilexi decorem domus tue: et locum tabernaculi
glorie tue. Sed etiam nos sumus quoz mētes inhabitare
dignatur. Et mur⁹ iste vndiq̄ i circuitu dom⁹ est: q̄ vnige-
nitus patris qui sursum est firmitas angelorum: ipse deoz
sum factus est redemptio hominum: illis forritudo ne cas-
dant: nobis adiutorium vt surgamus post casum. Si vero
per domum dei hoc loco sola redemptozum hominum mul-
tudo signatur: vndiq̄ nobis dominus et per circuitum
murus est: quia vt nos perfecte custodiret omnia que do-
cuit ostendit. Sicut scriptū est. Que cepit iesus facere & do-
cere. Quia enim nos vocare ad celestem patriam venit: ni-
mirum despiciere nos bona transitoria docuit: & mala tpa-
lia nō timere. Un̄ et opprobria despexit: iniurias pertulit.
morte nō timuit: crucis patibulū non fugiit: & cū hunc vo-
luisset rapere & regē cōstituere statim fugit. Quid nobis a-
liud his exēplis innūcā: nisi vt debeam⁹ hui⁹ mundi et ad-
uersa nō metuere: & p̄spera vitare. Quia plus plerūq̄ ei⁹
bona occupāt anim: q̄ mala perturbēt. Ante passionē hō suā
contumelias audiuit: nec tñ ptumelias reddidit. Tradito-
rē suū diu tacit⁹ ptulit: ei fictē salutāti dare osculū nō re-

Abac. liij.

Ps. xxxix.

Act. i.

Liber secundus

Tertus.
B

cusauit. Suscepit mortē ne mori timerem⁹. Ostendit: resur-
rectionē: vt nos resurgere posse crederemus. Post passio-
nē q̄z suā de his q̄ se crucifixerāt ad fidei gr̄az vocauit: dos-
nū. p̄ iniquitate reddidit. Qui ḡ nos exēplo suo de oib⁹ iſtu-
xit: mur⁹ nobis p̄ circuitū ⁊ vndiq̄z fact⁹ est. Sequitur. Et in
manu viri calamus mēsure sex cubitorū et palmo. Preteri-
ta lectione iam diximus: quia per calamum scriptura sa-
cra signatur. Qui calamus mēsure esse dicitur: q̄ in ipſa
omnem vite nostre actionem metimur: vt scilicet videam⁹
vel quantum proficimus: vel q̄ntum longe a profectu distan-
mus. Nam sepe aliquid agentes: iam cuiusdam meriti esse
nos credimus: sed cum ad verba dei recurrimus: precepta
sublimia audimus: ibi cognoscimus q̄ntum a perfectione
minis habeamus. Calamus ergo mēsure est quia p̄ ma-
nus scribentis vita mēsuratur auditorū. Qui calam⁹ i ma-
nu viri ⁊ esse dī: siue q̄ sacz eloquiū in ptāte est meditari
ris dei ⁊ hoim homis xpi iesu: seu certe q̄ hoc qd̄ scribi vo-
luit operādo cōpleuit. Idē hō calam⁹ sex cubitorū ⁊ palmo
esse describitur. Due enim vite sunt in quibus nos omnipo-
tens deus per sacrum eloquium erudit. Actiua videlicet ⁊
contemplatiua. Et per sex cubitos quid aliud q̄ actiua vi-
ta exprimitur? Quia sexto d̄sepsit de⁹ omnia opera sua
palmo vero qui super sex cubitos esse dicitur iam de se-
ptimo est: sed tñ cubitus nō est. Actiua ḡ vita signatur per
sex cubitos: cōtēplatiua p̄ palmū. Qz illā ope p̄ficimus de
ista hō etiā cū cor tēdim⁹ vix parū aliqd̄ attingere valem⁹.
Actiua enim vita est panē esurienti tribuere: verbo sapie-
tie nescientem docere: errantem corrigere: ad humilitatis
vias superbientem proximum reuocare: infirmitatis curas
gerere. Que singulis quibusq̄ expediunt dispensare: ⁊ cō-
munitis nobis qualiter subsistere valeant prouidere. Contē-
platiua vero vita est charitatem quidem dei et proximi
sua mente retinere: sed ab exteriore actione quiescere. Sola
desiderio conditoris inherere: vt nullam agere debeat: sed
calcanis curis omnibus: ad videndam faciem sui creatoris
animus insidescat. Ita vt iam nouerit carnis corruptibiles
pondus in merore portare: totiq̄z desiderius appetere
illis hymnidicia angelorum choris interesse: admisceri

Homelia. xiiij. Fo. xcvi.

celestibus ciuibus: de eterna in cōspectu dei incorruptione
gaudere. In palmo itaq; man⁹ ⁊ digiti tendūt. S; parū
quid de mensura cubiti per palinum contingitur: quia q̄s
tolibet amore animus ardeat: quantalibet virtute se ni do
mino et cogitatione tetenderit: non iam quod amat perfe
cte videt: sed adhuc inchoat videre quod amet. Quia sicut
fortissimus predicator dicit. Videmus nunc per speculum i. Cor. xiiiij
in enigmate: tunc autem facie ad faciem. Et nunc cogno
sco ex pte: tūc autē cognoscā sicut ⁊ cognit⁹ sū. De septimo
ergo cubito palmū tēgim⁹: qui in hac vita positi contēpla
tiōis intīme sola initia degustam⁹. Actiua autē vita: q̄ pfe
cte teneri potest: et sexto die hō est conditus qui bona de
bet opari: sex cubitos calamus habet. Bene has ytrasq; vi
tas due ille mulieres signauerunt: martha videlicet: ⁊ ma
ria quarum vna satagebat circa frequens ministeriū: alia
vero sedebat ad pedes dei et audiebat verba de ore eius
Cūq; contra sororē martha quereretur q̄ se adiuuare ne
gligeret: respondit dominus dicens. Martha occuparis ⁊
sagias multa. Porro vnum est necessarium. Maria autem
optimam pte elegit: q̄ nō auferetur ab ea. Ecce ps marthe
nō reprehendit s; maria laudat. Neq; enī bonā pte elegisse
maria dicit: s; optimā: vt etiā ps marthe iudicaretur bona
Quare autē pars marie sit optima subinfertur cum dicitur
Que non auferetur ab ea. Actiua etenim vita cum corpo
re deficit. Quis enī in eterna patria panem esurienti por
tiger: vbi nemo esurit: potum tribuat sitiēti vbi nemo si
tit? Quis mortuum sepeliat vbi nemo moritur? Cum pre
senti ergo seculo vita auferatur actiua. Contemplatiua autē
hic incipit ve in celesti p̄ria p̄ficiatur. Quia amoris ignis qui
hic ardere inchoat: cū ip̄s quē amat viderit in amore ipsi⁹
amplius ignescit. Cōtēplatiua ḡ vita minime auferitur: q̄
subtrahit p̄ntis seculi luce p̄ficiat. Has ytrasq; (sicut et ante
nos dictū est) due beati iacob mulieres signauerunt: lia vi
delicet ⁊ rachel. Lia quippe interpretatur laboriosa: rachel
vero ovis vel visu principū. Actiua autē vita laboriosa est
q̄ defudat in ope: Cōtēplatiua hō simplex ad solū vidēdū
principiū anhelat: videlicet xpm q̄ ait. Ego sū principū: p̄
pter q̄s ⁊ loquor vobis. Beatus autē iacob rachel qd ē con

Luce. x.

Se. xxx.

Joh. viij.

Liber secundus

cupierat: sed in nocte accipit liā. Quia videlicet omnia q̄ ad
deum conuertitur contemplatiuam vitam desiderat: quietem
eterne patrie appetit: s; prius necesse est: vt in nocte vi
te presentis operetur bona que p̄t: desudet in labore. Liā
accipiat: vt post ad videndum principium in rachel āple
bus requiescat. Erat autem rachel vidēs & sterilis. Liā s; si
lippa sed secunda: rachel pulchra & infecunda. Quia cōte
platiua vita speciosa est in animo: sed dum quiescere in si
lento appetit: filios non generat predicatione. Videt et
non parit: quia quietis sue studio minus se in aliorum colle
ctione succendit. Et quantum introitus conspicit: aperire
alijs predicando non sufficit. Liā vero lippa & secunda est:
quia actiua vita dum occupatur in opere minus videt: sed
dum modo per verbum: mō per exemplum ad imitationē
suae p̄mos accendit: multos in bono opere filios gene
rat. Et si in contemplatione mentem tendere non valet: ex
eo tamē q̄ agit exterius gignere sequaces valet. Recte s;
in mensura calami prius sex cubiti et postmodum palmus
dicitur: q̄ ante actiua agitur vt ad contemplatiuam post
modum veniatur. Sed sciendum est q̄ sicut bonus ordo vi
uendi est vt ab actiua in contemplatiuam tēdatur: ita ple
rumq; vtiliter a contemplatiua anim⁹ ad actiuam reflecti
tur: vt per hoc qd̄ contemplatiua mentem accenderit: per
fectius actiua teneatur. Debet ergo nos & actiua ad contē
platiuam transmittere: et aliquādo tñ ex eo q̄ introit⁹ in
te conspeximus: ad actiuam melius contemplatiua reuoc
care. Unde & idem iacob post Rachelis amplexus ad Lie
redijt: q̄ et post visum principium laboriosa vita boni ope
ris non est fundit⁹ deserenda. Est autem in contemplatiua
vita magna mentis contentio: cui; sese ad celestia erigit: cū
in rebus spiritalibus animū tendit: cum transgredi nititur
omne quod corporaliter videtur cum sese angustat vt dila
tet. Et aliquando quidē vincit: & reluctantes tenebras sue
cecitatis exuperat vnde in circūscripto lumine quiddā fur
tum & tenuiter attingat. Sed tamen ad semetipsam protin⁹
verberata reuertitur atq; ab ea luce ad quam respirando
transit: ad sue cecitatis tenebras suspirando atq; lamētā
do redijt. Quod bene sacra hystoria designat: que beatum

Homelia. xliij. Fo. xcviij.

Sen. xxxij.

Iacob cum angelo luctatum narrat. Cum enim ad parietes propios rediret in via angelus inuenit cum quo in lucta magnum certamen habuit. Is ei qui certat in luctante aliquando superiore se aliquando vero cum quo contenderit inferiozem inuenit. Designant autem angelus domini et iacob qui cum angelo contendit uniuscuiusque perfectiviri animam: in contemplatione eam postquam exprimit. Que videlicet cum contemplari deus nititur: velut in quodam certamine posita modo quasi erupit: quod intelligendo et sentiendo de incircumscripto lumine aliquid degustat: non succumbit: quod et degustando iterum desinit. Quasi ergo vincitur angelus: quando intellectu ultimo apprehenditur deus. Sed notandum quod idem victor angelus neruum femoris iacob tenuit: eiusque marcesceret statim fecit atque ab eo iacob tempore uno claudicauit pede: quod scilicet et oppositens deus cum iam per desiderium et intellectum cognoscitur. Omnis in nobis voluptas carnis arefacit. Et qui prius quasi duobus pedibus iuniter: et deum videbamur querere: et scilicet nere: post agnitionem suauitatis dei unum in nobis pes sanus remanet: atque alio claudicat: quod necesse est vt debilitato amore seculi conualescat ad amorem dei. Si ergo tenemus angelum uno claudicamus pede: quod dum sciscimus in nobis fortitudo amoris interni: infirmatur proculdubio fortitudo carnis. Omnis quippe qui uno pede claudicat: soli illi pedi innititur quem sanum habet. Quia et cui desiderium terrenum iam arefactum fuerit: in solo pede amoris dei tota virtute se sustinet. Et in ipso stat: quia pedem amoris seculi quem ponere in terra consueuerat: iam a terra suspensionem portat. Et nos ergo si ad parietes proprios. id est ad spirituales patres redimus: teneamus in via angelum: vt suauitate intima apprehendamus deum. Contemplatiuus etenim viua amabilis valde dulcedo est: que super semetipsam animam rapit: ceclestia aperit: terrena autem debere esse contemptui ostendit: spiritualis mentis oculis patefacit: corporalia abscindit. Unde bene ecclesia in canticis canticorum dicit. Ego dormio: et cor meum vigilat. Vigilanti etenim corde dormit: quia per hoc quod interius contemplando proficit: ab inquieto foris opere quiescit. Sed inter hec sciendum est: quod secundum in hac mortali carne vivitur: nullus ita in virtute contemplationis

Canij.

N. i.

Liber secundus

Eccl. vi.

proficit: vt in ipso incircumscripto lumine radio mētis eos
los infigat. Neq; ei omnipotens deus iam in sua claritate cō-
spicitur: sed quiddam sub illa speculatur anima vñ reformā-
pfiat: et post ad visionis eius gloriam ptingat. Sic nō
Esaías cū se domini vidiſſe fateſ: dicens. Anno quo mortuus
est rex oſias: vidi domini ſedēte ſup ſoliū excelsū ⁊ eleua-
tum. Proterius adiunxit. Et ea q̄ sub eo erant implebā
plū. Qñ oſias rex ſuperb⁹ ac preſūptor mouit: dñs videtur
qz cū mundi huius elatio a deſiderio mentis occiditur: tñ
ipſa mens dei gloriam contēplatur. Et notandum qd domi-
nus ſup ſoliū excelsū ⁊ eleuati ſedit. Quid nāq; ē ei⁹ ſoli-
lum niſi creatura angelica vel hūana cui p̄ intellectuū
dedit preſidet: Qd videlicet ſoliū excelsū ⁊ eleuati dicitur
⁊ natura hūana ad celeſtē gloriā eleuata pfiat ⁊ creatura
angelica dum multis ſpiritibus cadētibus iam ſolidata eſt
in celo ne cadat: inde ⁊ eleuata eſt: vñ ⁊ cōfirmata. Tem-
plum vero eius hoc eſt qd ſoliū: qz eternus rex ibi habitans
vbi ſeder. Nos ergo templum illius ſumus: in quoz mētibus
habitare dignatur. Sz ea que ſub eo erant implebā
tē plū: qz quicqd de illo mō conſpicitur adhuc nō eſt ipſe
ſub ipſo eſt. Sic iacob angelum vidiſt: et vidiſſe de ſe fateſ:
qz cum miniſteria ei⁹ cōſpiciat⁹: iam multū eſt qd ſup nos
metipſos leuamur. Notandum hō qd dicitur implebā
plum: qm̄ ⁊ ſi āgel⁹ apparet: infirmo tñ mētis deſiderio ſa-
tisfacit: vt ſi adhuc maius nō poteſt iam tñ minus quod ve-
det admiretur. Ea ergo que ſub eo ſunt implēt templū:
ſicut dictum eſt: ⁊ cum mēs in contemplatione p̄fecerit
iam quod ipſe: ſz id qd ſub ipſo eſt contēplatur. In qua
videlicet contemplatione iā quietis interne guſtus contē-
git. Cuius oz quedā qñ ps eſt: ⁊ p̄fecta eſſe nō pōt recte in
apocalypſi ſcriptū eſt. Factū eſt ſilētū in celo quaſi mediu-
hora. Celum quiſſe eſt anima iuſti: ſicut per p̄phetas de
dei. Cum ergo quies contemplatiue vite agitur in mente:
ſilentis fit in celo: qz terrenoz actuz ſtrepitus anſeſſe
cogitatione: vt ad ſecretū intimū aurem animus apponit.
Sz qz hec q̄es mētis eſſe in hac vita p̄fecta nō pōt: neque
q̄ hora integra factū in celo ſilētū dicit: ſz quaſi mediu-
hora.

Apoc. viij.
p̄. cii. ⁊. x. ⁊.
xviij.

Homelia. xliij. Fo. xcviij.

Et tunc neque ipsa media hora plene sentiatur: cum premitur
quasi quod moritur se animus subleuare ceperit: et quietis in
me lumine profundum: redeunte citius cogitationis strepitu de
semetipso confunditur: et confusus ceatnr. Vita igitur contem-
platiua quae illic hora quasi media dicitur: apud ezechielem pro-
phetam non cubitus sed palmus appellatur. Ecce fratres karissimi
cum vniuersos vite causas exprimere cupimus: paulo
latius per excessum locuti sumus. Sed bonis mentibus qui
vobis vtraque eadem vita est ad agendum amabilis esse non
debet ad audiendum grauis. Sequitur. Et mensus est la-
titudinem edificii calamo vno: altitudinem quoque calamo
vno. Omnipotens deus qui nec in magna tenditur: nec in
minimo angustatur: sic de tota simul ecclesia loquitur: ac si
de vna sola loquat. Et scpe quod ab eo de vna anima dicitur: nil ob-
stat si de tota simul ecclesia intelligatur. Latitudo itaque edifi-
cii ad charitatem pertinet: de qua psalmista dicit. Latitudo ma-
gnitudo domus tuae nimis. Nil ei latius quam oculus in sinu amoris re-
cipere: et nullas odium angustias sustinere. Sic quippe lata est
charitas: vnde in amplitudine dilectionis sine capere etiam ini-
micos possit. Vnde et precipitur. Diligite inimicos vestros: be-
nefacite his qui oderunt vos. Considerandum quoque nota-
bile est quod latitudo in equalitate: altitudo vero in sublimitate
tenditur. Latitudo ergo pertinet ad charitates proximi:
altitudo ad intelligentiam contemplatoris. Sed latitudo et alti-
tudo edificii vno calamo mensuratur: quod videlicet vna que-
ritur anima quantum lata fuerit in amore proximi: tantum et alta-
tar: per cognitionem dei. Dum enim se per amorem iuxta dila-
tata: per cognitionem superius exaltat. Et tantum super semetipsam
excelsa fit: quantum iuxta se in proximi amore tendit. Et quod edi-
ficium quod inhabitat deus et angelica simul et humana natura
perficitur: per hoc quod angelica creatura sursum est et huma-
na adhuc deorsum: potest per latitudinem atque altitudinem
edificii vtraque creatura signari. Quod hec ista adhuc in unum
construitur: illa vero in sublimibus permanet. Sed vno calamo me-
nsuratur vtraque: quod humilitas hominum quandoque ad equa-
litatem perducitur angelorum. Vnde scriptum est. Neque nubent
neque nubentur sed erunt sicut angeli dei in celo. Et vnde per
iohanem dicitur. Mensura hols quae est angeli. Quod versus ad illam altitu-

Textus.
C.

ps. cxviii;

Mat. v;

Mat. xxij;
Mar. xxij;
Luce. xx;

A. N. ij;

Liber secundus

Apo. cxxi.

dinem glorie homo perducitur in q̄ solidatos se angeli
tantur. Latitudo ergo edificij tanta est: q̄tra ⁊ altitudo
electi quicq; qui modo in imis laborant: quos illis beatitudi-
nis spiritibus non erunt inequales. Sed nos inter hec re-
deamus ad mentem ac totis medullis cordis deum dilige-
mus ⁊ proximum. Dilatemur in affectu charitatis vt ex-
altemur in gloria celsitudinis. Cōpatiamur p̄ amorē p̄
mo: vt cōiugamur p̄ cognitionē deo. Cōdescēdam⁹ fratri-
bus minimis in terra vt coequemur angelis in celo. Quis
vir q̄ sua imagine redemptorē signat: mensus est latitudi-
nē edificij calamo vno: altitudinē quoq; calamo vno. Quis
ignur metitur mores: pensat opera cogitationes confide-
rat: vt sine fine postmodum retributionem reddat. Jesus
christus vnigenitus patris qui cū eo vīuit et regnat in vni-
tate spiritus sancti p̄ oia secula seculorum. Amen.

Homelia. xv.

G venit ad portā q̄ respicie-
bat viā orientālē: ⁊ ascendit
p̄ gradus eius. Et mēsus est
limen porte calamo vno lon-
gitudinē: id est limen vni-
calamo vno in latitudine
thalamum vno calamo in longum et vno ca-
lamo in latū et inter thalamos quinq; cubi-
tos et limen porte iuxta vestibulum porte
transsecus calamo vno.

U Ir cui⁹ calam⁹ mēsure s̄ manu ei⁹ describitur
venit ad portā q̄ respiciebat ad viā orientālē.
Quis hō ali⁹ porte hui⁹ appellatiōe s̄
nisi ipse dñs ac redēptor noster q̄ nobis s̄
fact⁹ est regnū celestis. Sicut ipse ait. Veni
venit ad patrē nūq; p̄ me. S; cū eūdē virū lineis idē rō

Homelia. xv. Fo. xcix.

nam dñi tenere dixerimus quei endum nobis est q̄ ratione
conueniat vt idem dñs ⁊ per vitum designari valeat ⁊ per
portam dum vir veniat ad portam. Nunquid nam ipse ves
nie ad semetipsum? An ita est quia ⁊ in euāgelio ipse testa
tur dicens. Qui non intrat per ostium in ouile ouium: sed
ascendit aliunde: ille fur est ⁊ latro. Qui autem intrat per
ostium pastor est ouium. Et paulo post dicit Ego sum ostiū
⁊ iterum subiungit. Ego sum pastor bonus. Si ergo pas
stor intrat per ostium: ipse est ostium ipse pastor ipse pro
culdubio intrat p̄ semetipsum. Ecce dum ezechielis sensus
enodare cupimus de euāgelio etiam questione legamus
Querēdū nobis itaq̄ ē q̄ iter ⁊ ipse intret ⁊ p̄ semetipm̄ in
tret. Dñs ei ac redēptor noster cū sancta ecclesia quas redē
mit secūda carne vnus substāta est: paulo attestāte q̄ ait.
Adimpleo ea q̄ desunt passionū xpi in carne mea: p̄ corpo
re eius q̄ est ecclesia. Vnius capitis corpus ecclesia est et
hui⁹ corporis caput christ⁹. De quo suo capite exultat cor
pus. ⁊ sancta ecclesia cū per psalmistā dicit. Nūc autē exal
tauit caput meū super inimicos meos. Quia ei quandoq̄
ipsa etia exaltāda est iam nūc caput suū sup̄ inimicos suos
exaltatū gaudet in celis. Cū ergo electi quiq̄ ad vitā pue
nunt: q̄ mēbra eius p̄ eum intrāt ad eū: ipse p̄ se intrat ad
se. Ipse em̄ in suis mēbris est qui intrat ipse caput ad quod
intrantia mēbra perueniunt. Quod ezechiel p̄pheta mul
tipliciter insinuat qui vitū venisse dicit ad portā ⁊ q̄ eadez
porta sit ostendit dicēs. Que respiciebat ad viam orientālē
Ipse etenim nobis est via qui dixit. Ego sum via veritas ⁊
vita. Ipse etiam orientalis via de quo scriptū est. Ecce vir
oriens nomen eius. Porta ergo viam orientalem respicit:
quia illum signat qui nobis iter ad ortum fecit luminis. Po
test etiā porte nomine vnusquisq̄ predicator intelligi quis
quis nobis ianuam regni celestis ore suo aperit porta est.
Unde et duodecim porte vel in ioannis apocalipsū vel in
extrema huius prophete visione describuntur. Potest etiā
porte nomine scripture sacre scientia non inconuenienter
intelligi. Que dum nobis intellectū aperit: celestis regni ia
nuam pandit. Possimus porte nomine et fidem accipere
quam primam cōtigimus vt .i. d. virtutum edificia intrem⁹

Johan. ix.

Col. l.
Eph. l.
ad. Col. l.

ps. xxvi.

Textus.
Johan. xvij.
zach. vi.

Apoc. xx.

℞. iiij.

Liber secundus.

Textus.

Ps. xlvj.

Job. xxxij.

Ps. lxiij.

Lu. xvij.

Mat. ix.

Mar. iij.

Unde hic aperte subiungitur. Et ascendit per gradus eius. Quia enim gradus sunt huius porte nisi merita virtutum. Sive enim in cognitionem mediatoris dei et hominum hominis iesu christi: seu in sententia diuini eloquii seu in ipsa fide qua de illo accipimus: quibusdam gradibus ad altiora incrementa peruenimus. Nemo enim repente fit summus: sed in bona conuersatione a minimis quisque inchoat: ut ad magna perueniat. De his gradibus per psalmistam dicitur. Deus in gradibus eius dinoscitur dum suscipiat eam. Dum enim sanctam ecclesiam dominus suscipit: in gradibus eius dinoscitur: quia eius gratia per illius incrementa declaratur. Quantum enim sancta ecclesia ascendendo profecerit tantum deus hominibus ex eius virtutibus innotescit. De his quoque gradibus beatus iob loquitur dicens. Per singulos gradus meos pronuntiabo illum. Omnipotentem quippe deum unum per singulos gradus suos pronuntiat qui per incrementa virtutum que cepit ei semper laudem sue pietatis reddidit. Si quidam gradus in cordis ascensione non essent psalmista non diceret ambulabis de virtute in virtute. Nec mirum si de virtute in virtutem gradus sunt quando vnaqueque virtus quasi quibusdam gradibus agitur sic per incrementa mentium ad summa perducitur. Alia namque sunt virtutis etia ordina aliud profectus aliud perfecti. Si enim et ipsa fides ad perfectionem suam non quibusdam gradibus duceret sancti apostoli minime dixissent. Adauge nobis fidem. Et quidam venit ad iesum qui curari voluit filium suum: sed requiritum an crederet respondit. Credo domine: adiua incredulitatem meam. Pater ergo quod dicitur. Si crederat cur incredulitate dicebat. Si vero incredulitate habere se nouerat quomodo et educebat. Sed quia per occultam inspirationem gratie meritum suorum gradibus fides creuit vno eodemque tempore is qui nec dum profecte crederat simul et crederat et incredulus erat. Quos nimis gradus dominus sub mellis nomine describit dicens. Sic est regnum quocumque modo si iacet homo semine in terra et dormiat et exurgat nocte ac die: et semen germinet et crescat dum nescit ille. Quotum enim terra fructificat primum herbas: deinde spicas: deinde plenam frumentum in spica. Et cum ex se produxerit fructum statim mittit falce: quoniam adest tempus messis. Semen homo iacet in terra

cum cordi suo bonam intentione inserit. Et postquam semen in
 canerit: dormit. quia iam in spe boni operis quiescit. Nos
 ete vero exurgit ac dicit quia in aduersa et prospera proficit
 Et semen germinat et crescit dum nescit ille quod dum adhuc in
 tunc incrementa sua non valet semel concepta virtus ad perfe-
 ctum ducit. Et vitro terra fructificat: quod preueniente se gra-
 tia mens hominis spontanee ad perfectum boni operis assur-
 git. Sed hec eadem terra primum herbam deinde spicam deinde
 plenum frumentum producit in spica. herbam quippe produ-
 re est inchoationis bone adhuc teneritudinem habere. Ad
 spicam vero herba peruenit: cuius se virtus animo concepta ad
 perfectum boni operis pertrahit. Plenum vero frumentum in
 spica fructificat: quoniam iam tantum virtus proficit ut esse robu-
 sti et perfecti operis possit. Sed cum ex se producerit fructus
 statim mittit falcem quoniam adest tempus messis. Omnipotens enim
 deus producto fructu falcem mittit et messem suam desecat.
 quia christumque ad opera perfecte produxit: eius tempo-
 ralem vitam per emissam sententiam incidit ut granum suum
 ad celestia horrea producat. Cui igitur desideria bona concis-
 pinus semine in terra mittimus. Cui vero operari recta inci-
 pinus: herba sumus. Cuius in eiusdem operationis perfectione
 solidamur: iam plenum frumentum in spica proferimus. Her-
 ba etenim petrus fuerat qui passionis tempore per amorem
 dominum sequens hunc consisteri ante ancille vocem timebat. Erat
 enim iam viriditas in mente quod credebatur omnium redemptorem: sed
 valde adhuc flexibilis pede concubabatur timoris. Jam in
 spicam surrexerat quoniam eum quem moriturus consisteri iurauerat
 nunciante angelo in galilea viuente videbat. Sed ad plenum
 granum in spica peruenit: quoniam veniente desuper spiritu: et suam
 mentem in illius amore roborata ita solidatus est ut vires per-
 sequenti cefus despiceret et redemptorem suum libere inter
 flagella predicaret. Nullus itaque quod ad bonam propositus adhuc
 in merito teneritudine esse conspicitur despiciat quod frumen-
 tum dei in herba incipit ut granum fiat. Vir ergo vestitus li-
 neis venit ad portam: quod dominus ac redemptor noster membris suis
 intravit producit ad se. Et ascendit per gradus eius: quod nobis
 proficientibus eo nobis amplius exaltat quanto altius et incon-
 prehensibilis esse cognoscit. In virtute quippe nostrarum
 N. iiij.

Lu. xxiij.
 Mat. xxvi.
 Mar. xiiij.
 Johan. xvij.

Liber secundus.

Textus.

Roma. ix.

Exo. vij.

ps. lxxxi.

Textus.
B

Can. ij.

mentium gradibus ipse ascendere dicitur: quia tanto ipse sub
limior nobis ostendit: spiritum noster animus a rebus infimis
separat. Sequitur. Et mensus est limen porte calamo uno la-
titudinem. Cur postquam dictum est limen porte: statim subdit
gatur. lumen unum? Nisi quia aperte innuit quod adhuc inferius
limen aliud dicatur: porta autem a lumine surgit ut porta sit.
Si igitur porta dominus: quis huius porte limen est nisi il-
li antiqui patres ex quorum progenie dominus incarnari ve-
gnatus est: Sicut per paulum dicitur. Quorum patres ex qui-
bus christus secundum carnem: qui est super omnia deus bene-
dictus in secula. Notandum nobis est in hac pauli sententia
quod dominus et ceteri homines sunt vocati. sicut moysi dicitur. Ponam
te in deum pharaonis. Et per psalmistam dicitur. Ego dicitur
dominus es. Et rursum. Deus stetit in synagoga deorum. Sed
aliud est nuncupative: aliud naturaliter dicitur deus. Et si moysi
in deum pharaonis est positus: sed deus intra omnia no-
deus super omnia dicitur. Qui vero est in utero virginis incar-
natus: deus super omnia vocatur. Itaque limen porte antiqui pa-
tres ex quibus ille natus est: qui nobis aditum regni cele-
stis aperuit. Limen autem porte uno calamo mensurat: quod
ipsi antiqui patres posuerunt redemptorem nostrum et pro-
phetando et benedicens predicare: tanquam sex cubita in pro-
fectione operis: et palmum inchoationis per contemplationem
habuerunt. Quia enim eorum vitam in unitate fidei et perfecta
operatio et inchoata contemplatio sublimiter reddidit: in uno
calamo mensura liminis fuit. Sequitur. Et thalamum uno cala-
mo in longo: et uno calamo in latum. Consideremus quid a-
gi in thalamo soleat: atque exinde hoc quod in sancta ecclesia agi-
tur colligamus. In thalamo quippe sponsus et sponsa federant si-
bi in amore iungunt. Qui ergo sunt in sancta ecclesia thalamo
iungunt: nisi eorum corda in quibus anime per amorem sponse inuisibili iun-
gunt: ut eius desiderio mens ardeat: nulla iam que in mundo sus-
festinet: et amoris amplexu in celestis sponse visione requiesce-
re. Mens itaque que iam talis est nullam partem sancti solationis reci-
pit: sed ad illam quam diligit medulliter suspirat: feruet: anhe-
lat: anxiosus. Nullis ei sit ipsa salus sui corporis: quia transfixa est
vulnere amoris: unde et in canticis dicit. Vulnerata charitate

ego sum. Mala autem salus est cordis que dolorem huius
 vulneris nescit. Cum vero anhelare iam in celesti deside-
 rio et sentire vulnus amoris ceperit: fit anima salubrior ex
 vulnere que prius egrotabat ex salute. Mentis autem spūs
 suum fortiter amanti de amore vite presentis vna solet
 esse consolatio: si per hoc quod ipsa ab eius visione differtur:
 aliorum anime: eius verbo proficiant: et ad celestem spūs
 amoris facibus inardescant. Veret. quod differre se cōspicit:
 triste est ei omne quod aspicit: quia illum adhuc non videt.
 quem videre concupiscit. Sed est ut dixi non parua cōsolat-
 io si feruens anima differtur et per eam multe colliguntur
 ut tarde cum multis videat: quem sola videre citius vole-
 bat. Unde rursus in cantico sponsa dicit. Fulcite me florib⁹
 stipate malis quia amore languedo. Quid nāq; sunt flores
 nisi anime bonorū. iam opus inchoantes et desiderium ce-
 leste redolentes: Quid mala de floribus: nisi perfecte iam
 bonorum mentes que ad fructum perueniunt boni operis
 de initio sancte querfationis: Que ergo amore languet ful-
 ciri querit floribus: stipari malis. quod si illum quez desiderat
 videre adhuc non permittitur: magna est ei cōsolatio si as-
 liorum profectibus letetur. Anima ergo sancta amore lan-
 guida floribus malisq; fulciatur: ut requiescat in bono ope-
 re. primum: qui adhuc contemplari non valet vultū dei. Pēs
 semus ergo quasi thalamus pauli mens fuerat: qui dice-
 bat. Mihi viuere christus est: et mori lucrum. Omnipotenti
 deo inq̄tum se amore contunxerat: qui sibi vitam christum
 tantummodo et mori lucrum esse deputabat. hinc est quod ite-
 rum dicit: desiderium habens dissolui: et cum christo esse
 multo magis melius. Sed ecce qui dissolui desiderat: quo
 amore langueat videamus. Quia interim differri te cōspi-
 citus: fulciri queso floribus non requiris. Querit plane: nā
 sequitur. Permanere autem in carne necessarium propter
 vos. Et proficientibus discipulis dicit. Que est enim nostra
 spes aut gaudium: aut coronas glorie? Nonne vos ante dos
 minum nostrum Jesum christum. hinc est quod idem thalam⁹
 vno calamo in longo: et vno calamo in lato dicitur mensus
 Longitudo quippe ad longanimitatem expectatiōis per-
 tinet: et latitudo ad amplitudinem charitatis. Tantum er-

Can. 4.

Philip. 4.

Ibidem.

Liber secundus.

go vnusquisq; thalamus habet in longitudine: q̄tum es
in latitudinem habere potuerit: quia mens celesti deside-
rio succensa: q̄tum amorem habuerit ad colligendū proxi-
mum tantū & longanimitatem exhibet ad expectandū des-
& patienter portat moras longitudinis. quia se in profectu
proximi dilatat amplitudo charitatis. Potest etiā ipsa lon-
gitudō longanimitatē patientie que exhibetur primo des-
signare. Et quia latitudo charitatem signat: que nisi men-
tis aperit: & amicos in amorem recipit: tāta est longitudo
thalami: quanta latitudo. quia q̄tum lata mens fuerit per
amorem: tantum erit & patiens per longanimitatem. Nam
tantum quisq; portat proximum: q̄tum amat. Si em̄ amas
portas: si desistis amare: desistis tolerare. Quem enim mi-
nus diligimus: minus etiam toleramus: q̄ irruētē fastidio-
citus facta proximi adducuntur in grauedine ponderis: q̄
nobis non leniat penna charitatis. Sequitur. Et inter tha-
lamos quinq; cubitos. Unus supra thalamū dixerat: & post
modum quinq; cubitos esse inter thalamos narrat. Euidē
licet ratione q̄ multi thalami vnum faciunt: sicut et multe
ecclesie vna ecclesia vocatur. Unde & in Iohannis apocaly-
psi septem ecclesiis scribitur: per quas vna catholica desig-
natur. Hi itaq; qui in sancta ecclesia (sicut diximus) seruē-
ti amore deum videre sitiunt: eos tam per desiderium con-
iunguntur thalami vocantur. Sed tamen sunt in ea quidā q̄
penetrare subtilia non valentes: et quinq; adhuc corporis
sensus depressi: tanto minus amant eum qui fecit omnia:
quanto amplius in his que facta sunt illigantur. Et is qui-
dem exercere se in timore domini & amore. proximi tendere
student: bona opera corporaliter agere: elemosinis peccata
redimere. Sed quia vi amoris intimi ardere ad celeste
desiderium nesciunt: quasi adhuc deuincti corporeis sensu-
bus tenent. Isti itaq; thalami nō sunt: s; tñ inter thalamos
continent. q̄ per eorū ducatus qui visionē dei pfecte diligunt:
& ipsi ad pfectū mētis diligunt. Inter thalamos ergo qui
q̄ sunt cubiti: q̄ hi qui ab exterlorib; quinq; sensib; ad huc
ad intellectū mysticū nō assurgūt: dū inter eos sunt q̄ spiritus
tui amoris seruēt: velut manētes inter thalamos in fidei co-
structione pfiat: & a mēsurā celestis edificij disiuncti non

Textus.

Apoca. I.

sunt. Nam paulisper se ab appetitu corporalium sensuum
 subtrahunt: & dilato mentis spacio imitantes charitatem:
 quam cōspiciunt: hinc inde ad thalamos extendunt. Quod
 ergo nō per sex cubitos: sed per quinque descripti sunt: ipsa
 adhuc eorum imperfectio designatur sed tamen per bonū
 desiderium in mensura spiritualis edificij esse memorantur
 q̄a ex voce ecclesie per psalmistam dicitur. Imperfectum
 meum viderunt oculi tui: et in libro tuo omnes scribentur.
 Qui iterum per psalmistam dicit. Benedixit omnes ti-
 mentes se dominus pusillos cum maioribus. Hi itaq; & im-
 perfecti sunt & pusilli. In q̄tum tamen cognoscere preualēt
 & deum & primum diligunt: atq; ideo bona que possunt nō
 negligunt operari. Qui & si necdum ad spiritalia dona p̄fi-
 ciunt: vt vel ad perfectam operationē vel ad succēsam cons-
 templationem aiam errant: tñ ab amore dei & primum in q̄-
 tū capere preualent nō recedūt. Vñ sit vt ipsi quoq; & si mi-
 nori loco: in sancta tñ edificatione sint positi. Quia & si ad
 doctrinā si ad p̄phetiam: si ad miraculorū gratiā: si ad con-
 temptū mūdi plenius exequendū fortasse minores sunt: tñ
 in timoris & amoris fundamento sunt in quo solidant. Quia
 & si igne celestis desiderij nō ardēt: in ipsis extertōib; que
 exercere sufficiunt vapore charitatis animant: & inter p̄xi-
 morū precellentū edificia cōtinent. Vñ: recte sponsa in cā-
 nticis canticoꝝ loquit̄: dicens. Ferculū fecit sibi rex salomon
 delignis libani colūnas eius fecit argēteas: reclinatorium
 aureū: ascēsum purpureū: medisa charitate strauit: p̄pter
 filias iherusalē. Neq; est credendū est salomonē tante ma-
 gnitudinis regē: qui sic immēsis delicijs affluebat: vt pōd
 auri eius estimari nō possit & argentū in diebus illis precij
 nō haberet: quia ferculum sibi ligneū fecit. Sed est salomō
 videlicet pacificus noster: qui sibi de lignis libani ferculum
 fecit. Libani quippe ligna cedrina valde sunt imputribi-
 lia. ferculum itaq; regis nostri sancta ecclesia est: que de
 fortibus patribus. i. de imputribilibus mētibus est cōstru-
 cta. Que recte ferculū dicit̄: q̄ ipsa fert quotidie anias ad
 eternum cōiuiuiū cōditoris sui. Cui ferculo colūne argē-
 tee facte sunt: q̄ predicatorēs ecclie sancte eloqui luce re-
 splendēt. Est autē cū colūnis argēteis reclinatoriū aureū

ps. cxxviii.

ps. cxliij.

Can. liij.

Liber secundus.

quia per hoc quod a sanctis & predicatoribus lucide dicitur
mentes audientium fulgorem charitatis intime in qua res
clinentur inueniunt. Per hoc enim quod luculente & aperte
dicunt in illud quod clarescit in corde requiescunt. Columne
ergo argenteae & reclinatorium aureum factum est: quia per
lucem sermonis inuenitur apud animum claritas quiescens.
Illius iam quippe fulgor internus mentem irradiat: per inuē
tionem ibi requiescat: ubi predicationis gratia non querat.
De eadem quippe sancta ecclesia scriptum est. Pene columne
deargentatae: & posteriora dorsus eius in specie auri. Que et
hic spiritu mansuetudinis impleta: quasi columna pennas
deargentatas habet in posteriora dorsus eius specie auri con
tinet: cuius hic predicatorum suos sermone lucis induit. In
posteriori autem seculo fulgorem in se claritatis ostendit.
Sed ad hoc quod clarum intus ostenditur qualis sit ascensus
adiungit cum de eodem ferculo protinus subdit. Ascensum
purpureum. Vera quippe purpura: quia de sanguine tins
gitur: non immerito in colore sanguinis videtur: quia maxima
multitudo fidelium in exordia nascentes ecclesie per mar
tyrij sanguinem peruenit ad regnum. Rex noster ascensum
purpureum fecit in ferculo: qui a claris quod intus aspi
citur: per tribulationem sanguinis peruenitur. Quid ergo
nos miseris atque ab omni fortitudine destituti quid acturi su
mus? Ecce in hoc ferculo columna esse non possumus: quia in
nobis nec fortitudo operis: nec lumen emicat predicationis.
Reclinatorium aureum non habemus: quia necdum sicut oportet
per intellectum spiritalem requiem interne claritatis aspi
cimus. Ascensus purpureus non sumus: quia pro redemptore nostro
funderi sanguinem non valeamus. Quid ergo de nobis agendum
est? Que spes erit: si nullus ad regnum peruenit nisi qui sum
mis virtutibus predictus fuerit? Sed adest quoque nostra
solatio. Amemus in quantum possumus deum: diligamus
& proximum: & simul quoque nos ad dei ferculum peruenimus
quod sicut illic scriptum est. Media charitate construxit. habe
quippe charitatem: & ibi sine dubio peruenit ubi & columna ar
gentea erigit: & ascensus purpureus tenet. Nam quis hoc pro
pter nostram infirmitatem dicit: aperte monstrat cum illic pro
tinus subdidit. Propter filias hierusalem. Sermo etenim dei qui

Ps. lxxij.

Cant. lxxij.

Ibidem.

Homelia. xv. Fo. cliv.

ad illos: sed filius dicit: quid aliud per sexu feminei q̄ me
 tum infirma signavit: Quod & illiciter colinas argenteas
 reclinatori aurei & ascēsum purpureū inesse media chari-
 ritas of. ppter filias hierlm: hoc hic inter thalamos p̄ quibz
 q̄ cubitos designatur: quia et qui in virrutibus infirmantur
 ipsi bona que possunt facere cum charitate non negli-
 gunt: dei edificatione alieni non sunt. Sequitur. Et limē
 porte iuxta vestibulum porte extrinsecus calamo vno. Vbi
 limen quod modo describitur iuxta vestibulum porte interi-
 secus esse memoratur: aperte ostenditur quia limen quod
 prius scriptum est extrinsecus fuit. Sed si porta est domi-
 nus: quod sit limen porte intrinsecus: extrinsecus requira-
 mus. Per limen etenim portam vnusquisqz ingreditur. Et
 que sunt duo hec limina: nisi patres testamenti veteris et
 patres testamenti noui? Non solum quippe hi de quibus
 dominus incarnari dignatus est: sed omnes testamenti ve-
 teris patres porte huius limen fuerunt. Quia hi qui eum
 predicare et in eo sperare meruerunt. cunctis ad eum ves-
 mentibus aperuerunt aditum fidei: vt omnis qui credide-
 rit dñm: quasi iā portā huius liminis intraret. Sed cur ante
 limē exterius & post limē interi⁹ dñs: nisi qz pri⁹ testamēti
 veteris patres: et postmodū noui testamenti doctores fue-
 runt. Recte autem limen exterius testamenti veteris pa-
 tres designat. Quia per eorum predicationē opera peruer-
 sa punita sunt. Per dicta vero nouorum patrum vnusquis-
 usqz animus etiam ab illicitis cogitationibus coeretur:
 dum reatus esse perfectus in deliberatione cordis ostendi-
 tur. Illi quippe a flagitijs: a crudelitatibus: a rapinis: au-
 ditum alas phibere curauerūt. Isti vero dñi nō solum per
 uerfa opa: sed etia illicita cogitationum refecant: quid no-
 bis aliud nisi limen intrinsec⁹ facti sūt. Vbi & ipsa ritas lo-
 qui dicit. Audistis qz dictū est antiq̄s: non occides: q̄ si
 occiderit reus erit iudicio. Ego autē dico vobis: qz ois qui
 irascit fratri sue sine cā reus erit iudicio. Recte quoz exte-
 rius limen illos patres designat: qui ab ipsa incarnationis
 redēptoris nri p̄ interualla tēporū iōgi⁹ cōstitērūt. Et qdē
 ab abel sanguine passio iā cepit ecclesie. Et vna est ecclesie
 atqz p̄cedenti atqz sequenti. Sed tamen quia discipus

Tertus.
C.

209.7.

Liber secundus

Luce. 7.

his dicitur. Multi reges et prophete voluerunt videre que
vos videtis et non viderunt. Antiquis patribus quasi for-
ris stetit: est redemptio nostri presentiam corporaliter
non vidisse. Exterius igitur: sed tamen non diuisi a sancta
ecclesia fuerunt: quia mente: opere predicatione ista iam
fidei sacramenta tenuerunt. Ista sancte ecclesie celsitudine
cospexerunt: quam nos non adhuc postolando: sed iam habendo con-
spicimus. Sicut enim nos in preterita passione redemptio nra:
ita illi per fidem in eadem ventura sunt saluati. Illi ergo
foris non extra mysterium: sed extra tempus. Unde et in co-
structione tabernaculi ut columne argentee interius staret
parilli erei figi per circuitum exterius iussi sunt: in quibus
re ligatum tabernaculum teneretur. Columne itaque argen-
tee interius: parilli vero erei in circuitu figuntur: atque in
ipsis funes ligati sunt ut tabernaculum fixum maneret: et
videlicet ut sancti apostoli in luce sermonis sui solidi staret
et totum tabernaculum id est sancta ecclesia in fidei integritate
consisteret: tanquam parilli erei patres testamenti veteris
ac prophete exteri fixi sunt: quod verborum suorum funibus predicato-
rum mentes in soliditate stringerent: atque hoc dei parilli erei
ut habitaaculum in statu fidei ligarent. Exterius ergo parilli
sunt: qui ante tempus huius sancte ecclesie fuerunt. Sed
tamen eos ligant qui in ipsa sunt: quia dum celestia myste-
ria ventura predicant hec postquam ostensa sunt: credibilia om-
nibus fecerunt. Ut ergo intus columne immobiles stent:
foris parilli funes continent: quia ut sancti apostoli per ses-
cte incarnationis dñice mysterium crederent: illorum predi-
catio obtinuit quod hoc priusquam fuerit et videre et predicare
potuerunt. Unde recte quoque ipse primus apostolorum ma-
gna scilicet columna veri tabernaculi loquitur dicens. Viden-
temus firmiter propheticum sermonem cui beneficia
intendentes: quasi lucerne lucenti in caliginoso loco. In quibus
verbis indicat quod ad altiora surrexit et culmine ubi
re ligata persistat in fide. Que tamen lucerna prophetici ser-
monis iam quidem intelligentibus incet: sed adhuc non in-
telligentibus cooperta allegoziarum obscuritatibus per-
manet. Ut etiam per psalmistam de eisdem dicitur prophetarum dicitur
Tenebrosa aq̄ in nubibus aeris. Quod videlicet occulta est scilicet

4. Pet. 1.

ps. xxvii.

Homelia .xv. Jo. ciii.

in prophetis. Nec immerito coline argenteæ parilli ho-
ere facti sunt: quia quod clare scilicet apostoli predicant: hoc prophete sub
intellectu mystico obscure locuti sunt. Recte ergo per eris metal-
licè signati sunt: quia clari in suis predicacionibus non fuerunt. Sacri
vero apostoli qui ad receptoris nisi mysterium lucis predicacionis
haberi solent: argenteis colinis expressi sunt. Et notandum quod ar-
genti sonat et lucet: es homo sonat et non lucet: quia predicatorum
noui testamenti aperte locuti sunt que etiam monstrare po-
tuerunt. Predicatores vero testamenti veteris quia per al-
legostrarum umbras de celesti mysterio obscura dicta pro-
tulerunt: quasi sine luce sonitum dederunt. Quod ergo illic
per parillos et columnas: hoc hic per limen exterius des-
gnatur. Si vero portam scripturam sacram hoc in loco ac-
cipimus: ipsa cuoque duo limina habet exterius et interius:
quia in littera diuiditur: et allegoria Limen quippe scriptu-
re sacre exterius ista: limen homo ei interius allegoria. Quia enim
per litteram ad allegoriam tendimus: quasi a lumine quod est
exterius ad hoc quod est interius venimus. Et sunt in ea
per multa que ita iuxta litteram mentem edificant: ut per
hoc quod exterius agitur: audientis mens interius traha-
tur. Ibi quippe inuenimus predicamenta operis et exem-
pla virtutis: ibi iubetur quod agere etiam corporaliter debemus
ibi hoc quod ad operandum precipitur: in sanctorum virorum ac fortium
actione monstrat: ut postquam nos aptiora precepta atque exempla
iustorum ad bonam operationem instruit: tunc ad limen interius
id est ad intellectum mysticum intime contemplationis tran-
damus si possumus pedem mentis. Studete queso fratres
charissimi dei verba meditari: nolite despiciere scripta no-
stri conditoris que ad nos missa sunt multum valde est quod
per ea animus refricatur ad calorem: ne iniquitatis sue
frigore torpescat. Cum illa precedentes iustos fortiter egis-
se cognoscimus: et ipsi ad fortitudinem bone operationis
accingimur: sanctorum exemplorum flamma animus legem
tis incenditur. Videt que fortia ab eis facta sunt et valde in-
dignatur sibi: quis talia non imitatur. Unde recte spiritus vo-
ce ad sponsam dicitur. Sicut turris david collum tuum: quod edifi-
cata est cum propugnaculis suis. Mille clipei pendet ex ea:
eis armatura fortium. In collo etenim guttur: in gutture vos

Cant. iiii.

Libro secundus

Mat. xxiij.
Mat. xij.
Ibidem.
Exo. xx.
Mat. xix.
Leuitici. xix.

Mat. v.
Ibidem

Luce. xij.

Mat. vi.

Luce. xiiij.

Gen. iij.

Gen. v.

est. Quid ergo per collum sancte ecclesie: nisi sacra ei⁹ elo
quia designantur. In qua dñi mille clipei depēdere memo
rantur per hunc perfectum numerum: numerus vniuersus
ostenditur: qz vniuersa nostra munitione in sacro eloquio con
tinetur. Ibi q̄ppe sūt precepta dei ibi exempla iustoz. Si
enim torper animus a conditoris sui desiderio: audiat qd
dicitur. Diliges dominum deum tuum ex tota mente tua:
et ex tota virtute tua. Si quis in odio fortasse labitur pro
ximi: audiat quod dicitur. Diliges proximum tuum sicut
teipsum. Res aliena concupiscitur: audiat: quod illic scri
ptum est. Non concupisces rem proximi tui. De iniuria q̄
proximi ore vel facto ulata est: ad iram mens accenditur.
audiat quod dicitur. Non queres vltiones nec memor eris
in irate inimicum tuorum. In carnis concupiscentiā male fau
cis mens a cenditur ne sequatur oculus mentem audiat
quod paulo superius dictum est. Qui viderit mulierem ad
concupiscendum eam: iam mechatus est eam in corde suo
Contra inimicum fortissā quisqz animum suum relaxare po
nit in odio: audiat quod illic scriptum est diligit inimicos
vestros: benefacite his qui vos oderunt. Sed is qui aliena
iam non rapit: rathuc fortitan sua inordinate retinet: au
diat quod illis dicitur. Vendite que possidetis et date ele
mosinam. Infirmantis animus perfrui desiderat deo si
mul et seculo audiat quod illic scriptum est. Nemo potest
duobus dominis seruire. Alias non ad necessitatem sibi
dñi: sed ad voluntatem desiderij possessa retinet: audiat qd
illic dicitur. Qui non renunciauerit omnib⁹ que possidet:
non potest esse meus discipulus. Quidam enim relinquunt
omnia: multi autem possidendo renunciant: q̄ sic ad vitam
possessa retinent vt eis desiderio nō succumbant. Torpere
quisqz appetit: et laborem subire pro domino etiam: cū pre
ualet refugit In collo ergo ecclesie idest i sacri eloqui pre
dicatione que pro sua munitione et altitudine turri dandi
similis dicitur: in ille clipei depēdet: quot illic precepta sūt
tot etiam pectoris nostri munitiones. Ad seruandam itaqz i
nocentiam etiam leui a proximo perdurare in humilitate
festinamus: abel ante oculos veniat: qui et occisus a fra
tre scribitur: et non legitur reinctatus. Mentis mundicia

Homelia.xv. Fo.cb.

etiam: cum conjugali copula eligitur: enoch debet imitari
q̄ et in conjugio positus ambulauit cū deo ⁊ nō inuenieba-
tur: q̄ transit illū deus. Precepta dei festinam⁹ p̄fiti
nostre vtilitati p̄ponere. Noe q̄ oculos veniat: q̄ cura do-
mestica postposita ex iussione oīpotentis domini: per cētū
annos ad arche fabricam vixit occupat⁹. Subire obediē-
tie virtutem nitimur: aspiciere abraham debem⁹: q̄ relicta
domo cognatione: patria: obediuit exire in locum quē ac-
cepturus erat in hereditatem: ⁊ exiit nesciens quo iret qui
paratus exiit: vt pro eterna hereditate dilectum quē ac-
ceperat occideret heredē. Et q̄ vnicū dño offerre nō di-
stulit: vniuersā multitudinē gentium in semē accepit. Mo-
rum simplicitas placet: isaac ad mentem venisse: quē in oī-
potentis dei oculis vite sue tranquillitas orauit. Laborio-
sa fortitudo vt obtinere debeat q̄ratur: iacob ad memoriaz
deducatur: qui postq̄ scūt fortiter seruire homini: ad eam
quos virtutem deductus est: vt non potuisset a luctate an-
gelo superari. Conamur carnis illecebrā vincere: ioseph
ad memoriā redeat: q̄ cōtate se domina: studuit carnis con-
tinentiam etiam cum vite periculo custodire. Un factum ē
vt q̄ mēbra sua bene nouerat regere: regēde q̄q̄ oī egypto
p̄fesset. Mansuetudinē atq̄ patientiā obtinere q̄rimus:
moysen ante oculos deducamus: q̄ exceptis puulis ac mu-
lieribus sexcenta milia armatorum regens: mitis fuisse de-
scribitur super omnes hoīes qui habitabant super faciem
orbis terre. Rectitudinis zelo cōtra vitia accendimur: phi-
nees ante oculos deducatur: qui coeuntes glā dño transi-
gēs castitati pplm reddidit: ⁊ iram dei irat⁹ placauit. De
ipse omnipotentis dei presumere in dubijs q̄rimus ioseph ad
memoriā reuocemus: qui dum dubia certamina: certa mē-
te sublit: ad victoriam sine dubietate peruenit. Jam men-
te inimicitias punire cupimus: in benignitate animum dis-
latere: samuel in cogitatione deducatur: qui de principa-
tu deductus a populo cum idem populus peteret vt pro eo
dominus preces effunderet: respondit dicens. Absit a me
hoc peccatus in domino: vt cessem orare pro vobis. Culpā
quippe vir sanctus p̄petrare se credidit: si eis quos aduer-
sarios ptulerat: vsq̄ ad deiectionem benignitate gratie nō

Señ. vi.

Señ. xij.

Señ. xxij.

Señ. xliij.

Señ. xxxi. et.

xxxij. et. xxxij.

Señ. xxxix.

Num. xij.

Deutro. xxx

iiij. et

Josue. iij. v.

et. viij.

i. Re. viij.

i. Re. xij.

Libert secundus.

1. Reg. xvi.

1. Re. xxiij. 2

xxvi.

ii. Reg. i.

Luce. iij.

Mar. vi.

Act. iij.

Act. xx.

i. Joh. p tota.

Can. i ij.

reddidisset in prece. Qui rursus est iubente domino mitti
returvt dauid vngeret in regē: respondit. Quō vadā: inu
niet enim me saul et occidet me: Et tñ qz iratum deum e
dem sauli cognouerat: in tanto se luctu affligerat vt ei per
se dominus s diceret. Quousqz tu saulem luges cum ego i
lū abiecerim: p̄sem? ergo etus animū quātus ardor cha
ritatis incenderat: q̄ et illum flebat a quo timebat occidi.
Cauere autem volumus quē timemus. sollicita nobis me
te pensandum est ne si locū repim⁹: malū foras se pro malo
reddamus ipsi quem fugimus. Dauid ergo ad memoriam
redeat qui persecutem se regem ⁊ inuenit vt potuisset oc
cidere: et tamen in ipsa feriēdi p̄tate possit? elegit bonū q̄
ipse deberet facere: nō aut malū q̄ ille merebat pati: q̄
cens. Absit a me vt mittā manū meā in xp̄i dñi. Et cū ioh
saul post ab hostibus fuisset interemptus: est quē p̄secutor
rē dū viueret ptulit: fleuit occisū. Erratib⁹ hui⁹ mūdi po
tentib⁹ libere loqui decernim⁹: iohannis auctoritas ad ali
reducit q̄ herodis nequitia respēdēs p̄ verbū rectitudinē
occidi nō timuit. Et qz xp̄s veritas: ipse ideo p̄ xp̄o qz p̄ ve
ritate aliam posuit. Carnē iam nostrā p̄ deo ponere in me
tem festinam⁹: petrus ad mētē ventat: q̄ ster flagella sua
der q̄ cesus principibus restitit: qui vitam suam p̄ vicia sua
despicit. Cum mortis appetitu disponimus aduersa com
nere: paulus ante oculos deducit: q̄ nō solum aligari: sed
⁊ mori patus p̄ xp̄o non facit preciosorem animam suam
q̄ se. Succendit cor nostram igne charitatis q̄rimus: ioh
nis verba pensemus cui⁹ oē quod loquitur charitatis igne
vaporat. Qz in voce sacri eloqui cuiuslibet q̄rim⁹ in finem
virtutis inuenim⁹. mille clipei p̄dent ex ea: ois armatura
fortium. Si enim pugnare contra spiritalia nequitie volu
mus: in colo ecclie q̄ nobis sicut dauid turris erecta ē: id ē
in diuina eloquia protectionis arma requiramus: vt ex
scretione p̄cepti contra vitia sumatur virtus adiutoria.
Ecce enim contra aerias potestates festinamus fortes ex
stere: in hac turri armaturaz nostre mentis inuenimus arma
inde p̄cepta conditoris: inde sumamus exempla p̄ceptorū
tium p̄ que cōtra aduersarios nostros in expugnabiliter ar
memur. Dū enim quālibet virtutē subire appetis: ⁊ hāc illi

Homelia. xv. Fo. cvj.

licia patribus ista splenda vides: tibi armatura tua inuenis: p
quam contra spiritalia bella maniaris. Dependet in ea quod
pe clipei: si quis pugnare appetit assumat: et ex ea virtute pe
chus munitur: et verborum iacula emittat. Et notandum quod edifi
ficata cum propugna culis suis dicitur. Hoc quippe agitur p
pugnacula quod clipei: quod utraque pugnantem munitur. Sed
inter utraque distat: quia clipeos pro nostro munimine vobiscum
quod volumus mouemus. Propugnaculo autem defendi pos
sumus: sed hoc mouere non possumus. Clipeus in manu te
netur: nam propugnaculum non tenetur. Quid ergo inter
propugnacula et clipeos distat: nisi quod in sacro eloquio patrum
precedentium et miracula legimus: et virtutes bonorum ope
rum audimus: ubi namque cognoscimus quod alius potuit ma
re diuidere alius solem figere. alius mortuum suscitare: alius
paralyticus verbo erigere: ymbra egros curare: alius per
suam sententiam infirmantium febribus obviare. Qui tamen
omnes et patientie longanimitate mites: et zelo rectitudinis fer
uentes fuerunt: verbi predicatione diuites: simul et miseri
cordia largi. hi itaque quod vera de deo dixerint: testant mira
cula: quia talia per illum non facerent: nisi de illo vera narra
rent. Et quod patrum quod humiles: quod benigni extiterint eorum testatur
operationes. Si igitur de fide tentamur quam ex illorum
predicatione concepimus: loquentium miracula conspicias
mus: et in fide quam ab eis accepimus confirmamur. Quid
ergo illorum miracula nisi nostra sunt propugnacula? Quia
et muniri per illa possumus: et tamen hec in manu nostri arbitrii
trij non tenemus nisi talia facere non valemus. Clipeus ve
ro in manu est et defendit quia virtus patientie: virtus mi
sericordie precedente nos gratia et impotestate est arbitrii:
et a periculo protegit aduersitatis. Turris itaque nostra cum
propugnaculis suis edificata est: in qua mille clipei depen
det: quod scriptura sacra sub miraculis patrum a iaculo aduer
satis absconditur: et quersationis sancte munimina etiam
in manu operis tenemus. Notandum vero quod limen porte
vno calamo mensuratur. Calamus autem in sex cubitis et
palmo tenditur: quia videlicet in scriptura sacra doctrina
perfecte operationis: et initium superne contemplationis
inuenitur. Sin vero porta hoc loco: ymusquisque predicatos

Libert secundus

accipitur limen: exterius in porta est vita actius. limen vero interius vita corēplatiua. Per illā q̄ppe ambulat in fide p̄ hanc ho festinat ad speciē. Illa exteri⁹ ducit vt vnusq̄sq̄ bñ viuere debeat ista interi⁹ p̄ducit vt ex bona vita ad gloria eterna pertingat hec nos hodie tractasse sufficiat qui eni trāsfētes ad alia/ diu per excessum locuti sum⁹: ea que subiecta sunt lectioni alteri referuemus reparādi per siliu: sperantes in verbo/ quod viuit ⁊ regnat cum patre in vnitatē spiritus sancti. per oia secula seculor. Amen.

Homelia. xvi.

Q̄ mensus est vestibulū porte octo cubitorū ⁊ frontem eius duobus cubitis. Vestibulū autē porte erat intrinsecus. Porro thalami porte ad viā oriētalem tres hinc ⁊ tres inde mensura vna triū: ⁊ mensura vna frontium ex vtraq̄ parte. Et mensus est latitudinem līminis porte decem cubitorum ⁊ longitudinem porte tredecim cubitorum: ⁊ marginem ante thalamos cubiti vnus: ⁊ cubitus vnus finis vtrinq̄.

Textus.

Textus.

Utrius cuius erat species quasi species eris mensus est vestibulum porte octo cubitorū ⁊ frontem eius duobus cubitis. Ac ne hoc vestibulum extra portam esse crederemus subdit. Vestibulum autem porte erat intrinsecus. Quid ergo per interius vestibulum nisi eterne vite latitudo signatur que modo inter angustias vite presentis latet spe mente concipitur. De qua per psalmistam dicitur. In

Homelia .xvi. Jo. c.vij.

trate portas eius in confessione atris eius in hymnis confessioni: angustie vite portam ingredimur. Sed cum post hec ad eternam vitam perducimur porte nostre atris in confessionum laudibus intram⁹: quia ibi iam angustia non erit, cum nos letitia eterne solennitatis assumpserit. Propter confessionis nostre angustiam veritas dicit. Intrate per angustam portam. Et cum se psalmista recipere in latitudine gaudia eterna presumpserat dicebat. Statuisti in loco spatioso pedes meos. Ad atrium ergo per portam tendit: quia ad latitudinem solennitatis pergitur ab angustia confessionis. Illa itaque gaudia que apud dauid atris a portibus vestibulum intrinsecus vocant. Unde et hoc ipsum vestibulum octo cubitis dicitur mensuratum. Ibi enim omnes recipiendi sunt qui nunc in exercitio operis laborant et ad eterna gaudia per contemplationis gratiam suspirant. Nec immerito mensura vestibuli in octo cubitis ponitur: quia septem diebus uniuersum tempus enoluitur. Eterna enim dies que expletam septem dierum vicissitudinem sequitur: scilicet octaua est. Unde etiam psalmista resurrectionis diem considerans quia de extremi iudicii distinctione erat locutus premisit titulum dicens in finem psalmi dauid pro octaua. Ut enim quam octauam diceret demonstraret: diem illam tremendi terroris in psalmi inchoatione secutus est dicens. Domine ne in ira tua arguas me neque in furore tuo corripas me. Modo enim quisquis per flagella corripitur: et correptionibus emendatur in mansuetudine corripitur non in ira. In districto autem illo examine omnis argutio atque correctio ira est: quia venia post correptionem non est. Huius octonarum numeri causa est quod post sabbatum dominus voluit a morte resurgere. Dies quippe dominicus qui tertius a morte dominica a conditione dierum numeratur octauus: quia septimus sequitur. Unde et ipsa vera redemptoris nostri passio et vera resurrectio figurauit aliquid de suo corpore in diebus passionis sue. Sexta enim feria passus est sabbato quiescit in sepulchro dominica die surrexit a morte. Presens etenim vita nobis adhuc sexta est feria quia in doloribus ducitur et in angustiis cruciatur. Sed sabbato quasi in sepulchro quiescit.

ps. xcix. A.

Mat. vii.

ps. xxx.

ps. vi.

OO. iij.

Liber secundus

scimus quia requiem anime post corpus inuenimus. Dominico vero videlicet a passione tertio a additione vt dicitur octauo iam corpore a morte resurgemus et in gloria anime etiam cū carne gaudebimus. Quod ergo mire saluator noster fecit in se. hoc veraciter significauit in nobis: vt nos dolor i serra ⁊ requies in septima ⁊ gloria excipiat in octauis hinc per salomonem dī. Da partes septem necnon ⁊ octo quia ignoras quid mali futurum sit super terrā Partes etenim septem simul ⁊ octo damus qñ sic ea q̄ septem diebus euoluuntur. disponimus vt per hec ad bona eterna veniamus. Ut dummodo caute agitur postmodum venientis tremendi iudicij ira deuitetur. Octo itaq; cubitis vestibulum mensuratur intrinsecus quia per lucem que post septem dies sequitur latitudo nobis eternitatis aperitur. Sed nemo ad illam venit nisi qui hic dilectionem dei ac proximi deuota mente tenuerit. Un̄ ⁊ subditur. Et frontem eius te pñtis. Sicut enim vestibulum intrinsecus superna reges debet intelligi. ita per frontem porte necesse est qualitate visibilis vite signari. Srons ergo porte duobus cubitis mensuratur quia quisquis hic dilectionem dei ac proximi seruare studuerit ipse ad eternitatis atrium perungit. Vita igitur nostra vt duobus cubitis mensurata tendi quotidie per charitatē debet in amorē dei simul et proximi. Non est enim charitas vera si minus a duobus cubitis hīs. Un̄ moyses cum per colores vestium electorum virtutes exprimeret in ornamento pontificis bis tincti coccum inbet adhiberi. Quid nāq; per coccum nisi charitas designatur: q̄ semper flāma amoris accenditur. Sed coccus bis tingitur qñ nō solum ex amore dei sed etiā proximi nostra charitas infunditur. Nā quisquis amat deum vt iussit sibi proximi caritā relinqt adhuc in eo coccus semel tinctus est. Et q̄ quis sic amat proximum vt imitat desideria q̄ flagellare vult in deum non est adhuc in eo color tincture geminatus. Vobis desiderijs anhelare in quo veraciter viuamus. Ecce enim ad fidē atq; ad audiendum verbū s̄i oportētis dñi nos qui religioso induti habitu videmur: ex diuersa mōdi q̄

Eccle. vi.

Textus.

Exodi. xxvii

Homelia. xviij. Fo. c. lviij.

litate conuenimus atq; ex dissimilibus iniquitatibus in sancte ecclesie concordia congregati sumus: ita ut iam patēter factum esse videatur: qđ de pmissione ecclesie per Isayas dicitur. *Isaie. xi.* Habitabit lupus cū agno & pardus cum hedo accubabit. Nam per sancte charitatis viscera lupus cum agno habitabit: qđ hi qui in seculo raptos fuerunt cum mansuetis ac mitibus in pace cōquiescunt. Et pardus cum hedo accubabit quia is qui peccatorum suorum maculis varius fuit cum eo qui se despicit & peccatorem fatetur humiliare sentit. Ubi & subditur. Vitulus & leo & ovis simul morabunt. Quia & is qui per cōtrarium cor ad quotidianum se deo sacrificiū preparat: & alius qui tanq̄ leo ex crudelitate seutebat: & alter qui velut ovis in innocētie sue simplicitate p̄durat: in caulis sancte ecclesie conuenerit. Ecce qualis est charitas que per diuersitates mentū accenditur concremat: conflat. et quasi inynam auri specie reformat. Sed in eo qđ se electi sic amant: ad illum necesse est ut festinent quem eterno gaudio in celis mereant. Unus est etenim dominus ac redemptor noster qui & hic electorum suorum corda ad vnanimitatē ligat & ad supernum amorem per interna desideria semper stimulat. Unde et illic subditur. *Ibidem.* Et puer paruulus minabit eos. Quis iste est puer paruulus: nisi de quo scriptum est. Puer natus est nobis filius datus est nobis. Qui simul habitantes minat: quia ne in terrenis rebus corda nostra inhereant hec per internum desiderium quotidie inflammat. Et hoc ipsum eius minare est ad suum nos amorem incessanter accēdere ne cū nos vicissim diligemus mēte in hoc exilio remaneam: ne quies huius vite sic placeat: ut ad obliuionē patrie perducatur: ne delectata mēs p̄speris torpeat. Ubi & donis suis flagella pmiscet: ut nobis oē qđ nos in seculo delectabat amarescat: & illud incendiū surgat in anio qđ nos semper ad celeste desiderium in quiete excitet: atq; (ut ita dicam) delectabiliter mordeat: suauiter cruciet: hilariter cōtristet. Puer ergo nos paruulus minat: qđ is qui paulominus angeli minorat⁹ est: p̄ charitatē quas nobis tribuit: in hoc nos mūdo mentē figere nō pmittit. Bis tinctus itaq; in nobis coccus est: si & hic p̄rimos n̄fos sicut nos diligim⁹: & ad auctorem oīum cum ipsi s̄ quos diligimus festinamus. Si

Liber secundus.

Textus.

igitur ista nostra de perfecta charitate bis fingitur: frons
in nobis porte duobus cubitis mensuratur. Sive igitur doctor
seu sacrum eloquii: vel certe fides porte nomine signetur
in mensura utriusque cubiti charitas non inconuenienter acci-
pitur: quia et ille vera predicat qui dei ac proximi amore docet.
Et ipsa est certa scientia quam charitas edificat et fides
robusta est que se in dilectione dei ac proximi exercet. Ser-
quitur. Porro thalami porte ad viam orientalem tres hinc
et tres inde: et mensura una tris. Quid thalami quidvis orien-
talis designet: iam superius diximus: nec replicare latius
necessarium putamus. Sed querendum nobis est: quid est quod
dicitur tres hinc et tres inde? Thalami quippe iuxta viam
orientalem sunt corda feruentium in amore dei. Et sive hi
qui electi in testamento veteri fuerunt: sive hi qui in testa-
mento nouo secuti sunt: nimirum constat. quia omnes ex amor-
re trinitatis accensi sunt. Neque enim vere deum diligere: si
eiusdem trinitatis que deus est gratias non accepisset. Iux-
ta viam ergo orientalem tres hinc et tres inde sunt thalami.
quia dum inter veteres et nouos patres dominus incarnari digni-
tus est: quasi in medio thalamorum via orientalis apparuit.
qui thalami ad veram speciem ex trinitatis sunt cognitio-
ne decorati. Sin vero ad virtutes electorum eundem numerum
referamus: tres sunt virtutes sine quibus is qui aliquid hope-
rari iam potest: saluari non potest. videlicet fides spes cha-
ritas. Et quia eadem fides spes et charitas. in antiquis patri-
bus que in nouis doctoribus fuit: iuxta orientalem viam tres
hinc et tres inde thalami describunt. Vel certe quia tres pa-
trium veterum distinctiones fuerunt: tres quoque nouorum sub gra-
tia sequuntur. Vetus quippe populus habuit patres ante le-
gem: ac deinde in lege: et postmodum prophetas. In nouo autem
populo. prius hebreorum primitie crediderunt: postmodum ple-
nitudo gentium fide secuta est: ac deinde in fine seculi hebreo-
rum reliquie saluantur. Quis ergo incarnatio domini et ex su-
periori parte patres ante legem: patres in lege: atque ad ex-
tremum prophetas habuit: et ex posteriore fideles ex hebreis:
fideles ex gentibus: ac postmodum hebreorum omnes reliquias col-
ligit: orientalis via tres hinc et tres inde thalamos habere
memorat. Sed hoc quoque non inconuenienter accipimus: si tres

Roma. ix.

esse fidelium ordines dicamus. Siue namq; in veteri seu in nouo testamento: alius est ordo predicantium: alius cōtinētium: atq; alius bonorū cōiugatorum. Unde et idem ppheta in n̄superiori parte tres viros liberatos vidit: noe / daniel et iob. in quibus videlicet tribus predicatorēs / cōtinētes / et coniugati signati sunt. Nam noe archam mūdī erexit: atq; ideo figuram rectorum tenuit. Daniel in aula regia abstinentie deditus fuit: et idcirco vitam continentium signauit. Job vero in cōiugio positus et curam domus proprie exercens placuit: per quem digne bonorum cōiugatorum ordo figuratur. Quia ergo etiam ante mediatoris aduentum et predicatorēs et cōtinētes ac boni cōiugati fuerūt: qui eūdem eius aduentum prestolarent. et magna hūc siti desiderij videre cuperent: et postmodū predicatorēs cōtinētes / ac boni cōiugati sicut cernimus existunt. Qui redemptores nostrum iam desideramus incarnatū: sed in maiestatis sue gloria cōtemplandum: orientalis via tres hinc et tres inde thalamos habet: iuxta psalmiste vocem: qui de eadem via videlicet redemptore nostro dicit. In circuitu ei⁹ tabernaculum eius. Sed pensandum nobis est sollicita intentione quod dicitur: quia mensura vna trium. Cum enim longe sit a cōtinētibus et tacētibus excellentia predicatorū: et valde a cōiugatis distet eminentia cōtinētium: quid est q̄ vna mensura dicat trium? Cōiugati quippe huius et bene agāt: et omnipotentē desiderare desiderēt: domesticis tñ curis occupant et necessitate cogēte in vtroq; mētē diuidit. Cōtinētes autē ab huius mūdi actiōe remoti sunt: et voluptatē carnis etiam a licito cōiugio restringūt: nulla cōiugis: nulla filiorū cura: nullis noxijs ac difficilibus rei familiaris cogitationib⁹ implicant. Predicatorēs hō nō solū se a vitijs coercent: sed etiā alios peccare phibent: ad fidē ducunt: in studio bonae cōuersationis instruit. Quō ergo vna eorū mēsurā est: quorū vite equalitas vna nō est? S; mēsurā vna triū est: q̄ et si in eis meritōū magna est diuersitas: tñ distātia in fide in qua tendunt nō est. Nā eadē fides q̄ istos solidat i martiris: illoꝝ infirmitatē p̄tinet in p̄uis. Vel certe triū vna mēsurā est: q̄ in retributione vltima quibus eadē dignitas omnibus nō sit: vna tñ erat oibus vita beatitudinis. Unde per

Eze. xliij.

ps. xvij.

Libertatē

femetipsum dominus dicit. In domo patris mei mansiones multe sunt. Sed tamen qui in ea ducti sunt: Quis diuersis horis venerint: unum denarium perceperunt. Quia itaque ratione conueniant mansiones multe cum uno denario: nisi quod diuerse quidem bestiarum ciuium dignitates erunt: sed tamen una requies eterne retributionis: Nam et si dispar erit meritum singulorum: non erit diuersitas gaudiorum: quia et si alter minus: atque alius amplius exultat: omnes tamen unum gaudium de conditoris sui visione letificat. Hoc quoque est siue de veteribus: seu de nouis patribus sentientium: quod omnia talia uia cum tres hinc et tres inde thalamos habet et mensura una trinitatis est: quam ipsa fides atque ipsum meritum tenuit corda precedentium: que repleuit corda sequentium sub testamento nouo positorum sicut et per Paulum dicit. Habentes autem eundem spiritum fidei. Sicut scriptum est. Credidi propter quod locutus sum. Et nos credimus propter quod et loquimur. Spirituales quippe illi patres omnipotentem deum trinitatem ita esse crediderunt: sicut eandem trinitatem noui patres aperte locuti sunt. Esaias namque audiuit angelica agmina in celo clamantia. Sanctus sanctus sanctus deus deus sabaoth. Ut enim personarum trinitas monstraretur tertio sanctus dei. Sicut uero esse substantia trinitatis appareat non domini sabaoth: sed dei sabaoth esse prohibet. Quod dauid quoque sentiens ait. Benedictus nos deus deus noster: benedicat nos deus. Qui cum tertio dixisset deus: ut unum esse hunc ostenderet: subdidit. Et metuens eum omnes fines terre. Paulus quoque loquitur dicens. Quia ex ipso et per ipsum: et in ipso sunt omnia. Ex ipso uidelicet ex patre. per ipsum: per filium. In ipso autem in spiritu sancto. Quod ergo ipsum cum tertio dixisset: adiunxit ipsi gloria in secula seculorum amen. Qui et non dixit: ipsis sed ipsi: dicendo ter ipsum distinctas personarum. Et subiungendo ipsi gloria non diuisit substantiam. Quia itaque una est ueterum ac nouorum patrum fides recte thalamos describit mensura una trinitatis. Quod hinc alijs replicatur cum subdidit. Et mensura una frontium. Ex utraque enim parte est mensura frontium: quia patres nostri uel prius a ueteri fide conueniunt. Qui pro eorum charitate pleni sunt: carnes suas abstinentia edomant: corda audientium predicatiois lumine illustrant.

ii. Cor. liij.
ps. cxv.

Esate. vi.

po. lxxvi.
Rom. xij.

Textus.

signa faciunt: virtutes operant. Per hoc quod eorum bona
 nobis foris immotescent: non immerito huius celestis edifi-
 cij frontes vocant. Omne enim quod nunc in aperto ostendit
 dicitur frons est: ut illud styvestibulum edificij: quod nobis in-
 terius reservatur. Unde et sancte ecclesie in cantico cantu-
 corum dicit. Sicut cortex mali punici gene tue absq; occultis
 tuis. Bene quippe sunt sancte ecclesie spiritalis patres
 qui nunc in ea miraculis coniscant: et velut in eius facie ve-
 nerabiles appareant. Cum enim vidimus multos mira as-
 gere: ventura prophetare: mundum perfecte relinquere: ce-
 lestis desiderijs ardere: sicut cortex mali punici sancte ge-
 ne rubent. Sed quid istud omne quod miramur in illi^o rei
 comparatione de qua scriptum est. Quod oculus non vidit
 nec auris audivit: nec in corda hominis ascendit que pres-
 paravit deus diligentibus se: Bene ergo cum intraret ge-
 nas ecclesie subdidit: absq; occultis suis. Ac si aperte dices-
 retur. Ea quidem que in te non latent magna sunt sed illa
 valde ineffabilia que latent. Sequitur. Et mensus est lati-
 tudinem luminis porte decem cubitoꝝ et longitudinem por-
 te tredecim cubitoꝝ. Multa superius de porte significatio-
 ne iam diximus. Sed vnum tenere aliquid debemus p qd
 possit et cetera lectoris prudentia penetrare. Dictum quip-
 pe est: per portam scripturam sacram posse figurari. Sed
 hoc nobis modo laboriose discutiendum est: cur latitudo li-
 minis porte decem cubitis: et longitudo porte tredecim mensu-
 ratur. Hoc autem loco longitudo porte altitudo dicitur: sicut
 nos longe stature dicimus: que altum videm⁹. Na longitu-
 do porte dici in transversum no pot: cuius latitudo p decem
 cubitos demonstrat. Quid ergo latitudo luminis porte nisi
 lex et estameti veteris fuit: et longitudo porte nisi gra testa-
 menti noui? Quod videlicet scriptura sacra du p testametu ves-
 tus crimina operu copescunt dare decimas precepit: qm p ma-
 data huilia in liminis latitudine iacuit. Sed du p testametu
 nouu cogitationes prauas coercuit derelinqui oia et p deo
 vitam corporis iussit cu pnti seculo despici: quasi porta nra
 in longitudinis altitudine surrexit. Minora quippe precepta
 israelitico populo p lege data sunt. Un et eidez populo moy-
 ses in capto locutus est. Altiota dno sanctis apls dedit. Un

Can. vi.

Esa. lxvii.
i. Cor. xii.

Mat. v.

Liber secundus.

Ibidem.

et eisdem mandatis vite in monte docuit. Dñs hō redēptor nos-
ter p̄ euangeliū dicit. Nolite putare qm̄ veni soluere legē
aut p̄phetas: nō veni soluere sed adimplere. Adimplere ei
venerat legē: q̄ legis iustitie gr̄am addidit: vt qđ illa iube-
bat in minimis ip̄e p̄fici adiuuaret in summis. Et qđ illa co-
ercebat ab ope: ip̄e refecaret a corde. Intellecta ergo legē
q̄ in latitudine iacuit: in altitudine surrexit. Ipsa em̄ dei co-
gnitio q̄ apud illam in spiritalibus patrib⁹ fuit: nota omni
hebreorum populo nō fuit. Nam omnipotentē deū: sanctā
videlicet trinitatē cū p̄phete predicarent populus ignora-
bat. solum decalogum tenebat in fide: legem trinitatis ne-
sciens. Mensuret ergo latitudo liminis porte decem cubitis.
Et quia durus ille populus subtilitatē fidei ignotans: man-
datis seruebat decalogi. Mensuret ergo longitudo porte
tredecim cubitis: q̄ per testamentū nouum in corde fidelium
populi super mādāta decalogi quē verius custodit cogni-
tio trinitatis creuit. Et cū mandata legis perficit: trinita-
tem esse omnipotentē dñm credidit. Ubi et queri rationali-
ter potest: cur istam latitudinē liminis porte quā superius
dixerat vno calamo mēsurari: inferius subiunxit q̄ decem cu-
bitis mēsuret: ac deinde subdit q̄ longitudo porte tredecim
sit cubitis mēsurata: vnus etenim calamus ita sicut sepe
ctū est sex cubitos h̄s et palmū decē hō cubiti iam mensura
suam super calamū tenēt: tredecim hō amplius q̄ decem
quid est ergo q̄ prius vno calamo limē porte: postmodū la-
titudo eius decē cubitis ad extremū quoq̄ longitudo por-
te tredecim mēsurat: nisi q̄ sancti patres quos p̄ scrip̄a scri-
pturā ante legē fuisse cognoscim⁹ vnū quidē omnipotentē
deum sanctā videlicet trinitatē esse nouerūt sed eandē tri-
nitatem quā cognouerunt aperte minime predicauerunt:
qui eius iussionibus obediētes et vite mundiciā cōseruantes:
quasi in sex cubitis calami habuerūt p̄fectionē operis
et sepe angelos videntes habuerūt palmū cōtemplationis.
Data autē lege: rudis ille hebreorū populus mādāta decal-
ogi seruare conatus est: sed tamē de cognitione sancte tri-
nitatis eruditus nō est. Et quibus hāc spiritalis patres p̄-
cte cognouissent: multitudo tamen synagoge nec inuenire
mysterium trinitatis potuit: nec querere sciuit. Superius

Homelia. xvi. Fo. cxi.

nite aut gra p testamētū nouū: ois fidelis ppl's vni deum trinitatē eē cognouit: ⁊ stutē decalogi ei' agnitōe cōple ut. Prius ergo limē porte mēsuretur calamo vno: postmodum latitudo eius cubitis decem: atq; ad extremū longitudo porte cubitis tredecim: quia et sanctis patribus ante legem actiua et contemplatiua vita non fuit: ⁊ sub lege decalogi populus diuine substantie mysterium nesciens in mandatorum latitudinem seruiuit. Et nūc sub gratia culto dicitur verius decalogi preceptis ois qui ad fidem venerit: sancte trinitatis sacramēta cognoscit. Qua in re hoc q; nobis sciendū est q; ⁊ p incrementa tpm creuit scia spiritaliuz parum. Plus nāq; moyses q; abrahā plus prophete q; moyses: plus apostoli q; prophete in omnipotentis dei scietia eruditi sunt: fallor si hec ipsa scriptura non loquitur.

Pertransibunt plurimi et multiplex erit scientia. Sed hec eadem que de abrahā moyse prophetis ⁊ apostolis diximus: ex eiusdem scripture verbis si possumus ostendam?

Quis enim nesciat: quia abrahā cum deo locutus est: et tamen ad moysen dñs dicit. Ego sum deus abrahā deus ysaac: ⁊ deus iacob: ⁊ nomen meū adonay nō indicauit eis:

Ecce plus moysi q; abrahāe innotuerat: qui illud de se moysi indicat quod se abrahāe non indicasse narrabat. Sed videmus si prophete plus q; moyses diuinam sciam apprehendere potuerunt. Certe psalmista dicit. Quō dilexi legē tuam domine: tota die meditatio mea est. Atq; subiungit:

Super omnes docētes me intellexi: quia testimonia tua meditatio mea est. Et iterum. Super omnes docētes se ac legem meditari se memorat: et super se omnes docētes se ac super seniores intellexisse testatur: quia diuinam scientiaz plus q; moyses accepit: manifestat. Quō autē offusursumus q; plus scī apli docti sunt q; pphete: Certe veritas dicit.

Multi reges et prophete voluerunt videre que videtis: et audire que auditis: sed non viderunt. Plus ergo q; prophete de diuina scientia nouerunt: quia quod illi solo spiritu viderant: ipsi etiam corporaliter videbant. Impleta itaq; est ea quam superius diximus danielis' s'ia: quia ptransibit plurimi ⁊ multiplex erit scietia. Mēsurā ergo calami q' ē sex cubitorū ⁊ palmo ducať ad cubitos decē: ⁊ mē-

Daniel. xij.

Exodi. vi.

ps. cxvij.
Ibidem.

Lii.

Daniel. xij.

Liber secundus

Textus.
C.

sura decē cubitorū ad extremū surgat i tredecim. Quia hō
mūdus ad extremitatē ducit: tāto nobis eterne sciētie adi
tus largius aperitur. Sequitur. Et marginem ante thala
mos cubiti vnus. Sicut sepe diximus: thalamus corda eles
ctorum sunt omnipotentis amore seruentia quid per mar
gines ante thalamos: nisi fides exprimitur? Quis nō pōt
ipsa teneatur: nullo modo ad spiritale amorē pertingitur.
Non enim charitas fidem: sed fides charitatem precedit.
Nemo ei pōt amare qd nō crediderit. Margo itaq; ē ante
thalamos: fides sū ardorē charitatis. Quia sicut dictū ē nisi
ea q̄ audis credideris: ad amorē eorū q̄ audieris nō faren
inflamaris. Sed margo sū thalamū cubiti vnus est: quia
tūc fides corda audiētis in amore copulat q̄ p̄ errores es
scismata diuisa nō est: sed in vnitate p̄durat. Ut vtz margo
vnus cubiti audiētis aim ad thalamū p̄ducatur qui celestis
spūs spēm quā hīc p̄dicat: postmodū in celestibus demons
strat. Ubi ⁊ bñ subdit. Et cubit⁹ vn⁹ finis vtrūq;. Utrumq;
asit dī: ac si dicatur vtrorūq;. Per latitudinē quippe lātis
⁊ longitudinē porte: vtz ac nouū testamētū diximus des
gnari. Ad extremum vero additur q̄ cubitus vnus sit fi
nis vtrorūq;: quia videlicet et testamentū vnus vnū
nobis mediatorē dei et hominum nūciauit: et testamen
tum nouum eundem nobis nūciat in eterna claritate vē
turum: quem iam pro nobis cognouimus incarnatum. Cu
bitus ergo vnus vtrorūq; est: quia et, quem lex p̄dixit in
carne apparuit: ⁊ ipse quē nūc testamētū nouū loquitur in
għa maiestatis apparebit. Et tunc vtrorūq; finis erit: cum
visus in diuinitatis sue potētis oīa q̄ sunt p̄dicta cōpleuerit.
Scriptū namq; est finis legis christus ad iusticiā creden
ti. finis videlicet non qui consumit: sed qui perficit. Tunc
etenim legem perficit cum sicut lex p̄dixerat incarnatus
apparuit. Sed adhuc de eius iudicio multa nouum testa
mentum loquitur: ad huc multa de regno illius narrat que
necdum videmus impleta. Ecce quoridie euāgelium legi
tur. ventura predicantur. Tunc ergo erit ⁊ noui testamēti
finis: cum ⁊ q̄ de se p̄miserit cōpleuerit. finietur hō testamē
tū nouū qz p̄ficietur. Nā cū ipse de quo loquitur visus fue
rit: eiusdē testamēti vba cessabūt. Uñ ⁊ scē ecclie veri tū

Roma. f.

Homelia. xvi. Fo. cxij.

minis die quasi sp̄a vernale prestolati p̄ sp̄si vocē dicitur
Surge p̄pera amica mea: colūba mea formosa mea et ve Can. 9.
iu. Jā enī h̄yēs trāsijt: imber abiit ⁊ recessit: flores appue-
rūt in terra. Sine enī sc̄tā ecclia seu vnaqueq; electa aīa
celesti sponso est amica p̄ amorē: columba p̄ sp̄m formosa p̄
mōri pulchritudinē. Que cū iā de corruptione carnis du-
citur: ⁊ p̄culdubio h̄yems trāsijt: q̄ p̄ntiō vite torpor abse-
dit. Imber quoq; abiit et recedit: quia cum ad contemplā-
dum in sua substantia omnipotentem deum educitur: iam
verborum gutte necessarie non erunt: vt pluvia debeat p̄-
dicationis infundi. Nam quod minus audire potuit. am-
plius videbit. Tunc apparent flores in terra: quia cum de
eterna beatitudinis vita q̄dam suauitatis primordia p̄-
gustare aīa cepit: q̄si iā in floribus odorata exit. Quō post-
egressa fuerit: in fructu vberius habebit. Uñ ⁊ illic subdi Ibidem.
tur. T̄p̄a putationis aduenit. In putatiōe quippe sarmēta
sterilia reciduntur: vt ea que preualent vberius fructū fe-
rant. Noīre itaq; putationis tēpus tunc aduenit: quando
infructuosam ac noīa corruptionem carnis deserimus: vt
ad fructum anime peruenire valeamus. Qui fructus no-
bis erit vberrius: visio vnus cubiti. Ergo vnus est finis ps. cxl.
vtrumq;: quia vnus est ille qui dixit. Singulariter suus ego
donec transeam. Qui solus cum patre ⁊ sancto spiritu p̄si-
det in celo: sicut passer vnicus in edificio. Quēdamodum
impleuit legē p̄ mysteriū incarnationis ⁊ p̄fecte h̄manitatis
sue: ita testamēti noui p̄missa spleturns est p̄ oīsam gl̄iam
claritatis sue. hunc vnum nobis cubitum mensura quoq;
arche locuta est. Archa enim que trecentis cubitis fieri in
longitudine iussa est: sexaginta vero latitudine: triginta
autem in altitudine in vno est cubito consummata. Quid
enim per archam nisi sancta ecclesia figuratur: que inferius
 ampla est: superius angusta: Que a trecentis ⁊ sexaginta
ac triginta cubitis ad vnum cubitum colligitur: quia lati-
tudinem quā sancta ecclesia i mēbris suis adhuc infirmā-
tibus habet: paulisper angustata ⁊ i altū pficiens ad vnū
tendit. T̄p̄a enī rō exigit vt credam⁹ q̄ in illa arche latitu-
dine oēs bestie: cūcta q̄ drupedia atq; reptilia in inferiori-
bus fuerunt. homo nō atq; volatilia nimirum in superiori-

Liber secundus

bus: iuxta superiorem etenim patrem fenestra fuit in late-
re: de qua cotinum vel colubā dimisit hō: vt si is diluuij tras
isset aqua cognosceret. Et qz archa eadē in vno fuit cubito
cōsummata: hō ⁊ volatilia iuxta cubitū fuerūt. Recte itaqz
per archam vniuersa ecclesia designatur: q̄ adhuc in mul-
tis suis carnalibus lata est: in paucis spiritualibus angusta.
Et quia ad vnum hominem qui est sine peccato colligitur
quasi in vno cubito consummatur. Videmus etenim multos
intra eiusdē sancte ecclesie sinum in superbia erigi: in car-
nis voluptate dissolui: acquirendis terrenis rebus inhi-
re: imperāte auaricia mare transire: deseruire iracundia
iurgijs vacare: proximos: quos preualēt ledere. Sed quia
eos adhuc sancta ecclesia tolerat: q̄si in arche latitudine
deorsum bestie morantur. Videmus, alios iam aliena nō q̄-
rere: illatas iniurias equanimiter portare: reb⁹ p̄pitijs ed
contentos humiliter viuere. Sed qz isti is pauci sunt agnus-
catur archa. Altos autem conspiciamus etiam possessa dili-
gere: carnem a cunctis voluptatibus domare: motus oēs
sub rationis iudicio premere per celeste desiderium contē-
plationis penna subleuare. Sed quis tales quiqz valde ra-
ri sunt: in archa iuxta cubitum ducuntur vbi hoies ⁊ vola-
tilia continentur. Queratur tamen si quis in eis esse valeat
sine peccato: ⁊ nullus inuenitur. Quis itaqz homo sine pec-
cato est: nisi ille qui sine peccato natus est? In vno ergo cu-
bito consummatur archa: qz vnus est auctor et redemptor
sancte ecclesie sine peccato: ad quem omnes proficiunt qui
se esse peccatores nouerunt. Dicat itaqz de limine ⁊ porta.
Et cubitus vnus finis vtriusqz. Qz cum vnus mediator: oīs
vtriusqz testamenti que predicta ⁊ promissa sunt comple-
uit. Sin vno vtraqz hoc loco margine ac thalamos meorat:
neqz hoc ab hac sententia abhorret qz cum maiestas redē-
ptoris nostri nobis fuerit ofensa finitur fides: cum iam ce-
perit videre homo qd̄ credidit. Et ad finem suū peruenit
thalamus: qz corda fidelium incomparabiliter longe q̄ mo-
do sunt in amore illius perficiunt. Cubit⁹ ergo finis: vtriusqz
est: quia vnus domini ⁊ saluatoris visio in electis suis fidē

Homelia. xvi. Fo. cxliij.

finis et charitate perficit. Considerare libet qui nos sumus quod
ista tractamus. Certe ex gentibus venimus certe parentes
nostri lignos ac lapidum cultores fuerunt. Unum ergo hoc no-
bis ut (ea quosque nunc usque hebrei nesciunt) ezechielis pro-
phete tam profunda mysteria rimemur? Agamus ergo gra-
tias toto desiderio unum: quod cuncta que de eo in sacro eloquio
scripta sunt opera implevit: ut que intelligi audita non po-
terant: visa paderentur. Ibi quippe incarnatio: ibi passio. ibi
mors: ibi resurrectio: ibi ascensio illius continetur. Sed quod
nostri hoc audito crederet: nisi facta cognouisset? Signa-
tum ergo libris sicut in iohannis apocalypsi legitur: quem
aperire et legere nemo poterat: leo de tribu iuda aperuit:
quia omnia eius nobis mysteria in sua passione ac resurre-
ctione patefecit: et per hoc quod infirmitatis nostre mala per-
tulit: sue nobis potente et claritatis bona monstravit. Cas-
ro enim factus est ut nos spiritales faceret: benigne inclina-
tus est ut leuaret: exiit ut introduceret: visibilis apparuit ut
inuisibilia monstraret. flagella protulit ut sanaret opprobria
et irrisiones sustinuit ut ab opprobrio eterno liberaret: mor-
tuo: et ut viuificaret. Agamus ergo gratias viuificanti et mor-
tuo: et ideo amplius viuificanti: quod mortuo. Unde bene sa-
lit. Ut faciat opus suum: alienum est opus eius: ut operetur
opus suum: peregrinum est opus eius ab eo. Opus etenim
dei est animas quas creauit colligere: ad eterne lucis gau-
dia reuocare. Flagellari a hit atque spiritibus inimicis: crucifigi:
mori: atque sepeliri non hoc in sua substantia opus dei est:
sed opus hominis peccatoris: qui hec omnia meruit pro pec-
catum. Sed peccata nostra ipse pertulit in corpore suo sup-
lignum. Et qui in natura sua ante semper incomprehensi-
bilis: in natura nostra comprehendendi dignatus est ac flagel-
lari. nisi ea que erant infirmitatis nostre susceperet: nunquam
nos ad sue fortitudinis potentiam subleuaret. Unde ergo
faciat opus suum: alienum opus eius: et ut operetur opus
suum peregrinum est opus eius ab eo: quod incarnatus deus
ut nos ad suam iustitiam colligeret: dignatus est pro nobis
etiam peccator homo vapulare. Et alienum opus fecit ut creas-
set: quod per hoc quod infirmas mala nostra sustinuit: nos quod crea-

Apoca. v.

Esai. lxxvii.

i. Pe. ii.

P. P. I.

Libre secundus

cura illius sumus ad fortitudinis sue gloriam perduxit. In
quam uiuit & regnat cū patre in unitate spiritus sancti: per
omnia secula seculorum. Amen.

Homelia. xviij.

Thalami autem sex cubito-
rum erant hinc et inde. Et
mensus est portam a recto
thalami usque ad rectum eius
latitudinem viginti quin-
que cubitorum ostium con-
tra ostium. Et fecit frontes per sexaginta
cubitos: et ad frontem atrium porte undi-
que per circuitum: et ante faciem porte que per-
tingebat usque ad faciem vestibuli porte inte-
rioris quinquaginta cubitos: et fenestras obli-
quas in thalamis et in frontibus eorum: que
erat intra portam undique per circuitum. Si-
militer autem erant et in vestibulis fenestre per giro-
strisecum et ante frontes pictura palmarum celata

Emoratis superius thalamis prophetas
subiugit quod thalami sex cubitorum erant
hic et inde. Quare magna nobis
ratio generat: cur superius thalamo
vno calamo mensurati dixit que
calamum sex cubitos et palmum habet
re prohibuit atque iterum thalamos
solummodo dicit cubitis mensurari
et non calamo: sed sex cubitis mensurari

Homelia. xvij. Fo. cxliij.

palmus deest q̄ superius in mensura calami dicebatur ad esse. Sed si thalami sunt sensus atq; cogitationes fidelium in quibus caste anime conditori suo in amore iunguntur et per sex cubitos perfecta operatio: per palmū vero inchoatio contemplationis exprimitur: sancte vniuersalis ecclesie debemus membra conspicerē: et citius inuenimus: quia sunt in ea thalami vno calamo: et sunt alij sex tantummodo cubitis mensurati. Nam fideles quidā in illa omnipotentem deum ita amant: vt in opere perfecti sint et in contemplatione suspensi. hī profecto calamum in mensura habent: quia et sex cubitos operationis et palmum contemplationis possident. Quidā vero omnipotentem quidem deum diligunt et perfecte in bonis operibus exercent: sed tamen contemplari eius magnitudinem subtiliori intellectu nesciunt. Amant autē sed investigare gaudia eius claritatis ignotant. hī itaq; sex cubitos habent et palmum nō habent: quia et iam per amorem iuncti sunt: sed ex contemplatione dissociati. Qui tamen thalami post commemoracionem cubiti vnius hinc et inde esse referuntur: quia videlicet in amore auctoris ac redemptoris nostri fideles anime et ex iudaeico populo et ex gentilitate conueniunt. Vñ et idem redemptor noster cum a bello sedēs hierusalem tenderet (sicut euangelista testatur) multi vestimenta sua strauerunt in via: alij autem frondes cedebant de arboribus et sternebant in via: et qui preibant et qui sequebantur clamabant dicentes. Osanna benedictus qui venit in nomine dñi. Saluator etenim noster a sellum sedēs hierusalem tendit: quando vniuscuiusq; fidelis anima regens videlicet iumentum suum: ad pacis intinēvisionem ducit. Iumentum sedet etiam cum sancte ecclesie vniuersaliter presidet eāq; in supreme pacis desiderium accendit. Multi autem vestimenta sua in via sternunt: quia corpora sua per abstinentias domāt vt ei iter ad mēre parēt: et exempla bona sequentibus prebeāt. Alij autē ramos vel frondes de arboribus cedunt et sternūt in via: q̄ in doctrina veritatis verba atq; sententias patrū ex eorū eloquio serpsit. Et hec in via dei ac laudatoris animū venientes: humili pdicatione submittunt: qd̄ indigni quoq; et nos in modo factim? Nā cū patrū sententias sit

pp.ij.

A.
Mat. xi.
Mat. xxi.
Luce. xij.

Liber secundus

sermone exhortationis assumimus frōdes de arboribus ce-
dim⁹: ⁊ has in via dei ospotētis dñi sternim⁹. Sz q̄ preibāt
⁊ qui sequebātur clamabant osanna. Pre cessit quippe iu-
daicus populus secutus est gentilis. Et q̄ omnes electi
ne qui in iudea esse potuerunt siue quinnunc in ecclesia ex-
istunt in mediatorē dei et hominū crediderūt ⁊ credēs
qui preeunt ⁊ q̄ sequuntur: osanna-clamāt. Osanna autem
latina lingua salua nos dī. Ab ispsō enī salutem ⁊ priores
quesierit ⁊ p̄ntes q̄runt ⁊ b̄dictū qui venit in noīe dñi p̄-
tentur qm̄ vna spes: vna fides est precedentū atq̄ sequen-
tium populorū. Nā sicut illis peccata passione illius a re-
surrectione eius sanata sunt: ita nos preterita passione il-
lius ac permanenti in secula resurrectione saluamur. Quē
enim priores nostri ex iudaico populo crediderunt atq̄ as-
mauerunt venturum: hunc nos ⁊ venisse credimus ⁊ ama-
mus: eiusq̄ desiderio accendimur: vt eum facie ad faciem
contemplemur. Thalami ergo eius hinc ⁊ inde sunt q̄ cot-
da amātum fidē que in illo est ⁊ a priori pte scilicet ab vicinis
complectuntur. Sequitur. Et mensus est portā a tecto tha-
lami vsq̄ ad tectum eius latitudinem viginti ⁊ quinque cu-
bitorū. Sepe itā dixim⁹ portā fidē ⁊ p̄ eādē fidē ipsū dñs ac
redēptorem nostrum mediatorē dei ⁊ hoim̄ Iesum xp̄m
posse signari: q̄ per fidem que in eo est introitus ad fides
p̄t̄. Sed etiā scripturā sacrā que nobis eādē ipsam fidem
in redemptoris nostri intellectū aperit non immerito pote-
tā accipimus q̄ ea vt oz̄ cognita ad intelligenda visibilia
intraimus. Si igitur hoc in loco vt p̄diximus porta scriptu-
ra accipit querendū est qd̄ p̄ tectū thalami qd̄ per tectum
porte signet. Sz h̄ thalam⁹ tectū: q̄ opta est mēa amātū
et adhuc feruor amotis in occulto est. Habet quoq̄ et por-
ta tectū q̄ scriptura tota qd̄ p̄ nos scripta est sz nō rota
intelligit a nobis. Multa q̄ppe in illa ita apta sūt vt pascē-
pulos quedā s̄o obscurioribus sententijs vt exerceāt for-
tes q̄tin⁹ cū labore intellecta pl⁹ grata sint. Nonnulla autē
ita in eo clausa sunt: vt dū ea nō intelligim⁹ agnoscerēs in-
firma nre cecitatis ad humanitatē magis q̄ ad itelligētā
p̄ficiam⁹. Sūt enī quedā q̄ ita de celestrib⁹ loquūtur vt so-
lis illis supnis ciuib⁹ in patria sua p̄sistentib⁹ pateat nec

Osanna latine
dicitur salua
nos.

Textus.

Homelia. xviij. Fo. crb.

Quibus nobis peregrinatio referat. Nam si quis ad urbem incon-
gnitam peregrinus: multa de illa inuia audiat: quedam quidem ex ro-
ne colligit: quedam vero quae necdum videt nullo modo cognoscit: ipsi
vero ciues qui in ea sunt: et quae de illa tacent videt: et quae de illa di-
cunt intelligit. Nos igitur inuia adhuc sumus: multa de illa
caelesti patria audimus: alia iam per spiritum et rationem intelligimus: que
nam vero non intellecta veneramur. Unde et de eodem sacro
eloquio scriptum est. Extendens celum sicut pellem qui tegis
in aquis superiora eius. Celum quippe sicut pellis exten-
ditur quia per omnia mortalium scriptura sacra nobis in expo-
sitionibus explicat. Sed sunt aquae in celo superiores: vide-
licet multitudines. id est angelorum agmina in quibus eiusdem
celi teguntur superiora: quae ea que in sacro eloquio altiora
et obscuriora sunt angelicis solummodo spiritibus patent: et
nobis adhuc incognita perdurant. habet ergo thalamus te-
ctum: quod nescit adhuc proximus quantum amat a proximo. Por-
ta quoque: id est sacrum eloquium habet tectum: quod necdum
omnia penetrare intellectu possumus que de celestibus au-
dimus. Restat ergo ut in his que intelligimus in profectu
quotidie charitatis abulemus. Et quantum in nobis proximi
quoque nostri non videant quantum diligantur a nobis atque in sa-
cro eloquio ea que necdum intelligimus humiliter veneran-
tur in his tamen ad que intelligendo peruenimus dilatari per
bonam operationem debemus. Unde et dicitur. Et mensus est
portam thalami usque ad tectum eius latitudinem viginti et quin-
que cubitorum. Quinque enim carnis sensibus preediti sumus
videlicet visu / gustu / olfactu / auditu / atque tactu hisdem vero
quinarius numerus per semetipsum multiplicatus ad vi-
cesimum et quintum numerum surgit. Operari autem ex-
terius quidam de mandatis celestibus sine istis corporeis qui-
bus sensibus non valemus. his quippe officiis suis iudex ani-
mus interior preidet: et quod exterius agere iuste vel misericor-
diter possit quasi eiusdem officiis renuntiatis ac deseruientibus
agnoscit. Cum ergo timore omnipotentis domini animus impletur: ne-
cesse est ut quibus nostri sensus nobis velut subiecta officia in bo-
na operatione deserviant. per quos cum aliquid agere misericor-
diter ceperimus plene se quotidie ipsa misericordia aperit: et quasi quidam
finis boni operis exprimit. Quinque igitur sensus multiplicatur

Pa. ciiij.

Textus.

Liber secundus.

in se dum hoc quod p ipsos agitur in bono quotidie opere
p profectū multiplicat. Un̄ & latitudo eē viginti & quinque cu
bitorū dī: qz timor tenacia & pigredo angustia ē. Quisq; ei
iō indigenti dare panē metuit ne sibi delit adhuc in angus
tia timoris est. Quisquis igit vestimētū argēti non possit
sūt: qz hoc solus habere cōcupiscit: adhuc tenacie sue angu
stia coartatur. Quisquis ideo bonus nō argit quia torpore
anmi torpescit: ip̄e et suus torpor angustia ē. Respiciere autē
in op̄e: exaudire precem largire stipē: p̄bere defensionē ali
q; p eiusdem defensione pauperis aduerlantis cuiuslibet
inimicitias non timere magne mentis latitudo est. Mens
surretur ergo inter thalamum & portam ea que inter est la
titudo cubitis viginti & quinque: qz in exteriorē sensuum ope
ratione probatur & cognoscit que intrinsec⁹ largitas boni
tatis habeatur. Nā quid iam de scriptura sacra didiceris
& cōtū p̄imum tacitus ames: i latitudine boni operis ostē
dis. Patet itaq; viginti et quinque cubitis latitudo inter
thalamū et portam: qz inter charitatem & scientiā testis est
bona operatio. Que si fo: tasse defuerit: pfecto certū ē nec
cognouisse te deū: nec diligere p̄imū. i. nec portā sacri elo
quii: nec amoris thalamum habere. Et notandū etiā qz a
tecto thalami vsq; ad tectū porte dī mēsuratū. Per ea ei q
nobis in sacra scriptura cooperta sūt nra humilitas appo
batur: qz quicquid in illa non intelligimus non superbiere
prehendere: s; venerari humiliter dēmus. Un̄ & de domino
est scriptum. Palpebre ei⁹ interrogant filios hominū. Pal
pebre quippe eius interrogant: qn̄ aliquid nobis claudunt
et aliquid aperunt. Aperiendo nos interrogant: si intelli
gendo non extollimur. Claudendo nos interrogant: si non
despicimus q̄ intelligere nō valemus. Per ea autē que de
charitate nostra proximis nostris non loquimur in conspe
ctu dei verius probamur. In quorundam enī ore charitas
facta est: in quorundam cordibus vera. Et sepe de charita
te ostenditur quod non est: & demonstratur quod ē. Amos
itaq; nostrū erga: p̄imū plus bona operatio loquit q̄ lin
gua: vt in ipso bono opere p̄imus n̄ amari se videat. Et
cū n̄ nō possumus cōtū volum⁹ operari cōpotenti deo oc
cultā amoris nostri sufficiat. A tecto ergo thalami vsq; ad

Homelia. xvij. Fo. cxvij

tectū porte sit magna latitudo: vt ab occultis nostre charitatis ppter proximū vsq; ad humilitatē sciētie ⁊ ppter deum inquantū intēligimus ⁊ valemus bona semper operemur. Potest esse porta ipse iam aditus regni celestis intellegi. Habet nunc thalamus tectū: habet ⁊ porta tectū: qz est ista sit nostra charitas inter deum ⁊ proximū non cognoscitur: ⁊ qñ de hoc seculo ad eterne vite requiē introducāmur ignorat. Esse enim nobis conditor noster diez mortis nosse re incognitū voluit: vt dum semp ignorat: semp esse proximū credat: ⁊ tanto quis feruentior sit in operatione: q̄to ⁊ incertus est deuotione. Unde ⁊ latitudo viginti ⁊ quinque cubitoꝝ a thalamo ad portam tendit: qz charitatē quā semel in deo ⁊ proximo cōcepimus: vsq; ad ingressum regni: debemus omne qd̄ possumus multipliciter atq; incessanter operari. A tecto itaq; thalami vsq; ad tectū porte magna latitudo est qz ex gratia qua inchoamus deū diligere: vsq; ad ipsam dilectionē q̄ nobis aditum regni celestis aperit: debemus nosmetipsos in magna bonoꝝ operum actione dilatare: aduersa patienter ppeti benigna charitatis obsequia libenter impedere: ipsos etiā quos patimur amare habita tribuere: nō habita nō ambire: proximis sicut semetipsos diligere: eorum mala quasi propria desistere. In tali ergo mente magna latitudo est: in qua angustia odiorū nō est. Quā pfecto latitudinem ex dei ⁊ proximi amore cōcipimus q̄tum p sacra mandata cognouimus. Nā ⁊ ipsos latitudines viginti ⁊ quinque cubitos nō incōuenienter intelligim⁹ si eos iuxta sacrum eloquiū discutere velim⁹. Sex enim cubitis mensuratos thalamos dixerat: ⁊ sexto die homo est cōditus: eo quoq; die domin⁹ perfecisse opera sua describit. Unde etiā p perfectione poni senarius numerus solet. Et quia omnē operationē bonā per quattuor sancti euāgelij libros agnouimus: si sex quater ducimus ad viginti et quattuor peruenimus. Cui monos additur: quia in vno semper deo bene omnes operamur. Viginti ergo ⁊ quinque cubitis latitudo hec explicare debuit: qz omnis bona operatio p quattuor sancti euāgelij (vt diximus) libros agnoscit: ⁊ in vnius dei cognitione ⁊ cōfessione cōpletur. Sequitur. Et ostium p̄ra ostium. Hoc loco cōtra nō ad aduersitatē ponit sed ad recti

Gene. i.

Textus.

Pp. iij.

Liber secundus.

tudinem. Ostium enim contra ostium est cum recto itinere ab exteriori ad interiori aditum peruenitur. In cognitione vero omnipotentis dei primū ostium nostrum fides est: secundū vero species illius ad quā p̄ fidem ambulando peruenimus. In hac etenim vita hanc ingredimur: vt ad illas postmodū perducamur. Ostium ergo cōtra ostium est: quā aditum fidei aperitur aditus visionis dei. Si quis hō vtrūq; hec ostia in hac vita veit accipere: neq; hoc a salubri intelligentia abhorret. Nam sepe volumus omnipotentis dei naturam inuisibilem cōsiderare: sed nequaquā valemus: atq; ab ipsa difficultatibus fatigata anima ad semetipsam redit: sibiq; de seipsa gradus ascensionum facit: vt primū semetipsam si valer cōsideret. Et tunc illam naturam que su per ipsam est inq̄tum potuerit inuestigare. Sed mens nostra si in carnalibus imaginibus fuerit sparsa: nequaquā vel se vel anime naturam considerare sufficit. Quia per quot cogitationes ducit: quasi p̄ tot obstacula cecat. Prim⁹ ergo gradus est vt se ad se colligat. Secundus vt videat qualis est collecta. Tertius vt sup̄ semetipsam surgat: ac sic cōtēplationi auctoris inuisibilis intendēdo subiiciat. Sed se ad se nullatenus colligit: nisi prius didicerit terrenarū atq; celestium imaginū fantasmatā ab oculo mētis cōpescere: quod quid de visu: quicquid de auditu: quicquid de odoratu: quicquid de tactu & gustu corporeo cogitationi ei⁹ occurrerit respicere atq; calcare: quatinus talē se querat int⁹: qualis sine istis est. Nā hec quā cogitat quasi quasdam vmbas corporeum introitus h̄at. Abigēda ergo sunt oīa manu discretionis ab oculis mētis: quatin⁹ talem se oīa cōsideret: quālis sub deo sup̄ corpus creata est: vt a superiore viuificata viuificet inferi⁹ quod administrat. Que & sic infusa est corpore: vt nō p̄ mēbroz ptes p̄tibus sit diuisa. Nā in quolibet loco pars corpore p̄cutitur: tota dolet. Miro aut̄ modo vna eademq; viuificatiōe mēbroz prelidens cū ipsa per naturā nō diuersa sit: per corpus tñ agit diuersa. Ipsa quippe est que p̄ oculos videt: p̄ aures audit: per nares odorat: p̄ os gustat: p̄ mēbra oīa tangit & tangendo lenē ab aspero discernit. Et cum tā diuersa per sensus operat̄ nō hec diuersa: sed vna illa in qua creata est ratione disponit. Cum ergo

Homelia .xvij. Fo. .cxvij.

80 seipfam sine imaginibus corporis cogitat aia: iam pri-
mi ostium intravit. Sed ab hoc ostio ad illud tendit: vnde
de natura dei omnipotentis aliquid cōrepletur. Anima itaq;
in corpore vita est carnis. Deus vero qui vivificat omnia:
vita est animari. Si igitur tante est magnitudinis vt com-
prehendi nō possit vita vivificata: quis intellectu cōprehē-
dere valeat quante maiestatis sit vita vivificans? Sed hoc
ipsum cōsiderare atq; discernere iam est aliquaten^o intra-
re: qz ex sua estimatione anima colligit quid de incircūscri-
pto spiritu sentiat: qui ea incōprehensibiliter regit que in-
comprehensibiliter creavit. Cōditor etenim noster longe
comparabiliter creature sue presidet: & quedam operatur
vt sint nec tamen vivant: quedā vero vt sint & vivāt: nec ta-
men discernere aliquid de vita valeant: quedā autē vt sint
vivant: atq; discernāt. Et operatur vnus omnia: sed in om-
nibus non diuisus. Est enim vere summus: & nunq; sibi disti-
nitus. Anima autem & si per naturam sibi metiphi diuersa
non est: per cogitationem tamen diuersa est. Eo enim mo-
mento iste quo de visu cogitat: de auditu cogitare obliuiscit.
& eo momento iste quo de auditu vel gustu cogitat de odo-
ratu vel tactu cogitare nō preualet: qz per cōrentionem et
obliuionem fit semp sibi metiphi dissimilis: vt nūc hoc inūc il-
lud cogitatione teneat. Omnipotens autē deus qz sibi metip-
si similis est: ea vtute videt qua audit: oia ea vtute creat qua
iudicat creata. Eius ergo & videre simul oia administrare
est: & administrata cōspicere. Nec alia cogitatione iustos
adiuuat: atq; alia iniustos dānat: sed vna eadēq; vi nature
singularis sibi semp indissimilis dissimilia disponit. Cur au-
tē hoc de potētia creatoris admiremur: qui vtutis ei^o ve-
stigia & in creatura cōspicimus? Natura quippe luti & cere
diuersa est: solis vno radius nō est diuersus: & tñ cū diuersus
nō sit: diuersa sunt q̄ in luto operat & cera: qz vno eodēq; sui
ignis calore lutū durat & cerā liquat. Sed fortasse hoc in na-
tura luti vel cere est: nō in ipsa solis substātia: que in natu-
ris diuersis diuersa v idet operari. Omnipotēs autē deus in
semetipso habet sine immutatiōe mutabilia disponere. Si-
ne diuersitate sui diuersa agere: sine cogitationū vicissitu-
dine dissimilia formare. Lōge ergo dissimiliter operat disti-

Cop. rē.

Libet secundus.

Isa. lxxvi.
Isa. liii.

missa. nunc sibi dissimilis deus qui et ubiq; est et ubiq; totus est: ait enim. Celum mihi sedes est: terra autem scabellum pedum meorum. Et de ipso scriptum est. Qui celum metitur palmo: et terram pugillo concludit. Ex qua re considerare necesse est: quia is qui celum velut sedem presidet: sit per et intus est. Et qui celum palmo et terram pugillo concludit exterius: superius et inferius est. Ut ergo indicaret omnipotens deus interiorum se esse et superiorem omnium celum ipse sedem esse perhibuit. Ut vero se ostenderet omnia circumdare / celum metire palmo / et terram se afferre pugillo concludere. Ipse est interior et exterior: ipse inferior et superior. regendo superiorum / portando inferiorum / replendo interiorum / circumdando exteriorum. Sicq; est intus ut portet: sic circumdat ut penetret: sic presidet ut portet: sic portet ut presideat. Cum ergo eleuata ad seipsam anima suum modum lum intelligit: et quia corporalia omnia transcendat agnoscit: atq; ab intellectu suo se ad auctoris intellectum tendit: quid iam hec: nisi ostium contra ostium aspicit. Unde et auctori omnium propheta dicit. Mirabilis facta est scientia tua ex me. Quia quantumlibet intenderit nec semetipsam anima perfecta sufficit penetrare: Pro magis illi magnitudo qui potuit et animam condere: Cumq; in scientie dei intellectu laboraret: lacescens ac deficiens subdidit. Confortata est: nec potero ad eam. Sed cum conantes atq; tentantes quidam iam de inuisibili natura conspicerent lassamur / reuerberamur / repellimur. Et si interiora penetrare non possumus: tamen iam ab exteriori ostio interioris ostii videmus. Ipse considerationis labor ostium est: quia ostendit aliquid eo quod intus est: et si adhuc ingrediendi potestas non est. Sequitur. Et fecit frontes per sexaginta cubitos ad frontem atrium porte vndiq; per circuitum. Sepe iam dixim⁹ senario numero perfectionem boni operis designari: non illud sequentes quod conati sunt huius seculi sapientes astruere: dicentes idcirco senarium numerum perfectum quia suo ordine numeratus perficitur: ut cum vn⁹ duo tres dicunt: senarius numerus impleat vel quia in tribus partibus diuiditur. i. sexta tertia et dimidia: videlicet in vno duobus et tribus. Sed idcirco senarium numerum esse perfectum quia sicut paulo ante dictum est. sexto die profecit deus omnia opera

ps. cxxxviii.

Ibidem.

Textus. B.

Homelia. xvij. Fo. ccviii.

ra sua. Quam vero peccatorum homini lege dedit: que in decem
preceptis scripta est: et sexdecies ducta in sexagenarium sur-
sum: recte per sexaginta cubitos bonorum operum perfec-
tio designatur. Quod aperte etiam dominus in euange-
lio designat: qui cum parabolam seminantis exponeret di-
xit. Aliud cecidit in terram bonam et dabit fructum ascenden-
tem et crescentem afferebat unum triginta: et unum sexagin-
ta et unum centum. Fructus etenim terre bone triginta affert
cum mens perfectionem fidelis que est in trinitate conceperit.
Sexaginta affert cum bone vite opera perfecte protu-
lerit. Centum vero affert cum ad eterne vite contemplationem
profecerit. Sinistra enim nostra est vita presens. Dex-
tera vero est vita ventura. Et recte per centenarium numerum
eterne vite contemplatio designat. Quia cum post triginta ac
sexaginta ad centesimum numerum computandum peruenimus:
idem centenarius numerus in dexteram transit. fides atque ope-
ratio adhuc in sinistra est: quia hic adhuc positi et credimus quod
non videmus: et operamur ut videamus. Dum vero iam se ani-
mus in contemplatione eterne vite suspenderit: quasi ad dexte-
ram manum copiosus peruenit. fecit itaque frontes per sexagin-
ta cubitos. Quia ei per sexagenarium numerum perfectio: quid per
frontes edificii nisi opera ipsa designant: que exteriori videntur.
predicationis enim verbum tribuere: alimura esurientibus:
vestimenta argentibus dare: et per bono opere patienter
aduersa tolerare: quid aliud quam frontes sunt edificii celestis
Quia pulchritudo operum exteriorum ornat habitaculum dei:
quod adhuc latet intrinsecus. Sed iste frontes habet atrium
vndique per circuitum: quia in hoc magna sunt opera si hec in me-
te dilatata amplitudo charitatis. De charitate quippe scrip-
tum est. Latum mandatum tuum nimis. De hac iteque psalmista
ait. Statuisti in loco spaciose pedes meos. Sed ecce dum lo-
quor alio occurrit quod lata est charitas. Si per charitatem prin-
cipitur ad deum: et per semetipsam veritas dicit. Intrate per an-
gustam portam. Rursum psalmistam audio dicentem. Propter
verba labiorum tuorum ego custodiui vias duras. Atque in euan-
gelio dominus dicit. Iugum enim meum suauis est: et onus meum leue
Quod ergo aut lata charitas si angusta porta: aut quod iu-
sum suauis est et onus leue si in preceptis dei videtur sunt que

Luce. viij.
Mat. xij.
Mat. iij.

Ps. cxvij.
Ps. xxx.

Mat. vij.
Ps. xvi.
Mat. xi.

Liber secundus.

Act. 7.

custodiunt: Sed hęc nobis questionē citius ipsa vitas sol-
uit: qz via dei et inchoantibus angusta est: et perfecte is vultus
bus lata. Et dura sunt q̄ cōtra vsum spiritualiter aīo pponit
mus: et tñ onus dei leue est postq̄ hoc ferre ceperim: itaqz
p amore eius etiā persecutio placeat: et omnis p eo affectio
in mentis dulcedine veniat. Sicut sancti quoqz ap̄li gaude-
bant: cū p dño flagella tolerabant. Ipsa ergo angusta por-
ta amātibz lata sit. ipse vie dure spiritualiter currentibus
molles et plane fiunt dū scit animus se p teporalibz dolere:
bus gaudia eterna recipere et hoc incipit qd affligit ama-
re. Atrium ergo ante frontes eius in pfectione operis est
latitudo dilectionis. Et notandū qd dicitur vndiqz p circu-
tum: vt videlicet homo per omne qd agit semp se in chari-
tatis amplitudine dilatet ne hęc aut timor aut odia angus-
tent. Si quis ergo de verbo dei loquitur et charitatē quam
predicat in mēte nō seruat: edificij frontē habet: sed atrij
ante frontē nō habet. Si quis elemosinā indigentibus largi-
tur et p hęc fortasse in corde extollitur: nec ex charitate p
mī inopie subuenit: sed se elatione tacita extollit: frontem
quidem in edificio ostendit: sed iuxta frontē atrium nō fe-
cit. Si quis illatas a proximo contumelias tolerat et mala
obiecta tacitus portat: magna est patientia quam demon-
strat si dolorem in corde nō habeat: si lucrari ad tranquilli-
tatem mansuetudinis: etiā ipsum qui male excesserat que-
rat. Nam si patientiam exterius adhibens intus dolorem
tenet: nec amat eum quem sustinet: habet quidem frontem
in edificio: sed ante frontem atrium nō habet: quia is qui se
angustie odiorum subdidit: pfecto charitatis latitudinem
amisit. Non sicut in superiori parte iam diximus. Patien-
tia enim vera est: que et ipsum amat quem portat. Nam to-
lerare sed odisse non est virtus mansuetudinis: sed velami-
tum furoris. Et notandum qd hoc ipsum atrium porte dicitur
Porta quippe nostra est aditus ad regnum. Et deū ac pa-
trem perfecte amare iam ad ingressum regni est tendē-
re. In quantum enim quisqz amat: intantum ad ingressus p-
pinquat. In quantum vero amare negligit: intantum egrediē-
tus: qz nec studet videre qd appetit. Tunc ergo habet
atrium porte: qñ ex latitudine charitatis ad supernam vi-

Homelia .xvii. Fo. cxix.

tā quā adhuc contingere minime possum⁹: iā p. desideria
intram⁹. Itaq; cū bonū opus erga primū agitur: restat ut
eiusdē boni opis intētio discernatur. Si nō p̄stis ḡte retri
butionē q̄rit: sed spem suā anim⁹ ad futurā p̄missionē tens
dit: ut ex t̄p̄alib⁹ eterna: ex terrenis celestia speret. Spes
enī celestia mentē solidat: ne cōcutiatur fluctib⁹ tumultuū
ferrenorum. De qua et per paulum d̄r. Quā sicut anchorā
habemus anime tutā ac firmā: et incedentem vsq; ad inte
riora velaminis de quibus interioribus hic quoq; subiu
gitur. Et ante faciem porte que p̄tingebat vsq; ad faciem
vestibuli porte interioris quinquaginta cubitos. hoc quod
hoc loco dicitur ante faciem porte: nō exterior: sed interior
ante portā locus describitur: dum vsq; ad faciem vestibuli
porte interioris pertingere perhibetur. Unde et idem
loc⁹ quinquaginta cubitis d̄r mēsurat⁹. Per quinquagenarium
enī numerū req̄es eterna signat⁹. Habet ei septenarius nu
mer⁹ p̄fectionē suā qz eo die dierū nūerus est p̄pletus. Et
per legem sabbatum in requiem datum est. Ipse autem
septenarius per semetipsum multiplicatus ad quadragin
ta et nouem ducitur. Cui simonas additur ad quinquage
narium peruenitur: quia omnis nostra perfectio in illius
vniū cōtemplatione erit in cuius nobis visione iam min⁹
aliquid salutis et gaudij non erit. hinc etiā iubilans id est
ānus quinquagesim⁹ in requiē dat⁹ est: qz q̄s̄s ad oipotē
tis dei gaudia puenerit: labore et gemitū v̄leri⁹ nō habe
bit. Notandum vero: quia locus qui describitur per quin
quaginta cubitos tendi: ad faciem vestibuli porte interio
ris pertingere memoratur. Nō ergo hoc loco propheta iā
ipsum vestibulum porte interioris: sed locum interius qui
tendit ad vestibulum porte interioris narrat: per quem lo
cum vtiq; (sicut diximus) spes nostra signatur. Que dum
eternā requiē querit: mentē ad vestibulū porte interioris
ducit. hoc ipsum enim q̄ desideramus celestia. q̄ ad p̄mis
sa gaudia suspiramus: q̄ eterne vite requiem querim⁹: iā
ad interioris vestibuli faciē p̄p̄inquam⁹. Signetur ergo p̄
portā fides: p̄ atriu charitas: per locū vero qui ad faciē ve
stibuli porte interioris p̄p̄inquat figuret spes: sine qb⁹ tri
bus h̄ntib⁹ q̄squis iā. vti rōne p̄t: ingredi ad celeste edi

Debie. vi.

Textus.
C.

Liber secundus

fici nō pōt. habeat ḡ fides in porta qz introducitur ad intel-
ligentiā. Caritas in atrio: qz mētē dilatat in amorē. Spes
in loco quinquaginta describitur cubitis qz p desideria atqz su-
spira introducitur animū ad secreta gaudia quietis. De qua
quiete et si adhuc sicut est veritatis lumen non cernimus:
iam tamen per rimas intelligentie aliquid videmus. Unde
de et hic subditur. Et fenestras obliquas in thalamis. In
fenestras obliquas pars illa per quam lumen intrat angu-
sta est: sed pars interior que lumen suscipit lata. Quia mē-
tes contemplantium quibus aliquid tenuiter de vero lumine
videant: in semetipsis tamen magna amplitudine dilata-
tantur. Que videlicet et ipsa que cōspiciunt capere pauca
vidēt: sed ex ipso eriguntur laxat sinus mētū in augmento fer-
uoris et amoris. Et inde apud se ample sunt: unde ad fen-
estras lumen quasi per angustias admittuntur: Que mag-
nitudine contemplationis quia concedi non nisi amantibus
pōt: in thalamis oblique fenestre esse prohibetur: vel in his
que iuxta thalamos non iam extrinsecus: sed esse intrinsecus
dicuntur. Nā de eisdem fenestris subditur. Et in frontibus
eorum que erant intra portam undiqz per circuitum
erant enim in thalamis: erant et in frontibus eorum: que
intra portā undiqz p circuitū fuerāt cōstructa: qz qz cor inter-
habet: ipse quoque lumen cōtemplationis suscipit. Nā qui ad
huc exteriora imoderatē cogitat: q̄ sint de eterno lumine
rimae cōtemplationis ignorat. Neqz enī cū corporearū rerū
imaginib⁹ ille se infusio incorporee lucis capit: qz dū sola
visibilia cogitantur: lumen invisibile ad mentem non ad-
mittitur. Sed quisquis iam lumini contemplationis inten-
dit: curare magnopere debet vt mentem semper in humilitate
custodiat: nunq̄ se de gratia qua infunditur extollat.
et ipsas obliquas fenestras que mentes contemplantiū sus-
cipiunt quales sint consideret. Per obliquas etenim fenestras
lumen intrat et fur non intrat: quia hi qui vere speculari
res sunt: semp̄ sensū in humilitate deprimunt: atqz ad eorū
mētē intelligentiā contemplationis intrat: sed iactantia et laetitia
illis non intrat. Et patet itaqz fenestre: et munite sūt: quia et
aperta est in mētibus eorū gratia q̄ replētur: et tñ ad se aduert

Homelia. xlvj. Fo. cxx.

faris ingredi ad supbia non pmittit. Notandū hō q̄ intra
portā vndiqz p̄ circuitū fenestre oblique esse mēozatur. Nō
eni cōtēplationis gratia sūmis datur ⁊ minimis nō dat: sed
sepe hāc sūmī. sepe minimi: sepius remoti atiqz eā cōiuga
ti percipiunt. Si ergo nullum est fidelium officium a quo
possit gratia contemplationis excludi: quisquis cor intus
habet illustrari etiam lumine contemplationis pōt. Quia
intra portam vndiqz per circuitum fenestre oblique cōstru
cte sunt: vt nemo ex hac gratia quasi de singularitate glo
rierur. Nullus se donuz veri luminis estimet habere prius
tum: quia in eo q̄ se habere precipuum putat sepe alter est
ditior quem habere apud se boni aliquid non putat. Unde
hic quoqz adhuc apte subiūgit. Siliiter aut̄ erat ⁊ in vesti
bulis fenestre p̄ gyrū intrinsecus. Postqz dixit fenestre in
frontibus: adiungit fenestras in vestibulis p̄ gyrum intrin
secus. Quia non solum alta sancte eccl̄e membra q̄ promi
nent habent contemplationis gratiam: sed plerumqz hoc
donum etiā illa membra percipiunt: que ⁊ si iam p̄ deside
rium ad summa emicant: tamen adhuc per officium in ima
laet̄. Nisi et his qui despecti vidētur omnipotens de⁹ lumen
contemplationis infuderit: fenestre in vestibulis non fuis
sent. Videmus itaqz alios in summis locis sc̄te ecclesie con
stitutos alta de celestibus loq̄: miro studio inquātū illustra
ta mens sufficit supne patrie secreta rimari qz fenestre sūt
in frontib⁹. Alii hō in sc̄te ecclesie situ cōtinent: ⁊ despecti
humanis oculis videntur: sed apud se sapientie studis va
cant ad celestia anhelant: atqz in quantum preualent: q̄ sunt
gaudia eterna considerant: fenestre itaqz oblique sunt: sicut
vestibulis. Bñ autē dī p̄ gyrū: qz om̄ ⁊ inquisitio secreta
rum rerum gyrum habet: dum in cogitatione sua dicit ani
mus. putas ne hoc illud est: quasi circuit vt inueniat quod
querit. Cui cum incircumscrip̄tum lumen erumpere in cog
itatione ceperit: quasi per obliquā fenestram radi⁹ veri
tatis venit. Sic quippe in contemplationem nostrā multa
cogitationib⁹ circūeūdo pficiunt: sicut exēpla bonozū sepe
querim⁹: vt in morib⁹ pficiam⁹. Nā cū tā cogitat animus
ad meliora transire: q̄quid meli⁹ de alijs audire possit ex
quiri: nūc hui⁹: nūc sc̄ti alteri⁹ vitā ventilat. Un̄ ⁊ electus

Textus.

Liber secundus

ps. xxvi.

Textus.

Apoc. vii.

Mat. vij.

Joh. xiiij.

quidā qui in expanso riuo sancte ecclesie p̄ vn̄uersum m̄-
dum mentis oculos miserat: bonorum vitam ad imitatio-
nem requirens dicebat. Circuibo ⁊ inuolabo in tabernacu-
la dei hostiā iubilationis. Eccevt immolaret iubilationis
hostiā circuibat: q̄ nisi animam huc illucq; ad bonorum
vitam exquirendam mitteret: ipse vsq; ad iubilationis sa-
crificium non perueniret. Cum vero sc̄ti viri intra ecclesiam
ad loca summa perducuntur: eorū vita quasi in speculo po-
nitur: vt cuncti videant bona que debeant imitari. Unde
adhuc apte subiungitur. Et añ̄ frontes pictura palmarum.
Quid per palmas: nisi p̄m̄ia victorie designātur: Ipse q̄p̄-
pe dari vincibus solent. Unde de his quoz q̄ in certam-
mine martyriū at̄iquum hostem vicerāt: et iam victores in
patria gaudebāt: sc̄i scriptum est. Et palme in manibus eoz
et clamabant voce magna dicentes. Salus deo nostro qui
sedet super syonum: ⁊ agno. Palmas quippe in manibus
tenere est victorias in operatione tenuisse. Cui⁹ operatio-
nis palma ibi retribuet: vbi iam sine certamine gaudebit.
Uñ ⁊ hec nō d̄f palme at̄e frōres: s; at̄e frontes pictura pal-
mar. Ibi enī victorie palma videbitur: vbi iā sine fine gau-
debit. Nā hic plerumq; sanctos viros aspiciamus mira age-
re: virtutes m̄ras facere: leprosos m̄dare: demonia eice-
re: tactu egritudinis corpora sanare: prophete sp̄i ventus-
ra predicere: cuncta itaq; hec necdū palme sunt: sed adhuc
pictura palmarum. Nam hec aliquādo dātur et reprobis
Uñ ⁊ per euāgelium veritas dicit. Multi dicent mihi in il-
la die: dñe dñe: nōne in nomine tuo p̄phetauimus: ⁊ in tuo
nomine demonia eiecimus: ⁊ in tuo noīe virtutes multas
fecimus: Et tunc confitebor illis: q̄ nūq; noui vos: disce-
dite a me qui operamini iniquitatē. Unum vero signū elec-
tionis est soliditas charitas: sicut scriptum est. In hoc sc̄it̄
tur quia discipuli mei estis: si dilectionem habueritis ad in-
uicem. hec autem miracula cum electi faciunt: longe disti-
militer a reprobis sūt: q̄ qd̄ electi ex charitate: hoc repro-
bi student agere p̄ etationē. Sed eisdem electis ipsa mira
que per charitatem faciunt non iā palme sunt: sed adhuc
pictura palmarum: q̄ de eis foris ostenditur: quales apud
omnipotentem dominum intus habeant. Ibi autē eis palme

Homelia. xviij. Fo. cxxi.

ma erit: vbi iam mortis contentio non erit. Nam predicator egregius tunc asperit palmam veram vincentibus dari: cum resurrectionem preuidit mortuorum fieri sicut dicit *i. Cor. xv.* Oportet enim corruptibile hoc induere incorruptionem et mortale hoc induere immortalitatem. Cum autem mortale hoc induerit immortalitatem. tunc fiet sermo qui scriptus est. Absorpta est mors in victoria. vbi est mors victoria: vbi est mors stimulus tuus. Tunc erit perfecta victoria: cum mors plene fuerit absorpta. In omne autem quod modo mirabiliter de signis agi conspiciamus non iam ipsam victoriam: sed adhuc imagines victoriae videmus. Quia plerumque sanctis etiam et in locis sublimioribus positus ut ab bona opera alij prouocentur virtutes et signa dantur. ante frontes interioris edificij palmarum pictura ostenditur. hec hodierno die tractata sufficiant: ut ad ea que subiuncta sunt valentiores adiuuante domino nostro iesu christo veniamus. Qui vivit et regnat: &c.

Homelia. xviij.

Eduxit me ad atrium exterius et ecce gazophylaria et pavementum stratum lapide in atrio per circuitum. Triginta gazophylaria in circuitu pavementi: et pavementum in fronte portarum secundum longitudinem portarum erat inferius. Et mensus est latitudinem a facie porte interioris usque ad frontem atrij interioris extrinsecus centum cubitos ad orientem et aquilonem.

Liber secundus

Dostis de cōtēplationis gra obliq̄ fenestram
insinuās ppheta multa locut⁹ ē: educū se ex-
teri⁹ dicit: ⁊ gazophilatia vidisse cōmemorat
In q̄b⁹ gazophilatia ad aliud q̄ doctorū sciē-
tia designat. S; recte hac i re q̄ri pōt. cū do-
ctores sc̄i spiritualia atq; interna doceāt: cur ppheta edu-
ctū se exterius dicit ⁊ gazophi-
latia foris vidisse? S; sciētia
est q; alia est contēplatio que tm̄ videt quātum dicere non
valet. alia vero scientia atq; doctrina que tantū videt quā-
tum expr̄imere per linguam possit. In comparatione quip-
pe illius luminis quod voce expr̄imi non pōt: quasi hoc so-
lū foris est quod expr̄imi voce potest. Sit itaq; Et educū
me ad atrium exterius et ecce gazophilatia ⁊ pavimentū
stratum lapide in atrium per circuitū. Quia sermone greco
philat⁹ seruare dicitur: et gaza lingua persica diuitie voca-
tur. Gazophilatium loc⁹ appellari solet in quo diuitie ser-
uantur. Quid itaq; per gazophilatia designatur: nisi vt
diximus corda doctorum sapiētia atq; sciētia diuitis plē-
na: Quia iuxta pauli vocem alij datur per spiritū sermō
sapiētie: alij sermo scientie in eodem spiritu. Sunt enim
quidam qui per donum gratie et ipsa intelligunt que expo-
ni a doctoribus non audierunt. hi videlicet sermonem sa-
piētie perceperunt. Et sunt quidā qui per semetipso in-
telligere audita nequeunt: sed ea que in expositioribus te-
gerunt retinent: atq; scienter proferunt que lecta didicerunt
Un itaq; isti nisi sermōe scientie pleni sunt? Quis hoc in-
ligi ⁊ aliter possit: q; sapiētia ad vitā: sciētia ho-
doctrinā. Quisq; bñ viuū ⁊ prudenter predicat: gazophi-
latium spiritualis edificij recte notatur: q; ab eius ore ⁊ cele-
stes diuitie dispensantur: his diuitiis abūdare discipulos
ides magister gētū viderat cū dicebat. Diuites facti estis
in illis: in omni verbo: et in omni scientia. Sunt itaq; in san-
cte ecclesie edificio constructa gazophilatia: q; abundat in
uirtus scientie lingua doctorum. has veras ē diuitias ipse
per se veritas denunciat: cum de transitorio diuitiis dicit.
Fallacia diuitiarum suffocat verbum scientie. Sapiētia
eternam atq; scientia doctrine spirituales vere sunt diuitie:
quorum comparatione que transire possunt false uouuntur

Textus.

i. Cor. xliij.

i. Cor. l.

Mat. xliij.

Homelia. xlviii. Fo. cxxij.

tur. De his diuitiis per salomonem dicitur. Thesaurus de siderabilis requiescit in ore sapientis. Excepto autem eo quod ad eternam patriam diuitie spiritales ducunt: est eis a terrenis diuitiis magna distantia: quia spiritales diuitie erogate perficiunt: terrene autem diuitie aut erogantur et desiciunt: aut retinetur et vitales non sunt. Qui ergo has ille veras diuitias continent: recte gazophylata nominantur. Et habent ipsa gazophylata pauimentum per circuitum: quia eis adheret ac subiacet humilitas auditorum. Quod pauimentum recte stratum lapide in atrium dicitur quia in latitudinem charitatis vicissim sibi iuncte sunt anime fideles. Que et lapides appellantur pro fortitudine fidei: et strate in pauimento sunt in compage humilitatis. His fidelissimos petrus apostolus fortes in fide conspexerat: cum dicebat. Et vos tanquam lapides viuus superdificamini domos fidei. Pet. ij. Spiritales. De his lapidibus sancte ecclesie dominus per Esaiam dicit. Ponam iaspidem propugnacula tua: et portas tuas in lapides sculptos: vniuersos terminos tuos in lapides desiderabile: omnes filios tuos doctos a domino. Omnipotens enim deus sancte ecclesie propugnacula iaspidem (quod lapidis viridis coloris est) posuit: quia predicatores illuminantes interne viriditatis more solidant: et transitoria cuncta despiciunt: nihil in hoc mundo quod sine claudatur appetant: cuncta eius gaudia velut arida continent. Unde et ipse pastor ecclesie auditores suos ad pascua eterne viriditatis vocans: de deo loquitur dicens. Secundum magnam misericordiam suam regeneravit nos in spem viuam. per resurrectionem Iesu christi ex mortuis: in hereditatem incorruptibilem et incontaminatam: et inaccessibilem conseruatam in celis. huius sancte ecclesie porte in sculptos lapides ponuntur: quia hi per quorum nos vocem ad vitam eternam ingredimur: sancta opera que diuinitus precepta sunt dum in semetipsis ostenderent: quasi in se sculpta tenerunt. Porte etenim non sculpte sed pure essent si vocem quidem promerent: sed sciam in se opera non demonstrare. Et vbi scilicet hoc se ostendunt viuere quod loquitur: porte sunt: quia intus dicunt: et sculpte quia viuendo custodiunt quod a aliis loquitur. huius sancte ecclesie vniuersos terminos in lapides desiderabiles

Q. Q. ij.

Liber secundus

Et. III.

Textus.

positos videm⁹: dū in ea fideles quosq; fortes in fide ⁊ cō-
ritate conspicimus: q̄ (vt quos dixerit lapides demonstrā-
re) adiunxit. Oēs filios tuos doctos ⁊ domino. Quod ergo
Esaias vniuersos ecclie terminos desiderabiles vidit: hoc
Ezechiel pauimentum lapide stratum p̄ circuitū esse phis-
buit: ⁊ adhuc de gazophilatijs subdit. Triguira gazophi-
latis in circuitu pauimenti. Denarius numerus p̄ perfe-
ctione semp̄ accipitur: qz in decē p̄ceptis legis custodia cō-
tinet. Actiua etenim ac cōtēplatiua vita simul in decalogi
mandatis cōiuncta est: qz in ea ⁊ amor dei ⁊ amor seruari
primi iubetur. Amor quippe dei ad cōtēplatiuā amor
vero primi peruenit ad actiuam. S; vnusquisq; doctos
in actiuam vitam plene se dilatat: atq; in cōtēplatiuam
vigilanter surgat: in sancte trinitatis fide debet esse perfe-
ctus. Unde ⁊ eadem gazophilatia triginta esse commemo-
rantur: vt cum denari⁹ ter ducitur: vita ⁊ lingua doctos in
trinitate solidetur. S; hac in re illud nobis est vigilāter
intuendus: q̄ propheta dū gazophilatia descripsisset: ad-
iunxit. Pauimentum per circuitum. Atq; inferius subiu-
xit. Gazophilatia in circuitu pauimenti. Quatinus et ga-
zophilatia in circuitu pauimenti: et pauimentum in circui-
tu gazophilatorum esse videatur. Pauimentum quippe ⁊
gazophilatia eo sūt ordine distincta: vt gazophilatia inter
pauimētum: et pauimētum inter gazophilatia fuerit stra-
tum. Non hoc fratres sine magno mysterio est q̄ in circui-
tu gazophilatorum dicitur esse pauimentum: et in circui-
tu pauimenti narrat esse gazophilatia. habet enim pau-
imentum in circui-
tu gazophilatia: qz vita audientium eru-
dit quotidie: ⁊ custodit linguam doctorum. Doctores eni
boni in sancte eruditionis verbis modo fomentis dū
cedunt: modo asperitati increpationis inuigilant: vt audi-
torum suorum vitam a vitijs defendant. Sed habent ipsi
quoq; gazophilatia in circui-
tu pauimētum: quia sepe etiā
doctorum cor vitiorum tentationibus tangitur: vt modo
eleuentur iactationis superbia: modo tre stimulis inflam-
metur. Sed cum bonorum auditorum vitam considerant:
eantq; profecisse suis exhortationibus pensant erubescunt
tales non esse quales auctore deo per se conspiciunt alio

Homelia. xliij. Fo. cxxiij.

factos esse: et ante se in mente etiam stabiliunt q̄ plene in
culpam labantur. Nam cum ipsa sua doctoribus verba ad
memoriam reducant: erubescunt nō seruare quod dicunt.
Unde per salomonem quoq; dicitur. *Via laborantis labo-*
rat sibi: q̄ compulit eū os suum. Os enim nostrū nos com-
pulit ad laborem: quando per hoc q̄ diximus a vitis re-
frenamur: q̄ turpe nimis est ibi nos negligēdo cadere: vñ
de predicando conati sumus alios leuare. habent ergo sa-
sophilita in circuitu pauimētum: q̄ doctorum magna cus-
todia est vita venerabilis auditorum. Et suus ei sermo fit
in auditorio quia erubescunt pulsantibus vitis non resiste-
re q̄ contra vitia alios armauerūt. Q̄ enī q̄diu in hac vita
vitiū: cōtra malignos spūs q̄ aliud q̄ in acie stam: Si
cut p̄dixim⁹ doctoris anim⁹ forsitā aliq̄ elatione pulsatur.
Sz siue ne ipse peat: seu ne per exēplū suū alios ad p̄ditio-
ne trahat: vigilanter se ⁊ festine circūspicit: in cogitationis
bus remordet. Adducta auditorum suorum vita ad memo-
riam semetipsum humiliat: ⁊ quibus preualet modis agit:
ne elatio princeps in mēte: ne dñetur l' opere. Scriptū q̄p-
pe est. Inuitū ois pcti supbia. Quis ergo añ dei oculos fru-
ctus boni opis: si ex radice putruit relatiōis: Sepe vt p̄dit-
ciū est eius animus tērat ex ira sed citius ad circūspicien-
dum recolligit: ⁊ disciplīne pōdere depumens agit ne mo-
tus animi trāseat in sermōe: ne erūpat in voce. fitq; vt tra-
perturbati animi vbi per negli gentiā oritur: vbi per iudic-
ciū suffocata moriatur. Quis ex re agitur vt excepta culpa
animus virtutes pariat: qui et si se fortiter custodire nolu-
it. Unde bene per salomonem dicitur. Melior est patiens
viro forti: et qui dominatur animo suo expugnatore vrbū.
Patens pre fertur: quia in illa actione victorie. homo vi-
ctor est hominum. In hac autem mansuetudine patientie:
animus victor est suus. Sequitur. Et pauimentum in fron-
te portarum secundum longitudinem portarum erat in fe-
rius. Si portarum longitudinem ad locum referimus in q̄
porte fuerunt structe scōm longitudinē portarū pauimen-
tū erat inferi⁹ q̄ q̄tū tenere loc⁹ portarū poterat: tñ tene-
bat ⁊ pauimētū q̄ erat inferi⁹. Lōgitudō ḡ pauimēti a por-

puer. xyl.

Eccli. ix.

puer. xvi.

Textus.
B

Q. iiij.

Libri secundus.

is non erat dissimilis: sed tamen equalitas pauimēti non erat cum portis. Quia ergo pauimēti cum portis longū silitur erat sed equale non erat nisi quod longe distat vita populorum a vita doctōrum. Quia et si ad regna celestia tendentes eandem longanimitate spei habet: eandem vero viuēdī studia non habet. Tunc dat & pauimēti silitur in longū: quia ipsam fidē ipsam spē in se retinet auditores quā hīce certū est p̄dicatores. Sed pauimēti inferi⁹ iaceat: ut oēs auditores p̄dicatores suos longe suis meritis antecedere cognoscāt. Sin vero longitudine portarum ipsam sicut superius diximus earum altitudine intelligere debemus: dū sicut paulo post scriptū est ad portas gradibus ascendebatur: tanto pauimēnum iacet inferius: quāto vnaqueque porta surgit in altitudinem. Quia quāto sanctior est vita doctoris tanto fit hūilior sens⁹ audienti. Et semet ipsum despicit dum predicatoris sui vitā in magna surgere altitudine perpēdit. Imitari etenim bona et alia forsitan potest: alta non potest. In quibus preualet proficit in quibus minime preualet ad humilitatem crescit. Et hoc ipsum ergo ei in profectu est: quod ei mirabile ad profectum non est. Ecce enim predicatorum nostrorum ea que legitimus dicta et facta pensemus: et in quantā altitudinem surrexerint porte cognoscimus. Ut enim taceamus de ostensione signorum loquemur de virtutibus cordium. Certe paulus qui se legi morum p̄ legem dicit: quia ve in christo crederet ei hoc et lex ipsa p̄dicauit magno fidei ardore successus precepta legis tenere carnaliter noluit circumcissionem in gentibus fieri veruit. Et cum petrus a plius seruari adhuc in circuncisione legis consuetudinem vellet ei in faciem restitit: eumque hac in re fuisse reprehensibilem dicit. Et in hoc eius studium discipulis loquēs non solū culpas pauimēti sed quod est magis hypocrisis. i. simulationē nolas dicens. Cum venisset petrus antiochiam: in faciem ei restitit quia reprehensibilis erat. Et paulo post. Et simulationem eius consenserunt ceteri iudei. Idem vero apostolorum petrus detraxi pauli scriptis agnosceret dicit. Sicut charissimus frater noster paulus secūdū datam sibi sapientiam scripsit vobis: loquens in eis de his in quibus sunt quedam difficultates.

Rom. viij.

Gal. v.

Gal. ij.

1. Pet. ij.

Homelia. xviii. Fo. cxliij.

lia intellectu que indocti & instabiles deprauiant sicut ceteras scripturas: ad suam ipsorum perditionem. Ecce paulus in epistolis suis scripsit petri si reprehensibile et ecce petrus in epistola sua asserit paulum in his que scripserat admirandum. Certe enim nisi legisset petrus pauli epistolas non laudasset. Si autem legit: quod illic ipse reprehensibilis dicitur inuenit, Amicus ergo fratris laudauit etiam quod reprehensus est: atque et ad hoc ipsum placuit: quod in his non placuerat quod aliter quam de buerat sentit. Sed etiam minori fratri ad consensum dedit: atque in eadem re factus est sequens minoris sui etiam ut in hoc preiret quasi unus qui primus erat in apostolatus culmine: esset primus et in humilitate. Pensate ergo fratres charissimi in quo mensuris iustitiae stetit qui illas epistolas laudauit in quibus scriptum se imperabilem inuenit: que illa mansuetudo tanta esse potuit que quies animi: que soliditas atque imperturbatio cogitationis. Ecce a minore suo reprehenditur et reprehendi non dedignatur. Non ad memoriam reuocat quod primus in apostolatum vocatus est: non quod claves regni celestis acceperit non quod peccata quecumque in terra soluerit: essent soluta et in celo non quod in mare pedibus ambulauit: non quod paralyticos in Jesu nomine iubendo erexerat: non quod egros corporis sui sanauerat: non quod mentientes verbo occiderat: non quod mortuos oratione suscitabat. Ne igitur increpationis uerba dedignaretur audire omnia dona que acceperat: quasi a memoria repulit: ut unum fortiter humilitatis donum teneret. Quis ergo nostrum uel si extremum aliquod signum fecisset. a minori fratre increpatus: increpationis uerba patienter audiret. Nihil enim signi fecimus. Et si quis nos fortasse de actione nostra reprehenderit: statim tumescimus: magnos quosdam nos taciti cogitamus uirtutes nobis ad animum deducimus etiam quas non habemus. Et contra petrus cum uirtutibus humilis in reprehensionibus permansit: sed porta surrexit in altitudinem. Hanc autem tantam mansuetudinem nos imitari non possumus: sed quia pauper sumus: longe inferius latemus. Sunt uero nonnulli qui non petrum apostolorum principem: sed quemdam alium eo nomine qui a paulo est reprehensus accipiunt. Qui si pauli studiosius uerba legisserent ista non dicerent. Dicitur etenim paulus cum uenit:

Q. Q. iij.

Gal. ii.

Liber secundus.

Ibidem

i. pe. i.

Ibidem.

ij. Cor. xl.

psal. liij.

set, petrus anthiochiam: ei in faciem restiti: vt de quo petro loqueretur ostenderet: in ipso. sue narrationis initio petrus misit: dicens. Creditum est mihi euangelium preputi: sicut petro circuncisionis. Qui enim operatus est petro in apostolatum circuncisionis operatus est et mihi inter gentes. Patet ergo de quo petro Paulus loquitur: quem et apostolus nominat et preuisse euangelio circuncisionis narrat. Et fuerunt quidam secundum quod petri epistola: in qua epistole pauli laudate sunt: eius dicerent non fuisse. Sed si eiusdem epistole verba pensare voluissent: longe aliter pensare potuerunt. In ea quippe scriptum est. Voce delapsa ad eum huiusmodi a magnifica gloria. hic est filius meus dilectus in quo mihi complacui. Atque subiungitur. Et hanc vocem nos audivimus cum essemus cum ipso in monte sancto. Legat itaque euangelium et primum cognoscunt quia cum vox ista de celo venit: petrus apostolus cum domino stetit. Ipse ergo hanc epistolam scripsit: qui hanc vocem in monte de domino audivit. Sed quia pauca de petro diximus: nunc si placet ad pauli mansuetudinem convertamur: et pensemus si possumus ille quantum ardoris est in zelo predicationis ut apostolorum quos primo non parceret: quate sit mansuetudinis in studio longanimitatis. Taceamus autem quod ter virgis cesus est: quod semel lapidatus est quod ter naufragus fecit: quia nocte ac die in profundo maris fuit: quia a iudeis quinquies quadragenas vna minus accepit. Minus enim animum ad iracundiam commouent ea mala que nobis ab apertis aduersariis irrogant. hoc plus solet dolere quod a proprijs patimur. Unde et per psalmistam ipsa veritas contra conditorem suum loquitur dicens. Quoniam si inimicus meus male dixisset mihi: suppottassem utique. Tu vero vnanimis dux meus et notus meus: qui simul mecum dulces capiebas cibos. Presens ergo si possumus paulus apostolus qui tantum patiens inter persecutores: quantum mansuetus inter discipulos fuerit. Certe corinthios veniens ab idolo seruitio corinthios retraxit: quos esset verus deus innotuit: eterne eius vite gaudia predicauit. Et cum magna multitudinem populi in fide collegisset: tantam illi inopia preiulit: ut victus suis graui necessitate laboraret. Et pane terre a discipulis non accepit: quibus panem celi predicauit. Insistebat verus

Homelia. xliij. Fo. cxxv.

bo p vita audientium: insistebat labori manuum p vita cor-
poris sui. De terris quoq; alijs stipēdia ei a discipulis mī-
tebantur: vt corinthijs predicare sufficeret. Ipse quoq; ad
eosdem corinthios post per epistolam loquitur dicens. Cū
essem apud vos & egerem: nulli onero sus fui: nā quod mi-
hi deerat suppleuerunt fratres qui venerūt a macedonia.
Quibus ad magnum quoq; improperium premisit dicens.
Altas ecclesias spoliati: accipiens stipendū ad ministeriū
vestrum. Pensemus ergo si possumus cuius hoc mansuetu-
ditis fuerit: panem spiritus predicare: et panem carnis nō
accipere: corda audientium de diuitijs eternis instruere: &
inter eosdem discipulos fideles & abundātes fame labora-
re: inter satiatos pati inopiā: nec tñ quod patiebat dicere:
nec tñ dolere: videre dura erga se corda audientium tenacit-
er a predicatione desistere. Nam sicut apostolorum acta
testantur: anno & sex mensibus continue in eadem ciuitate
predicauit. Cumq; ab eisdem corinthijs recessisset ad eos
postmodum scribit quod apud eos positus pertulit: Ne qđ
re autem hoc eis cū inter eos viueret nunq; dixit: Ne qđ
erga eum factum ex bona voluntate nō fuerat: fieret ex in-
sione. Et cum innotesceret eorum miseria remaneret volū-
tas ignota. Quare autem hoc postmodum longe positus scri-
bit: Ne omnimodo discipuli incorrecti remanerēt & quales
magistro in tenacia fuerant: alijs quoq; fratribus tales nō
essent. Vere in hoc paulus vere magister gentium: sua negli-
gens: aliena curans: impleuit quod predixerat. Nemo qđ
suum est querat: sed quod alterius. Et non que sua sunt sin-
guli cogitantes: sed ea que aliorum. Quanta itaq; ista mā-
suetudinis virtus est: Quanta trāquillitas spiritus: Quis
autem nostrum si vnum huiusmodi diuitem ad omnipoten-
tiam dei seruitium conuertisset: seq; egere cōspiceret: et il-
lum sibi vite subsidia non prebere: non protinus de eius vi-
ta desperasset: Quis non incassum laborasse se diceret:
Quis non ab eius exhortatione obmutesceret: quem in se-
metipsum primum ferre fructum boni operis non videret:
Sed paulus per mansuetudinem in virtutum vertice solida-
tus persistit: predicauit: dilexit. et bonū quod ceperat ex-
pleuit: eaq; portando & persistendo discipulorum corda ad

i. Cor. liij.

ij. Cor. xij.

Ibidem

Act. xvij.

ij. Cor. xi.

i. Cor. x.

Libert secundus.

misericiordiam perduxit. Nam eorum profectus postmodum
scire se indicans: in eadem epistola scribit de ministerio quod
fit in sanctos. Ex abundancia est enim mihi scribere e vobis.
Scio enim promptum animu vestrum: pro quo de vobis glorio-
rior apud macedonas: quam achata parata est ab anno prio-
re: et vestra emulatio puocavit plurimos. De quibus rursum
ait. Qui non solum facere sed et velle cepistis ab anno prio-
re. In quibus enim non tam opera quam pia vota requirebat:
in eis proculdubio plus laudat pia vota quam opera. Notan-
dum nobis est quia habet impropertu hec ipsa consolatio:
cum dicitur ab anno prioze. Bonum quippe: sed tarde fece-
rant atque ideo hoc magister non sine reprehensione laudat.
Medicus quippe est: qui medicamentu vulneri apponit quod
et ea que purgata sunt refouet: et ea que putrida inueniunt
mordet. Sed hec tolerando atque predicado expleuit quod ce-
pit. Et mire longanimitatis virtus: discipulorum duricia me-
molluit ad misericordie viscera: quod longitudo porte surre-
xit in altitudinem. Sed infirmi nos ad imitandu tante man-
suetudinis longanimitate idonei non sumus: quod videlicet pa-
uimentu sumus: et despecti in nostris moribus iacemus. Ec-
ce autem dum de duobus ducibus celestis exercitus loquitur
martyr quod Stephanus memorie occurrit: qui tetus pro-
creatoris sui nomine: et in medio persecutorum deductus:
imperterritus stetit fiducialiter docuit: et ex zelo veritatis
persecutores suos fortiter increpauit: dicens. Vos semper
spiritui sancto resististis. Cumque illi ad lapides current:
flexo genu pro eisdem persecutoribus orauit dicens. Domine ne
statuas illis hoc peccatu. Que itaque ista virtus est: sic zelo
feruere: vt eis a quibus terrebat phidie impropertis fiducia
liter diceret: et sic diligeret vt in morte quoque pro eis a qui-
bus moriebat oraret: Sic quippe ex zelo inferuuit: ac si man-
suetudinis nihil haberet. Et sic mansuetus in eorum dilectione
pstitit: ac si contra eos feruoris nihil habuisset. Pefemus in-
ter hec vbi in se scientie reatus iacet. Quis ei nostru si falsu
vbi etumelia a primo acceperit non confundit: comouet non
ad odium erupit: non preceptu dilectionis obtulit: Sed hoc
Stephanus ex omnipotentis dei gratia potuit: quod surgens in altitudi-
nem porta fuit. hoc nos miseri nostra virtute imitari non possumus

ii. Cor. ix.
Ibidem

Act. vii.

Homelia .xviii. Fo. cxxvi.

mus: quia longe interius sicut pavimentū iacemus. Quid
aut nos in vita sanctorū de nostra admiratione dicimus:
cum ipsi quoq; antiqui patres predicatorū sancte ecclesie
vitā cōsiderantes valde admirati sunt? An non eorū vitā
psalmista admiratus est cum dicebat. *Adhī aut valde ho-*
norati sunt amici tui deus: nimis cōfortatus est principat⁹
eorum. Quod de quibus eius amicis dicat euangelist⁹ inter
roga in quo vitas predicatorū dicit. Vos amici mei estis
Etias quoq; eorum vitā intuens: ait. Qui sunt isti qui vt
nubes volant: et sicut columbe ad fenestras suas: Recte au-
tes predicatorēs sancti nubes appellati sunt: quia vbi pluuit:
miraculis conuiscant. Qui volare quoq; vt nubes dicuntur:
quia in terra viuentes extra terrā fuit omne quod egerunt
Unde et per quandā nubē dicitur. In carne em ambulātes
nō secundū carnem militamus. Priores enim patres cōi-
gisse vtēbant: filios pcreabant: substantias possidebāt: cur-
ris rei familiaris instēdebant. Istos autem pphetie ias spi-
ritū pcedētes substantias deferere: nihil in terra querere:
nil possidere inō eos vel homines per terram ambulātes.
sed nubes volantes nominat. Volant enim qui terras quas
si nō rāgunt: qz in ipsa nil appetunt. Qui et ad fenestras sus-
as quasi colūbe sunt: qz pro māserudinis sue spiritu in hoc
mūdo per oculos nil cōcupiscūt. Cōsideremus ergo quante
altitudinis iste spiritalis edificij porte sunt: quas et spirita-
les patres admirant: qz nos in earū admiratiōe humi-
llare necesse est: q pavimentū sumus. Sed qz sub longitu-
dis appellatiōe altitudinē portarū audiūm⁹: nūc aliquid
de earū latitudine cognoscāmus. Sequit. Et mēsis est lati-
tudinē a facie porte inferioris vsq; ad frontē atrij interio-
ris extrinsecus: centū cubitos ad orientē et ad aquilonē. In
quibus vobis si portā aditū accipimus quo ad cognitiōnē
dm intram⁹. Porta inferior fides est: atrij vero interius cō-
teplatio. Habet aut porta inferior latitudinē in facie: qz vt
delicet fides per charitatis sue amplitudinē habet eā qv-
det a primis operationē. Quā dum fortiter a perfectioris
bus agi cōspicimus: nos qui in bonis actibus angustamur
exēpla p eos magne operationis accipimus. Et vnaqueq;
sancta actio quasi quedā nobis fit latitudo itineris que pri⁹

psal. cxxxviii
Johan. xvi.

Esa. lx.

i. Cor. x.

Textus. C

Libert secundus.

Mat. xix.

erat angustia difficultatis. h3 quoq; atriu interius frontē,
q; cōtemplatiua vita per quedā signa desiderioſū & gemi-
tuum oñdit q̄tum intus videat: q̄ tm amat. Denarius autē
numerus p̄ ſemetipſum multiplicatus in centenariū ſurgit.
Unde recte p̄ centenariū magna p̄fectio designat: ſicut de
electis dicit. Omnis qui relinquit domum vel fratres: aut
fotores: aut patrem: aut matrē: aut vxorē: aut filios: aut
gros p̄pter nomen meū centuplum accipiet: & vitam eter-
nam poſſidebit. Neq; eni ſanctus quiſq; ideo terrena deſe-
rit: vt hec poſſidere in hoc mūdo multiplicius poſſit. Quia
quiſq; terreno ſtudio terram relinquit: terram non reli-
quit: ſed appetit. Nec qui vnam vxorē deſerit centum rece-
pturus eſt: ſed per centenariū numerum perfectio deſigna-
tur. Quia quiſq; p̄ dei noīe tēpotalia atq; terrena p̄ſentit:
& hic perfectionē mentis recipit: vt iam ea nō appetat que
cōtemnit: & in ſequenti ſeculo ad eterne vite gloriā puenit.
Centies itaq; recipit quod dedit: qui p̄fectionis ſpiritu ac-
cipiens terrenis non indiget: etiam ſi hec nō habet. Ille au-
tem pauper eſt: qui eget eo quod nō habet. Nam qui & nō
habes habere nō appetit: diues eſt. Paupertas appete-
re nō in q̄titate poſſeſſionis. Nā cui in pauper-
tate bñ cōuenit: nō eſt pauper. Mēſus eſt ergo v̄ latitudi-
nē a facie porte inferioris: vſq; ad frontē atrii interioris ex-
trinſecus centū cubitos. Quia redēptor noſter quotidie p̄
magiſtros atq; doctores in mēſura p̄fectionis metit̄ v̄iā ſe-
delium: vel in ſpecie boni operis per fidē vel in ſanctis deſi-
derijs per cōtemplationē. Multi etenim vident in fide po-
ſiti magna operari: ſed in centum cubitis non menſurātur:
quia p̄ ipſa que faciunt terrenā gloriā querunt. Et quidā
videntur per abſtinentiā cruciari: gemitibus inſiſtere: ſed
eorum menſura ad centū cubitos minime ducit: q; in hiis
agunt ab humano iudicio fauores requirūt. Quis ergo eſt
qui p̄ centū cubitos mēſurat: niſi is cuius bona operatio re-
cta intētionē vti: vt in eo quod agit non ad terrenā lucra
appetenda: aut ad laudes tranſitorias reflectat. Ecce eni
miſericordiā pximis exhibere: poſſeſſa largiri: cum celerit̄
tate indigētī tribuere: latitudo in facie porte inferioris eſt.
Sed ſi tua dans aliena non appetas: ſi terrenam gloriā

Homelia .xviiiij. Fo. cxxviiij.

De ipso bono ope nõ redgas: recte in cętenario numero. i. in
pfectione męsuraris. Nā q̄ videt dare misericorditer pro:
pria: r̄ rapit forsitā violēter aliena: iste adhuc q̄ sit via per
fectionis ignorat. Nec cognouit vñ ad pfectionē tenditur:
q̄ nec ipm̄ eius iniuriū inuenit. Prius enī appetitū euellere
a mēre debuit et postea q̄ iure possidet largiri. Vñ scriptū
est. Declina a malo r̄ fac bonum. Quid enim pōt esse boni
quod fecit: qui necdū a malo declinauit? Et sunt quidam **ps. xxxij.**
qui sicut dicitur est ab alimentis abstinēt: carnem cruciāt
Sed tamen si pulsati fuerint cognoscuntur: quia ad mun:
di gloriā anhelant: isti frontem atrij interioris ostēdūt:
sed per centum cubitos non męsurātur. Hic ergo in nume
ro perfectionis sunt: de quibus p̄ paulum dicitur. Qui car **Gal. v.**
nem suā crucifixerūt: cū vitijs r̄ cūcupiscētijs. Et notādus
q̄ nõ d̄r q̄ intrinsec⁹: s̄ extrinsec⁹ ista męsurātur. Q̄: vide
li cet redēptor nr̄ cū per nos facta hoim̄ vel approbat: vñ in
dicat: nõ intrinsecus metit: vñ r̄ per euāgeliū dicit. Ex fru **Mat. vij.**
ctibus eorū cognoscetis eos. Q̄: enī per hoc q̄ videmus
cognoscimus operantis animū que nõ videmus: siue lati
tudinē q̄ in facie p̄te est inferioris: siue frōtē atrij interio:
ris extrinsecus metimur. Cū enim alios cōspicim⁹ largiri
elemosinam: afflicto occurrere: opp̄sso subuenire: nihil eos
in hoc mūdo gl̄ie q̄rere: nullis hui⁹ mūdi cōpendijs inhiā:
re. Atq̄: alios videmus carnē domare: lachrymis insiste:
re: verbis celestibus occupari: nihil transitorij honoris ap
petere quid aliud debemus: nisi eos perfectos esse crede
re: sanctos estimare: quia ergo per hoc quod asp̄cim⁹ eos
perfectos esse videmus: eorū vitam per centum cubitos
extrinsecus metimur. Et quis multi in iudea: pleriq̄ vero
in gentilitate positi ad hanc perfectionis summam vene
runt: recte subiungitur. Ad orientem et ad aquilonem. Ju
daicus etenim populus oriens iure dictus est: de cui⁹ carne
ille est natus qui sol iusticie vocatur. De quo per prohe
tam dicitur. Uobis autem qui timens dominum orietur sol **Wasa. iij.**
iusticie. Per aquilonem vero gentilitas figuratur que diu
perfidie sue fr̄ igore torpuit: et in cuius corde ille regna
uit: qui attestante propheta apud semetipsum dixit. Po
nam sedem meam ad aquilonem Quia incarnatus ops de⁹ **Esa. xij.**

Liber secundus

alios perfectos ex iudea: alios ex gentilitate perfectos in terra sancta ecclesia fecit centum cubitos non solum ad orientem mensus est: sed etiam ad aquilonem. Sed quia sub aquilonis nomine de gentilitate sermo se intulit: considerare liber spiritus super nos effusa sunt viscera creatoris nostri. Omnes enim nos ex gentilitate venimus. Antiqui parentes nostri lignis et lapideis servulabant: et dereliquentes deum a quo facti sunt: deos venerati sunt quos fecerunt. Nos autem per omnipotentis dei gratiam ad lucem de tenebris venimus. Recolamus ergo de quibus tenebris venimus: et de luce quam accepimus gratias agamus. Neque enim divinam misericordiam intelligit: si sue misericordie memor non est. Unde et per psalmistam deo dicit. Mirificas misericordias tuas domine: quia saluos facias sperantes in te. Tunc enim nobis dei misericordie mirificatur: cum nobis et memoriam misericordie nostre reuocantur. Quae recolentes quid fuimus: intelligimus cui debemus quod sumus. Cantemus itaque cum gaudio creatori nostro: qui de seruitio creature cella mentis excussimus. Gaudeamus in nobis impletam esse quod per esaiam dictum est. Et frenum erroris ad erat maxillis populorum canticum erit vobis sicut vox sanctificatae solennitatis. Frenum quippe erroris maxillas populorum constrinxerat: quando idolorum errore obligata gentilitas: deo vero confessionis laudem dare nesciebat. Sed hoc ipsum erroris frenum iam nobis in canticum versum est: cum gaudentes psallimus atque cantamus. Omnes dum gentium demonis: dominus autem celos fecit. Et rursus. Simulachra gentium argenti et aurum: opera manuum hominum. Os habent et non loquuntur: oculos habent et non videbunt: aures habent et non audient: nares habent et non odorabunt. Manus habent et non palpabunt: pedes habent et non ambulabunt. Qui itaque hec omnipotenti domino psallendo dicimus: ipsum erroris nostri frenum quod a laude dei ora nostra ligauerat: vero domino canticum fecimus. Bene autem dicitur sicut vox sanctificatae solennitatis. Quia dum confessionis laudem deo reddimus: in sanctificata solennitate gaudemus. Recolamus ergo moribus tante misericordie redemptoris nostri: quod in terra cognouimus: prauiorum operum tenebras declinemus. Quia etiam rogo quod in hoc mundo liberemur: ubique luce aspiciamus: ubique semitas audimus. Destructe viues: euersa sunt castra.

ps. xvi.

Esa. xxx.

ps. ciiij.

Homelia. xlviii. Fo. cxxviii.

depopulati agri: in solitudine terra redacta est. Nullis in agris incola pene: nullus in urbibus habitator remansit. Et in ipse pue gentis humani reliquie adhuc quidie et sine cessatione feruntur. Et sine non habent flagella celestis iusticie: quod nec inter flagella correcte sunt actionis culpe. Alios in caritatem duci: alios detruncari: alios interfici videmus. Quid est ergo quod in hac libeat fratres mei? Si et talem ad huc mundum distigimus non iam gaudia: sed vulnera amamus. Ipsa autem que aliquando mundi domina esse videbatur: qualis remanserit roma: conspiciamus. Inveniens dolibus multipliciter attrita: desolatione civium impressione habet: frequenter ruina. Ita ut in ea completi esse videamus quod contra urbem samariam per hunc eundem prophetam Iosephus dicitur. Pone ollam: pone ignem et mitte in ea aquam et congere frusta eius in ea. Et paulo post. Effervuit coctio eius et discocata sunt ossa illius in medio eius: atque iterum. Congere ossa que igne succendam: consumentur carnes: et coquetur uniuersa compositio: et ossa tabescent. Pone quoque eam super prunas vacuum ut incalcescat et liquefiat es eius. Tunc enim nobis olla posita est: cum hec est civitas constituta. Tunc in ea aqua missa est: et frusta eius congesta sunt: quoniam ad eam undique populi defuebant: qui velut aqua calens actionibus mundi feruescerent: et quasi frusta carnis in ipso suo feruore liquarentur. De qua bene dicit. Effervuit coctio eius: et discocata sunt ossa eius in medio illius. Quia primum quidem in ea vehementer incaluit actio gentis sceleris: sed postmodum ipsa gentis cum suis sequacibus defecit. Per ossa etenim potentes seculi: per carnes vero populi designantur. Quia sicut carnes portantur ossibus ita per potentes seculi infirmitas regitur populus. Sed ecce iam de illa omnes huius seculi potentes ablati sunt: ossa ergo excocta sunt. Ecce populi defecerunt: carnes eius liquefacte sunt. Dicatur itaque. Congere ossa que igni succendam: consumentur carnes: et coquetur uniuersa compositio eius: et ossa tabescent. Ubi enim senatus: ubi iam populi? Contabuerunt ossa: consumpte sunt carnes: omnis in ea secularium dignitatum ordo extinctus est. Excocta est uniuersa compositio eius. Et tamen ipsos nos paucos qui remansimus: ad huc quotidie gladius: adhuc quotidie innumere tribulatio:

Eze. xxxii.

Ibidem.

Libet secundus

nes p̄mūt. Dicatur ergo. Pone quoq; eā super p̄tinas va-
cnam. Quia senatus deest populus interijt ⁊ tamen i pau-
cis qui sunt dolores ⁊ gemitus quotidie multiplicant iam
vacua ardet roma. Quid autem ista de hominib⁹ dicim⁹
cum ruinis crebrescentibus ipsa q̄q; destrui edificia vide-
mus. An apre de ciuitate iam vacua subditur. Incalefeat
et liquefiat ea eius. Jam enim et ipsa olla consumitur an-
qua prius et carnes ⁊ ossa cōfūnebatur. Quis postq; dese-
cerunt homines etiam parietes cadunt. Vbi autem sunt q̄
in eius aliquando gloria letabantur vbi eorum pompa. vbi
superbia: vbi frequens et immoderatum gaudium. Imple-
tum est in ea quod contra districtam niuiem per pro phe-
tam dicitur. Vbi est habitaculum leonum ⁊ pascua catulo-
rum leonum: an eius duces ac principes leones non erant
qui per diuersas mundi p̄uincias discurrentes p̄dam
seuendo: et interficiendo rapiebant hic leonum catuli in-
ueniebant pascua: quia pueri adolescentes: iuuenes: secu-
lares: et secularium filij huc vndiq; concurrerant cum pro-
ficere in hoc mundo voluissent. Sed iam ecce desolata est
ce contrita: ecce gemitibus oppressa est. Jam nemo ad eā
currit. vt in hoc mundo proficiat: iam nullus potens et vio-
lentus remansit qui opprimendo p̄dā diripiat. Dicam⁹
ergo. Vbi est habitaculum leonum: ⁊ pascua catulorum leo-
num. Contingit ei qd̄ de iudea nouimus per prophetā di-
ctum. Dilata caluitium tuum sicut aquila. Caluitium quip̄
pe hominis in solo capite fieri solet. Caluitium vero aquilę
le in toto corpore quia cum valde senuerit: plume eius ac-
penne ex omnibus membris illius cadunt. Caluitium ergo
suum sicut aquila dilatat: quis plumas perdidit que po-
pulum amisit. Alarum quoq; penne ceciderunt: cum quib⁹
extincti sunt per quos aliena rapiebat. Hec autem que de
romane vrbis contritione dicimus: in cunctis facta sunt
ciuitatibus scimus. Alia etenim loca clade desolata sunt
alia gladio consumpta: alia fame cruciata: alia terre hias-
tibus absorpta. Despiciamus ergo ex toto animo hoc p̄-
sens seculi: vel extinctum finiamus mundi desideria salu-
tem cum mundi fine: imitemur bonorū facta que possim⁹

Naum. q.

Homelia .xix. Fo. cxxix.

Quid orientem et aquilonem multi sunt qui pro perfectione vite centum cubitis mesurantur. Et iudea etenim et gens iherosolimitana sicut dictum est: ad sanctitatis culinam excreuerunt: Quis intelligi per orientem et aquilonem etiam iusti et peccatores possunt. Oriens quippe non immerito iusti nominantur: qui sicut in luce fidei nati sunt: in innocentia perseverant. Per aquilonem vero recte peccatores accipiuntur: qui meritis frigore lapsi sub peccati sui umbra torpuerunt. Sed quia omnipotentis dei misericordia etiam tales ad penitentiam reuocantur: compunctione et lacrimis lauetur virtutibus dicitur: usque ad perfectionis gloriam subleuat. Non centum cubitis solum ad orientem: sed etiam ad aquilonem: ducuntur dum cum iustis etiam peccatores per dona et penitentiam ad perfectionem veniunt.

Homelia .xix.

Dixit vero quod respiciebat viam aquilonis atrium exterioris mensus est tam in longitudine quam in latitudine et thalamos eius tres hinc et tres inde et frontem eius

et vestibulum eius secundum mensuram portae prioris: quinquaginta cubitorum longitudinem eius: et latitudinem viginti quinque cubitorum. Fenestre autem eius et vestibulum et sculpitur secundum mensuram portae que respiciebat ad orientem: et septem graduum erat ascensus eius. Et vestibulum ante

Liber secundus

eam: et porta atrii interioris contra portam aquilonis et orientalem. Et mensus est a porta usque ad portam centum cubitos. Et exduxit me ad viam australem: et ecce porta que respiciebat ad austrum. Et mensus est frontem eius et vestibulum eius iuxta mensuras superiores: et fenestras eius et vestibula in circuitu sicut fenestras ceteras: quinquaginta cubitorum longitudine et latitudine viginti quinque cubitorum: et in gradibus septem ascendebatur ad eam. Et vestibulum ante fores eius: et celate palme erant una hinc et altera inde in fronte eius.

Agna legentium debet esse discretus
vt in sacro eloquio cum quilibet vnus
sermo dicitur: non semper vna eandem
q; rem significare credatur. Sicut
liquando sol in bono: aliqui vero accipitur
in malo. Solis etenim nomine aliter
signatur dñs: aliqui persecutio. Atque
te autē libro sapientie in inferno ipse
dicuntur. Errantim? a vis veritate

Sapi. v.
Mar. iij.

Apoc. v.

i. pet. v.

Deut. xxxij.

nis et sol iusticie non luxit nobis. Et de tactis seminibus
minus dicit. Oro sole aruerunt. Quia videlicet facta per
cutione in reprobos cordibus pdicationis dñi siccant. Et
leo dñm signat. Unde scriptum est. Uicit leo de tribu iuda.
Sic leonis nomine diaboli similitudo exprimit: sicut p pastorē dñi.
Aduersarius vester diabolus sicut leo rugiens
circuit querēs quē deuoret. Sic bonis nomine sap iēs designatur.
Unde scriptū est. Nō iuges bouē et azinū. i. sapientē

Homelia. xix. Fo. cxxx.

stulto in predicatione non socius. Sic per bouem fatuus figuratur: sicut de eo qui in turpitudine amoris captus est dicitur. Statimque eam sequitur quasi bos ductus ad victimam. sicut fatuus trahitur ad mortem. hec igitur dixi ne quis porta significare dominum vel predicatorum: vel scripturam sacram vel fidem exposuit. Ubique iam in hoc propheta porta legitur: signare aliud non credatur. Cum enim de una porta propheta loqueretur recte fides intellecta est: quia una est omnium electorum fides. Cum vero alie porte nominantur intelligi que ascendantur ad sacramentorum spiritualium cognitionem. Nam portam per quam significare fidem diximus notandam nobis est quia inferior appellatur. In hac enim vita dum sumus quasi in imo positi adhuc inferiori tenemur. Et recte inferior porta fides est: quia nobis in terra positus aperit cognitionem dei. Itaque nunc dicitur. Portam quoque que respiciebat viam a quilonis atrii exterioris mensus est tam in longitudine quam in latitudine: et thalamos eius tres hinc: et tres inde. Et frontes eius et vestibulum eius secundum mensuram. porte prioris quinquaginta cubitorum: longitudinem eius et latitudinem viginti et quinque cubitorum. fenestre autem eius et vestibulum et sculpture secundum mensuram porte que respiciebat ad orientem et septem graduum erat ascensus eius et vestibulum ante eam. De porta que respiciebat viam a quilonis atrii exterioris ea ipsa replicantur que iam de porta a dicta superiori dicta sunt: atque alia subiunguntur que de predicta porta propheta tacuerat. Ut ergo de his latius disseramus que necdum discussa sunt debemus ea que dicta sunt sub breuitate replicare. Porta enim viam aquilonis respicit. cum predicator quoscumque vitam peccatorum agnoscit: etiam interiora vite per verbum predicationis aperit que porta atrii exterioris dicitur. Exterioris quippe est atrium vite prioris in qua omnes corporales agere corporales et videtur. Quam in longitudine et in latitudine mensuratur: quia cum ad fidem peccator ducitur: necesse est ut eius doctor consideret vel quantum ad longitudinem spei: vel quantum in latitudine charitatis ex eius admiratione proficiat. Qui enim ad deum conuertit si adhuc bona vite prioris sperat longitudinem non habet: quia breuis est vita in qua sperat

Puer. vij.

Textus.

Liber secundus

I. Thess. g.
Chl. iij.

posuit. Si per terrenorum concupiscentiam et adhuc primi odio
coangustatur: latitudinem non habet: quia nescit vel transito
ria continere vel se in primi amore dilatare. Cum vero con
uersus quisque eterne vite gaudia longanimitas sperat. primo
rum molestias cum charitate tolerat: et ea que non habet concu
piscere continet: longitudinem et latitudinem porta habet que glia
predicatoris est perfectus auditoris. Unde quibusdam per magnis
predicatore dicitur. Gaudium meum et corona mea. Et rur
sum. Ecce nunc uiuosi vos statis in domino. Atque iterum. Que est
nostra spes aut gaudium: nonne vos animi dominum? Longitudo ergo
et latitudo porte est que ad aquilonem respicit: quia cum in de
lem quepiam in peccati sui frigore torpescit predicator ad his
dem conuerterit: per hoc quod eum in longitudinem spei ren
dit et in amplitudinem charitatis dilatat: eius gloriam fa
cit. Et quia in cognitione sancte trinitatis ex verbo predicationis
auditores quique in eiusdem trinitatis amore proficiunt: habet
hec eadem porta thalamos tres hinc et tres inde: quia de
quod per testamentum nouum de trinitate conditor loquitur: hoc est
de testamento veteri ostendit. Et cor auditium in amore ces
lestis patrie perficit: ut anima inherens deo quasi sponsa con
sponso in quodam ista thalamo sedeat: atque se a terrenis desis
deriis funditus auertat. Vel certe ut longe superius dicitur
est: quia tres sunt ordines bene uiuentium: bonorum scilicet conu
gatorum continentium atque predicatorum. Et quia alij etiam in co
inguis positi amo: e celestis patrie anhelant: alij autem spe
e terni gaudij etiam carnem macerant. omnesque actus terrenos re
fugiant: et in cura huius seculi implicari continent: alij uero et
terrena bona despiciunt: et celestia gaudia predicant que cogno
uerunt. Quid isti nisi in spiritali edificio thalami sunt: in quo
rum cogitatione et meditatione anima celesti sponso ecclesia
tur: Quos tres bonorum ordines quia non solum ecclesia
ex gentibus habet: sed aliqui etiam synagoga habuit: dum ma
gna multitudo spiritalium redemptoris gratiam ardentius ex
pectauit: porta edificij celestis tres hic et tres inde thala
mos habet. Quia predicator quisque cum ad supernam patriam
ditorem puocat: et nouos patres et ueteres anhelasse celestia
desiderio demonstrat. Plus enim plerumque ex eplura quam ratione
nationis uerba compungunt. Et cum predicator dicit. Quales

Homelia. xix. Fo. cxxxj.

alij in cōiugio vel in cōtinentia: vel i p̄dicatione erga oīpo
tentis dei amorem in nouo testamēto fuerunt: vel alij q̄ies
i veteri porta q̄ loq̄tur ternos ex vtroq; latere habere t̄pa
lamos ostidit. Que porta h̄z 7 frōtē: qz sūt in p̄dicatoris vis
ta apta opa q̄ vident. habet 7 añ frōtē vestibuli: qz p̄uisq;
bona opa inuuet: p̄dicat fidē p̄ quā asa h̄ūliter veniens
ad bonorum actū aīitudinē subleuet. Que cuncta secun
dum mensuram porte prioris sunt: iuxta hoc quod subditur
Qz mensus est quinquaginta cubitorum lōgitudinem eius
et latitudinem viginti quinq; cubitorum. Nec iam superius
latius me dixisse meministis. Per quinquagenarium enim
nummex requiē diximus figurari: qz 7 quinquagesim⁹ ve
teri populo in requiē dat q̄ appellat⁹ est iubilus: 7 septe
narius numerus per quem hoc omne tempus euoluitur se
pties multiplicatus: ad q̄draginta 7 nouem ducit. Cui mo
nos additur: qz i vni⁹ contēplatione requies eterna p̄ficiť.
Idē ergo quinquagenarius numerus nobis in lōgitudinē
est: qz puenire ad illā requiē nō pōt: nisi q̄ ad eā sp̄e suā mō
tēdere iōganimit̄, pōt. Qz ei p̄ quinq; genariū n̄serū ad eter
nā requiē puocamur: et hoc uos oīno instruit: qd̄ in taber
naculo decem cortine iusse sunt fieri: q̄ haberēt ansulas q̄n
quagenas et circulos aureos quinquagenos a latere 7 sū
mitate. Cortine tabernaculi sancti omnes sunt: q̄ ex diuers
is virtutum coloribus in sancte ecclesie ornamento profi
ciunt. Qui et interiora velāt: et exteriora omnimodo exor
nant: quia eorum vita inq̄tum videtur ornamentum est: et
eorum intellectus int⁹ absconditus: dū celestia q̄ in men
te seruāt edicere nō p̄nt: in eis aliquo mō velať. Recte autē
decem cortine sunt: quia p̄ decalogi studiū ipsa sanctorū cor
da p̄fecerūt. Facinctus nō ansule cortinarum fieri: q̄nqua
ginta p̄cepta sunt. Facinctus celli spem habet. Ansule ergo
cortinarū sunt p̄cepta celestia in quibus ligātur anime:
vt ab inferioribus subleuante superius pendeat. Que vide
licet ansule h̄nt 7 circulos aureos: intellectū scz vera sapiētia
fulgēt. Qui intellect⁹ qz esse d̄z p̄ oīa circūspect⁹: 7 caute
solicitudinis vigilātia munitus: recte p̄ circulos designa
tur. Et notā dū q̄ a latere 7 sūm itate ubētur ānsule vel cir
culi in cortinis fieri: qz p̄ce p̄ta celestia 7 intellect⁹ spirita

Libert secundus

his non solum dicitur nos rursus in dei amorem suspendere: sed et
proximo in charitate sociare. In eo enim quod conditorem nostrum
diligimus: quasi per superiores anfulas in aere pedem. In
eo vero quod sicut nosmetipsos proximos amamus: anfulas et
circulos a latere habemus: ut cortine tabernaculi. I. fidelium
anime per charitatem coniuncte sint: et non per discordiam
diuise. Unde et hoc post longitudinem quinquaginta cubi-
torum prius latitudo subiungit: viginti et quatuor cubitorum
que videlicet latitudo ad charitatem proximi pertinet: ipsa
enim in fratrum amore se dilatat: atque erga eos omne quod
potest boni operis exercet. Cuncta autem bona opera quae corporata
sunt: per quatuor corporales sensus exhibent: videlicet
per visum: auditum: tactum: gustum: odoratum. Quatuor vero
numerus per semetipsum ductus ad vicissimum et quintum per-
uenit: quia bona opera cum agi ceperint: per feruorem animi ad
augmentum excitant et per semetipsa multiplicantur. Quasi
latitudinem menti faciunt: ut non sit angusta per teporem:
sed expansa in bonis actibus per charitatem. Ois enim in torporis
poris angustia est: ois vero benignitas charitatis magna lati-
tudo. Nam si res desunt quae fortasse indigent primo subeantur:
retributione: sicut scriptum est. In terra hominibus bone voluntatis.
Sequitur. Fenestre autem ut eius vestibulum et sculpturam: secundum
mensuram porte quae respiciebat ad orientem. Cuncta haec ista super-
ius latius dicta sunt: et idcirco sermo non dicitur morosa expositione
tardare. hoc tamen magnopere notandum est quod porta ad aquilonem
eius omnia haec prohibetur quae porta ad orientem fenestras scilicet con-
plationis: vestibulum humilitatis: sculpturam bone operatio-
nis. Ois enim qui per hoc quod in conuersatione nati sunt: in innocen-
tia perstitit: porta ad orientem habent: quia eis celestis regni
auditus patet: ex lumine quod acceperunt. Sed ois qui in
peccatis postmodum lapsi torporis sui frigore sunt depresso
scilicet per penitentiam redeunt ad amorem celestis patrie et re-
calescunt: porta ad aquilonem habent: quia eis etiam post peccatum
sui frigore regni aditus per misericordiam patet. Ea ergo haec
dicitur ad aquilonem: quia et conuersi peccatores sic dicantur vir-
tutibus: sicut illi sunt diuites qui cadere in peccati penitentiam
vitauerunt. Quasi et psalmiste voce per dominum dicitur. Cuius

Luce. ij.
Textus.

Homelia. xix. Fo. cxxxij.

sicut panem manducabā. Quis sic penitētes recepit vt ius-
nos. Scriptū quippe est de peccatoribus. Olim in culicio ⁊
cinere penitentiā egissent. Cinis ergo sicut panis comedit
quando auctori suo peccator per penitentiā sicut innocens
reuocat. Porta igit ad aquilonē habet fenestras: hꝫ vesti-
bulum: habet sculpturas: qꝫ cum peccator ad vitā post cul-
pas reducitur: sepe lumen cōtemplationis accipit: atqꝫ de
ipsa memoria liquiditatis sue gratiā magne humilitatis: bo-
ne quoqꝫ operationis efficaciam: vt omne quod fieri precia-
pit: invita eius quasi sculptū esse videat. Septē vero gra-
dū erat ascēsus: ⁊ vestibulum ante eā. Septem gradibus
ad portā ascendit: qꝫ per sancti spiritus septiformē gratiā
aditus nobis regni celestis aperit. Quem septiformē gras-
tiam. Esaias in ipso nostro capite / vel in eius corpore qꝫ su-
mus enumerans: dicit. Requiescet sup eum spiritus sapien-
tie ⁊ intellectus / spiritus cōsilij ⁊ fortitudinis / spiritus sciētie
⁊ veritatis. ⁊ replebit eum spiritus timoris domini. Quos
gradus de celestibus loquens descendēdo magis qꝫ ascen-
dēdo numerauit: videlicet sapientiā / intellectu / cōsilium /
fortitudinem / scientiam / pietatē / timorē. Et cū scriptum sit.
Initium sapientiē timor dñi. Constat pꝫculdubio qꝫ a timo-
re ad sapientiā ascendit: nō autem a sapientiā ad timorē
redditur: qꝫ nimirū perfectam habet sapientiā charitatē.
Et scriptū est. Perfecta charitas foras mittit timorē. Pro-
pheta ergo qꝫ de celestibus ad ima loquebat: cepit magis
a sapientiā ⁊ descendit ad timorē. Sed nos qui a terrenis
ad celestia redimus: eosdē gradus ascendēdo enumeramus
vt a timore ad sapientiā puenire valeamus. In mēte etem
nostra primus ascensionis gradus est timor domini / secun-
dus pietas / tertius scientia / quartus fortitudo / quintus con-
silium / sextus intellectus / septimus sapientiā. Est enī timor
dñi in mēte. Sed qualis est iste timor si cum eo pietas non
est: Qui em̄ miseri pꝫmo ignorat qui compati eius tribu-
lationibus dissimulat: huius timor ante omnipotentis dei ocu-
los nullus est: quia non subleuatur ad pietatem. Sed sepe
pietas per inordinatā misericordiam errare solet: si fortas
se pepererit qꝫ parcēda nō sunt. Peccata etem qꝫ ferri ge-
bēne ignibus pnt: discipline hꝫbere sant corrigēda. Sz inor-

Ps. d.
Wat. xl

Esai. xi.

Prover. ix.

i. Johan. iij.

Liber secundus.

dinata pietas cum temporaliter parcat: ad eternum supplicium pertrahit. Ut ergo vera et ordinata sit pietas: ad gradum est alium subleuanda. i. ad scientiam: vt sciat vel quid ex mis puniat: vel quid ex pietate dimittat. Sed qd si sciat quid agere: quis debeat: virtutem vero agendi non habeat. Scientia ergo nostra crescat ad fortitudinem: vt cum videt quod agendum sit: hoc agere per mentis fortitudinem possit: ne timore trepidet: et pauore collapsa non valeat bona defendere que sentit. Sed sepe fortitudo si improuida fuerit et minus contra vitia circumspecta: ipsa sui presumptione in casus ruit. Ascendat ergo ad consilium: vt prouidendo premuniat omnino quod agere fortiter potest. Sed esse consilium non potest si intellectus deest: quia qui non intelligit malum quod agens tem grauat: quomodo potest bonum solidare quod adiuuat. Itaque consilio ascendamus ad intellectum. Sed quid si intellectus magno quidem acumine vigilet: et moderari se nesciat per maturitatem. Ab intellectu ergo ascendamus ad sapientiam: vt hoc quod acute intellectus inuenit: sapientia mature disponat. Quia igitur per timorem surgimus ad pietatem: per pietatem ad scientiam ducimur: per scientiam ad fortitudinem roboramur: per fortitudinem ad consilium tendimus: per consilium intellectu perficimus: per intellectum ad maturitatem sapientie peruenimus: septem gradibus ad portam ascendimus: per quam nobis aditus vite spiritualis aperitur. Bene autem dicitur quod vestibulum erat ante eam. Quia nisi quis prius humilitatem habuerit: ad hos gradus donorum spiritualium non ascendit sicut scriptum est. Super quem requiescit spiritus meus: nisi super humilem et quietum: et trementem sermones meos. De quo per psalmistam dicitur. Ascensus in corde eius disposuit in consilio lacrimarum. Conuallis quippe humilis locus est: et peccator quisque dum se in lacrimis humiliter affligit: in corde per ascensum obtutum perficit. Qui rursus ait. Emittit fontes in conuallibus. Quia o peccator dona spiritualis gratie humilibus prestat: potest quoque per vestibulum fides intelligi. Ipsa quippe est ad gradum et portam: quia prius ad fidem venimus: vt postmodum per spiritualium bonorum gradus celestis vite aditum intremus. Non enim virtutibus venimus ad fidem: sed per fidem pertingimus ad virtutes. Cornelius eius centurio cuius elemosyne a se baptismum angelo

Esai. lxxvi.

Ps. lxxxij.

Ps. c.ij.

Act. x.

Homelia. xix. Fo. cxxvii.

testante laudate sunt nō operibus venit ad fidē: sed fideve
nit ad opera. Nā & ei per angelū dī. Oratiōes tue & elemos
sine ascenderūt in cōspectum dei. Si em̄ deū vere & añ bas
pissimū nō crediderat qđ orabat: vel quō hunc oipotēs de
exaudierat: si nō ab ipso se in bonis pfici petebat. Sciebat
igit creatorē oīm deū: sed qđ eius op̄a filius incarnatus es
set ignorabat. Neq; em̄ poterat bona agere: nisi añ credi
disset. Scriptum naq; est. Sine fide impossibile est placere
deo. fidem ergo habuit: cuius opationes & elemosyne: pla
cere potuerunt. Bona autē actione promeruit vt deū p̄se
cte cognosceret: & incarnationis eius misterium crederet:
quatinus ad sacramentū baptismatis perueniret. Per fidē
ergo venit ad opera: sed p̄ opera est solidatus in fide. Ue
stibulum itaq; ante gradus est: qđ qui p̄ credidit: ipse post
virtutum gradibus ad porte aditū ascendit. Sequitur. Et
porta atrij interioris cōtra portā aquilonis & orientālē. hoc
loco cōtra nō p̄ aduersitate ponit: sed p̄ rectitudinē. ita ei
porta interioris atrij posita n̄strabatur: vt porta aquilo
nis & orientis perfecto ad eā aditū tenderet. Quid est er
go qđ porta interior recto itinere posita cōtra portam oriē
tis & aquilonis ostenditur: nisi hoc quod aperte datur in
tribus: sed post peccata cōuersi s̄ eque aditus regni celestis
aperitur. Larga est enim misericordia creatoris nostri. Et
porta interior non solum portam orientis respicit: sed etiā
aquilonis. Quia non solum his qui in innocentia permanēt
sed etiam peccatoribus peccata sua penitendo dānalitib⁹
aperunt interioris atrij gaudia vt ineffabilia mysteria pa
trie celestis agnoscant: agnoscendo sitiunt: sitiendo currat:
currando perueniant. hec eterni gaudia secreta cognone
rat qui dicebat. Situit anima mea ad deum viuum quan
do veniam & parebo ante faciem dei. predicator gentium
ad hunc aditum regni celestis anhelabat: cuz dicebat. Cu
pio dissolui & esse cum christo. hec exultationis occulte ses
creta cognouerat sponsa: que dicebat. dilectus meus misit
manum suam per foramen: & venter meus intremuit ad ta
cum eius. dilectus etenim manū per foramen mittit: quā
do virtute sua dominus nostrum animum per subtilem in

Ibidem.

Hebre. xl.

Textus. B.

ps. lxi.

philip. i.

Can. v.

Liber secundus.

Intellectum pulsat. Et venter illius in tactu contremiscit: quia infirmitas nostra per hoc quod celestis gaudium intellectu tangitur: ipsa sua exultatione turbatur. Et fit in mente pauor cum letitia: quia et si iam sentit quid de celesti gaudio diligite ad huc metuit ne non pereat quod vix tenuiter sentit. Quid igitur restat: nisi ut se ad perfectioris vite cursum dirigat: omnes qui illa gaudia patrie celestis agnoscunt: Unde et hic aperte subiungit. Et mensus est a porta usque ad portam centum cubitos. Centenarium numerum quia decies per denarium ducitur: iam superius diximus esse perfectum. Ita itaque quod aditum atrium interioris videtur: profecto necesse est ut per vitas perfectionis currat: et a porta inchoationis usque ad consummationis ingressum perueniat. Mensuratur ergo atrium interioris quod a portis exterioribus usque ad portam interioram tenditur centum cubitis: ut qui intrare amando cepit latitudinem perfectionis habeat in mente. Quatinus in eo que diligit: hunc nec aduersa coangustent: sed transitoria cuncta despiciens quousque ad gaudia secreta perueniat: per atrium perfectionis currat. Sunt etenim multi qui iam in seipsum gradibus aditum porte exterioris intrauerunt iuxta quendam superne dispensationis modum per timorem dei humiles: per pietatis studium misericordes: per scientiam discreti: per mentis fortitudinem liberi: per consilium cauti: per intellectum prouidi: per sapientiam maturi. Sed adhuc quibusdam necessitatibus obligati: huius mundi curis inseruiunt. Et unde iam ex magna parte excusserunt animi: ibi adhuc tenentur inuiti. Cumque super imposita terrene occupationis portant onera: minus in preceptis celestibus exercentur. Et dum anhelare medullitus ad eternam patriam non vacat: ipsa in eis sua aliquo modo desideria languescunt: quia animo curis temporalibus prepediti sua gaudia que cognouerunt amare non tantum licet circumlibet. Hi plerumque a iugo mundi colla mentis excutunt: oia deserunt: terrene cure pondera deponunt. Atque ut ad celeste desiderium latius animi sinum laxant: vitam remotam petunt: et in ea sanctis precibus inerti: sacris meditationibus dedita quotidiano se fletu afficiunt: et veritate cordis igne amoris conuant: atque ad celeste gaudium accedendo se inuouant. Hi plerumque in ipso

Textus.

Homelia. xix. Fo. cxxxiij.

suo desiderio accensū exire iam de carne concupiscunt: atq; ad vitam presentem redire post fletum nollūt. Sed tñ differruntur vt dilatus amor ex ipsa sua dilatione pficiat: & ardētī desiderio quasi quod negatur crescat. Sic in regione germanorum qui liberatus a legione demonum fuerat: iam cum domino ire volebat: sed tñ ei dicitur. Reuertere in domum tuam: & narra quanta fecerit tibi dominus. Sic sponsa in canticis canticorū sanctis desideriis anxia loquit: discens. In lectulo meo per noctes quesiui quez diligit anima mea. Quesiui illum & non inueni. In lectulo enim dilectum quaerit: quando in ipso suo ocio et vacatione quam appetit iam videre anima dominū cōcupiscit: iam ad eum exire desiderat: iam carere pñtis vite tenebris anhelat. Sed quaerit illum & non inuenit: qz spūs magno amore desiderat: adhuc tñ ei nō cōceditur videre quē amat. Tales itaq; sanctotum mētes quid aliud in hoc desiderio faciunt: nisi qz iam a portis exterioribus per atrium interioris ad portā currit. Quibus sepe euenit. vt cum se viderint magno celestis gratie munere compunctos: iam se perfectos existiment & obediētes putent. Sed quis nullus est qui dura precipiat: patientes esse se credant: sed qz nemo eos per cōtumelias et aduersitates pulsat: & plerūq; contingit vt spiritale ministerium vel iniuria suscipiunt: atq; ad gubernationem fidelium deducantur. Qui cum magnis tribulationib⁹ fuerint hinc inde pulsati turbati mēte sese imperfectos inueniūt qui nō pulsati perfectos se esse crediderūt. Qua ex re agitur vt se ad semetipfos colligant: & apud se opprobrium suae infirmitatis erubescāt: atq; ex ipsa sua cōsultione robotati cōtra aduersa patientiam opponant: & ex tribulatione proficiāt qui prius in ocio ex ipsa sua securitate torpebant. Et veraciter esse tales incipiunt: quales se prius inaniter putauerūt. Hi itaq; cum a portis exterioribus vsq; ad interiorē portā per boni studij atrium deferunt: hoc ipsum in eis atrium centū die perfectione pficiunt. Per quotidiana estī desideria in mente perfici: quasi centum est cubitis interioris atrium mēsurari. Idcirco ergo a portis vsq; ad portam centum sunt cubiti: vt quasi quedam more vnde fit ipsa dilatio viuenc

Luce. viij.

Can. v.

Liber secundus.

Textus.

C

di per quā quotidie in virtutibus crescit: vt ad interiorē adis-
tum pfectius pueniat. Sequit. Et eduxit me ad viā austras-
lem ⁊ ecce porta q̄ respiciebat ad austrū. Et mēsus est fron-
tem eius ⁊ vestibulum eius iuxta mēsuras superiores. Et fe-
nestras eius ⁊ vestibula in circuitu sicut fenestras ceteras
quinquaginta cubitoꝝ longitudinē: ⁊ latitudinē vigintiquin-
que cubitoꝝ. Et in gradibus septem ascendebat ad eā: ⁊ ve-
stibulum ante fores eius. Cuncta hec in orientis ⁊ aquilonis
portis iam dicta sunt ⁊ congruum non est vt ea q̄ semel
ac secundo exponentes diximus: sepius replicemus. Nota-
dum tamen nobis est quia in spiritali edificio alter aditus
ad orientem / alius ad aquilonem / atq; alius ad austrū pa-
tet. Sicut enī aquilonis frigore peccatores: ita per austrū
lenitas seruientes spiritu designant. Qui calore sancti spiri-
tus accensi: velut in meridiana luce virtutibus excrescunt.
Pateat itaq; porta ad orientē: vt hi qui sacramēta fidei be-
ne inchoauerunt: ⁊ in nulla postmodum vitiorum profundi-
tate demersi sunt: ad gaudia secreta pueniāt. Pateat por-
ta ad aquilonem vt hi qui post inchoationē caloris ⁊ lumi-
nis in peccatorum spozuz frigore ⁊ obscuritate delapsi sunt
per cōpunctionem penitentie adueniam redeant: ⁊ que sit
interne retributionis vera letitia cognoscant. Pateat por-
ta ad meridiem: vbi qui sanctis desiderijs in virtutib⁹ fers-
uēt: spiritali intellectu quotidie interni gaudiū mysteria pe-
netrent. Inter hec autem queri potest: cum quattuor humi-
mūdi partes sint: cur in hoc edificio he exteriores nō quat-
tuor: sed tres porte esse memorantur? Quod recte querens:
dum fuerat: si propheta non spiritale sed corporale edificij
vidisset. Sancta enim ecclesia. i. spiritale edificium vt a se-
creta gaudia pertingat: tres solummodo portas habet: vt
delicet fidem / spem / atq; charitatem. Unam ad orientem /
aliam ad aquilonem / tertiam ad meridiem. Porta quippe
in oriente est fides: quia per ipsam lux vera nascitur in mē-
te. Porta ad aquilonem spes: qua vnusquisq; in peccatis
positus: si de venia desperauerit funditus perit. Unde ne-
cesse est: vt qui per suam iniquitatem extinctus est: per spē
misericordie reuiuiscat. Porta ad meridiem charitas: quia
igne amoris ardet. In meridiana etenim pte sol in altis ducit

Homelia. xix. Fo. cxxxb.

tur: q̄ p̄ charitates lumen fidel in dei ⁊ proximi dilectione
sableuat. Trib⁹ igit portis ad interi⁹ atrii tēditur: q̄ p̄ si-
de spem: atq; charitatē ad gaudia secreta puenitur. Alia
quoq; q̄stio or̄t: cur porta atrii interioris posita cōtra por-
tā orientis et aq̄lonis d̄r: ⁊ an ad austrālē portā pateat tace-
tur. Sed quia per orientem inchoantes: per aq̄lonem la-
p̄os dicimus designari dignum fuit vel de inchoantibus
quibus adhuc sol in tempore est: vel etiam de lapsis: sed
per conuersionem redeuntibus aperte diceretur q̄ eis por-
ta atrii interioris pateat. Quatinus ex ipsis nos certos fa-
ceret: de quibus dubitare potuerat. hoc autem de porta
australi dicendum non erat: quia eos ad gaudia interna
pertingere qui seruoze spiritus in virtutibus permanent
null⁹ ignorat. Sequit. Et celate palme erāt vna hinc ⁊ al-
tera inde in frōte ei⁹. Quid est hoc q̄d pal⁹ in frōtib⁹ pictu-
ra palmarū: nūc autē celate palme in fronte esse mēorant⁹.
Sed sicut iam superius diximus: pictura palmarū est ostē-
sio signorum. Nunc vero celatura palmarum dicitur: vt bo-
norum operum demonstratio designetur. Iplis enim sum-
mis predicatoribus dicitur. Videant opera vestra bona: ⁊ **Mat. v.**
glorificent patrem vestrum qui in celis est. Qui igitur in vi-
ta sua impressa esse sancta opera demonstrant: palmas in
fronte celatas habent: quia quanta illos in posteruz victo-
ria sequatur: ita nunc in sanctis suis operib⁹ ostendunt. Vel
certe q̄ fidē per orientis: spem p̄ aq̄lonis charitatē vero p̄
austrālē portā dixim⁹ designari. Notanduz vero nobis est
q̄ in orientis porta pictura palmarū: in aq̄lone ho ⁊ me-
ridie celatura esse perhibetur. Qui cōtingit sepe vt hī qui
adhuc inchoantes sunt: necdum: se in operibus solidis ac
magnis exercent. Hī vero qui post iniquitates ad virtutē
redeunt: plerumq; vt culpas suas ante omnipotentis dei
oculos tegere valeant: in magnis operibus exercēt. Et
quia iam seruoze spiritus actibus et virtutibus excreuerūt
quasi meridies in sanctis actibus inardescunt. In orientis
ergo porta pictura est: in aq̄lonis vero et meridiei cela-
tura. Quia signum victorie quod inchoantibus ostenditur:
hoc in reuertētib⁹ atq; seruētib⁹ ita solidi⁹ et rōbustius te-
netur. Notādum q̄z magnopere est: q̄ d̄ hinc ⁊ inde. Oēs

Liber secundus.

enī qui ad vite aditū tēdim⁹: ⁊ ex dextero et sinistro latere habere palmā debem⁹. Qd̄ enī hinc ⁊ inde dī: lat⁹ vrr̄oḡ signat. A dextro igit palmā h̄s: quā p̄spera nō extollit. A sinistro palmā h̄s: quē aduersa non deiciūt. Quasi ex vtraq; parte portabat paulus palmā cum diceret: ⁊ ignobilis ma iusticie a dextertis et a sinistris per gloriā ⁊ iusticiā: tatem: per infamiam et bonū famā vt seductozes et veras: Non hunc aduersa frangebant: h̄nc inde ergo gestabat palmā: ⁊ timorem subleuabant. h̄nc inde ergo gestabat palmā: quia et in aduersitate fortis: et in prosperitate humilis per manebat. Quisquis enim de prosperis extollitur habere in dextera rem palmā nescit. Quisquis in aduersitate frāgitur: portare palmā a sinistro latere ignorat. Ut ergo hinc ⁊ inde palma seletur in frōte: adesse sem̄p̄ nris mēibus debet ⁊ in aduersis fiducia: ⁊ i. p̄spera timor. Ne aut aduersa in desperationē p̄trahant: aut p̄spera animū in fiduciā extollāt. h̄nc est q̄ idem egregi⁹ p̄dicatoz dicebat. Scio et humiliari: scio ⁊ abundare: vbiq; et in omnibus institutus sum. Et satiari: et esurire: et abundare: et penuriam pati. omnia possum in eo qui me confortat. Nunquid fratres ars est aliqua humiliari ⁊ abundare: satiari ⁊ esurire: abundare et penuriam pati: vt pro magno se ista scire satius predicatoz instruet⁹. Ars omnino et mira discipline scire nūria sua nō frangit: a gr̄az actione nō retrahit: in re p̄p̄ozaliū desiderii non accēdit: scit humiliari. hoc est loco subiungit: scio ⁊ abundare. Qui enim acceptis rebus non extollitur qui eas ad vsum vane glorie non intorquet⁹ solus non possidet quod accepit: sed hoc cum indigentibus misericorditer diuidit: scit abundare. Qui accepta alimēta non ad ingurgitationem ventris vtitur: sed ad reparandionem virtutis: nec plus carni tribuit q̄ necessitas tollere satiari. Qui alimētoz inopiā sine murmuratione tollat: nec pro necessitate virtutis agit aliquid: vñ ais p̄ctis queū incurrat: scit esurire. Quē q̄ nec abundantia in supbia esuat: nec in necessitate cupit as irritari: nouit abundare: nouit penuriam pati. Qui cū stati subdiderit: ois possit: ne eis

Homelia. xix. Fo. cxxxvi.

tionis esse verba crediderim: adiurixit in eo q̄ me conforta-
uit. Ecce in altū ram⁹ pdiit: s; q; in radice se tenuit: in viri-
ditate p̄mansit. In altū enim surgēs arefceret: si se a radice
diuisisset. Sibi enim nihil tribuit: q; oīa se posse nō in se: s; in
eo q̄ se cōfortat fatef. Hinc ⁊ inde ergo pdica tor egregi⁹
palmā habet: quē nec abūdātis in superbiā: nec inopia ad
auariciam pertrahit. Discamus itaq; fratres non solum in
prosperis sed in aduersis quoq; gratias agere. Pater enī
nobis ex pietate sua factus est cōditor: nos ter nosq; adopti-
uos filios ad hereditatem regni celestis nutrit. Et non so-
lum donis reficit: sed etiam flagellis erudit. Discamus igitur
abundare: vt cuncta que ab eo accipimus cum indigē-
tibus partiamur. vt mentem abundantia nō eleuet. ne for-
tasse gaudeat: quia hoc adest sibi quod deest alteri: ⁊ non
tam cōi bono: sed proptio letetur. A priuato gaudio veris-
tas ad cōe discipulos reuocat: cum eos de predicatione re-
delites ⁊ de subiectione demonū letātes admonet dicens. **20.7.**
Nolite gaudere super hoc: sed potius gaudete ⁊ exultate:
quia nomina vestra scripta sunt in celo. Non enim omnes
electi demonia eūciunt: sed tamen electorum oīa noīa celo
tenentur ascripta. Admonentur ergo discipuli priuatā le-
ticiā deponere: de cōmuni autem ⁊ perpetua felicitate gau-
dere. Quisquis itaq; in eo gaudet quod alter nō habet: ex
ipsa sua abundantia deterior factus: gaudiū priuatum has-
bet. Contra huius nos appetitum abundantie iohannes:
admonet dicens. Nolite diligere mūdū: neq; ea q̄ in mū-
do sunt. Qui mor rōnē subdidit quare. Si quis diligit mū-
dum: non est charitas p̄fis in eo. Nemo enī potest duob⁹
dominis seruire: quia non valet simul transitoria et eterna
diligere. Si enim eternitatem diligimus: cuncta tpalia in
vū non in affectu possidemus. Qui eādē rōnē prius sub-
dit: dicens. Quia omne quod in mundo est cōcupiscentia car-
nis est: ⁊ concupiscentia oculorum: et superbia vite. Ideo **Ibidem**
enī hīc aliqd̄ hōies ⁊ vltra q̄ necesse est cōcupiscit: vt has-
bēdo supbiat: ⁊ q; hoc ali⁹ nō h; se in cogitationib⁹ extols-
lāt. Quisquis itaq; talis est: adhuc ad portādā abūdāriam
doct⁹ non est. Sepe alit qd̄ auariciā ex appetitu suggerit:
necessitatē putat. Et cū minorā sufficiāt dolet maiorā des-

Liber secundus

Phil. iiij.

esse atq; incautus animus quandam quasi necessitatem patitur. quā parit. Et cum nimia sunt que desiderat suam sibi auariciam aliquo modo excusat. Abundantia itaq; superbia vicina est. Quam si quando etiā cupiditas intercepta hāc (vt ita dixerit) quasi pegrina captiuitas iuasit. Si igitur abundandi artem scire volumus necesse est vt non solum ea que vicina sunt: sed ea etiam que de longinquo veniunt vitia fugiamus. Discamus penuriā pati ne ea que nō habemus habere etiam cuius culpa requiram⁹ ne felices putemus quos rebus onustos cernimus. Nimia valde sunt ea que sibi quasi in sumptus vite presentis preparant. Multa portant sed in via breui. Magna est in hoc itinere societas paupertas que animum non angustant cum deest terrena substantia de qua eterno iudici rationes ponamus. Liberrimus ad patriam tendimus: quia quasi in via pondere carremus. Discamus satiari: ne in sumendis alimentis corporis gule magis q̄ necessitati seruiamus. Plus enim concupiscentia q̄ necessitas petit. Et sepe dum carnis inopiam satifacere curamus voluptas surripit: modum refectionis excedit. Unde fit vt culpa transeat ad culpā: quia plerūq; inde alia tentatio carnis nascitur dum carni immoderata refectione seruitur. Expectata etenim primi hominis infirmante natura in hoc mundo cum nostris tentationibus nascimur. Et caro nobis aliquando adiutrix est in bono opere: aliquando autem seductrix in malum. Si igitur ei plus q̄ debemus tribuimus: hostem nutrimus. Et si necessitati eius que debemus non reddimus: ciuem necamus. Satianda itaq; est caro: sed ad hoc vsq; vt in bono nobis opere famulari sufficiat. Nam quisquis ei tantum tribuit vt superbia: satiari penitus ignorat. Ars itaq; magna est satiari: ne vnusquisq; per satietatem carnis ad iniquitatem procurrat turpitudinis. Discamus esurire: vt nobis propter abundantiam sequentem nostra hic inopia placeat. Nec nos vt tris necessitas ad culpam trahat nec peccatum menti ipsa indigentia suggerat. Et dum caro fame afficitur ad cupiditatem animus irriteretur et querat cum culpa prouidere vnde carni valeat in necessitate satifacere: ne cor in indignatione pficiat: et linguam in mormurationis amaritudine

Homelia. xix. Fo. cxxxvii.

nem accedat. Qui igitur i carnis sue inopia se hinc inde cir-
cuspicit: atq; a peccat ilaque o'custodit: nouit esurire. Nos
itaq; fratres kniū irā atq; auariciam in aduersitate fugien-
tes ⁊ elationem ⁊ immoderata gaudia in prosperitate des-
clinantes: q; per fidem spem: atq; charitatē interioris uite
atruum tribus portis intrare conspiciamus: palmas hinc et
inde teneamus. Libet adhuc alteruz ciuem celestis patrie
ad mentem reducere ⁊ q̄liter hinc inde palmam teneat des-
monstrare. Beatus etenim Job cum esset uiris orientalis
ditior ⁊ ei p'spera cuncta suppeterēt: filijs polleret familia
cresceret. greges exuperarent: in tāto olpotēis dei timo-
re p'stitit: vt inter custodiam discipline: inter acta iustitie: i-
ter multa humilitatis obsequia: misericordie operibus in-
tentus: sacrificijs offerendis deditus: holocausta domino
pro singulis filijs immolaret: ne quis eorum saltem in cor-
de peccasset. Pensem⁹ ergo quanta erat custodia boni ope-
ris qui in filijs suis expiabat sacrificijs culpas cordis. Sed
q̄ iustus esset in prosperitate innotuerat. Unde autē igno-
tum erat: si perseverare iu tus et inter flagella potuisset.
Tangēd⁹ ergo erat verberare vir ille sanctus in prosperis:
interroga-ur aduersis: vt qui notus erat omnipotenti do-
mino: notus per flagella fieret nobis et sibi in seipso. Dispo-
nent: itaq; domino consumpti sunt greges: interfecti custo-
des: euerfa domus: extincti filij: percussa caro a planta pe-
dis vsq; ad verticem. Remanuit vxor incolumis. que verbo
ruin iaculis vulnera auget. Sed hanc vir sanctus in ten-
tatione sanus: in vulnere prudenter docet: eiq; respōdet di-
cens. Si bona accipimus de manu domini: mala quare nō
suscipiamus? Amici quoq; ad consolandum veniunt: ad cō-
tumelias prorumpunt: et in dolore vulnerum: addunt ad-
huc vulnera verborum. In miser cordē dicunt raptorez no-
munt: violentum denūciant oppressorem pauperū fatē-
tur. Quid igitur miles dei faceret inter dolentia vulnera
et amara verba depressus? Ecce flagella dei ⁊ verba ho-
minum simul afflicti animum ad desperationem premunt:
sed virtute spūs plenus: carnis vulnerib⁹ iac cō: mētis ro-
bore stās contra desperationis impulsū reuertit ad memo-
riā bona que egerat. Quia misericors fuerat: dicit. Ocul⁹

Liber secundus

Ibidem.
Ibidem.

Job. xxi.

Ibidem.
Ibidem.

Ibidem.

Ibidem.
Ibidem.

Eccli. xi.

fui ceco: et pes claudo. Et rursus. Pater eras pauperus. Quia
discipline custos et benignus dicit. Cuius sederē quasi rex
circūspectate me exercitu eras tui mercediū consolator. Quia
humilis fuerat dicit. Si contēpsi subire iudiciū cum seruo
meo et ancilla mea cū disceptarēt aduersum me. Quia hōs
talīs fuerit fatetur. Si desperit p̄ter euntem eo q̄ nō habu-
erit indumentum. Quia largus in donis dicit. Si non be-
nedixerunt mihi latera eius et de velleribus ouium meas-
rum calefactus est. Quia violētus non fuerat testatur dicens
Si leuaui super pupillum manum meam cum viderem me
in porta superiorē. Quia de inimici piculo nunq̄ exultauerit
dicit. Si gauisus sum ad ruinam eius qui me oderat. Quia
patiens fuit et etiam suorum maliciam equanimiter pertu-
lit dicit. Si non dixerunt viri tabernaculi mei: quis det de
carnibus eius et saturemur. Quid est hoc q̄ vir sanctus
tot suas virtutes inter flagella enumerat? Quid est q̄ ore
suo opera que fecerat laudat nisi qui a inter vulnera et ver-
ba q̄ hunc ad desperationem trahere poterat ad spem ani-
mum reformat. Et qui in prosperitate humilis fuit: reuoca-
tis bonis suis ad memoriam: infractus in aduersitate per-
mansit. Cuius enim animum inter tot flagella illa verba
ad desperationem non impellerēt: nisi sibi ad memoriā bo-
na q̄ fecerat reuocasset. Vidit igitur sanctus vir mētē suam
auditis tot malis ad desperationem concuti et mirabiliter
studuit in spe certa ex bonis suis actibus solidari. Sic im-
pletur quod scriptum est. In die bonorum ne immemor sis
malorum et in die malorum ne immemor sis bonorum. Si ei
cum bona habem⁹ malorum reminiscimur que aut adhuc
pati possumus accepta bona mentem non eleuent: quia eo-
rum gaudium timor memorie malorum premit. Et si cum
mala habemus bonorum reminiscimur: que aut iam accepti-
mus aut adhuc nos posse accipere speramus malorum po-
dus animum ad desperationem non premit: quia hunc ad
spem memoria bonorum leuat. Si itaq̄ fratres hūmī et p̄ce-
pta dñica et p̄ exēpla gradimur vt nos nec prosperitas ele-
uet nec aduersitas frangat habere nos ante omnipotentem
deum dei oculos palmas hinc et inde monstramus. Cui est
honor et gloria in secula seculorum. Amen.

Homelia. xx. Fo. cxxxviiij.

Homelia. xx.

G porta atrij interioris in via australi. Et mensus est a porta usque ad portam in via australi centum cubitos. Et introduxit me in atrium interius ad portam

australem et mensus est portam iuxta mensuras superiores thalamum eius et frontem eius et vestibulum eius hisdem mensuris et fenestras vestibulorum eius in circuitu quinquaginta cubitos longitudinis et latitudinis viginti quinque cubitos et vestibulum per girum longitudine viginti quinque cubitorum et latitudine quinque cubitorum. Et vestibulum eius ad atrium exterius: et palmas eius in fronte: et octo gradus erant: quibus et ascendebatur per eam. Et introduxit me in atrium interius per viam orientalem: et mensus est portam secundum mensuras superiores thalamum eius et frontem eius et vestibulum eius sicut supra et fenestras eius et vestibula in circuitu longitudine quinquaginta cubitorum et latitudine

Libre secundus.

viginti quinque cubitorum et vestibulum eius
id est atrii exterioris et palme celate in fron
te eius hinc et inde et in octo gradibus ascen
sus eius. Et introduxit me ad portam que res
piciebat ad aquilonem. Et mensus est secun
dum mensuras et superiores thalamum eius
et frontem eius et vestibulum eius et fene
stras eius per circuitum longitudine quin
quaginta cubitorum et latitudine viginti
quinque cubitorum. Et vestibulum eius res
piciebat ad atrium exterius et celatura pal
marum in fronte eius hinc et inde et in octo
gradibus ascensus eius et per singula ga
zophilatia ostium in frontibus portarum. Ibi
lauabunt olocustum.

Textus.

H.

Drophete verba q
largiente domino hodie charitati ve
stre loquenda sunt lectione magis in
digent q̄ expositione. Ea enim in tri
bus portis interioribus replicantur
que secundo iam vltimo de exteriori
bus dicta sunt. pauca vero in eoru
descriptione permittantur. Unde ne
cesse est ea nos que iam dicta sunt replicare vt ea que dice
da sunt licentius possimus enotare. Itaq̄ nunc dicitur. Et
porta atrii interioris in via australi et mensus est a porta
vsq̄ ad portam in via australi centum cubitos. Et introdu

Homelia. xx. Fo. cxxxix.

rit me in atrium interium ad portam australem et mensus est portam iuxta mensuras superiores: thalamum eius frontem eius et vestibulum eius eisdem mensuris. Et fenestras eius et vestibulum eius in circuitu quinquaginta cubitos longitudinis et latitudinis viginti quinq; cubitos: vestibulum per girum. Cuncta hec superius dicta atq; exposita esse meministi. Necdum vero est dictum quod de eodem vestibulo subditur. Longitudine viginti quinq; cubitorum et latitudine quinq; cubitorum et vestibulum eius ad atrium exterius. Atq; iterum hoc quod iam superius dictum fuerat replicatur cum dicitur. Et subditur. Et octo gradus erat in quibus ascendebatur ad eam hoc quoque quod de australi porta scriptum est: de orientali quoque porta in eodem ordine narratum. Nam protinus subinfertur. Et introduxit me in atrium interius per portam orientalem et mensus est portam secundum mensuras superiores thalamum eius frontem eius et vestibula eius sicut supra et fenestras eius et vestibula eius in circuitu longitudine quinquaginta cubitorum latitudine viginti quinq; cubitorum. Et vestibulum eius. i. atrium interiores et palmetate in fronte eius hinc et inde et in octo gradus ascensus eius. Ea quoque que de australi porta et orientali dicta sunt: in eisdem verbis etiam de porta que ad aquilonem respicit replicantur. Nam subditur. Et introduxit me ad portam que respiciebat ad aquilonem et mensus est secundum mensuras superiores thalamum eius et frontem eius et vestibulum eius et fenestras eius per circuitum longitudinem quinquaginta cubitorum. latitudinem viginti quinq; cubitorum et vestibulum eius respiciebat in atrium exterius: et cellatura palmarum in fronte eius hinc et inde in octo gradus ascensus eius. Quid itaque interiori atrio quid thalamo quid frontibus: quid vestibulo: quid fenestras: quid longitudine et latitudine quid palmarum celatura signetur: late iam superius diximus. Nec oportet ut in eisdem iterum: sed in his solummodo que necdum dicta sunt occupemur. Nunc ergo querendum nobis est que iste tres porte interiores sunt: vel quid est earumdem portarum in vestibula viginti quinq; cubitis longitudine et quinq; cubitis latitudine metiuntur: vel cur ad ea non septem sicut de portis exterioribus dictum fuerat:

Textus.

Liber secundus

sed octo gradibus ascendit. Porta ei atrij interioribus que
superius dicta est: de his tribus portis interioribus nõ est:
quia illa contra orientis et aquilonis portam respicere dici-
tur: iste autem singule interius ad austrum vel orientem et
aquilonem posite esse memorantur. Vñ recte per illam ad
tus interior designatur: quia sicut precedenti locutione iam dis-
ctum est vel iudee et gentilitati: vel inchoantibus: atque in
bono perseverantibus: vel a bono cadentibus: sed post cul-
pas per penitentiam surgentibus patet. Nunc autem postquam sin-
gule in oriente et aquilone et austro porte descripte sunt: cur
interioris atrij rursus porte singule in austro et oriente at-
que aquilone describuntur? Aspirante domino magna inten-
tione opus est signum tante profunditatis indagare. Si enim
portarum nomine sanctos predicatorum accipimus: sciamus
nobis est quia una est ecclesia in predicatoribus testamēti ve-
teris ac noui. Porte autem septem vel octo gradus habent
quia sancti spiritus septiformem gratiam concorditer pdi-
cant. Octauo vero gradu annuntiat premium retributionis
eterne. Unde scriptum est. Da partes septem: nec nõ et octo
Quid itaque dicere possumus exteriores portas: nisi antiquos
patres fuisse qui per precepta legis nouerunt opera populis
magis quam corda custodire: ut interiores portas predicatorum
sancte ecclesie debeamus accipere: qui spiritualibus monitis
discipulorum suorum corda custodiunt: ne malis que nõ faci-
ciunt vel in cogitationibus delectentur. Per illas enim se-
ptem gradibus ascendit dicitur: istarum vero octo gradibus
ascensus esse perhibetur. Quia et in ueneratione legis die este-
ptum fuit: et in nouo testamento octauus dies in sacramen-
to est: is uidelicet qui dominicus appellatur: qui tertius a pas-
sione: Si uero portarum nomine solos intelligimus sanctos et
postolos designari: qui uidelicet primi nobis sunt sancte ec-
clesie predicatorum: et nos fidem spem atque charitatem sumis-
simopere tenere docuerunt. Ipsi itaque nobis in his virtutibus
interiores porte sunt: qui nos per easdem virtutes ad interiorem
intellectum eterne sapientie perducunt. Sed si ipsi exte-
riores porte sunt quos accipimus interiores: Si uero ipsi exte-
riores sunt: quos intelligimus exteriores: Quia in re in-

Eccles. xi.

telligit vtiliter potest: quia ipsi nobis et exteriores et interiores
 porte sunt. Cum enim adhuc inchoantibus non alta et misti-
 ca: sed quedam que capi preualent predicant: porte exteriores
 sunt. Cum vero perfectis profunda et mystica loquuntur: por-
 te interiores. Videamus qualiter porta exterior pateat. Non
 potui vobis loqui quasi spiritalibus: sed quasi carnalibus. **I. Cor. iii.**
 tanquam paruulis in Christo lac vobis in porum dedi non escam.
 Videmus qualiter porta interior pateat. Sapientia loquitur
 inter perfectos. Videamus vtrum ipsa eadem sit porta
 interior et exterior. Sapientibus et insipientibus debitor sum. **I. Cor. ii.**
 Qui rursus dicit. Siue mente excedimus deo: siue sobri- **Roma. i.**
 sumus vobis. In hoc enim quod contemplantur et loquendo sapien- **ii. Cor. v.**
 tibus mente excedit: porta interior est. In hoc vero quod par-
 uulis sobrie in predicatione se temperat: contra ebrietate spi-
 ritus infundatur in mente cum predicat non ostendit: exteriori
 portam se manifestat. Ipsi itaque et exteriores porte nobis
 sunt et interiores. que nos et in primo actu fidei spei atque
 charitatis instituunt. Et cum iam proficientibus celestis re-
 gni mysteria predicant: per subtiliorem sensum nos ad inter-
 iora perducunt. Unde et per septem gradus prius ascen-
 sis earum describitur: et postmodum per octo. Per octauum
 etenim gradum illius vite mysteria signantur: quam in se-
 cretis suis perfecti intelligunt qui iam cuncta temporalia
 mente transcendere noverunt: qui presentem vitam que se-
 prem dierum curriculo euoluitur plene despiciunt: qui de
 intima contemplatione pascuntur. Habent igitur porte spiri-
 talis edificij septem gradus: quis timore domini pietatem
 et scientiam fortitudinem et consilium intellectum et sapiens-
 tiam suis auditoribus predicat. Sed cum iam omnia dimitti
 precipiunt: cum nihil in hoc mundo diligere admonent: nil pre-
 cum teneri: vni contemplationis celestis patrie intedi: atque
 in eius suadent mysterijs delectari: gratiam addunt et ad
 interiora traiciunt. Iste gradus docente veritate cuidam
 ostensus est: cui cum legis precepta dicerent: respondit. hec **Mat. xix.**
 omnia custodiam a iuuetute mea. Quasi enim iam in septem **Ibidem.**
 gradibus stabat: cum a iuuetute sua oia custodisse se dice-
 ret. Sed ei mox dixit. Adhuc vni tibi deest. Si vis perfectus
 esse: vade vende omnia que habes et da pauperibus: et habe
 SS. iiii.

Liber secundus.

bis thesaurum in celo: et veni sequere me. In quibus verbis octauum eequidem gradum vidit: sed ascendere noluit: quod tristis abcessit. Quisquis itaque contemptis rebus temporalibus eremitatis contemplatione pascitur: celestis regni gaudia rimatur. Post septem gradus quos timendo et operando atque intellectu sapientie sue crescendo tenuit: octauo gradu inferioris porte aditum intrauit. Per octauum non numerum et dies eterni iudicii: et carnis resurrectio designat. Unde et psalmus qui pro octaua scribitur a pauore iudicii est inchoatus: cum dicitur. Domine ne in ira tua arguas me neque in furore tuo corripas me. Nunc enim tempus est misericordie: in illo autem iudicio dies ire. In quo videlicet die omne hoc tempus finitur: quod septem diebus euoluunt. Et quod post septem dies sequitur: iure octauum appellatur. In quo et caro nostra resurgit ex puluere: ut siue bona siue mala que egit recipiat a veritate. Unde per legem quoque octauo die fieri circumcisio iubetur. Nam per membris quod circumciditur mortalis propagatio generatur: decedentium quoque et succedentium numerus augetur. Sed quia in resurrectione mortuorum: nec carnis iam propagatio agit: et decedentium atque successio nulla erit: quod sicut scriptum est. Neque nubent neque nubentur: sed erunt sicut angeli in celo octaua die precipitur preputium incidi. Ibi enim locum iam carnis propagatio non tenet: ubi resurgens caro perseverantiam eternitatis habet. Per hoc verbum mater virgo descendit: que deum in utero sine virilis carnis admixtione concepit qui primus nobis eterne patrie gloriam in sua resurrectione monstravit. Qui surgens a mortuis iam non moritur: et mors eius ultra non dominabitur. Nobis quoque exemplum dedit: ut ea fieri in die ultimo de nostra carne credamus: que facta de carne illius in die resurrectionis agnouimus. Sed quod de carne resurrectione nobis sermo se intulit: triste nimis et valde lugubre est: quod quosdam in ecclesia stare et de carnis resurrectione dubitare cognoscimus. Hanc autem antiqui patres venturam esse certissime crediderunt etiam cum nullum adhuc eiusdem resurrectionis exemplo tenuerunt. Quia igitur damnatione digni sunt: qui et exemplum iam dominice resurrectionis acceperunt: et tamen adhuc de sua resurre-

ps. vi.

Sene. lxx.

Mat. xxij. et
Mar. xij. et
Luce. xx.

Ro. vi.

ctione diffidunt: pignus tenent et fidem non habent. Ec-
 clestias replēt: sed q̄ de resurrectione sua dubitat: ipsi quo-
 q̄ mente vacua stant. De hac quippe resurrectione p̄ bea-
 tum Job dicitur. Scio enim q̄ redemptor meus vniū. et in Job. xix.
 nouissimo die de terra surrecturus sum et rursum circūda-
 bo pellem meam: et in carne mea videbo deum. Quē visus
 sum ego ipse: et oculi mei conspecturi sunt: et non alius
 hinc etiam per psalmistam dicitur. In conspectu eius p̄ci- ps. xli.
 dunt vniuersi qui descendunt in terram. In terrā em̄ mor-
 tui non spiritu: sed corpore descendunt. In conspectu ergo
 domini prociidunt qui in terram descendūt: q̄ resurgendo
 ad iudicium veniūt ut qui nunc in puluere putrescunt. hinc
 iterum dicit. Sicut in te anima mea: q̄ multipliciter tibi ps. liij.
 caro mea. Sicut anima ad deum: videat caro quid sitit: vt
 resurgat. hinc rursus ait. Aufer spiritum eorum et deficiēt ps. ciiij.
 et in puluerem suum reuertentur. Voxq̄ de carnis resur-
 rectione sua iungit. Emitte spiritum tuum et creabuntur: et ps. xxxi.
 renouabis faciem terre. hinc iterum dicit. Exurge domine
 in requiem tuam: tu et archa sanctificationis tue. Exsurre-
 xit enim dominus in requiem suam cum carnem suam de se
 pulchro suscitauit. Post hunc quoq̄ exsurgit et archa: q̄ re-
 surgit ecclesia. hinc per eundem prophetam de quo loquitur
 scriptus est. Ossa arida audite verbum domini. hec di- Eze. xxxvij.
 cit dominus deus ossibus his. Ecce ego intromittam in vo-
 bis spiritum et viuetis. Et dabo super vos nervos: et succres-
 cere faciam super vos carnes: et super extendam in vos cu-
 tem: et dabo vobis spiritum et viuetis. hinc est q̄ propheta
 alius p̄ resurrectionē domini humanā genus vidit in finē
 suscitari: atq̄ ait. Vniuecabit nos post duos dies: in die ter-
 tia suscitabit nos: et viuemus in cōspectu eius. hinc est q̄ cū
 de semetipso dñs loqueret̄: adiur̄. Nolite mirari hoc: q̄
 venit hora oēs qui in monumento sunt audient vocē eius. Et
 p̄cedent qui bona fecerūt in resurrectionē vite: qui s̄o ma-
 la egerūt in resurrectionē iudicij. hinc paulus ait. Un̄ etiā
 saluatorē expectam⁹ dñm Iesum xpm: qui reformabit cor-
 pus humilitatis nostre cōfiguratum corpori claritatis sue. Phil. iij.
 hinc iterū dicit. Si em̄ credimus q̄ Iesus mortuus est et re-
 surrexit: ita et de⁹ eos qui dormierūt p̄ Iesum adducet tū eo
 i. Tess. iij.

Libert secundus

i. Coz. xv.

Qui rursus ait. p̄imitie dormiētium x̄ps. Si ei nos a mortis somno non surgimus: quomodo resurrectionem dominicam p̄imitias habemus? Ecce veteres ac noui patres: vno sibi spiritu de carnis resurrectione concordant. Ecce ipsa p̄ se veritas prius voce docuit: quod de resurrectione. carnis postmodū opere demonstrauit: ⁊ tamen adhuc quorundā infirmitas fidem non habet in fide stans. Sed mirari solēt qualiter caro reuiuere possit ex puluere. ⁊ videntur igit altitudinem celi molem terre | abyssus aquarū: omnia que in mundo sunt ipsos quoq; angelos creatos ex nihilo. Nil nus est valde aliquid ex aliquo facere: q̄ omnia ex nihilo fecisse. Ipsa nobis elementa | ipse rerum species resurrectionis imaginem predicant. Sol enim quotidie nostris oculis mori: quotidie resurgit. Stelle matutinis horis nobis occidunt: vesperi resurgit. Arbusta estiuis temporibus plena folijs ⁊ frugibus videmus: que hyemali tempore nuda folijs floribus ac fructibus: ⁊ quasi arida remanent: sed vernali sole redeunte | cum a radice humor surrexerit: suo iterum decore vestiuntur. Cur ergo de hominibus diffiditur: quod fieri in lignis videtur? Sed sepe in puluere putrescentes carnes aspiciunt et dicunt. Unde ossa et medulle: vnde caro vel capilli poterunt in resurrectione reparari: hec itaq; requirentes parua semina ingentium arborum videant atq; si possunt dicant. Vbi in eis latet tanta moles roborum | tanta diuersitas ramorum | tanta multitudo ⁊ viriditas foliorum | tanta species florum | tanta vbertas sapor atq; odor fructuum? Nunquid semina arborum vel saporem habent quem ipse post arbores in suis fructibus proferunt? Si ergo ex semine arborum quod videri non potest produci potest: cur de puluere carnis humane diffiditur: q̄ ex eo reparari: forma valeat que non videtur? Sepe autem obices re inane[m] questiunculam solent: qui dicunt. Carnem hominis lupus comedit: lupum leo deuorauit: leo moriens ad puluerem redijt: cum puluis ille suscitatur: quomodo caro hominis a lupi ⁊ leonis carne diuiditur? Quibus quid respondere aliud debemus: nisi vt prius cogitent qualiter in hoc mundo venerint: ⁊ tunc inueniēt qualiter resurgāt. Certe tu homo qui loqueris: aliquid in matris utero spuma sans

sumis fuisti. ibi quippe ex patris semine et matris sanguine
 parvus ac liquidus globus eras. Dic rogo si nosti qualiter
 ille humor feminis in ossibus duruit: qualiter in medullis
 liquidus remansit: qualiter in nervis solidatus est: qualiter
 in carne creuit: qualiter in cute extensus est: qualiter in ca-
 pillis atque unguibus distinctus: ita ut capilli molliores car-
 nibus et ungues essent teneriores ossibus: carnibus durio-
 res. Si igitur tot et tanta ex vno semine per species distin-
 cta sunt: et tamen in forma remanent coniuncta: quid mirum
 si possit omnipotens deus in illa resurrectione mortuorum
 carne hominis distinguere a carne bestiarum: ut vnus idemque
 pulvis et non surgat in quantum pulvis lupi et leonis: et tamen
 resurgat in quantum pulvis est hominis. Uide itaque homo
 qualiter ad vitam venisti: et nequaquam dubites ad vitam qua-
 liter redeas. Cur autem ratione vis comprehendere quod res-
 deas: qui ignoras quomodo venisti? Da potentie creatoris
 tui quod comprehendere non vales de te metipso. Certe etenim
 quod tu ex terra factus es: terra vero ex nihilo: tu es creatus
 ex nihilo. Ne ergo de carnis tue resurrectione desperes:
 perpente prudenter quod minus est deo reparare quod e rat-
 o fecisse quod non erat. Sed non potes resurrectionis effe-
 ctum ratione comprehendere: perpente quod multa sunt que non in-
 telligis qualiter sunt et tamen esse non dubitas. Dic rogo si nos-
 ti gyrus celi. terre cardines: aquarum abyssus. vbi finiuntur
 vbi suspensi sunt: Scimus autem quod quod ex nihilo factus est pe-
 det in nihilo. Sed si est aliquid quod dicitur nihilum: iam
 nihilum non est. Si autem nihil est nihilum: nusquam mundi mo-
 les deprehenderet: nec vbi sit quod creatum est ut sit. Quomodo
 ergo nusquam est: quod nouimus quod est? Sed hec fortasse ad te
 multa sunt: ad te metipsum homo reuertere. Certe ex spiri-
 tu es creatus et limo. Vno inuisibili: altero visibili: vno sensi-
 bili: et altero insensibili. Quomodo ergo permixti in te po-
 tuit spiritus et limus: atque ex diuerso fieri res non diuersa: ita
 ut in tanta puenientia misceret spiritus et limus: ut cum caro atterit
 spiritus marceat: et cum spiritus affligit caro corabescat. Sed for-
 tan necdum pnales discutere te metipsum: perpente rogo si va-
 les: quod rubrum mare virga diuisum est: quod petre duricia p-
 cussione virge yndas emanauit: quod aaron virga sicca flo-

Ero. xiiij.
 Nume. xx.

Liber secundus.

Anne. viij.
Johan. vi.

Johan. xx.

i. Cor. ix.
i. Cor. xv.

ruff: quō ex eius genere veniēs hōgo cōcepit: quō ⁊ in par-
tu hōgo permāsit: quō quadrivuanus motuus iussione susci-
tatis: ligatus manibus ac pedibus de sepulchro exiit: quē
postmodū solus domin⁹ per discipulos iussit: quomodo idē
redemptor noster in vera carne atq; ossibus resurgēs: clau-
sis ostiis ad discipulos intravit. Ecce hec investigare nō va-
les: et tamen credis: Cur ergo de resurrectionis gloria du-
bitando ⁊ discutiendo dubitas: qui tam multa mysteria sine
ne discussione credidisti. Qui tamē si resurrectionē carnis
nō credis: oia sine causa credidisti. Quia in hoc angelorum
spectaculo videris quidē velociter currere: sed postq; cur-
sum peregeris: ne brauium accipias auerfariis. Unde per
paulum dicitur. Sic currite: vt comprehendatis. Qui rur-
sus ait. Si in hac vita in xpō tantū sperantes sumus: misera-
biliores sumus omnibus hominibus. Diuine autē potestis my-
steria q̄ cōprehēdi nō possunt: nō intellectu discutiēda sunt
sed fide venerāda. Sciendū itaq; nobis est: qz quicquid ra-
tione hominis cōprehēdi potest: nimirū esse tam nō potest.
Sed sola est in miraculis ratio potentia facientis. Ecce vū
de resurrectionē carnis loquimur: ab expositionis ordine pau-
lulum digressi sumus. Ad ea ergo que cepimus: redeam⁹.
Habent autem interiores porte vestibula: que viginti ⁊ qui-
ng cubitis in longitudinem metiunt. Si enim octo ter duci-
mus: ad viginti ⁊ quattuor puenimus. Cui vnus addit: vt
viginti ⁊ quinq; teneamus. Auditores etenim boni q̄ quasi
quedā vestibula sunt portarū: eterne spei longanimitatem
tenent: octauū diem in trinitatis fidem sustinēt. Que trini-
tas quia vnus est deus: octo quidē p̄ tria ducit: sed in vni⁹
dei cōfessione solidant. Plana sunt vestibula: qz hūilia sunt
corda bonorū auditorū. Habent longitudinē: qz in spei pers-
euerant longanimitatem. Viginti ⁊ quinq; cubitis earum
longitudo mensuratur: quia resurrectionem carnis in octo
diebus per trinitatem credunt: ⁊ eandem sanctam trinitatē vni-
tatem esse deum fatentur. Habent quoq; quinq; cubitos latitudi-
nem quia per vitam simplicem que quinq; sensibus ducitur
circum amozē primi dilatantur. Et notandū qz postq; porta-
rum vestibula superius alia dicta sunt: postmodum vestibū-
lum quod quinq; cubitis habet latitudinem exteriora respic-

Homelia .xx. Fo. cxliij.

cere dicitur: quia nimirum sunt auditores alij qui intellectum interiorum vite magnis virtutibus perficiendo penetrant: et sunt quidam simplices qui bene habent quidem: sed iuxta sensus corporeos viuunt. Unus et alteri respicere dicuntur. Quasi et exterius respiciunt: quia iuxta sensus corporeos viuunt. Sed tamen et exterius respicientes intus sunt: uia et si sensus corporeos intelligendo transcendere nesciunt: fidem tamen atque charitatem et humilitatem tenent. Et intus ergo sunt in spiritali edificio per amorem: et quasi foris respiciunt per simplicitatem. Potest per vestibulum quod exterius respicit fides inchoantium designari. et per vestibulum quod est interius fides perfectorum: quia iam per eam in virtutibus emicant. Possunt etiam per vestibulum interius precepta altiora: per vestibulum vero quod respicit exterius precepta adhuc minima figurari. Per vestibulum quippe itur ad gradus et ad portam: quia per precepta predicationis pertingitur ad virtutes atque aditum gratie celestis. Cum vero iubet alijs in cogitatione sua eterna meditari: celestia sapere eis dicitur in psalmis et hymnis et canticis spiritalibus viuere: quasi interius vestibulum ostenditur quod quinquaginta cubitis longitudine et viginti quinq; latitudine mensuratur. De quibus numeris nunc tacemus: quia ex his tam multa superius diximus. Cum vero alijs precipitur: vxori vir debitum reddat: similiter autem et vxor viro: quasi vestibulum quod exterius respicit designatur. Quod si quis extra respiciat: tamen intus est: quia rudis auditor et adhuc agit quod carnis est: et tamen a bono numero alienus non est. Potest autem et per orientis portam dicitur: et australem in dea: per aquilonis vero conuersa gentilitas designari. Sed hac in re questio animi pulsatur: cur in superiori narratione prophete primo orientalis. postmodum aquilonis: ac deinde austris portam descripta est: Cumque easdem portas interiori atrio narraret: prius portam austris: deinde orientis: et tertio in loco descripsit aquilonis. Cur autem non eundem ordinem quem ceperat tenuit: sed hunc in portarum descriptione permutauit: ut et prius diceret: orientis portam aquilonis et austris: et postmodum austris orientis et aquilonis. Si si aquilonis nomine gentilitas designat: cunctis studiose legentibus liquet: quia ante synagogam gentilitas fuit. Nam et vir ipse a quo

1. Cor. vii.

Liber secundus.

Sat. 7.

he brei appellati sunt ex gētibz est elect⁹. Dicat & porta
orientalis ante portā aqilonis & austri: quia in dignitate sua
dñs ante gentilitatem & iudeā natus est: qz & ante oia orientis
la. Dicatur i⁹o narratione subsequenti porta austri orientis
& aqilonis: qz redēptor noster i hūana natura iter iudeā &
gentilitatē nasci dignat⁹ est. Qz & in fide synagoge venit
ante initium ecclesie quam ex gentibus collegit. In prima
ergo descriptione sit orientalis porta ante portam aqilonis
& austri: in secunda: autem inter portam austri et aqilonis
orientis porta nominetur: quia ex diuinitate antecessit
omnia et ex humanitate venit inter omnia. Quia & de
cedentis iudee finis factus est: & subsequentis gētilitatis in
itium. Igitur quia ea q̄ necdū dicta fuerant vt domino largiēte
potuim⁹ primati sum⁹ & ea q̄ sepius sunt replicata trā
currimus. Nunc ad ea veniamus que sic i⁹o ordine dicta
sunt: vt in eis pene nihil de his q̄ dicta sunt replicetur. Et p
singula gazophilatia ostium in frontibus portarum. Gazophilatia
superius diximus corda doctorum: que scientie diuinitas
seruant. Frontes autem portarum sunt verba atqz
opera predicatorum: in quibus eos foris agnoscamus quas
les apud se intrinsecus viuunt. Est autem ostium per gazophilatia
singula in frontibus portarum: quia vnusquisqz do
ctor in corde auditoris intellectū aperit: in dictis et operi
bus patrum. Cum enim petri apostoli p̄dicationē discuti
mus: cū pauli verba p̄ scrutamur: cū iohānis euāgelium in
uestigamus: atqz ex eoz verbis auditores nros ad interiorē
rem intellectuz trahim⁹: quid aliud agimus nisi ostium in
portarum frontibus aperimus: Dicatur ergo: per singula
gazophilatia ostium in frontibus portarum: quia si doctor
hoc quod loquitur apostolorum dictis minime confirmat
in frontibus portarum ostium non habet. Et si ostium non
habet: dici iam gazophilatium spiritualis edificij nō potest:
qz si intellectū nō aperit: doctor nō est. Cū vero auditores
boni p̄ ora docētū ap̄korū dicta & opera cognoscūt: culpas
suas apud semetipsos tacite rephendūt: & lacrimis in
quūtur oē qd se egisse iniq̄ meminerūt. Vñ hic qz de ostio
qd est in frōribz portaz subdit. Ibi lauant holocaustum.
Qui eni se p̄ fidē in cōuersatiōe sancta dño deuouerūt: hoc

Textus.

Textus.
C.

Homelia. xx. Fo. cxxliij.

locustū dño facti sunt. Sed q̄ adhuc multa in se de cotru-
pibili sua carne patitur: q̄ adhuc in eis cordis mundicia
fordidus cogitationib⁹ inquinatur: quotidie ad lachrimas
redeunt assiduis fl etib⁹ affligitur. Sāctoz ei patr s̄ dicta
et facta considerant: et cum se indignos pensant: in porta-
rum ostio holocaustum lauant. Ecce etenim quis pro timo-
re omnipotentis domini esse patiens deuouit: nulli conu-
tū p̄ conuictio reddere: omnia equanimiter tolerare. Et tñ
cum hunc contumelia ab ore pximi illata subito percusse-
rit: turbatur forte aliquid loquitur: quod loqui non debuit.
Certe iste iam holocaustum est: s̄ adhuc inquinat eū. For-
tasse contra illatas contumelias patientiam exhibuit: sa-
citus permansit: sed tamen contra easdē contumelias quas
portat: dolore tangitur: eiusq̄ animus in charitate saucia-
tur. Patientia enim vera est: q̄ et ipm amat quē portat. Nā
tolerare: sed odisse / non est virtus mansuetudinis: sed yela-
mentum furoris. hic itaq̄ sepe in cogitatione sua se iudi-
cat reprehendit semetipsum quia delet: nec tamen apud se
preualet obtinere ne doleat. Jam ergo per bonā deuotio-
nem holocaustum est: sed tñ p̄ dolore quo t̄gitur adhuc in-
quinatū. Alius ea q̄ possidet apud semetipm decreuit indi-
gentibus cūcta tribuere: nul sibi met referuare: vitā suā soli
superne gubernationi cōmittere. Sed dū p̄bet pauperib⁹
que h̄z fortasse cogitatio mētē subrept q̄ dicit. Unde vixit:
si cūcta dederis. Nec tñ desistit tribuere. S̄z quod letus da-
re cep erat: postmodū tristis p̄bet. Quid hui⁹ mēs nisi mis-
ericordie holocaustū est: Sed tñ p̄ tristitiā cogitatiois in-
quinatū. Aut ei deliberare summa nō debuit: aut post deli-
berationem nullo modo dubitare. Alius contempta mū-
di superbia honores atq̄ dignitates huius seculi decreuit
vitare. Ultimum appetit inter homines locum tenere vt
tanto excessior inueniatur in permanenti gloria: p̄to hu-
milior aspicitur in transeunte vita. Is fortasse cum subito se
a proximo despici agnoscit: dedignatur cur despicitur.
Vult quidem in loco humili: sed tamen attendi contempti-
bilis non vult. hūc iam deuotio eleuat: sed adhuc infirmis-
tas grauat. Itā ergo p̄ deuotionē holocaustū est sed adhuc
ex infirmitate inquinatū. hi itaq̄ qui in eis q̄ optime deuotio-

Liber secundus

rant aliqua infirmitate sui culpa tanguntur: cum per verba
doctorum dicta patrum intelligunt: et in quanta culpa faciant
agnoscunt: seque ipsos penitentiae lamentis efficiunt holoc-
caustum in ostio portarum lauant. Sciendum vero est quia
hoc inter sacrificium atque holocaustum distat quod omne hoc
holocaustum sacrificium est: sed non omne sacrificium holocaus-
tum. In sacrificio etenim pars pecudis: in holocausto vero
totum peccus offerri consueuerat. Unde et holocaustum la-
tina lingua totum incensum dicitur. Presens ergo quod est sacri-
ficio. quid holocaustum. Cum enim quis suis aliquid deo
vouet et aliquid non vouet: sacrificium est. Cum vero omne
quod habet: omne quod viuunt: omne quod sapit omnipotenti deo
vouerit: holocaustum est. Nam. sunt quidam qui adhuc me-
te in hoc mundo retinentur: et tamen ex possessis rebus subsidia
egentibus ministrant: oppressis defendere festinant: isti in
bonis que faciunt sacrificium offerunt: quia et aliquid de actio-
ne sua deo immolant: et aliquid sibi metipsis reseruant. Et
sunt quidam qui nihil sibi metipsis reseruant: sed sensum: lin-
guam: vitam: atque substantiam quam perceperunt: omnipoten-
ti domino immolant. Quid isti nisi holocaustum offerunt:
immo magis holocaustum fiunt: Israeliticus etenim popu-
lus primum sacrificium in egypto obtulit secundum vero in
heremo. Qui itaque adhuc mentem habet in seculo sed boni
iam aliquid operatur: deo sacrificium obtulit in egypto.
Qui vero presens seculam deserit: et agit bona que ualent: quia
si iam egypto derelicto sacrificium prebet in heremo: quia re-
pulsio strepitu desideriorum carnalium in mentis sue quiete
atque solitudine deo imolat quicquid operatur. Quia ergo
sicut dictum est sacrificium sit etiam holocaustum: maius tamen
est holocaustum sacrificio: quia mente que huius mundi delectatione
non premitur: totum in omnipotentis dei sacrificio im-
cenditur quod habetur. Sed sciendum nobis est quia sunt
quidam qui etiam seculum relinquentes totum quidem
quod habent offerunt: sed tamen in bonis que agunt minus
se compunguntur: et bonum quod agunt holocaustum est
sed quia flere ac semetipsos diiudicare nesciunt: seque ex amo-
re ad lachrymas non accendunt: perfecti eorum holocaustum
suum non est. Hinc per psalmistam dicitur. Memor sit omnis

Exo. xij.
Exo. xij.

ps. xix.

Homelia. xx. Fo. cclv.

sacrificij tui: et holocaustum tuum pingue fiat. Holocaustum
quippe siccum est boni opus quod orationis: lachryme non
insundunt. Holocaustum vero pingue est quoniam hoc quod bene
agitur: corde humili etiam per lachrymas irrigatur. Unde rur-
sus dicitur: Holocausta medullata offeram tibi. Quisquis enim
bonum opus agit sed omnipotentis dei amore atque desiderio
sine nescit: holocaustum habet: sed medullam in holocausto
non habet. Qui vero bona operatur: et visioni iam creaturae
suae inhiat: atque ad eterna contemplationis gaudia pro-
uenire festinat: seque ipsum ex amore qui accenditur in fle-
tibus mactat: holocausta domino medullata dedit. Studere
vero nobis est et mala seditus relinquere: et bona que
suffraginis operari: atque in ipsis bonis agimus amore eter-
ni luminis compungi. Ipse enim cordis tenebras discutit a
nocturno lucis: ut subtilius videre valeamus: ne qua in bonis que
agimus prava misceantur. Considerandum nobis quippe
est opus nostrum quale sit: que cogitatio in opere: que inte-
lio in cogitatione. Et cum nullo bono operi admixtum aliquid
malicie vel prave delectationis agnoscimus: redeamus ad
lachrymas: lauemus holocaustum. Sunt autem quidam qui
semetipsum in magnis actionibus domino deuenerunt: atque
ad tantam perfectionem perueniunt: ut ab eis nulla vniquam
difficultate flectantur: quatinus in deliberatione castitatis
nequaquam caro in prave cogitationis delectatione animi ster-
nat. Nam et si quando per suggestionem pulsatur: surgere non
pauentur: quia vigore iudicii calcatur. In deliberatione quoque
patientie nec sermo inordinatus ab ore prodeat: nec dolor ta-
citus animi premar: ut in largitate elemosine nulla inopie su-
lus respectus animum mordeat: sed cum iam in his que re-
cte deuenerunt sese fortiter exhibent: priora tamen peccata
ta que ab ipsis ante bonam deliberationem perpetrata sunt
ad memoria deducunt: et plangunt quicquid illicitate se egisse
se meminuerunt. Hi itaque per vitam quam tenent holocaustum
sunt: sed per vitam quam antea tenuerunt inquinatum. Quamquam holocaustum
causum in ostio portatum: quod intellectum quem precipiunt de dictis
patrum lamentis se quotidianis afficiunt: et mundant vitam la-
cibus quam pravis aliquando actibus inquinauerunt. Nos itaque

Liber secundus

inter hec ad vitam p̄teritam mentis oculos reducamus
remiscamur qui fuimus: cum mūdi hui⁹ concupiscentias
sequeremur. Et si itaq; dño toto corde serui⁹ qz nos peccat
se meminimus: defluamus in fletib⁹: lauem⁹ holocaustis.
Ecce omnipotenti deo deuouimus castitatem nostrā. Sed
si adhuc imunda cogitatio mentem inquinat: redeam⁹ ad
lachrymas: lauem⁹ holocaustis. Ecce p̄nias nos seruare de
creuimus. Si adhuc ira p̄turbat: si mētē tacit⁹ dolor excru
ciat: redeamus ad lachrymas: lauemus holocaustis. Ecce
tam nouimus possessa tribuere: atq; in hoc mūdo humiles
locū tenere. Si qua adhuc animū inopie suspitio deprimit:
si despectus xp̄i in aliqua nos indignatione confundit: re
dram⁹ ad lachrymas: lauemus holocaustum. Magn⁹ est
etenim creatori nostro ad recipiendos fletus hūilit̄ mis̄e sin⁹.
Ubi enim innumerabilium hominum fletus suscepti sunt:
ibi locū suū inuenture sunt ⁊ lachryme nre. P̄ensem⁹ quid
per alium prophetā dī. Et erit q̄ offēderit ex eis in illa die
quasi dauid ⁊ domus dauid quasi dei: sicut angelus dom
ni in conspectu eius. hec dies mis̄e q̄ nobis de aduētū red
ptoris nostri promissa est. Qui itaq; offēderit erit sicut
uid qz peccator ad penitentiam redit. Dom⁹ autē dauid
dei: qz reuersus quisq; ad iusticiam habitatio efficitur crea
toris sui: vt sit sicut angelus in conspectu ei⁹. Qz misericor
die viscera q̄ in se expe⁹ est adnunciando ⁊ alijs propinat
hinc etiam paulopost illic dicitur. In die illa erit fons p̄
tens domus dauid habitantibus hierlm̄: in ablutione pec
catoris et menstruate. Fons quippe occultus est v̄nigenit⁹
patris: inuisibilis deus. Fons vero patens est idem de⁹
carnatus. Qui fons patens recte domus dauid dicitur: qz
ex dauid genere noster ad nos redemptor processit. Vt
salem vero visio pacis interpretatur. Hi autem hier: salē
habitantes: qui in visione pacis intine mentem. P̄
cator vero ⁊ menstruata est vel his qui delinquit in opere
vel mens que labitur in praua cogitatione. Menstrua
qz ista pollutio est: quia et aliena carne non tangitur: s̄
carne inquinatur. Sic itaq; sic est ois anima: que ⁊ si in
opie nō agit: polluta tñ cogitatione fordescit. Vñ etiam
p̄phetā aliū sub iudee sp̄e de aia imundis desiderijs occu

sach. xij.

sach. xij.

Homelia. xx. Fo. cxiij.

ata dicitur. Omnes qui querunt eam non deficient: in mē
struis eius inuenient eam. Maligni quippe spiritus que-
rentes non deficient: cum inferre perditionem cupiunt et
nulla bone cogitationis rectitudine repelluntur. Atq; in
menstruis suis animam inueniunt: quando in pollutis cogi-
tationibus positam: facile ad peruersam operationem tra-
hunt. Dicatur ergo. In die illa erit fons patens domus da-
uid habitantibus hierusalem in ablutione peccatoris et mē-
struate: qz apertus iam nobis est fons misericordie redem-
ptor noster qui in domo dauid incarnari dignatus est: vt
peccatorem lauet a peruerso opere: et menstruatā mēte de-
luat ab immunda cogitatione. Patet igitur fons: curram⁹
cū lacrimis: leuemur hoc fonte pietatis. In hoc fonte ipse
quoz dauid lot⁹ est: cum rediit ad lamenta penitētie post
maculas grauis culpe. Ipsum quippe inuenire fontem qz
rebat cum diceret. Redde mihi leticias salutaris tui: et spi-
ritu principali confirma me. Iesus enim hebraice latine
salutaris dicitur. Et quid est quod sibi leticias iesu reddi
postulabat: nisi qd hunc ante culpā contemplari consueue-
rat: eiusq; contemplationis gaudia in culpa pdiderat? An
recte post penitentiam visionis eius leticiam sibi reddere
qrebat. In hoc fonte misericordie lota est maria magda-
lene que prius famosa peccatrix: postmodum lauit macu-
las lacrimis: deterfit maculas corrigendo mores. In hoc
fonte misericordie omnibus aperto. Lauit petrus quod ne-
gauerat: quia fleuit amare. In hoc fonte in se in fine suo lo-
tus est latro semetipsum in morte reprehendens a culpa
sua: cur torpentes et frigidi remaemus? qui in hoc fonte
pietatis tātos tā se lauisse cognouimus? Ergo ne in mun-
datione nostra desperauimus qui tot exempla misericor-
die in pignore teneamus: et cessamus veniam querere atq;
cū lacrimis fiduciam habere qd tantoz tā emundationem
spei nostre pignus accepimus. Querere enī mie fontē de-
buim⁹: etiā si claud⁹ esset. Patet et negligim⁹. Mittam⁹ oc-
culos fidei in mundū vniuersum consideremus quāti pec-
catores diebus ac noctibus per lamenta in hoc fonte mie

psal. l.

Luce. vii.
Mat. xvi.
Luce. xxiij.

Liber secundus

lauant: quāti post tenebras ad lucē quāti post maculas ad
mūdiciā redeūt. Curramus cū talib⁹ post mortis tenebras
ad aquam vite consideremus. Quātū peccauimus: Quātū
quotidie peccamus: atq; vt appaream⁹: mūdi post culpas
lauemus holocaustum.

Homelia. xxi.

G in vestibulo por
te due mense hinc ⁊ due mē
se ide vt immoletur sup eas
holocaustum et pro peccato
et pro delicto. Et ad latus
exterius quod ascendit ad
ostium porte que pergit ad aquilonem due
mense: et ad latus alterum ante vestibulum
porte due mense. Quattuor mēse hinc ⁊ quat
tuor mense inde per latera porte octo men
se erant super quas immolabant. Quattuor
autem mense ad holocaustum de lapidibus
quadrīs extructe: lōgitudine cubiti vnus ⁊
dimidi: et latitudine cubiti vnus ⁊ dimidi:
et altitudine cubiti vnus: super quas ponā
t vasa in quibus immolatur holocaustum ⁊ vi
ctima. Et labia earum palmi vnus reflexa
intrinsicus per circumsum. Super mensas
autem carnes oblationis.

Homelia .xxi. Fo. cxiij.

Quid sum? de mysticis sēu? ezechielis ppe te locuturi: q̄ ipsa ei? hystoria p̄ba vix capim? Ecce et ei dicit. Et in vestibulo porte due mē se hinc ⁊ due mēse inde vt imolet sup eas holo caustū ⁊ p̄ p̄cō ⁊ p̄ delicto. Et ad latus exte rius quod ascendit ad ostium porte q̄ vergit ad aquilonem due mense. Et ad latus alterū ante vestibulum porte due mense. Quattuor; mense hinc ⁊ quattuor mense inde p̄ la tera porte. Octo mense erant super quas immolabant. In quib? videlicet verbis magna caligo dubietatis oritur: vtrum hec de vna porta q̄libet an de duabus aut de singu lis portis dicatur. Sed dum quaterne mense per latera de scribuntur ac postmodū in summa conclusionē d̄ octo men se erant super quas imolabāt p̄ q̄ hoc sp̄s nō de singulis portis quas superius descripserat dicat. Quia si porte sex superius enarrate quaternas mentas per latera haberēt simul oēs non octo sed quadraginta ⁊ octo discernerēt. Rursū si hoc de vna d̄ magno obstaculo nostra itelligētia reuerberatur: q̄ post descriptū porte vestibulū vbi due mē se hinc ⁊ due inde esse narrate sūt adhuc ad lat? exteri? q̄ ascendit ad ostiū porte q̄ pertingit ad aquilonem due men se esse memorantur atq; subiungitur. Et ad latus alterum ante vestibulum due mense. Si enim intra vestibulum por te vine per latera mense erant cum subditur ⁊ ad latus ex terius due mense atq; ad latus alterum ante vestibulum due mense inter quas etiam porta q̄ respicit viam aquilo nis esse memoratur profecto: p̄t aliud vestibulum intrinse cus atq; aliud extrinsecus fuisse quis ⁊ prius porta interior et postmodum hoc in loco exterior aquilonis porta descri bitur. Nam cum tres portas superius descripisset tres q̄ alias interioris atq; esse memorauit: quartū extremam aq uilonis portam narrauerat sed vt predictum est atq; interioris. Nunc ergo cum due mēse hinc in porte vestibulo ⁊ due mēse inde describūtur adhuc de eadem interiori porta ser tus exteri? q̄ ascendit: ad ostiū porte q̄ p̄tingit ad aq̄lonē due mēse: ⁊ ad lat? alter? an vestibulū porte due mēse. Por ta ergo interior binas p̄ latera in vestibulo mēsas h̄c de

Textus.

CC. iij.

Liber secundus

scripta est ⁊ porta exterior: sicut binas. Quattuor autē hinc
⁊ quattuor inde mense pariter sunt: dñi per latera singula
bine in vestibulo porte interioris et bine hinc et inde exte-
rius in aquilonis porta describuntur: que simul oēs octo
sunt in quibus immolatur. his itaq; de exteriori narratio-
ne discussis: ad spiritalem intellectum sermo redeat: quia
tanto iam nobis interioris esse largiente dño facilius debet
istō nos exterioris descriptionis ignorantia non angustat
Possunt etenim portarum nomine sicut superius dictū est
sancti predicatorum intelligi: vt vestibulum porte sit popu-
lus. Qui dum mente humili verba predicationis suscipit in
eo mense ad sacrificium ⁊ virtute cōstruatur. Rursum nihil
obstat si portam accipimus hoc quod nobis p ora predica-
tionis sacri eloquij intellectus aperitur vt vestibulum porte
eiusdem nobis predicationis verba sint q̄ prius humiliter
accipim⁹: ⁊ post ad sacri eloquij intelligentiā veniam⁹. Sit
itaq; nobis porta interior testamentum nouum porta vero
exterior testamētū vetus: q̄ ⁊ hoc spiritalem intellectū a-
perit ⁊ illud rudibus adhuc mentib⁹ in hystoria sacri elo-
quij s̄fam custodit. habet autē porta interior in magna iam
multitudine fidelis pplor. duo latera: vtz dilectionē dei ⁊
dilectionē pximi. Bine autē mense sūt hinc ⁊ inde: q̄ in dile-
ctione dei necessario tenenda est fides ⁊ vita. In dilectione
autem pximi debet summopere patientia ⁊ benignitas
custodiri. Est enim in dilectione dei necessaria fides ⁊ vita
quia videlicet scriptum est. Sine fide impossibile est placere
deo. Et rursus scriptum est. Fides sine operibus mortua
est. Est autem in dilectione pximi nobis patientia ⁊ ben-
ignitas conferuanda: quia de eadem dilectione scriptum
est. Caritas patientia est. benigna est. Patientia autē
illata a proximis in mala equanimiter portet. Benigna autē
vt sua bona proximis desiderabiliter impendat. habet q̄
porta exterior videlicet lex duo latera spiritales patres et
carnalem populum. In quibus singulis bine mense sunt.
quia habet in spiritualibus patribus doctrinam et prophe-
tia in: habet in carnali populo circuncisionem et sacrificia.
In his itaq; octo mensis immolatur: quia quicquid fides
credit: quicquid vita in exemplo boni operis offēdit: quic

hebre. xi.
Jacobi. ij.
i. Cor. xij.

Homelia. xxi. Fo. cclviii

qd patētia hūiliter tolerat: quicquid benignitas largiter
 ministrat: quicquid doctrina salubriter docet: quicquid pro
 pheta in posterū premonet: quicquid circuncisio ad mada-
 tum exterius ligauit: quicquid sacrificiū ex deuotione offe-
 rentis egit: in omnipotentis dei oculis hoc esse victimā ostē-
 dit. In lege enim etiā per carnale sacrificiū quid aliud po-
 pulus: nisi deuotionē sui cordis immolabat. Notandū vero
 qd quattuor mense solummodo ad holocaustū fuisse memo-
 rant: quas uidelicet vestibuli porte interioris accipim⁹: vt de
 reliquis quattuor sentiam⁹ que ad sacrificiū cōstruete fue-
 rant: nō ad holocaustū. Holocaustū em̄ (sicut precedētū iam
 locutione p̄fessus sum) totum incēsum dicit. Et lex quidem
 deum ac p̄ximū diligi: diuina mādāta custodiū precipit.
 ab alienarū rerum cōcupiscētia cōpescit: nō tñ omnia dimit-
 ti iubet. In testamēto aut nouo nos veritas cōtestat̄ dicens
 Nisi quis renūciauerit omnibus q̄ possidet: nō potest meus
 esse discipulus. Atq; iterum dicit. Qui vult post me venire
 abneget semetipsum. Mēse ergo interioris porte holocau-
 stum habent: q̄ in virtutibus testamenti noui: quasi p̄ holo-
 caustū omnia incendimus: q̄ omnib⁹ q̄ huius mūdi sunt re-
 nūciamus. Mēse vero porte exterioris sacrificium habent:
 sed holocaustū non habēt: qz precepta legalia decimas of-
 ferri iubēt sed dimitti oia nō iubēt. De interioris aut vesti-
 buli quattuor mēsis d̄: vt immolet sup eas holocaustū et p̄
 peccato ⁊ p̄ delicto. Hoc etenim inter pctm̄ ⁊ delictū distat
 qd peccatū est mala facere / delictū nō est bona derelinq̄s-
 re: que summopere sunt tenēda. Vel certe peccatū in opere
 est delictū in cogitatione. Recte ergo interiori s̄ porte, quat-
 tuor mensis immolat holocaustū ⁊ p̄ peccato et p̄ delicto:
 qz quicūq; potuerit hoc p̄ h̄ seculum pleniter cōtemnere: ⁊
 derelinques omnia semetipsum d̄no holocaustū dare: ipse
 iam p̄fecte nouit ⁊ peccata operis plāgere: ⁊ peccata cogi-
 tationis: vel quod malū fecit: vel quod debuit facere bonū
 quod nō fecit. Qui etenim totum dimisit culpas suas in fle-
 tib⁹ iam liberius cōspicit. Cūq; eius mētē terrena cura nō
 p̄pedit: p̄ opere simul ⁊ cogitatione plangendo mentē suā
 cōpōrētī d̄no: qd aliud q̄ holocaustū dedit. Neq; hoc a ras-
 tione videt extraneū qd p̄pheta cū latus exteri⁹ diceret: ⁊

Lu. xiiij.

Luce. ix.

CC. liij.

Liber secundus.

ostium porte noiaret addidit que pergit ad aquilonem. In exteriori enim custodia iste lex data tenebatur. Ostium vero porte est ipse hystoricus intellectus legis. qui ad dominum timorem ducit. Que porta ad aquilonem pergere dicit. quia lex eadem sub timore mortis frigida iudaei populi corda constrinxit. Quasi enim per calorem ille populus curreret: si precepta divina ex amore seruasset. Sed quia sub timore mortis proposita littera custodiuit: quasi in torpore frigoris remansit. Un nouis populus eterna premia amantibus: non aure temporalia tormeta timentibus atque iam calentibus dicit. Non accepistis spiritum seruitutis iterum in timore: sed spiritum adoptionis: in quo clamamus: abba pater. Dicat autem quattuor mense hinc et quattuor mense inde per latera porte. Dum enim fides et vita doctrina et prophetia in bonorum mentibus custoditur porta nostra. id est intellectus sacri eloquii quattuor ex latere mensuras habet. Cuius in proficientibus populis sancta predicatio patientia et benignitate seruat: que prius in carnalibus circumscriptione et sacrificiis custodiunt mense quoque quattuor quasi ex alio latere monstrant quod simul omnes octo ad immolandum sunt: quattuor videlicet interiores ad holocaustum quattuor vero exteriores ad sacrificium. Quia et hi qui in sancta ecclesia fidei vitam patientiam atque benignitatem custodiunt: summis istis precibus et prophetiam circumscriptione et sacrificium cognouerunt: alia offerendo: atque sibi metipsis alia retinendo deuotionis victimas: eas holocaustum et pro peccato et pro delicto. Unde mense ipse constructe sunt inferius aperit cum subdit. Quattuor autem mensuras ad holocaustum de lapidibus quadratis extructe. Quos enim hoc loco lapides quadratos accipimus nisi quoslibet sanctos quorum vita in prosperitate atque aduersitate nouit fortiter stare? Lapis etenim quadratus eque stat: in quocumque latere fuerit iustus. Quisquis ergo in prosperitate non extollitur: in aduersitate non frangit: suasionibus ad malum non trahitur: vituperationibus a bono opere non reuocatur lapis quadratus est. Et quasi ex omni latere statum habet: qui casum in qualibet permutatione non habet. Certe cum iudeorum

Textus.

Homelia. xxi. Fo. cclix.

In propheta a fide perire cognosceret: et sanctos aposto-
 los surgere in ecclesiam preuideret: per quod multi sunt ex ge-
 nibus in fidei et vite fortitudine solidati: in magna consolatio-
 ne locutus est dicens. Lapidibus ceciderunt: sed quadris lapi-
 dibus edificabimur. Videns quippe in sancta ecclesia aposto-
 los martyres: atque doctores surgere de lapidum casu. id est de iu-
 deorum perditione minus doluit: quia omnipotentis dei edis-
 cum. id est sanctam ecclesiam de quadris lapidibus conspexit. Mens
 ergo quattuor de quattuor lapidibus construunt: quia fides et
 vita patientia et benignitas de vita sanctorum in exemplum da-
 te sunt sequentibus populis: ut iam vestibulum mensas ha-
 beat. id est virtutes vite populus teneat: in quibus omnipotentis dei ora-
 tionis sacrificium in ara sui cordis incendat. Quicquid enim bo-
 ni fideles sancte ecclesie populi vel fecerunt vel faciunt: hoc in
 exemplo de predicatorum suorum vita susceperunt. Unde enim men-
 sas hoc vestibulum haberet nisi quadros lapides inuenissete-
 re enim unum de quadris lapidibus breuiter ad medium
 deducamus vultis fratres charissimi sinem videre. Mihi vultis
 uere christus est et moti lucrum. Vultis vitam cognoscere. Mihi mu-
 dus crucifixus est et ego mundo. Vultis patientiam audire.
 Vos in hanc horam et esurimus et colaphis cedimur et instabi-
 les sumus et laboramus operantes manibus nostris. Male
 dicimur et benedicimur: persecutionem patimur et sustinemus:
 blasphemamur et obsecramus. Vultis benignitatem cognosce-
 re. Ego autem libentissime impediam: et superimpediam ipse per asab-
 rat debito: fuerit: mox ad eosdem discipulos subiungit: dicens
 Licet vos plus diligens: minus diligar. Cum ergo a populo
 fidei ad imitandas virtutes sanctorum predicatorum vita cogno-
 scitur profecto in vestibulo de quadris lapidibus mensae con-
 struuntur. habuit vero et synagoga spirituales patres in do-
 ctina atque prophetia: ex quibus exemplum vite in virtuti-
 bus traheret. Sed rudis eius populus magis per timorem
 feruens quam per amorem sequens vitas patrum noluit imi-
 tari quas vidit: atque ideo porta exterior que ad aquilonem
 pergit: mensas non habet ad holocaustum. Sed quia hec mota-
 liter diximus restat adhuc ut easdem mensas per intelligere
 nam typicam perscrutemur. Porta etenim nostra in interiori vesti-

Esate. vi.

Philsp. i.
Gal. vi.
i. Cor. iij.
Ibidem.

ij. Cor. xij.

Ibidem.

Liber secundus.

i. Cor. xij. et
Ephē. iij.

buslo quattuor mensas habet: qz sancta ecclesia ad eruditio-
nē fidelisū populorū: quattuor regētiū ordines accipit: quos
Paulus ex dono omnipotentis dei enumerat: dicens. Ipse
dedit quosdam quidē apostolos quosdam autem prophetas
alios vero euangelistas: alios autem pastores ⁊ doctores
Pastores vero et doctores vnum regentium ordinē nominat
qz gregē dei ipse veraciter pascit qui docet. Habuit quoqz
⁊ porta exterior mensas quattuor: quia videlicet synagoga
obsequij exterioris obseruantia p principes sacerdotū ⁊ se-
niores populi: per scribas atqz phariseos tenuit: qz scz phar-
isei etiā legis doctores vocati sunt. Siue autem exteriori
seu interiori porte due mense hinc sunt: ⁊ due inde. qz in ex-
ordis suis sancta ecclā apostolos ⁊ pphetas habuit. Pro-
phetas sūt dicimus nō eos qui in veteri populo fuerāt: sed
eos qui in sancta ecclesia post apostolos sunt exorti: poste-
riori quoqz tēpore qd nunc est habet euangelistas atqz doc-
tores. Quia vero euangelium bonum nunciū dicitur: euā-
gelistas vtiqz appellamus qui rudib⁹ populis bona patrie
celestis adnūciant. Qui videlicet euāgeliste atqz doctores
⁊ priori qui de tēpore fuerunt: sed nūc vsqz domino largiente
permanēt: qz adhuc quotidie ⁊ infideles populos ad fidem
trahit: et fideles quosqz in bonos mores p doctores erudiri
cognoscimus. Apostoli hō ⁊ pphete ab hoc tēpore presen-
tibus sublati sunt: atqz ideo dicim⁹: qz mense he porte nostre
.i. sancte ecclesie quasi in alto latere fuerunt. Habet ⁊ porta
que pergit ad aquilonē duas mensas hinc et duas inde. col-
dem quos diximus pncipes sacerdotum ⁊ seniores populi
li in maiori auctoritate regimini: scribas quoqz et phari-
seos qui rudi illi populo minori loco presuerūt. Sed he mē-
se iuxta portā sunt que ad aquilonē pergit: qz cui⁹ quattuor
isti ordines populo pcesent: synagoga in persecutione re-
demptoris nostri semens: ad torporē perfidie prupit. Que
tū mense habuerūt sacrificiū quod iuxta solam litterā tenuerūt:
vñ ⁊ ad torporē frigoris lapsi sunt: qz flāma spirit⁹ mē-
cēsi nō sunt. Interiores autē mense holocaustū non habent
qz siue in cordibus apostolorū atqz pphetarum: seu in mēte
euāgelistarū atqz doctorū ignis spiritus ⁊ arsit ⁊ ardet. Qui
p eo qz omnē eorū cogitationē in bono opere assumit flāma

amoris dei quasi holocaustus simul quod inuenit incendit. Holocaustus enim offerunt: qui siue in bono opere seu in sancta cogitatione medullitus accendunt. Mense vero he ex quadris lapidibus facte sunt: quod dum quotidie sacri eloqui in suis cordibus uerba meditant: ad offerendum domino orationis holocaustus quasi ex quadris lapidibus construunt. Uerba etiam scripture sacre lapides quadri sunt qui ubique stat: quia ex nullo latere reprehensibilia inueniunt. Nam in omne quod preteritum narrant: in omne quod venturum annunciant: in omne quod moraliter predicant: in omne quod spiritaliter sonant: quasi in diuerso latere statum habent quia reprehensionem non habent. Corda itaque sanctorum mens dei sunt holocaustum ex quadris lapidibus constructe: quia qui dei uerba semper cogitant: semetipsum domino a carnalitate in cogitatione mactant. Unde scriptum est. Lex dei eius in corde ipsius: et non supplantabuntur gressus eius. Et uide rursum dicit. In corde meo abscondi eloquia tua: et non peccem tibi. Sed quod mense he uide sint constructe cognouimus: etiam cuius mensurae sint audiamus. Sequitur. Longitudinem unius cubiti et dimidii: et latitudinem cubiti unius et dimidii: et altitudinem cubiti unius. Hunc locum quidam exposuit dicens. Longitudinem et latitudinem habet mensura unum cubitum et dimidium. id est per quadratum: que simul iuncte tres cubitos faciunt. Qui tres cubiti habent in altitudinem cubitum unum: ut mysteria trinitatis unius cubiti: hoc est diuine maiestatis mensura conseruet. Qui uidelicet sensus expositionis idcirco non potest stare: quod in illa summa trinitate que omnia creauit: omnia continet: dimidium nihil est: nec ex duobus dimidiis aliquid unum. Neque ei quietas immutationis actiones: nec detrimentum recipit: nec augmentum. Sepe autem diximus longitudinem ad longanimitatem spei: latitudinem hoc ad charitatis amplitudinem pertinere. Mense ergo que ad holocaustum constructe sunt longitudinem cubiti unius et dimidii mensurant: quod sancti patres atque doctores que se longanimitate ad secreta spei intime extendunt: per hoc quod in uirtutibus uiuunt que pertinent ad diuina mysteria que plene ab homine capi non possunt: que

ps. xxxvi.
ps. cxvii.

Textus.

B

Liber secundus.

diu in hac mortali carne subsistit: perfecti non sunt. In semet-
ipsis ergo iam cubitū habent. In deo autē adhuc cubitū non
habent: quia iam quidē in virtutibus plene perficitur: sed tñ ali-
quid de deo adhuc ex parte agnoscūt. Ecce iterū in mento-
ra mēse ad testimoniū paulus occurrit. Videamus an ei vbi
ta cubito integro mensuref. Dicit em̄. Quotquot perfecti sus-
mus: hoc sapiamus. Videamus si in his que de deo sentit:
iam se ad percipiēda mysteria perfecte tetenderit. Ego me
nō arbitror comprehendisse. Qui rursus ait. Ex parte cogno-
scimus: et ex parte prophetamus. Cum autem venerit quod
perfectum est: euacuabitur quod ex parte est. Qui iterū di-
cit. Nunc cognosco ex parte: tunc autem cognoscā sicut et co-
gnitus sum. Si ergo perfectus est et ex parte cognoscit: cu-
bitū habet quātum ad se: sed tñ dimidiū super se. Tendat er-
go in longanimitate spei corda sanctorum: tendant in per-
fectione quam habent cubito vno. Sed quia adhuc plene
videre nō possunt vbi spei oculum mittunt: hoc quod super
vnum cubitū habent in dimidio cubito recidat quātum in hac
vita semper se imperfectos aspiciant: et ardentius ad perfec-
tionem currant. habent quoque mense latitudinem cubiti
vnius et dimidiū: quia sanctorum corda in charitatis amplitu-
dine dilatata iuxta proximū quem diligunt et vident habent
cubitum. Possunt em̄ perfecte diligere: quos perfecte valent
iuxta aliquid scire. Omnipotentē vero deum medullitus di-
ligunt: medullitus sequūt: sed tñ tantū diligere nō possunt
quātum debent quia adhuc non valent videre quem diligūt:
et mēsurā amoris minor est: vbi adhuc mēsurā minor est co-
gnitionis. Super vnu ergo cubitum habent et dimidiū: quia
hoc eius iam in amore integrū est: quod valde minus est in
charitate cū proximis: atque illud quod eis valde minus est
adhuc in amore dei quē non vident integrū nō est. De hoc
amore quē hic incipitur vt ex visione domini in eterna patria
perficitur: recte esaias loquitur dicens. Uiuat dñs cuius ignis est
in syon: et caminus eius in hierusalem. Plus est autē caminus
esse quā ignem. Quia esse ignis et paruus potest: in camino
autē vastior flamma succendit. Syon vero speculatio: hieru-
salem autē visio pacis dicitur. Pax christi nostrā hic inter spe-
culamur: vt illic postmodū plene videamus. Ex amore ergo

Philip. ij.

Philip. iij.

Esa. xxxi.

Homelia. xxi. Fo. clj.

So dñi in syon ignis: in hylu canim⁹: qz hic amoris ei⁹ flā
 nis allātemus ardem⁹ vbi de illo aliqd contēptamur. Sed
 tibi plene ardebim⁹: vbi de illo plene videbimus: qz ama-
 mus. Altitudo vero mēsurarū est cubiti vni⁹. Que est eniz
 altitudo sanctorum nisi fides inuisibilium. Per fidem enim
 creditur quod non videt: atqz iō p hanc iustorum mensa ad
 altitudinem ducitur: vt cuncta visibilia despiciat in terra:
 et ea que audit inuisibilia sequatur in celo. Sed vnum cu-
 bitum habet altitudo mense: quia vnitas est fidei in corde
 omniū sanctorum. Unum de si esse trinitatem: ⁊ patres te-
 stramēti veteris: ⁊ p̄dicatores p̄fessi sunt testamenti noui:
 altitudo itaqz mēsurarū nil vno cubito ampli⁹: nil min⁹ ha-
 bet: qz in magna sibi vnitate concordat omniū fides patrū.
 sed hī qui iam in iōganimitatem spei summis virtutibus p̄-
 ficientes: vnum et dimidium cubitum habent: atqz in lati-
 tudine charitatis vno ac dimidio cubito metiuntur: in alti-
 tudinem vero fidei vno cubito excreſcunt: et summa admi-
 ratione magni sunt venerandi. Debent ergo paruulorum
 animas in sinu sue cōuerſationis suscipere: atqz eas in con-
 ſpectu domini velut quoddam holocaustū ⁊ ac sacrificium of-
 ferre. Unde aperte sequitur. Super quas ponunt vasa in qz
 bus imolat holocaustū ⁊ victima. Quid enim sunt ale fide-
 liū: nisi vasa sc̄tā q̄ verba pietatis capiunt: vt ex eoz menti-
 bus holocaustū vite atqz orationis imolet: hinc est enim q̄
 paul⁹ cū adhuc rudis esset in fidei vocatione: qz iā dñi ver-
 ba p̄ceperat: ⁊ celesti ḡra plenus erat: v̄s appellatur dū
 dicitur. Vasa electionis mihi est. hinc pastores atqz docto-
 res propheta admonet dicens. Mundamini qui fertis vas-
 sa domini. Ipsi etenim quasi mēse domini vasa portant qui
 vitam fidelium erudiendo tolerant: vt qñqz hanc domino
 ad holocaustum et sacrificium perducāt. Sed neqz hoc ne-
 gligenter inueniendum est: q̄ i eisdem vasis holocaustum et
 victima of̄imolari. holocaustū enī sicut et sup̄ius diximus
 victima est nō tñ victima semp holocaustū: qz cum quid ex
 pte offertur: ⁊ ex pte retinetur sacrificiū quidē est sed holo-
 caustū nō est. Sit vero in multitudine magna fidelū alij:
 qui q̄ mūdi sūt oīa relinquūt: cuncta q̄ possidēt tribuūt: ni-
 lū sibi metipsis referuāt: ad eternā patriā medull⁹ anhe-

Textus.

Act. ix.
Esa. liij.

Liber secundus.

lant: seque ex toto corde in lachrymis mactant. Hi videlicet
vasa super mensam sunt: in quibus imolatur holocaustus. Et
sunt alij qui curam proprie domus gerunt: de filiis cogitant.
eisque hereditatem seruant. Qui tamen eterni iudicii memo-
res: misericordiam pauperibus impendunt: alimeta ac ve-
stimenta eis ex parte qua decreuerint tribuunt: hi nimirum
vasa super mensam sunt: in quibus victima immolata est
non holocaustum. Quia enim patientia et doctrina sancto-
rum admonendo et sustinendo: suadendo atque terredum alio-
rum corda usque ad hoc erudunt ut omnia deserant: et totos se in
amore domini accendant: aliorum vero ad hoc usque instruunt: ut
omnia relinquere non valent vel ex parte qua preualent misericor-
des fiant: et carnis curam cum anime cura partiantur. Mensa
domini de quadratis lapidibus instructe vasa portant: in qui-
bus immolatur holocaustum et victima. Quia et perfecti
sicut dictum est cum omnia deserunt: totum cor in amore
domini accendunt: et imperfecti sacrificium offerunt: quod
ex parte deuouerunt. Sequitur. Et labia eorum palmo
reflexa intrinsecus per circuitum. Quid est hoc quod mensam
labia palmo metiunt: nisi quod in palmo manus tenditur: et sancti pres-
atque doctores ea predicant: in quibus auditorum opera tenduntur.
Quasi enim manus extendimus: cum opera nostra dilatamus.
Loquatur ergo unusquisque doctor: cor audientis exerceat:
otiosorum torporem excutiat. Quos dum ad bona opera
tetederit: palnum se habere labij ostendit. Pensandum quomodo
quia in palmo digitus maior ac minimus tenditur. Quid
vero in maiori ac minimo digito: nisi magna et extrema
actio designatur: palnum ergo mense in labia habebant:
quatinus in doctorum suorum predicatione auditor euigilet.
Et sic ex eorum admonitione magna opera faciat: ut agere
et minima non omittat. Sic minimis interius sit: ut piger in
agendis maioribus non sit. Non per euangelium veritas dicitur.
Ue vobis scribe et pharisaei hypocrite: quod decimatis mentam
et anethum et cuminum et reliquias que grauiora sunt legis. Iudicium
et mentam et fidem hec oportuit facere: et illa non omittite.
Per iudicium quippe et mentam et fidem: maior digitus operatio-
nis ostendit. Per mentam vero et anethum et cuminum: digitus perculdu-
bio minimus figuratur. hec ergo oportuit facere: et illa non omittite.

Textus.

Mat. xxiij.

Homelia. xxi. Fo. clij.

tere: quod si opus nrm palmo metiri volumus: sic necesse est vt
 tēdatur minimus q̄tinus maior digitus nō attrahat. Nō autē
 cū mēsurā labia metis: et mēsurā palmi dē addisyni: vt ex
 doctorum predicatione sicut vnitas tenet in fide: ita quoq̄
 vnitas mentium seruatur in opere: ne per opus bonū quod
 alter agit alter ad discordiā malū p̄cipat. Ita etiam bo
 na facere opera debemus vt per hęc q̄q̄ cum his cum qui
 bus viuimus: vnauinitatem recte possumus conseruamus
 idest nō deserendo q̄d agim⁹: s; p̄ueniēdo bonis p̄suasiōni
 bus malū discordiā q̄d timemus. Sic in suis opibus vni
 tate palmi custodiens paulus discordiā ḡnari p̄hibebat:
 cū quēdā lapsus atq̄ ab ecclia abiectus isā velle recipere co
 rinthios videret: dicens. Si cui aliquid donauis et ego. Nā
 et ego si quid donauis propter vos in persona xp̄i: vt nō cir
 cūueniamur a sathana. Qui videlicet solet de bonis ma
 la generare et hoc q̄d per charitatem agitur ad discordiā
 trahit. Unde et mox de ipso subiicit dicens. Nō enim igno
 ramus cogitationes eius. Doctor autem qui per bona que
 predicat in suis auditoribus rectā operationem format: si
 mentes operantium ad vnauinitatem non ligat: in labiis
 palmi h̄: sed eam (que dicta ē) palmi vnitatē non h̄. Pens
 sandū est: vō valde q̄d d̄: q̄ earūdem mēsurā labia interi⁹ sūt
 reflexa. Tunc enim mensurarum labia intrinsecus reflectun
 tur: quādo doctores ad conscientiā reuocant tacita cogita
 tione quod dicunt: q̄n semetip̄os subtiliter perscrutantur
 si faciunt: quod loquuntur. Recte autem cum reflexa intrin
 secus mensurarum labia dicuntur additur quoq̄ per cir
 cūitum: vt non in vna qualibet se parte considerēt: atq̄ ex
 alia semetip̄os p̄p̄dere p̄termittant: sed vbiq̄ semetip̄os
 inspiciant: et in quantum p̄valent studeant singula opera
 implere que docent: ne si predicātes facere bona dissimu
 lant: sui vastatores sint cultores alieni. O doctor ecce iam
 mensa es: iam vasa portas: iam in vasis fidelibus pondus
 hoiocausi et victime sustines: sed intus reflecte labium id
 est ad cor reuoca sermonē. Audi quod dicit opare q̄d pre
 dicas. Si ei negligis implere que doces: alius messem semi
 nas: et ipse a frumētī p̄cipatiōe ieiunas. Vñ scriptum est.
 Cuius messem famelic⁹ comedit. Messē quippe doctoris Job. v.

ij. Cor. ij.

Ibidem.

Liber secundus.

puer. xix.

ps. lxxviij.

psal. lxxxviij
Ephē. vi.

Luce. xxi.
puer. xix.

iiij. Reg. ij.

qui bona loquitur: sed non operatur famelicus comedit: quia is qui panem iusticie esurit operatur madata que au- dit et fructu non habet qui seminando laborauit. hinc salo mon ait. Abscondit piger manus suas sub assella: nec ad os suum porrigit ea. Nemo ita piger est vt ad os manu come- dendo reducere labores putet. Sed piger nec ad os manu suam porrigit qui nec hoc vult operari quod dicit. hinc ite- rum de bene docentibus: male operantibus dicit. Filij et- fraim intendentes arcum et mittentes sagittas: conuersi sunt in die belli. Intendunt arcum atq; sagittas mittunt: q; scri- pturę sacre scripturas preponunt: et verbis rectis aucto- rum vitia feriunt. Sed conuertuntur in die belli: q; post se metipfos redeunt in tentatione vitiorum et peccatis oppone- re non volunt: q; in tentationum certamine non resistunt. hinc iterum dicitur. Auertisti adiutorium gladij eius: et no- es auxiliatus ei in bello. Gladius quippe doctoris est ser- mo dei. Unde per paulum dicitur. Et gladium spiritus: q; est verbum dei. Omnipotens itaq; deus cum doctorem respicit nolle operari que dicit: in die belli adiutorij eius gladium auertit. Quia in tentationum certamine non permittit ei esse in adiutorij doctrine verba que dedit. habet igit gladium: sed hunc in bello non adiuuat: q; cum aduersitas tes- tationis eruperit: verbi obliuiscitur quod dicebat. Ecce ei de patientia forsita sermo doctor est doctrine sue magister: rō docere cogitur: qualiter cōtra illata damna: contra au- ditas contumelias patientia seruetur. Sed cū ipse vel dā- no vel contumelia fuerit: accessit oblitus quod docuerit vel in lesione proximi: vel in reddendo grati⁹ contumelia excedit. Inter hec itaq; cogitet qui a mensa dei est: labij intus reflexerat: seruet quod predicat. Scriptum q; ppe est. In paciētia vestra possidebitis animas vestras. Et rursum scriptum est. Doctrina viri per paciētiā noscitur. Si itaq; q; index doctrine paciētia est: itaq; q; doct⁹ ostēdit: q; paciē- tiens fuerit. hinc est enim q; bonus ille discipulus q; ma- gistrū tolli in sera videbat: per magne charitatis affectū clamabat dicens. Pater mi: pater mi: currus israel et auriga eius. Quid est fratres charissimi q; helyas curr⁹ israel et auriga dicitur: nisi q; auriga agitatur currus portat: Dos

Homelia. xxi. Fo. cliij.

ctor ergo qui mores populi et per patientiam sustinet: et sacri eloquii verbis docet: et currus dicitur et auriga. Currus quia tolerando portat: auriga quia exhortando agitat. Currus quia mala sustinet: auriga quia populum in bonis admonitionibus exercet. Fortasse autem contra vanam gloriam sermo doctorum est. Et mire insinuans qualiter debeat declinari: et eisdem ipsis sermonibus vanam gloriam querit quibus contra eandem vanam gloriam disputat. Si igitur hoc appetit adipisci quod prohibet: mensa intus labium non reflectit. Tunc autem mensa domini ex quadris lapidibus extracta habebit intus: labium reflexum: si studuerit audire quod docet. Scriptum quippe est. Ne quid per contentiones: neque per inanem gloriam: neque eisdem rursus egregius predicator dicit. Nec querentes ab hominibus gloriam: neque a vobis neque ab alijs. De predicationis etenim labore laudem transitorie querere: quod est alijs quod rem magnam vili precio venundare. Sed est in doctrine verbis graue periculum: quia sepe sermonem docentium fauores audientium sequuntur. Et cum doctores ab eo quod bene innotuerint apperere iam minores in dictis nolunt: doctrinae verbum quod pro acquirendis alabur auditores ex omnipotens dei amore susceperunt: in hoc postmodum pro acquisitionis laudibus laborant. Et quod in verbis dei querebant prius: in lucra spiritus italia: temporales postmodum fauores sequuntur. Unde fit: ut siue recta quilibet opera seu sancte doctrine verba in omnipotentis dei iudicio pereant: cum per hec quibus quod transitorijs fauoribus anhelat. Hinc etenim per prophetam iude dicitur: quod in seipsam incauta mens inuenit: si saltem post culpam suas caute cogitationes rimetur. Oliuaz verberem: pulchram fructiferam: speciosam vocauit dominus nomen tuum. Ad vocem loquere gradis exarsit ignis in ea: et combusta sunt fructecta eius. Oliuaz quippe verberem et pulchram fructiferam et speciosam dominus vocat: cuius vel efficaciam in operantionem: vel sancta studia in verbis scie approbat. Sed ad vocem loquere gradis exarsit ignis in ea: quia cum laudari quis ceperit: erubescit forsitan minor videri: quod dicitur: et studet esse quod dicat. Vox ei gradis loquere est: fauor adulantis. Ut scriptum est. Qui benedicit primo suo voce gradis de nocte consurgens: filia est maledicentia. Ad vocem er-

Phil. ij.
i. Thes. ij.

hiere. xi.

proner. xxvij

U. l.

Liber secundus

Debt. 44.

go loquere grandis exarsit ignis in ea: quia in magnitudine fauoris flama in corde accenditur de amore laudis. Si oia oliue fructeta comburantur: quia ante omnipotentis dei oculos vel que bene gesta vel que scienter sunt dicta deperunt: cum iam non amore domini: sed intentione transitorie laudis sunt. Sic enim cogitationi bone cogitatio sinistra subditur: ut vix ipse qui easdem cogitationes generat animus cognoscat. Vnde predicator egregius cum loquens subtiliter dicebat. Vnus est sermo dei et efficax: et penetrabilior omni gladio incipit: et pertingens usque ad diuisionem ale ac spinae. Illico subiunxit. Compagum quoque et medullarum: et discretor cogitationum et intentionum cordis. Distinguit enim deus sermo compages et medullas: quia discretiuit cogitationes et intentiones cordis. per compages quoque ossibus ossa subito in. Et sepe dum quid recta cogitatione agimus: sed subito in laudis amore declinamus: atque hoc pro laude facimus quod prius facere pro veritate ceperamus: quia cogitationes cogitationibus adiunguntur: quasi quaedam compages sunt. Quod habent ossa que in compage iuncta sunt etiam medullas. Quod predicator sanctus apertius intulit cum subiunxit. Discretor cogitationum et intentionum cordis. Compages enim nostre cogitationes sunt. medulle autem intentiones. Et sepe aliud cogitamus: atque aliud est quod per cogitationem intendimus. Nam si quis proposito numerorum premio pupilli vel vidue causam defendat: et fortasse ecclesiam ingrediens in suis precibus deo dicat. Tu vides quia causam pupilli et vidue defendo. Iste proculdubio quod cogitat scit: sed quo intendit cogitatio ignorat. Aliud quippe cogitat atque alio intendit. Non enim defensionem pupilli vel vidue: sed mercedem numerorum querit. Nam tollere temporale premium: et non pupillum ac viduam defendere intendit. Sermo itaque dei discretor est cogitationum et intentionum cordis quia non aspicit quid apud temetipsum cogitas: sed per medullam compagis id est per intentionem cogitationis que accipere queris. Restat ergo ut doctor cum loquitur: quasi mensa dei semper intus labium reflectat: ne aut mala intentione loqui inchoet: aut cum bene cepit: seductus fauoribus in appetitum alium declinet: fortasse autem de custodia discipline sermo doctoris est. Et

Homelia. xxi. Fo. clxxx.

sepe etiā contingit: vt discipline regulam quam scit dicere
nesciat tenere: aut nimio zelo motus minus se per mā
suetudinem tēperat aut nimia māsuetudine placidus mi-
nus se contra vitiā in zeli stimulo instāmat. Magna enī cō-
sideratione debem⁹ pensare qđ scriptū est: qđ in vasis tem-
pli inter coronas et plectas: boues ⁊ leones ⁊ cherubim ex
culpa sūt: ⁊ subter boues ⁊ leones lora depēdētia. Corone
quippe signum victorie: plecte sūt concordie vnanimitatē
signant. cherubin vero plenitudo scientie dicuntur. Sacer-
dotes enim atq; doctores inter coronas ⁊ plectas idest in
fortitudinem boni operis quo ad victoriam currunt: ⁊ chās-
ritas concordiam quo a se vicissim non discrepant: per bou-
es et leones atq; cherubin designate sunt: quia in plentu-
dine scientie quam habent: necesse est vt bonum ⁊ māsuetu-
dinem teneant: et feruorem leonum quatinus in disciplinā
quam predicant et ex sancto zelo accensi sint: et ex pater-
na dulcedine tranquilli. Quibus subter se lora dependes-
ant: vt discipline sue retinacula quibus ipsi ligati sunt etiā
subiectis suis sollicitate impendant. Super eos enim lora de-
pendere est: custodie vincula subditis tenere. Que tunc re-
cte seruantur: cum nec bouum mansuetudo in zeli feruore a-
mittitur: nec leonum terror in mansuetudine declinatur.
Taura quippe debet esse discretio vt nec disciplina nimia
nec ipsa quoq; misericordia sit remissa. Ne si inordinate cul-
pa dimittitur: is qui est culpabilis in reatu grauius astrin-
gatur. Et rursus: si culpa immoderate retinetur: tāto qui
corrigi deterior fiat: qđto erga se nil ex benignitatis gra-
tia agi considerat. Exhibenda itaq; prauis est asperitas in
ostensione: charitas in mente: vt et dura ostensio delinq; uē-
tem coerceat: et charitatis custodia mercedem mansuetu-
dinis non omitat. Ecce dum loquor ioseph animam pub-
licat: vt ad ostendēda que dico ipse testis veniat. Certe som-
nium quod de profectu suo viderat fratribus narrans: per
hoc quod innocenter rettulit: malicie contra se stimulos ex-
citauit: ab eisdem fratribus h̄smaelit̄is est veditus: in egyptum
ductus: mira omnipotentis dñi dispensatione idem
egypt̄o prelat̄us est. Cumq; in terra chanaā fames exsur-
geret: fratres ad egypt̄ū venerunt: ioseph platum egypt̄o

ij. Re. 9.
C.

Sen. xxxvij.

Abidem.
Sen. xxxij.

U. 9.

Liber secundus

reppererūt: eūq; submissi ad terrā cervicibus adorauerūt
Et q; mutari dei cōsiliū nō valet quē iō vēdiderāt ne adoe-
rarent: adorauerunt: q; vendiderunt. Tunc ipse vir dei spi-
ritu discretionis plenus: cognouit fratres: nō cognitus. Et
memor culpe et remissor iniurie: mala fratrum nec reddere
studuit nec sine purgatione laxare. Nam suspecta voce p-
tinus dixit. Exploratores estis vos: vt, videatis infirmo-
ra terre venistis. iam nunc experimentum vestri captiui.
Per salutem pharaonis non egredimini hūc. O iaculum:
in corde peregrini venerant: famis periculum fugiebant:
frumenta que querebant non acceperant: et ferri se i supra
actione criminis videbant. Inter hec ducuntur ad carcerē
et post triduum adhuc in eadem asperitate terrentur. Post
reditur ad cor: iam culpe memoria pulsat animum: atq; in-
ter se inuicē loquuntur. Merito hec psumitur q; peccatum
in fratrem nostrum videntes angustiam anime illius cum
deprecaretur nos: et non audiuit. Idcirco venit super
nos ista tribulatio. In his autē cor ioseph amore vincitur
secessum petit: soluit stendo quod pietati debuit. Seuerus
ad fratres reuertitur: vt cruciatus eorum animum a culpa
liberaret. Post hec vnus religatur in vinculis: dimittuntur
ceteri cum frumentis: vt vnus frater veniat: que minimum
habere se dixerāt. Venit postmodum frater. Vincebat in-
tem pietas: cū frater innocens videretur: sed permanebat
in ostensione asperitas: vt fratres nocij purgarentur. Fru-
menta dantur: scyphus in sacco iunioris fratris abscondi-
tur: furti post eos questio mouetur. Mittitur vt reducatur
addicti in seruitutem discernitur apud quem scyphus fuit
set inuentus. In sacco vltimi fratris inuentur. Tunc veni-
mū reducitur: afflicti omnes fratres sequuntur. O tormen-
ta misericordie: cruciat: et amat. Reuersi igitur in terra cū
lachrymis prostrati: veniam postulant memores enim quid
de illo patri promiserant: merore intolerabili tabescebant.
Tunc se vltra cohibere non valens pietas clausa prorumpit
ad medium: et excussit charitatis lachrymas de vultu leno-
ritatis. Deterisa est ira que apparebat: et non erat ostensio
mia que erat nō apparebat. Sic vir sanctus facinus fra-
trum et dimisit et vindicauit. Sic in vigore clementiam te-

Gen. xli.

Ibidem.

Gen. xli.

Gen. xlii.

Homelia. xxi. Fo. clv.

nuit: vt delinquentibus fratribus nec sine vltione pius existeret nec sine pietate districtus. Ecce hoc est magisterium discipline: vt culpis ⁊ discrete nouerit parcere ⁊ pie refecere. Qui autem discretionis spiritum non hnt: aut sic dimittunt peccata vt non corrigant: aut si quasi corrigendo ferunt vt non dimittat. Doctor ergo cui de discipline modum ramine loqui necesse est: mensam dei esse se sciat: atq; in labium reflectat vt quod docendo loquitur: hoc sub discretionis spiritu vigilanter operetur. Nec si quedam sibi deesse considerat: oportet vt ab eorum predicatione conticescat. Locus quippe eius eriget vt loquatur. Verbis ergo suis semetipm quentat: ⁊ si non ideo loquit q; opatur: tō operetur q; loq; copellit. Ubi itaq; se conspicit ope implere qd dicit: ibi auditores admonet: eorūq; animos ad studium bone operationis accingat. Ubi autē necdū se videt implese qd loquit ad bona de quibus auditores admonet se quoq; pariter iustitiamer: vt ipse etiā simul discat in opere quod per eum loquitur veritas in predicatione. Sepe enim quod viuēdo nescimus compulli loqui doctrinā: loquendo discimus vt dū de cogitationis nostre pigritia reatus nascitur in mente eandem mentem compunctio subito oborta trāsuerberet: ⁊ sua voce exercitata et vigilat in opere: que punitorpebat in ocio sine voce. Ecce autem cum mense labium palmo tenditur id est cum per doctoris os contra vitia disputat: atq; ad bona opera cor auditorum accenditur: multi q; eius verba audiunt: quāta vel qualia mala perpetraverint recognoscūt: atq; ad eum confitentes veniunt eūq; p peccatis suis intercessorem fieri cum fletibus petunt: vt ipse orādo deleat culpas: q̄s p̄dicādo manifestat. Unde ⁊ subdit. Susper mensas autē carnes oblationis. Doctores eteni sc̄ti cū pro compunctis peccatoribus atq; confidentibus omnipotenti domino preces fundunt: per hoc q; ad veniā pro carnali eorū vita postulāt mense dñi carnes oblationis portāt. Ut ergo sint p quib; cōuersis ⁊ fletibus rogent: oportet vt eisdē pri⁹ in pctō positis predicent: ⁊ cum iā ceperint pctā relinquere: atq; ad inocētā festinare: necesse est vt erga eos in ore doctoris incrementa p̄dicatiōis excrescant et quibsdā doctrine sue verbo tāto vehemēt⁹ iustat: quāto eos gra-

Liber secundus.

Mat. viij.

nus cecidisse considerat videlicet sciens q̄ ipse tanto mercedem magne remunerationis accipiat: quanto magis alios de profundioribus peccatis leuat. Liber inter hec facti euangelij ad medium verba deducere cuius sacra hystoria per hoc quod factum est miraculum narrat: mira que quotidie aguntur denunciat. Nam cum confessi atq̄ ieiuni ad dominum populi conuenissent discipulis dominus dixit Misereor super turbam: quia ecce iam triduo sustinent ieiunium nec habent quid manducent: et si dimisero eos ieiunos in domos suas deficient in via. quidam enim ex eis de longe venerunt. Turba triduo dominum sustinet: quando multitudo fidelium peccata que perpetravit per penitentiam declinans: ad deum se in opere iocutione atq̄ in cogitatione conuertit. Quos dimittere ieiunos in domum suam dominus noluit ne deficient in via. quia videlicet conuersi peccatores in presentis vite via deficient: si in sua conscientia sine doctrine sacre pabulo dimittantur. Ne ergo lassentur in huius peregrinationis itinere: pascendi sumus sacra admonitione. Valde autem pensanda est pia sententia que processit ex ore veritatis: qua dicitur. Quidam enim ex eis de longe venerunt. Est autem qui nihil fraudis: nihil carnalium corruptionis expertus: ad omnipotentis dei seruitium festinauit. Iste de longinquo non venit: quia per incorruptionem et innocentiam proximus fuit. Alius nulla impudicitia: nullis flagitijs inquinatur solo autem coniugio expertus: ad ministerium spirituale conuersus est. Neq̄ iste venit de longinquo quia vsus coniunctione concessa per illicita non errauit. Alij vero post carnis flagitia: alij post falsa testimonis: alij post facta furta: alij post illatas violentias alij post perpetrata homicidia ad penitentiam redeunt: atq̄ ad omnipotentis dei seruitium conuertuntur hi videlicet ad dominum de longinquo veniunt. Quanto etenim quisq̄ longe in prauo opere errauit: tanto ab omnipotente domino longius recessit. Nam et prodigus filius qui patrem deseruit abiit in regionem longinquam: in qua porcos panit: q̄a vicia nutriunt. Dentur igitur alimenta eis etiam qui de longinquo veniunt: quia conuersis peccatoribus doctrine factate tibi prebendi sunt: vt in deum vires reparet: quas in his

Mat. viij.

Homelia. xxij. Fo. clvj.

sitis amiserunt. Qui sepe a doctoribus tanto necesse est
vt largioribus cibis doctrine satientur: quanto fessi maio-
ribus virtus venterunt. Et cum iam confiteri ceperint, mala
que commiserunt: atq; confitendo relinquere et fletibus pu-
nire necesse est vt doctores sancti pro eorum peccatis solli-
cite exorent: quatinus mese domini carnes oblationes por-
tent. Quod quotiens agunt: et in hoc pro alienis peccatis
interueniunt: sua ante dei oculos amplius detergunt: quia
ex ipsa charitate se iustificat qua mira pietate pro alienis
iniquitatibus se in lamento mactant. Nec laboriosum des-
bet esse doctori pro conuersis peccatoribus lachrymas fun-
dere: quando et ipse qui omnia creauit homo factus pro no-
stris iniquitatibus in cruce sanguinem fudit. Qui vniuersum
regnat cum patre in vnitatis spiritus sancti deus in seculis
seculorum.

Amen.

Homelia. xxij. & vltima.

Extra portam in-
terioriorem gazophilatia can-
torum in atrio interiori quod
erat in latere porte respiciē-
tis ad aquilones et facies eo-
rum contrariam australem:

vna ex latere porte orientalis: que respicie-
bat ad vltimam aquilonis. Et dixit ad me. Hoc
est gazophilatium quod respicit viam me-
ridianam sacerdotum qui excubant in cu-
stodiis templi porro gazophilatium quod
respicit ad viam aquilonis sacerdotum erit

ru. iij.

Liber secundus.

qui excubant ad ministeriū altaris. Isti sunt filii sadoch qui accedunt de filiis leui ad portum ut ministrent ei. Et mensus est atrium longitudine centum cubitorum et latitudine centum cubitorum per quadrum et altare ante faciem templi. Et introduxit me in vestibulum templi: et mensus est vestibulū quinquaginta cubitis hinc et quinquaginta cubitis inde: et latitudinem porte trium cubitorum hinc et trium cubitorum inde: longitudinem autem vestibuli viginti cubitorum et latitudinem vnde cum cubitorum. Et octo gradibus ascendebatur ad eam: et colonne erant in frontibus una hinc et altera inde.

ps. cxviii.

Ibidem.

Acri eloquii mysti-

cos sensus prophetas per aspiratione sancti spiritus prudenter intelligit: et dicit. Mirabilia testimonia tua dō scribita est ea anima mea. Qui rursus ait. Reuela oculos meos et considerabo mirabilia de lege tua. Qui enim necdum occulta de apertis intelligit: oculos velatos habet. Qui hō iam intelligit reuelatos. Et mirabilia de lege dei considerat: qui spiritualis littere verba discutiens que interius longitudo lateat pensat. Annō est mirabile quando aliud auribus sonat. atq; aliud exit ad intelligentiam quod non sonabat. Cui ergo verba sacri eloquii nisi lapidi similia dixerim in quo ignis ferro per scintilla

Homelia. xxij. Fo. clviij.

las micat. Atq; hoc emittit igne qui post ardeat: quod p̄us
manu frigidum tenebat. Sic etenim: sic verba sunt sacri elo
qui. Que quidem per narrationem littere frigida tenen
tur: sed si quis hec aspirante domino intento intellectu pul
sauerit: de mysticis eius sensibus ignem producit: vt in eius
verbis post animus spiritualiter ardeat: que prius per litte
ram ipse quoq; frigidus audiebat. Ecce etenim propheta
dicit. Et ex: ra portam interiorē gazophilatīa cantorum
in atrio interiori quod erat in latere porte respicientis ad
aquilonem et facies eorum contra viam australem vnam:
ex latere porte orientalis que respiciebat ad viam aquilo
nis. In his itaq; verbis littere ad amorem dei cuius animus
inferuescat quin potius quis non ex ipsa eorum lectione tes
tetur. Si autem latens in littera spiritalis medulla disci
tur per hoc scintille intellectus exeunt: et incendunt quod
prius cordis auribus frigidum sonabat. Nobis tamen vt se
aspirante domino interior intellectus aperiat ipsa p̄is nar
ratio supra litteram patefiat: ait enim. Quia porta erat in
terio atq; extra hanc atrium quod appellatur interius ac
deinde alie. i. aquilonis austris atq; orientis porte describitur:
vt ipsum atrium quod esse extra portam interiorē di
xerat a portis exterioribus esse interius ostendat. Atrium
ergo hoc et foris et intus est. Foris quia extra portam inter
riorem. intus autez quia intra portas exteriores. Gazophi
latia quoq; cantorum esse in hoc eodē atrio narratur que
a latere porte posita dicuntur respicientis ad aquilonem.
Sed ipsa eadem gazophilatīa ad australem viam respi
ciunt. Et subditur. Ex latere porte orientalis que respicie
bat ad viam aquilonis. In quibus verbis aperte intelligi
tur: quia cantorum gazophilatīa inter latus porte respicē
tis ad aquilonem et latus porte orientalis fuerant posita:
que portavidelicet respiciebat ad viam aquilonis. ffacies
itaq; gazophilatiorum contra viam australem sed positio
inter portam erat orientis et aquilonis. Porta ergo inte
rior habebat ex latere portam aquilonis ex alio quoq; la
tere portā australem. In fronte vero vestibuli orientalis por
ta surrexerat atq; sic atrium quod erat extra portam inter
riorem vt hoc quoq; esset interius: porte exterius ambie

Textus.

Textus.

Liber secundus.

bant. hec de verbis littere sub breuitate transcurrimus: vt
in eis sensus mysticos nō breuiter exquiramus. In parte au-
tem superiori tres porte descripte sunt. i. orientis aquilonis
& austru. Moxq; interioris atrij tres alie narrate. i. austrij
orientis: et aquilonis. Ac deinde porta atrij interioris dis-
ta est: in qua mense de quadris lapidibus extructe memo-
rantur: & porta que respiciebat ad aquilonem in qua immē-
se essent ad sacrificium: non ad holocaustum. Unde in inter-
iori diximus significare ecclesiam: in exteriori synagogam.
Sed his expletis rursus propheta incipit interiorē por-
tam: atq; tres alias. i. aquilonis / austrij / & orientis describer-
e: & in earum atrio interiori quod erat extra portam inter-
riorem esse gazophilatias / cantores / sacerdotes / templū / al-
tare / sacrificia perhibet. In quib⁹ verbis: quia de sancte ec-
clesie institutione narrare alia ab eis que superius dixerat
cepit: patet q; interioris porte intellectum mutauit. Si enim
sub vno intellectu omnia diceret: nouo ordine ipsa atq; alia
non replicaret. Nam quoniam possumus extra portam inter-
riorem atrium gazophilatias / cantores / sacerdotes / tem-
plum / altare / sacrificia dicere: si per eandem prophetiā in-
terior hoc loco sancta ecclesia designatur. Cum enim cū-
cta hec intra ipsam sint: quomodo extra portam interiores
sunt si extra ecclesiam non sunt? Intelligi ergo porta inter-
rior potest ea de qua iam longe superius locuti sumus: que
contra portā aquilonis & orientalem dicitur posita: per quas
figurari diximus aditū qui nobis ad interiora gaudia pa-
trie celestis aperit: vt hic quoq; p; portas circa vestibulum
narrant sancta ecclesia: per portam interiorē celestis res-
gni aditus figurent. Sed ne quis me verba sancti spiritus
estimet ad intellectum meum violenter inflectere: & dicat
q; de porta interiori significationem sancte ecclesie quā se-
mel dixi mutari nō debui: in fulgēte dei omnipotentis signē-
tia que cepimus ipsa teneamus: vt et porta interior signet
ecclesiam que nos ad interiora gaudia perducet: et gazo-
philatias / cantores / sacerdotes / templum / altare / sacrificia
sint in atrio quod est extra portā: & tñ extra ecclesiam nō sint.
Sic enim subtili inuestigatione perquirimus: nil obstat in-
telligi vt interiorē portam sicut dictū est sanctā ecclesiam

Homelia xxij. Fo. clviij.

sentiamus. De qua nunc dicitur. Et extra portam interiori
rem gazophilatia cantorum atrio interiori. Duo sunt et effi
que dicuntur. Porta interior: atq; extra hanc atriu interi^o.
Quatinus hoc ipsum atriu ⁊ exterius sit ⁊ interius. A pot
ta exterius: interius autē sicut prediximus portis quas nar
rando subiunxit. Sancta enim ecclesia duas vitas habet.
Unam quam tēporaliter ducit: aliam quam in eternum res
cipit. Unam qua laborat in terra: aliam qua remunerat in
celo. Una qua mercedes colligit: aliam vero in qua iam de
receptis mercedibus gaudet: atq; in vtraq; vita offert sa
crificium. Hic videlicet sacrificium cōpunctionis et illic sa
crificium laudis. De hoc sacrificio dicitur. **Sacrificiu deo**
spiritus contribulatus. De illo autem scriptum est. Tūc ac
ceptabis sacrificiū iustitie: oblatiōes ⁊ holocausta. De quo
nursus ait. Ut cantem tibi gloria mea: et non cōpungar. In
vtraq; autem sacrificio carnes offeruntur: quia hic oblatio
carnis est materatio corporis: ibi oblatio carnis est in lau
de dei gloria resurrectionis. Tunc quispe illic quasi in ho
locaustum offertur caro: quādo in eterna incorruptione per
mutata nil cōtradictionis: nil mortalitatis habuerit: quia
tota simul amoris eius ignibus accensa: in laude sine fine
permanebit. Porta ergo hęc interior. i. sancta ecclesia ha
beat interiora sua: illam videlicet vitam que adhuc oculis
nostris occulta est. Habeat **extra** eam atrium exterius. i. vt
tam presentem: in qua omne bonū agitur vt ad bonum sine
fine perueniat. Sint ergo in interiori atrio q̄ th extra por
tam est gazophilatia cantorū: qz electi quiq; atq; perfecti.
qz adhuc in carne mortali subsistunt: ⁊ intra sinum sunt san
cte ecclesie: et adhuc extra seci eta gaudia interioris vite.
Sint gazophilatia cantorum interius ⁊ exterius: qz corda
sanctorum que omnipotenti deo desiderium suum ⁊ magni
ardoris amorem cantant: etiam intus sunt: ⁊ adhuc int^o nō
sunt: quia in sancte ecclesie sinu posita ⁊ iam vident p̄ spiri
tum quod intus fortiter ament: et tamen adhuc non vident
perfecte quod amant. Sint itaq; in interiori atrio gazophi
latia: sed extra portā: vt iam ⁊ intus sint per desiderium: ⁊
adhuc intus nō sint p̄ plenariū effectū. Quid sunt autē gazo
philatia cantorū: nisi sancta desideria amantū? Qui pre

ps. l.

Ibidem.

ps. xxix.

Libert secundus

cepta diuina quasi quasdam diuitias custodit in mēte: quod
cārando seruāt: qz mādata dei nō ex timore: sed ex amore
p̄ficiunt: et sic ipse sacri eloquii p̄ceptiones cātābiles sūt:
quas nō ex tristitia: sed ex desiderio semper operant. Quis
tis cor iusti quasi cuiusdam cantoris gazophilatium audiret.
Cantabiles mihi erāt iustificaciones tue: in loco incolat
mei. Iustificaciones dei dicimus p̄cepta diuina: que nos
iustos faciunt si impleant. Que tunc nobis in loco incolat
nostri cantabiles fiunt: qm̄ in hac peregrinatione vite p̄s
sentis ipsa eadem mandata diligimus: et ex desiderio gazo
plemus. Hinc est q̄ idem psalmista iterum ex cantōrū gazo
philatio se esse insinuat: qui ait. Misericordiam ⁊ iudicium
cantabo tibi domine. Misericordiā domini qua peccata la
uant cantare etiā peccator debet. i. hanc cum gaudio dice
re atqz sperare. Sed quis ita iustus est: vt eius sibi eternū
iudiciū ante mentis oculos reuocet ⁊ nō contē emiscat? Bo
potius venire ad illud examen tanti iudicis presumat: festi
net ⁊ gaudeat: Quisquis ille est: magnus est. qz iam mis
ericordiam domini ⁊ iudicium cātat. Cantat quippe iudiciū
ad quod intrare nō trepidat. Sit ergo mēs illius gazophi
latium cantōrū: vt per diuitias misericordie quas accipit
letus pergat ad iudicium quod iam nō pertimescit. Uiden
mus si placeat fratres charissimi aliud quoqz gazophi
latium cantōris. forsitan ⁊ ipse iudicium cantat. Quid etenim
dicit? Ego enim iam delibor et tempus mee resolutionis
instat: bonum certamen certavi: cursum consummaui: fides
seruaui: de reliquo reposita est mihi corona iustitie: quam
reddet mihi dominus in illa die iustus iudex. Qui laborum
suorum conscius memor certaminis quod egit: memor fides
quam seruauit: esse sibi in iudicio repositam coronam dicit.
eamqz sibi in illa die reddi sperat potius q̄ donari. Profes
cto patet quia iudicium cantat quod venire desiderat. Unde
de etiā subdit. Non solum autem mihi: sed et his qui dil
ligunt aduentum eius. Nemo enim aduentum iudicis dicit
sit: nisi qui se habere causam in iudicio bonam nouit. For
tū ergo corda q̄ aduentū iusti iudicis diligunt gazophila
tia cantōrum sunt: quia per presumptionem gratie et vite:
per virtutes sancti desiderij cantant iusti iudicium: quod

Ps. cxvij.

Ps. c.

q. Thi. iij.

Ibidem

Homelia. xxij. Fo. clx.

oēs inuisi pertimescunt. Meminit autem charitas vestra
q̄ superiori locutione per portā orientis fidem: p̄ aquilōis
spem: p̄ austrī autē charitatē dirim⁹ designari. hec itaq̄
gazophilatia inter portā orientis et aquilonis esse memora
tur: atq̄ ad viā austrālē respicere: q̄ corda sacrorū inter fi
dē et spem posita austrālē viā respiciūt: qm̄ sc̄tē charitatis
ignibus inardescunt. Ipsa quoq̄ orientalis porta respicere
dicitur ad viam aquilonis: quā nobis per fidem quidem
omnia in baptisate peccata laxantur: sed tamen dum ad
huc hic viuimus: etiam post fidem sepius ad pctā declina
mus. Et quasi orientis porta viam aquilonis respicit: cum
vita nostra post pceptā fidem adhuc aliquatenus in frigo
re culpe torpescit. Quis enim in hac vita valeat post fidē
sine culpa viuere: cū iohānes dicat. Si dixerimus q̄ pctm̄
nō habem⁹ ipsi nos seducim⁹: et veritas in nobis nō est: Cu
ius. v̄bis iacob⁹ cōcordās ait. In multis ei offendimus oēs
Si autem peccata preterita in fide pceptione dimissa sunt:
et adhuc post fidem ad peccata declinatur: que nobis erit
presumptio iustitię: que spes vite permanētis: nisi vt dum
adhuc inter portam orientis et aquilonis sumus: ad viam
austrī mentis oculos leuemus quatinus ex sc̄tā charitate
feruentes calor nos amoris liberet a culpa teporis et frigo
ris. Sint ego gazophilatia inter portam orientis et aquilo
lonis: sed sicut dictum est ad australem viam facies inten
dant: vt inter hoc q̄ nati in fide sumus: et post ad peccata
delapsi de spe pietatis presumimus: exerceamus nomet
ipsos in ardoze charitatis: et ibi tendamus oculos cordis:
vbi accendamus ignibus amoris. Potest autem p̄ aquilonis
portam gentilitas: per austrī viā iudea. per orientis autem
portam ipse dominus designari. Per aquilonem quippe
non immerito gentilitas figuratur: quam ille qui in torpo
ris frigore possidet: qui dixit. Sededo in monte testame
ti: in lateribus aquilonis. Per australem quoq̄ portam re
cte iudea accipitur: in qua spirituales patres celesti amore
ferbuerūt: quorum vnus loquitur dicens. Conuerte dñe ca
pitularem nostrā: sicut torrens in austro. Que et si carnalem
pp̄m̄ habuit in quo velut aquilonis frigora portauit: in san
ctis tñ suis doctoribus ac pphetis ad dñm ac p̄imum ca:

I. Johan. l.

Jaco. ij.

Esa. xliij.

ps. cxv.

Liber secundus

zach. vi.
Luce. i.

lore charitatis arsit. Orientalis autē porta nō imerito spiritus
signat: de quo scriptū est. Ecce vir ories nomen eius. Et hoc
quo zacharias ait. Uisitauit nos oriens ex alto. Sicut ergo
gazophylaria cantorum ex latere porte aquilonis: quia nō
solum in iudea fuerunt corda sanctorum spiritaliter accens-
sa: sed etiam in gentilitatis multitudine ad sancte fidei sa-
cramenta conuersa ardent corda sanctorum amore celestis
patrie inhiant gaudia eterna: suspirant ad societatem san-
ctorum ciuium in celo: sed tamen exempla huius ardoris
quem dono sancti spiritus acceperūt a spiritalib⁹ patribus sy-
nagoge capite. Unde ipsa quoq; gazophylaria et in aquiloni-
nis latere posita: oculos ad viā austrāle tendunt. Ecce enim
ex gentibus uenimus: sed in hoc quoq; pro sancti spiritus amore
calemus. Iudee patres aspiciamus qui nobis in suis dictis
quotidie sancti desiderij exempla prebēt. An non quasi ca-
lore meridiani feruoris ardebat qui estuabat dicens. Si-
cut ceruus desiderat ad fontes aquarum: ita desiderat ani-
ma mea ad te deus. Sistiuit anima mea ad deum uiuū et
ueniam et parebo ante faciē dei: Qui rursus ait. Qui
et intelligam in uia immaculata: quando uenies ad me.
Hoc quoq; ardore succensus fuerat qui dicebat. Nunc di-
mittis domine seruum tuum secundū uerbum tuū in pace: quia
uiderunt oculi me salutare tuū. Qui et ex gentilitate uenim⁹
sed scōs iudee patres nobis in diuini amoris imitatione pro-
ponim⁹: quasi quādam cantorū gazophylaria ex latere porte
uia aquilonis respicit sumus: sed ad uia austru facies tene-
mus. Et notandū q̄ hec eadem gazophylaria inter portam
aquilonis: et orientis esse perhibentur. Quia uidelicet post
incarnationem dominicā multitudo gentium ad fidem ue-
nit: atq; inter ipsos fideles populos et sacramenta domini-
ce incarnationis que medullitus diligunt corda amantium
surgunt. habeant ergo sancti gazophylaria hinc orientis
portam et inde aquilonis quia inter ipsa redemptionis hinc
mysteria q̄ sequuntur: et carnales quosdā q̄ et inter sanctos
ecclesiā tolerāt multi in deū forti amore. proficiunt: uirtutibus
excrescūt: eterni iudicij aduentū q̄rūt: et inter ea q̄ amant
atq; illa q̄ tolerāt: quasi quedā gazophylaria diuitias spiritus
in mente seruāt. Nec iter sacramēta que diligunt et que in

ps. lxi.

ps. c.

Luce. ij.

Homelia. xxij. Fo. clj.

contraria portat deficient: quia ad australem viam facies intendunt
 Quid ei patimur quod pres nostrum pro amore domini antea non per
 tulerunt? Notandum vero quod iter portus austru et aquilonis omne
 talis portus esse describitur: quia dominus ac redemptor noster de in
 dea est natus. Moros in fide sua ecclesiam ex gentibus traxit
 Quasi enim inter meridianam portam et aquilonis appa
 ruit: quia ex illa venit et istam in suo seruitio conuertit. Un
 de et bene dicitur quod portus eadem orientalis ad viam respic
 cit aquilonis: quia natus dominus synagogam deseruit: et
 multitudinem gentium collegit. Notandum quoque est quod
 dum de gazophylatis diceretur: et facies eorum ad viam au
 stralem: additum est vna: videlicet apte sentiamus: quia
 non alia est via ad celestem patriam nobis quam ex gentilitate venis
 mus: atque alia illis patriis qui fuerunt in iudea. Sed hec ea
 dem vna via est nobis et illis quam nos ad eterna gaudia pducit
 que nobis per euangelium dicit. Ego sum via: veritas et vi
 ta. De qua psalmista ait. Ut cognoscamus in terra viam tuam:
 in omnibus gentibus salutare tuum. Quod enim hebraice
 Iesus: hoc latine dicitur salutaris. In terra ergo via
 cognoscitur: quia iesus deus ante secula: et homo factus in
 fine seculorum: gentibus est manifestatus. Una ergo est via
 et illis qui ab austro sunt: et his qui ab aquilonis portu respi
 ciunt: quia electis iudeis et gentibus dominus ac redemptor noster ex
 pulsa pena formidinis ad patrem factus est iter amoris:
 atque adiutorium petitionis. Sequitur. Et dixit ad me. Hoc
 gazophylatum quod respicit viam meridianam sacerdotum
 est: qui excubant in custodijs templi. Atque mox subditur.
 Porro gazophylatum quod respicit ad viam aquilonis sa
 cerdotum erit: qui excubant ad ministerium altaris. Qui
 bus propheta hinc prius nobis querendum est: qui sunt maiores
 ordinis sacerdotes: vtrum hi qui in custodijs excubant tes
 pli: an qui in ministerio altaris. Sed quia paulopost sub
 ditur: altare erat ante faciem templi: aperte ostenditur il
 los esse maiores ordinis sacerdotes qui in custodijs templi
 excubant: quia perfectio in altare quod est interi⁹ ministrat. Hi au
 tem qui ad altare quod inter faciem templi est excubant tanto inferio
 res sunt. quanto exterioribus ministrant. Querendum ergo nobis
 est: qui sacerdotes sunt qui templum custodiunt: et qui ad ministerium

Jo. xliij.
 pa. 19.

Textus.

Textus.

B.

Ziber secundus.

alatis excurbare prohibent. Adagister gentium fidelibus scribens ait. Templum domini sanctum est: quod estis vos. Qui sanctos sacerdotes sunt qui templum dei custodiant: nisi hi qui deo predicando: spiritualibus actibus vigilando: fratrum ecclesiam a malignorum spirituum intrationibus a pravorum insationibus: sub hereticorum erroribus defendunt. Non custos templi fuerat qui laboris sui passionis enuntians dicit. In labore et eruna: in vigiliis multis: in fame siti: in ieiuniis multis: in frigore et nuditate. Atque hanc scribit: veter illa que extrinsecus sunt infusa mea quorundam sollicitudo omnium ecclesiarum. Pensate quae inuestigabilia quaestiones sollicitudine vigilat. Ecce enim in seipso inuestigabilia patit: et cordis sui sollicitudinem alii sibi impartit. Rogo fratris est: plus de utilitate. primum quod de sua utilitate cogitare: Quis hoc digne estimet: Quis distinguat? Laborat luget: elurrit: sitit: alet: et leunat: vigilat: vigilando de ecclesiarum omnium sollicitudine cogitat: proce enim est solertissimus custos templi eterni in exemplo possessus. Amittetur: quod valet aduersus pro veritate patitur: proximo impendere: circa aliarum sollicitudinem vigilat. Ne quis in perfidiam: ne quis in superbiam: ne quis in prauitiam vel umbratiam labatur: exquirere atque custodire. Ne hoc est templum dei id est sancta ecclesia custodire: autem minoris ordinis sacerdotes: qui ad ministerium peccata excubant: qui videlicet in adiutorio maiorum peccata delinquentium subtiliter inuestigant: et vitam carnaliter corrigunt: atque ad hoc vigis perducunt: ut per lamentationem quasi incendiant carnem in sacrificio: quam pius corde permiserant in peccato. Non enim hi qui sanctas scripturas praesunt: per semetipsos cuncta agere proualent. Sed dum ipsi causas spiritualibus occupantur: si qua prauis actibus malis perpetrantur: haec aliis discurrenda atque corrigenda committunt. Per quos dum carnalia vicia corriguntur: ad abstinente atque orationis studium a proficentibus peruenitur: quasi in altare iam caro. incenditur: ut in conspectu omnipotentis domini inde sacrificium redoleat: cum eius culpa dissipabatur. Sed hac in re questio occurrit superius dictam sit quod sagax illata ad australem viam sit

Homelia. xxij. Fo. clxi.

res habent: qua rōne nunc dicatur: qz gazophilatus qđ respicit viam meridianaē sacerdotum est: qui excubāt in custodia templi: qz gazophilatum quod respicit viam aquilonis: sacerdotum qui excubant ad ministerium altaris. Si enim vtraqz factes ad australem viam tenebant: quomodo nunc vnum ad meridianam: atqz aliud ad aquilonis viam respicere dicitur? Sed in his verbis agnoscimus qz gazophilatum sacerdotum qui excubāt in custodia templi ita positū fuerat: vt solā meridianā viā respiceret: gazophilatus hō sacerdotū q̄ excubāt ad ministeriū altaris ita erat iustitius: vt ad australe viam q̄ aquilonis faciē intenderet quatinus cū gazophilatio sacerdotū q̄ excubāt i custodia iē p̄ meridianā viā aspiceret: q̄ sine gazophilatio eorum dē sacerdotū aquilonis viā videret. S; qđ ē hoc ftes charissimū: quid in his vrbis mysticū possumus intueri: nisi hoc qz secundu ea q̄ p̄missa sunt: iā spiritualis auditor intelligit? Qz sacerdotes maioris ordinis qui excubant in custodia templi solam meridianam viam respiciunt: quoniam solis studijs spiritualibus occupati: semper his que amoris dei sunt sollicitè intendunt. Sacerdotes autem minoris ordinis qui discutiēdis peccatis delinquentiū p̄sunt: etiā ad aquilonis viam oculos reflectunt: vt in mentes peccantium q̄ sunt operis frigora videant: qz hec verbis correptionis vsqz ad penitentie gemitus perducunt: quasi carnes in altare domus incendunt. Respiciant etiam cum magnis sacerdotibus ad meridianam viam: quia quantum ad semetipsos feruēt igne charitatis: qz succensī sunt flammis amoris dei. Sed qz peccata delinquentium crebro corrigunt: etiam ad aquilonis viam oculos reducunt. De vtriusqz aut sacerdotum ordinibus subditur. Isti sunt filij sadoch q̄ accedūt de filiis leui ad domini: vt minister ēt ei. Sadoch latine dicitur iustus. Quis autem iustus est nisi ipse cui dē. Iustus es dñe: qz restat iudicium tuum. Qui vero sunt filij iusti: nisi de quibus scriptū est. Quotquod aut crediderūt in eum: dedit eis potestatem filios dei fieri. Leui autem interpretatur assumptus. Quis aut assumptus est nisi populus fidelis: qui per sacramenta fidei est a p̄dis segregatus? Omnes ergo qui p̄seueranter spiritualibus actibus intendunt: filij sunt iusti.

xxi.

Textus.

ps. cxviii.
Johan. i.

Liber secundus

Et de filijs populi assumpti accedant ad dominum vt ministrent ei quia de ipsis quoq; fidelib⁹ eliguntur qui ad potentis dei ministerium veniant: & celestibus studijs pro eruditione populi intendant. Sed nobis solerter inquirendum est qui sint qui domino ministrant: neq; enim oēs q̄ legunt: omnes qui predicant: omnes q̄ ppria tribuūt: oēs q̄ p carnis abstinentiam corpus castigant: dño ministrant. Qui enim legendō atq; predicando gliaz ppriā q̄runt largiēdo q̄ hñt: et corpus in abstinentia macerado: laudes recipere ab hominibus appetunt: sibi nō domino ministrāt. Quo contra p̄ psalmistā dñs dicit. Ambulans in via immaculata: hic mihi ministrabat. Hic enim maculā in via q̄ in bono opere q̄ agit: terrene glie sibi premiū proponit. Quis qui in hoc mundo recipere mercedem querit: fedat i cōspectu dei spēm boni operis per maculam prave intentionis. Foras se etenim q̄s discipline studio intentus feruet: culpas delinquentium refecat. Qui tñ ad hec agenda si nō ex oportetis dei amore: sed zelo proprio ducitur: sibi in hīs nō domino ministrat. Alius ne asper esse videat: multa leniter tolerat q̄ prave ppetrant. Iste itaq; q̄ videri p̄ dño districtus non vult: per lenitatis sue studium sibi & non domino ministrat. Restat ergo vt siue i verbo ministerio fatigemur: seu indigentibus nostra largiamur: siue per abstinentiam carnem domemus: seu zelo moueamur: siue per paciētiaz alacritatem intentionem nram discutere: quatinus omne quod facimus non nostro: sed domini zelo faciamus: ne in hīs que agimus nobis potiusq; dño ministrem⁹. Non ei dño: sed sibi ministrauerāt: de quib⁹ paul⁹ dicebat. Oēs q̄ sua sunt q̄ moriendo festinabat dicens. Nemo nostrum sibi viuat: & ne mori sibi moritur. Siue enī viuim⁹: domino viuim⁹. siue morimur dño sum⁹. Sibi enim scilicet nec viuunt: nec moriuntur. Sibi nō viuunt: q̄ per oē q̄ agunt ad lucra spiritalia ambulānt atq; orando: predicando: sc̄tis operibus insistendo: celestis patrie ciues multiplicare desiderant. Sibi minime moriuntur: q̄ in conspectu hominū de li sua morte glorificat

ps. c.

Philip.

C

Ro. xiiij.

Homelia. xxij. Jo. clxij.

ad quera pervenire etiam moriendo festinat. Pŕsem⁹ itaq;
in morte sanctorum ſtuz eorū opprobrium ab infidelibus
fuit: ſed quanta laus dñi in corde fidelium excrevit. Qui ſi
ſuam laudem quererent: pfecto pŕz qz opprobria in morte
timuiſſent. Sed nemo illorum ſibi vivit: et nemo ſibi mori-
tur: quia ſua gloriā nec vivendo nec moriendo queſierit.
Uideamus ſi ipſe pŕm⁹ paſtor eccleſie q̄ ſibi non vixit: ſibi
ſit mortu⁹. Johānes ei⁹ ſocius requiratur: ⁊ de verbis do-
mini ex morte paſtoris eiſdem dicat hoc autē dixit ſignifi-
ficans qua morte clarificaturus eſſet deſi. Nō ergo ſibi eſt
mortuus qui deum clarificavit in morte. Diſcam⁹ igit fra-
tres mei intentionem noſtram in omne qđ agimus ſollicita
inquiſitione diſcutere: ⁊ noſtra nō q̄rere ſi omnipotēti deo
volum⁹ miſtrare. Sed qz ex fidelī pŕlo filioſo ſadoch ad of-
ficientis dei miſteriu⁹ dixim⁹ aſſumptos: niſiquid in eodē
populo non ſunt multi qui inveniuntur in mandatis dei vi-
vere perfecti: Sunt omnino. Nā ſubdit ⁊ meſ⁹ eſt atriu⁹ lō-
gitudinem centum cubitorum: ⁊ latitudinem centum cubi-
torū p quadrū. Sepe itā p longitudinē longanimitatē ſpei
p latitudinem vero charitatis amplitudinē diximus ſignifi-
cari. Centenarius autem numerus in quo denari⁹ decies du-
citur: quod ſummas pfectionis ſignet: plene ſup⁹ dictū eſt.
Quid eſt igitur atriu⁹ ſpiritualis edificij: niſi amplitudo fide-
liū populorū: Ipſa autem lōganimitas ſpei ⁊ latitudo cha-
ritatis vacua in cordibus fidelū non eſt. Nā p fidem qđqđ
valet operat. Unde ⁊ per paulum dicitur. In xpō Jeſu ne-
qz circumciſio aliquid valet neqz pŕputium: ſed fides que
per dilectionem operatur. Si ergo in vita fidelium iuxta
quendam modum per ſingulos perfecta eſt longanimitas
ſpei: perfecta latitudo charitatis: perfecta certitudo fidei:
perfectum ſtudium operationis: atriu⁹ tēpl per quadrū cē-
tū cubitos habet. In mēſura autem quadri nō alius latus
mai⁹ eſt atqz aliud mēſus: ſed cūcta ſimul quattuor latera
equali ſpacio tēduntur: qz et ipſas eaſdē virtutes quas di-
xim⁹ fidem ſc: ſpem charitatem atqz operationē q̄din in
hac vita vivimus: equales ſibi eſſe apud noſmetipſos inue-
nim⁹. Idcirco aut maior ſpe ⁊ fide charitas dī: quia poſt q̄
ad auctōis noſtri ſpēm perveniſi: ſpes qđē ⁊ fides tranſit:

XX.ij.

Johan. xxi.

Textus.
C

Gal. v.

Liber secundus.

1. Johan. ij.

sed charitas permanet. Nā nūc ⁊ quātū credimus: tātū amamus: ⁊ q̄rum amam⁹: tantū de spe presumimus. De fide quoq; et operatione iohannes apostolus fatetur: dicens. Qui se dicit nosse deum ⁊ mandata eius non custodit: mendax est. Noticia quippe dei ad fidem pertinet mandatorum custodia ad operationem. Cum ergo virtus: tempus: ⁊ locus operandi suppetit: tanto quis operatur: quanto deum nouerit. Et tm̄ se nosse deum inducat: q̄rum pro deo bona operatur. Metant̄ ergo fidelis ppli virtutes in quadrum q; vnusq; qui in hoc vite exercitio versatur tantū credit quantum sperat et amat et tantum operat quantum credit amat: ⁊ sperat. Qu itaq; sancte ecclesie populi multi sunt ⁊ robusti per fidem et longanimes per spem: ampli per charitatem: efficaces per operationem: atrium templi centū cubitis in quadro mensuretur. Nam vt aliqui de eorū virtutib⁹ loquamur: sepe ex eis quosdā videm⁹ prudentes per intelligentiam: fortes in aduersitate: iustos in operatione: temperatos a voluptatibus: atq; in oī s; lo discretio: nis se mēsurā moderātes. Qui dū prudentiā fortitudinem: iusticiam atq; tēperantiā / vel sicut eas enumerare quibusdam placet: prudentiam: temperantiā: fortitudinem: atq; iusticiam tenent: mensuram spiritalis atrij in q̄dro habent. Ecce enim ipse virtutes quas habere bonos ac fideles dicim⁹ ita in quadro sunt vt vna aliam non excedat. Magna quippe est prudentia: sed si minus est a voluptatibus temperans: minus in periculis fortis: minus in operationibus iusta: profectio minus est prudens. Magna est temperantia: sed si minus intelligit vnde se temperat: si aduersa sustinere p fortitudinē minus valet atq; in timore aīz deicit si per preceptionē suā aliqñ ad iniusticie opera proripit: minus est tēperās. Magna est fortitudo: sed si minus intelligit que bona custodiat: q̄b⁹ malis resistat: si minus a voluptatibus appetitu se temperat: sed vincit delectatione si iusticie opa minus tenet: atq; aliqñ ad iniusticie opa dñatione superbet inter iusta et iniusta opa discernit: si minus curā mundi delectatione tēperat: si minus se ptra aduersa cōfortat minus est iusta. Mēsuret ergo pfectoz fidelū vita p q̄dro et

Homelia. xxij. Fo. clxiiij.

tm habeat spiritalis atrij latus vñ: q̄tū latera singula q̄
vniūsq̄ tm prudēs est q̄tū tēperās: i iustus tm. q̄tū pu-
dēs: tēperās: i fortis fuerit. Sūt tñ inter eos plurimi: qui
adhuc carnaliter viuunt. Qui i si fortasse lras plorant: et
p̄cepta dei legere non valent: certe in multorum fidelū
conuēratione bona que imitentur vident. Ecce in ecclesia
voces sancti euangelij atq; apostolorū sonant: ecce exem-
pla bñ viuentim quotidie oim oculis opponuntur. Nec in
excusatione dicere poterunt: non vidim⁹ q̄ imitari debe-
rem⁹. An i subditur. Et altare añ faciem templi. Quid est
tēplū: nisi fidelis ppl̄s. Sicut p̄ paulum ap̄lm̄ discipulis d̄r
Templum enim dei sanctū est: quod estis vos. Et quid est
altare dei: nisi mens bene viuentium. Qui pctōz suoz me-
mores lacrimis se lanant carnem per abstinentiam mace-
rant: nullis se mundi huius actionibus miscent: que hñt in-
digentibus tribuūt: i habere que nō hñt non concupiscunt
Recte igit hōz cor altare dei d̄r: vbi ex merore cōpunctio-
nis ignis ardet et caro consumitur. Et nunquid non tales
fres charissimi quotidie in sc̄o hoc fideli ppl̄o quasi in tem-
plum propositam indefināter aspiciunt: Altare ergo an-
te faciem templi est: cum multi in sancte ecclesie conspectu
sunt propositi: qui eterni iudicij memores semetip̄os quo-
tidie deo sacrificium in lamento compunctionis mactant.
Qui vt predictum est corpora castigāt: quatinus hoc q̄ p̄
magistrū gētū d̄r impleant. Ut exhibeatis corpora v̄sa ho-
stia viuēte: sc̄am deo pla: ēte. hostia quippe occidit vt of-
ferat. S; hostia viuēs est corpus dño affictū. Quod et ho-
stia d̄r: viuēs: q̄ viuūt in futū: i est a vitijs occisus. ho-
stia videlicet: q̄ iā huic mūdo est a prauis actibus mortuus
Viuēs autē: q̄ cūcta q̄ preualet bona operat. S; q̄ sub alta-
ris noie de p̄punctionis flāma sermo se itulit: necessarius pu-
to q̄ sit diuersitas eiusdē cōpunctionis ofidere. Alia quippe
cōpunctio est: q̄ p̄ timorē nascit: alia q̄ p̄ amorē. Q̄ aliud est
supplicia fugere: aliud p̄mia desiderare. Un̄ etiā in taber-
naculo p̄ legē duo altaria fieri iubentur. Unum vcz exre: i
aliud vero interi⁹. Unū in atrio: aliud ante archā. Unū q̄
ere coopertū est: aliud q̄ auro vestit. Atq; in altari ercō

Textus.
i. Cor. iij.

Rom. xij.

Exo. xxvij.
i. xxx.

XX. iij.

Libert secundus

crematur carnis: in altari vero aureo incenduntur aromata. Quid est hoc fratres kishi q̄ foris concremantur carnes
ltus aromata: nisi hoc q̄s quotidie videm⁹: q̄ duo sūt 2 p̄
ctiōis ḡna. Q̄ a lū adhuc per timorē plāgūt: alū nō s̄ se p̄
amorē in lamentis afficiunt. Multināq̄ pctōz suoz memo
res: dū supplicia eterna pertimescūt quotidianis se lachri
mis affligunt. Plangūt mala que fecerunt ⁊ incēduntur vi
tia igne p̄punctionis quoz adhuc suggestiones i corde pat
tuntur. Quid isti nisi altar e sūt erēū in quo carnes ardent
q̄ adhuc ab eis carnalia opera plāgūtur. Alū nō a carnis
libus vitis liberi: aut longis iā fletib⁹ securi: a mois flama
ma in cōpunctionis lachrimis inardescunt: celestis patrie
p̄mia cordis oculis aspiciunt: sup̄nis iā ciuib⁹ interesse con
cupiscūt. Dura eis apparet seruit⁹ lōgītudo peregrinatio
nis sue. Regem in decore suo videre desiderat: ⁊ flere quo
tidie ex eius amore non cessant. Quid isti nisi altar e sūt au
reū in quoz corde aromata incensa sunt: q̄ virtutes ardēt
Bene autē de eodē altari dī q̄ a h̄ v̄ elū arche sūt possessi in
sancta sanctorū. Archa quippe testamēti ipse nobis factus
est de quo scriptum esse nouimus. In quo sunt omnes the
sauri sapientie absconditi. Archa intra velum est redem⁹
ptoz noster in celo. Altare vero aureum in quo timiamas in
cenditur ante velum: q̄ sanctorū corda q̄ cū magnis vir
tutibus in dei amore succensa sunt: per sanctum desiderius
in illo ardeat quem adhuc reuelata facie videre non p̄t.
Inter archam quippe et altare velum est: quia hoc quod
nos adhuc a visione dei separat corruptionis nostre obsta
culum remotum non est. Sed quousq̄ ante velum sumus
oportet vt quasi timiamatis incensum flamma amoris ar
deamus. Per compunctionis autem lachrimas nil terrenū
nil transitōrium querere debemus. Solus nobis desiderius
p̄ficat: qui fecit omnia. Transcendamus per desiderium
omnia: vt mente colligamur in vnum. Non iam timore pe
nārum non memoria vitiorū: sed amoris flamma succen
si ardeamus in lachrimis cū odore virtutum. Ista erectōis
oratio p̄spiciebat: cū in sp̄se laude diceretur. Ista erectōis
q̄ ascēdit p̄ dese: tū sicut virgula fumi ex aromatis mir
re ⁊ thuris: ⁊ vniuersi pulueris pigmentarij: Sacta quip

Cap. ij.

Cap. iij.

Homelia. xxij. Fo. clxiiij.

pe electorū ecclia cū ab hoc mūdo in sanctis precib⁹ ardētī
amore se erigit per desertū qđ deserit ascēdit. Qualiter su-
ascendat adiligit. Sicut virgula fumi ex aromaticis. Fu-
mus de incēso nascit: sicut per psalmistā dicit. Virgat ora-
tio mea sicut incēsus in cōspectu tuo. Fum⁹ excutere lachri-
mas solet. Itaq; fumus est ex aromaticis cōpunctio orōnis
cōcepta ex virtutibus amoris. Que tñ oratio fumi virgula
dicit: qđ dū sola celestia postulat secreta p̄gredit: vt ad ter-
rena atq; tēporalia petenda minime reflectat. Et notandū
qđ non virgula sed virgula nuncupat: qđ interdū in cōpunctio-
nis ardore tante subtilitatis est vis amoris: vt hāc nec ipse
animus possit cōprehendere qui illuminat⁹ meruit habere.
Bene autē dicit mirrhe ⁊ thuris. Thus em̄ ex lege domi-
no in sacrificiū incendit. Per mirrhā vero corpora mortua
condūnt: ne vermibus corrumpāt. Mirrhe ergo et thuris
sacrificiū offerunt qui ⁊ carnē afficiunt ne eis corruptio-
nis vitia dominant: ⁊ redolētē in cōspectu domini amoris
sui hostiam incendūt: seq; ipsos deo in sanctis virtutibus ex-
hibent. Unde ⁊ illic subdit. Et vniuersi pulueris pigmenta-
riū. Puluis est pigmentariū: virtus bene operantis. Et notā-
dum qđ virtutes bene operantium nō pigmenta sed pulueres
dicunt. Cum enim quelibet bona agimus: pigmenta offe-
rimus. Cum vero ipsa etiā bona que agimus retractamus
⁊ ne quid in his sinistrū sit iudicio retractatiōis attēdimus:
quasi ex pigmentis puluerē facimus: vt orationē nostrā do-
mino per discretiōnē ⁊ amorē subtilius incēdamus. ¶ Ecce
hec vt deo largiente porumus corā vobis fratres charissi-
mi rinati sumus. Nemo autē me reprehendat si post hanc
locutionē cessauero: qđ sicut omnes cernitis nostre tribula-
tiones excreuerunt: vndiq; gladijs circūfusi sumus: vndiq;
imminēs mortis periculum tuemus. Alij detruccatis ad
nos manibus redeunt: alij capti: alij interempti nuncian-
tur. Jā cogor linguā ab expositione retinere: qđ tēdet alam
meā vite mee. Jam nullus in me sacri eloquiū studiū requi-
rentium. Jam cordis oculus in interiorū dīcussionē non
vigila: qđ dormitauit ala mea p̄ tediū. iam minus lectio
animo dulcis est: qđ oblitus sum manducare panē meum: a

ps. xli.

Job. x.
Job. xxx.

ps. cxvii.
ps. ci.

Tabula.

voce gemitus mei. Cui aſit vinere nō licet: de ſcripture ſa-
cre ſenſibus loqui myſtica qualiter libet: Et q̄ cogor quoti-
die amara bibere: qñ poſſum dulcia propinare? Quid igitur
reſtat: niſi vt inter flagella q̄ ex noſtris liquitatib⁹ patimur
cum lachrymis gratias agam⁹. Ipſe etenim qui nos. & ea-
uit etiā pater nobis factus eſt: p̄ adoptiōis ſp̄m quē dedit.
Et aliqñ filios pane nutrit: aliqñ flagello corrigit: q̄ p̄ bo-
lores ⁊ munera ad hereditatē p̄petuā erudit. Sit itaq; glo-
ria oſpotēti dño nro Jeſu xp̄o. Qui viuit ⁊ regnat cū patre
in vniūta te ſp̄s ſancti deus. Per omnia ſecula ſeculorū. amē.

Homeliarū beati Grego. pape ſuper
Ezechielē liber ſecundus fuit feliciter. Impreſſus
parrhiſijs. Expensis Johannis petri bibliopole. pa-
riſienſis. ſub interſignio Lilij aurei vici diui Jacobi ſe-
ptinētis. Anno dñi. M. cccc. xvi. iiii. no. mar.

Tabula in duos libros ho-

meliarū ſup tribus primis ⁊ quadrageſimo capitulis Eze-
chielis Beatiſſimi pape Gregorij: viri vtiq; in moraliſſimis
omniſi preſtantiſſimi ſubiungit: in qua reponunt vocabula
q̄ in ſenſu litterali ea ſignificāt: que Ezechielis p̄phetia in
allegorico vel morali ſenſu notare Gregorio videbatur. In
hac vero tabula numerus ipſi folij ſignat. Littere autē. B.
C. D. E. q̄ terminos faciunt numeri: ſingulas homeliarū
partium vti in earū capitibus inuenies. A. prima homeliarū
partē occupat. B. ſecundā. ⁊ ita deinceps ſit in reliquis ſe-
ſeruato ordine. Et q̄ dicitur poſt a / ſignificat q̄ reperendū
eſt id q̄ queris poſt a / ante. B. tamē et ſic capias poſt. B.

Bſtinētia i ſtatura figurat. fol. xxx. poſt. E.
Actes eccleſie eſt terribilis cōtra malignos
ſpiritus. folio. xl. B.
Actiua vita qualis eſt. folio. xij. poſt. A.
Actiua vita ſignat poſt pinguēdinem terre
folio. xv. poſt. A.
Actiua vita ſeptem gradus habet dona ſpi

Tabula.

- ritus sancti. fo. cxxviii. A.
Actuavita mensuratur sex cubitis. fo. lxxviii. post. B.
Actui boni intus amant foris operant. fo. cxlii. B.
Actio gratiæ sp̄ et de oib⁹ est deo tribuēda. fol. xxiiij. post. E.
Adam xpm figurat. fo. xxviiij. post. C.
Adversitas v̄dicat sibi sp̄ et quomodo. fo. cxxxiij. post. C.
Ale penitentie. fo. xix. B.
Ale aialid notant sp̄ et timorē in penitencia. fo. xxxvij. C.
Ale iustorum dei contemplatione submituntur. fo. xli. C.
Altare dei est cor iustorum. fo. clxi. post. C.
Altare duplex figurat penitētes et pfectos. Ibidē. post. C.
Altitudo quō sumitur in scriptura. fo. xxix. post. E.
Amari in hoc mūdo sunt repleti sp̄ sancto. fo. lxxvi. post. C.
Ambulare ante se quid est. fo. xx. C.
Amor dei et proximi signatur per rotas ubi est spiritus do
mini. fo. xxxiiij. post. C.
Amor dei et proximi est coccus bis tinctus. fo. cvi. post. A.
Angustatur homo a tribus. fo. cxiiij. post. A.
Anima q̄tuor figurat xpy euāgelistas et pfectos. fo. xvij. A.
Animalia dicunt ire et nō reverti et iterum ire et reverti: et
hoc sine cōtradictiōe quō notat perfectoz mores. fo. xxiiij. E.
Apostoli sunt pectus ecclesie: xps caput: doctores brachia
folio. xxv. post. A.
Apli xpi sunt lumen interius propter duo. fo. ciiij. C.
Apostata est duplex: intellectu et voluntate. fo. xliix. B.
Aqua mutatur in vinum. fo. xxv. post. A.
Aque populos significant et quare. fo. xxxix. A.
Aque emittere foras et eas sol⁹ h̄re qd̄ ē. f. lxxvij. post. A.
Aratro manū ponēs nō debet retro aspicere. f. lvi. post. B.
Arc⁹ dei in nubibus h̄z colorē aque et ignis. fo. xlv. post. E.
Arma sp̄alia ex ol̄ gne sunt in scriptura sacra. f. ciiij. post. C.
Ars quadruplex bene vivendi. fo. cxxxiij. post. C.
Ars abundantandi. Ibidem.
Ars penuriam patiendi. Ibidem.
Ars saturandi. Ibidem.
Ars esurandi. Ibidem.
Arundo v̄eto agitata quid est. fo. xlvij. post. A.
Auxilium dei necessarium penitentibus. fo. lxxvi. post. C.

Tabula

Baptismus aque figuratus est per arcus in nubibus. fo. xlvij. post. E.
Beatitude eterna qualis est. fo. xxxix. post. E.
Beatitude cognitio notatur in descriptione lateris. fo. lxxx. C.

Bibitur scriptura et comeditur sed varie. fo. lviij. post. B.

Bonorum societas est tyris. fo. xxij. C.

Bonum opus debet oculos discretionis habere. fo. xxxi. B.

Bonum opus fieri debet sine scandalo. Ibidem. post. B.

Bonus vir tres habet conditiones. Ibidem. post. C.

Boni prelati sunt ecclesie rui et tectum. fo. lxxi. post. C.

Bona opa dñi i aduersitate memorari. fo. cxxiiij. post. C.

Adere in faciem visa gloria domini quid est. fo. lxxvij. post. E.

Calamus et iuncus notat bonos prelatos et subditos. fo. lxxxvij. post. B.

Caput turturis retortum figurat christum et prelatum. fo. xxxij. post. B.

Caput ecclesie christus est et porta. fo. xcviij. a.

Carmen in nocte quid est in scriptura. fo. lv. post. C.

Carnis desideria mactantur in corde penitentis sicut olium carnes in altari. fo. clv. post. C.

Carnis impetus est nocuus. fo. xxi. B.

Caro vincenda et quò notatur in lucta iacob. fo. xcij. post. B.

Carbo significat virum iustum. fo. xxij. post. C.

Castra fidelium qualia debent esse. fo. xxxix. post. B.

Ceci et muti parabola optime declaratur. fo. lx. post. B.

Celum est edificium quod deus respicit in ipsam dirigitur. fo. xcij. post. C.

Celum multipliciter sumitur in scriptura. fo. xcviij. post. B.

Charitas est terribilis hostibus. fo. xxxix. post. B.

Charitas est color in arcu baptismali. Ibidem. post. E.

Charitas et fides sunt latitudo et altitudo equales. xcviij. C.

Charitas augmentum gl'iam auget in celo. Ibidem. post. C.

Charitas media quid sit. fo. c. post. B.

Charitas quò est lata cum sit porta celi. fo. xcviij. post. B.

Charitas est atrium edificij spiritualis. Ibidem. post. B.

Charitas est fide et spe maior et quomodo. fo. clv. B.

Tabula.

- Cherubin & propiciatorium xpm figurant. fo. xxviii. post. C
 Christus est species electri in medio ignis. fo. viii. post B
 Christus incepit predicare anno trigesimo. fo. vii. A
 Christus exemplum prestat prelatis in rigendo. fol. xi. C
 Christus figuratur per quatuor animalia. fo. xvij. A
 Christus figuratus est in adam. fo. xxviii. post C
 Christus portat crucem sicut yfasc lignum. ibidem post C
 Christus figuratus in propiciatorio et cherubin. ibidem
 Christus figuratus in rubo ardente. fo. xxxiij. post B
 Christus dicitur cristallum horribile. fo. xxxvi. D
 Christus in quo solo patri complacuit. fo. xliij. D
 Christus fuit maior & minor angelis & quō. ibidem post D
 Christus accepit gladium super femur. ibidem. E
 Christus ascendit supra nubem et in nube. ibidem. post E
 Christus docens prelatos tangit aures muti & post linguā
 fo. lix. post B.
 Christus dicitur mons excelsus nimis. fo. lxxxvij. post A
 Christus est fructus terre sublimis. ibidem.
 Christus est ecclesie fundamētū oēs portat & non portat qm
 fuit pfectissimus: nulla suppositione spūali egens. ibidem
 Christus laborat per patientiam. ibidem post. A.
 Christus dicitur vir. ibidem post B.
 Christus est es durationis magne p resurrectionē. ibidem
 Christus quō stat in porta p miracula & post parietē. ibi. C
 Christus est murus angeloz & holm & quō. fo. xciiij. post A
 Christus est murus p circuitū exemplū dando. ibidē post A
 Christus tria habuit q oportet nos habere. fo. cv. post A
 Christus puer minat omnes ad celum. ibidem post A.
 Christi singularis pfectio figurata i vno cubito arche. ibi. C
 Christus pascit. v. milia holm. v. panibus. fo. cliij. post. C.
 Christus est via ad austrum: idest celum. fo. clviij. post. A.
 Christus duabus vijs minat ad celum: muneribus flagel-
 lis. idem. post C.
 Cibus et potus est scriptura sacra. fo. lvij. A
 Cibatur prelatus a deo vt subditos nutriat. ibidem post B
 Circumcisio quare fuit octava die. fo. cxviii. post A
 Clipei spūales mille sunt i scriptura sacra. fo. xcviij. post C
 Cognitio pfectorum est vnius cubiti. fo. clxi. B.

Tabula

- Colloquia praus sunt deuitanda. fo. xlii. post. B.
Columnne argenteae apostoli et doctores. fo. c. post. B.
Comeditur scriptura sacra et quomodo. fo. lviij. post. A.
Comedere et non satiari quid spiritualiter est. Ibidem. post. B.
Concordia est inter homines habenda. fo. xxxix. post. B.
Conditiones tres perfectorum in hac vita. fol. xxxii. post. C.
Conditiones predicatorum sunt multe. fo. lix. post. B.
Confessio est angusta et paradus latus. fo. cvij. A.
Coniugati edificant ecclesiam. fo. lxxxvij. B.
Consilium generale est facies rote. fo. xxvij. C.
Consuetudo peccandi est frons attrita et cor duru. Ibidem.
Constantia laudatur in stephano et paulo. fol. lxxi. post. B.
Contemplatiua vita qualis est. fo. xij. post. A.
Contemplatiua per palmam designatur. fo. xcij. post. B.
Contemplatiua habet octo gradus. fo. cxxxvij. A.
Continentes edificant ecclesiam xpi. fo. lxxxvij. B.
Contritio acquiritur per psalmodiam. fo. v. post. C.
Cornelius prius habuit fidem quam opera. fo. cxxix. post. B.
Correctio domini duplex: in mansuetudine et ira. fo. cvij. post. B.
Cristallum horribile figurat xpm. fo. xxxvi. D.
Crux lignu nos portat per maius scripture ad celu. f. xxxviij. p.
Crux xpi lignu est quod portauit ysaac. Ibidem. post. C. (B.)
Eius scripture sumit multipli. xxxvij. post. B.
Deus etiam sumit equiuoce. fo. xcviij. post. B.
Deus est intus foris superius inferius ad hominem. fo. cxv. post. A.
Detractores sunt tolerandi. fo. xlix. post. B.
Diabolus per aquilonem significatur: quia in frigidat. fo. lxxxvi. post. A.
Dies iudicii qualis erit. fo. xxx. post. E.
Dilectio dei et primi notat per rotas. fo. xxxiiij. post. C.
Dilectio dei etiam includit fidem et opera. fo. cxliij. A.
Discretio in opere bono significatur per oculos. fo. xxxi. B.
Discretio prelatorum figurat per nasum. fo. lxvij. post. B.
Discordia non permittit opus bene fieri. fo. cl. post. C.
Diues et pauper conueniant in oratione et elemosina. fo.

Tabula.

- lio. xxv. post. D.
Dixtes debēt penitere ⁊ elemosynā dare. fo. xiiij. post. B.
Doctores sunt brachia ecclesie xps caput. fo. xxv. post. a.
Doctores tria genera fuerunt. folio. cvij. B.
Doctores ⁊ pastores qre sicut paulo iugit. cxxxvij. post. a.
Doctor piger qualis est. ibidem post. B.
Domus exasperans qualis est fo. xliij. post. B.
Domus prelati qualis est. folio. lxxvi. post. a.
Domus penitētis que et qualis est. ibidem. post. a.
Dona spiritus sancti in xpo retrograde numerātur et qua
re. folio. cxxix. post. a.
Dona spiritus sancti in hōie recte numerantur. ibidem.
Dona spūs sancti nō habētur sine hūilitate. ibidem. post. a.
Dorsum habere oculos quid significat. fo. xxxi. post. a.
Dulcis in ore est scriptura sacra. fo. lx. B.
Abiectas spiritualis qualis est. fo. lvij. post. a.
Ecclesie ptes sunt fideles ⁊ xps caput. fo. xxv.
post. a.
Ecclesia apostolorū est facies rote. ibidē. C.
Ecclesia comparatur eue. ibidem post. C.
Ecclesia acies est terribilis cōtra hostes. fo. xxxix. B.
Ecclesia vergit ad austrū. i. gēfam spūs sc̄ti. fo. lxxv. post. a.
Ecclesiam tria hōim generat intrant. folio. lxxxvij. B.
Ecclesie porta et caput xps. xcix. a.
Ecclesia edificatur de lignis libani. ibidem post. B.
Ecclesia fuit figurata in archa noe. fo. cxviii. C.
Ecclesia cōstat ex lapidib⁹ q̄dris. i. iustis. fo. cxlvi. post. a.
Ecclesia q̄tuor mēsas h̄z. i. ordines mistroz. ibidē. post. a.
Ecclesia habet duas vitas. folio. clvi. a.
Electi del cndūt añ se reprobi retro ⁊ quō. fo. xlvij. post. a.
Eps differt a simplici sacerdote ⁊ quomodo. fo. cliij. B.
Esau ⁊ iacob figurāt duos populos. fo. xxv. post. a.
Etas predicatorū est triginta annoz. fo. vij. a.
Etas representat ecclesiam. fo. xxvij. post. C.
Eua figuratur p quattuor aialia. fo. xvij. a.
Euangelium est facies rote. fo. xxvij. C.
Exasperare quid est. xliij. post. B.
Exasperant varie subditus et prelati. folio. liij. C.

Tabula.

Fides christi habuit pulchrum progressus. fo. lxxviii. post. a.
Fides populi quò suat p platos. fo. liij. p. c.
Fides sp successu tp's creuit. fo. ciiij. p. B.
Fides innocentibus spes peccatoribus est
ritas beatis. fo. cxxxiij. C.

Filiy dei alti sunt. folio. xxix. post. E.
Filius hois quare pphera appellatur. fo. lxxxix. post. a.
Fletus bonus est pro peccatis. fo. lxxvi. post. c.
Flores habent varios odores. fo. xxv. post. a.
Flumina ad loci reuertitur unde fluunt. fo. xxij. post. E.
Fructus triplex in enaugelio. fo. cxvi. B.

Oladius platoz sermo dei. fo. cxi. post. B.
Ora domini facit iustos cadere in faciem.
folio. xlvij. post. E.
Ora est fugienda i bono opere. fo. lxxvi.
post. a.

Gloria in celo equatur. charitati. fo. xcviij. post. C.
Gloria non queritur a perfectis: signum est q non timent
opprobria. folio. ciiij. post. B.
Gratiarum actio. folio. xxiiij. post. E.

Hereticus venit ante iudiciu. fo. lxxviij. post. a.
Hereticus apostata p falsa fide. fo. xliij. p. B.
Herba spiritaliter quò sumitur. fo. xcix. p. a.
Ho locustus est vir perfectus. f. lxxxiiij. post. c.
Holocaustum siccum et pingue quid est folio.
cxlvij. post. c.

Homo vetus et nouus qualis est. fo. lvij. post. a.
Homo inuidan⁹ brene⁹ habet longitudine. fo. cxxij. post. a.
Hostia duo exteri⁹ fides et interi⁹ beatitudo. fo. cxiiij. p. c.
Hostia penitentis est vna et mortua. fo. clvi. post. c.
Hora morita licita figuratur p thalamu rectu. fo. cxiiij. p. a.
Humilitas notatur in submitte do alas. fo. ij. post. c.
Humilitas docet qd in alijs: et nobis aspiciam⁹. fo. lx. p. B.
Humilitas perducit ad statum angeloz. f. xcviij. post. c.
Humilitatis exemplū in petro a paulo arguente. f. cxx. p. B.

Tabula.

- H**umilis cadit ante faciem suam folio. lxxv. post. A.
Abob et esau figurabant duos pplos. fo. xxv. post. a.
Aria aqua mutatur in vinu. fo. xxv. post. a.
Ignis sancti spiritus folio. xxii. D.
Ignis reperitur in circuitu xpi. fo. xlv. post. E.
Impetus duplex: bonus et malus. folio. xxi. post. a.
Impietas et impia via quod differunt. fo. lxxviii. post. a.
Incarnatio xpi ad vincendum diabolū. fo. viii. post. B.
Incarnatio xpi affert fontem mīe. fo. cxxv. p. C.
Incarnatio fecit deū opus alienum agere. fo. cxii. post. C.
Incipientes bñ agere dicitur picture palme. fo. cxxix. p. C.
Indurat deus cor peccatorum et quod. fo. lxxi. post. B.
Innocentia est porta orientis. fo. cxxviii. post. a.
Iob quibus virtutibus polluit. fo. cxxxii. post. E.
Iohannes baptista non est aridus. fo. xlviii. post. a.
Iohannes baptista dicitur ardens et lucens. fo. lxxviii. post. a.
Ioseph intus pius foris severus: sic platus. fo. cliii. post. c.
Ire et non reuerti et iterum reuerti est iustorum. folio. xxiii. E.
Iudicium quale erit folio. xxix. post. E.
Iudicium extremum precedent enoch et helias. fo. lxxv. post. a.
Iudicium est valde rimendum. fo. cv. post. a.
Iustus comparatur carboni lapidi. fo. xxii. post. a.
Iusti cadunt in faciem suam et quod. fo. xlviii. post. E.
Iusti cadunt ante reprobos retro. fo. xlviii. post. a.
Iustus est liber scriptus intus et foris. Ibidem post. c.
Iustus subditis an predicandum sit ante casum vel p. fo. lxxi. B.
Iusti bene operando in circuitu ambulat. folio. cxvii. c.
Iustus gaudet quando corrigitur exemplo petri. folio. cxxi. B.
Iustorum septem sunt conditiones sicut dona spiritus sancti. f. cxxii. p. B.
Iusti querunt deum et quod non inueniunt. Ibidem.
Iusti habent palmas a dextris et sinistris. Ibidem post. c.
Iusti in hoc mundo sunt holocaustum inquinatum. fo. cxvi. C.
Iusti ardore beatitudinis flentes sunt sacrificium immolatum. ibidem. post. c.
Iusti sunt cantores. folio. clvi. post. a.

Tabula.

Labor bonus reuertit ad laborantem. fo. xxx.
Lampas significat virū iustū. fo. xxii. post. C.
Latro bono morte christi saluatur sicut homi-
cida morte summi sacerdotis liberabatur. fo.
xxviii. post. C.

Laus dei eterna dicitur sonus iustorum folio. xxviii. post. B.
Laudare deū in tympano et nō choro qd est ibidē. post. B.
Liber scriptus intus et foris est scriptura sacra. fo. lv. post. C.
Libellus repudij qm datur peccatori a deo. fo. lxxvii. post. B.
Logitudo latitudo et pfunditas qd est fz pauli. f. xxix. p. E.
Loquitur nemo opportune q prius nō tacet. fo. lxxviii. A.
Loqui opportune multa requirit: ibidem post. A.
Loqui oportet aliter verecūdis et infirmis. et ibidem.
Lumen duplex exterius et interius. fo. c. post. B.
Luna significat ecclesiam: stelle perfectos. fo. lxxv. A.
Luctus et silentij quosdam delectant. fo. lvii. post. A.

Manus dei multipliciter sumitur in scriptura
folio. lxxvi. post. C.

Manū ponere ad aratrum et respicere re-
tro quid est. fo. xvi. facit e secunda.

Mare significat scripturā sacrā. fo. xxvi. post. B.

Maria virgo dicitur amica columba. fo. cxliij. C.

Maria est sicut virgula summi. fo. lv. post. C.

Medici spūalis conditio exemplo pauli. fo. clxxvii. post. B.

Mine notantur p staturam horribilem fo. xxix. E.

Minister domini est qui est ad gloriā domini. folio. clxiiij. B.

Miracula alia sunt in electis et reprobis. fo. cxvii. post. C.

Misericordia domini non perit quin subleuet. fo. vi. D.

Misericordia quomodo fit. fo. lx. post. B.

Montes quomodo sunt refugium ceruis. fo. v. post. C.

Mors est porta quā semp respicit ppheta. fo. lxxxi. p. C.

Mundus est contēdendus et ppter qd. fo. cxvii. post. C.

Nona creatura quomō efficit. fo. lviiij. post. B.

Nubes xpi quid est. fo. xlvij. post. E.

Nubes tres habent conditiones: volāt pluit
conuiscant. folio. cxx. post. B.

Nutrit prelatus subditos qm est saturatus. fo. lviiij. p. A.

Tabula.

- O**latio duplex sicut duplex altare. f. clv. p^o. C.
Obscuritas scripture sacre quare semper manet. folio. xxv. A.
Oculus notat discretionē opere. fo. xxxi. A.
Oculi in dorso qd significat. fo. xxxi. post. A.
Oculus et auris varie sumuntur in scriptura. fo. xciiij. a.
Odor multiplex. fo. xxv. post. A.
Opera bona sunt frontes edificij celli. fo. cxvi. post. B.
Opus bonum debet habere oculos discretos. fo. xxxi. A.
Opus quod recte offert s; nō recte diuidit. fo. lxxviiij. post. A.
Opus dei xpi et hominis. fo. cxiiij. post. C.
Opus deo proprium viuificare. glorificare. Ibidem.
Opus deo alienum mori sagellari. Ibidem.
Opus factum propter deum et regnum suum centum cubitis metitur. fo. cxxvi. post. C.
Opus bonū debet immolari in quattuor mēsis. fo. cxlvij. A.
Oratio fumo comparatur. folio. clv. post. C.
Palpebre dei quō interrogat hoies. f. cxiiij. p^o. a.
Passio xpi fuit ad vincēdū diabolu. fo. viij. B.
Passio xpi mors resurrectio ascētio significatur per quattuor animalia. fo. xxiij. post. A.
Passio christi est porta semper contemplanda folio. xciiij. post. C.
Passio christi quomodo est in nobis. fo. cvij. post. a.
Passio xpi fuit multiplex pro salute nostra. ibidem post. c.
Patientia penitentium. folio. xxxv. C.
Patientia vera amat eum quem tolerat. fo. xlvij. post. C.
Patientia est maximum signū viri docti. folio. cl. post. B.
Patiens est melior viro forti. folio. xx. post. A.
Patres antiq; in triplici gñe. noe: iob: dauid. f. cxviiij. p^o. B.
Paulus est prelati exemplū patientie. folio. cxxi. post. B.
Paul^o dedit quattuor artes bene viuēdi. fo. cxxiiij. post. C.
Pauperes diuitibus iungi debent oratione et elemosinarum largitione. folio. xxxvij. post. D.
Pauperes spiritu soli comedunt. folio. lxxxvi. c.
Pauperes quando centuplum recipiunt. fo. lxxxvij. c.
Paupertatis vtilitas in hoc mundo. fo. cxxxv. post. c.
Pax est nutrix sapientie. folio. xxxix. post. B.

Tabula

- Peccator ductus consuetudine h3 frontē atrit3. fo. lx. post. B.
Peccatorem quomodo deus indurat. lxxi. post. B.
Peccatori gratia magna fit qñ corrigitur. fo. lxxix. post. B.
Peccator obstinatus h3 libellum repudi3. Ibidem.
Peccator odians inimicum angustatur. fo. cxxix. A.
Peccatores tres famosi petr3 magdalena 2 latro loci sunt
in fonte misericordie christi. folio. cxlvi. post. C.
Peccatores qđā de ppe qđā de lōge veniunt. f. cliij. p. C.
Peccator ad vomitum redire non debet. fo. xxij. B.
Peccator solo auxilio. diuino surgit. fo. xlvij. B.
Peccator apostatat a deo per opus prauum. Ibidem. B.
Penitētia habet lamentationem 2 carmē. folio. lv. post. C.
Penitētia mouet terram cordis. fo. lxx. post. B.
Penitētia h3 magnam commotionem. fo. lxxi. C.
Penitētia multum placet deo ibidem post. C.
Penitētia est porta aquilonis. folio. cxxix. post. A.
Penitētia plurima bona affert peccatori. fo. cxlvi. post. C.
Penitētia facit habitare lupum cū agno. fo. cvij. post. B.
Penitētia vera offert hastiam viuam. fo. clv. post. C.
Penitētia debet ferri duabus alis: spe: timore. fo. cxxv. E.
Penitentiam debent facere diuites. fo. xliij. post. B.
Penitentiale que sunt. folio. xix. B.
Penitentie actus quot sunt. folio. cliij. post. C.
Penitentium quidam sunt de prope alij de longe. Ibidem
Penitentium oblatio est cor contritum. fo. clv. post. C.
Penitens solo diuino auxilio surgit. fo. xlvij. A.
Penitens lauat holocaustum in ostio. fo. cxlvi. post. C.
Penitentes et innocentes intrant paradysum. fo. cxxix. A.
Penitentes misericordiam consequuntur. fo. cxlvij. post. C.
Penitentes egent auxilio diuino. fo. lxxvi. post. C.
Penitentes tollunt grabatū 2 vadunt in domum. folio. lxxv.
post. A.
Penitētis rēratio magna notatur i demon'aco. ibi. iē. p. C.
Penitentis cor est altare dei propter duo. fo. clv. post. C.
Pena inferni in scriptura. fo. xxxi. post. E.
Penarum longitudo latitudo profunditas. Ibidem.

Tabula.

- Penne predicatorum debent esse iuncte. fo. xlii. b.
Penne iuncte signant vsum mutuū pauperis et dinitis in
oratione et elemosina. folio. xxxvi. post. D.
Perfecti figurantur p quattuor aialia. folio. xvij. A.
Perfecti similia in sartagine frugunt. folio. lxxx. post. C.
Perfecti sunt holocaustum Ibidem
Perfecti exemplū fuit paul⁹ q̄ humilis erat folio. cxxxii.
Perfectorum oblatio est opus: charitate odoriferum. folio
clv. post. C.
Perseuerentia in bonis est tenenda folio. xxij. B.
Petrus increpatus a paulo nō fuit apostolus vt quidā vo-
lunt folio. cxxi. post. B.
Petrus negans xpm fuit herba. folio. cxix. post. A.
Petra quomodo est refugium herinacis. folio. lv. post. C.
Pinguedo terre signat vitā actiā. folio. xxv. post. A.
Populi significantur per aquas folio. xxxvij. A.
Populus viuendo bene sonat. Ibidem post. a.
Porta duplex: mors xpi et nostra. folio. xc. post. c.
Porta multipliciter sumitur in scriptura. folio. cii. post. c.
Porta paradisi duobus cubitis mensuratur. folio. cvi. p. a.
Porta celli est lata pfectis alijs stricta. fo. cxvi. post. B.
Portas quare ppheta assignat tres tantum et non quatuor.
folio. cxxxii. post. c.
Porta orientis respicit portam aquilonis et quid significat
videlicet q̄ a gratia descendit in pctm. folio. clvi. post. a.
Potus et cibus est scriptura. folio. lvii. a.
Predestinationis signum dei et proximi solidus amor folio
cxvii. post. c.
Predicator debet esse triginta annorum. folio. vij. a.
Predicator q̄ non debet esse triginta annorum. rationes et
solutio ibidem.
Predicatorū bonorū condiciones. folio. xij. a.
Predicatio apostolorū est vna dotis scripture. fo. xxix. D.
Predicatio christi conuertit populos. fo. xxxvij. a.
Predicator predicando sonat. Ibidem post. a.
Predicatio christi fuit gladius supra femur. folio. xlv. B.
Predicatio requirit quasdam condiciones. fo. xlvij. a.
Predicator bonus docet scripto. folio. lvii. post. b.

Tabula.

- Predicator malus docet tantū verbo. Ibidem.
Predicator potest dare plures sensus: sed sine mendacio
ipsi scripture sacre Ibidem post. b.
Predicandum an sit iustis ante casum vel post. lxxi. b.
Predicatio platorū est funiculus armētariū. f. lxxvii. p. a.
Predicationis deuot⁹ auditor dī pauimētū. f. cxvii. post. c.
Predicator docens peccatorē aspicit aq̄lonem. fo. cxix.
Predicator debet dicta sua probare dictis apostolorum.
Folio. cl. post. B. cxli.
Predicator q̄ nō operat̄ tollit alios se vastat. fo. cxli. post. b.
Prelat⁹ sequatur xpm̄ in regendo subditos. fo. xi. c.
Prelatus sit sicut turtur cuius caput retorquetur. folio.
cxliii. post. B.
Prelatus aliter exasperat q̄ subditus. folio. lv. c.
Prelat⁹ cibatur a dño deinde subditos nutrit. fo. lviii. p. a.
Prelati mali eleuātur a spū ⁊ nō assumunt. fo. lxxii. post. c.
Prelatorū vita debet esse alta ⁊ circūspecta. fo. lxxvii. p. a.
Prelatis subditoz sanguis requiritur. Ibidem.
Prelati sunt fenestre ecclesie. fo. lxxi. post. b.
Prelat⁹ bon⁹ exit in campū ⁊ redit in domū. f. lxxv. post. a.
Prelatis verbum aufertur ppter pctā populi. Ibidem. b.
Prelatus bonus portat agerē ⁊ obsidet. Ibidem post. c.
Prelati q̄tinētes iugati sunt lapides ecclie. fo. lxxxviii. b.
Prelati boni q̄latēt appareāt mali lateāt. Ibidem post. b.
Prelatus exemplo domini debet tenere funiculum in ma-
nu. Ibidem. post. b.
Prelatus bonus dicitur gazophilatium ⁊ quare. cxx. a.
Prelati boni sunt porte sculpte. Ibidem post. a.
Prelatus bon⁹ triplē dī pdicare mēte opere ⁊ voce. Ibidem.
Prelati in tribus comparantur nubibus pluendo verbo co-
ruscando operibus volando contemplatione. fo. cxxi. p. b.
Prelat⁹ verbo auditorē ad operandū extēdit. fo. cl. post. b.
Prelatus bon⁹ est currus ⁊ auriga sicut helias. Ibidem.
Prelatus debet labium. intus reflectere. Ibidem.
Prelatus dī esse plenus disciplina ⁊ misericordia. Ibidem.
Prelati trīs sunt opera: docere: orare reconciliare. Ibidem.
post. c.

Tabula.

- Prelat⁹ d⁹ potrigere pces & fiet⁹ p subdit⁹ exēplo xp̄i ibid⁹
Prelatus custodit templū exēplo pauli. folio. cliv. B.
Prenium queritur per altam staturam folio. xxix. E.
Proficientes sacrificium. folio. lxxix. post. C.
Proficientes & pfecti dicuntur celature. folio. cxxxij. p⁹. C.
Prophetarum varietas. fo. ii. A.
Propheta est de presenti. Ibidem. post. B.
Propheta de preterito probatur per illam de futuro et e
diverso. Ibidem. B.
Propheta parti cog noscit et parti ignorat. ibidem. post. B.
Propheticus sp̄s ad tēpus recedit a propheta. ibidem. C.
Propheticus sp̄s reuertit⁹ p psalmodiam. ibidem post. E.
Prospera sunt fugienda exemplo christi. folio. xciiij. p⁹. A.
Prosperitas vendicat sibi timorem. folio. cxxx. post. C.
Psalmodia reuocat sp̄m pphetie & cōtritionē. dat. fo. ii. E.
Pugnator bonus habet in scriptura sacra mille clipeos ad
pugnandum contra vitia. folio. cv. post. C.

Q^uerit hic deus a iustis

et perfectis. folio. cxxx. B.

Questus deus non cito reperitur. Ibidem.

Quiescat qui quiescit & audiat qui audit quo

modo capitur. folio. lxxix. post. B.

BAmi palmarum offeruntur xp̄o. folio. cxviiij. A.
Rectitudo in scriptura qliter sumit. f. xxix. p⁹. e.
Regere oportet varie nūc seuere: nūc benigne
folio. lxxviij. post. a.

Religios⁹ mal⁹ variat habitū n̄ mētē. f. lvij. p⁹. a.
Religiosi sunt holocaustū: sed inquinatum. folio. cxlv. C.

Reprobi cadunt retrosum. folio. xlviij. post. a.

Resurrectio generalis figuratur in xp̄o. folio. cxvij. post. a.

Resurrectio corporum si sit possibilis. folio. cxxxvij. a.

Reuertit⁹ & tre & iterum tre ettamen reuerti quomodo in eo
dem sine contra dictione inueniuntur. folio. xxiiij. post. E.

Ros ecclesie sunt boni predicatorum. folio. lxxvi. post. C.

Ros celi significat vitam contemplatiuam. folio. xxv. p⁹. a.

Rota representat scripturam sacram. folio. xxv. a.
Rota habet quattuor facies. i. scripturam. ibidem. C.

Tabula.

- S**acrificium sunt proficientes & incipientes. fo. lxxxij. post. C.
Sacrificium iustorum est ex mirra & thure. fo. clv. post. C.
Sacrificium fecit israel in egypto holocaustis in deserto post exitum de egypto. folio. clxvi. C.
Sal sapientie acquiritur per pacem. folio. lx. post. B.
Salutis potus ligno crucis attingitur. folio. xxvii. post. B.
Sanguis quò sumitur in scriptura. folio. lxxvij. post. a.
Sancta anima est thalamus. folio. c. B.
Sapientia acquiritur & seruetur pace. folio. xl. post. B.
Scandalum è fugiendum in operibus bonis. fo. cl. post. B.
Scandalum quò non est vitandum folio. xxxi. post. A.
Scientia sanctorum addit laborem. folio. lxxv. post. C.
Scriptura semp perseverat obscura et quare. folio. xxxv. a.
Scriptura sacra figuratur in rota. ibidem
Scriptura sacra comparatur mari. folio. xxvij. B.
Scriptura sacra est rota habens quattuor facies ibidem.
Scriptura sacra vadit per quattuor partes. ibidem. D.
Scriptura sacra est recta alta: & terribilis. ibidem post. E.
Scriptura sacra habet plures sensus. fo. xxxiij. B.
Scriptura est liber scriptus intus & foris. folio. liij. post. c.
Scriptura est cibus et potus. folio. lvij. a.
Scriptura est dulcis in ore ibidem. B.
Scriptura est calamus qua mensuratur. folio. xcij. B.
Scriptura est plurimum utilis i bello spiali. folio. cv. p. 1.
Scriptura extèditur sicut pellis quò exponit. fo. cxv. post. a.
Scriptura est utilis peccatoribus. folio. cxlvj. post. a.
Scriptura est lapidi similis in quo ignis latet. folio. clvij. a.
Semen bonum quid est folio. v. post. C.
Sensus scripture multiplices. folio. xxxiij. B.
Sermo non semper nocet. folio. lxxvij. post. A.
Sermo dubius xpi: quomodo debet sumi. fo. xliij. post. B.
Signu spūs sancti est sentire tpalia amara. fo. lxxvi. post. C.
Silentium et lucus bonos delectat. folio. lvij. post. A.
Societas bonorum est utilis. folio. xxij. C.
Sol varie sumitur in scriptura. fo. cxxij. B.
Sonus triplex: p̄dicatoꝝ populi & iustoz. fo. xxxvij. p. 2. B.

Tabula.

- Species electri figura est xpi. folio. viij. post. B.
Species debet in aduersitate teneri. folio. cxxxiij. post. C.
Species est ala penitentie. folio. xxxix. post. E.
Spiritus sanctus est ignis. folio. xxiiij. D.
Spiritus quare dicitur mobilis constabilis. ibidem. p. D.
Spiritus sanctus quibusdam virtutibus semp adest. ibidem.
Spiritus dei esse rotis notat duas dilectionea. fo. xxxiij. p. c.
Spiritus scis est ignis in circuitu xpi. fo. xvi. p. E.
Spiritus facit hic homines amaros. fo. lxxvij. post. C.
Spiritus sanctus signatur per austrum qui resoluat calefaciendo folio. lxxvi. post. a.
Statuta in scriptura quid significat. fo. xxix. E.
Stare quomodo debemus. folio. lxxv. post. C.
Statuum tria sunt genera. folio. cvij. post. B.
Stat⁹ triplex electoꝝ ecclesiam edificatiu. fo. lxxv. B.
Stelle significant sanctos & luna ecclesiã. fo. lxxxiij. a.
Stephanus. predicat⁹ p⁹staria & mansuetudine. fo. cxxi. p. B.
Surgit peccator a culpa auxilio diuino. fo. xlix. a.
Accere debet pu⁹ hō q̄ loquit. folio. xvij. a.
Tarditas bene faciendi arguitur a paulo. folio. cxxi. post. B.
Tectū ecclesie sancte prelati. fo. lxxvi. p. C.
Templum dei populus fidelis. altare: mēa bona. folio. cv. post. c.
Terram moueri quid est. folio. lxi. post. B.
Terribilis est scriptura et quomodo. fo. cxxix. post. E.
Terribilis est hostib⁹ spiritualibus charitas. f. xli. post. B.
Thalamus longus latus quid sit. fo. c. post. B.
Timor est ala penitentie. folio. cxxvij. post. E.
Timor debet damnari in prosperis. folio. cxxxiij. post. C.
Transfigurato xpo dixit pater in te complacui. fo. xlv. D.
Turturis collis retortum significat christum prelatum. folio. cxxij. post. B.
A carmen & lamentatio quomodo sumitur in scriptura. folio. lv. post. c.
Venter in scriptura quomodo comedit & respletur. folio. lviij. post. a.

Tabula

- Verba dubie prolata a christo quomodo sunt intelligenda
folio. l. post. B.
- Verba detractorum sunt toleranda. ibidem
- Verba malorum sunt fugienda. ibidem post. B.
- Verbum prelati datur et auferitur: et quot modis. folio.
lxxvij. B.
- Veritatis defensor quis est. fo. lx. post. B.
- Vita immaculata qualis est. folio. cliij. post. B.
- Vita castrosum qualis. folio. xl. post. B.
- Victoria hostium per opus bonum est, palma in manibus.
folio. cxvij. post. C.
- Vir iustus figuratur lampade et carbone. folio. xxij. p. C.
- Vir bonus tres habet conditiones. folio. xxiiij. post. C.
- Virtus in contemplatione est mans in visione. folio. lxxiiij.
post. A.
- Virtutes tres in omni tempore necessarie. folio. cvij. B.
- Virtutes theologice sunt tres partes edificij spiritualis.
folio. cxvij. C.
- Viscera quomodo in scriptura sumuntur. folio. lvij. post. a.
- Vita actiua et cõtemplatiua quales sunt. folio. xij. post. a.
- Vita duplex: actiua et contemplatiua. folio. xxij. post. E.
- Vita bona alta est. folio. xxix. post. E.
- Vita bona dicitur sonus et quare. fo. xxxvij. post. a.
- Vita populorum. docet prelatum quomodo corrigere de:
seuere vel benigne. folio. cxxi. post. a.
- Vita bona subditorum confundit malum prelatum. ibidem
- Vita presens est atrium exterius. fo. cxxix. post. a.
- Vita perfectorum est ardere coram archa idest xpo. folio.
clv. post. C.
- Vita presens est angusta: futura est lata. foli. cvij. a.
- Vita duplex ecclesie et duplex, sacrificium: laudis et con:
punctionis. folio. clvi. A.

Laus deo.